CLAVIS POËTICA

ANTIQUAE

LINGUAE SEPTEMTRIONALIS

QUAM E LEXICO POËTICO

SVEINBJÖRNIS EGILSSONII

COLLEGIT ET IN ORDINEM REDEGIT

BENEDICTUS GRÖNDAL (EGILSSON)

EDIDIT

SOCIETAS REGIA

ANTIQUARIORUM SEPTEMTRIONALIUM

HAFNIAE

TYPIS J D QVIST & COMP

mdccclxiiij

Praefatio.

Adparatus poëticus veterum poëtarum septemtrionalium, e lexico poëtico Sveinbjörnis Egilssonii collectus et in vocum latinarum ordinem alphabeticum et systematicum redactus, continetur hoc libro, cui in primis hoc propositum est, ut quotquot ad aetatem nostram pervenerunt veterum Scaldorum poëticae voces et circumscriptiones ad suam quaeque speciem relatae ponantur in medio, quo facilius adpareat, qualis et quam immensa et inexhausta fuerit copia antiqui sermonis poëtici septemtrionalis.

In iis vocabulis, quae maiorem habent synonymiae et variationis abundantiam, eam adhibuimus dispositionem, ut primo loco sint verba simplicia (*v.* c. skip), *secundo voces compositae non denominativae* (*v. c.* hafskip); *tum sequantur denominationes* (kenníngar), *et quidem plerumque eo ordine, ut primae sint singulae voces compositae, deinde denominationes duorum verborum, porro trium, quatuor, quinque, ultra quem verborum numerum paucae denominationes transeunt. In minoribus autem vocibus hunc ordinem non semper secuti sumus, sed exposuimus voces simplici modo secundum*

significationes suas, quam regulam etiam adhibuimus in nonnullis aliis maioribus, quae hanc simplicitatem dispositionis pati potuerunt, v. c. Maria, poëta, Thor. In duobus contra articulis, iis, qui auri et viri adpellationes continent, majores divisiones fecimus fundamentales, quarum intra limites ordo secundum numerum singulorum verborum est conservatus.

Quod praeterea synonyma latina et adfinitates explicationum adjecimus, ea nobis maximi momenti visa est res, quum haec adlegatio ad synonyma se invicem tangentia et illustrantia, plexus et anastomoses linguae nostrae mirabiles ante oculos proponat, efficiatque, ut quod uno loco non invenitur, in alio reperiatur.

Facile autem perspicitur, in tali opere necessariò multa esse, quae inconsequentiae speciem prae se ferant; res autem originem ducit a versatili ingenio sermonis poëtici et multifario denominationum circuitu. Multae enim denominationes sunt quasi in gyrum contortae et in seipsas per circulos revertentes, ut varias habeant significationes, sensu tamen poëtico et nexu orationis inviolato. Verbi causa adferamus: stekkvifyrr hlífar þeys stalls *explicatur sub* stekkvifyrr (*in lex. poët.*) *per* gladium, *rectè; sed* stallr stekkvifýra hlífar þeys *sub voce* stallr *explicatur per* clipeum, *etiam rectè, nam vir per utrumque justè denominatur: clipei et gladii rector vel moderator* (stýrir); *potuit autem etiam dici:*

stýrir þeys stalls stekkvifýra hlífar, *rector pugnae, quae viri denominatio etiam justa est, ut* stýrir rómu, stýrir hildar; *est igitur hîc eorumdem verborum triplex acceptio aequalis momenti. Sunt etiam alia verba, quae ordine non mutato dissimilem habeant sensum, v. c.* garðr Svölnis, *quod cum pugnam, tum clipeum significare potest. Praeterea adpellationes auri et argenti, annulorum et armillarum apud veteres saepe confunduntur, neque etiam corvus ab aquilâ nisi paucis locis discernitur. Ex quibus omnibus factum est, ut eadem verba interdum variis locis reperiantur, variam habentia significationem.*

Adjunximus denique varia epitheta praestantiorum notionum, et vocabula de sono vel voce animalium vel rerum sonantium, v. c. gladii et maris (ut grenja, þjóta, dynja *etc.).*

Lexicon poëticum perlustrantes quaedam deprehendimus, de quibus hîc agere liceat, partim errores, qui tamen in tanto et tali opere excusari possunt, quum auctori morte defuncto opus suum revidere et corrigere non contigerit, quod factum est a duobus hominibus, praefationis lexici poëtici pag. IX. laudatis; partim alia observanda; in quibus autem praeterivimus omnia, quae aut in erratorum indice lexici poëtici enumerata sunt, aut quae ad errores merè typographicos latinae interpretationis pertinent.

Aldrlag *vet. sax.* aldarlagu.

Árr *lex. poët. pag.* 21 *col.* 2^{21}: *clipei l. arcûs.*

Askr *lex. poët. pag.* 22 *col.* 2^{36}: *clipei l. arcûs.*

Bandíngi *vinctus, i. e. captivus, deest in lex. poët. sec.* æ kveða bandíngja bifast *Fm.* 7.

Baugrein *tellus (dea) annulorum, femina, deest in lex. poët. suo loco, v.* rein.

Baugskati *rector, possessor annulorum, vir, deest in lex. poët. suo loco, v.* blóðskati.

Beinviðr *cf norv.* beinvid, *I. Aasen, lex. norv.*

Reita *lex. poët. pag.* 43 *col.* 1^{15} *l.* Beita.

Beli *cf vet. slav.* bali *magus.*

Billíngr *cf Jac. Grimm, mythol. germ.* 347.

Biðja *lex. poët. pag.* 56 *col.* 1^{47}: beðit *imperf.* bittu *l.* beðit; *imperat.* bittu.

Bjórr *lex. poët. pag.* 58 *col.* 1^{14}: hróka bjórr *l.* hróka bjórr Haddíngja vals, *v.* hrókr *lex. poët. pag.* 402 *col* 1^{40-41}, Haddíngr *lex. poët. pag.* 284 *col.* 1^{1-2} *et* val *lex. poët.* 842 *col.* 1^{1}; *nam* hrókr *absolutè ut nomen corvi non occurrit.*

Bleyði. *absol. occurrit:* með bleyði borinn, *Sigurdrm.* 26; um bleyði borinn, *Lodfm.* 16; *et* bleyðifirðr *duobus verbis legendum est, ut etiam* bleyði vöndr *et* bræði vændr, *quae duobus verbis scribenda sunt.*

Blóltrygill *lex. poët. pag.* 64 *col.* 2 *l.* blóttrygill.

Bógsvell *lex. poët. pag.* 66 *col.* 2^{50}: *aurum l. argentum (in hac clavi perperam receptum est sub auro III B* 4 *a).*

Höðgefn *lex. poët. pag.* 71 *col.* 2^{10} *l.* böðgefn, *quod deest in compositis sub* gefn.

Bragr: bragr kvenna *cf anglosax.* mägða bealdor.

Bresta *lex. poët. pag.* 79 *col.* 1^{25} bretsr *l.* brestr.

Brúðvast *deest in lex. poët. suo loco, sec.* branga *pag.* 75 *col.* 1^{25}.

Brý *cf norv.* bry, *I. Aasen, lex. norv.;* βρύας *pro* βύας *bubo, strix, Aristot. hist. an.*

Bryðja *usurpatur hod. de femina crassa et informi, cf* brý *et norv.* brya, *I. Aasen. lex. norv.*

Bundinskeggi *a* bundin *merges; cf barbatorum Assyriae principum et monstrorum figuras apud Layard* (Niniveh) *et Rawlinson* (the five great monarchies, *Lond.* 1861—63).

Dagstjarna *cf norv.* dagstjerne, *I. Aasen, lex. norv.*

Dæmi *lex. poët. pag.* 99 *col.* 1[45]: *deest: n.* (ɔ: *neutr.*) *et in fine compositum* ódæmi.

Dómreinir *lex. poët. pag.* 103 *col.* 1[37] *l.* dómreynir.

Dunna, *apud Faeroënses hodiè etiam anas, sec. Ant. Tidsskr.* 1849—51 *pag.* 320 (*vaccinium myrtillus, isl.* bláber, *dan. norv.* blaabær, *faeroeïcè vocatur* dunnuber; *cf Tidsskr. for Naturvidensk.* 1855 *II* 234 seqq).

Egðir *cf* ἰκτίν, ἰκτῖνος *et infra* igða.

Eitrdreki *draco venenatus, deest in lex. poët., sec. Sóll.* 64, *et in compositis sub* dreki.

Elfr. elfargrímar *vocati sunt qui tractum fluminis* Götaelf *nunc adpellati habitaverunt*; alwargrim *adpellatur charadrius pluvialis ab incolis insulae* Åland, *sec. S. Nilsson, Fauna Suecica, aves Vol. II* 130.

Eligr *cf norv.* eleg, *I. Aasen lex. norv. et isl. hod.* lèligr, *graec.* αἴλινος.

Elliði *navis, derivandum est ab* el *procella, et* liði = linni *serpens, et veris denominationibus adnumerandum; v. tractatum nostrum de superstitione Hyperboreorum* (*Folketro i Norden*) *in Annaler for nordisk Oldkyndighed* 1863 *pag.* 92.

Enni *frons, i. e. caput* ɔ: *homo:* gunnhvöt (enni) *Svarfd. cap.* 19 *in Ísl. II* 1830 *pag.* 163 *legendum pro* gunnhlaut *text. et var.* gunnhlut.

Eyrarúna *cf vet. germ.* órrûno.

Fen *cf* fenne (*in* Marsk), *Tidsskr. for Naturvidensk. I* 241.

Fjölmóði *avis, aut pro* fjör-móði *fessus vitâ, quod in acerrimo hiemis frigore in litoribus hyperboreis vermiculos marinos et algarum semina colligit, aut pro* fjörum-óði, *a* fjara *litus et* óðr *furibundus, litus velocissimè percurrens. Derivationes in lex. poët. adlatae minus mihi adrident.*

Fjörgynn *pater Friggae, cf* Perkunos, *Jac. Grimm, mythol. germ.* 156, 157, 168.

Fjörvan *lex. poët. pag.* 179: í fjörvan *uno verbo legendum est:* ífjörvan, *Yngl. cap.* 44, *ab* ífjörr = íendr, ἔμβιος, ἐμπνευστός, ἔμψυχος.

Flaustýr *in lex. poët. adfertur inter composita sub* Týr, *suo loco deest.*

Flug *praecipitium; ad vocem* flugabjörg *adde locum F. VIII* 49, *in lex. Fritzneri per errorem typographicum* 94; *haec vox in num. sing. non existit.*

Fornjótr *certè a multis hodiè pronunciatur* forn-jótr *ɔ: vetus gigas, quod sententiae Finni Magnussonii congruit, Eddalæren IV* 247, *quam secutus est Jac. Grimm, myth. germ* 220, *et alii.*

Fox, *holl.* vos, *germ.* fuchs, *hodiè de contentiosa femina usurpatur.*

Freyr. *cf adiect.* frær *fertilis, et* úfrær *sterilis, de agro, Vigagl. cap.* 7, *Ísl. II* 1830 *pag.* 340.

Funafengr *debuit certè admitti, sec. SE I* 338 *not.* 2, *quae lectio sensum unicè rectum praebet.*

Gáta *aenigma, deest in lex. poët. sec. FR I* 465 *etc.:* góð er gáta þín, Gestr blindi.

Gaukr. *Grott.* 7 gaukr *absol. est gallus, francogall.* coq, *et* of sal gaukar *tribus verbis rectè scribitur, ɔ: in palatio (domo) galli, non autem uno verbo* salgaukar. gaukr, *cf* caucus, coucalari, gougulari, *germ.* gaukler, *dan.* gögler, *isl.* kuklari; *cf etiam malas virorum adpellationes* gókr *et* gokr.

Gimfastr. *de hac voce cf tractatum nostrum de superst. Hyperb. in Ann. for nord. Oldk.* 1863 *pag.* 173 *not., cui adde:* ok fóru mikinn *F. IX* 366 (Sturla Þórðarson).

Glenr *maritus solis, cf norv.* glan, glana, *de diruptione nubium, I. Aasen, lex. norv. et isl.* glanni, *quod hod. saepissime auditur, v. lex. poët.*

Gnaddr *cf* γνάθος.

Goðleiðr *vet. germ.* gote leide, *Jac. Grimm, mythol. germ.* 17.

Grjúpan *hodiè in orientali Islandia interdum auditur.*

Gullinkambi *eadem idea est ac Graecorum* ἠλέκτωρ *et* ἠλέκτωρ ὑπερίων.

Gunnhvatr *deest in lex. poët. sec. adnotationem nostram ad* enni.

Hábrók. *deest significatio* 2: *gallus, sec. SE II* 488.

Haddíngr *propr. crinitus; cf Jac. Grimm, mythol. germ.* 317, 322. *Wolf, zeitschr. für deutsche mythol. II* 301. *Munch, Nordens ældste Gude og Heltesagn* 143. *W. Müller, System der altd. Rel. Simrock, Handb. der deutschen Mythol.* 364. *Finnr Magn. Eddalæren IV* 221. *Lex. poët. art.* Hadíngjaland. *Forma* Hadíngi *vel* Haðíngi, *sub art.* Haddíngi *adlata, deest.*

Hagbarðr *cf vet. germ.* hagebart *et lex. poët. art.* karlhöfði, *cf onrv.* kallhovde, *I. Aasen, lex. norv.*

Hamalt. *cf vocem isl.* höm *in phrasi* at standa í höm *de equis qui magno imbre vel nivosâ procellâ irruente congregantur*

certumque ordinem vel corporum positionem statuentes communem calorem conservant et vi tempestatis se opponunt.

Heilivágr *a* Sturla Þórðarson *usurpatum, magni in antiquá religione momenti, cf Jac. Grimm, mythol. germ.* 551, *ubi nostra vox, auctori ignota, non adfertur, sed tantummodo formae germanicae* heilawàc, heilwàc, heilwæge, heilwag.

Himinvángi *cf vet. sax.* hebenwang (*i. e.* hiflnvángi, hiflnn = himinn), *Jac. Grimm, mythol. germ.* 782 *et* 781.

Hlèr, hlær *adpellatio maris, a* hlæja *cachinnare, de sonitu fluctuum; cf kymr.* llyr *vel* leri *mare, Hermod* 1825—26 *Nr.* 3 *pag.* 43.

Hlýr *FR I* 297, *ubi:* hafs lètum vèr hesta, hlýr stinn, á brim renna, *quo loco* hlýr *esset adpositio ad* hafs hesta, *scilicet: fecimus equos maris (naves), rigida (valida) navigia* (hlýr *prora, pars pro toto*) *in aestum (maris) currere; sed melius:* hafs lètum vèr hesta hlýrstinna brim renna *fecimus equos maris, validis proris instructos, per aestum (maris) currere; si vis, ad vocem* brim *subintellige praepos.* of *vel* um, *quod tamen necesse non est; deest igitur in lex. poët. vocabulum*

Hlýrstinnr *validâ prorâ, epith. navis.*

Hnegg *cor,* = negg, *deest in lex. poët. sec. compos.* hneggveröld *et F. X* 208, *ubi:* hneggi ber ek æ ugg *pro* í hneggi *etc. Hic versus falsò Haraldo pulchricomo adscriptus verosimiliter auctorem habet* Orm Steinþórsson.

Hnýðíngar *cf etiam* ísl. annálar *ed. Arnamagn.* 1847, *ad ann.* 1373 (1372), 1376 (1374, 1375), 1377 (1375, 1376).

Hraun *aspretum, cf vet. germ.* royn *et tractatum nostrum de superst. Hyperbor. Ann. for nord. Oldk.* 1863 *pag.* 50 *et* 105.

Hræskóð *lex. poët. pag.* 393 *col.* 1_{18}: *gladii l. pugnae.*

Hrist hreifa kvista *dea digitorum, femina, deest in lex. poët. sec. Grett.* 171.

Hrognkelsi. hrogn *ova piscium, germ.* roggen, *dan.* rug, *isl.* rúgr *et* rúfr, *propr. corpuscula globosa.*

Húka *lect. in Lokagl.* 60 *pro* hnúka, *deest suo loco in lex. poët. sed memoratur sub* hokinn.

Hund- *cf etiam dan.* hundekold, hundeveir, *valde frigidus, pessima tempestas, et* hundesteile, *gasterosteus (piscis), ob ingentem multitudinem, non autem ab* hund *canis.*

Hválfa *lex. poët. pag.* 416 *col* 2^{13}: hvolfa *l.* hvelfa.

Hvippa *cf phrasin hodiernam isl.* út í hvippinn ok hvappinn *huc illuc, in omnes partes.*

Hyfjaberg *sine dubio rectè, non* lyfjaberg *ut vult S. Bugge; est mons beatitudinis ut montes vitrei fabularum, cf supra* himinvángi *et ethnicum nomen loci* hefenfelth *„quod dici potest latinè caelestis campus", Beda III c.* 2.

Íendr *vide* fjörvan.

Igða *in lex. poët. vert. psitta; Jac. Grimm myth. germ.* 637 *vert. hirundo* (svala), *sed possit esse femin. ad* egðir *aquila, cf* assa *fem. ad* ari *aquila,* merr, *hod.* meri, *dan.* mær, *fem. ad* marr *equus, et* ylgr *lupa, forte propriè fem. ad* elgr *alces, lupae significationem usurpans. Sed huic sententiae repugnat, quod plur.* igður *SE I* 358 *quasi plures consedentes nominantur, aquilae autem secundum avium rapacium naturam semper solitariae sunt, et nunquam loquentes adferuntur, nisi Odin aut gigas in aquilinâ formâ* (í arnarham).

Ilmr *dea, cf deum finnicum* Ilmarinen, *Jac. Grimm myth. germ. XXXV, Kruse, Urgesch. des esthn. Volksst. Moskau* 1846 *pag.* 105 *not* 1 *et* 2, *et pag.* 185.

Jarðarmegin *lex. poët. pag.* 448 *col.* 1[31]: svalhöldum *l.* svalköldum.

Karlhöfði *v.* hagbarðr.

Kausúngr, *i. e.* kösúngr, *cf francogall.* casaquin.

Kjár, *adde locum SE I* 522.

Kleggi. *cf norv.* klegg, *dan.* klæge *tabanus* (*insectum*), *et* kleggi *massa compacta, unde* heykleggi *massa compacta foeni, F. III* 208, 209, 210; klæg *gleba, in terrâ palustri* Marsk, *Tidsskr. for Naturvidensk. I* 1855 *pag.* 243.

Korpr *corvus, germ.* korp, *provenz.* corp.

Kvásir *cf slavon.* kvas *convivium, potus.*

Kvistr hreifa *ramus carpi, digitus, deest in lex. poët. sec.* hrist hreifa kvista, *q. v. supra.*

Lagastafr *cf norv.* barlog, *I. Aasen, lex. norv., et* barlak *in lex. poët.*

Læmingr *potest esse mus* lemming *vulgo adpellatus, v. I. Aasen, lex. norv. art.* lemende, *ubi complures formae huius vocis adferuntur; etiam* lemengris *in lex. soc. scient. dan.; animal autem mammiferum in Gisl. Súrss. s. cum ave confunditur, sicut camelopardalis* (*giraffa*) *diu pro ave habita est, et* leðrblaka, *vespertilio, in SE II* 489 *et Levitic.* 11, 19 *inter aves numeratur.* (lemming *etiam bubo vel strix, sec. lex. soc. scient. dan.*).

Lauksíkr *deest in lex. poët. pag.* 498 *col.* 2, *sec.* alin, *pag.* 10 *col.* 1^{32}, ^{38}, ^{39}, ^{40}, ^{42}.

Leynisíkr *piscis latens, deest in lex. poët. sec.* leynileikr, *pag.* 515 *col.* 1^{21}.

Logn *etiam in FR II* 343.

Lundr, *lex. poët. pag.* 537 *col.* 1^{19-22} *desunt composita* ímunlundr *et* þrimlundr, þrymlundr.,

Marþak *tectum maris, glacies, cf danicam phrasin:* vinter lægger loft på vandet, *Sören Povelsens prosodi, cit. in N. M. Petersen, bidrag til den danske literaturs historie III* 535.

Maðkr *vermis, deest in lex. poët. pag.* 552 *col.* 1, *sec.* spraðka, *pag.* 768 *col.* 2^{7}.

Mælta *lex. poët. pag,* 561 *col.* 1^{20}: m. reiði sína *cf Hom.* χόλον πέσσειν.

Meldropi *cf anglos.* meledeaw, *quod nobis esset* meldögg.

Menja. *praeter* manigold *cf serb.* munja *fulmen.*

Mörn *amnis et* mörn *femina gigas idem sunt, scil.* mær-unn *tum unda terrae, i. e. fluvius, tum unda* (ↄ: *dea, ut Ranae filia*) *terrae* (*montis*), *gigas femina. Sic* sæ-unn *propr. est unda marina; et* jör-unn *vel unda pugnae* (*a* jara) *vel unda gladii* (*a* hjör, *per aphaeresin*), *quae adpellationes sanguinis sunt, vel etiam* jör-unn *est dea pugnae, bellona, si unda ut dea* (*Ranae filia*) *usurpatur.* Sæunn *et* Jorunn (Jórunn) *non rara feminarum nomina sunt in Islandia.*

Mund *lex. poët. pag.* 584 *col.* 2^{37}: mundir *l.* níundir, *quam lectionem veram esse monstravimus in tractatu nostro de numero novenario in Ann. for nord. Oldk.* 1862 *pag.* 374 *ex.* 42.

Mý μυῖα.

Náttþing *lex. poët. pag.* 594 *col.* 1^{23}: „n. göndlar borðs *securis*" *debuit esse sub* nauma, *est enim securis* nauma g. b., *non* náttþing g. b.

Nílsandr *cf anglos.* eolsand *i. e.* álsandr, *arena maris, electrum.* (*cf lucida mica salis, Ov. Fast. I* 338).

Nunna gunnar *monialis pugnae, bellona, deest in lex. poët. sec. Ísl. II* 271; nanna, *quod magis cum indole poëseos nostrae consentiret, metro repugnat.*

Öfugr *dan.* avet, *vet. germ.* ebich, *got.* ibuks.

Ölbæki *cf dan.* öltræ.

Ölun *lex. poët. pag.* 622 *col.* 2^{13}: áttin *l.* gáttin.

Öndverðr: það örnu klóast öndverða *cf phrasin francogall. sub* nista.

Önn *in gladio, cf* oman, *Didr. pag.* 104 *et indic.*

Örk *cf ungar.* hun-árka, *germ.* hünengrab.

Orkn *cf got.* aírknis *sacer, sanctus* (*cf anglos.* eorcanstàn *nobis* iarknasteinn *propr. lapis sacer*); *vel etiam pro* rökn *per metathesin, ut* ragr *et* argr, gisl *et* gils, hrogn *et* korn.

Páfi *vel* pávi *papa, deest in lex. poët. sec. F. X* 19 (Sturla Þórðarson).

Rausn *pars navis, deest in lex. poët. pag.* 645 *col.* 2 *sec. H. cap.* 9 ¶ 11, *Hkr. I* 82, 83, 86, *et forte adpellatio navis* naðr rausnar *ab hoc verbo derivanda et sic pro verâ denominatione habenda est.*

Reifar, *lex. poët. pag.* 651 *col.* 1_{18}: σπαργαριώτης *l.* σπαργανιώτης.

Rokkr, *etiam in* vopnrokkr *FR. I* 172.

Salgaukr *v.* gaukr *supra.*

Sangríðr *forte pro* isangríðr (ɔ: iarngríðr, arngríðr, *ut* iarnviðia, arnviðia *cf tract. de superst. Hyperb. saepè adlatum, pag.* 69, 70, 72, 73); *cf* Sangrim *pro* Isangrim, Isingrim, Rígr *pro* Irígr, Iríngr, dís *pro* idís, *sec.* Jac. Grimm.

Silfrvafinn *lex. poët. pag.* 706 *col.* 2^{15}: *auro l. argento.*

Skautjálfaðar *lex. poët. unâ voce sub* skyldir, *pro* skauts jálfaðar, *v.* skaut *et* jálfaðr.

Sker *scopulus, cf* σχέρος.

Skjöldúngr. *cf Tac. hist. IV* 15: *impositus scuto more gentis et sustinentium humeris vibratus dux deligitur, cf Jac. Grimm, deutsche rechtsalterth.*

Skrauti *etiam nomen navis* Hálfdanar Brönufóstra, *FR III* 577, 431, 436, 444, 447, 448, *cf* 426 (*cap.* 11).

Skrjúpr (skrjúfr; skrúf *merges, aridum quid et fragile;* skrof *glacies tenuis et fragilis, quam aqua sustinet nulla* [*cf* þunníss *lex. poët.*] —? skrofa *avis et insula*) *cf scrobs, scrupus, scrupeus.*

Skrúð *etiam FR III* 512.

Skúr *vet. germ.* schûr, *germ. hod.* schauer, *angl.* shower, *superest in dan.* skorsten, *isl.* skorsteinn *quod occurrit iam in Knytl. cap.* 114, *F. XI* 367, *cf vet. germ.* schûrestein, schawerstein ɔ: donnerstein, *dan.* tordensten, tordenkile.

Smið *masc. gen. occurrit in compos.* verksmíð(r), *Ísl. II* 321.

Sorgeyra *apud Thiodolfum Hviniensem forte pro* sorgæra, *a* sorgærr *dolore furens, dolore plenus.*

Stíga *lex. poët. pag.* 777 *col.* 2: stíga yfir (of, um) e-n, stíga yfir höfuð e-m; *de quo disseruimus in tractatu de superst. Hyperb. pag.* 159-160 *not.* 2, *cui addere liceat* 2 *Reg. V* 3; *cf etiam phrasin:* at standá á hálsi e-m *v. lex. poët. sub* háls, *quae in principio planè directus est sermo et nullo modo metaphoricus.*

Stórlátr *lex. poët. pag.* 781 *col.* 2_{1-3}: [3]búl *l.* búi, [2]heimil, *l.* heimill [1]*post* farargreiði *adde punctum.*

Svángr *propr. concavus, inanis, tener, dan.* svang, *de stirpe segetum.*

Sverja *imperf.* svarði *apud Snorr. SE I* 340.

Sviðarr *Odin, cf vet. sax.* suìth *fortis et velox.*

Sýn *l.* sýni, *lex. poët. pag.* 806 *col.* 1_{22}.

Taðskegglíngar *cf* dritskeggíngar *eodem sensu, in* Bretasögur. *Ann. for nord. Oldk.* 1849 *pag.* 12 *not.* 6.

Trýta *norv.* tryta *lentè mugire, de bove.*

Vár (vor) *ver, deest in lex. poët. sec. Fagursk. pag.* 51.

Varða *lex. poët. pag.* 854 *col.* 1_{19}: víggyrðill *l.* víðgyrðill; *deest inter composita huius vocis* blývarða *q. v. suo loco.*

Vágr *in compos.* heilivágr.

Varðrún *vet. germ.* wartrún, *Graff, ahd sprschz.*

Ve *cf norv.* ve *imum foci, I. Aasen, lex. norv.*

Veorr *nihil est nisi* ve-árr, orr *vel* órr = árr, *sed non a* vígja; veoðr *et* veïðr *sunt formae dilatatae et quidem falsae, a* veorr; *forma* viörr, *quam adfert Jac. Grimm, mythol. germ.* 316, *non admittenda est.*

Veþreygr. *in tractatu de superst. Hyperb. pag.* 173 *not. proposuimus derivationem a* veðr *et* eygja, *videre,* eygr *oculatus* (*ut malè oculatus, Suet. Rhet. cap.* 5); veðreygr *igitur tempestatem vel aëris statum videns, i e. praevidens, praesagiens, quod aptissimum est venatoris epitheton.*

Vífill. *de ho. nomine vide tractatum de superst. Hyperb. pag.* 108.

Vinnraðr *deest suo loco in lex. poët. sec.* raðr *serpens.*

Vinr *lex. poët. pag.* 885 *col.* 2_{18}: tryggvinnr *l.* tryggvinr.

Þróttarddjarfr *lex. poët. pag.* 923 *col.* 2_{4} *l.* þróttardjarfr.

In hac clavi poëtica desunt:

denominatio patibuli meiðr vínga;
deus chalybeus stálgoð.

Errores typographicos deprehendimus tres:

pag. 13 ***col.*** 2 ***lin. infimâ:*** trôuubcina ***l.*** trônubcina.
pag. 49 ***col.*** 2 ***lin. infimâ:*** B 3 a ***l.*** 1 B. 3 a.
pag. 188 ***verbum supra scriptum*** neuque ***l.*** neque.

Forte etiam desunt nonnullae adpellationes et denominationes apud poëtas occurrentes, quae autem in lexico poëtico non inveniuntur, per emendationes editorum in recentiores editiones receptae.

A.

A, *ab* af, at, braut, brott, bort, burt, fyri, fyrir, fur, frá, ífrá, of, ofrá, um, umb, undan, við. *cf ante, cum, ex, per.*

Abactor tjúgari.

Abacus bekkr blíðskálar. — *a. lusorius* húnborð, húns vángr, (leikborð). *cf tabula, regulus, mensa.*

Abalienari (*ab aliquo*) bregðast (e-m). *cf movere.*

Abalienatus aflima. *cf divulsus.*

Abbatissa abbadissa, (abbadís).

Abdomen ístur; *den.* bergi fótar. *cf inguen, nates, adeps.*

Aberrare skeika. *cf fallere.*

Aberratio afgerð, afgjörð. *cf delictum.*

Abest án er.

Abhorrere firrast. *cf removere.*

Abiegnus fyri-. *silva abiegna* fyriskógr. *tabula abiegna* fyriborð. *falanga abiegna* fyrihlunnr.

Abies fura, fyra; fyri *coll.*; gátt. *cf janua.*

Abigere heita. *cf vocare.*

Abjicere bregða, hafna, hrinda, rjóða, kasta. *cf jacere, recusare, rejicere, repudiare, tradere, vacuefacere.*

Abire vappa á veg. *cf discedere, vertere. qui abiit* horfinn.

Abluere leyðra, lyðra. *cf purgare, spumare.*

Aboleri fyrnast. *cf vetustas.*

Abominare fussa. *abominandus* argr, herfiligr, þjóðleiðr. *cf detestabilis, turpis.*

Abrasus rakskorinn.

Abripere se láta drífa undan. *cf cedere.*

Abrogare skýfa. *cf dissecare, exstinguere.*

Abrumpere stýfa. *qui abrumpit* stýfir. *cf abscindere.*

Abruptio slit. *cf dissolutio.*

Abruptum montis flug, flugstallr. *cf volatus.*

Abruptus stuttligr. *cf brevis.*

Abscedere hverfa frá. *cf vertere.*

Abscindere efsa, skemma, skýfa, skúfa, stýfa. *cf dissecare, abrumpere, amputare, decurtare. qui abscindit* stýfir.

Abscissio afskurðr. *cf praecisio.*

Abscondere borga, fela. *qui abscondit* -leynir. *cf celare, condere, servare, custodire.*

Absconditus (innfjálgr).

Absolvere afla, kvitta, leysa, lúka. *cf perficere, solvere, expedire.*

Absolutus gerr, geyrr, gjörr, görr, gorr; algerr, algjörr, liðinn. *cf facere, ferre.*

Absorbere svelgja. *cf devorare.*

Abstergere þerra.

Absterrere leiða. *cf aversari, deterrere, detestari.*

Abstinentia viðrsjá. *cf cautio.*

Abstinere se a... bindast (e-s). *cf ligare.*

Abstrahere draga frá. *cf trahere, avertere.*

Abstractus firðr. *cf removere.*

Abstrusus krappr. *cf angustus.*

Absumere vana. *cf minuere.*

Absumtus roðinn. *cf spargere, vastare.*

Abundans ærinn, erinn, yrinn, ærr; gnegðr, gnægðr, gnøgðr; nægðr; nógr, gnógr, iðgnógr, yfrinn. *viribus a.* aflnægr. *cf copiosus, ditare, magnus, sufficiens.*

Abundantia gnótt, iðgnótt; of. *a. opum* fèsæla, fullsæla. *cf copia.*

Abunde gnóga. *cf satis.*

Accedere hverfa at, koma til, sækja, tilsækja. *qui accedit* tilsækir. *cf venire, vertere.*

Accelerare bræða, greiða, hvata, snúða. *qui accelerat* greiðandi. *cf explicare, properare, cibare, movere, praeda.*

Accendere æsa, glæða, kveikja, kveykja, kveykva, kynda. *a. ignem* elda. *qui accendit* eldir. *cf ardere, succendere, incitare.*

Acceptio þága.

Acceptus dýrr, alldýrr, ástugr, ástúðigr, hollr, hugþekkr, ljúfr, vildr, þægr, þekkiligr, þekkr, þokkr; þægiligr. *cf bonus, carus, commodus, gratus, pulcher.*

Accessio ílag, magnaðr. *cf auctio.*

Accidere bella, gánga, gánga um, gánga yfir, gerast, geta, henda, koma á, ske, verða. *accidit* berst at borði. *cf capere, facere, fieri, ire, prehendere, venire.*

Accipere fá, finna, taka við, þiggja, þekkjast. *qui accipit* -finnandi, -þegi, -þegir. *cf adipisci, capere, impetrare, invenire, nancisci, obtinere, probare, sumere.*

Accipiter eglir, öglir, eiglir, æglir, fjörsúngr 1), forseti*, gamdir, gamli 2), gemlir 3) gelmir, ginnarr 3, 4, 5), ginnúngr, gollúngr 4), gyllúngr, golkinngr, hamdir, harmr 10), haukr, heimþer, hemdir, heiðr, hrímnir 6, 7, 8), ifill, ifli, ifjúngr 9), koglinng, kolginng, mútari, mútarr, ölgr 4, 7, 14), sauðnir, tregi 10), valr, dökkvalr, viðnir 11, 12), ymir 4), yrlygr 13), þrömmúngr 1).

Denominatur 1. *filius accipitris* haukjóð, barn öglis, úngi heiðis. 2, *noxa anseris, volucris* gaglfár, gaglhati, gaglfellir lóns. 3. *gigas tetraonis* sylggrimnir rjúpu. 4. *canis sanguinis* hundr hrynsæva hræva. 5. geirloðnir, hábrók, veðrfölnir, undskornir. *cf* 1. *piscis.* 2. *pirata.* 3. *aquila.* 4. *Odin.* 5. *nanus.* 6. *gigas.* 7. *ignis.* 8. *aper.* 9. *ursus.* 10. *dolor.* 11. *lupus.* 12. *serpens.* 13. *clipeus.* 14. *bos.* *Asa.* *qui accipitrem cibat* haukniatir.

Accire heita. *cf vocare.*

Accisus skarðr.

Acclivitas hallr, hlið, holtrið. *cf clivus, jugum.*

Accommodare haga, laga, þíða. *a. se* hverfa eptir. *cf adparere, adplicare, curare, ordinare, temperare, vertere.*

Accumulare (sverra). *qui accumulat* sverrir.

Accurate gjörva, gerva, görva, grant, skilit, vandliga, vandla, -vannla. *a. noscens* glöggþekkinn. *cf distincte, exacte, sollicite, dextre.*

Accuratus glöggr. *cf diligens.*

Accursus atrenni.

Accusare saka. *cf incusare, violare.*

Accusatio kæra, sök. *cf causa.*

Accusator sækir sóknar, vekjandi vítar.

Acer (*arbor*) mösur, mosurr.

Acer atall, barr, bragðmildr, bragðvíss, fránn, fullharðr, geðstirðr, geðstrángr, geystr, harðr, harðráðr, haukfránn, hauklundaðr, hauksnarr, heiptarnýtr, herðimaðr, *subst.*, hlítstyggr, hnæfiligr, horskr, hoskr, hugumstrángr, hugstrángr, hvass, hvatr, kappsamr, röskr, skarpr, snarfenginn, snarfengr, snarpr, snarr, strángr, úvægr, örnfránn, þrifhvass. *acer in pugna*: böðharðr, dólgstrángr, gunnbráðr, gunnhvatr, ógnhvatr, ógnsnarr, sighvatr, sóknharðr, sóknstrángr, sökrammr, úhlífinn, vígharðr, þíngharðr. *cf acutus, alacer, animosus, asper, bellicosus, celer, difficilis, durus, ferox, fortis, immanis, impetuosus, pertinax, promtus, pronus, saevus, strenuus, vehemens, velox.*

Acerbe sárliga, sárla, sárt. *cf avide, atrociter, saeviter.*

Acerbus beiskr, bitr, bitrligr, fastnæmr, grimmr, harmastr *superl.*, öfugr, sárligr, sárr. *a. fellis instar* gallsúrr. *cf aversus, crudelis, saucius, tristis.*

Acervus vide cumulus.

Acies egg, (blóðvaka, brá). *acie acutâ* eggfránn, egghvass, skarpeggjaðr, snarpeggjaðr. *a. durâ* harðeggjaðr, starreggjaðr. *a. fractâ* eggfallinn. *a. splendidâ* eggfáinn. *a. tenui* eggþunnr. *acies letifera* banmunnr. *acies oculi* geisli hvarma túngls. *Epith.* fránn, svalr, traustr. *Acies* = *agmen* fólk, ferð. *a. prima* broddr ferðar. *a. instructa*

fylki. *a. cuneata* hamalt. *aciem instruere* fylkja. *cf caterva.*

Acipenser (*piscis*) styrja, (-störr).

Acrifolium (*herba*) beinviðr.

Acriter fast, harða, hvast, skarpliga, skarpla, snarpliga, hauksnarliga, hvatliga. *cf acutus, celeriter, duriter, firmiter, magnopere, valde, violenter.*

Actio causae laga-gángr, sókn. *a. de caede* vígsök. *cf adgressio.*

Actor sækir. *cf petitor, occupator.*

Actus continuus lota.

Acuere brýna, eggja, hvessa, hversa, hvetja. *qui acuit* hvessir, hyssir, hvessimeiðr. *nuper acutus* nýbrýndr. *cf ciere, concitare, excitare, hortari, impellere, intendere, instigare, stimulare, suasor.*

Aculeare þyrna.

Aculeatus hnæfiligr (*de verbis*).

Acupingere bóka, hafa á skriptum. *a. auro* gullbóka. *acupictum textile* bók, borði. *cf. fagus, ora.*

Acus nál.

Acutus bitr, fránn, bráðr, hvass, hass, hvess, hvars, hvatr, skarpr, snarpr, fulleggr, harðeggjaðr, skarpeggjaðr, snarpeggjaðr, brýndr, -eggjaðr, -eggr, -beittr, -beitr. *a. ad speciem* bitrligr, *acutum esse* bíta. *cf acer, acriter, animosus, argutus, canorus, celeriter, durus, fortis, peracutus, sonorus, strenuus, subtilis, valde, vehemens.*

Ad at, fyri, fyrir, með, til, við, viðr, veðr, vit, vitt. *cf ante, apud, cum, in.*

Addere auka, efla, færa, leggja viðr. *cf adiuvare, augere, corroborare, facere, ponere.*

Adeo svá, þá. *non a.* svági. *cf sic.*

Adeps ístur, mör. *cf abdomen.*

Adequitatio framreið.

Adest dregr at, dregr upp *impers. cf trahere, imminere.*

Adfabilis fjölblíðr, hýrr, þýðr, vanr málþíngs. *a. in pugna* sóknþýðr. *cf comis, familiaris.*

Adfabilitas blíða.

Adfectio nauð. *cf necessitas.*

Adfectus subst. þýða.

Adferre bera, bjóða, býta, færa, draga at (e-m), leita (e-m e-s). *cf dare, ferre, intendere, quaerere, trahere.*

Adficere ignominiâ blygða. *a. animum* reita. *dolore adfici* ángrast. *vehementer adficiens* fastnæmr (*de dolore*).

Adfigere festa. *cf firmare.*

Adfinis hlætamaðr, sifjúngr, mágr, svili. *cf vitricus, cognatus.*

Adfinitas hleti, hlæti, hleyti, mægi, mægð, sifjar *pl. cf necessitudo.*

Adfirmare játta. *cf confiteri.*

Adflictio köl, kvöl, mæðíng,

pína, piníng, plága, sorg. *a. spontanea* meinlæti *pl. cf cruciatus, dolor, molestia, poena.*

Adflictus alklökkr, grandaukinn.

Adfligere há, kneyfa, nauða, pína, plága, þjá. *cf cruciare, premere, strepere.*

Adfluentia iðgnótt.

Adfulgens bjartligr.

Adgravare (sverra). *qui ad-gravat* sverrir.

Adgredi fara at, koma til, vinna atgaungu. *cf venire.*

Adgressio atgánga, heimsókn, mótigángr, sókn. *cf agmen, coetus, conventus, oppugnatio, adversatio, pugna, septem.*

Adhaerere cui semper nara. *adhaerens* ólauss.

Adhibere beita, neyta, njóta, verja. *cf communicare, dare, experiri, frui, percipere, incitare, uti, circumdare. qui adhibet* neytir.

Adhortatio fýsi.

Adhuc enn, eðr, meir, meirr, *cf etiam, porro.*

Adigere (reka). *cito adactus* bráðrakinn, bráðrekinn.

Adimere bregða, nema, furnema. *cf capere.*

Adipisci eignast, geta, hljóta, merkja (sèr), öðlast, sæta, þiggja. *cf accipere, capere, nancisci, obtinere, potiri, signare, tribuere. qui adeptus est* öðull.

Adire hverfa at, sækja, tilsækja. *cf vertere. qui adit* tilsækir.

Aditus gaung *pl. aditu difficilis* vandfærr.

Adiumentum stoð. *cf auxilium, columna.*

Adiutor eflir.

Adiuvare beina, efla. *cf augere.*

Adlapsus atrenni.

Adlicere lokka, teygja. *cf ducere, pellicere.*

Adlidere drepa. *adlidi* hníta. *adlidi cum sonitu* skella, skjalla. *cf caedere, illidere.*

Adloqui kallsa, kveða at, *cf calumniari, compellare, loqui, vituperare.*

Adminiculum rètta, stoð. *cf columna, fulcrum.*

Administrare geta. *cf capere. multa administrans* fjölgegn.

Administratio önn. *a. reipublicae* landráð *pl. cf cura.*

Admirabilis dásamligr, forkunnligr. *cf eximius, mirabilis, mirificus.*

Admirari finnast til (mèr finnst til e-s *et* mèr finnst at e-u). *cf mirari.*

Admixtus hverfðr. *cf vertere.*

Admodum afar, firna, höllzti, stundar, til. *cf hora, nimium, perquam, valde.*

Admonere bjóða vörnuð.

Admovere drepa (e-u), færa, færa at, leggja at. *cf caedere, ponere, tangere.*

Adnunciare bjóða, boða. *cf deferre, significare.*

Adolescens v. juvenis. adolescentes bernska. *cf pueritia.*

Adolescentulus frumúngr, manúngr.

Adolescere dafna, röskvast, vaxa; fræva. *cf vigere, crescere.*

Adorare lúta (e-m). *cf inclinare.*

Adparare búa. *cf habitare.*

Adparatus atfáng, búníngr, gervi, gerðar *pl.*, reiða, reiði. *cf armatura, domus, officium, ornatus.*

Adparere laga. *cf accommodare.*

Adparet sèr, of sèr, á sèr. *cf videre. adparere in somnis* dreyma, gánga (e-m) í drauma.

Adpellare heita, kalla.

Adpellatio heiti. *a. tropica* kenníng. *cf nomen.*

Adpellere navem in portum hafna, lenda, strenda. *cf adsignare, evadere, restituere.*

Adpendere reiða. *cf tollere.*

Adpetens lystr, þrási. *cf cupidus.*

Adpetenter tíðliga.

Adpetere fíkjast.

Adpetitus háng. *cf cupiditas.*

Adplicare beita, þíða. *cf accommodare.*

Adportare færa. *cf ferre.*

Adprecari fur-mæla.

Adprehendere nema. *cf capere.*

Adprehensio nám. *cf perceptio.*

Adprobare sæma. *cf decorare.*

Adpropinquare nálgast.

Adquiescere una. *cf habere.*

Adquirere finna (sèr), græða, geta, heyja, verka. *a. cui quid* leita e-m e-s. *adquirens* græðir. *cf augere, capere, comparare, facere, invenire, quaerere, sanare, sanator.*

Adremigatio atróðr.

Adripere geta, nemá, þrífa. *quae adripit* -þriful, -þrimul. *cf capere, prehendere.*

Adrisor viðhlæjandi. *cf adulator.*

Adrogans dulgreypr, dulrækinn, dulrífr; ofláti *subst. cf fastuosus, impudens, superbiens, superbus.*

Adrogantia dul, dulsi, (dusli, dysli). *cf occultatio.*

Adscendere stíga upp. *adscendit (impers.)* dregr upp. *cf emergere, gradi, trahere.*

Adscensus uppgángr. *adscensu arduus* brattstiginn. *cf progressio, successus.*

Adscribere eigna, kenna. *cf cognoscere, tribuere.*

Adsentator vilmælandi, viðhlæjandi.

Adsentire (já). *adsentiens* -jáinn. *cf consentire.*

Adsequi fánga, fara (e-n), geta, hæfa. *cf attingere, capere, consequi, potiri.*

Adservare fela. *cf condere.*

Adsidue iðugliga, iðula, iðla.

Adsiduus iðinn, samr. *cf adsuetus, diligens, sedulus.*

Adsignare merkja (e-m e-t).

a. alicui territorium lenda. *cf signare.*

Adspectus álit, bragð, ásján, sýn, viðrlit, geisli hvarma túngls. *cf conspectus, forma.*

Adspergere ausa, dreifa, stökkva. *adspergi* drífa. *adspersus* drifinn. *pulchre a.* fagrdrifinn *a. aquâ marinâ* hifrokinn, sjárokinn. *cf spargere, conspergere.*

Adspergo maris drif, drif, brimdrif, sædrif, særoka. *cf tempestas.*

Adspicere líta, sjá. *cf videre.*

Adsuefacere venja.

Adsuetus andvanr, annvanr, samr, tamr, vandr, vendr, vændr, vanr. *non a.* úsamr. *a. pugnae* gunntamiðr, gunntamr. *cf adsiduus, diligens, solitus.*

Adtribuere eigna (e-m), merkja (e-m). *cf tribuere, signare.*

Advena gestr. *cf hospes.*

Advenire koma at. *cf venire.*

Adventus koma, kvâma, kvoma. *a. facilis* auðkunda. *a. in eam partem* þángatkvâma. *cf itio, visitatio.*

Adversari brjóta bág (á e-m, við e-n, móti e-m), baga, bægja, stríða. *cf incommodare, molestia.*

Adversarius bagi, bægi, bægir, bekki, dólgr, sökki, sökkvi, sökkvir, stríðir, vâði, vítandi, þrýstir; andskoti, annskoti, andvinr, fángboði, fángvinr, farsætandi, meingarðr, rógsmaðr, sökudólgr, sökunautr, þrætudólgr. *adj.:* andvígr, bæginn. *cf agger, calumniator, colluctator, diabolus, hostis, obtrectator.*

Adversatio mótigángr. *cf adgressio, impugnatio.*

Adversum, adversus adv. á, endr, fur, fyr, fyri, fyrir, gegn, gin, gögn, ígegn, ígögn, at móti, við, andæris. *cf contra, cum, iterum, olim, sinistre, trans.*

Adversus adj. öndverðr, öndurðr. *in adversâ parte* framan. *ex adverso* gagnvert. *res adversae* límí. *cf primus.*

Adulator viðhlæjandi. *cf adsentator, adrisor.*

Adulter hórr.

Adulterium hórdómr.

Adultus alvaxinn, alþroskinn, þroskr. *cf maturus.*

Adumbrare mynda. *cf figurare.*

Aduncus niðrbjúgr.

Advocare heita. *cf vocare.*

Advorsum vide adversum.

Adurere svíða. *aduri* sviðna. *cf urere.*

Aedes bær, búð, flet, garðr, gâtt, gólf, hof, höll, hús, inni, rann, salr, set, setr, sjót, sjöt, skâli, tóptir *pl.;* salkynni *pl.; den. navigium lecti* knörr legvers. *Epith.* timbrfastr, taugreptr. *aedes lemurum* draughús. *ae. nani* dvergrann. *ae. montana* bergsalr, bergstufa. *ae. obscura* dökksalr. *ae. primaria* höfuðstaðr. *ae. opulentae* auðsalir, *pl. ae. sacra* smiðja

bænar beðs. *ae. cantui destinata* saungstofa. *cf agger, aula, domicilium, domus, cubiculum, ianua, locus, regio, sedes, solum, sepulcrum, tumulus.*

Aedificare timbra. *firmiter aedificatus* timbrfastr. *cf exstruere.*

Aedificatio gerð. *cf factio.*

Aeger kránkr, sjúkr, *cf difficilis, incommodus, malus, molestus, violatus.*

Aeger, deus maris Ægir, gýmir, hlèr, sær. *Den.* 1) *pater undae* faðir báru, faðir bylgju, faðir dúfu, faðir hrannar, faðir unnar. 2) *maritus Ranae* verr Ránar. 3) *frater venti* bróðir vágs roða. *cf mare.*

Aegre trautt, trauðla, traulla, varliga, varla, vart. *cf vix.*

Aegritudo ángist, ángr, móðr, sorg, sótt, sút, þjóstr; hugtregi, móðtregi, óvili, (leiðstafir, *pl.*) *aegritudinem adferre* ángra. *cf dolor, furor, incommodum, molestia, morbus.*

Aegrotus (*morbo letali*) fjörsjúkr. *cf aeger.*

Aeneus eir- (*in comp., v. c.* eirhestr, eirjöfurr, eirmaðr).

Aenigma gáta; *den. talio Odinis* gjöld rögnis *pl.*

Aequalis hæfr, jafn; *subst.* jafnoki, maki. *ae. ab omni parte* laukjafn. *cf coniux, convenire, par, socius; allium.*

Aequare hæfa, jafna. *ae. cursu* fylgja. *cf arbiter, attingere, sequi.*

Aequitas sannr, saðr. *cf fides, hospitalitas, integritas, sinceritas, veritas.*

Aequus sannr, slèttr. *cf planus, verus.*

Aër lopt, himinn, heimr. *Denominationes:* 1) *domicilium* (*aedes etc.*) *ventorum* (*tempestatum*). a) glyggrann, hreggrann, hreggtjald, hreggþjálmi, veðrheimr, veðrhöll, veðrskrín, vindheimr, vindhjálmr, vindker, vindræfr, þeyláð, þeyrann. b) birtirann byrjar, varðker glyggs, hátunna regns, naust hríðar, strönd veðrs. 2) *denominatur a nubibus* skýdrupnir, skýstallr, skýtjörn; slóð skýja. 3) *vocatur mundus avium* foglheimr. 4) *terra tonitrûs* láð þrimu. 5) *tentorium montanorum* heiðtjald. 6) = *chaos* ginnúngagap, gunnúngagap. 7) marr mistar (*incert.*). *aër tranquillus* dús, dag-sævi, dags-vera. *a. nubilus* mugga. *cf caelum, mundus, tabulatum.*

Aerarium fjarghús (?).

Aerumna böl, sút, víl. *aerumnae* raunir *pl. cf dolor, experimentum, labor, miseria, sollicitudo.*

Aerumnosus hörmugr. *ae-m fieri* bölna.

Aestas sumar, gróði. *Denominative vocatur* 1) *voluptas, clementia, alimentum serpentum* líkn orma, eldi orms, miskunn dalreyðar, dalmiskunn fiska (ↄ: miskunn dalfiska), miskunn heiðar þoska. 2) *vo-*

luptas avium gleði fugla. *mythol.* son Svasaðar. *ae. iniens* broddr sumars.

Aestimare meta, mæta, vakta, vega, virða. *aestimari* heita. *magni aestimandus* dýrr, fjöldýrr, fjölmætr. *omnibus aestimatus* almætr. *cf curare, detrectare, existimare, metiri, carus, vocare.*

Aestimatio mætur *pl.*

Aestimator mætir, virðir.

Aestiva sel.

Aestuare ausast, æsast, osast, brenna, svella, þrútna. *cf intumescere.*

Aestuarium hóp, óp.

Aestuosus brimsólginn.

Aestus 1) *ignis* brun, hiti, íma; eldvelli. 2) *maris* (*aquarum*) brim, straumr; brimdrif, brimsgángr, flugastraumr, flugstraumr, hafstraumr, óðastraumr, styrstraumr; brim blálands. *ae. recedit* fjara *impers.*

Aetas aldr, æfi, ævi, efi, æfvi, öld, aldrteigr. *aetate primâ* ár. *ae. tenerâ* barnúngr, frumúngr. *ae. provectus* aldraðr, aldrænn. *cf tempus.*

Aeternus ilífr. *in aeternum* ilífliga.

Aether himinn, hifinn.

Aevum æfi, ævi, aldr. *cf aetas.*

Afri, Africani Affríkar. *cf Saraceni.*

Agathes (*lapis*) hrafntinna.

Ager akr. *Epith.* ársáinn, ársamr, alfrjáfaðr, ósáinn. *a. mortis* dánar akr. *cf frumentum, seges.*

Agere bella, drýgja, keyra, reiða, reka, ukkva, ykkva, ykva, þjóna. *agendi ratio* breytni. *cf facere, habere, impellere, pellere, percutere, propellere, servire, tollere, verberare.*

Agger garðr. *a. lucidus* ljósgarðr. *a. lapideus* steinabrú. *a. exclusorius* meingarðr. *a. clipeorum* randgarðr, rannugarðr. *cf aedes, area, domus, domicilium, hortus, murus, praedium, pratum, procella, sepes, villa, adversarius, praesidium, testudo.*

Agilis fimr, fimmr, fimligr, frakkr, frár, frárr, fror, krínginn. *cf dexter, promtus, sollers, velox.*

Agilitas -fimi, -fimni, -finni. *cf velocitas.*

Agitare hrista. *a. alas* draga (svan-) fjaðrar. *a. se* bregðast. *qui agitat* hristimeiðr. *cf trahere, quatere.*

Agitatio -rekstr.

Agmen dunn, fera, ferja, ferð, sögn, sókn. *agmina* rásir *pl.* — *a. primum* fararbroddr, broddr ferðar. *cf adgressio, coetus, cohors, cursus, iter, motus, narratio, septem.*

Agnomen kenninafn.

Agnoscere halda, þekkja. *cf cognoscere, tenere, tueri.*

Agnus lamb. *agni albi* hvítíngar.

Agonia fjörbrot *pl.*

Agrestis (*vir*) lokr. *cf ignavus, ineptus.*

Agricola akrmaðr.

Aira (*herba*) puntr.

Ala fleygr, flugr, vengr, vængr; *den.* 1) *remus venti* vindár. 2) *palma pennae* blað fjaðrar. *cf volatus.*

Alacer -eggjaðr, eyrr, forr, fýstr, barr, bráðr, hress, kaskr, (nár), reifr, reiðr, skotskr, sparkr; fjölhress, fyrstlundaðr, hresslyndr, móðhress, ótrauðr, snerilátr, kappsvinnr. *a. in pugnâ* böðrakkr, böðreifr, hjaldrörr, sóknhvatr. *cf acer, animosus, iratus, laetus, promtus, sublimis, vegetus.*

Alacritas hvöt. *cf incitatio, strenuitas.*

Alacriter árliga, hvatliga, sýsliga. *cf celeriter, operose, strenue*

Alapa kinnhestr.

Alauda lævirki.

Albescere blikna, bleikja.

Albis (*flumen*) Elfr, Saxelfr.

Albus bleikr, hvítr. *album facere* bleikja.

Alcarum species: álka, geirfugl, lundi, lyndr, tyrðilmúli. *den.* mjófiskr sjóvar.

Alces elgr.

Alea, dufl, tafl. *a. nucalis* hnottafl. *cf ludus. aleâ ludere* dufla, tefla, drýgja dufl, efla tafl.

Alere ala, bjarga, fæða, feða, føða, fremja, næra, nöra. *qui alit* eldíngi, fæðir, føðir, framiðr, frömuðr, magnandi, magnaðr, magnuðr, nærir, nörir; -framaðr, -næríngr, -nárúngr, norúngr; fóstrgæðandi, sanneldíngr. *cf cibare, fovere, gignere, nutrire, nutritor.*

Ales hausreyti Hýmis.

Alga þáng. (*v. fucus*). *a. saccharifera* söl *pl. a. aestu maris evulsa* brúk.

Algere kala.

Algidus kaldr. *a. aquâ marinâ* hafkaldr. *cf frigidus.*

Alias ella, elligar.

Alienare (*rem*) lóga, selja. *cf dare, erogare.*

Alienatus firðr, fjarðr. *cf removere.*

Alienis rebus se immiscendi cupidus hlutvandr.

Alimentum björg, björk, eldi, fáng, fæzla, føzla, gát, geta, næring, nest, væri, verðr, vörðr. *cf auxilium, cibus, pastus, viaticum, victus. alimenta invenire* bjargast.

Alioquin ella.

Aliquamdiu um sinn.

Aliquando at méli. *cf tempus.*

Aliquanto hóti, stundu (*cum compar.*) *cf hora, tempus.*

Aliquantum hót.

Aliquis einn, maðr, einhverr, einnhverr, nakkvarr, nekkvarr, nokkurr, nökkurr, nokorr. *aliquid* hót, vetr, vætr, hvat, nakkvat *etc. cf homo, unus.*

Aliquoties nakkvara sinnum.

Alius annarr.

Alliatum (*iusculum*) lauka brim.

Allium laukr, geirlaukr. *a. praestans* ítrlaukr. *laevis instar allii* laukjafn. *cf arbor, herba, malus.*

Almus mærr, nýtr. *cf utilis.*

Alnus elri, elrirr, ölr, (ölviðr, ylli). *cf silva.*

Alpes Mont, Mundía.

Altare altari.

Alte hátt, hot, hott. *a. se gerens* hábjóstr. *cf pectus.*

Alter annarr.

Altercari deila, senna, þjarka, þræta. *cf contendere, dividere, loqui.*

Altercatio kappmæli *pl.*, rimma, rumma, rymma, saga, sleita, þræta, hermdar spjöll *pl. cf contentio, cunctatio, jurgium, rixa, tergiversatio.*

Alteruter annartveggi.

Altisonus málhvessandi.

Altitudo djúpleikr, hæð. *cf sublimitas.*

Altum 1) *maris* áll, djúp, haf, kaf, kof. 2) *caeli* lopt.

Altus brattr, djúpr, hárr, hár, háleitr, hræsinn, ógrunnr, ólágr, úlágr, reisuligr. *aeque a.* jafnhár. *cf celsus, elatus, excelsus, eximius, gloriosus, immanis, magnus, procerus, profundus, sublimis.*

Alveolus trog.

Alveus lusorius leikborð. *a. latrunculorum den.* vángr húns.

Alumna fóstra.

Alvus kviðr. *cf venter. alvo lato* (*de navi*) breiðhúfaðr.

Amabilis ástugr, ástúðigr. *cf carus.*

Amandare forða. *cf amovere.*

Amare elska, fría, frjá, fullhyggja, unna, þýðast. *amatus* ástúðigr, tíðr. *a. multis* fjölvinjaðr. *cf concedere, diligere, favere, indulgere.*

Amasius frí, frír, friðill, hórr.

Amasia brúðr.

Amator frí, frír, mansveigjandi, fægir fölska sögu. *a. vehemens* örþrasir.

Amatoriae artes manvèlar *pl.*

Amazona hjálmvitr, skjaldmær.

Ambages skí.

Ambire (*uxorem*) biðja (konu).

Ambitiosus ráðgjarn.

Ambitus umgaung *pl. a. verborum* (*poëticus*) kenníng.

Ambo báðir.

Ambulare árna, gá, gánga, spróga. *cf ire.*

Ambulatio ferill. *cf via.*

Amens ærr. *amentem reddere* æra.

Amentia ergi.

Amica brúðr, beðvina, biðkván, eðlvina, frilla, friðla, mála, málvina, rúna, vina, unnusta. *cf coniux, socius.*

Amice blíðliga, kærliga.

Amicitia friðr, gott, vinaðr, vinon, vinfengi vinskapr. *amicitiae violatio* vinspell. *in*

a. constans vinfastr. *cf pax, bonitas.*

Amictus fjall. *amictû sicco* þurfjallr. *a. nigro* bláfjallaðr.

Amictus (*part.*) drifinn.

Amiculum feldr, höfn, ólpa, stakkr, verja, vera, yfirhöfn, -kufl. *cf lacerna, pallium, vestis, toga.*

Amicus granni, gulli, máli, rúni, spjalli, vin, vinr, viðr; arinbrauti, einkili, fulltrúi, dýrlíngr, ráðgjafi; geðreynir, hugreynandi, sannreynir; málunautr, ráðunautr, sessnautr, sessunautr; ástvinr, áttvinr, ottvin, otvin, auðvinr, gjafvinr, gjöfvinr, hollvinr, hnossvinr, lángvinr, málvinr, sannvinr, tryggvinr, virktarvinr, ástmenn *pl. cf animus, sodalis. a. fallax* tálvinr. *amicis florens, valens* vinhróðigr, vinsæll, fjölvinjaðr. *amicos pauciores reddens* vínrýrir. *amicorum expers* vinlauss. *amici fraudator* vinþjófr. *in amicis confidentia* vintraust. *amici* (*amicitiae*) *tentamentum* vinraun. *amicorum visitatio* (*adequitatio*) vinreið.

Amicus adj. vinsamligr.

Amittere láta, missa, týna, þarfnast, þermlast, þremlast. *cf carere, desiderare, perdere, ponere.*

Amnis 1) *in genere* á, o, elfr, móða, rennandi, vötn *pl.*, þjóðá, hlaupá; *vocatur* a) *sanguis terrae* dreyri dals, dreyri sals. b) *claustrum terrae* grind jarðar. c) *domus piscium* hús vatnfiska. d) *saliva lupi Fenrer* (SE I 112) hráki Fenrisúlfs, hráki tuggu gleipnis. 2) *amnium nomina*, alin, alkoga, andskjálg, aparðjón, auðr, auðskjálg, böll, brá, bro, byrmörk, dína, dun, duna, dyn, dýna, durn, dyrn, dynhöll, eikin, einstika, einstiga, einstikla, eiðrennir, ekin, ekla, elfr, fara, farelfr, fellihryn, fimbul, fimbulþul, fjörm, fjörn, fold, freka, fýri, ganges, geirrumul, geirvimul, gera, gillíng, gilvarstraumar (*pl.*), gipul, gjöll, glit, gloð, glöð, glauð, gnapa, gömul, gráð, gunnþorin, gunnþrá, gunnþráin, gunnþró, hávaði, hjálmunlá, hiomunlá, hnipul, hniful, hnopul, höll, horn, hríð, hrönn, humra, ifa, ifíng, íva, jórdán, kerlaug, körmt, leifstr, leiftr, leiptr, leira, ljón, lodda, luma, mein, merkriða, möra, mavra, maura, maurn, morn, mörn, morni, mun, myn, mynd, mynt, naut, not, nọt, nauð, níl, nis, niz, nið, nönn, navnn, nyt, nytja, ógn, olga, örmt, óron, órun, paða, raumelfr, rimr, rín, riðrennir, ró, rögn, rön, rönn, ruðr, rymr, salin, sekin, sækin, semd, sæmorn, síð, slíð, slíðr, somd, spe, strauma, strind, strönd, suðr, svöl, sylgr, temps, tempsá, tems, tvedda, útskjálg, uðr, valin, valskjálf, ván, vað, vegsvinn, vella, ver, vervaða, vil, vimra, vimur, vin, vina,

vinfella, víng, víð, víðsvöl, von, vond, vönd, vönn, vöð, vǫð, ylgr, yn, ysa, ysja, þin, þyn, þjóðmuna, þjóðnuma, þöll, -þul, þumbuldri, þund. *Epith.* eitrkaldr, veltandi. *amnes conglaciati* ísvoðir. *cf fluvius.*

Amoenitas unað, unat. *cf deliciae, jucunditas, voluptas.*

Amoenus fríðr, sælligr, verr, værr. *cf beatus, pulcher, tranquillus.*

Amor, ást, elska, elskugi, elskogi, friðr, frygð, gaman, munoð, munuð, rækt, rökþ, sætt, sefi, sævi, sevi, sjafni, virkt, þekt; afmor. *cf animus, cura, deliciae, fides, gaudium, iocus, laetitia, levamen, medela, pax, voluptas. amori operam dans* ástnenninn, ástvitjoðr. *amoris plenus* ástsamligr. *amore captus* frygðugr. *amore clarus* ástskýrðr. *amore caecus* ástblindr. *amoris adfectu* hugástum. *amoris defectus* elskuleysi. *amorum expers* ástalauss, ástsnauðr. *amoris dea* Sjöfn, Sjömn.

Amovere lorða. *cf amandare, avertere, fugere, removere, servare, vitare.*

Amphora skukka.

Amplecti faðma, feðma, hálsa, spenna, umfaðma. *qui amplectitur* spennir, -feðmir. *feminam amplectens* mansveigjandi. *cf collum, complecti, intendere, tendere, trahere.*

Amplexus fáng, faðmbrögð *pl.,* faðmlag, hálsfáng, fáng háls.

Amplificare göfga, stæla, stæra. *cf augere. imperio amplificatus* láðgöfgaðr.

Amplificatio magnaðr. *cf auctio.*

Amplitudo hæð. *cf altitudo, dignitas.*

Amplius enn, fremr, um, umb. *cf etiam, per.*

Amplus breiðr, breiðfeldr, ómjór, stórligr, svaðr, sveldr, svellr; göfugr, virðugligr. *cf diffusus, dilatatus, ingens, latus, magnus, spatiosus, turgidus, vastus; eximius.*

Ampulla skukka.

Amputare kvista, skemma, stytta. *cf brevis, ramus, abscindere.*

Amuleta heillir *pl. cf fascina, felicitas.*

An hvàrt, hvert. *utrum-an* hvàrt-eðr.

Anarrhichas (piscis) steinbítr, stæinbæitr, steinbettr.

Anas önd. *den.* bǫkkþiðurr. *coll.* andarfygli. *anatum species* arta, brandgás, brimorri, æðr, helsíngr, hroðgás, nösgás, dunna.

Anceps hættr, svartleitr. *cf dubius, incertus, niger.*

Ancilla ambátt, ambott, deigja, fenja, drumba, hapta, herkja, kumba, menja, mær, ysja, þý, þýr, varðkur *pl.;* arinnefja, eikintjasna, gengilbeina, hergopa, ökkvinkálfa, töttryghypja, tötrughypja, tröuubeina.

Ancora akkeri (ankeri). farnest, kaldnefr, kallnefr, kaldnez. *dens ancorae* fleinn, krókr. *index ancorae* hnakkmiði. *ancoram demittere* auka króki kaf.

Anfractuosus með bugum.

Anfractus bugr.

Angelica (*herba*) jóll, (hvönn). *a. tenella* hvannar-kálfr. *a. montana* fjallhvönn.

Angelus engill. *a. lucis* ljósengill. *angeli* gotnar himins. *coll.* dáðstètt dags lands, lið engla, fylki engla.

Angere sturla. *angi* sýta.

Angli Englar, ensk þjóð, ensk drótt, ensk ætt, engskt fólk; kind Ellu.

Anglia England, jörð Engla, bjöð Engla, ættgrund Engla, ensk slètta; ættleifð Ellu. — *Angliae rex* otvin Engla, gramr Lundúna, Lundúnu-gramr, niðr Ellu.

Anglicus enskr, engskr.

Angor ángist.

Anguilla áll, oll. *den.* 1) *caper paludis* bokkr díkis. — 2) *vermis maris* ormr leygjar. *a. tortuosa* hrökkvi-áll.

Anguis snákr, snókr.

Angulus krá, rá, krókr; laun-krá. *cf latebra, uncus.*

Angustia örþveiti. *angustiae* fasti. *ad angustias redigi* verða fyrir borði. *cf defectus, firmitas.*

Angustus aungr, öngr, hneppr, neppr, nepr, krappr, þraungr. *in rebus angustis laetus* öngreifr. *cf abstrusus, arctus, brevis, contractus, curvus, difficilis, exiguus, iniquus, occultus.*

Anhelatio, anhelitus blástr.

Anima önd, sál, sála. *sine animâ* anda-lauss.

Animadversio aktan. *cf notatio.*

Animadvertere finna, gá, heyra, hyggja, kenna, líta, marka, nema, sinna, skynja, vita. *qui animadvertit* (sinnir). *cf capere, cognoscere, comperire, imaginare, invenire, sentire, signare, videre.*

Animal dýr, vætt. *a. terrae* láðdýr. *a. commodum* hógdýr. *a. brutum* grasbítr.

Animari kvikna.

Animatus hyggjaðr.

Animose haukliga. *v. fortiter.*

Animositas brjóst, ofrhugi. *animositate turgidus* hugþrútinn.

Animosus a) *in genere* frækn, frøkn, (frækinn), horskr, hvatr, móðr, rakkr, rekkr, snjallr, þorinn; frækligr, haukligr, hugaðr, móðugr; hugdyggr, hugframr, hugfullr, hugfyldr, hugmóðr, hugprúðr, hugsnjallr, hugstinnr, hugstórr, hugtrúr, hugumsterkr, hugumhæfr, fullhugaðr, fullhugi *subst.;* fullhvatr, framlundaðr, framlyndr, geðframr, geðvarðr *subst.,* geðvörðr *subst.,* hauksnjallr, (haugsnjallr), alsnjallr, hugrakkr, hugar-rakkr, lundrakkr, lund-

ýgr, margsnjall, móðbarr, móðhress, móðfíkinn, móðgjarn, móðþrútinn, móðöflugr, móðrakkr, ofrhugaðr, ofrhugi *subst.*, orðrakkr, rakklyndr, sannprúðr, skjaldfrýðr, þrúngmóðigr, þrúðmóðigr, forsnjallr; bleyði firðr. *aeque animosus* jafnsnjallr. b) *in pugnâ* böðrakkr, flóttstyggr, fólkprúðr, fólkrakkr, fólkrekkr, gagnprúðr, gunnrakkr, hjaldrmóðr, ógnprúðr, sigrakkr, sókndjarfr, víghress; rannregnþorinn; elmóðr gunnbliks, gunnar rakkr. *cf acer, acutus, alacer, audax, bellicosus, ferox, fortis, indoles, intrepidus, promtus, strenuus.*

Animus andi, önd, elskugi, æði, gesni, gæsni, gessni, gersi, geðsni, geð, hugi, hugr, hugð, hugða, lund, lyndi, móðr, munr, muni, óðr, sefi, sevi, sævi, sinni, sjafni, skap, vili, þokki, þokkr, þótti, -þukkja; móðsefi, óveri, óværi, óuæri, óþveri, óðuere; innri maðr. *den. vocatur* 1) *ventus gigantidis* a) byrr gríðar, glaumvindr gríðar, sterkviðri herkju, veðr gífrs, vindr tröllkvenna. b) byrr vífs hamra, byrr kvánar Surts, vindr brúðar bergjarls, hregg sprakka hraunatla, leiði snótar jötuns, byrvindr mana bjarnar. c) byrr kvánar óðs mána. 2) *ventus (procella) gigantis* hregg bergstjóra. 3) *ventus domicilii gigantis* byrr bæs þursa. *Epith.* fastr, bliðr, góðr, lítill, grár, illr, úfr *animus audax* framræði. *a. infestus* fárhugi, fárhugr. *a. iratus* hermd. *a. durus* harðgeði. *a. cautus* varhugi. *a. adtentus* gaumr. *a. volubilis v. inconstans* hraðgeði. *a. tristis* muggur bergstjóra *pl. animi aeger* hjartasjúkr. *animo haerens* lundfastr. *animo infixus* hugfastr, hugstæðr. *animo excellenti, generoso* ítrgeðr, lundprúðr. *animi tentator* geðreynir. *animorum confirmator* geðbætir. *animum adficere* reifa. *animum addere* rekkja. *cf amor, contumacia, furor, fortitudo, indoles, ingenium, mens, modus, prudentia, ratio.*

Anniculus vetrgamall.

Annona ár, landkostr. *annonae deus* (Freyr) árguð, landskostárr. *annonae rex (Christus)* árstillir. *annonâ felix* ársæll. *bonae annonae cupidus* árgjarn. *annonae difficultas* árgalli, hallæri.

Annosus aldinn. *cf vetustus.*

Annulus baugr, hríngr, ríngr, simi, símr, vöf *pl.*, (gelgja, seil); fíngrgull, liðbaugr; baugr munda; *a. aureus (in specie)* gullhríngr, gollhríngr, gullbaugr; hríngr hyrflæðar; slúngit gull, vafit gull. *Denominationes:* A. *una voce composita.* 1) *ignis manûs vel brachii* armglóð *au.*, handfurr *au.*, liðbál *au.*, liðbrandr, 2) *lapis manûs vel brachii* hrammþviti *au, ar.*, 3) *funis brachii* liðband. 4) *nix calini* dígulskaflar *pl. au.*

5) *fons annuli*, baughverr (*cf* B 4). 6) *semper stillans* eydraupnir (*cf* B 4). 7) *gutta annuli* hríngdropi (*cf* B 4). 8, örglasir. B. *duobus verbis.* 1) *ignis* (*fulgor*) *manus vel brachii* brandar vallands *pl.*, *au.*, vitar valstaðar *pl.*, blik spannar, hánga-leygr liðar. 2) *lapis brachii* sker liðar. *au. ar.* 3) *nix catinorum* drifgagl dígla *au. ar.* 4) *filius*, *gutta*, *sudor Dropneris* (sec. SE I 342, 344) niðr Draupnis, dropi Draupnis *au. ar.*, dýrsveiti Draupnis *au.* 4) *spira manûs* hánki handar. 5) *vinculum manûs* fjöturr handar, virgill handar. 6) *scintilla auri* andsíur læsíkis *pl.* 7) *electrum fluvii* röf ósa *au.* 8) *serpens* (*circumterraneus*) endir álgrundar. 9) *funis auri* (*aureus*) seil ryðmeldis. C. *tribus verbis.* 1) *ignis manûs vel brachii* elding ifla foldar *au.*, brandr ifla foldar *au.* 2) *serpens manûs* linni ginnúngs brúar. 3) *cimelium manûs* men bauga lands. 4) *funis manûs* sig sauðnis vara. D. *quatuor verbis vocatur pendulus manûs* hángi tángar sylggrimnis rjúpu. (*au.* = *aurum. ar.* = *argentum*). *n. propr.* Draupnir, Drypnir, Foldi, Moldi. *annulus antiquus* fornbaugr. *a. clangens* hrynivirgill. *a. ferreus* járnhríngr. *a. metallicus* málhríngr. *a. eximius* valbaugr. *a.* III *semilibras pendens* þrímerkíngr. *Epith. annuli* bendr, (brendr), holr, ljóss, rauðr, völuspakr. *annulo decorus, ornatus* baugsæmr. *annulis instructus* baugvariðr, hríngvariðr. *annulis contextus* hríngofinn, ríngofinn. *annulis destitutus* hríngfár. *cf armilla*, *aurum.*

Annus ár. *anni computatio* ártal.

Ansa hadda, hríngr. *a. clipei* mundriði. *ansae in navi* (*etc.*) eyru. *cf circulus.*

Anser gás, grágás, heimgás, hroðgás, nösgás. *cf anas.* *a. altilis* aligás. *anseris pullus* gagl. *Vox:* gella.

Ante eðr (endr), fur, fyr, fyri, fyrir, fyrr, fyrri, fer, for, ofyr, yfir. *cf ab, ad, apud, contra, coram, ex, in, ob, obviam, per, prae, pro, propter.*

Antea áðr, endr, eðr, fyrr, fyrrum, fyrri.

Antecellere bregða (um, of, yfir e-n, e-t), bera (af e-um). *qui antecellit* yfirbátr.

Antelucanum tempus ótta.

Antenna rá.

Anterior fremri. *in anteriore parte* frammi. *pars anterior* framstafir.

Anthemis (*herba*) Baldrsbrá.

Antipherna mundr.

Antiquitas fyrnska, fornir stafir.

Antiquus aldinn, forn, forngerr, fornhaldinn. *cf vetustus.*

Antistes fani goði, hofgoði, drottinn.

Antrum hellir, hreysi; steinn.

Denominationes. A. 1) *aula montis* (*montana*) bergsalr, berstufa (ɔ: bergstufa). 2) *lebes aspreti* raunketill. 3) *aedes gigantis* þornrann. B. 1) *casa montium* byrgi bjargs. 2) *aula montium* salr fjalla. 3) *lebes montium* hverr holtriða. 4. a) *sedes gigantum* bygðir trölla *pl.*, sjót rúngnis, dyr Ýmis *pl.* b) *palatium gigantidis* salr naumu. *n. propr.* Gnípa-hellir, Gnúpa-hellir. *cf caverna, specus, spelunca.*

Anus kerlíng, hornkerlíng; *a. calyptrâ vetustâ caput velata dea.* aldinfalda, frigg fornrar foldu.

Apage drif þú at vegi.

Aper göltr, galti, dritroði, hrímnir 1), hrinnir, irminir, ívimnir, jöfuðr, skumpr, skunpr, valbassi, valglitnir, vaníngi 2), vignir, vigrir, villigalti, villigöltr, viðrir 3), þrór 4), þrórr. *n. propr.* gullinbursti, slíðrugtanni. *cf porcus, verres. cf* 1) *ignis, gigas, accipiter.* 2) *Freyus. canis Helae.* 3) *aquila, Odin.* 4) *gladius, Odin, Thor.*

Aperire opna, ræsa, lúka upp, hvelfa; birta. *aperiri* hválfa. *cf subvertere, solvere, claudere, mittere, proferre; supinari.*

Apertura gluggr, upplok. *a. in glacie* vök. *cf fenestra, reclusio.*

Apertus berr, opinn, rúmr, sýnn; óblindr. (*de janua*) hnig-inn. *apertum* dullaust. *cf conspicuus, evidens, laxus, manifestus, patulus.*

Apex skaut, tindr, toppr, typpi. *a. mali navis* húnn. *a. vegetabilium* hnefi. *cf cacumen, calyptra, fastigium, gladius, pugnus.*

Apis bý.

Apostolus postuli. *apostoli dei.* a) *famuli caeli* árar heiðar bæs, ærir uppþings heiðar bæs. b) *sapientes comites* (*Christi*) fylgjandi vitrar.

Aptare fella. *cf dejicere.*

Apte hagliga. *cf commode, congrue, dextre, decenter, scite.*

Aptus fjölnýtr, hagligr. *cf commodus, dexter, lepidus, solers, venustus.*

Apud at, fur, fyrir, hjá, með, und, undir, við, viðr, veðr. *cf ad, ante, cum, iuxta, sub.*

Aqua bif, brunnr, bronnr, bruðr, flóð, flot, fors, lögr, lón, óss, tjörn, veita, úr, vatn, vátr, vottr. *Denominatur* 1) *campus venti* (byrmörk). 2) *sanguis montis vel terrae* blóð bjargs, dreyri vengis, dreyri dals, dreyri sals, dreyri jarðar. 3) *haustus rivi* drekka bekkjar. 4) *claustra terrae* grind jarðar. 5) *noxa terrae* tröll jarðar. 6) *noxa ignis* tröll elis. 7) *campus piscis* vángr lýsu. *cf amnis, mare, ostium, stagnum. aquis adsuetus* flóðbundinn *aquâ perfusus* úrdrifinn. *aquam ducere* ræsa. *cf incitare.*

Aquari brynna.

Aquarius vatndragi.

Aquila ari 1), egðir 2), gemlir 3), ginnarr 1. 3. 4), kinnar, kumarr, naðr 5), örn 1) viðrir 1. 6). *Den.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *campi praelii* a) *avis* valfugl. b) *vultur* valgammr. c) *anser* valgagl. 2) *pugnae larus* hjaldrmór. 3) *a vulnere* bengagl, bengiði, sármútari, undgjóðr, undskornir. 4) *a cadavere* hræskúfr, hræsvelgr. 5) *a felé* gallofnir, gallopnir. 6) andhrímnir, arnkell, blindvitnir, blindviðnir, hreggskornir. B. *duobus verbis.* 1) *proles, genus, propinquus aquilae* jóð ara, jóð arnar, þrábarn arnar, ætt ara *coll.*, ætt arnar *coll.*, hlýri ara. 2) *vocatur avis diversi generis.* a) *accipiter.* α) *pugnae vel bellonae* haukr hjörleiks, haukr hlakkar, valr gunnar, valr vígs. β) *vulnerum* valr unda, valr holunda, tármútarr benja. γ) *cadaverum* haukr hræs. b) *vultur.* α) *cadaveris* gammr nás. β) *bellatoris* gammr glamma. γ) *sanguinis* hrægammr sævar. c) *tetrao pugnae* orri hjaldrs. d) *grus pugnae* trani rómu. e) *cygnus pugnae vel bellonae* svanr hjaldrs, svanr hlakkar. f) *larus.* α) *vulnerum* már sára, már unda. β) *sanguinis* már sveita, már dreyra. g) *anser vulnerum* gögl sára *pl.* 3) *denominatur sec.* FR. I 292 *cf ib. pag.* 328 *et* 354). a) *pernicies regis Ellae* aldrtjón Ella. b) *crabro Ellae* geitúngr Ellu. 4) *incert. sign.* ofnir sónar (*cf* SE I 216. 218). sker haulþa (holda). C. *tribus verbis ab ave denominatur.* 1) *accipiter cadaveris* harmr hugins fermu. 2) *vultur sanguinis* hrægammr ara sævar. 3) *catarrhactes sanguinis* fenskúfr benja vala. 4) *anser bellonarum* gögl gunna systra *pl.* 5) *larus.* a) *bellonae* már snyrtigerðar sverðmanns. — b) *sanguinis* már valkastar báru. *Epith.* aldinn, átfrekr, bráðauðr, fótgulr, frekr, grár, hræskærr, hræsveipaðr, ilbleikr, jarpleitr, neffölr, víðflögull, hagli stokkinn. *Vox:* gala, gella, gjalla, gnýja, hlakka. 1) *Odin.* 2) *lupus.* 3) *accipiter.* 4) *nanus.* 5) *serpens, gladius.* 6) *aper.* *in denominationibus saepe* = *corvus.*

Aquilo landnyrðíngr. *cf plaga.*

Ara stallr, stalli, (hörgr). *a. sacra (fani)* ve-stallr. *cf delubrum.*

Arabes Rabítar.

Arabicum mare rauða haf.

Aranea köngrvafa.

Arare erja. *splendide aratus* bjartplógaðr.

Aratrum arðr, plógr. *a. laevigans* arþskavi. *cf fruges.*

Arbiter horfir, sökkvi, oddamaðr; jafnendr *pl.*, virðar *pl.*; *a. unicus* einsköpuðr. *cf aequare, auctor, spectator.*

Arbitrium gjörð, ráð. *a. liberum* sjálfræði. *a. liberum habens* sjálfráða, sjálfráði. *qui*

nostri est arbitrii sjálfráðligr. *cf consilium, factio, iudicium, sententia.*

Arbor, a) *in genere* við, viðr, vöndr, trè, stofn, skógr, barr, baðmr, laukr, lundr, lyndr, meiðr, meðr, mörk, runnr, ruðr, rauðr, röðr, rjóðr. b) *arborum species* askr, birki, björk, borr, buss, eik, eiki, fjorr, fjörr, basinn, bæinn, gran, hagall, hallarr, ilstri, jostr, jöstr, lèraðr, læraðr, lykkja, marhrísla, mistil-teinn, mopurr, mosurr, mösurr, ösp, pálmar, pálmi, pálmr, pera, píll, pass, pors, reynir, selja, úlfviðr, ullir, yllir, ylli, ýr, þollr, þöll. *arboris truncus* bolr, stofn. *arbor inclyta* hróðrbarmr (ɔ: — baðmr). *a. caesa* lág, log. *arbores frugiferae* aldin-skógr, aldinviðr. *arbor Ygdrasil* mjötuðr, (moldþinurr). *Epith. arboris* aldinn, hár, grænn, laufgr. *cf allium, fruticetum, herba, lignum, lucus, quercus, seges, silva.*

Arbuscula spíra.

Arbutus heggr, hæggr, hægr, hoggr, höggr.

Arca (örk), kista, skokkr. *cf capulus, cista.*

Arcere hegna, varða, verja. *cf circumdare, custodire, prohibere, punire.*

Arcessere heimta, heita, sækja. *cf petere, recipere, vocare.*

Arcessitor sæki-álfr. *cf petitor.*

Archipirata vide pirata.

Arcte fastliga, fastla, nauðliga. *cf constanter, presse, stricte.*

Arctus aungr, hneppr, neppr, krappr, þraungr. *cf angustus.*

Arcuatus hveldr.

Arcus bogi, boði, álmr, dalr, ýr, ír, glær, gler, skógr, sómr, sveigr, þrymr, (þömb); álmbogi. *Denominationes.* a) tvíviðr, skälgelmir. b) vápn Finna, vápn Egils, nauð kykva. *Epith.* starr, sveigðr. *arcum flectere* benda álm, beygja á., draga á. *arcus pluvius vide iris.*

Ardea hegri, heiri, heri.

Ardere brenna, brinna, glæða, loga. *ardens* heitr. *ardens facile* brenniligr. *cf accendere, comburere, concremare, cremare, fervere, flagrare, inurere, lucere, urere.*

Arduus brattr, brattstiginn.

Area reitr, teigr, teinn, tún, vángr, vengi. *a. domûs* garðr, toft, topt, tuft, tupt. *a. certaminis* (eyrr allvángs), bakki. *a. alta* hátún. *a. splendida* ítrtún. *a. rubra* rauðtún. *in eâdem areâ* samtýnis. *cf agger, campus, fundus.*

Arefactus (vento) vindþurr, vinþurr.

Arena eyrr, jörvi, sandr. *a. limosa* leira, læra. *mica arenae* sandkorn. *cf litus, lingula.*

Arenosus sandauðigr, söndugr. *arenosum terrae stratum* senda.

Areola (kálfa).

Arescere þorna. *non arescens* óþornaðr.

Argentum silfr; *a. griseum* grásilfr. *Denominationes.* 1)

glacies vel nix manûs vel brachii a) armsvell, bógsvell, mundjökull. b) fönn arms, svell greipar, dript álnar*, hèla handar, hèla liðs, hèla leggjar, jökull spannar, svell leggjar, íss leggjar, snær liðs, svell liðs. — c) drífa hauka ness *. — 2) *glacies vel nix catini* a) dígulljökull, dígulskafl, dígulsnjár. b) drifgagl dígla*. *onus catini* dígulfarmr*. *sudor catini* dígulsveiti*. 3) *saxum manûs vel brachii* a) hrammþviti*, ölungrjót*, b) grjót handar*, grjót mundar*, grjót ölna*, sker liðar*, hraun handar*. c) hraun vala slóðar*. 4) *nix crumenae* sjóðmjöll; snær sjóðs. 5) *pecunia alba* hvítt fé. 6) *glacies (dura) clipei* ramsvell róða ræfrs. *Epith.* gjallr, grár, snæhvítr. (* = *aurum. cf annulus, armilla. argento revinctus* silfrvafinn. *argento inaurato ornatus* silfrgyltr.

Argilla aurr. *cf terra.*

Arguere frýja.

Argumentum deili *pl.*, gögn *pl.*, frumgögn *pl.*, rök *pl.*, röksemd. *argumenta insignia* stórmerki.

Argutia orðkríngi.

Argutus hvass, hvellr; málhvettr. *cf acutus, sonorus.*

Aries hrútr, bekri, berr 1), bærr 1), blær 1), blèrr 1), (brör), gumarr, hveðurr, mörðr, miðjúngr 3), veðr, vædr; hveðruðr, gjaldhróinn, hallinskíði 2), heimdali 2), hornglói, hornglóinn, hornhróinn, hornumskvali, ofrhyrningr. 1. *gladius.* 2. *Heimdallus.* 3. *gigas.*

Arma vápn, vopn, slög *pl.*; hervopn, fólkvopn; hlífar, lífar; ör *pl.* — *den.* gunnþíng, (siktól), vígskóð. 1) *vestes* a) *bellonae (pugnae)* klæði hildar. b) *bellatorum* klæði ættar Gjúka. 2) *bellatorum* a) *metallum* málmr Gota. b) *ignes* eldar Hjaðnínga. c) *saxa* grjót Hjaðnínga. d) *tigilla* venðir Hjaðnínga. 3) *deliciae Odinis* teiti Yggs. 4) *instrumenta pugnae* vápn þundar graps. *cf tela. rubor vel splendor armorum* vígroði. *Epith. armorum* traustr, valdreyrugr, þúngr; grimmr (törgum).

Armamenta (navis) reiði. *cf ornamentum.*

Armarium skemma. *cf promtuarium.*

Armatura gerðar *pl.*, reiði. *a. militaris pl.* herklæði, herváðir. *Den.* böðgerð; föt Óðins, föt sækonúnga, váðir Regins. *cf adparatus, lorica.*

Armatus hervæðr, (hervæddr). *a. ense* hjarraðr.

Armentum hirð, hjörð.

Armilla hríngr, armbaugr. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1) *sol brachii* armsól, armsýn. 2) *ignis, fulgor manûs vel brachii* armblik, armbrandr, armglóð, handfurr. 3) *serpens brachii* armlinnr. 4) *vinculum brachii* leggfjöturr. 5) *onus brachii* leggfarmr. B. *duobus verbis vocatur* 1) *ignis, fulgor manûs vel brachii* brandr

handleggjar, brandar vallands *pl.*, eldr leggjar, eldr liðs, eldr liðar, hyrr liðar, vitar valstaðar *pl.*, leiptr álnar. 2) *serpens brachii* ormr arms, ormr álnar, ormr armleggjar, lýngs-grímr álnar. *vinculum manûs* girði handar, hlekkr handar. 4) *onus brachii* farmr leggjar. 5) *funis brachii* strengr álnar. 6) *spira manûs* hánki handar. 7) *lapis brachii* sker liðar. 8) *glacies brachii* svell leggjar, svell liðs. 9) *nix vel pruina brachii* snær liðs, hèla liðs, hèla leggjar. C. *tribus verbis vocatur* 1) *catena auri* (*aurea*) festr legu liðs. 2) *cimelium manûs* men lands bauga. 3) *cubile serpentis* (*aurum*) láttr mens lýngva. *cf annulus, argentum, aurum.*

Armus (*brutorum*) bógr.

Ars bragð, dugr, fræði, froði, frøði, íþrótt, list, vel, væl, vinnur *pl.* *artes* iðjan, nám. *ars poëtica* bragar tól *pl.* *a. fabricandi* smíð. *a. amatoria* manvèlar *pl.*; *a. magica* kyngi. *arte elaboratus* listugr. *artes ludicrae* skǫlli-brögð. *arte facere* vela, væla. *cf dolus, noxa, vis, labor, opus, perceptio.*

Articulus liðr. *cf brachium, familia, implicatio, nodus, spira.*

Artifex hagsmiðr, völundr. *a. summus* höfuðmeistari.

Artificiosus hagr, listugr. *cf dexter.*

Artificium vel, væl. *cf ars.* *artificia manuaria mulierum* hannyrði *pl.*

Artus köggull.

Arundo reyr, reyrr, ryr, hreyr, hrær, spjót, trumba. *cf calamus, bacillus, tibia, tigillum.* *arundo piscatoria* dorg.

Arvina mör.

Arvum ekra, örð, sæðis-jörð. *cf messis, seges.*

Arx borg, berg, bjarg, virki, kastali; háborg, herborg. *a ferrea* járnborg. *a. primaria* höfuðkastali. *cf pyra, munimentum.*

Asa áss, oss. *Asae* æsir. *Denominationes.* A. a) *filii Asarum* ásmegir. b) *dii beati vel victoriosi, vel pugnarum* sigtívar. B. *denominantur ab Asis.* a) *filii Asarum* synir Ása, synir sigtíva. b) *genus Odinis* átt Óðins, kind Fjölnis. c) *filii Odinis* megir Hropts, niðjar þriggja. d) *satellites Odinis* ærir Yggs. e) *familia Freyi* átt Íngifreys. f) *familia Thoris* ættir funriṣtis *pl.* g) *fabricatores incantationum* (*vel pugnarum*) smiðir galdra. h) *ductores agminum* seggjendr sagna. C. *vocantur* a) *reges Odiniani* mildíngar hapta beiðis. b) *vastatores gigantum* hrjóðendr fjöru þjóðar. *Asis oriundus* áskunnigr, áskunnr. *Asarum socii* ásliðar. *Asicus furor* ásmóðr. *Asicum robur* ásmegin. *Asarum domicilia* Ásgarðr, Ása garðar. *Asarum pons* Ásbrú, Bifröst.

Bilröst, (*v. iris*). *Epith. Asarum* almærr, allmærr, vammalauss. *cf. dii.*

Asides ásynjur, osynjur.

Asinus asni.

Asper hrjónn, hrjúfr, skarpr, harðr, skorpinn, stinnr, stirðr, stríðr, stirfinn; afkárr, allhvass, alstríðr; báglundr, geðharðr, geðstirðr, geðstrángr, harðgeðjaðr, harðgeðr, harðhugaðr, hlítstyggr, hugstrángr, hugumstrángr, örðiglyndr, örðuglyndr, ósvífr, úsvífr, stríðlundr. *a. in pugnâ* söknstríðr. *cf acer, debilis, difficilis, durus, infestus, procax, rugosus, severus, vehemens.*

Asperitas óslètta. *cf inaequalitas.*

Aspretum hraun, (raun), hrun, hölkn, hrönvengi. *a. resonans* drynhraun.

Assare steikja. *cf torrere, urere.*

Asser borð, fjöl, hlýða, raptr, trafr; sessmeiðr; borðviðr *coll.*; spíra. *a. scutarius* (*in navi*) skjaldrim. *multis asseribus tectus* margreptr. *cf axis, scamnum, sedile.*

Asserculus skopt, -rim. *cf tigillum.*

Assula spánn, spónn. *cf cochleare, tuba, vagina.*

Assum steik. *cf caro, esca, praeda.*

Astrum himinröðull, himintúngl. *cf sidus.*

Astute slægliga, slögliga.

Astutia flærð; sveipvísi, svipvísi.

Astutus, flár, slægr, lóskr, kyndugr; bragðvíss, flærðaraukinn, flærðarfullr, djúphugaðr, kaldráðr, lægjarn, lækendr, lómhugaðr, lómgeðr, orðslægr, flærðar fróðr. *valde a.* margbrugðinn, stórbrögðóttr. *cf callidus, dolosus, fraudulentus, malevolus, subdolus, vafer, versatus, versutus; consilium, fraus, ingenium.*

At en.

Ater blár, brúnn, brýnn; dimmr, sámr. *cf niger.*

Athleta hetja, kappi, kempa, kenpa. *a. furiosus* berserkr. *athletae lupinâ pelle induti* úlfhèðnar.

Atmosphaera heimr, meðalheimr; *den. vas pluviae* hátunna regns. *cf caelum, mundus.*

Atratus sortaðr.

Atrocitas munflagð, ofstæki. *cf insolentia, vehementia.*

Atrociter ferliga, (fella), gráliga, grimmliga, hermila, meinsamliga, sárliga, sárla, svart. *cf acerbe, crudeliter, immaniter, male.*

Atrox atall, feikn, grár, gramr, slíðr; aumr; erriligr, gráligr, öndóttr, slíðrfengligr, slíðrhugaðr. *atrocem facere* greipa. *cf canus, iratus, malus, saevus, vehemens.*

Attendere gá. *cf curare.*

Attentio (animi) gaumr.

Attentus hugall. *valde a.*

kappsgáligr. *vir a.* gæimaðr, gætimaðr. *cf cordatus.*

Attenuare grenna. *qui attenuat* grennir. *attenuatus* grannr. *cf minuere, tener, attritus.*

Atterere má, skerða. *atteri* furast. *attritus* dreginn, grannr. *cf attenuare, terere, trahere, secare.*

Attingere sæta, taka á. *scopum, metam a.* hæfa. *cf adsequi, aequare, consequi, convenit, exaequare, obtinere, oportet, sumere.*

Attrahere hnykkja. *cf excutere.*

Attribuere eigna.

Avaritia ágirni, fègirni, singirnd (singgríð).

Avarus auðmætandi, fègjarn, síngjarn.

Auctio magnaðr. *cf accessio, amplificatio, confirmatio.*

Auctor beinir, fæðir, geirir, geyrvir, höfundr, sökkvi, valdi, valdr, valdari, valderi, eggjandi, (frumkvöðull). *auctorem esse* valda. *qui ipse a. est* sjálfskapa. *cf acuere, arbiter, dirigere, dominus, enunciare, hortari, tenere.*

Auctoritas hæð, magn, völd *pl.*; forráð, röksemd, rogsemd. *a. imperii* landráð *pl. cf amplitudo, argumentum, vis.*

Auctumnus haust *nox auctumnalis* haustnótt, haustgríma. *tempus auctumnale* hörmeitiþr. *cf linisecium.*

Audacia áræði, dul, dulsi, dælska, djarfl, móðr, framræði, hugborð. *nimia a.* ofrausn. *audaciam sumere* draga djarfhött yfir skör. *cf confidentia, fortitudo, furor, magnificentia, occultatio.*

Audacter derfiliga, fasta. *cf constanter.*

Audax djarfr, þorinn, þorrinn; djarfligr, skelegr, skolegr; orðrakkr, heiþoraðr. *a. in pugnâ* fólkdjarfr, fólkþorinn, dólgþorinn, geirþorinn, gunndjarfr, gunnþorinn, hildardjarfr, hjaldrþorinn, hjördjarfr, ógndjarfr, ógnþorinn, sókndjarfr, sóknþorinn, vígdjarfr, gunnheittir *subst.*, gunnhættir *subst. valde a.* megindjarfr. *cf animosus, bellicosus, celer, fortis, intrepidus, promtus, strenuus.*

Audere treysta, þora. *qui audet* hættir. *cf fidere.*

Audientia þögn. *cf silentium.*

Audire fregna, frètta, heyra, haura, nema, sjá, spyrja. *cf capere, circumspicere, interrogare, percontari, quaerere, resciscere, rogare, sciscitari, scrutari, videre.*

Auditus heyrn; hlust. *cf auris.*

Avena hafr, hafri, ginhafri.

Avere lysta. *cf cupere.*

Averruncare (bregða, brigða).

Averruncator brigðir. *a. malorum* meinhrjóðandi. *cf malum, propulsator.*

Aversari bölva, firrast, fjá,

fjóna, leiðast, rækjast, skirra, láta úr lið. *cf absterree avertere, expellere, odisse, rejicere, removere, repudiare.*

Aversus öfugr. *cf acerbus, malus, perversus.*

Avertere banna, bregða, forða, (skirra), draga frá (e-u). *qui avertit* -bannaðr, bönnuðr, hnekkir. *qui avertunt* forðar. *cf abstrahere, amovere, aversari, removere, trahere.*

Auferre bera, heimta, hnykkja, svipta. *qui aufert* sviptir. *olim ablatus* árborinn. *cf recipere, removere.*

Aufugere flæja, flýja, láta drífa undan. *cf abripere, cedere, fugere.*

Augere auka, drýgja, efla, ægsla, æxla, öxla, (æxa), ekja, fremja, gæða, göða, gilda, græða, herða, magna, megna, rekkja, remma, stæla, stæra, störa, vexa. *augeri* breiðast, þrífast, þróast. *qui auget* eflir, frömuðr, gæðir, gildir, græðir, magnaðr, -magnuðr, magnandi, stærir, stærilaskr, -remmir. *qui commode auget* hagstærir. *magnopere augens* margaukandi. *cf adiuvare, amplificare, celebrare, comparare, confirmare, corroborare, crescere, efficere, facere, incitare, indurare, instituere, patrare, sanare, solvere, vigere.*

Augmentum auki.

Augustus aldrprúðr, göfugr, göfuglátr, hreinn, tírbráðr, vegligr, veglyndr, virðugligr. *cf magnificus, eximius, purus.*

Avia amma.

Avide fast, sárliga, sárla, slíðrliga, tíðliga. *cf acerbe, cito, vehementer.*

Aviditas gráðr, græðgi; forvitni; úlfgráðr. *a. auri* heiðgráðr. *qui aviditatem excitat* greddir, grennir. *cf cupiditas, curiositas, vehementia, voracitas.*

Avidus fíkinn, fíkr, frekr, fýstr, gráðugr, sólginn; allfrekr. *a. cibi, escae* árgjarn, átfrekr, átgjarn, húngrtrauðr. *a. sanguinis* blóðfrekr. *a. cadaverum* valgjarn. *a. vulnerum (vel valde a.)* sárfíkinn. *a. pugnae* gunnfíkinn, vígfrekr, sóknfúss, víglystr. *cf cupidus, vorax, bellicosus.*

Avis fugl, fogl. *a. marina* sæfugl. *a. fera* útifugl. *a. mala* illfygli *coll. avium species (exclusis accipitre, aquilá, corvo, cygno, gallo, anate et ansere)* akri, álka, doðka, doðrkvisa, dúfa, (dunna), dynbrokr, ertla, fjallrota, fjölmóði, flóðskítr, Friggjar ellda, fýling, fýlúngr, fýlíngr, fylvíngr, gammr, gaukr, gaukþjórr, geirfugl, gjóðr, gleða, grípr, haftyrðill, hegri, helsíngr, hængivakr, hilduri, himbrin, hraukr, hrókr, hrossagaukr, hryggjarstykki, igða, jarpi, jaðrakarn, karn, kjalarfugl, kjarfilki, kreppíngr, krípr, kvisa, lángve, læmíngr, lævirki, líri, ló, lóa, lómr, lóþræll, lundi, lýnghæns, már, márr, mór, fúlmárr, mæisíngr,

mýrisnípa, nagr, nætíngr, orri, Óðinshani, pái, pellícanus *lat.-gr.*, rindilþvari, ritr, rytr, rívanskinna, rjúpa, rjúpkeri, sendlíngr, sæðíngr, skarfr, skeglíngr, skíði, skjór, skjöldúngr, skrofa, skári, skori, skrýtíngr, skúfr, skúmr, skurfir, smyrill, snæfugl, spætr, spiki, spói, spörr, stari, steindelfr, stelkr, storkr, súla, svala, svarrskjór, svartbakr, sviplekja, sviplækja, svörr, titlíngr, tjaldr, trana, túrtúr *lat.*, tyrðilmúli, úfr, ugla, vakr, vallofr, ýfíngr, þeist, þerna, þiðurr, þröstr. *Epith. avis* barngjarn. *Vox avium* klak, klök *pl.*

Avita terra áttland.

Avium afstígr.

Aula höll, hall, hof, bær; *den. navis poculi* sjávar naðr ölknarrar. *a. tumultuosa* þyshöll. *magister aulae* stallari. *cf aedes, domus, fanum, laquear, palatium.*

Aulaeum ársalr, refill, tjald. *cf tabernaculum, tapes, tentorium, velum.*

Aulicus hallarmaðr, hirðmaðr, húskarl. *aulici* drótt, hirð, jarlar; inndrótt, dróttmegir, bekksagnir, friðmenn, salþjóð; rúnar konúngs, sessar konúngs, rekkar þjóðans.

Aura blær, gol, gráð, gustr. *cf ventus.*

Auratus, aureus gullinn, gollinn*, goldinn, gyldinn, gyldr, gyltr, roðinn; gullmarkaðr, gullmerktr, gullrendr, gullsettr, gullroðinn, gullvariðr, gullvarpaðr, gullviviðr; loptvarðaðr lýngs barða. *multum a.* margullinn; algullinn.

Auris eyra, heyra, hlust. *den.* 1) *oculus* (*oculi*) *auditûs* auga hlustar, sjónir heyrnar *pl.*, augu heyrnar *pl.*, sjónir hlusta *pl.* 2) *oculi genarum* sjáldr kinna, sjáldr vánga. 3) *ora auditûs* munnar hlusta. 4) *vas auditûs* spann heyrnar. 5) *terra auditûs* land heyrnar. 6) *meatus auditûs* rás heyrnar. 7) *tentoria auditûs* hlertjöld. *aures praebere* hlýða.

Aurora sólroð. *cf rubor.*

Aurum gull, goll, gyll, hodd, hödd, (hoddar, *pl.*), málmr, men *pl.*, seimr, taurar *pl.*, vell. (býsnir *pl.*, heið, heiðr, heyðr). lýsigull; vala-málmr; rauðr auðr. *Denominationes:*

I. *fulgor quicunque maris, undae, amnis.* (SE. I 336. Sæm. Möb. p. 49). A. *unâ voce compositâ.* 1. *sol* a) *maris* brimröðull, djúpröðull, hafröðull, kafsunna. b) *undae* unnröðull, unnsól. 2) *luna maris* straumtúngl. 3) *ignis* a) *maris* álfurr, brimlog*, brimlogi, fenglóð, fenlogi, fjarðbál, fjarðeldr, fjarðlogi, flæðabál, flóðhyrr, gjálfrbrandr, gjálfreldr, hafglóð, hafleygr, hafviti, lauðrhyrr, læsíkr, marglóð, ránsíkr, ránsími, sæfuni, sundbál, sunnbál, sunbál, sundeimr, varbál, verbál, verglóð, versokr, víkeldr. b) *undae* hrannbál, hranneldr, unneldr, unnfurr, unnforr, unn-

fýrr, unnglóð. c) *amnis* árkyndill, ársími, glóðeimr, niðbrandr, ofurr, ósneisti, rínfurr, rínleygr, strandlogi; (niðleikr). *arena amnis* (ɔ: *mica fulgens* = *fulgor*) nílsandr. 4) *dies* (ɔ: *lux*) *maris* gjálfrdagr. 5) *splendor undae* hrannblik. B. *duobus verbis.* 1) *sol* a) *maris* sól sandheims, sól sægs, sól sunds, sól svanfoldar, sól straums, sunna mars, sunna sunda. b) *amnis* sól rínar, álfröðull elfar. 2) *luna maris* máni lagar. 3) *ignis* a) *maris* bál sævar, bál flæðar, bál ægis, bál lýskála, bál sunda, hagbál lagar, brandr gjálfs, brandr brims, brenna sjós, brími lægis, eisa fens, eisa ránar, eldr hafs, eldr djúps, eldr lagar, eldr ægis, eldr lægis, eldr brims, eldr gjálfrs, eldr flæðar, eldr vers, eldr víka, eldr varrar, eldr síka, eldr álfoldar, eldr svanteigs, eldr ángrs, fasti farlands, fasti glymrastar, valfasti djúps, funi fens, funi víðis, furr fleyvángs, furr hlès, furr vága, furr flóðs, furr fjarðar, fýr hafnar, fýr kafs, fýr kofs, fyrr fylla, glóð flóðs, glóð glæðis, glóð síks, glóð víðiss, glóðir lýslóðar *pl.*, bjartglæðr flóðs *pl.*, herkir sunns, hyrr hafs, hyrr flóðs, hyrr fjarða, hyrr hóps, hyrr lægis, hyrr geima, hyrr vága, hyrr hvalranna, leygr lægis, ítr-leygr svanbíngs, log lægis, log lóns, log lýteigs, fagrlog gjálfrs, logi fjarðar, kindar flóða *pl.*, sikr eyflitjar, sindr sægs, garðviti grundar. b) *undae* brenna hranna, eimr bylgju, eldr drafnar, eldr öldu, eldr unnar, eldr hrannar, fasti unnar, glóð unnar, hyrr báru, hyrr hranna, hyrr dúfu, leygr báru, log báru, lavg bylgju, logi drafnar, logi öldu, lögr bylgju, eyviti drafnar. (þíngdagr Ýngva). c) *amnis* bál elfar, bál rínar, eimr gjallar, eldr ár, eldr vatna, eldr óss, eldr ósa, eldr bekks, eldr vànar, eldr vimrar, eldr oranar, eldr óronar, eldr órunar, eldr foldar, blóðeisa bjargs, brandr niðar, furr forsa, fyrr forsa, fýr móðu, glóð rínar, glóð vinar, glóð óss, hyrr fors, log rínar, log þynjar, log vànar, lögr nytju, bjartleygr rínar, sannleygr fljóts, viti mörnar, viti óss, tjörr rínar. 4) *dies* (ɔ: *lux*) a) *maris* dagr fjarðar, dagr fyllar. b) *undae* dagr unnar. c) *amnis* dagr vànar. 5) *splendor* a) *maris* blik ægis, blik sunds, ramblik gnaphjarls, vegljómi brims. b) *undae* blik báru, blik unnar, ljós öldu. c) *amnis* blik mörnar, ljómi ógnar (*gladius* B II, 3), skin elfar, grænleikr vínu. d) *liquoris* blik bjórs. 6) *electrum* a) *maris* röf sæfar. b) *amnis* röf ósa, röf rínar. C. *tribus verbis.* 1) *sol maris* sól Siggjar linda. 2) *ignis maris* bál Beita borgar, brinnandi (birnandi) glólista lautar, eisa umgirðis jarðar, eisa jarðar más, eldr Ata lands, eldr Ata foldar, eldr Ata jarðar, eldr hrynbrautar áls, eldr hrynleiðar seiðs, eldr skeiðs skautborðs, eldr áls ferðar, eldr

ölna bekks, eldr ölna skeiðs, eldr ölna foldar, eldr vángs dorgar, eldr hrynslóðar vögnu, eldr úthauðrs knarar, eldr vegs varðelgs, ildi þrumu girðis, fasti barðs túna, fyrr foldar fjötra, glæðr Glamma slóðar, hyrr humra bíngs, log landa bands, log Leifa brautar, logi bekkjar hlunndýrs, dýrlogi bekkjar hlunns, viti lautar Leifnis, viti brautar Leifnis. 3) *dies* (ɔ: *lux*) *maris* dagr áls ræfrs. 4) *splendor maris* blik glymfjöturs landa. 5) *fulgur maris* leiptr ægis grundar, leiptr stafna jarðar. 6) *radius* (ɔ: *fulgor*) *maris* geisli gnýjarðar girðis. D. *quatuor verbis*, 1) *ignis maris* eldr bands þrumu sanda, glóð brautar svana Gautreks. 2) *splendor maris* lýsiblik lands skevaðar branda. 3) *electrum* (ɔ: *fulgor*) *maris* röf svalteigar Viðblinda galtar.

II. *denominatur a serpente* (ɔ: *dracone*, SE. I, 356. FR. I, 153-154. 159-162). 1) *culcita*, *cubile*, *sedile serpentis* a) linnbeðr, linnból, linnsetr, naðrbíngr, ormbekkr, ormból, ormlátr, ormsetr, ormstallr. b) beðr orma, beðr fáfnis, beðr grafvitnis, linnbeðr eitrs, ból dreka, ból fáfnis, ítrból dalreyðar, bíngr naðrs, dogg orms, dúnn grafvitnis, dýna linna, dýna þvengláðs, látr dalreyðar, látr svafnis, látr engilúru, lega liðs, ílega naðra, setr orma, sæti móins, stóll haugbúa, glóstallr fjallreyðar. c) beðr fránþvengjar lýngva, dúnn dælar seiðs, látr linns blóða, látr engjar lýru, látr hrokkinseiðs lýngs, láttr mens lýngva, sæti gljúfra fösla, stallr örriða strandar. d) hrynbeðr áls fjörgynjar steðja. 2) *terra*, *via*, *stratum etc. serpentis* a) fránskeið, linnvegr, linnvengi, linnvængi, ormland, ormláð, ormreitr, ormtorg, ormvángr, ormvengi, snákhauðr, snákrann. b) bryggja svafnis, bygð fáfnis, flt fáfnis, flt góins, fold linna, frón linns, grund grafþvengs, ölungrund eitrs, jörð móins, jörð ofnis, jörð snáka, jörð urðhængs, land grafþvengs, land linns, laut linns, láð linns, láð lýbrautar, láð ofnis, láð faðmis (ɔ: famnis = fáfnis), leiti góins, leið orma, leið móins, lýng lauksíkjar, mærr móins, mörk ölun-fráns, mýrr fáfnis, pallr linna, reitr orms, ríki foldsila, röst reyrþvengs, sker góins, stétt góins, stétt hríngs, stigr frons, stígr snáka, stræti móins, glóstræti naðrs, strind grettis, setberg linna, torg orms, tún snáka, vángr snáka, vángr gandis, vengi grafþvengs, vengi vallbaugs, rínvengi sefþvengar, völlr orms, völlr góins, völlr hrínga. c) garðr seilar grundar, æskijörð lax urðar, laut bestíngja gljúfrstrætis, láð laxa fróns, leið humra foldar, lýng gríms álnar, örð höslu jarðar, strind leynisíka lýngs, hrönvengi mens grundar. d) barð glaums gilja grundar, barð reyðar Svölnis

beðju. 3) *dies, ignis, lux serpentis vel culcitae serpentis* a) ormdagr. b) furr fræníngs, eldr ormbeðs. 4) *mundus* (ɔ: *domicilium*) *serpentis* (*lucidus*) ljósheimr fjarðölna lýngs. 5) *lignum serpentis* (*cui incubat* ɔ: *cubile*) meiðr urþvengs. *Add.: vocatur culcita lutrae* dýna otrs.

III. *denominatur a manû vel brachio.* A. *a manû* 1) *ignis manûs* a) handbál, handfurr, handlog, gaupeldr. b) bál handar, bál greipar, hrynbál hramma, brandar vallands *pl.*, eldr handar, eldr lófa, eldr reifa (hreifa), eldr ýsetrs, fasti handar, funi ýstèttar, furr mundar, furr valstafns, furr haukstorða, fyrr valklifs, glóð greipa, glæðr handa *pl.*, hyrr handar, hyrr haukborðs, hyrr haukstrandar, log handa, viti hugtorgs (ɔ: hauktorgs), viti mundar, fagrviti mundar. c) brandr ifla folds, brími stalls bauga, elding ifla foldar, eldr háklifs hauka, eldr öglis slèttar, fasti vala strætis, geiri jarðar hamdis, hyrr hauka klifs, hyrr hauka strætis, leygr hauka fróns, tandri vala strætis. 2) *splendor, dies* (*lux*) *manûs* a) blik handar, blik spannar, dagr mundar. b) blik láðs bauga. 3) *saxa manûs* a) armgrjót, hrammþviti*. b) hraun handa*, grjót handar*, grjót mundar*, möl haukstrandar, sker liðar. c) hraun vala slóðar*, sker hauks lóðar. 4) *nix manûs* drífa hauka ness*. 5) *electrum manûs* röf spannar. B. *a brachio* 1) *ignis brachii* a) alinleygr, almleygr (ɔ: armleygr), alunbrandr, armbrandr, armglóð, armlog, bógviti, leggviti, liðbál, liðfasti. b) eisa armleggs, eldr leggjar, brandr ermvángs, brandr handleggjar, gim álnar, glóð armleggs, hyrr arms. 2) *fulgor brachii* leiptr álnar. 3) *saxa brachii* a) ölungrjót*. b) grjót ölna*, sker liðar*. 4) *glacies, nix brachii* a) bógsvell*. b) dript álnar. 5) *electrum brachii* röf armleggjar. 6) *onus brachii* farmr leggjar.

IV. *denominatur ab armis.* 1) *a gladio* a) *sol gladii* sól brynreiðar. b) *ignis gladii* α) furr hjörva. β) fyrr seiðs Fjölnis. c) *splendor gladii* blik sverða. 2) *ab hastâ: ignis hastae* furr fleins. 3) *a clipeo* a) *ignis clipei* log lindar. b) *splendor clipei* blik örborðs. c) *ornatus clipei* tíngl túngla örveðrs. 4) *a vexillo: fulgor vexilli* merkiskin.

V. *denominatur a navi: ignis apicis mali* hyrr húna.

VI. *denominatur secundum mythum de rege Frodio* (SE. I, 374 *seqq.*). 1) *farina Frodii* mjöl Fróða, sáð Fróða; fagrbygg Fróða, friðbygg Fróða. 2) *farina ancillarum Frodii* meldr Fróða þýja. 3) *farina Feniae* meldr Fenju; fagrmjöl Fenju. 4) *opus Feniae* verk Fenju, forverk Fenju. 5) *farina Meniae* meldr Menju. 6) *splendida nix molae*

Grottii glaðdript Grotta. 7) *farina maris* meldr græðis. 8) *absolute farina rubra* ryðmeldr (ɔ: rauðmeldr).

VII. *vocatur frons luci Glaseris* (SE. I, 340) barr Glasis, glóbarr Glasis, lauf Glasis.

VIII. *vocatur lacrimae vel fletus Freyjae* (SE. I, 114, cf 346-350). a) tár Freyju, tár Mardallar, grátr Freyju, grátr Mardallar, brádript Freyju, hvarmþeyr Freyju. b) augnaregn beðvinu Óðs;, fagrregn hvarma Mardallar.

IX. *vocatur vitta Fullae* (*Asidis*, SE. I, 114). a) höfuðband Fullu b) fallsól brávallar Fullu (Fyllar).

X. *vocatur coma Sivae* (*Asidis* SE. I. 340) haddr Sifjar.

XI. *vocatur dentes Heimdalli* (SE. I, 100) tennr Hallinskíða.

XII. *vocatur multa Asarum pro caede lutrae expensa* (SE. I, 352-356. FR. I, 152-153) gjöld otrs, nauðgjöld otrs, nauðgjöld Ása. (*cf poësis* VII, 4).

XIII. *denominatur ab annulo Dropner* (SE. I, 342-344). 1) *gutta Dropneris* dropi Draupnis. 2) *ros Dropneris* dögg Draupnis. 3) *pluvia Dropneris* regn Draupnis. 4) *thesaurus Dropneris* skattr Draupnis. 5) *sudor* (*pretiosus*) *Dropneris* dýrsveiti Draupnis.

XIV. *denominatur a gigantibus* (SE. I, 214). 1) *sermo gigantum.* a) orð fjallgestils, munntal jötna, sagnir jötna *pl.*, orð iðja, dómr iðja, glysmál iðja, mál þjaza, orðtak þjaza, munntal þjaza, þíngskil þjassa, *pl.*, kveðja þussa, boð mellíngs. b) mál mildíngs hella. 2) *vox gigantum* a) galdr iðja, gnýr geitis, hljóð íma. b) galdr heiðar jöfra, glórödd hellis gauta. c) rödd ála undirkúlu vasta.

XV. *denominatur a Rolfio Krakio* (SE. I, 398. FR. I, 92). 1) *pluvia Krakii* drífa Kraka. 2) *semen Krakii* örð Yrsu burðar. 3) *frons Krakii* barr Kraka. 4) *semen campi Fyrensis* fræ Fýrisvalla.

XVI. *denominatur secundum narrationes de Volsungis etc.* SE. I, 356, 360. FR. I. 150. 159. 165. þiðr S. 1) *onus equi Granii* byrðr Grana, farmr Grana, fagrbyrðr Grana, hliðfarmr Grana, þúngfarmr Grana. 2) *metallum saltûs Gnitensis* málmr Gnítaheiðar, reiðmálmr Gnítaheiðar. 3) *thesaurus Niflungorum* (cf þiðr. p. 308. 321, 333. 359-360) skattr Niflúnga. 4) *causa dissidii Niflungorum* róg Niflúnga. 5) *absolute:* a) *metallum dissidii auctor* rógmálmr (SE. I, 356). b) *hostis concordiae* sökkvir samþukkju. c) *rubrum metallum Rheni* rauðmálmr Rínar.

XVII. *vocatur tectum tumuli regis Hölgii* (SE. I, 400) haugþak Hölga.

XVIII. *denominatur a catino* 1) *sudor catini* dígulsveiti *. 2) *onus catini* dígulfarmr *,

3) *nix catinorum* drifgagl dígla'. 4) *ignis catinorum* eldr dígla.

XIX. *vocatur ignis formae metallicae* a) lōðhyrr. b) eldr lōðar.

XX. *vocatur ignis crumenae* eldr sjóðs.

Epitheta auri afar þúngr, bjartr, fjölvinjaðr, gjallr, gjallinn, glaðr, glóandi, glóðrauðr, hōfugr, hreinn, iðgnógr, litrauðr, ljóss, óþrotligr, skírr, stórr, svalr, tandrauðr, fagr. (' = *argentum. cf annulus, armilla*).

Auscultare hlýða. *cf decere, licere, obedire, parere; tutus, morigerus.*

Auspicium (*negotii*) heill, forráð. *cf omen.*

Auster sunnrænn vindr. *cf meridies. ab austro* sunnan. *austrum versus declinans* suðrhallr. *homines australes* sunnmenn. *cf Germani.*

Austeritas þjóst, þjóstr. *cf vehementia.*

Austerus fúlligr. *cf superciliosus, tetricus.*

Australis plaga suðrheimr. *australes terrae* suðrlönd. *australes populi* suðrþjóðir. *cf meridies.*

Aut eða, ella, eð, eðr.

Autem en.

Avunculus móðurbróðir.

Avus afi.

Auxiliari bjarga, hjálpa, fulltíngja.

Auxiliaris liðligr.

Auxiliator hjálpari.

Auxilium afl, björg, björk, dugnaðr, gengi, hald, hjálp, hverfi, lið, sinni, tenaðr, tænaðr, tæ, vernaðr; fullting; brautar gengi. *a. ferre* duga, fulltýja. *auxilio iuvare* atfylgja. *auxilio corroboratus* hjálpremmdr. *auxilio potens* hjálpríkr. *auxilio praestans* haldframr. *auxilium praebens* hjálpremmdr, hjálpsterkr, *auxilii expers* liðþrota. *auxilii osor, recusator* liðhatti. *auxilii spes* aflvàn, liðvàn. *cf alimentum, comitatus, copiae, fortuna, locus, perfugium, prosperitas, refugium, robur, tutela, vis.*

Axis trafr. *cf asser, trabs.*

B.

Bacca ber, vísir; aldinber. *cf uva.*

Bacillus hemla, spjót; -kafli, þref. *cf arundo, tigillum.*

Baculus gandr, kefli, stafr, völr, vöndr. *cf columen, cylindrus, lupus, virga. b. divinatorius* hlautviðr, hlutviðr, spágandr. *b. episcopi* bagall. *b. commodus* hógbrotníngr skóggar. *baculi funesti* helstafir.

Badius jarpr, hvítjarpr. *cf fulvus.*

Balaena vide cetus.

Balatus jarmr. *cf convicium, garritus.*

Balbus stamr. *cf lentus, tardus.*

Balbutire stama.

Balderus Baldr, barn Óðins, son Óðins, eigandi Draupnis, sonr Friggjar, ver Nönnu, dólgr Haðar, sefi Ullar, sinni Heljar, vörðr jarða Hálfdanar; grátaguð.

Balderi palatium Breiðablik.

Balista valslánga.

Balsamum balsamum (*lat.;* balsám).

Balteus fetill, lindi, umgerð; baldrekr; böðgerð, brynfetill. (sikulgjörð, svikulgjörð). *cf cingulum, lorum, vinculum. balteo adsuetus* gjarðvenjuðr *subst.* = *Thor.*

Balticum mare austmarr.

Baptismus skírn. *dator nominis in baptismo* skírinafni.

Baptizare skíra. *cf illustrare. non baptizatus* óskírðr.

Barba barð, skegg. *den. silva* a) *genarum.* α) kinnskógr. β) skógr kinna, viðr kinna. b) *menti* skógr höku, viðr höku. c) *inguli* skógr kverka, viðr kverka. *b. labii* kampr, grön. *barbâ promissâ* síðskeggr.

Barbarae gentes óþjóðir.

Barbatus (*tantum in compositis*) -barðr, -kinnaðr, -skeggjaðr, -skeggi, -skeglíngr. "*fimo-barbatuli*" taðskegglíngar.

Barca prámr, prjámr.

Basiare kyssa.

Basium koss.

Baubare gala. *cf canere.*

Beare se sælast.

**Beatitudo* sæla, sæld. *cf felicitas.*

Beatus góðr, sæll, sælligr; alsæll, fullsæll, gagnauðigr, happkunnigr, ókvaldr. *aeque b.* jafnauðigr. *b. natalibus* sælborinn. *non b.* ósæll. *cf bonus, felix, fortunatus, salvus; cruciare, miser.*

Belgium Flæmíngja veldi.

Belius Beli.

Bellator hermaðr, herdrengr, herdrótt *coll.*, herglötuðr, her-*lundr, hermegir *pl.*, herstefnir, herstefnandi, herskatnar *pl.*, skilmíngar *pl.*, víkíngr, hjarlstríðandi, rógbirtíngar *pl.*, morðárr, liðskelfir, valafólk *coll.*, vígdrótt *coll.*, friðraskaðr, friðskerðir, dólgmaðr, (hornklofi), gunnar, eldgunnar *pl.*, blóðskati, sverðmaðr, hjálmnjörðúngar *pl.*, hjálmrækjandi, hjálmárr, hjálmnjótr, hjálmdrótt *coll.*, geirdrótt *coll.*, hjördrótt *coll.*, sverðberendr *pl.*, randberendr *pl.*, sverðmerlíngar *pl.*, spjörráðandi; asksögn Ullar *coll.*, ferðir málmregns *pl. coll.*, meginsveitir ógnar skýs *pl. coll.*, öld gunntjalda *coll.*, dróttir þundregns *pl. coll.*, menn eggmóts *pl.*, saunjörðúngar sennu *pl.*, ásmegir Hlakkar *pl.*, þegnar sverðregns *pl.*, rekkar gunnveggjar *pl.*, niðjúngar sverða *pl.*, vinir eggmóts *pl.*, hreggöld hristar *coll.*, árr ógnar, árr fleinþeyrs, árr oddbragðs, árr örbragðs, orr eggmóts, seggr álms, halr hjálmgrands, höldr

hjörþeys; orr vísiljóss eggmóts, menn dólga fángs *pl.*, gotnar saxa fox *pl.*, sörvar hyrjar hjörlautar *pl.*, herr hjörva raddar *coll.*, fólg hildar flaums *coll.*, avrr ara steikar; árr niðleiks ara steikar; menn hnits hjalts lands. *cf vir* II-VI.

Bellicosus 1) *sensu latiori.* a) errinn, sleitinn, stirðr. b) afkárlyndr, dylgjusamr, fránlyndr, geðbráðr, heiptarnýtr, heiptbráðr, heiptfíkinn, heiptgjarn, heiptmildr, heiptminnigr, heiptörr, heiptsnarr, hugstrángr, hugumstrángr, hugstríðr, mannskæðr, móðþrútinn, ofvægr, ofvegr, slíðrhugaðr, stinngeðr. 2) *sensu strictiori* a) álmþíngsamr, böðfíkinn, böðgjarn, böðharðr, böðmildr, dólgminnigr, fjölsnerrinn, fólkbráðr, fólkdjarfr, fólkeflandi, geirvanr, gunnfíkinn, gunnmildr, gunntamiðr, gunntamr, gunnþeysandi, herfylginn, hergjarn, hernenninn, herskár, hildarfúss, hjaldrgegninn, hjaldrörr, hjaldrríkr, hjaldrsnerrandi, hjaldrstríðr, hjaldrsverrandi, hlífarstyggr, hrafnþarfr, morðbráðr, morðfíkinn, morðgjarn, ógnarmildr, ógnmildr, ógnblíðr, ógnbráðr, ógnfúss, rannregnþorinn, rógstríðr, sighvatr, sigrhvatr, sóknarhvatr, sóknhvatr, sóknarstrángr, sóknstrángr, sóknbráðr, sóknfúss, sóknörr, sóknstríðr, sökrammr, styrfenginn, varghollr, víghress, vígskárr, þíngfrækn. b) framr sverðels, byrgegn brands, grimmr fólkum, hvatr eggleiks, hvatr hjörleiks, mildr hervígs, mildr hjörleiks, mildr styrjar, leikmildr hildar, veðrmildr geira, hjaldrmóðr hrínga, hríðöflugr hjörgraps, hjaldrörr málma, veðrörr valfasta, ramr hervígs, rekkr gunnar, samr oddbrags, snarr sigrleiks, tamdr gunnar, valdr styrjar. c) hríðfimr sköglar dyra, dynfúss mensdreyra, hreggmildr hyrjar geirnets, ríkr hróts Fjölnis, snarr skúrar málma. d) eljunfróðr seiðs lögðis læbrautar. e) róstumaðr *subst. cf acer, alacer, animosus, audax, contentiosus, crudelis, fortis, infestus.*

Bellona. 1) dís, göll, göndul, gunn, gunnr, guðr, herja, hildr, hlökk, hrist, rist, hrund, rund, ilm, ilmr, mist, rósta, róta, skögul, skuld, sveið, svipul, þögn, þrima, þrúðr. (darröð, skytja). 2) ***Denominationes.*** A. ***unâ voce compositâ.*** a) ***a pugnâ*** böðgefn, dólgband, sigfljóð, sigrmeyjar *pl.*, vígdís. b) ***ab armis*** α) ***gladio*** hjörþrimul, málmgná, skálmöld. β) ***hastâ*** geirahöð, geirvör, gæirdriful, geirölul, geirönul, geirróta, geirskögul, geirvíf, geirþriful, gerrþriful, geirþrúðr. γ) ***galeâ*** hjálmþriful, hjálmþrimul. δ) ***clipeo*** randgríð, randgríðr, ranngríð, raðgríð. c) ***a campo praelii*** (ɔ: ***caesilega***) valdrós, valfreyja, valkyrja, valmar, valmær, valþögn. d) ***denominationes inc. signif.*** herfjötör, reginleif, sangríðr, skeggöld, skeggjöld. B. ***duobus***

verbis. a) *ab Odine* dís Herjans, drós Yggs, vörr valþögnis; meyjar Óðins *pl.*, nönnor Herjans *pl.* b) *a pugná* snót jöru, snót saka, þrúðr hjaldrs; systr gunna *pl.*, vættir randóps *pl.*, vinur randverks *pl.* c) *ab armis.* α) *gladio* felliguðr fólkvandar, geymigöndul gunnelda, sága rifjúnga. β) *hastá vel telo* göll geira, leikn odda, víf odda. γ) *clipeo* gefn hjaldrskýja, gefn valgrindar. d) *a bellatoribus.* α) snyrtigerðr sverðmanns. β) snót Hèðins. γ) man Högna, mær Högna. δ) sprund Hjaðnínga. C. *tribus verbis vocatur:* a) *amasia Odinis* biðkvæn dvalnis hánga. b) *femina pugnae* eykvæn þeyjar Hèðins. c) *dea praeliorum arbitra* felliguðr dóms fólkvandar. D. *quatuor verbis: deae clipeorum* dísir hlýrna Högna mans. *bellonae sacer* gunnheilagr. (*bellona saepe pugnae loco ponitur*).

Bellum stríð, herr, læspjöll, ángr Ýngva. (*vide pugna*). *bellum inferre* gánga á frið. *bellum gerere* stríða. (*vide pugnare, strages*). *bello infestatus* herskárr. *bellum indicens* stríðkviðjandi.

Bellus góligr. *cf bonus.*

Bene góliga, góla, hæft, val, vel. *cf copiose, facile, gnaviter, liberaliter, magnopere, recte, strenue.*

Benedicere blessa.

Benedictio blessan.

Beneficium dugnaðr, gagn, gott, mildiverk, veizla. *qui alios beneficiis ornat* gagnprýðandi. *cf bonitas, fortuna, usus.*

Beneficus bölhnekkjandi, brigðir bölva. *in multos b.* margveitinn. *cf averruncator, rumpere.*

Benevolentia vild. *cf favor.*

Benevolus blíðr, góðr, hollr; gagnhollr, góðgjarn, góðráðr, góðsamr, hugblíðr, huggóðr, lundgóðr. *cf bonus.*

Benignitas gott, menska, mildi, góðleikr. *cf bonitas, humanitas.*

Benignus gegn, góðr, virkr; auðarmildr, eirsamr, greiðvirkr, happmildr, sáttráðandi. *cf benevolus, bonus, clemens, humanus, pacificus, liberalis, strenuus. b. erga amicos* vingóðr.

Betula björk, birki *coll.*, fjallrapi, fjallhrapi, fjalldrapi, mosurr, mösur. *b. sonora* hrinbirki. *b. caduca* hrunbirki. *b. coquinaria* hyrbirki.

Betulinus birkinn.

Bibacitas nimia ofdrykkja.

Bibere bergja, drekka. *qui bibit* bergir, -sognir. *cf combibere, compotatio, celebrare, ebrietas, potare, propinare, sugere.*

Biceps ambhöfði (?).

Bilis gall. *b. irae* reiðigall.

Bimus tvevetr, tvævetr, tvívetr.

Bini tvennr.

Binio (*jactus tali*) daus.

Bis tvisvar, tysvar, tvisvar sinnum.

Blandiloquium vilmæli.

Blandiloquus hýrmæltr.

Blanditor gulli.

Blandus blíðr, fagr, hýrr. *cf comis, pulcher.*

Bolus tugga.

Bombyx silki; fjargvefr.

Bonitas gæzka, gott, góðleikr. *cf beneficium, benignitas, amicitia, copia, facultas, familiaritas, virtus.*

Bonus dæll, dyggr, dygr, fríðr, frómr, gegn, góðr, hollr, ítr, virkr; ángrhrjóðandi, dáðvandr, hlutvandr, iðvandr, ærgóðr, fjölgóðr, hvargóðr, lundgóðr, fjöldyggr, fjölkostigr, góligr, góðligr, góðlátr, góðsamr, lofkvaddr, lofligr. *valde bonus* kappgóðr. *satis b.* fullgóðr. *aeque b.* jafngóðr, jafngóðligr. *nimis b.* ofgóðr. *non b.* ógóðr. *bona n. pl.* eyrir, góts, mæti *pl.*, tak. *cf beatus, benevolus, comis, dives, facilis, favens, honestus, humanus, insignis, integer, laudabilis, liberalis, propitius, probus, pius, utilis, praestans, pulcher, benignus, optimus, eximius, bellus, venustus, fidus, sedulus; opes, facultates.*

Bos álfr 1), apli 2), arfr, arfuni, orfuni, arnr, árvakr 2) begir, böruðr, baurruðr, baurուðr, bautuðr 2) bautaðr 2), digir, digni, dirnir, drjóni, eikismiðr, eyþvari, eiðvari, farri 3), forsimi, freyr 4), gellir 5), glymir, glymr 6, 23), gollinhorni, gullinhorni, golinhorni, granúngr, (graðúngr), grímr 7, 9, 21, 22), griðúngr, harðfari, hæfir, hevir, herforsimi, himinbrjótr, himinhrjótr, himinhrjóðr, himinrjótr, hjölluðr, hiavllvðr, hiolluðr, hliðr 8), hreði, hreiði, hríð 10, 18), hrjóstr, jormuni 2, 9), jormunrekr 11), kæfir, kevir, kiollvrr, kyrr 5), litr 7, 12, 13, 14) naut, öldúngr 15) ölgr 3, 9, 24) örgefinn, oxi, reginn 7), rekinn, rekníngr 5), rökkvihliðr, sími 16, 17, 18), símir 2), simull, skrauti, smiðr 19), stjórr, stúfr 2, 5) sveiðuðr, tarfr, tíðúngr, viggi, víngnir 9, 12, 20), þjórr, *pl.* eyxn, öxn, uxn, yxn. *denominatur:* a) *ursus jugi* okbjörn. b) *tarandus jugi* okreinn. c) *pl jumenta currentia* rennirökn. d) *jumentum gigantis* (*bos ferus*) eykr jötuns. e) *dux armenti* vísi hjarðar. *bos urus* ýri, vísundr. *pars bovis elixati* þjórhlutr. *cf* 1. *genius.* 2. *equus.* 3. *ignis.* 4. *Asa.* 5. *gladius.* 6. *sonus.* 7. *nanus.* 8. *cervus.* 9. *Odin.* 10. *procella.* 11. *rex n. pr.*) 12. *gigas.* 13. *salmo.* 14. *color.* 15. *vulpes.* 16. *funis.* 17. *annulus.* 18. *mare.* 19. *faber.* 20. *Thor.* 21. *serpens.* 22. *caper.* 23. *ventus.* 24. *accipiter.*

Bracca brók. *pars braccarum* geiri.

Brachium alin, ölun, öln, armr, leggr, liðr; armleggr, handleggr. *denominatur:* a) *terra manicae* ermvángr. b)

territorium ulnae alinveldi. c) *caelum medullae* himinn mergs. d) *arbor.* α) *humerorum* viðr axla. β) *manuum* viðr hreifa, viðr lófa γ) *manicae* viðr ermar. e) *patibulum annuli* (?) gálgi gelgju. f) *brachia puellae vocantur promontoria terrae auri* (ɔ: *feminae*) andnes lands gims álnar, andnes lands lýngs lauksíkjar. g) *pl. brachia* axllimar, boglimir, tjálgur, tjálgur handa, bjúglimar herða. *brachia et pedes* útlimir. *brachiis candidis* hvítarmr. *cf articulus, crus, digitus, ulna.*

Bracteis (*metallicis*) *ornatus* rekinn, málfáinn. *cf clarisonus, inscriptio, lamella, politus.*

Bragius Bragi; verr Iðunnar, son Óðins, síðskeggi áss.

Branchia tálkn.

Brevia (*n. pl.*) grunn, grunnsæfi. *cf syrtes, vadum.*

Brevis hneppr, skammr, skamr, stuttr, stuttligr. *cf angustus, abruptus, curtus, nuper. brevi* (*adv.*) af stundu *cf hora, mox breviorem facere* stytta, skemma.

Bretones, Britanni Bretar.

Britannicus bretskr, brezkr.

Brutum animal grasbítr. *cf pecus.*

Bubo ugla.

Bubulcus fjósnir, fæðir frenju. *cf servus.*

Bucca biti; hváptr. *cf offa, os.*

Buccella bitlíngr.

Buccina horn. *cf cornu.*

Bulga bít, belgr.

Bulla (*gladii*) hjalt. *bullis instructus* hjaltaðr, hjalt-uggiðr. *aureis bullis* gullhjaltaðr.

Bustum leiði. *cf sepulcrum.*

Butyrum (smjör). *butyro conditus* smjörr.

Byne malt.

Byssus pell. *cf sericum.*

C.

Caballus kapall.

Cacabus hverr. *cf lebes.*

Cacumen toppr. *cf apex, conus.*

Cadaver bolr, búkr, hræ, ræ, hre, hrer, nár, tafn. *Denominationes* 1. valbráð, valtafn. 2. *esca, cibus* a) *lupi* beita úlfs, verðr úlfs, krásir úlfa *pl.,* beita gera, fóðr fenris, eldi örgildis, tafn ylgjar, barr úlfa, hveiti freka. b) *corvi vel aquilae* krós hjaldrmós, ferma hugins, tugga munins, barr hugins, náttverðr ara, steik ara, barr ara. 3. *augmentum pulveris terrestris* moldauki foldar. 4. *incola pulveris terrestris* moldbúi foldar. *cadaver pendulum* hángi, virgilnár. *cumulus cadaverum* hræköstr, rækköstr, hræsollr; *pl.* lanar hræs, lanar sigrsvans. *cadavera discerpens* hræskærr. *cadaverum*

cupidus nágráðugr. *cadaveribus circumdatus* hræsveipaðr. *Epith. cadaveris* bleikr, bólginn, vápnsundraðr. *cf esca, funus.*

Cadaverinus hræugr.

Cadere falla, fallaz, hníga, níga, lúta, hrapa, rapa, skeika. *c. guttatim* drjúpa, drjópa. *c. praelio* hníga, falla, hníga í gras, hníga í hadd jarðar, hníga at velli, hníga á sjót heljar, hníga und eggjar, hníga und hramma arnar, falla und greipar ara, höggva börðum í gras, lúta í gras, lúta til jarðar. *cf decidere, demittere, fallere, imminere, inclinare, interire, labi, lugere, mori, occidere, perire, propendere, prosternere, ruere, stillare, submittere, vergere.*

Caducus (*improviso*) váfallr.

Caecias landnyrðingr. *cf plaga.*

Caecitas blindi.

Caecus blindr, ósýnn. *non c.* óblindr. *cf visus, manifestus.*

Caedere berja, blaka, drepa, höggva, heyggva, ljósta, slá. *caesus armis, in pugnâ* valfallinn, vápnbautinn, vápndauðr. *recens caesus* nýfeldr. *caesorum locus* valjörð. *caesorum corpora* valr. *caesorum corporum cumulus* valköstr. *cf admovere, calcare, deprimere, contundere, ferire, interficere, offendere, percutere, pulsare, rejicere, tangere, verberare, vexare.*

Caedes dráp, fall, morð, ruð, víg, sekja, kvistíng, banaorð, banorð, fólkvíg. *caedes cognati* ættvíg, frændsekja. *caedem committere* benda víg. *caedem patrans* fallheygjaðr. *caedis avidus* vígfúss. *caedibus auctus* morðaukinn. *caedis praenuntius* vígspárr. *caedis consiliator, auctor* ráðbani. *caedis nuntius* vígspjöll *pl. caedis lacrimae* vígtár. *cf casus, excidium, homicidium, interitus, mors, noxa, nex, pernicies, strages, vastatio.*

Caelebs verlauss.

Caelestis himneskr. *regnum caeleste* himinríki. *mansio caelestis* himinvist.

Caelites englar. *denominantur* hirð himna, hirðmenn drottins, himnesk ferð, goðnar himins, ferð hróz heims. *cf angeli, divi.*

Caelum himinn, himin, hifinn, blár, drífandi, glitnir, leiptr, lopt, ský; drjúpr salr. *nomina novem caelorum:* I. heiðornir, heiðyrnir, heiðþornir, heiðþyrnir, hreggmímir, vindbláinn. II. andlángr. III. víðbláinn. IV. víðfeðmir. V. hrjóðr. VI. hlýrnir, lýrnir. VII. gimir. VIII. vetmímir, vetrmímir, vætmímir, vettmímir, vetrimnir. IX. skaturnir, skatyrnir, skathynir, skatynir. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *a sole.* a) *terra* (*domicilium*) *solis* röðulgrund, sólhauðr, sólmörk, sólvángr, sólheimr. b) *via, pons solis* sólbryggja, sólstétt. c) *arx solis* sólborg. d) *palatium solis* sólhöll.

e) *tentorium solis* sóltjald. 2. *a lunâ.* a) *sedes lunae* túnglsjót. b) *pons lunae* túnglbryggja. 3. *ab astris.* a) *scrinium* (*receptaculum*) *astrorum* logskrín. b) *septemtrionum* α) *via* vagnbraut. β) *tectum* vagnræfr. 4. *a die vel luce.* a) *terra, sedes diei* dagmærr, dagstallr, (dagleggr). b) *domicilium diei* dagból, dagbør c) *curriculum diei* dagskeið. d) *area lucis* (*cf sol,* ɔ: *lucifer*) ljósfari. 5. *tentorium mundi* heimtjald. 6. *lacunar aëris* lopthjálmr. 7. *a nubibus.* a) *terra nubium* skýjaðarr. b) *aedes nubium* skýrann. c) *tentorium nubium* skýtjald. 8. *a tempestate.* a) *domicilium, aedes, palatium tempestatis* vindheimr, hreggþjálmi, hreggrann, glyggrann, þeyrann, byrræfr, vindræfr, elhöll, veðrhöll. b) *scrinium* (*receptaculum*) *tempestatis* byrskrín, elskrín, veðrskrín. c) *tentorium tempestatis* byrtjald, hreggtjald, hríðtjald. d) *terra tempestatis* byrstallr, elgrund, þeyláð. e. *sedes procellae* elsetr. f) *via tempestatis* veðrvígr (ɔ: veðrvegr). g) *aulaeum procellae* elserkr. h) *camera venti* vindhjálmr. 9. *aula pluviae* regnbýr, regnhöll, regnsalr. 10. *a terrâ.* a) *lacunar terrae* eyhjálmr, hauðrfjörnir. b) *palatium, tectum terrae* foldsalr, láðhof, salþak, vallræfr. c) *tentorium terrae* hauðrtjald. d. *scrinium* (*receptaculum*) *terrae* vegskrín. 11. *lacunar aquarum* (*maris*) forslopt. 12. *spatium* a) *volucris* (*vulturis*) gammleið. b) *volatûs* flugrein, flugstígr. 13. *vehiculum apium* býskip. 14. *vocatur* a) *tectum splendidum* fagraræfr. b) *vastum domicilium* víðheimr. c) (*textor venti*) vindofnir. B. *duobus verbis appellatur* 1. *caput gigantis* (*Ymeris,* SE. I. 48. 314. Vafþr. 21. Grm. 40) hauss Ýmis, hauss jötuns, hauss heiðdraupnis. 2. *den. a nanis* (SE I 50. 314). a) *onus nanorum* byrðr dverga, dróg draupnis, niðbyrðr norðra. b) *labor nanorum* erfiði dverga, erfiði austra, erfiði norðra. c) *galea vel lacunar nanorum* hjálmr austra, hjálmr vestra, hjálmr suðra, hjálmr norðra. 3. *sedes deorum* sjót guða, sjót ragna. 4. *den. a sole.* a) *terra, sedes, spatium solis* land sólar, hauðr sólar, frón sólar, grund sólar, jaðarr sólar, sjót sólar, slóð sólar, reitr sólar, ból sólar, ítrból sólar, heimr sólar, heimr hlýskjaldar, setr sólar, setr sunnu, sætr sunnu, stóll sunnu, þúngstóll sólar, braut röðuls, skeið sunnu. b) *palatium, aedes solis* salr sólar, rann sólar, hús sólar, búr röðuls. c) *tentorium solis* tjald röðuls. d) *lacunar solis* hjálmr sólar, hjálmr sunnu. 5) *den. a lunâ.* a) *terra, via lunae* land túngls, fold mána, hauðr mána, hjall mána, ve mána,

vegr mána. b) *palatium, aedes lunae* salr mána, rann mána. c) *tentorium lunae* tjald mána. 6) *den. ab astris.* a) *terra, sedes etc. astrorum* land himintúngla, land vagna, reitr stjörnu, ból vagna, býr röðla, veldi vagnbrautar, gnapstóll sóla. b) *palatium, aedes, camera siderum* salr röðla, höll vagns, rann himintúngla, hválf túngla. 6) *den. a die vel luce (radio).* a) *terra* α) *diei* land dags, grund dags, gleif dags, dýrgleif dags, reitr dags. β) *radii* grund geisla. b) *palatium diei* höll dags. c) *aula serenitatis* hárann heiðs. d) *vocatur terra vel sedes dierum et noctium* láð dægra, stallr dægra. 8) *appellatur palatium, aedes mundi* höll heims, skáli heims. 9) *den. ab aëre.* a) *aedes aëris* hús lopts. b) *tentorium aëris* tjald skýtjarnar. c) *scrinium* (*receptaculum*) *aëris* skrín heiðtjalds, skrín skýstalls. d) *lacunar aëris* hjálmr lopts. 10. *den. a nubibus* a) *regio nubium* slóð skýja. b) *tentorium nubium* tjald skýja. c) *scrinium* (*receptaculum*) *nubium* skrín skýja. 11. *vocatur scrinium* (*receptaculum*) *fulminum* skrín leiptra. 12. *den. a tempestate.* a) *terra, sedes, spatium tempestatis* land veðra, hauðr glyggs, fold els, fold elja, vángr ela, strönd veðrs, heimr hróz, ból ela, erkistóll els, hábraut hreggs. b) *aula, palatium, arx tempestatis* höll veðra, salr glyggs, hlunnr byrjar, birtirann byrjar, naust hríðar, háborg hreggs, kastali vinds. c) *tentorium tempestatis* tjald veðra, tjaldrann vinds. d) *receptaculum venti* varðker glyggs. e) *pelvis* (ɔ: *receptaculum*) *ventorum* munnlaug vinda. 13) *den. a terrâ.* a) *palatium, aula, tectum terrae vel montium* salr grundar, salr fjalla, salr heiða, höll fjalla, hof moldar, musteri fróns, hús jarðar, bær heiðar, ræfr landa, ræfr hreinvers. b) *tentorium terrae* tjald heiða, tjald fróns, fagrtjald fróns. c) *lacunar* (*galea, petasus*) *terrae* fjörnir foldar, fjörnir landa, hjálmr heiðar, höttr foldar. 14. *lacunar aquarum* (*maris*) lopt fors. 15. *via volucris* (*anseris*) leið gagls. C. *tribus verbis appellatur* 1) *imperium dei optimi maximi* vald moldreks múnka. 2) *a sole.* a) *area solis* itrtún himins rítar. b) *camera* (*galea*) *solis* fjörnir sunnu hvels. 3. *terra lunae* hauðr mána hvels. 4. *ab aëre.* a) *domicilium aëris* rann hátunnu regns. b) *scrinium* (*receptaculum*) *aëris* skrín skýja slóðar. c) *tentorium aëris* tjald þrimu láðs. 5. *lacunar montis* hjälmr hólms hauks. 6. *palatium undarum* höll amra fjalla. D. *quatuor verbis appellatur.* 1. *terra fulminum* láð glóða leiptra hrótz. 2. *palatium maris* salr brautar fanna hrannvalar. *caelum superius*

uppheimr, upphiminn. *c. serenum* bjarthiminn. *splendor caeli* himinljómi. *cardo, plaga caeli* himinskaut, himinvángi. *trabes caeli* himinkraptar. *caeli epitheta* berr, bjartr, blásinn, hríðbláslinn, dýrr, hárr, hreggskár, ljóss, ómjór, slèttr, víðr. (*Confunditur saepe cum aëre; cf atmosphaera*).

Caelum (*instrumentum*) meitill. *cf scalprum.*

Caerimonia dýrkun. *cf cultus.*

Caeruleus blár, bláfár, blásvartr. *caeruleo-albus* bláhvítr.

Caespes sverðr, svörðr, torf, torfa.

Caespitare rasa, hrata, rata, hnjósa. *cf labi, ruere.*

Caesus fjörseldr, -bautinn (*v. caedere*).

Calamitas ángr, böl, bölstafir *pl.*, heipt, (hervi), hörmúng, kland, kvalræði, læ, mæða, mannraun, mæði, nauð, sorg, stríð, sút, tál, vá, vás, skarð lukku. *nimia c.* ofstríð. *calamitatis auctor* fárvaldr. *cf certamen, difficultas, dolor, dolus, ira, labor, infortunium, malum, necessitas, noxa, periculum*

Calamus reyr, reyrr, ryr, hrær, hreyr, spjót. *c. cerevisiarius* ölreyr. *cf arundo.*

Calcar oddr, spori. *cf cuspis, stimulus.*

Calcare sporna, (sperna), spenna, troða, ilsporna, fóttroða. *c. viam* drepa slóð. *antea calcatus* forntraddr. *cf caedere, farcire.*

Calceamentum (skæði). *calceamentis se induere* skæðast.

Calcearius skósmiðr. *cf sutor.*

Calceus skór, skórr. *den.* ilfat, kilja ilvegs. *c. coriaceus* húðskórr. *c. ferreus* járnskórr. *c. equi* skafl, skeifa.

Calculus aleatorius tafla.

Calefacere heita, hlýja, orna, varma, verma. *cf coctio, comburere, fovere.*

Calefieri hitna.

Calere hlóa.

Calidus heitr, varmr, úkaldr. *cf ardens, fervidus, tepidus. calidiusculus* íheitr.

Caliga hosa; skjól fótar.

Caligo mökkr, mjörkvi, mörkvi, myrkr, myrkvi, þoka. *cf nebula, tenebrae.*

Callere kunna, skilja. *cf disjungere, nosse.*

Callidè slægliga. *perquam c.* raunframla. *cf dextre.*

Calliditas bragvísi, bragðvísi.

Callidus fróðr, kænn, slægr, fróðugr, kunnigr, bragðmildr, bragðvíss, djúphugaðr, lævíss. *cf astutus, fraudulentus, peritus, prudens, sapiens.*

Callis bryggja, slóð, stígr. *c. pascui* afrèttr. *cf semita, stratum, via; pascuum, saltus.*

Calor hiti, hlý, hyrr, ilr, varmi, heitleikr.

Calumnia flimtun, flimtr, hróp, róg, spott, öfugmæli *pl.* orðslög, sakrúnar *pl. cf cavilla,*

cavillatio, convicium, crimen, criminatio, contentio, maledictum, obtrectatio.

Calumniari kallsa, rægja, víta. *cf adloqui, culpare.*

Calumniator ôfundmaðr, rógsmaðr; lastsamr, vítandi. *cf obtrectator, adversarius.*

Calumniosa fabula rógsaga.

Calva, calvaria hauss, hjarni. *den.* a) *aedes cerebri* bær heila. b) *caelum cerebri* himin heila. c) *paries cerebri* veggr heila. *calvam discuneans* haussprengir. *cf caput, cranium.*

Calvaster skalli.

Calvities skalli.

Calx (*terrae*) lím. (*calce interlitus* límsettr).

Calx (*pedis*) hæll. *morsor calcis* hælbítr. *qui calcibus incedit* hældræpr *adj.*

Calyptra faldr, skaut. *den. caelum feminae* sólmörk svanna. *altâ calyptrâ* háfaldr *adj. calyptrâ vetustâ* aldinfalda (*subst. fem.* = *anus*). *calyptrae compositio* fallgerð (faldgerð). *cf apex, peplus.*

Calyx kalkr *Epith.* gyltr, varðr. *cf poculum.*

Camera hjálmr, hválf, hvolf, salr, skáli. *cf aedes, lacunar*

Caminus afl.

Campana klukka. *den.* þrumgöll, þrymgöll. *campanam pulsare* hríngja.

Campus 1. *in genere* barð, bekkr, flt, fold, mörk, teigr, vángr, vengi, vængi, völlr. 2. *c. altus* hátún. 3. *c. strepens* glymvöllr, rymvöllr. 4. *c. frigidus* svalteigr. 5 *c. fatalis* dánar akr. 6. *c. praelii* sóknvöllr, vígfold, vígslóð; *den.* a) *campus* α) *bellonae* (*pugnae*) vángr hjaldrs þrúðar. β) *hostium* (*praeliantium*) vángr dólga. b) *sedes ferarum* setr varga. c) *callis sanguinis* stígr hjördöggvar. *Campi cruentatio* vallroð. *cf area, limbus, palma, planities, planta, terra.*

Canalis sík, skorníngr. *cf. lacus.*

Cancer krabbi, humarr; (marþvara).

Candela kerti, kyndill. *cf lumen.*

Candelabrum kertis stika.

Candidus hvítr, mærr, skírr, skírleitr; líkbjartr. *c. solis instar* sólhvítr. *c. nivis instar* drifhvítr, fannhvítr, mjallhvítr, snæhvítr. *c. cygni instar* gaglbjartr, svanhvítr, svanmærr. *c. ovi membranae instar* skjallhvítr. *c tiliae instar* lindhvítr. *c. lini instar* línhvítr. *candidâ cute* hörundbjartr, ljóshamr. *cf albus, almus, cutis, lucidus, niveus, purus.*

Canere gala, kveða, reysta, sýngja, syngva. *in canendo propitius* vilkviðr. *cf baubare, carmen, clangere, crocire, delinire, efferatus, frigulare, garrire, loqui, mulcere, pronunciare, rabiosus, solari, sonare, ululare.*

Canicula grey, tík.

Caninâ indole hundgeðjaðr. *cf impudens.*

Caninis oculis hundeygðr. *cf impudens.*

Canis hundr, (-hyndr), grey, rakki; strútr; gagarr, geri 1), gífr 2), búrhundr; greystóð *coll.*; *n. pr.* Garmr. *vox canis* geyja, grenja. 1. *corvus*, *lupus.* 2. *femina gigas.*

Canities hæra. *cf senectus.*

Canorus hvass, hvellr. *cf acutus*, *argutus*, *cantare v. canere.*

Cantharus kanna.

Cantus galdr, saungr, söngr, seiðr, spil. (*christ.*) messa, missa. *c. militaris* vápnsaungr. *c. lugubris* ángrljóð. *c. matutinus* (*christ.*) prími. *cantû circumdatus* (ɔ: *laudatus*) saungvarðaðr. *cantui deditus* saungvinn. *aedes cantûs* saungstofa. *Epith. cantûs* ágætr, sætr, afkárr. *cf carmen*, *incantatio*, *missa*, *pugna*, *sermo*, *sonus*, *strepitus.*

Canus grár, gránn, hárr; gránserkr. *cf atrox*, *cinereus*, *glaucus*, *griseus*, *leucophaeus*, *malefidus*, *pallidus*, *saevus*, *subdolus*, *vafer.*

Capella hauðna, haðna. *cf capra.*

Caper bokkr, bukkr, brúsi, geirölnir 1), grimnir 1, 2), grímr 1, 3, 4, 5), kjappi, skimuðr, skæmotr, skémotr, tanngrisnir (tjossi). *Epith.* horngöfugr. 1. *Odin.* 2. *gigas.* 3. *nanus.* 4. *serpens.* 5. *bos.*

Capere fá, geta, handa, henda, nema, taka. *c. voluptatem vel dolorem* bíða. *captus* fenginn, fínginn. *cf accidere*, *accipere*, *adimere*, *adipisci*, *administrare*, *adprehendere*, *adquirere*, *adripere*, *adsequi*, *animadvertere*, *audire*, *commemorare*, *conciliare*, *coniecturam facere*, *consequi*, *contingere*, *curare*, *dare*, *discere*, *esse*, *existere*, *facere*, *gignere*, *incidere*, *largiri*, *licet*, *memorare*, *nancisci*, *obtinere*, *orbare*, *percipere*, *placere*, *posse*, *potiri*, *praebere*, *privare*, *procreare*, *procurare*, *resistere*, *spoliare*, *sumere*, *suppeditare*, *tenere*, *tradere.*

Capessere taka.

Capillus hár, lokkr. *den. arbor* (*silva*) *capitis* eik reikar, teinn skarar, ölr vánga. *capilli cani den. a. nive* mjöll hallar hadds. *capillis promissis* hársíðr. *cf coma*, *crinis*, *pilus.*

Capistratus -bitlaðr. *c. auro* gullbitlaðr.

Capistrum bitull, -múll, (runamúll). *c. aureum* gullbitull. *cf frenum*, *os.*

Capra geit, heiðrún, kolmúla, kolmusa. *den. cerva betulae* hind birkibrums. *pellis caprina* geitbelgr.

Capsus (*molaris*) lúðr. *cf mola*, *tubus.*

Captare escam snapa. *c. catillare.*

Captivitas herfáng. *cf praeda.*

Captivus (*bello*) herfenginn, hernuminn; hernumi (*subst*).

Captura fáng, veiðr. *c.* (*piscium*) *magna* megindráttr.

Capulus kista. *cf arca, cista.* *c. gladii* meðalkafli.

Caput höfuð, hauss, hæfi, hjarni, hjassi, kjanni, kjannr, kollr, skalli, skör, sverðr, svörðr, svíri. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ appellatur* 1. *cervix pulvini* bólstrmaki. 2. *campus ciliorum* brávöllr. 3. *pileus labiorum* granhöttr. 4. *fartum pilei* hattstaup. 5. *sedes, caudex galeae* hjálmsetr, hjálmstallr, hjálmstofn. B. *duobus verbis denominatur* 1. *ab ipsius partibus.* a) *a cerebro.* α) *caelum cerebri* himin heila. *β*) *terra cerebri* land heila. grund heila. γ) *arx cerebri* borg heila. δ) *paries cerebri* veggr heila. b) *a calvâ vel cranio.* α) *sedes cranii* bygð hjarna. β) *rupes calvae* klettr hjarna, kleif hjarna. γ) *turris cranii* háturn hjarna. c) *a comâ* α) *terra, solum, mons comae* land hárs, land svarðar, láð svarðar, strönd svarðar, haugr skarar, hlíð hárs, hneigihlíðar hárs (*pl.*), fjall skarar, háfjall skarar. β) *sedile comae* hnakkr lokka. γ) *aula comae* höll hadds. δ) *caudex comae* stofn svarðar. ε) himinn reikar, tún reikar. d) *terra oculorum* land augna. e) *a superciliis.* α) *caelum superciliorum* himinn brúna. β) *terra, mons superciliorum* grund brúna, berg brúna. γ) *arx superciliorum* borg brúna, hörgr brúna. f) *terra etc. aurium* land eyrna, grunn hlusta, gnípur heyra *pl.* 2. *appellatur vehiculum contemplationis* reið rýnis. 3. *rupes humerorum* klettr herða. 4. *den. a galeâ.* a) *terra, mons, sedes galeae* land hjálms, land fjörnis, fold fjörnis, hlíð fjörnis, reitr fjörnis, stallr fjörnis, stoð hjálms, klettr hjálma. b) *quod galeam implet* fyllr hjálms. 5. *terra, mons etc. pilei* land hattar, halland hattar, hauðr hattar, stræti hattar, stallr hattar, fell hattar. 6. *appellatur gladius Heimdalli* (SE. I 264) sverð Heimdalar, hjör Heimdalls, mjötuðr Heimdalar. C. *tribus verbis appellatur.* 1. *sedes haereditaria galeae* arfstóll ála hattar. 2. *terra cranii* holt heila bæs. *media pars capitis* reik. *Epith. capitis* jarpr, úlfgrár. *caput bovinum* (*ɔ: cornu potatorium*) drynhraun drykkjar. *capite phocino* orknhöfði *subst.* *c. raso* kollóttr. *capite longo* lánghöfðaðr. *capite mutilus* höfuðsnauðr. *albo caput velatus* hvítfaldaðr. *caput plumatus* hausfjaðr. *capitis tegmen* ífíngr, ísúngr. *caput* (*clavi*) *formare* höfða. *cf calva, cranium.*

Carbasus hörr. *cf linum.*

Carbo kol.

Carbo (*avis*) hraukr, hrókr,

skarfr, *c. volatilis* hleypiskarfr. *cf pelicanus.*

Carcer serpentibus repletus ormgarðr.

Cardinalis (Romanus) kardínáli. *Epith.* kappsnúinn.

Cardo hjarri. *Epith.* krappr.

Carduus -þisl, þistill.

Carere (þarfnast), þerflast, þermlast, þremlast, búa af. *cf amittere, desiderare, spoliare.*

Carex (herba) stör.

Carina barð, kjoll, kjöll, kjölr, stál, aurborð, örborð. *c. victrix* sigrflaust. *cf chalybs, ferrum, navis, prora.*

Carmen fræði, kvæði, ljóð, hljóð, lið, óðr, ríma, slagr, söngr, spil, stef, stikki, verki, þula; ljóðborg, stefjamál. *den.* 1. *ab Odine* (SE. I 217-224) a) *liquor pectoralis Odinis* marr munstrandar Viðris. b) *verba oris aquilini* orð arnar kjapta. 2. *unda gigantum* (SE. I 218.) bára bergmæra. 3. *aedificium poëticum* knörr stefbranda. *carmen encomiasticum* flokkr, hróðr, leyfð, lof, hróðrmál, lofsmíð, afbragðs orð. *c. intercalatum* drápa. *c. bellicum* geirhljóð, gunnvers, lof geirveðrs. *c. triumphale* sigrhljóð. *c. salutare* líknargaldr. *c. amatorium* mansaungr. *c. historicum* söguljóð, sögukvæði. *c. probrosum* drápnið, raus. *c. lugubre* ángrljóð, tregróf. *c. ferale, necromanticum* valgaldr. *c. magicum* galdr. *c. magicum thesauris indagandis* féspjöll. *c. eximium* prýðibragr, fimbulljóð (*pl.*) *c. futile den.* leir arnar, leir ara, leir hrægamms sævar. *carmen facere, fundere* dikta, glósa, yrkja; auka óð, herða hljóð, semja mærð, stæra brag, stæra óð, stæra stef, vanda brag, vanda stef, vanda hátt, veita stikka; auka feng Yggs, nýta feng Fjölnis, orka ölverki Ásar, semja öldu Óðins, hræra báru Boðnar, hræra hornstraum hrímnis, ukkva drekku dverga; ausa austr víngnoðar hertýs. *carmen recitare* reysta, yppa gjöldum gillings. *carmine efficere* gala. *carmen efficax pronunciare* gala. *carminis concinnatio* hróðrsmíð, óðgerð. *carmen cito fundens* hraðkvæðr. *carminis vitium* braglöstr. *Epith. carminum* ágætr, alljós, góðr, forn, klókr, greypr, ljóss, myrkr, vegligr, brattstiginn, harðsnúinn, þraungskorðaðr; mjúkt slúnginn. *cf canere, cantus, celebrare, poësis, versus.*

Caro hold, holl, kvett, slátr, steik. *cf assum, esca, praeda. c. viva* kvikva, kykva. *cf musculus. carnem exsecare* hylda.

Carpere edulium minutias snapa. *cf catillare. c. lanam* tæta.

Carpus hreifi. *cf manus.*

Carus dýrr, kærr, ljúfr, svas, tíðr, vildr, þekkr; alldýrr, fjöldýrr, hugdýrr, megindýrr, ástugr, ástúðigr, fjölmætr, hugþekkr. *cf acceptus, amabilis, creber,*

dulcis, eximius, gratus, pretiosus.

Casa hróf, róf. *c. lapidea* hörgi. *cf navale.*

Caseus (ostr). *consumtor casei* ostmýgir.

Caste meinalaust, skírliga. *cf innocenter, integer, probus, puriter, sincere.*

Castellum herborg, kastali. *cf arx.*

Castigare hegna, hirta, typta. *cf punire, reprimere.*

Castigatio vítan. *cf reprehensio.*

Castitas hreinlæti, hreinlífi, skírleikr, skírlífi. *cf integritas.*

Castrare gelda.

Castus fagr, hreinn, skírr, hreinlífr. *cf integer, pulcher, purus.*

Casus fall, atburðr, urðr. *cf caedes, eventum, impetus.*

Catarracta fors, foss. *c. ingens* stórfors. *Epith.* aurigr.

Catena festr, fjötr, fjöturr. hapt, hlekkr, lás, við. *c. victo a victore iniecta* sigrfjötr. *cf impedimentum, numen, pactum, vinculum.*

Caterva bálkr, flokkr, fylki, sveit, verðúng. *c. ingens* meginsveit. *c. fremebunda* hrinbálkr. *c. perniciosa* bölverðúng. *cf acies, carmen, cohors, multitudo, quinquaginta, quinque, praefectura, provincia, turma.*

Catervatim hundruðum. *cf centuriatim.*

Cathedra (*archiepiscopalis*) erkistóll. *cf sella.*

Catillare snapa. *catillabundus* snapvíss.

Catillus bolli, dígull, trygill.

Catinus bjóð, dígull, diskr, trygill, vistfar. *c. sacrificalis* blóttrygill.

Catulus hvelpr. *c. ursi* húnn.

Cavare hola.

Cauda hali, sporðr. *den.* tángi hryggjar, hryðjarnes, (ɔ: hrygjar nes = hryggjar nes). *c. equina* tagl. *c. avis* stertr, vèli. *caudâ pennatâ* sporðfjaðraðr. (*caudam movere* lögra, lavggra).

Caudex hnyðja, stofn. *cf truncus.*

Cavere sjá við, varast, varna. *cf defendere, videre.*

Caverna (*saxorum*) hreysi.

Cavilla flim, flimtun. *cf calumnia, contumelia.*

Cavillans skelkinn. *cf dicax.*

Cavillatio raus, spott. *cf calumnia, contumelia, garritus, ludibrium, probrum.*

Cavitas hol.

Caurus útnyrðíngr. *plaga cauri* útnorðr.

Causa efni, sök, sökk, sókn, syn, völd *pl.*, sakmál *pl.* *sine causâ* saklaust. *cf accusatio, contentio, controversia, damnum, excusatio, iniuria, innocens, lis, materia, negatio, noxa, oppugnatio, pugna, vis.*

Caute hyggiliga.

Cautio áburgð (ábyrgð), varhugi, varnaðr, vörnuðr, viðsjá,

viðrsjá. *cf abstinentia, intercessio, sponsio.*

Cautus varr, fjölvarr, fyrirleitinn. *nimis c.* ofvarr. *animus c.* varhugi. *cf circumspectus, providus, timidus.*

Cavus holr.

Cedere hliða, liða, hrökkva, snúna, vega, vægja, víkja, leggja undan, láta drífa undan. *c. nescius* ofvegr, ofvægr, óvæginn. *cf abripere, aufugere, deficere, discedere, ferri, ponere, recedere, spargi, vertere, volare.*

Celare borga, dylja, fela, hylja, leyna. *qui celat* -leynir. *cf abscondere, condere, dissimulare, occulere, tegere.*

Celeber fregn, frægr, fregr, leyfðr, mærr, tíðr, allfregn, nafnfrægr, víðfrægr, víðfrækn, allmærr, almærr, hróðigr, lofkendr, lofligr, lofsnjallr, nafnkunnr, nafnkuðr, víðkunnr, víðkuðr, alldáðgöfugr. *cf creber, illustris, inclytus, laudabilis, purus.*

Celebrare boða, dýrka, dýrðka, fagna, frægja, fremja, gæða, hefða, lofa, lýsa, mæra, prísa, ofra lofi, reiða lof, halda (helgi *etc.*). *carmine c.* hlaða lofköst. *carmine celebrandus* hvíkvæðr. *compotatione celebrare* drekka. *celebratus* merðteitr. *a multis celebratus* margdýrkaðr, marglofaðr. *cf adnuntiare, augere, bibere, carmen, cibare, collustrare, donare, efferre, gaudere, laudare, ornare, tenere, tollere.*

Celebritas ágæti, frægð, heiti. *cf fama, gloria, nomen.*

Celer bráðr, brúnn, brýnn, fljótr, frárr, fror, hraðr, raðr, hvatr, skjótr, skotskr, snarr, snæfr, snöggr, stökkr, bragðmildr, bragðvíss, hraðfeldr, hvatráðr, skelegr, (skeleggr), skeleggjaðr, snefugr, snúðigr, þriflivass, allsnæfr, osnæfr, hvatfærr, lèttfærr. *c. instar aquilae* örnfljótr. *valde c.* meginskjótr. *c. in consiliis* snarráðr. *c. in pugnâ* böðsnarr, böðvarhvatr, fólksnarr. *cf acer, acutus, alacer, animus, citus, inconstans, indoles, ingenium, intrepidus, promtus, pronus, strenuus, velox, volubilis.*

Celeritas skeið. *c. in consilio* snarræði. *cf curriculum.*

Celeriter brátt, brýnt, hraða, hvast, hvat, hvatt, hvatz, ört, ótt, snart, títt, bráðliga, bráðla, brálla, fljótliga, fráliga, hvatliga, hvatla, skjótla, snarliga, snarla, snúðula, sýsliga, ferðskundliga, ferðskundila, haukснarliga, höggsnarliga, fullsnart, snúðigt, allskjótt, óslætt. *cf acriter, acutus, alacriter, crebro, cito, hebes, magnopere, mox, subito.*

Cella vinaria vínkjallari.

Celox skúta.

Celsus hárr, hár, hnár, nár, rèttinn, reisuligr, ólágr, úlágr. *cf altus, excelsus, rectus, sublimis.*

Celticus valskr.

Censere telja. *censeri* heita. *cf numerare, vocare, judicare.*

Centies hundraðsinnum.

Cento flóki. *centones* tötrar.

Centum hundrað, herr. *cf populus.*

Centuplex hundraðfaldr.

Centuriatim hundruðum. *cf catervatim.*

Cera vax.

Cerare vexa.

Cerebrum heili, (hjarni). *den. liquor cranii* ægir hjarna.

Cerevisia bjórr, gildi, hrosti, lið, mjöðr, möðr, öl, öldr, sumbl, suml, veig; bjórveig, mungát, munngát. *Denominationes. A. unâ voce compositâ vocatur* 1. *liquor* (*mare, torrens, pluvia*) *poculi* hornflæðr, hornstraumr, kerstraumr, hornþeyr. 2. *amnis fermenti* jastrín. B. *duobus verbis.* 1. *liquor* (*aestus, mare*) *poculorum* brim horna, fors horna, sund horna, röst ölbækis. 2. *liquor* (*aestus, mare*) a) *fermenti* brim dreggjar, röst jastar. b) *hordei* brim hrosta, fen hrosta, tjörn hrosto. 3. *morator sermonis* tefill orða. 4. *excitator verborum* uppheflll orða. C. *tribus verbis vocatur pluvia poculorum* ýringr atgeira ýra. *cerevisia eximia* aðalbjórr. *cerevisiâ hilaris* ölkátr, ölreifr, bjórreifr. *cerevisiâ satur* ölsaðr. *dator cerevisiae* liðgjafi, mjaðveitir, ölbeinir, ölberi *confector cerevisiae* ölsmiðr. *confectio cerevisiae* ölverk. *patera cerevisiaria* ölskál. *calamus cerevisiarius* ölreyr. *inopia cerevisiae* sumblekla. *Epith. cerevisiae* dýrr, skýrr. *cf compotatio, convivium, mulsum, potus, tributum.*

Certamen deild, fáng, kapp, stríð. *c. singulare* einvígi, hólmstefna. *campus certaminis* hólmr. *cf aemulatio, calamitas, cura, dolor, divisio, luctus, malum, moeror, molestia.*

Certare deila, keppa, kífa, treystast. *certandi promtus* kappsvinnr. *certandi cupidus* kappfúss, kappsamr, kappstuddr. *cf dividere, fidere, litigare, rixari, acer, contentiosus.*

Certe, certo allt, satt, víst, vítz, þó, allbert, iflaust, óskjáliga, ótála, sannliga, tállaust, ugglaust, ygglaust, válaust, vandliga, vísliga, at sönnu. *cf profecto, verte, tamen, dubium.*

Certus berr, einn, víss, iflauss, vísligr. *certus manû* handvíss. *aeque certus* jafnvíss. *certum* vissa. *omnino certum* allvíst (*adv.*). *cf. gnarus, indubius, prudens, sapiens, sciens, unus.*

Cervical beðr. *cf culcita, cumulus.*

Cervix háls, svíri. *ictus cervici inflictus* hálshögg. *cf caput, collum.*

Cervus hjörtr, dáinn 1, 2), dalarr, dalr, 3), duneyrr, dunneurr, duraþrórr, dyraþrór, dvalarr, dvalinn 1), eikþyrnir 4), hliðr 5), metroðnir, motrauðnir,

motroðnir, moðhrauðnir, moðhroðnir, mjoðhroðnir, mjöðroðnir, moðrauðnir. *c. tarandus* hreinn, reinn. *c. capreolus* rádýr. *cervis calcatus* hjartfœrr. *cervino capite* hjarthöfði *subst. Epith. cervi* gagháls, gaglháls, hábeinn. 1. *nanus.* 2. *vulpes.* 3. *vallis*, *arcus.* 4. (*ursus*). 5. *bos.*

Cessare dvína, enda, hætta, hetta, hindra, lètta, þverra; (*de vento*) lygna, þegja. *c. facere* þreyta, þverra. *qui cessare facit* lèttir, þreytir. *cf decrescere, desinere, desistere; finire, impedire, intermittere, levare, minuere, sedare, tacere, tranquillus, fatigare.*

Cessatio le, slot. *cf quies. c. a labore domestico, antequam cubitum eatur* hættur *pl.*

Cessator in opere faciundo verkþjófr.

Cetus hvalr, hálr. *den. porcus gigantis* göltr Viðblinda. *Caro cetaria* þvestskytti, (þvestslitti). *segmenta carnis cetariae* hvalfjósir *pl.*, hvalklippa. *cetorum species* andhvalr, barði, blejohvalr, blæjuhvalr, brúúngr, bunnúngr, bunúngr, búrúngr, búrhvalr, byrhvalr, fiskreki, geirhvalr, hafgufa, hafrhvalr, hafstrambr, hrafnreyðr, hrosshvalr, kýrhvalr, kurhvalr, leiptr, leiftr, náhvalr, rauðkembíngr, reyðr, sandlægja, skeljúngr, skjaldhvalr, skjallhvalr, skutuhvalr, skituhvalr, slèttbaka, slèttibaka.

Chalybs stál. *opus chalybeum* stálsmíði. *cf carina, ferrum.*

Chaos ginnúngagap, gunnúngagap.

Character. 1. kynni. *cf consuetudo, indoles, mos.* 2. rún. *characteres runicos perfecte callens* fullrýninn. *characteres runicos legere* rýna. *characterum nomina:* aldrrúnar, bjargrúnar, bókrúnar, brimrúnar, æflnrúnar, (gamanrúnar), hugrúnar, limrúnar, málrúnar, meginrúnar, ölrúnar, (sakrúnar), sigrúnar, valrúnar; opi, óþoll, ljósull, topi, þurs.

Chasma montis gil. *cf fissura.*

Chirotheca hannzki, hanzki, vöttr. *pars chirothecae pollicem tegens* þumall. *cf manica.*

Chorda strengr. *cf funis.*

Chorus kóri. *cf coetus.*

Chrisma krisma, krismi.

Christianus kristinn. *christiana religio* kristni. *christianum reddere* kristna.

Christus Kristr, lausnari, sonr, hvítakristr. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *auctor solatii* líknfæðir. 2. *nuntius pacis* friðkennandi. 3. *rex mundi, hominum* allsráðandi, yfirþjóðkonúngr. 4. *rex caeli* himinstýrir, himintyggi. 5. *rex solis* sólkonúngr. 6. *imperans religionem* siðbjóðr. 7. *custos morum* siðgætir. 8. *oppressor malorum* ángrhegnandi, ángrstríðir. 9. *rex fertilitatis* árstillir. B. *duobus verbis.* 1.

filius Dei sonr allsráðanda, óskmögr drottins. 2. *proles Mariae virginis* sveinn Maríu, mögr meyjar, blóm Maríu. 3. *creator, imperator etc. angelorum* skapari engla, stýrandi engla, stýrir engla, konúngr engla, gramr engla, kennir engla, konúngr engla, gramr engla, hilmir engla, hirðsamnaðr himna. 4. *creator caeli, terrae* gervir himna, skapari foldar, skepjandi láðs, einskepjandi landa. 5. *agnus dei* lamb guðs. 6. *lumen mundi* ljós heims. 7. *sol iustitiae, misericordiae* sól rèttlætis, sunna rèttlætis, sól miskunnar. 8. *pacis auctor, dator, praeceptor* deilir friðar, veitir friðar, stærir friðar, kennari friðar. 9. *rex clementiae* hildíngr mildi. 10. *hostia vitae* fórn lífs. 11. *ramus vitae* grein lífs. 12. *moderator fatorum* deilir skapa. 13. *pretium mundi et hominum* verð heims ok virða. 14 *sanator, auctor salutis mundi, hominum* bætir seggja, græðari manna, græðari heims, græðari várr, græðir skatna, læknir lýðs, kvölbannaðr manna, þrifvaldr aldar; græðari meins, læknir lasta. 15. *oppressor peccatorum* brjótr synda. 16. *patrator miraculorum* kennir krapts. 17. *dux gregis* stýrir hjarðar. 18. *vita hominum* líf þjóðar. 19. *dux, monstrator etc. viae, honoris* vísi vegs, vísi dáða, eflir sóma, ræsir tírar, stýrir tírar. 20. *rex, dominus, custos caeli* stýrandi himinríkis; herra andlángs, harri elskríns, harri hauðrtjalda, gramr elserkjar, gramr hauðrfjörnis, gramr sólhallar, gramr sólstèttar, konúngr eyhjálms, konúngr þeyláðs, siklíngr hauðrfjörnis, siklíngr sólbryggju, ræsir regnhallar, þengill þeyranns, gætir glyggranns, sannstýrandi sólhauðrs, hjálmstýrandi sunnu, yfirvaldandi himins. 21. *custos solis* gætir himinljóma. 22. *rex lunae* mildíngr mána. 23. *rex, auctor fertilitatis* öðlíngr árs, skilfíngr árs, siklíngr árs, eflir árs, árveitir ýta. 24. *imperator mundi* stýrandi heims, stýrandinn alls (*cum. art.*). 25. *rex terrae, hominum* gramr lands, yfirvaldandi landa, hildíngr hölda, stillir aldar. 26. *imperator, sedator venti* ráðandi vinns, lægir vins. 27. *rex monachorum* drottinn múnka. 28. *rex Romae* konúngr Róms. 29 *rex Hierosolymae* konúngr Jórsala. 30. *custos Graecorum & Constantinopoleos* vörðr Grikkja ok Garða. 31. *rex Jordanis* konúngr Jórdánar. C. *tribus verbis appellatur:* 1. *pomum* (*ɔ: progenies*) *Davidis.* epli Jesse kindar. 2. *promotor virtutis* fæðir fremdar ráðs. 3. *custos viae hominum* (*prudentium*) gætir vegs (vitra) hölda. 4. *conciliator pacis* sættir bragna kyns, sættir ýta kyns. 5. *rex hominum* gramr aldar kyns.

6. *caeli rex* arfstillir gagls leiðar, döglíngr fróns sólar, drottinn dags gleifar, drottinn sólar hauðrs, gramr dægra láðs, gramr geisla grundar, konúngr veðra tjalds, meginskjöldúngr dags gleifar, mildíngr heiða tjalds, öðlíngr mána tjalds, ræsir röðla býs, siklíngr sólar landa, siklíngr tjalds fróns, skjöldúngr geisla grundar, skjöldúngr skýja tjalds, stillir hríðar nausts, valderi els foldar, valdi fjörnis foldar, valdr hreggs tjalda. 7. *solis rex* buðlúngr elds hlýrnis. D. *quatuor verbis appellatur* a) *dominus, ornator caeli* drottinn hallar hattar foldar, skrýðir skríns skýja slóðar. b. *dominus angelorum* drottinn dáðstèttar dags lands. *Epitheta Christi* aldyggr, aldýrr, alfríðr, auðarmildr, dáðfimr, eirsamr, fjölglyggr, happmildr, heilagr, hugblíðr, huggóðr, hvargóðr, kænn, kraptsæll, kynsæll, lofkvaddr, máttigr, öflugr, rjóðlistugr, sæll, sætr, siðnenninn, skírr, vegligr, þýðr; ramr setbergs banda. (*Saepissime appellatur ut Deus*).

Cibare bræða, fæða, feða, gæða, nista. *qui cibat* bræðir, fæðir, gæðir, mötuðr, -nestir, nistir, nistandi. *cf. accelerare, alere, augere, celebrare, concitare ;esca, hospitium, incitare, praeda, progignere, saginare, satiare, stercorare.*

Cibaria ár, fáng, etur *pl.*, mútur akar eldgerðar *pl.*, *cibariorum curam gerens* matvíss *adj. cf esus.*

Cibus át, áta, æta, gát; geta, gisting, gjör, hveiti, kostr, matr, snæðíngr, undarn, undorn, undurn, verkn, verðr, vörðr. *c. captitius* veiðimatr. *cibi largus* matargóðr. *cibi desiderium excitare* grenna. *qui cibum offert* verðbjóðr, verðgjafi. *cf alimentum, coena, conditio, dapes, epulae, esca, esus, hospitium, minuere, multitudo, saturitas.*

Cicatrix ör. *cicatricibus plenus* orróttr.

Ciconia storkr.

Cicur (tamr). *non cicur* ótamr.

Ciere æsa, beita, hvetja, snerra. *qui ciet* gæðir, gildir. *cf acuere, augere, incitare.*

Cilium brá. *cilia palpebrarum vocantur gramen, silva palpebrarum, oculorum* barmr hvarma, gras hvarma, hrís hvarma, skógr hvarma, hvarmskógr; gras augna, hrís augna. *ciliis albis* bráhvítr, hvítbránn.

Cimbri Jótar.

Cimbria vegr Jóta.

Cimelium hnoss, meiðmar *pl.*, brjóstkríngla, fengr. *den.* hróðrbarn Hornar, hagbál lagar. *o. Freyae* brísíngamen, girði brísíngs. *cimeliorum copia* hnossfjöld. *Epith.* ágætr, mikill, stórr. *cf ignis, ornamentum, pretiosus, torques, Nossa, aurum* B 3 a.

Cinereus blakkr, grár, gránn, höss, gráleitaðr, úlfgrár. *cf canus.*

Cingere girða, gerða, geyrða, gyrða, hríngja, læsa, ljúka, lykja, slá (e-u um e-t). *cf circumdare, claudere, ferire, saepire.*

Cingulum belti, girði, gjörð, gyrðill, lindi, seil, baldrekr, njarðgjörð, umgerð, umgirði, umgjörð. *c. colli* helsgerð. *c. latum* víðgyrðill. *c. roborificum* megingjörð. *cingulo adsuetus* gjarðvenjuðr *subst.* = *Thor. cf balteus, circulus, funis, vagina, zona.*

Cinis aska, fölski, hrím. *cf favilla, pruina.*

Cinoedus ragr. *cf mollis.*

Circa á, at, of, um, umb, umhverfis, umbverfis. *cf per.*

Circuitus svig, svik, umgaung *pl.*. *cf dolus.*

Circulare hvarfla. *cf vagari.*

Circulatio rekníngr.

Circulator brautíngi. *cf erro, mendicus.*

Circulus girði, hasla, hríngja, hríngr, krókr, men, baugnöf. *c. splendidus* fagrsili. *c. ansae lebetis* hadda. *circulo (pulchro) ornatus* fagrrendaðr. *cf cingulum, orbis, spira, torques, uncus.*

Circum umhverfis, umbverfis.

Circumagere molam mala, draga steina, draga dólgs sjötul. *cf mola, trahere.*

Circumcirca með hríngum.

Circumcludere lykja. *cf claudere.*

Circumdare girða, gerða, geyrða, hríngja, kríngja, ljúka, sveipa, verjá, vinda, bregða, slá (e-u um e-t). *qui circumdat* -gyrðíngr. *circumdatus* drifinn, horfinn, slúnginn, sleginn, undinn, brugðinn, sveipinn. *cf adhibere, arcere, cingere, circumfundere, circumsecare, circumtondere, defendere, ferire, involvere, obvolvere, prohibere, rotundus, sepire, conspergere.*

Circumductio poëtica kenníng.

Circumerrare vafra.

Circumfundere slá (e-u um e-t). *cf circumdare. circumfusus* ausinn, slúnginn, sleginn, sveipinn. *cf circumdatus.*

Circumire hverfa, hverfa um. *cf vertere.*

Circummunitus palis bálkaðr.

Circumsecare kríngja. *cf circumdare.*

Circumspectio. fornjósn. *cf exploratio.*

Circumspectus fyrirleitinn, gætinn, hyggjandi, varr. *valde c.* kappsgáligr. *cf cautus.*

Circumspicere frètta, skygnast, litast um. *qui circumspicit* umnýsandi. *cf audire, quaerere, speculari, videre.*

Circumtondere kríngja. *cf circumdare.*

Circumvenire (dolo) ráða. *re verâ circumventus* sannráðinn. *cf prodere.*

Circumvincire vefja.

Circumvolitare vafra.

Circumvolvere vefja.

Cirratus (skúfaðr).

Cirrus (skúfr). *cirris pulchrè ornatus* velskúfaðr.

Cista kista, skokkr. *cf arca.*

Cistella eski. *cf fraxinus.*

Citare heimta. *cf recipere.*

Cithara harpa.

Citharizare slá hörpu. *ars citharizandi* harpsláttr.

Cito ár, brátt, æst, áæst, øst, hvast, skjótt, snart, snemma, snimma, allbrátt, allhratt, allhvast, allskjótt, allsnúðula, bráðla, brálla, drjúghvast, fljótliga, greilliga, hraðliga, raunskjótt, raunsnarliga, skjótla, -skundliga, (skyndiliga), -skundila, snarliga, snarla, tíðliga. *cf avide, celeriter, confestim, mane, propere, raptim, statim.*

Citus bráðr, fljótr, frakkr, hraðr, hvatr. *cf celer, promtus.*

Civis þegn, þjóðan; barn þjóðans. *coll.* herr, ljóðmegir *pl.*, lið þjóðans. *cf populus.*

Clades grand, kör, slag, tjón, mannskaði, mannspjöll *pl.*; (svarf). *cf damnum, exitium, ictus, jactura, noxa, pernicies, strages.*

Clam fylvingum (*dat. pl.*), á laun. *cf glans.*

Clamare hrína, kalla. *clamandi facultas* ákall. *cf eiulare, grunnire, postulatio.*

Clamor hljóð, óp, róma, óhljóð, (joll, -kall). *cl. bellicus* herkall. *cf pugna, sonitus, strepitus, vox.*

Clamosus hvellr, háværr, hreimsamr. *cf canorus, sonorus.*

Clangere gala, gella, gjalla, glumra, glymja, hlakka, hrynja, ymja. *clangens* gallr, gjallr, gjallinn. *cf canere, gemere, sonare, strepere, sonorus.*

Clangor hlam, hljómr, hlöm, hlömm, hryn. *cf ruina, sonitus, strepitus.*

Clare skírt, bjartliga, skelaust, skírliga. *cf diserte, perspicue.*

Claricans skæriligr. *cf coruscus.*

(*Clarisonus* málfáinn, málfár.)

Claritas skýrleikr. *cf perspicuitas.*

Clarus bjartr, fagr, hreinn, skærr, skírr, skýrr, bjartligr, skírligr, heiðmærr. *cl. ignis instar* hyrjar ljóss. *cl. nobilitate generis* áttgöfgaðr, áttgöfugr. *cl. honore* tírgöfugr. *cl. pugnis* morðgöfugr, vígbjartr. *clarum reddere* birta, skíra. *cf egregius, evidens, excellens, eximius, distinctus, facilis, gloriosus, illustris, insignis, limpidus, liquidus, perspicuus, pulcher, purus, serenus, illustrare.*

Classiarii flotnar, skipsókn. *dcn.* herdróttir svanteigar, hernirðir fleystéttar.

Classis floti, skipastóll. *appellatur equitium* a) *piratae* stóð Gjúka, stóð Róða, stóð Rökkva. b) *maris* gjálfrstóð, stóð lagar, stóð stafnklifs. c) *prorae, tabularum* stafnstóð, stóð hrefnis. *cl. in bellum* (*a populo, instructa* almenningr;

leiðángr. *Epith.* mikill, vígligr. *cf expeditio.*

Clathri grind. *cl. mortuorum* nágrindr.

Clava kylfa, -klubba, (kólfr); rótakylfa, rótakylba. *cl. alnea* alriklubba. *cl. quercea* eikikylfa, æikiklubba. *cl. corylina* heslikylfa.

Claudere læsa, ljúka, lukla, lykja, lúka aptr. *cf aperire, cingere, circumcludere, finire, intercludere, occludere, praecludere, rependere, solvere.*

Claudus haltr, skakkr. *claudum facere* helta. *cf iniquus, instabilis, obliquus, vacillans.*

Clavicula viðbein.

Claustrum -loka. *cl. arcis* borgloka.

Clausula klausa. *cf versus.*

Clavus friðr, gaddr, hlað, naddr, nagli, saumr, seymr, spikr; aurmulinn, blindíngr, eymylinn, eyþolinn, farnagli, fasthaldr, hniflúngr, jálfaðr, mellíngr, samnagli, varnagli, reginnagli, regingaddi, slagnagli, reksaumr, feldarstíngi, (darraðr). *clavis figere* negla *clavis pulchre ornatus* háseymdr. *forma clavorum (instrumentum)* lóð.

Clemens linr, linnr, mjúkr, svífr, þýðr, -vægr; eirsamr, huggóðr, líknarfúss, líknframr, miskunsamr, vorkunnlátr. *cf benignus, comis, lenis, misericors, pacificus, placidus, propitius, quietus, tranquillus*

Clementia líkn, mildi, miskunn, mýkt, vægð, mildleikr. *clementiam praebens* líknfæðir. *cf humanitas, lenitas, levamentum, medela, misericordia, solatium.*

Clericus klerkr. *den.* söngheyrandi, hirðir bagla, meiðr hökla, reginnagli bóka máls. *clerici, clericorum ordo* kennidómr, alþýða lærðra, vígð þjóð. *den.* virðar letrs, nálimir tjaldranns vins, vinir kastala vins. *cf sacerdos, doctus.*

Clipeus. I. a) *simpliciter:* skjaldr, skjöldr, sköldr, barði 1. 2), baugr 3. 4), bera 5), bognir, bugnir, borð 1 8. 9. 10), borði, buklari, grafníngr 13), grafnir, gramnir, grýta, heiðr, hlíf 16. 17), líf, lífð, lind 6. 7), lindi 6. 18), randi, rít, rönd 10. 12), saurnir, skaun 12), skírr, skýrr, svalíngr, svalinn, svarmi, svarmr 19), svarmir, targa, tyrr 7. 20), yrlygr 23), aurligr, urlygr vrlygr, skuttíngr, skutíngr, skutþíngr. b. *compositè non denominativè* baugskjoldr, herskjöldr, hlífskjöldr, hlífiskjöldr, hreinskjöldr, tvíbyrðíngr, fagrbláinn. II. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ denominatur* 1. *a pugnâ vel bellonâ.* a) *luna pugnae* böðmáni, gunnmáni, sigmáni. b *lumen pugnae* baðljós, böðljós. c) *nubes pugnae* böðský, hjaldrský, morðský, rógský, vígský. d) *terra pugnae* hjaldrland. e *agger pugnae* fólkhagi, fólkveggr, gunnveggr, hnitveggr, víggarðr 22). f) *tentorium pugnae* fólktjald, gunntjald. g) *tectum, lacunar pugnae* gunnræfr,

gunnrann, gunnhörgr. h) *tabula pugnae* gunnborð, ímunborð, sigrborð. i) *velum pugnae* rógsegl. k) *rota pugnae* morðhjól. l) *scopulus pugnae* gunnlátr. m) *lunula pugnae* vígnest. n) *tegimentum pugnae* ímunbukl. o) *tegens in pugnâ* böðskýlir, (gunnskýlir). p) gunnfáni, hergarðr, valgrind 21), vígglaðr. 2) *a navi vel eius parte* a) *sol* α) *navis* barðrögnröðull. β) *prorae* hlýrsól. b) *luna* α) *prorae* barðmáni, hlýrtúngl. β) *scalmi* hámáni. c) *ignis, lumen prorae* barðeldr, barðellr, barðljós. d) *agger* α) *navis* fleygarðr. β) *prorae* hlýrgarðr. 3) *ab armis.* a) *terra armorum* stálhjarl, vopneyrr. b) *gladii* α) *terra* hjörlaut, hjörvángr, sverðfold, (hjörstígr). β) *tabula* hjörhurð, hjörþilja. γ) *orbis* hjörbaugr. c) *hastae* α) *terra* geirflt, geirflet, geirvángr, geirvaðill, geirþorp. β) *pons* geirbrú. γ) *tabula* geirbrík. δ) *rete* geirnet. (ε *lignum* geirviðr). d) *sagittae* α) *solum* broddflet, örsæti. β) *tabula* örborð. e) *cuspidis* α) *nubes* oddský. β) *rete* oddnet. f) *circuli* (*clipei*) α) *luna* baugtúngl. β) *terra* baugjörð, baugland, baugröst, baugvángr, baugvöllr, randláð, randvöllr. γ) *nubes* þramský. δ *agger* randgarðr. ε) *velum* baugsegl. ζ) *rota* randhvel. g) *navis aciei* eggfar. 4) *rete cadaveris* hrænet. 5) *sol splendoris* bliksól. 6) *camera compacta* (*convexa*) þrúnginsalr. 7 döggskafl, doggskafe, dòggskafe, dauggskafl, dugskapi, eilifnir, gimskýlir, gymskýlir, hjörmót, hjörnjótr, hlèbarðr, hlæbarðr, miðfjörnir, miðfornir,salbendíngr, sambendíngr, falbendíngr, vetlimi, vættlimi, vetrliði 14), veðrglaðr, viðbleiknir, viðheimr, skjaldborg. B. *duobus verbis.* 1) *Odinis.* a) *sol* sól Óðins. b) *luna* túngl Óðins, máni Viðris. c) *caelum* himinn Óðins, himinn Gauts. d) *nubes* ský Óðins, ský Jálks, ský Þundar. e) *terra* hauðr Þriðja. f) *tentorium* tjald Óðins, tjald Yggjar, tjald Alföðrs. g) *camera* salr Svegðis. h) *aedes* toptir Hropts (*pl.*) i) *agger* garðr Óðins, garðr Svölnis (*pugna* B 3 a), veggr Óðins, veggr Svölnis. k) *tabula* hurð Óðins, hurð Herjans, hurð Hárs, hurð Gauts, gátt Óðins, þili Óðins, brík Jálks, meginhurð Gauts, valbrík Yggs. l) *sepes* bálkr Óðins, bálkr Viðris, grind Óðins, grind Þundar. m) *velum* segl Óðins, skaut Jálfaðar. n) *aulaeum* refill Óðins. o) hveiti-hlífar hjaldrgoðs. 2) *Valhallae* a) (SE I 34) *scandulae* salnæfrar Svafnis (pl.) b) *nummus* salpenníngr Svölnis. 3) *pugnae vel bellonae* a) *sol* sól orrustu, sól gunnar, röðull göndlar. b) *luna* túngl orrustu, túngl örveðrs, túngl rimmu, túngl hildar, máni geirvífa. (c *lumen* ljós valdrósar). d)

caelum himinn orrustu, himinn göndlar. e) *nubes* ský orrustu, ský egghríðar, ský víga, ský ógnar, ský sköglar, ský gunnar, ský hildar, ský böðvar. f) *tentorium* tjald orrustu, tjald ógnar, tjald sköglar, tjald hlakkar, tjald valmeyja. g) *aedes, tectum* rann ímu, rann ýmu, ræfr gunnar, byrgi böðvar, naust böðvar, næfr hildar. h) *agger* garðr orrustu, garðr oddhríðar, garðr göndlar, garðr hildar, veggr orrustu, veggr hildar. i) *tabula* hurð orrustu, þili orrustu, gátt orrustu, borð víga, borð göndlar, skíð göndlar, borð hildar, hengiborð hildar, borð hlakkar, borð sköglar, dyr sköglar, rauðbrík móts, skript jöru. k) *sepes* bálkr orrustu, grind orrustu. l) *rota* hjól hildar. m) *velum, stragulum* segl orrustu, segl hlakkar, segl hildar, refill orrustu, blæja hildar. n) *flos* (*cimelium*) blóm valdrósar. o) *scopulus, rupes* sker ógnar, gnýskúti Geitis. 4) *bellatorum, piratarum* a) *sol* sól sækonúnga. b) *luna* túngl sækonúnga, (máni Fjörnis). c) *caelum* himinn sækonúnga, skýrann Sörva. d) *nubes* ský sækonúnga. e) *tentorium* tjald herkonúnga, tjald sækonúnga, tjald Sigars. f) *aedes, tectum* rann Reifnis, rann Sörla, ræfr Róða, ræfr Reifnis, vararhús Ata. g) *agger* garðr sækonúnga, veggr sækonúnga, garðr Geitis, veggr Hèðins, veggr Sigars. h) *tabula* þili sækonúnga, hurð sækonúnga, gátt sækonúnga, gátt Hèðins, hurð Geitis, hurð Hagbarða, hurð Hjarranda, hurð Högna, brík Hamdis. i) *sepes* bálkr sækonúnga, grind sækonúnga, gerði Fróða. k) *velum, stragulum* segl sækonúnga, refill sækonúnga. l) *frons* (*ornatus*) lauf víkínga. 5) *navis vel eius partis* a) *sol* sól skips, hlunnsól hliðs. b) *luna* túngl skips. c) *splendor* blik skips, dýrblik leifa, blik borðs. d) *agger, munimentum* garðr skips, veggr viggjar, garðr barða, ljósgarðr barða, hlíf blæbarðs. e) *frons* (*ornatus*) lauf skips. 6) *denominatur ab armis.* a) *terra armorum* land vàpna. b) *gladii* α) *terra, solum* láð lindar, eið lögðis, völlr hrínga, slètt hríngs, stöð hjörva, vegr leifa, nes sverða, láttr sigðis, læbraut lögðis. β) *tabula* barð hjarar, borð hjarar, borð branda. γ) *arx* borg hjörva, borg benlinns. δ) *nubes* ský lindar. ε) *scopulus manubrii* sker hjalta. (ζ lindi hjörva). c) *hastae* α) *terra, via* land fleina, láð heslis, braut fleina, stígr geira. β) *agger* garðr geirrásar (*pugna* B 3 f η). d) *sagittae* α) *terra* dýrfit dalryrar. β) *glacies* íss álmdrosar. e) *scopulus securis* sker gýgjar. f) *denominatur ab ipsius partibus* α) *caelum circuli* himinn randar. β) *luna circuli* máni randar, renmitúngl randar. γ) *nubes circu-*

lorum ský randa. δ) *solum circuli* botn randar, hólmr randar, flatvöllr bauga, bifkleif baugs. ε) *sol lori* sól seilar. ζ) *terra lori* storð fetils. η) *rota manubrii* hjól mundriða. ϑ) *agger circulorum* garðr randa. ι) *tabula clavorum* borð nadda. κ) *velum clavorum* segl saums. 7) *rotula manûs* naf handar 8) *sol aedis* sól sals. 9. *pons gigantis* (SE I 306, 274) brú raums. 10) *navis Ulli* (*Asae*, SE I 226, ed. S. Egilss. p. 238) skip Ullar, far Ullar, askr Ullar, kjöll Ullar, kjölr Ullar, hríngr Ullar. 11) *tegimen Ulli* varp öndrjálks. 12) setr geirvaðils, hlið heiðiss, hleypikjoll randa, teinlaut týra, teinlaut tjörva, laut tjörva, vefr Darraðar. C. *tribus verbis.* 1. *tabula Odinis* hlýr hildar ves. 2. *sol Valhallae* sunna Gauts þekju. 3) *pugnae vel bellonae* a) *luna* túngl hrundar hríðar. b) *caelum* hlýrnir Högna meyjar. c) *nubes* ský hjörva gnýs. d) *tentorium* tjald Högna meyjar. e) *tabula* brík ryms valslaungu, rauðbrík hlakkar móts, hneigiborði Viðris meyja. f) *sepes* bálkr brodda gángs. g) *rota* hjól Högna meyjar. h) *rupes* bjarg skjöldúnga veðrs. 4) *brachii bellatoris* a) *sol* bjúgröðull Fróða bógar. b) *luna* rauðmáni Heðins bóga. 5) *navis* a) *luna* hlèmáni nausta blakks, máni reiðar Ræs, túngl tíngla tángar. b) *agger* garðr Gamla sóta, garðr Glamma sóta, hnitveggr veltireyðar víðiss. 6) *denominatur ab armis.* a) *terra, solum gladii* grund mistar lauka, setr randa reyrar, bryggja Yggjar sliðra, hólmr fenris randa. b) *scopulus* α) *telorum* kättr valrúgar Ellu. β) *gladiorum* sker sköglar elda. c) *navis sagittarum* skautbjörn Gusis nauta. d) *phalanga securis* hlunnr hlífar flagðs. e) merki hildar borðs, hnigþili randa stranda. 7) *solum gigantis* (v. B 9) stallr Hrúngnis fóta, blað Hrúngnis ilja, þilja Hrúngnis ilja, ilflet örnis spjalla. 8) *navis Ulli* (B 10) knörr örva áss. D) *quatuor verbis appellatur* 1) *nubes pugnae* ský skelfihríðar sköglar borðs. 2) *ornatus bellatorum* lauf runna Leifa landa. 3) *solum gladiorum* stallr stekkvifýra hlífar þeys (*gladius* D II 1). (4 *curvus orbis clipei* baugnöf hjóls Högna meyjar). 5. *solum gigantis* brú ilja fjalla Finns, blað ilja Þrúðar þjófs. *Epitheta clipei* blár, bleikr, blikhvítr, blóðdrifinn, blóðroðinn, baugnafaðr, ljóss, rauðr, rauðljóss, breiðr, brandvorpinn, dreyrfár, fagr, fagrrendaðr, gjallr, grannr, grænn, gulr, hallgeislaðr, hjaldrborinn, hjörklofinn, hvítr, hreingörr, hreingróinn steini, loptvarðaðr lýngs barða, járnvarðr, steindr, roðinn, ómjúkr, ramligr, skrautbúinn, skygðr. steinfarinn, þykkr, þunnvaxinn.

orbis v. circulus clipei baugr, rönd, baugnöf. *manubrium cl.* mundriði. *lorum cl.* fetill, seil. *asser clipeorum (in navi)* skjaldrim. *testudo clipeorum* skjaldborg. *clipeis munire* skjalda, skilda. *clipeo munitus, ornatus* targaðr, tjargaðr, skjaldbúinn, fagrskjaldaðr. *clipeo decorus* skjaldprúðr. *clipeum cruentum gestans* blóðskjaldaðr. *clipei tractandi peritus* skjaldfimr, skjaldkænn. *qui clipeis ornat, munit* skjöldúngr, skjldir, -skildir. 1. *navis.* 2. *piscis.* 3. *annulus.* 4. *orbis.* 5. *ursa.* 6. *tilia.* 7. *gladius.* 8. *tabula.* 9. *mensa.* 10. *ora.* 11. *tapes.* 12. *terra.* 13. *serpens* 14. *ursus.* 15. *lupus.* 16 *protectio.* 17. *nympha* 18. *balteus.* 19. *tumultus.* 20. *picea.* 21. *foris Valhallae.* 22. *agger.* 23. *accipiter.*

Clivus bakki, brekka, kleif, klif, gleif, hlíð, rípr. *cl. splendidus* dýrgleif. *cf acclivitas, terra.*

Clunes adustus brunnirazi (*subst.*).

Clupea síl, síld. *den.* akrmurur jökla (*pl.*). *cf halec.*

Coarctare þraungva, þröngva, þreyng'a, þrýngja. *dense coarctatus* þraungskorðaðr.

Coassatus pulchrè skarfagr.

Coaxare (*de ranis*) æpa.

Cobitis piscis) grunnúngr.

Coccyx gaukr.

Cochlea auris hlust.

Cochleare spánn. *c. corneum* hornspánn. *c. Helae* affeldr. *cf assula.*

Coctio heita. (eldgerð).

Coena verðr, virðr, náttverðr. *c. amp'a* gambansumbl. *cf cibus, esca, victus, prandium, convivium.*

Coenatus mettr.

Coërcere halda, hegna, hemja, birta *qui coërcet* haldandi, hegnir, hirtir, þjálfi, þjálmi. *cf cohibere, compescere, defendere, punire.*

Coetus ferð, flaumr, herr, hópr, kóri, lið, sjót, sjöt, skóli, sögn, sókn, sút, sveit, þjóð. *cf adgressio, agmen, chorus, copiae, habitaculum, multitudo, populus, schola, sedes, sex.*

Cogere kúga, neyða, þvínga. *in angustias c.* þraungva, þröngva, þreyngja, þrýngja. *cogi* lrljóta, mega, verða. *coactus* tregr. *cf coarctare, premere, urgere; adipisci, fieri, posse, teneri.*

Cogitare ætla, etla, hugsa, hyggja, vætta, þenkja. *cogitabundus* hugsi. *cf decernere, destinare, imaginari, statuere.*

Cognatio (sif). *cognatione junctus* sifjaðr, sifjugr, sifuna.

Cognatus frændi, hnefi, nefi, nepi, kon, konr, mögr, niði, niðr, sefi, sifi, spjalli; átniðr, áttniðr, ættniðr, átrunnr, átruðr, áttrunnr, áttkonr, áttstafr, ættstafr, áttúngr, ættíngi, ættniðjúngr, höfuðniði, sifjúngr, spjallandi. *adj.* náinn, náborinn. *cognati* átt, ætt, niðjar. *cf*

debitus, *filius*, *necessarius*, *nepos*, *obligatus*, *prognatus*, *propinquus*, *genus.*

Cognomen kenninafn.

Cognominis a) *masc.* nafni, samnafni. b) *fem.* nafna.

Cognoscere kenna, spyrja, þekkja. *explorando c.* kanna. *certo nuntio cognitum* sannfregit, sannfrètt, sannspurt. *qui cognoscit* kennimeiðr, kennir. *qui vere cognoscit* sannvitandi. *cf adscribere*, *animadvertere*, *conspicere*, *docere*, *imputare*, *indicare*, *monstrare*, *nosse*, *ostendere*, *quaerere*, *sentire*, *videre*, *vindicare.*

Cohabitare búa saman.

Cohibere halda, hemja, hepta, hirta, hnekkja, knekkja, stöðva. *qui cohibet* haldandi, hirtir, stöðvir. *cf coërcere*, *repellere*, *reprimere*, *sistere.*

Cohors fylki, ferð, þjóð. *c. praetoria* verðúng. *cohortes* rásir, morðs ferðir. *cf agmen*, *caterva.*

Colere blóta, fága, rækja, rækta, (tigna). *qui colit* rækir, -blótr. *qui recte colit* rèttfágandi, skapfrömuðr. (*cultus populo* helblótinn o: herblótinn). *cf curare*, *polire*, *venerari.*

Collabi hníga, hrata. *cf cadere*, *labi.*

Collectio safn. *cf copia.*

Collidere koma saman. *collidi inter se* gnata. *cf convenire.*

Colligare draga saman, dragast, kneyta, knýta, samanbinda. *cf coniungere*, *contrahere*, *copulare*, *ligare*, *trahere.*

Colligere lesa, safna, samna, tína. *c. cavâ manu* gaupna. *passim colligendus* víðless. *qui colligit* tínir, -samnaðr. *cf congregare*, *convocare*, *legere*, *loqui*, *numerare.*

Collineare forma.

Collis áss, bekkr, háls, hóll, holt, leiti, þorp, (stopir *f pl.*) *cf campus*, *collum*, *oppidum*, *scamnum*, *terra.*

Collisio gnat, gnot, gnaust, gnaustan, hnit, mót, sköll, gagnför. *cf conflictus.*

Collocare fela, láta, leggja, setja, skipa. *quae collocat* sjötul. *malè collocatus* misfenginn. *cf condere*, *constituere*, *disponere*, *instituere*, *ordinare*, *ponere*, *sedare.*

Colloqui dæma, rýna, senna, spjalla, bregðast orðum, takast orðum. *c. cum aliquo* bera e-m annspjall. *colloquens* andspillir, annspillir. *cf iudicare*, *loqui*, *sumere.*

Colloquium mál, orð, rúnar (*pl.*), rúnir (*pl.*), andspilli, annspilli, annspjall. *cf litera*, *rumor*, *sermo*. *c. sincerum* hugaðsræða. *colloquia iucunda* gamanrúnar, gamanþing, teitimál. *materia colloquii* málsefni.

Colluctatio fáng, fángremmi. *c. cum morte* helstrið. *c. lenta et anceps* þóf. *cf amplexus*, *difficultas.*

Colluctator fángvinr, hnitbróðir. *cf adversarius.*

Colluctatrix fángvina.

Collum háls, (hust, hóst, óst). *collum amplecti* hálsa. *collo incurvo* gagháls. *collo crasso* hálsdigr. *collo candido* kverkhvítr. *cf faux, iugulum.*

Collustrare birta, lýsa. *cf celebrare, declarare, exhibere, illuminare, illustrare, lucere, notum facere, ostendere, praedicare, promulgare, significare, splendere.*

Colluvies soll.

Colonus búi, búmaðr, búþegn, karl, þegn. *pl.* búandmenn. *den.* lebrigðir, læbrigðr; týr topta, veitandi fjár, boði ullstakks. *c. liber* höldr. *colonis ortum* höldborit. *cf incola, rusticus.*

Color litr 1), hallr, men, steinn; *den.* a) *sol libri* sól bókar. b) *os terrae (lapis)* leggr jarðar. *per homonym.* = *nanus* (Litr) hilmir hólmleggjar. 1) *nanus, bos, salmo, gigas. colore faciei lucido* bjartlitaðr. *cf forma, lapis, saxum, species, torques.*

Colorare lita, strykkva, (steina). *coloratus* litkaðr, steindr, steinfarinn, hallgeislaðr, hallgíslaðr. *p lchrè coloratus* fagrstrykkvinn. *cf cruentare, pingere, rubefacere, tergere.*

Columba dúfa.

Columen krapti, stafr, stoð, stuðill. *cf baculus, fulcrum, robur, statumen.*

Columna súla, stoð, stöð, súl, þollr; -stólpi. *den.* fótleggr fletbjarnar veggja. *cf adiumentum, adminiculum, trabs.*

Colus rokkr.

Colymbus himbrin, lómr, þeist.

Coma hár, lá, lokkr, haddr, skör, skopt, sverðr, svörðr. *den. appellatur.* 1) *herba (seges, silva, sentis &c) capitis vel eius partis* háðyrnir, svarðakr; akr höfuðs, akr hvirfils, akr hlýrs, akr vánga, akr hnakka, akr reikar, akr svarðar, akr ennis, ölr vánga, viðr hauss, viðr hjarna, rúfr reikar, skógr hauss, skógr hjarna, skógr höfuðs, rá skalla, teinn skarar, sef sverðar, þyrnir hjarna. 2) *barba cutis* grön svarðar. 3) *funis cutis* svarðfestr, þáttr svarðar. 4) *nix capitis* hausmjöll. *c. incomta* lúfa. *Epith. comae* bleikr, hvítr, helagr, svartr, úfr, úlfgrár. *comâ candidâ* bjarthaddaðr, haddbjartr, bleikhaddaðr, hvíthaddaðr. *comae lavatio den.* sefþeyr sverðar. *comae incrementum* hárvöxtr. *qui comam detondit* hárskerðandi. *laesor comae* hárskaði. *cf capillus, caput, pilus.*

Comare kemba.

Comatus brumaðr hári, (hárr), -faxaðr, -haddaðr. *pulchrè c.* hárfagr, skararfagr. *cf iubatus.*

Combibere drekka á e-n.

Comburere brenna, svíða, uppbrenna. *comburi* brenna, heitast. *cf urere, calefacere.*

Comedere eta.

Comes sinni, sinnr, fylgjari,

förunautr; burgeis; *fem.* sinna. *comites* kníar, liðar, laðmenn, leiðmenn; ferð (*coll.*). *comes gratus* vilsinni. *comitum praestantium studiosus* ferðvandr. *cf commilito, socius.*

Comestio eta. *cf esus.*

Comice kýmiliga.

Comis hýrr, lèttr, mjúkr, þýðr, mjúkligr, góðlátr, blíðgeðr, fjölgegn, hvargegn, málþíngs vanr. *c. in pugnâ* sóknþýðr. *cf adfabilis, blandus, bonus, clemens, concinnus, levis, mollis.*

Comitas blíða.

Comitari fylgja, beima, atfylgja.

Comitatus fylgi, fylgð, fylgja, gengi, sinni. *defectus comitatûs* gengileysi. *cf successus.*

Comiter blíðliga, kunnliga.

Comitia þíng, alþíng. *cf conventus. c. habere* þínga. *comitiorum dies* þíngdagr. *comitiorum frequentia* þíngdrífa. *legitima in comitiis observanda* þíngskil. *delectum comitiorum habens* þíngveljandi. *in comitiis potens* þíngríkr. *qui comitia frustratur* þíngloga.

Comitialis vir þíngmaðr. *c. locus* allvángr.

Commemorare geta, tína, þátta. *cf capere, enumerare, memorare, recensere, repetere.*

Commendatio lof. *cf laus.*

Commilitones liðar, liðmenn, liðsmenn. *cf comes, miles, socius.*

Comminari ægja, øgja. *cf terrere.*

Comminutio heit (*pl.*). *cf minae.*

Comminuere melja, mylja. *qui comminuit* -mölnir.

Commiscere blanda, blanda saman, sukka. *commixtus* hverfðr. *cf miscere, vertere.*

Commissum lán. *cf creditum, donum, munus, mutuum.*

Commissura (*navis*) skör. *cf coma.*

Committere vinna. *cf facere. c. praelium v. pugnare, strages. committi* (*de pugna*) gánga saman. *cf ire.*

Commodare beina, ljá. *cf praebere.*

Commode hagliga. *cf apte.*

Commodum gagn, hagnaðr, hagr, þrif. *commodis carens* kostalauss, kostavanr *cf conditio, emolumentum, fortuna, lucrum, successus, usus, utilitas.*

Commodus hægr, hentr, linr, linnr, nýtr, hagligr, hógligr, skapligr, þekkiligr, hagþekkr, inndæll, ángrlauss *aequè c.* jafnþarfr. *cf acceptus, aptus, facilis, gratus, iucundus, laetabilis, laetus, lenis, placidus, utilis.*

Commonefacere minna. *cf monere.*

Commoratio búð, dvöl. *c. in vitâ* lífdvöl. *cf domus, mansio.*

Commovere hrista, vekja. (*commovi* klökkva, klekkva,

kleykkva). *commotus* (*valde*) alklökkr. *cf excitare, gemere, quatere, singultire.*

Communicare verja, (miðla). *communicatu difficilis* tormiðlaðr. *cf adhibere.*

Commutare skipta.

Commutatio skipti, snúðr.

Compactio clavorum in navi saumför. *cf sutura.*

Compactus pulchrè skarfagr.

Comparare afla, finna, græða, heimta, heyja, merkja (sèr), orka, skepja, verka, vinna. *qui comparat* græðir. *comparatu facilis* auðfengr, auðsóttr. *subitò comparatus* bráðfengr *cf adquirere, augere, facere, formare, invenire, pollere, recipere, signare, valere.*

Comparare líkja. *cf conferre.*

Comparatio minni. *cf memoria.*

Compater guðfaðir.

Compellare heita, kalla, kallsa, kveðja, kveða á. *cf adloqui, loqui, salutare.*

Compellatio kalls, kæra, atkvæði.

Compellere (*in septum*) rètta (e-m)

Compensatio endrþága, lðgjöld (*pl.*) *cf praemium.*

Comperire vita. *cf animadvertere, sentire, videre. compertus* auðsærr, vitaðr. *cf destinatus, exploratus.*

Compes fjöturr, lás, fasthaldr. *c. lupi Fenreris* Gleipnir, Gleifnir. *cf clavus, vinculum.*

Compescere hemja, hepta. *cf coërcere, opprimere.*

Compingere fella. *cf deiicere.*

Complanare slètta. *cf planus, lenire.*

Complanatio rètti. *cf explicatio.*

Complecti spenna. *qui complectitur* spennir. *qui* (*passis digitis*) *complectitur* yfirspennandi. *cf amplecti, spargere.*

Complementum fylling, magnaðr. *cf auctio.*

Complexus fáng. *cf amplexus, colluctatio.*

Complures hundmargr, hunmargr, hunnmargr (*sing.*).

Componere semja, setja saman. *qui componit* semill, sjötull. *quae c.* sjötul. *cf conformare, constituere, efficere, facere, ordinare, parare, sedare.*

Compositus (*animo*) bilgjarn, stiltr. *cf tranquillus, modestus.*

Compotatio drekka, drykkja, gildi, sumbl, suml, öldrykkja, öldrukkja. *c. iucunda* gamandrykkja. *compotatione celebrare* drekka. *compotationi deditus* sumblsamr. *cf cerevisia, potus, tributum, libere.*

Comprehendere fá. *c. manu* greipa. *cf capere, includere.*

Comprehensio spenna.

Compressio troð.

Comprimere kreista, pressa. *cf premere.*

Comprobare sanna, sæma, skýra. *cf credere, decorare, demonstrare, probare.*

Computare reikna. *cf numerare.*

Computatio reikníngr. *c. anni* ártal. *cf ratio.*

Conari kosta. *cf impendere.*

Concavitas svángr. *cf jejunus.*

Concedere selja, unna. *cf dare, amare.*

Conceptio getnaðr.

Concertator hnitbróðir.

Concha brimróti.

Concidere (*act.*) bola, brytja.

Conciliare árna, finna, geta, rækja. *cf capere, curare, invenire, ire.*

Concilium lið, málstefna, þíng. *concilia nocturna* náttþíng. *cf congressus, conventus, copiae.*

Concinnatio mjöt. *c. carminis* óðgerð. *cf fabricatio.*

Concinnus mjúkr. *cf comis.*

Concitare bræða, æsa, ǫsa, øsa, etja, geysa, hvetja, hvefsa, hvessa. *concitatus vento* byrrammr. *cf accelerare, acuere, cibare, excitare, immittere, incitare, movere, praeda, ruere.*

Concitator hvati, hvessir, hvötuðr, hötuðr. *cf incitator.*

Conclave karmr, salhús.

Conclusio lok. *cf finis.*

Concoquere mælta, (melta).

Concordia sátt, samþukkja. *cf consensus, gratia, pax, reconciliatio.*

Concors sáttr, samþykkr. *cf pacatus, reconciliare.*

Concremare brenna. *concremari* brenna.

Concubare byggja saman, leggjast (með konu); breiða blæju, verja (mey) blæju.

Concupiscere fíkjast, mæta. *cf aestimare, cupere.*

Concurrere samlaupa. *cf conspirare.*

Concutere dýja, hrista, skaka, skelfa, (ryskja). *qui concutit* hristir, hrystir, hrvstir, skelfir, -skjálfr, -ristir. *concuti* bifast. *cf movere, percellere, quatere, terrere, tremefacere.*

Condemnatio fellidómr, sektar orð.

Condere fela, hirða, hylja. *cf abscondere, adservare, celare, collocare, custodire, humare, reponere, sepelire, tegere, tradere, velare.*

Condicere mæla. *cf indicere, fari.*

Condimentum krydd.

Conditio dagr, dæmi, eðli, öðli, far, hagr, hlutr, hluti, kaup, kostr, ráð. *c. melior* batnaðr. *commoda vitae c.* örkosta. *conditiones iniquae* afarkaup. *cf cibus, commodum, consilium, copia, dos, exemplum, facultas, genus, gressus, optio, patrimonium, praestantia, res, sors, status, tempus, virtus.*

Conducere leigja.

Conducit (*impers.*) hentar.

Condus (*promus*) bryti.

Condylus köggull.

Confabulari dæma, hjala, spjalla. *cf iudicare, sermocinari.*

Confabulator máli, spjalli. *cf familiaris.*

Confabulatrix mála, rún, rúna.

Confectio gerð, gjörð. *cf factio.*

Conferre líkja. *cf comparare, similis.*

Conferre se hverfa. *cf vertere.*

Confert (*impers.*) hentar.

Confessor játari, játtari.

Confestim bragðs, fljótliga, hraðliga, snarliga, snarla. *cf cito.*

Conficere árna, vinna, viða. *confectus* framgengr. *non confectus* ólagaðr. *qui cito conficit* flýtir. *cf facere, ire, properare.*

Confidenter tryggiliga.

Confidentia traust, hugborð. *c. in amicis* vintraust. *cf audacia, fiducia.*

Confidere treysta, treystast, treysta á, treysta uppá, trúa. *nimium c.* oftreysta. *confidens* tryggr. *confidens viribus* þróttadjarfr, þróttardjarfr. *cf fidere.*

Confinia regnorum landamæri.

Confirmare magna, megna, remma, styrkva, tryggja, tryggva. *qui confirmat* magnaðr, -magnuðr, -mögnoðr, -styrkir, -tryggvir. *animum confirmans* þrekfæðandi. *cf augere, corroborare, fidus.*

Confirmatio magnaðr, remmíng. *cf auctio.*

Confitere játta. *cf adfirmare, consentire.*

Conflictio gnaust, gnaustan, hnit. *cf collisio.*

Conflictus hnit, mót, sköll, svipun, svipon, þíng, gagnför. *cf collisio, conventus, pugna, punctio.*

Conformare semja. *qui conformat* semill. *cf componere.*

Confossus hvatinn.

(*Confringere* mölva). *qui confringit* -mölvir.

Confundere sulla. *cf miscere.*

Congelare svala, (sýla). *congelatus* sýldr, frörinn.

Congelationes frerar.

Congerere bera saman.

Conglaciare svala.

Conglobari sella.

Congredi hittast, gángast at. *cf invenire.*

Congregare safna, samna. *congregari* flykkjast. *qui congregat* -samnaðr. *cf colligere.*

Congressio stefna.

Congressus fundr, þíng. *c. colloquendi causâ* málstefna, málþíng. *c. optatus* óskafundr. *cf conventus, directio.*

Congrue hagliga. *cf apte.*

Congruenter skapliga.

Congruus hæfr, hæfligr, mátuligr, skapligr. *congruum* sköp (*pl.*). *cf. convenire.*

Coniector beitir. *cf incitator.*

Coniectura geta. *coniecturam facere* geta.

Coniectus (*subst.*) skot.

Coniicere fleygja, geta,

henda, kasta, skjóta, slöngva, steypa, varpa, verpa, (þeyta). *qui coniicit* hendir, ofruni, þeytir.

Coniugium brúðfáng.

Coniungere hnepta, hneypta, hnypta, samanbinda, samtengja. *coniunctus* samheldr; klús. *cf colligare.*

Coniux a) *in genere* maki. b) ɔ: *femina* beðja, sinna, beðvina; brúðfáng. *coniuges* hjón. *cf aequalis, amica, consors, domestici, familia, socius, sponsa, uxor.*

Connivens hvikeygr.

Connubium ráð. *c. cum uxore* brúðfáng. *c. cum viro* verfáng. *connubio felix* (*de feminâ*) versæll. *cf coniugium, coniux, consilium.*

Consanguineus áttrunnr. *coll.* ætt, átt, niðjar. *cf cognatus, familia, frater, genus.*

Consecrare helga, offra, signa, vigja. *cf crux, devovere, initiare, offerre.*

Consecratio signan, vígsla.

Consenescere eldast.

Consensus sátt; almæli. *cf concordia.*

Consentaneus skapligr. *consentaneum* sköp (*pl.*).

Consentire játta. *consentiens* jáinn, fjöljáinn, samhyggjandi. *de quo omnes consentiunt* jafnmælt (*neutr.*). *cf adsentire, confiteri.*

Consequi árna, bíða, fánga, geta, hæfa, hljóta, ljóta. *cf adipisci, adsequi, adtingere, capere, nancisci.*

Conserere sá. *mature consitus* ársáinn. *non consitus* ósáinn.

Consessor sessnautr, sessunautr, þópti, sessmegir (*pl.*). *cf sodalis.*

Considerare hugsa. *cf cogitare.*

Considere sitja saman.

Consiliarius ráðgjafi.

Consilium ráð, afráð, umráð; samkunda. *c. carum* ástráð, munráð. *c. exoptatum* óskaráð. *c. callidum* bragð. *c. dolosum* tálráð. *c. capitale* höfuðráð. *c. malum* meðalráð. *Consilii profundi* a) *subst.* ráðsnillíngr, ráðspekíngr. b) *adj.* djúphugaðr, djúpráðr, ráðgegn, ráðgegninn, ráðugr, ráðsterkr, ráðvaldr, snjallráðr, ráðsviðr, ráðspakr. *consilii particeps* fulltrúi, ráðunautr. *consilii dator* ráðgjafi. *consilia salutaria suppeditans* heilráðr (*adj.*). *communi consilio* samráða. *consilii inops* örþrifráða, ráðlauss. *consilium dare* ráða. *consilium capere* ráða. *cf arbitrium, conditio, connubium, constitutum, convivium, decretum, destinatum, facinus, factum, numen, potestas, res, status; astutus, prudens; constituere.*

Consolari fróa, hugga, stilla. *cf moderari.*

Consolatio huggan.

Consolator huggari, sannhugguðr.

Consors v. socius. c. tori (*femina*) beðja, beðvina. *consortes* limir.

Consortium lag. *cf modus.*

Conspectus auglit, sjón, sýn. *cf adspectus, evidentia, oculus, perspicuitas, spectaculum.*

Conspergere ausa, dreifa, stökkva. *conspersus* drifinn. *valde conspersus* fjöldrifinn. *cf adspergere, circumdare, spargere, perfusus.*

Conspicere kenna. *cf cognoscere.*

Conspicuus fríðr, sýnn. *cf apertus, evidens, luculentus, manifestus, perspicuus, pulcher.*

Conspirare samlaupa. *cf concurrere.*

Constans trúr, þrár, stöðugr, einarðlyndr, eljangjarn, eljanhress, eljunþrár, geðfastr, óbrigðr, óvæginn, sálfastr, solfastr. *c. in dictis* fastmáll, fastorðr. *c. in amicitia* vinfastr. *cf fidus, firmus, fortis, strenuus.*

Constanter fasta, þrátt, fastliga, fastla, geðfastliga, í þrá. *cf arcte, audacter, firmiter, stricte, vehementer.*

Constantia eljan, eljun, fasti, þrá, þraut, staðfesti. *cf firmitas, fortitudo, robur, vis.*

Constare liggja. *quod magno constat* harðkeypt. *cf cubare, jacere.*

Consternari fælast. *cf trepidare.*

Consternatio fatalis fjöturr. (herfjöturr; *cf bellona*).

Constituere láta, leggja, marka, ráða, segja, semja, skapa, skepja, skipa, (steðja). *constitutus* staddr, staðinn. *quod constitutum est* sköp (*pl.*). *non constitutus* óráðinn. *cf collocare, componere, consilium, consulere, decernere, designare, dicere, explicare, formare, interpretari, ponere, prodere, signare, destinare, fatum, eventus, stare.*

Constitutio skipun. *cf institutio.*

Constitutum ráð. *cf consilium.*

Constringere girða, rifa, strengja. *duriter constrictus* harðsveipaðr. *cf cingere, stringere.*

Construere fella, hlaða. *cf cumulare, deiicere.*

Consuere rifa. *cf constringere.*

Consuetudo kynni, siðr, vandi, venja. *c. perversa* ósiðr. *cf character, mos.*

Consulere ráða. *cf constituere.*

Consultatio oraculi frétt.

Consultum ráðuligt (*n. adi.*).

Consultus ráðsnjallr.

Consumere eyða, mýgja, sóa, eta, spenna. *c. fortunas* ama aurum. *consumi* þverra. *cf comedere, delere, prodigere, serere, trahere.*

Consummatus gerr. *cf facere.*

Consumtor auðr, eyðir, fergir, rýrir, töpuðr, vèlir, vælir, þverrir, fengeyðandi; -þverrandi.

cf deletor, exstirpator, perditor.

Contabescere morna.

Contabulare repta.

Contaminare dökkva. *cf obscurare.*

Contemplatio rýni.

Contendere deila, jaga, senna, þræta, þreyta. *de itinere* dragast, stefna, stemna. *cf dividere, disputare, disserere, litigare, loqui, procedere, trahere, transire.*

Contentio deild, erríng, kapp, róg, saga, senna, sök, þræta, (joll); bekkdómr, þrádráttr. *c. summa, nimia* ofrkapp. *c. summa virium* almáttr. *c. hominum* aldarróg. *c. verborum* kappmæli. *cf altercatio, calumnia, causa, dissidium, divisio, rixa.*

Contentiosus keppinn, sleitinn, kappfúss, kappsamr, kappstuddr, rógsamr. *cf. bellicosus, jurgiosus, certare.*

Contentum esse una. *cf. habere.*

Contexere (vinda). *contextus* undinn.

Contignatio lopt. *cf tabulatum.*

Continenter ey, sí-. *cf semper.*

Continere halda. *cf retinere, tenere.*

Contingere geta, henda, skotna, verða auðit. *cf capere.*

Continuò samfast.

Continuus endlángr, ennlángr, einarðr. *cf perpetuus, sincerus.*

Contorquere slöngva, snúa, vinda saman. *firmiter contortus* harðsnúinn. *in orbem contortus* hríngláginn, hrínglæginn, hríngleyginn. *cf coniicere, iacere, torquere, vertere.*

Contra á, endr, fyrir, gegn, gögn, gin, ígegn, ígögn, við, at móti. *cf adversus, ante, cum, obviam.*

Contradicens gagnmálugr.

Contrahere dragast, kreppa, draga saman, *c. vela* hlaða seglum. *contractus* neppr, öngr. *sero contractum* síðhlaðit. *cf colligere, trahere, angustus, arctus.*

Contrectare manibus þreifa.

Contremiscere pipra.

Contristari glúpna, hnípa, hnípna, hryggvast. *contristatus* sútaukinn. *cf dolor, lugere.*

Contristator grætir.

Contrito animo linhjartaðr. *cf tristis.*

Controversia sök, deildir *pl. cf causa, divisio.*

Contubernalis mötunautr, sessnautr, sessunautr, sessmegir *pl. cf sodalis.*

Contumacia þrjótska, þverúð, þrályndi, etju lund. *cf animus, pertinacia.*

Contumax baldinn, greipr, þrjótr *subst. cf intractabilis, nequam, pertinax, protervus, rapax.*

Contumelia flim, háð, háðúng,

hneysl, hneyxl, hróp, köl, kvöl, nauð, níð, ósómi, óvegr, reiting, skemd, sorg, spott, vamm. *c. mortifera* dráp-níð. *contumeliis onerare* rægja, røgja. *contumeliae obnoxius* neiss. *contumeliâ non adfectus* óneisinn. *cf calumnia, carmen, cavilla, cavillatio, convicium, cruciatus, dedecus, dolor, flagitium, ignominia, iniuria, ludibrium, necessitas, probrum, scelus; pudibundus.*

Contumeliose dicta klám. *cf obscoenus.*

Contumeliose tractare hróðr-skota, ósæma. *cf vexare.*

Contumeliosus lastligr.

Contundere beysta, knosa, kremja, lemja, skella. *qui contundit* mærir, -bauti. *cf frangere, illidere, increpare, increpitare, oblidere, percutere.*

Contus áss, forkr. *c. ingens* megináss. *c. longus* háskutill. *cf iaculum, pertica.*

(*Contusio* lami. *cf. fractio*).

Contusus (*omnino*) almeiddr.

Convenienter skapliga.

Convenire finnast, hittast, koma saman; sama, sæma. *convenit.* hæfir (*impers.*) *qui convenit* mætir. *quod convenit* sköp *pl. conveniens* hæfr, sæmr, hæfiligr, makligr, mátuligr, sæmiligr, skapligr. *cf adtingere, collidere, congredi, esse, existere, invenire, occurrere, offendere. decorare. decere, aequalis, dignus, congruus, excellens, par, praestans.*

Conventum sáttmál. *cf pactum.*

Conventus fundr, leið, lið, lög *pl.*, mót, sókn, þing, þingmót, ofþing. *c. universalis* alþing. *c. privatus* húsþing. *c. amatorius* anþingi, ástafundr, manþing, yndisferðir *pl. c. gloriosus* snyrtimót. *c. ingens* meginþing, reginþing. *c. terribilis* geigurþing. *c. streperus* gnýþing. *conventum agere* þinga. *conventum agens* -þingaðr, -þinguðr, viðþingaðr, þingnorúngar *pl. qui conventum frequentant* þingheimr *coll. ad conventum incitans* þingeggjandi. *in conventibus audax* þingdjarfr. *dies conventûs* þingdagr. *cf adgressio, comitia, concilium, conflictus, congressus, copia, inventum, lex, occursus, quindecim, via.*

Conversio snúðr, sveipr. *cf impedimentum, mutatio, rotator.*

Convertere snúa, venda, vísa. *c. se* (*aliquò*) snugga, hverfa. *cf vertere, dirigere, monstrare, demonstrare.*

Convexitas hvoll, hváll.

Convexus hveldr, hveltr. *convexum* hjálmr. *convexa caeli* hvolf *pl. cf lacunar.*

Convicium hróp, jarmr, níð, róg, sáryrði *pl.*, (joll) *c. letale* drápníð. *cf calumnia, carmen, contumelia, probrum, balatus.*

Convictor mötunautr.

Convivae bekkjunautar, bekksagnir. *cf contubernalis.*

Convivalis laetitia ölteiti. *c. lectus* ölbekkr. *sermones convivales* ölmál, öldrmál.

Convivator mjaðveitir.

Convivium drekka, jól, sumbl, suml, samkunda. *convivii decus* bekkskrautuðr. *cf cerevisia, consilium, dapes, epulae, festum, potus.*

Convocare safna, samna, stefna. *qui convocat* -safnaðr, -samnaðr. *cf colligere, dirigere.*

Convolvere vefja saman.

Conus toppr. *cf apex.*

Cophinus -laupr, meiss.

Copia 1. gnótt, gott, kostr, makt, magt, nægð, of. *cf abundantia, bonitas, conditio, multitudo, nimietas, potestas; nonaginta. c. verborum* orða malt. *cf polenta. c. puellarum* mankynni. 2. *copiae* gengi, helfíngr, helmíngr, lit, lið, neyti, safn., sinni, viglið. *copiarum evocatio* útboð. *copiis abundans* liðdrjúgr. *copiarum exiguus numerus* aflfátt. *cf auxilium, coetus, comitatus, consilium, conventus, exercitus, fortuna, ordo, praesidium, successus.*

Copiosus auðigr, drjúgr, ærinn, orinn, yfrinn, yrinn, ærr, frekr, þykksettr. *cf abundans, largus, magnus, multus, nimius, sufficiens, magnopere, saepe, vehementer.*

Copula samband.

Copulare tengja, samanbinda. *cf colligare, iungere.*

Coquere sjóða, vella. *de metallo* brenna. *de pane* baka. *qui coquit* -sjóði. *coctus* brennheitr, eldvellr, seyðr. *cf ardere.*

Coquus bras, matsjóði, matsveinn, hvergetir. *c. Valhallae* andhrímnir. *cf lixa.*

Cor hjarta, gollorr, negg, hnegg, akarn, eiskald, æiskold, eisköld, æisköldr. *Denominationes. A. unâ voce compositâ.* 1. *via vitae* fjörbraut. 2. *pulpa vitae* fjörsegi. 3. *lapis animi* geðsteinn. 4. *glans animi* móðakarn. B. *duobus verbis.* 1. *animi* a) *domus* hús hugar. b) *terra* jörð hugar, jarðir geðs *pl.* c) *saxum* berg hugar, steinn huga, steinn þróttar, mýll hugar. d) *fructus* α) *glans, nux* (*cf* fylvíngr) hnot huga, akarn dólgs. β) *pomum* epli hugar. γ) *granum* korn hugar. 2. *pectoris* a) *saxum* steinn brjósts, mýll brjósts, mýll geðvángs, hallr hugstrandar. b) *fructus* α) *glans, nux* (*cf* B 1 d α) hnot brjósts, akarn aldrklifs. β) *pomum* epli brjósts, epli aldrklifs. γ) *granum* korn brjósts. 3. *domicilium sanguinis* rann bensæfar. C. *vocatur lapis in pectore* steinn í minnis garði. *cor tremulum* bifstaup. *cor adficiens* hjartnæmr. *Epith. cordis* beiskr, harðr, fránn.

Coram frammi, fyrir, firir, fur, fer. *cf ante.*

Corbis viminea vandlaupr. *cf cophinus.*

Cordatus horskr, hoskr, hugall, huguli, geðsnjallr, geðsvinnr, hyggju bjartr. *cf attentus.*

Coriarius den. snákr brákar, skapdreki skinna, naðr leðrs, geirröðr hrökkviskafls húða.

Corium húð, leðr, skinn. *cf cutis.*

Cornix kráka. *c. noxia* meinkráka.

Cornu horn. *den. hasta frontis* ennigeirr. *arbor aurium* viðr eyrna. *arbores incurvae capitum* bjúgviðir hausa. *spec. cornu bovis den. appellatur* a) *gladius vel hasta* atgeirr ýra, ennigeirr uxa, hjörr hæfis, lögðir okreins, mækir sveiðuðs, mækir hjarðar, fleinn hauss hæfis. b) *rostrum (prominentia)* trjóna farra. *c. Heimdali (etiam de poculo)* gjallarhorn. *c. securis* hyrna. *c. aciei* armr. *cornibus auratis* gullhyrndr. *cornibus insignis* horngöfugr. *cf. poculum.*

Cornus heggr, hæggr, hægr, hoggr, höggr.

Cornutus -hyrndr; hyrníngr *subst.*

Corolla garðr. *cf. agger.*

Corona kóróna, króna, krúna. *c. spinea* þyrnkrúna.

Coronare kóróna.

Corpus búkr, lík, líki, líkami, líkamr, hörund. *den.* a) *area pulmonum* lúngtorg. b) *strues vitae* köstr lífs. *c. humanum* hold. *medium corporis* líf. *pars inferior corporis* fótalutr. *crasso corpore* þjokkvaxinn. *robusto corpore* harðvaxinn. *corpori adcretus* holdgróinn. *cf cutis, forma, funus, pectus.*

Correctio rètti. *cf explicatio.*

Corrigia þvengr, þvíngr. *cf lorum.*

Corrigere rètta. *cf. rectus.*

Corroborare efla, magna, megna, remma, sterkja, styrkva. *qui corroborat* magnaðr, -magnuðr, magnandi, -styrkvir. *cf alere, augere, confirmare, firmare, implere, satiare, saturare.*

Corroboratio remmíng.

Corrumpere blygða, glepja, rengja, spilla. *non corruptus* óspiltr. *cf decipere, depravare, impedire, infatuare, laedere, torquere, violare, vitiare.*

Corruere gnata, hrapa, rapa. *cf cadere.*

Corruptio brjál.

Corruptor lýtir, skekkir.

Cortex börkr. *c. betulinus* næfr. *c. delibratus in alimentum pecudibus* skaf. *cortices tectorii* salnæfrar. *cortice tectus* barkaðr. *corticem adrodens* barkhrjóðr. *sine cortice* barklauss.

Corus v. caurus.

Coruscare glitra, glóa, merla. *cf fulgere.*

Coruscus fagr, fránn, skærligr. *cf acer, pulcher.*

Corvus hrafn, hramn, rafn, ramn, kramsi, kraumsi, krummi, krumsi, korpr, krákr, huginn, muninn 1), blæingr, bleingr, boríngi, drukr, geri 2), kjalakan, klóakan, liti, spori 3), vali, vili 1). (1. *nanus.* 2. *canis, lupus.* 3. *calcar.*) *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *a pugnâ* dólgskári, dólgsvala, fólkskári, fólkstari, gunngjóðr, gunnmár, gunnskári, gunnstari, gunnsvörr, gunnvalr, hergammr, hjaldrgagl, hjaldrtrani, morðhaukr, morðvalr, sigrsvanr, vígtjaldr, hilduri. 2. *a vulnere* bengagl, bengiði, bengjóðr, benmárr, benskári, benskori, benstari, benþiðurr, sárgagl, sárgammr, sárlómr, sárorri, undgagl, undgjóðr. 3. *a sanguine* blóðgagl, blóðhelsíngi, blóðorri, blóðstari, blóðsvörr, blóðtrani, blóðvalr. 4. *a cadavere* hángrvalr, holdbori, holdboði, hrægammr, hrægeitúngr, hræskúfr, nágagl, náskári, valfugl, valgagl, valgjóðr, valþiðurr. 5. árflognir, ártali 1), blágagl, borginmóði, óvari, óværi 2). (1. *luna.* 2. *animus*). B. *duobus verbis.* 1. *filius, propinquus corvi* niðr hugins, barmi dólgsvölu. 2. *frater aquilae* eiðbróðir arnar. 3. *vocatur avis diversi generis.* a) *accipiter* α) *Odinis* haukr Óðins, dökkvalr dólgbands. β) *pugnae vel bellonae* gyllúngr styrjar, haukr hlakkar, haukr geirraddar, haukr gunnar, haukr hjörleiks, valr gunnar, valr vígs. γ) *vulnerum* valr unda, valr holunda. δ) *sanguinis* haukr hrælækjar. ε) *cadaveris* haukr hræs, valr hánga. (ζ *gladii* dökkvalr dólgbrands). b) *vultur* α) *pugnae* gammr gunnar. β) *cadaveris* gammr náa. c) *passer bellatoris* svörr Endils. d) *cuculus cadaverum* gaukr hræva. e) *tetrao* α) *Odinis* rjúpkeri Tveggja. β) *pugnae* orri hjaldrs. f) *grus pugnae* trani rómu. g) *cygnus* α) *Odinis* svanr Yggs, svanr Jálfaðar, svanr farmatýs. β) *pugnae* svanr hlakkar, svanr gunnar. γ) *vulnerum* svanr sárs, svanr bens. δ) *sanguinis* svanr blóðs, svanr sveita, svanr dólgliðs. ε) *cadaveris* svanr hánga. h) *larus* α) *Odinis* már Yggjar. β) *pugnae* már gunnar. γ) *bellatoris* már Leifa. δ) *vulnerum* már sára, már unda, skári sára. ε) *sanguinis* már dreyra, már sveita. ζ) *cadaverum* már hánga. i) *anser* α) *Odinis* gagl Yggs. β) *pugnae* gagl ógnar, gagl hríðar. γ) *vulnerum* gagl sára, gagl unda. δ) *cadaverum* gagl hánga. k) *lestris* α) *Odinis* gjóðr Yggs, gjóðr Hnikars. β) *bellonae* gjóðr dísar, gjóðr sigfljóða. γ) *sanguinis* blágjóðr bengjálfrs. l) *catarrhactes bellonae* skúfr göndlar. m) *incert. gen.* nagr

blóðs, nagr sveita, dynbrokr sóknar. 4. *crabro* a) *Ellae* geitúngr Ellu *cf aquila* B 3. b) *sanguinis* sárgeitúngr sveita. 5. *appellatur anguis* snókr dýnkróka, snókr dýnflóka. 6. *venator cadaverum* veiðiviti vals. 7. *potator sanguinis* bergir ræsævar. 8. naðr sára. 9. nýtinjótr nás. 10. sker haulþa (holda). 11. hausreyti Hýmis. C. *tribus verbis appellatur* 1. *accipiter* a) *pugnae* valr vigra seiðs. b) *sanguinis* haukr hræfa döggvar, haukr hræfa lækjar. c) *cadaveris* harmr hugins fermu. 2. *vultur sanguinis* blágammr benja kólgu. 3. *passer pugnae* svörr randa svarfa. 4. *cuculus* a) *pugnae* gaukr Gauts bragða. b) *cadaveris* gaukr munins tuggu. 5. *cygnus sanguinis* svanr dynbáru sára, svanr sverrifjarðar sverða. 6. *larus* a) *bellonae* már snyrtigerðar sverðmanns. b) *pugnae* már þíngs þróttar, dynsæðíngr dýrbliks Leifa. c) *sanguinis* már sára sogns, már valkastar báru. 7. *anser bellonae* gögl gunna systra *pl.* 8. *lestris pugnae* gjóðr geira hríðar. 9. *pelecanus militum* hrókr Haddíngja vals. 10 *catarrhactes sanguinis* fenskúfr benja vala. D. *quatuor verbis appellatur cygnus sanguinis* svanr sveita sára þorns. *Epitheta corvi* blár, dökkr; fránn, frekr, horskr, hvass, rammr, teitr; bláflðraðr, bláfjallaðr, blásvartr, hamdökkr, svartklæddr; dögglitr; blóðugr; hausfjaðr; árgjarn, átfrekr, sárfíkinn, andvarr átu. *Vox*: gala, gella, gjalla, gnýja, hlakka, kalla. (*denominatur saepe ut aquila*).

Corylus hasl, hesli.

Coryphaeus oddviti.

Cos hein, harðsteinn. *den.* vikr stála, böl ryðs, heyliböl ryðs, (stallr Hrúngnis fóta, *cf clipeus B* 9, *C* 7). *cote acuminatus* heinþyntr.

Costa rif. *c. navis* raung, röng. *costis adstrictis* svángrifja.

Cottabus skellr.

Cottus (*piscis*) marknútr, fuðryskill, fyðruskill.

Cotula fetida (*herba*) Baldrs brá.

Crabro (*insectum*) geitúngr.

Cranium hauss, hjarni; bær (bör) heila. *cf calva, caput.*

Cras morgin. *cf manè.*

Crassus digr, þykkr, þjokkr, þjökkr, ballaðr. *crassum fieri* digrast. *cf gravis.*

Crategus (*herba*) hagþorn, hagþyrnir, hafþorn.

Crater skaptker.

Creare skapa, skepja. *cf formare.*

Creator skapari, -sköpuðr. *c. solus* (*omnipotens*) einskepjandi.

Creatura skepna. *cf fatum.*

Creber optligr, tíðr. *cf adsiduus, amatus, carus, celeber, exoptatus, frequens, gratus, solitus.*

Crebro drjúgt, títt, þrátt,

opt, opliga, í þrá. *cf copiosus, saepè.*

Credere sanna, trúa, treysta, treystast. *invitus ad credendum* hægintrúðr. *cf fidere, probare.*

Creditum lán. *cf commissum.*

Credulus tryggr-, auðtrúa, auðginntr.

Cremare brenna.

Crepare braka, bresta, glumra, glymja, gnesta, hrikta, jálma, klappa, klifa, hrynja, skrapa; glaupsa, þruma. *cf clangere, crepitare, cudere, frangere, iterare, nugare, repetere, rumpere, strepere, stridere, tundere, garritus.*

Crepida leistr. *cf solum.*

Crepido bakki, barmr, brún, þrömr. *cf margo, ora.*

Crepitare skrapa. *crepitans (fig.)* velmáll. *cf crepare.*

Crepitus brak, glamm, glymr, hlöm, hlömm, þrymr, þutr, þytr. *cf fragor, fremitus, sonus, strepitus.*

Crepusculum húm, skæra, aptanskæra. *cf diluculum.*

Crescere vaxa, gróa, þróast, bella vexti. *cr. facere* vexa. *cf florere, germinare, gliscere, ingravescere, pullulare, turgere, virescere; augere.*

Creta insula Krít.

Crimen deild, grand, lýti, vít, víti, afgerð, afgjörð, sakrúnar *pl. criminis convictus et damnatus* sekr, segðauðigr. *cf calumnia, culpa, damnum, delictum, divisio, peccatum, scelus, vitium.*

Criminatio róg. *cf calumnia.*

Crinis hár. *cf capillus, coma, pilus.*

Crocire gala, gella. *cf canere, sonare.*

Cruciare kvelja, pína, plága, þjá. *non cruciatus* ókvaldr. *cf adfligere, necare, punire, vexare.*

Cruciatus harmkvæli, kvöl, kölk, kvelling, pína, píníng, pínsl, písl, plága. *qui cruciatus avertit* kvölbannaðr. *sinè cruciatu* pínulauss. *cf adflictio, contumelia, dolor, iniuria, vexatio, vis, poena, tormentum.*

Crudelis greypr, grimmr, úfr, grimmhugaðr, grimmlundaðr, grimmúðugr. *valdè cr.* hvargrimmligr, megingrimmr. *cf acerbus, bellicosus, difficilis, dirus, ferox, immanis, noxius, periculosus, saevus, vehemens.*

Crudelitas grimd, grimmleiki, grimmleikr. *cf saevitia.*

Crudeliter greypiliga, grimmliga, meinliga, meinsamliga, sárliga, sárla, *cr. positus* grimmsettr. *cf atrociter, duriter, inclementer, nocenter, saeve.*

Crudus hrár, rár.

Cruentare hrjóða, rjóða, lita. *qui cruentat* lituðr. *cf colorare, rubefacere.*

Cruentatio -roð. *cr. campi* vallroð.

Cruentus blóðigr, blóðugr, blóðögr, blóðroðinn, blótroðinn, blóðrekinn, dreyrugr, drerugr,

drorugr, drærugr, dreyrblandinn, dreyrfáðr, dreyrfár, dreyrrekinn, dreyrserkr, hræðreyrugr, hræugr, morðaukinn, roðinn, úrigr, valdreyrugr. *proram puppimque cr.* stafnblóðigr.

Crumena sekkr, sjóðr, fèsjóðr. *cf saccus.*

Cruor sveiti. *den.* hræsoll, ræsær, valdögg, sær ara, bland hræfa, fen bens; eitr. *cf sanguis, venenum.*

Crus (*pedis*) leggr. *den. aedes medullae* salr mergjar. *cf brachium, pes. crura* boglimir. *cf brachium. cruribus altis* hábeinn. *cruribus tortis* beinrángr, rángbeinn.

Crusta húð. *cf. cutis.*

1. *Crux* kross; vargtrè. *denom. equus funium* sleipnir hörva. *cf patibulum.*

2. *Crux sancta* kross, krúx, krúcíus; kross himinstýriss. *den. sella patientiae* eljunstóll. *columna victoriae* sigrstoð. *decus mundi* prýði heims. *arbor vitae hominum* lífstrè þjóðar. *columna opifera* hneigistólpi hjálpar. *flos rerum sanctarum* blómi helgra dóma. *caelorum clavis* lykill himins vistar. *Epith. crucis sanctae* sigrtrúr. *signum sanctae crucis* krossmark, sigrmerki, Krists mark, guðs mark, píníngar kross, merki sólar drottins. *signo crucis notare* krossa, signa. *crucis signatio* signíng, signan.

Cubare hvíla, liggja. *c. incurvum* hnúka. *cf iacere, quiescere, constare, promtus.*

Cubiculum gólf, karmr, salr, set, sett, salhús, -stufa, (stofa). *famula cubiculi* salkona. *cf aedes, conclave.*

Cubile hvíla, beðr, látr, láttr, lega, sæng, sæíng, hvílbeðr, ílega. *cubile linteis stratum* línbeðr. *cf. lectus, culcita.*

Cubitio lega.

Cubitus alin, öln, álmbogi. *cf ulna.*

Cudere klappa, slá. *firmiter cusus* rammsleginn. *probè cusus* ítrsleginn. *cf ferire, tundere, palpare, crepare, iterare.*

Cuiusquemodi hverskonar, hvörskonar.

Culcita beðr, dúnn, dýna, körbeðr. *cf cubile, pluma, pulvinus. c. sonora* hrynbeðr. *c. serpentis* ormbeðr.

Culeus kýll. *cf uter.*

Culina eldhús, soðgólf.

Culmen mænir, munir, menir. *cf fastigium.*

Culpa löstr, skript, völd, vít, víti, afgerð, afgjörð. *cf. causa, crimen, delictum, disciplina, malum, peccatum, periculum, poena, vituperium, labes.*

Culpare vítka, víta. *cf calumniari, laedere, reprehendere, vitiare.*

Culter knífr, nífr. *c. vibratilis* skelfiknífr.

Cultor bljótr, fágari, snytrir.

Cultus blót, dýrkun. *c.*

sacer þjónan, þjónusta. *cf caerimonia, religio.*

Cum at, með, meðr, við, vit. *cf ab, ad, adversus, apud, contra, erga, inter, prae, pro, propè, propter, ob, secundum, sub, unacum.*

Cumbri Kumrar.

Cumbricus kumbrskr, kumbskr, kunskr.

Cumulare hlaða, hleða, hlæða, hrúga, skefla. *qui cumulat* hlæðir, hlæðiruðr. *cf construere, deprimere, interficere, necare, onerare, opprimere, sternere, struere.*

Cumulatè kyngjum, sægjum. *cf frustum.*

Cumulus dýngja, hleði, hlaði, hrönn, skafl. *c. laudis* lofköstr. *cumuli* heðir. *cumulus corporum caesorum* valköstr. *cf culcita, exedra, laus, monumentum, strues, unda.*

Cunctari ugga. *cf dubitare.*

Cunctatio sleita. *cf altercatio.*

Cunctus gerfallr, gervallr, gjörfallr. *cf omnis.*

Cuneatim hamalt. *cf acies.*

Cuneus (*in navi*) keili.

Cupere beiða, fýsast, girna, lysta. *qui cupit* beiðir, lystir, þursir. *insanè cupiens* óðfúss. *cf avere, concupiscere, incitare, petere, lubet.*

Cupiditas ágirni, bifr, forvitni, fúsi, fýsi, girnd, háng. *cf adpetitus, aviditas, propensio, studium.*

Cupido lyst, vil, vili. *cf libido, voluntas, voluptas.*

Cupidus gjarn, frekr, fúss, fýstr, lystr, þrási, fíkinn, fýsinn, lostigr, lostugr, móðugr, möðugr, óðfúss, óðgjarn, (hlunninn, hlynninn). *c. sobolis* barngjarn. *c. pugnae* sóknfúss. *c. rerum praeclarè gerendarum* dáðfenginn. *non c.* ógjarn, ólystugr. *cf animosus, avidus, copiosus, ingens, lubens, moestus, tristis, vehemens, violentus.*

Cuprum v. aes.

Cur hvat, hví.

Cura ant, önn; grand, rækt, sorg, stríð, sút, virkt, þrá. *curarum plenus* hugsjúkr, sorgafullr, sorgfullr. *curis vacuus* sorgalauss, sorglauss. *cf administratio, amor, certamen, curatio, damnum, desiderium, dolor, labor, negotium, opera, sollicitudo, studium.*

Curare annast, gá, geta, gæta, haga, hirða, rækja, rekja, rækta, sýsla, vakta, gefa gaum (e-u, at e-u). *qui curat* rækir. *cf adcommodare, aestimare, capere, colere, conciliare, custodire, evolvere, gerere, observare, tractare.*

Curatio atgjörð, önn. *c. negotii* forráð. *cf cura.*

Curator rækir.

Curiositas forkunnr, forvitni. *cf aviditas.*

Curiosus fréttinn, undrgjarn; skúmr *subst.*

Currere hlaupa, laupa, bruna, renna, springa, stökkva, þyrja,

draga skeið (fótum). *currere facere* hleypa. *qui currere facit* hleypihlunnr, hleypimeiðr. (*qui currit* brunni). *c. cum stridore* dynja. *cf dissilire, ferri, fluere, fugere, ruere, salire, strepere, trahere.*

Curriculum skeið. *cf. celeritas, cursus, spatium.*

Currus vagn, reið. *curru vehi* aka. *cf plaustrum, rheda.*

Cursare hlaupa.

Cursor -rennari, ofrunni. *cf pedissequus.*

Cursus gánga, rás, renna, skeið, skriðr, stökkr, stökr. *c. volubilis* veltiflug. *cursu aequare* fylgja. *cursu adsuetus* gángtamr. *cf agmen, curriculum, impetus, meatus, volatus.*

Curtus skammr, stuttr. *cf brevis.*

Curvamen skafl. *cf solea.*

Curvare benda, beygja, rengja. *cf flectere, sinuare, torquere.*

Curvatura v. curvamen.

Curvus bjúgr, boginn, skeifr, (neppr). *c. ut ungues aquilinae* aringreypr. *cf angustus, obliquus. curvo circulo ornatus* bjúgrendr.

Cuspis oddr. *acutâ cuspide* hvassoddaðr. *cf calcar.*

Custodia varðsla, vörðr, varðhald.

Custodire gæta, geta, geyma, halda, hirða, leyna, varða. *cf abscondere, arcere, condere, curare, defendere, observare, recondere, servare, tenere, tueri.*

Custos geymir, gætir, hirðir, vari, varr, ver, verr, varðr, vörðr, varðandi, gætigautr, gætinjörðr, geymiárr, geymirunnr, hirðiáss, hirðidraugr, hirðimeiðr, hirðinjótr, hirðiþollr; -varðaðr, -vörðuðr. *c. verus* skapvörðr. *c. terrae* láðvörðr, láðvarðaðr. *c. civium* hervörðuðr. *c. domicilii* salvörðuðr. *c. portae* hliðvörðr. *custos femina* geymibil, geymigöndul, geymiþella, hirðibil, hirðidís, hirðigátt, hirðinauma, hirðisága, hirðisif. *cf defensor, possessor.*

Cutis húð, skinn, hörund. *c. capitis* svörðr, sverðr. *cute candidâ* hörundbjartr, ljóshamr, skinnbjartr. *cute nitidâ* slèttfjallaðr. *cf corium, corpus, crusta, pellis.*

Cyathus kalkr. *cf poculum.*

Cyclopterus (*piscis*) hrognkelsi, grámagi.

Cygnus álft, álpt, svanr (SE. I 76). *penna cygnea* svanfjöðr. *cygni instar candidus* svanhvítr. *Epith. cygni* gagháls, gaglháls.

Cylindrus kefli, þrumla.

Cymba barki, kæna, kona, køna, prámr, prjámr.

Cyprinus (*piscis*) karbi, karfi.

Cyprus insula Kípr.

D.

Daemon púki, skratti, fjandi; surtr; herr hauga *coll. Epith.* sútaukinn.

Dalenses Dælir.

Damnatio sektar orð.

Damnosus óvíslegr. *cf noxius.*

Damnum auðn, böl, geigr, grand, heipt, lát, missa, missir, rán, slög, söknoðr, söknuðr, spell. spjöll *pl.*, svipr, torrek, vå, þrá, (hervi), afráð, forspell, -meinstafir *pl.*, óskjóti, óþörf, óþurft. *cf causa, clades, cura, desiderium, detrimentum, ictus, impetus, incommodum, jactura, laesio, molestia, noxa, terror, timor, tributum, vectigal, vis, vitium.*

Dani Danir, Dana þjóð, dönsk drótt, Jótar. *cf Norvegi.*

Dania Danmörk, Jóta vegr.

Daniae rex stillir Fróða stóls, rýrir Vinda, fergir Vinda, hræðir Hollsetu, allvaldr Lundar, jöfurr Lundar.

Danicus danskr, jótskr.

Danus Danr.

Dapes geta, gisting, jól, krás, krós, ölkrás. *cf alimentum, cibus, convivium, epulae, ferculum.*

Dare býta, fá, gefa, geta, gjalda, inna, lúka, selja, tjá, tjóa, töja, veita, verja; beina (at e-m). *cf adferre, adhibere, alienare, capere, concedere, demonstrare, donare, impertire, iuvare, loqui, offerre, opem ferre, ostendere, permutare, praebere, prodesse, solvere, tradere, tribuere.*

Datio auri heiðgjöf. *cf. donum.*

Dator gjafari, gjöfir, -gjafi, veitir, framaðr, framiðr, frömuðr. *fem.* -selja.

De af, frá, of, um, umb, undan, ífrá. *cf per.*

Dea dís, gyðja.

Deambulare sveima. *cf ferri.*

Debere eiga, skulu, skyldast, duga *impers*). *qui debet* skyldr, skyldugr, verðr. *debitus* skyldr. *cf habere, obligare, sufficere, tenere; officium.*

Debilis hrjúfr, hrumr, hrummr, meginlítill. *cf aeger, infirmus.*

Debilitari hrærast, hræðast, hröþass, hrörna, hrùma.

Debitum skil, skuld, skyld. *d. animi* sefskuld. *cf distinctio, nota.*

Decas tegr, tigr, togr, tugr, tjugr, tögr, tygr.

Decedere gánga fram, afgánga, sètna, sjatna, vikna. *cf ire, remittere, sedare.*

Decem tío, tíu, tugr. *d. viri* dunn. *d.* (*decadibus*) *constans* tíræðr.

Decens sæmr, sæmiligr. *cf conveniens, excellens, honestus, praestans.*

Decentèr hagliga, stilliliga. *cf apte, moderate, modeste.*

Deceptor vèlir, vælir, -blekkir.

Decere duga, hlýða, sama, sæma, sóma, standa. *quod decet* skōp *pl. cf auscultare, convenire, decorare, stare, sufficere.*

Decernere ætla, etla, leggja, miðla, ráða, skapa, skepja. *qui (animo firmiter) decrevit* fullráða. *non decretus* óráðinn. *cf cogitare, constituere, dividere, formare, ponere.*

Decidere falla, hníga, hrapa, rapa, hrjóta, rjóta; leggja. *de undâ* bresta. *cf cadere, ferri, ponere; frangere, crepare, sonare, rumpere.*

Decimare tíunda.

Decimus tíundi, tíondi.

Decimus tertius þrettándi.

Decimus quartus fjórtándi.

Decimus quintus fimtándi.

Decimus sextus sextándi.

Decimus septimus seytjándi.

Decipere blekkja, falsa, ginna, glepja, leika (e-n), pretta, stilla, svíkja, sykja, tela, tæla, vela, væla, villa, draga á tálar. *cf corrumpere, depravare, fallere, ludere, moderari, pellicere, dolus.*

Declarare lýsa, skýra. *cf collustrare, demonstrare.*

Declinare hallast, hneigja, hneiga. *cf inclinare.*

Decolorari blikna. *cf pallescere.*

Decorare frama, göfga, sæma. *cf adprobare, comprobare, convenire, decere, observare, ornare, satis, sufficere.*

Decorus prúðr, sæmleitr, vegligr, alsæminn. *d. imperio* láðgōfugr. *cf excellens.*

Decrementum þurðr.

Decrepitus afgamall.

Decrescere dvína, rèna, sjatna, vera í þurð. *cf cessare, minuere, sedare.*

Decretum dómr, kviðr, lōg *pl.*, ráð. *Decreta deorum* guðrúnar. *cf consilium, existimatio, iudicium, modus, testimonium.*

Decurtare skemma. *cf abscindere.*

Decus sæmd, sómi. *qui d. conciliat* sæmir. *cf honor, ornamentum.*

Dedecet samir-a (*impers.*)

Dedecorare lýta. *cf dehonestare, diminuere, labes, turpis, vitium.*

Dedecus skamm, sæmdarleysi. *dedecore non adfectus* óneiss. *cf contumelia.*

Deditus unicè einfeldr.

Deducere ýta. *qui deducit* ýtir. *cf protendere.*

Deductio leiðíng.

Deesse skorta, þrotna. *deest* án er. *deesse putare* frýja. *cf deficere.*

Defatigare þreyta, mæða.

Defatigatio þrot, þrott. *cf defectus.*

Defatigator þreytir, mæðir, moðir, møðir. *cf oppressor.*

Defectus brestr, ekla, löstr, skortr, vant, þrot, þrott, örkostr, örþveiti. *cf angustia, detrimentum, extremum, finis, fragor, labes, inopia.*

Defendere halda, hegna, hlýja, varna, varða, verja, standa (fyrir e-m). *cf cavere, circumdare, custodire, fovere, prohibere, punire, stare, tenere, tueri.*

Defensio eiðr, vörn. *d. regni* landvörn. *d. quae armis fit* vápneiðr. *cf tutela.*

Defensor varr, veorr, væor, varðandi, formælandi, -væríngi, -verinjótr. *cf custos.*

Deferre bjóða. *cf adnuntiare, iubere, offerre, polliceri.*

Defessus móðr.

Deficere bila, bresta, hliða, skorta, þreyta, þrjóta, þrotna, þverra. *qui deficit* ávanr, -þrotligr. *defectus* genginn. *cf cedere, deesse, fatigare, frangere, rumpere, ire.*

Definire marka. *cf signare.*

Deformis ljótr, forljótr, ginljótr, hamljótr, meginljótr, ofljótr, ljótvaxinn, ófríðr, váskapaðr. *cf foedus, horrendus, horridus, informis, saevus, turpis; rictus.*

Deformitas óprýði.

Degener auðkvisi, örkvisi, aukvisi, spiilir ættar.

Degere vitam ala önd. *cf alere.*

Deglutire svelgja. *cf devorare.*

Dehonestamentum lýti. *cf labes, vitium.*

Dehonestare lýta, antigna. *cf dedecorare.*

Dehortari letja. *cf tardare.*

Deiector hlöðr, fellir, steypir, veltir.

Deiicere fella, hnyggja, nyggja, steypa, velta. *deiici* hrapa, rapa. *deiectus* hnugginn, hornúngr. *cf aptare, compingere, construere, demittere, depellere, fundere, repellere, sternere.*

Deinde þá, síðan, of síðir.

Delectabilis sætr, svas, svasligr, munligr. *cf dulcis, iucundus.*

Delectare gamna, gæla, gilja, glaða, gleðja, reifa, skemta, teita. *qui delectat* giljaðr, gyljaðr, glöðuðr, gelir, reifir, reifnir. *cf exhilarare, movere, oblectare.*

Delectus val, völ.

Delere eyða, hepta, mýgja, hrjóða, rjóða. *cf consumere, opprimere, vastare.*

Deletor fergir, mýgir, óðr, rjóðr, rýrir, töpuðr. *cf consumtor, oppressor, vastator.*

Deliberare getast, gætast. *cf observare.*

Delicatè sælliga.

Deliciae ángan, elskugi, elskogi, munuð, unað, unat, yndi. *d. oculorum* augnagaman. *cf amoenitas, amor, gaudium, voluptas.*

Deliciosè sælliga.

Delictum glæpr, lýti, synd, afgerð, afgjörð, afruni, misverki, tilgerð, tilgjörð. *cf scelus, vitium, crimen, peccatum, culpa, meritum.*

Deligere velja.

Delinire verbis gala. *cf canere.*

Delinquere misgera, verða fyrir. *cf fieri, peccare.*

Delirium fólska; órar *pl.* *cf ineptio, stultitia.*

Delphinus hnísa, hnýsa, hnýðíngr, vagn, vagna, vögn.

Delubrum blóthús, hörgr. *cf ara, eminentia, fanum, tumulus.*

Demens örviti, vitlauss. *cf insipiens, vesanus.*

Demensum skamtr. *cf portio.*

Demere taka af, láta af, furnema, vana, venja. *cf ponere, minuere, sumere.*

Demergere sökkva, seykkva. *cf submergere.*

Demersio sökk.

Demetere meita.

Deminuere fætta, rýra, þverra. *deminui* fættka. *qui deminuit* þverrir, lýtandi, -þverrandi. *cf dedecorare, imminuere, parcus, consumtor.*

Demissus síðr. *valdè d.* meginsíðr.

Demittere fella, hneigja, hneiga. *demittere vultum* drúpa, stúra. *demitti* drúpa. *cf cadere, deiicere, inclinare.*

Demonstrare glósa, skýra, tjá, tjóa, töja, vísa. *cf comprobare, convertere, dare, declarare, designare, explicare, exponere, significare, testari.*

Demortuus aldauðr.

Denegare synja.

Denegatio synjon.

Denique of síðir.

Dens tönn, tanni, tannr. *d. maxillaris* jaxl, jaxlbróðir. *dentes denominative appellantur terra, saxa vel scopuli* 1. *oris* sker munns, grjót munns 2. *palati* gómsker, sker góma. 3. *linguae* sker túngu, grjót túngu. 4. *verborum* sker orða, grjót orða. 5. *vocis* glaumberg, fles galdra. *dentium series* tanngarðr. *dentium multitudo* tannfjöld. *dentes bovis den.* bitskálmir hálms. *dens ancorae* fleinn.

Densare (þjokkva). *d. lanam* þæfa. *densatus* þafðr, þefðr, þæfðr.

Dentatus, *dento* tanni, -tannr.

Deorsum niðr, ofan. *cf desuper, superne.*

Depascere bíta (yrja). *depastus* urinn. *cf mordere.*

Depellere hnyggja. *cf deiicere, repellere.*

Dependere reiða. *cf tollere.*

Depilatus rotinn. *cf glaber.*

Deponere láta. *cf ponere.*

Depopulari reyfa.

Depravare rengja, spilla, villa. *non depravatus* óviltr. *cf corrumpere, decipere, torquere.*

Depravatio brjál. *cf corruptio.*

Depravator skekkir.

Deprecari árna.

Deprehendere standa (e-n), verða (e-n). *deprehensus* staddr. *cf fieri, stare.*

Deprimere drepa, hlaða, lægja, læga, legja, niðra. *qui deprimit* lægir, slökkvir. *cf*

caedere, cumulare, premere, humilis.

Depulsor varðandi.

Deputare stefna. *cf dirigere, secare.*

Desciscere hverfa frá.

Deserere hverfa frá, ryðja, láta (e-n, e-t) fyrir róða, bregðast (e-m). *cf vacuefacere, vertere.*

Deses slækinn, loki *subst.*, þrumr *subst.* *desidem esse* dasa. *cf desidiosus, iners, otiosus, piger, vappa.*

Desiderare missa, sakna, vilnast, þermlast, þarfnast, þreyja. *semper desiderans* eyþreyjandi. *cf amittere, carere, perdere.*

Desiderium munr, söknuðr, söknoðr, svipr, svipt, þrá, -þró. *acre d.* oftregi. *cf animus, damnum, dolor, cura, vita, voluptas.*

Desidiosus dasinn, dasi *subst.* *cf deses.*

Designare skýra. *(cui)* merkja (e-m). *cf demonstrare, signare.*

Desinere enda, hætta, hetta, hindra. *qui desiit* horfinn. *cf cessare.*

Desistere hætta, hindra, létta. *cf cessare.*

Desolatio eyðíng. *cf exstirpatio.*

Despectus (*part.*) hornúngr.

Despoliare (rýja). *despoliatus* rúinn.

Despondere fastna, kveða. *desponderi* (*viro, de fem.*) heitast (e-m). *cf loqui, pacisci.*

Destina (*navis*) skorða. *destinis firmare* skorða.

Destinare ætla, etla, forma, kveða, ráða, skapa, skepja. *quod destinatum est* sköp *pl.* *cf cogitare, constituere, formare, loqui.*

Destinatum ráð. *cf consilium.*

Destinatus vitaðr. *d. fato* auðinn. *cf compertus.*

Destitui auxilio verða fyrir borði.

Destitutus trauðr. *cf invitus, vix.*

Destruere brjóta. *qui destruit* brjótr, -brauti, -broti, -brjóti. *cf frangere.*

Desuper ofan. *cf deorsum, supernè.*

Deterere grenna *cf minuere.*

Deterior verri. *deteriorem fieri* versna.

Determinare marka. *cf signare.*

Deterrere leiða. *cf absterrere.*

Detestabilis argr, herfiligr, leiðiligr. *cf abominandus, horribilis, turpis.*

Detestari bölva, firrast, fjá, leiðast. *cf absterrere, aversari, odisse, removere.*

Detinere halda. *cf tenere.*

Detrahere láta af. *d. pellem* flá. *cf laedere, ponere, violare.*

Detrimentum flærð, geigr, rýrð, skarð, spell, spjöll *pl.*, (svarf). *qui detrimentum adfert* lestir. *cf damnum, defectus, dolus, imminuere, iactura, noxa, timor, violare, vitium.*

Devincere slá. *cf ferire.*

Devium afstígr. *cf avium, diverticulum.*

Devolvere velta. *qui devolvit* veltir.

Devorare gleipa, svelgja. *cf absorbere, deglutire, haurire, lambere.*

Devorator -séyrir, -svelgr. *cf vulnerare.*

Devotio sen. *cf sensus.*

Devovere vígja; fordæma. *cf consecrare, exsecrare.*

Deus I. goð, guð, tífi, tívi, tívorr, ve. *dii* bönd, díar, höpt, jǫln, jólnar, regin, rögn, tífar, tívar, vear, ginnregin, sigtífar, sigtívar. *dii superi* uppregin. *deorum epitheta* blíðr, fróðr, hollr, nýtr, ríkr, svas, víss, rammaukinn, ginnheilagr. *deus tempestatis* glyggfreyr. *deus bonorum dator* fègjafaguð. *deus ligneus* trègoð. *deorum regio* goðheimr, goðþjóð. *deorum via* goðvegr. *deorum equitatio* goðreið. *deorum decreta* guðrúnar. *deorum sponsa* goðbrúðr. *deorum hostis* goðvargr. *deis ortus* goðborinn. *rex deis ortus* goðkonúngr. *deorum historiam sciens* goðmálugr. *deis invisus* goðleiðr, goðumleiðr. *dei irati* gramir, gröm (ɔ: goð). II. *deus optimus maximus* guð, goð, drottinn, guð drottinn, allsdrottinn, faðir, mildíngr, yfirþengill einn. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *omnipotens* allsorkandi, allsráðandi, allsstýrandi, allsvaldandi. 2. *omnisciens* allskannandi. 3. *omnia eligens* allskjósandi. 4. *omnia curans* allshirðandi. 5. *omnium sanator* allsgræðari. 6. *oppressor malorum* ángrlestandi, ángrskerðandi, ángrstríðandi. 7. *rex mundi, caeli* heimspennir, heimstýrir, himinstjóri. 8. *rex solis* sólkonúngr, sólstýrir. B. *duobus verbis.* 1. *rex gloriae* valdr dýrðar. 2. *rex mundi* kóngr heimstoðu, umgeypnandi heims, valdr heims, yfirspennandi heima. 3. *rex, creator caeli* bragníngr vegskríns, döglíngr lopts, döglíngr lopthjálms, drottinn dagbøjar, frónspennir fagrtjalda, fylkir veðrhallar, gætir himna, gætir foldsala, gramr hauðrfjörnis, gramr hreggranns, gramr sólstèttar, gnæfandi logskríns, skríngeypnandi skýstalls, hæstráðandi himna, hildíngr hlýrna, hilmir hlýrna, hirðir himna, jöfurr dagskeiðs, jöfurr hreggranns, jöfurr veðrskríns, jöfurr flugreinar, konúngr byrstalls, konúngr dagbóls, konúngr dagstalls, konúngr himna, konúngr hifna, konúngr hreggranns, konúngr sóltjalds, konúngr þeyláðs, konúngr elhallar, konúngr elsetrs, salkonúngr sólar, stólkonúngr sólar, stólkonúngr himna, öðlíngr lopthjálms, ræsir heimtjalds, siklíngr sólvángs, siklíngr röðulgrundar, stillir sóltjalda, stillir hreggtjalda, stýrandi himna, hjálmstýrandi sunnu,

hjálmspennandi heiðar, tyggi túnglbryggju, valdr himna, vísi veðrhallar, vísi vagnræfrs, vörðr vallræfrs, vörðr skýtjalds, salvörðr grundar, skapvörðr himins, hreggvörðr hábrautar; þæsir lopts; smiðr himna, gervir himna, hreinskapaðr himna; prýðir himna. 3. *rex astrorum* öðlíngr himinröðla, siklíngr himintúngla, stillir stjörnu, stýrir túngla, gramr vagna. 4. *rex solis* drottinn sólar, drottinn himintörgu, ræsir röðuls, tyggi röðuls, stjórnari mulins, harri heimstýris. 5. *rex lunae* tyggi túngls. 6. *rex nubium* siklíngr skýja. 7. *rex, amicus angelorum* þengill ljóssengla, kennir engla, tryggvinr engla. 8. *creator, rex terrae* skepjandi láðs, konúngr fróns, hirðir fróns, varðandi jarðar, lífstýrir láðs. 9. *rex hominum* drottinn ýta, ýngvi þjóðar, yfirskjöldúngr aldar, skýlir hölda, lífstýrir lofða, þrifgæðir þjóðar, þrekfæðandi þjóðar. 10. *explorator hominum* reynir hölda, reynir virða. 11. *exornator hominum* merðvinnandi manna. 12. *rex regum* döglíngr öðlínga, drottinn vísa, drottinn harra. 13. *rex patriarcharum* harri höfuðfeðra. 14. *rex monachorum* drottinn múnka, moldrekr múnka. 15. *explorator monachorum* reynir múnka. 16. *columen salutis* hreinstólpi hjálpar. 17. *sanator mundi* læknir heims, græðari alls. 18. *auctor pacis* deilir friðar, tínir friðar. 19. *distributor fatorum* deilir skapa, deilir skepnu, veitandi auðnu. 20. *oppressor fraudis* þverrir svika. 21. *auctor, rex fertilitatis* eflir árs, öðlíngr árs, siklíngr árs, skilfíngr árs. C. *tribus verbis*. 1. *rex etc. caeli* arfstillir gagls leiðar, buðlúngr ela bóls, buðlúngr fjörnis landa, drottinn dags hallar, drottinn dags reitar, drottinn dægra stalls, drottinn stjörnu reita, drottinn mána hjalls, gramr dags hallar, gramr glyggs hauðrs, gramr ræfrs landa, gramr ítrbóls sólar, hildíngr mána hauðrs, hilmir sunnu stóls, harri fjalla salar, hirðir himna garðs, jöfurr ela vángs, jöfurr háborgar hreggs, jöfurr hlunns byrjar, konúngr dags grundar, konúngr þúngstóls sólar, lofðúngr ranns himintúngla, mildíngr sunnu skeiðs, mildíngr röðuls brautar, mildíngr mána foldar, mildíngr mána ranns, mildíngr heiða tjalds, öðlíngr salar röðla, ræsir búss röðuls, landreki strandar veðrs, landreki hlýskjaldar heims, siklíngr sunnu setrs, skjöldúngr skýja tjalds, skjöldúngr skýja skríns, skjöldúngr skríns heiðtjalds, stjórnari sólar sætra, stýrandi hallar heims, sökkvi sunnu sætrs, valdr hreggs tjalda, valdr birtiranns byrjar, valdr Draupnis drógar, valdr fjörnis foldar, valderi els foldar, vísi sunnu setrs, vörðr sólar

slóðar, vörðr grundar sals, vörðr fjalla salar, tyggi sólar hjálms, tyggi sólar heims. 2. *rex astrorum* öðlíngr himins röðla. 3. *rex solis* harri fagrgims hreggranns, jöfurr hyrjar hreggsalar, hilmir flýtileygs hríðtjalds, drottinn ljóss veðrvigar. 4. *rex hominum* hildíngr lofða kyns, ræsir seggja sveitar. 5. *bonorum dator* veitir góðra hluta. 6. *oppressor dolorum* hrjóðandi ángrs þjóðar. 7. *custos Graeciae* gætir Grikkja lands. D. *quatuor verbis*. 1. *rex caeli* drottinn foldar hattar hallar, harri tjalda þrimu láðs, hildíngr hauðrs mána hvels, konúngr fjörnis sunnu hvels, yfirstillir ítrtúns himins rítar, láðvaldr glóða leiptra hróts. 2. *rex etc. solis* gramr hyrjar heiðar tjalda, festir rítar fróns musteris. 3. *rex fulminum* drottinn bjartloga hreggs hróts. 4. *rex hominum* yfirhildíngr ættar hverrar aldar. ***Dei epitheta*** bjartr, dyggr, hár, ljóss, lofaðr, sannr, sætr, skýrr, virkr, hreinn, snjallr, dáðmáttugr, dáðrakkr, dáðreyndr, dáðsnjallr, dáðsterkr, dýrnenninn, eljunkuðr, eljunsterkr, errinn, fjölhress, geðsnjallr, heilagr, heppinn, leyfðar kundr, líkbjartr, líknar styrkr, mannvandr, margríkr, merðteitr, ráðmeginn, ríkiyndr, siðskjótr, tírsæll, alhreinn, alhróðigr, almáttigr, veglyndr, þreksnjallr, þrifskjótr, snillifimr. (*Deus saepe appellatur ut Christus*).

Dexter fimr, hagr, hegr, krínginn, fimligr, hagligr. *cf agilis, aptus, peritus, velox.*

Dexteritas -fimi, -fimni, -finni. *cf velocitas.*

Dextre hagliga, vandliga, vandla. *perquam d.* raunframla. *cf accurate, apte, callide.*

Diabolus djöfull, fjandi, vèlir, vælir, púkinn (*cum art.*), andskoti, annskoti, meistari flærða, meistari villu. ***Epith.*** illr, fáröflugr. *cf adversarius, daemon, hostis.*

Diadema ennidúkr. *den.* dragseil heyrnar spanna. *cf vitta.*

Diaphragma þind.

Dicacitas háð. *cf ludibrium.*

Dicax háðsamr, hæðinn, hvassorðr, köpurmáll, lastsamr, skelkinn. *cf cavillari, facetus, hilaris, irridere.*

Dicere greina, inna, kynna, kunna, kveða, kveðja, láta, segja, seggja, telja, tjá, ræða, mæla. *satis dictum* fullrætt. *saepe dictum* margrætt. *non dictus* ósagðr. *cf adloqui, canere, compellare, constituere, despondere, destinare, discernere, eloqui, enuntiare, expetere, exponere, imperare, indicare, indicere, loqui, narrare, numerare, ordinare, pacisci, polliceri, ponere, postulare, praecipere, praedicare, promulgare, pronuntiare, pro-*

vocare, resonare, respondere, saturare, significare, spondere.

Dictum atkvæði, mál, orð, skjal, spjall, -mæli. *verè dicta* sannyrði. *dicta acria, aculeata* námæli, kánginyrði, sáryrði, skæting, sköting. *festivè dicta* keskiorð. *obscoene dicta* klám, klámorð. *speciose dicta* skrautmál. *difficile dictu* vandmælt. *in dictis adversus* orðbæginn. *qui dictis nocet* orðskæðr. *cf sermo, verbum.*

Dies dagr, dægr, dægn, dögn. *d. laetabilis* feginsdagr. *d. emortualis* dánar dægr, dánar dögn. *d. solis* sunnudagr. *d. Veneris* (*manè*) frjámorginn. *d. Saturni* laugardagr **eodem die* samdægris. *per totum diem* daglengis, gerstan dag, gjörstan dag. *qui diem perdidit* dagtála. *Epith. diei* ljóss, veltiligr.

Diffamare (*carmine probroso*) níða.

Differentia munr. *cf discrimen.*

Differre dvala, dvelja. *cf tardare, morari.*

Difficilis 1. stríðr, tregr, vandr, vondr, kránkr, torveldr, torráðinn, vandligr, anderligr, andærligr, ódæll, ómakr, strángr. 2. *spec. de ingenio* báglundr, geðstrángr, örðuglyndr, örðiglyndr, -meingjarn. *valdè d.* megingrimmr. *d. aditú* vandfærr. *difficile dictú* vandmælt. *difficile est* þrautar (*impers.*). *cf acer, aeger, asper, crudelis, incommodus, molestus, noxius.*

Difficiliter trauðla, traulla.

Difficultas fáng, kland, stúra, trauðr, vandi, spenníngr, meinsemi. *d. mala* argspenníngr. *difficultates* herðiraunir. *cf calamitas, colluctatio, incommodum, infortunium, inhumanitas, molestia, nocere.*

Diffindere kljúfa, klyfja. *diffindi* klofna. *cf rumpere.*

Diffringere v. frangere. vi diffractus harðbrotinn.

Diffundi ljósta (*intr.*). *cf iacere.*

Diffusus svaðr. *cf amplus.*

Digitus fíngr. *den. patibulum annuli* gálgi linna ginnúngs brúar; tjálgur handar *pl. condylus digiti* knúi. *extremitas digiti* gómr. *intervallum digitorum* klaúf, kleyf. *digitus pedis* tá. *den.* ilkvistr. *qui passis digitis complectitur* yfirspennandi. *cf manus, brachium*

Dignitas hefð, hæð, menska. *cf amplitudo, humanitas, praestantia.*

Dignus bærr, samr, verðr, virðr, verðugr, hæfiligr, makligr. *cf eximius, conveniens, meritus, libens.*

Digredi hverfa frá, hverfa í sundr. *cf vertere.*

Dii v. sub deus.

Dilargiens -skýfir.

Dilatare breiða. *dilatatus* svaðr. *cf amplus, extendere.*

Dilatio (*temporis*) frest.

Diligens glöggr, glyggr, iðinn, rækinn, vandr, iðjusamr. *valde*

d. kappsgáligr. *cf accuratus, adsuetus, assiduus, distinctus, parcus, studiosus.*

Diligenter grant, vandliga, vandla, vannla. *valde d.* meginvannla, örgrant, tygjast. *cf accurate, exacte.*

Diligere unna. *dilectus* svas. *dilecti homines* ástmenn.

Dilucescere daga, morna.

Diluculum skæra. *cf crepusculum.*

Dimicare v. pugnare.

Dimidius hálfr, hálbr. *ex dimidio structus* hálfgerr. *cf imperfectus.*

Dirae feiknstafir.

Directe einhendis.

Directio stefna. *cf congressio, congressus.*

Dirigere beina, stefna, stemna, stilla, stýra, vísa. *d. cursum* halda. *qui cursum dirigit* stefnir, beinir, stýrir, haldviðr. *cf auctor, contendere, convertere, convocare, deputare, dissecare, ire, moderare, secare, stringere, tenere.*

Dirimere skilja. *cf disiungere.*

Diripere rupla, svarfa. *cf rapere.*

Dirumpere kljúfa, klyfja, knosa, raufa, raufga, rífa, rjúfa, rjóða, slíta. *dirumpi* slitna, springa, klofna, rifna, bresta sundr, gánga sundr, blása í sundr. *qui dirumpit* sprengir, megingrönduðr. *cf discerpere, dissilire, findere, frangere, nocere, laniare, eripere, evellere, perforare, rumpere, transfodere, spargere, violare.*

Diruptio rof, sprengr.

Dirus armr, aumr, aumligr, grimmr, ljótr. *cf crudelis, enormis, horrendus, immanis, saevus.*

Discedere gánga, hliða, liða, leysast, hverfa á braut, hverfa braut. *qui disscessit* horfinn. *cf abire, cedere, solvere, vertere.*

Disceptare þræta. *cf litigare.*

Disceptatio þrefl. *cf sermo.*

Discere nema. *cf capere.*

Discernere greina. *cf dicere, enarrare, exponere, intelligere.*

Discerpere slíta. *cf dirumpere.*

Discessus skilnaðr, hèðankvoma. *cf fuga.*

Discindere klyfja. *cf findere.*

Disciplina læríng, nám. *d. ecclesiastica* skript. *disciplinae* klausur. *cf institutio, perceptio, culpa, reprehensio, versus.*

Discipulus lærisveinn.

Discors tvístr. *cf timidus, tristis.*

Discrimen grein, munr. *cf differentia, ramus, res.*

Discuneator sundrkljúfr.

Disertus snjallr, snjallmælir, fljótmæltr, hagorðr, orðfimr, orðhagr, orðsnjallr, orðsvinnr, orðvíss, reiðmæltr, reiðorðr; orðspekíngr *subst. d. in conventibus* þíngmæltr, þíngsnjallr. *cf eloquens, facundus.*

Disiicere hreyta. *cf dispergere.*

Disiungere skilja. *cf callere, dirimere, intelligere, nosse, scire, separare.*

Dispar longitudine mislángr, misslángr.

Dispensator bryti.

Dispergere bregða, hreyta, stikla. *qui dispergit* hreytir, hreytandi, sundrhreytir, stiklir, örvífill, -skýfir. *dispergi* hrjóta. *latè dispersus* víðless. *cf disiicere, iacere, spargere.*

Dispersio dreif.

Dispertire deila. *cf dividere.*

Disponere skipa. *quae disponit* sjötul. *cf collocare.*

Dispositio lag, skikkun. *cf positio, ratio.*

Disputare jaga. *cf contendere.*

Dissecare kljúfa, klyfja, miðla, skífa, skúfa, skýfa, sneiða, stefna, sundra. *qui dissecat* krufi, sneiðir, sundrkljúfr. *dissectus gladio* vápnsundraðr. *cf abrogare, abscindere, dirigere, dividere, exstinguere, findere, mactare, secare.*

Dissensio ósátt.

Disserere jaga. *cf contendere.*

Dissidium v. contentio. dissidia famulitii hýróg. *d. inter homines* aldarróg. *dissidiis plenus* rógsamr.

Dissilire bresta, bresta (í) sundr, bresta í tvau, hrjóta (í) sundr, gánga sundr, stökkva sundr, springa (sundr), spretta. *cf diffringere, dirumpere, frangere, ire, rumpere, salire.*

Dissimilis ólíkr.

Dissimulare dylja, draga á græði. *cf celare.*

Dissimulatio dul. *cf occultatio.*

Dissipator sundrhreytir.

Dissolvere leysa, rjúfa. *dissolvi* rifna, spretta, vikna. *dissolvi nescius* óblotgjarn. *cf rumpere, salire, solvere.*

Dissolutio rof, slit. *cf abruptio.*

Dissuadere letja. *cf tardare.*

Distantia fjarski. *cf remotus.*

Distincte skelaust, skilit. *cf accurate, exacte.*

Distinctio grein, skil *pl. cf debitum, ius, nota, ramus.*

Distinctus glöggr, skilinn, skýrr. *cf clarus, diligens.*

Distorquere ygla. *d. faciem* yglast. *distortus* rángr, skeifr. *cf obliquus, torquere.*

Distribuere deila, skipta. *qui distribuit* hlutvandi, skiptir, -spennir. *cf dividere, mutare, prodigere.*

(*Disturbator* rúngnir).

Ditare gnegja. *ditatus* nægðr. *cf abundans, opes.*

Diu ár, lengi; tygjast *intens. satis diu* fulllángt.

Diva v. dea. divae dísir drottins mála.

Diversus ýmiss, marghàttaðr. *cf varius.*

Diverticulum (itineris) afhvarf, afstigr. *cf avium, devium.*

Dives auðigr, auðlagðr, auðr, góðr, öðull, ríkr; afarauðigr, gagnauðigr, sannauðigr. *d. auro* látrkænn linns. *d. ensibus* sverðauðigr. *cf adipisci, beatus, bonus, excellens, liberalis, potens.*

Dividere deila, miðla, skipta. *d. in duas partes* tvískipta. *qui dividit* deilir, skiptir. *cf altercari, certare, contendere, decernere, dispertire, distribuere, mutare, partiri, rixari, dissecare.*

(*Divinare* spá.). *eximiâ divinandi facultate praeditus* velspár.

Divinatio spá, spádómr, spáleikr, spásaga. *cf vaticinium.*

Divinitas guðdómr.

Divinus guðligr. *divinum oraculum* guðmæli.

Divisio deild. *cf certamen, contentio, controversia, crimen, lis, pars, partitio, portio, pugna.*

Divisura klof.

Divitiae auðr, eyrir, góts, mundr, skattr; hoddar *pl.*, men *pl. cf opes, thesaurus, torques, tributum.*

Diurnum opus dagsverk.

Divulsus aflima. *cf abalienatus.*

Divum. sub divo úti.

Divus 1. a. *subst.* dýrlingr; vinr röðuls tyggja; deilir friðar. b. *part. pass.* kviksattr, kykkvasattr. 2. *divi* -njörðúngar.

Docere kenna, kunna, kynna, læra. *cf cognoscere, significare.*

Docilis námgjarn.

Doctor kennari.

Doctrina lærdómr, nám. *cf perceptio.*

Doctus lærðr, fróðr, fróðligr, fróðugr. *vir d.* klerkr. *cf clericus, sapiens.*

Documentum jarteign, jartein, merki, próf, gögn *pl. cf argumentum, experimentum, indicium, miraculum, signum, tentamen.*

Dolabra hefill, lokarr, tálguöx.

Dolare skafa. *cf radere.*

Dolere sárna.

Dolium skukka, spann, -tönna, -tunna. *cf orca, vas.*

Dolor ángist, ángr, böl, ekki, harmr, hörmúng, hrygð, kvelling, mæði, móðr, nauð, raun, sár, sorg, sótt, stríð, sút, tregi, þjóstr, þrá, harmkvæli, hlátrbann, hugtregi, vangleði, bann hlátrar, brestr kæti, missa yndis, sterkviðri herkju. *d. acer* oftregi, meintregi, jökull hrygðar. *d. corporis* verkr. *dolorem adferre* hryggja, hryggva, trega. *dolorem adferens* ángrsamr, grætir. *dolore adfici* ángrast, hryggvast. *dolore turgens* bölgróinn. *dolorem avertens* ángrhegnandi, ángrhrjóðandi, ángrlestandi, ángrskerðandi, ángrstríðandi, ángrstríðir, ángrtælir, ángrtöpuðr, ángrþjófr, ángrþverrir, sorgeyra. *dolore liberatus* ángrftrðr,

ángrleystr. *sine dolore* stríðvana, stríðvaða. *causa doloris* harmsök, græti *pl.* *Epith. doloris* bitr, fastnæmr, stríðr, harðr, stórr, þúngr, sárr. *cf adflictio, aegritudo, aerumna, calamitas, certamen, contristari, cruciatus, cura, contumelia, experimentum, facinus, furor, iniuria, luctus, miseria, moeror, morbus, necessitas, noxa, singultus, tristitia, vexatio, vulnus.*

Dolorosus viðkvæmr.

Dolosus lymskr, lækendr, lævíss, prettvíss, táll, tálsamr. *cf astutus, fallax, fraudulentus, subdolus.*

Dolus fláræði, flærð, fox, hrekkr, hvekkr, læ, lómr, lymska, skollr, svik, tál, vel, væl, harmbrögð *pl.*, tálráð, undirgerð. *d. atrox* sverriflagð. *sine dolo* a. *adi.* tállauss, tálhreinn, velsparr. b. *adv.* skolllaust, tállaust. *cf calamitas, circuitus, fallacia, falsum, fraus, ignis, incommodum, iniuria, malum, mendacium, noxa, pestis, vafrities, venenum.*

Domare spekja, temja.

Domestici bekkrekkar, bekksagnir, friðmenn, saldrótt, hjón, hjú. *effata domesticorum* heimiskviðr.

Domicilium bær, flet, garðr, heimr, heimi, hallir *pl.*, setr, ve *pl.*, bólstaðr, heimisgarðar *pl.*, heimkynni *pl.*, heimsalir *pl.*, salakynni *pl.*, salkynni *pl.* *d. iucundum* vinheimr, muntún, munarheimr. *cf aedes, agger, domus, locus, mundus, praedium, regio, sedes, terra.*

Domina drottníng, frú. *cf hera, matrona, regina.*

Dominari ráða. *dominandi cupidus* ráðgjarn.

Dominatio vald. *cf imperium, potestas, regnum.*

Dominica palmarum pálmsunnudagr.

Dominus drottinn, harri, herra, valdi, valdr, valdari, valderi, þiggjandi, einvaldi, lánardrottinn, *síra, senjor, sinnjor, synjur. *d. terrae* láðvaldr. *d. potens* þrúðvaldr. *domini deceptor* drottinssviki. *sine domino* drottinlauss. *cf auctor, deus, herus, imperator, possessor, rex.*

Domitor þjálfi, þjálmi.

Domus arinn, hús, bær, bör, bú, flet, búð, bygð, þekja, garðr, gátt, hof, höll, inni, íði, rann, salr, set, sett, sjót, sjöt, skáli, verbergi. *den.* 1. *animal.* a) *fera lecti* fletvargr. b) *ursus* α) *lecti* fletbjörn. β) *ignis* jugtanni leygs. c) *equus* α) *pavimenti* gólfhölkvir. β) *lecti* hulkvir hvílbeðjar. γ) *parietis* vigg veggjar. d) *cervus pavimenti* gólfhjörtr. 2. *navis* a) *foci* arinkjöll. b) *lecti* knörr legvers. c) *postium* brandnór. d) *parietum* nekkvi tóptar. e) *lebetis cerevisiarii* sjávarnaðr ölknarrar. *d. splendida* auðrann, auðsalir *pl.* *d.*

alta hárann, hásalr. *d. lucida* ljósheimr, salbjartr. *d. lapidea* steinn, steindur *pl. d. hostica* fjandgarðr. *d. finnica* gammi. *postica pars domûs* húsbak. *extremitas domûs* gafl, salargafl. *ostium domûs* húsdyr *pl. effractio domûs* húsbraut. *domum* heim. *domi* heima. *domo* heiman. *mansio in domo* heimsvist. *domi potens* heimaríkr. *domum eundi cupidus* veþreygr. *adparatus domo abituri* heimangerðir *pl. cf aedes, agger, domicilium, focus, fundus, habitaculum, janua, lectus, locus, palatium, scamnum, sedes, terra.*

Donare býta, fremja, gæða, mæra. *qui donat* hlutvandi. *satis donatus* fullgæddr. *cf augere, celebrare, dare.*

Donatio (*gratuita*) veizla.

Donec unds, unz.

Donum gipt, gjöf, lán, múta, -nautr. *d. eximium* einkagjöf, prýðigjöf. *d. amicum* ástgjöf, vingjöf. *d. spirituale* andargipt. *cf commissum, fortuna, largitio, munus.*

Dormire sofa, blunda. *cf mori, tacere.*

Dorsum bak, hryggr. *den. appell. carina pectoris* kjölr hlátrelliða. *cf tergum.*

Dos. d. marita mundr. *dotes* kostir. *dotes animi* kraptar. *cf conditio, divitiae, facultas, opes, praestantia, robur.*

Draco dreki. *v. serpens. d. volans* flugdreki. *d. albus* hvítdreki. *d. verus* skapdreki. *d. venenatus* eitrdreki.

Dubitare efast, gruna, ugga, váfa. *cf cunctari, haesitare, metuere, suspicari, timere, versari.*

Dubitatio týja.

Dubium if, ifi, 'týja. *dubio carens* iflauss. *sine dubio adv.* allbert, ugglaust, ygglaust, válaust. *cf timor.*

Dubius brigðr, hættr, svartleitr. *cf anceps, mobilis, niger, periculosus, turpis.*

Ducere draga, færa, fylgja, leiða, liggja, spenja, stýra, teygja, toga, (tjúga). *d. habenâ* teyma. *celeriter ductus* snardreginn. *cf adlicere, ferre, iacere, pellicere, regere, trahere.*

Ductio tog.

Dulcedo sætleikr.

Dulciloquus túngusætr.

Dulcis sætr, sætligr, svas, svasligr. *cf carus, delectabilis, dilectus, iucundus, suavis.*

Dum en, meðan. *cf interea, quamdiu.*

Dumetum þyrnir. *cf sentis.*

Duna fluvius Dýna, Dína.

Duo tveir, tvö, tvau. *duae* tvær. *duo viri* tá.

Duodecim tólf. *d. viri* toglöð, togloþ, togloð, toglot.

Duodecimus tólfti.

Duodevicesimus átjándi.

Duodeviginti átján, áttján.

Duplex tvennr, tvinnr.

Duplo hálfu.

Duramentum staðr. *cf locus, robur.*

Durare halda, standa, vinnast. *cf facere, stare, tenere.*

Duriter harða, meinsamliga. *cf acriter, atrociter, crudeliter.*

Durities herða. *cf fortitudo.*

Durus gneypr, greypr, harðr, skarpr, starr, stinnr, stirðr; stirfinn, ódeigr, ómjúkr, óðharðr. *absol. de ingenio* harðgeðr, harðgeðjaðr. *cf acer, asper, firmus, mollis, piger, rigidus, saevus, strenuus, validus.*

Dux hersir, hessir, stillir, tognir, vísi, vísir; hertogi, herbaldr, hersjaðarr, forvista, forysta, liðbaldr, liðveljandi, oddviti; skyldir hauka, kneyfir dróttar, stjóri reiðar, rúni konúngs. *d. navalis* skyldir skeiðar brands. *d. viae* laðmaðr, leiðsagi. *quod ducibus ortum est* hersborit. *cf comes, hostis, moderator, rector, rex.*

Dynasta jarl, jarlmaðr, landreki, gætir lands, rúni konúngs, sessi konúngs, sessi þengils, sessi aldar þundar. *cf praefectus, rex.*

E.

E (*praep.*) *v. ex.*

Ebraeus Júði.

Ebrietas óminnis hegri (*metaph.*). *ebrietati indulgere* drekka. *cf bibacitas, bibere.*

Ebrius drukkinn, ölr. *immodice e.* ofrölvi. *cf bibere.*

Ebullire æla. *cf scaturire.*

Ecce se.

Ecclesia christiana *kirkja, kristni, kristinn dómr. *den.* a) *sponsa dei* brúðr andlángs herra, einkabrúðr allsráðanda. b) *navigium Petri* knörr Petrs. *Epith.* ágætr, sterkr.

Echinus (*animal*) ígull.

Edax átgjarn. *homo e.* skerðir rúghleifa. *cf vorax.*

Edere ɔ: *tollere* yppa. *editus* uppborinn. *cf efferre.*

Edere (*cibum*) eta.

Educare ala upp, fæða. *educatus* alinn. *terra ubi quis educatur* fóstrjörð, fóstrland *cf alere, nutrire, procreare.*

Educatio fóstr.

Edulia etur. *cf esus.*

Edulium barr, eta. *cf esca, esus.*

Effari telja. *effatum* mál, spjall. *effata domesticorum* heimiskviðr. *effata ut imprecationes* ummæli. *cf loqui, sermo, verbum.*

Effectio efnd, fylling, gerð. *cf complimentum, executio, factio, implere, plenitudo, praestatio.*

Effector, effectrix fylling.

Effectus fremd, framkvæmd.

Effeminatus argr, veikr, veykr. *cf infirmus.*

Efferatus galinn.

Efferre bera, lypta, ofra. *e. se* gánga hátt. *elatus* (*anim.*) hræsinn, stærilátr. *cf celebrare, ferre, gestare, ire, portare, tollere, vibrare, excelsus, gloriosus, superbus.*

Effervescere svella. *cf aestuare.*

Efficacia framkvæmd, kraptr, krapti. *cf robur.*

Efficax máttigr, aflnægr, allvirkr; bitr. *cf acutus, potens, validus.*

Efficere anna, árna, drýgja, efla, efna, fremja, heyja, leika, orka, ráða, semja, skapa, skepja, sýsla, valda, vinna. *e. posse* afla. *qui efficit* innir; eflir, skapaðr, valdr. *cf arbiter, augere, comparare, componere, facere, formare, ludere, pollere, praestare, tenere, valere.*

Effigies róða. *e. humana* mannlíkan. *cf simulacrum, statua.*

Efflorescere frøvast, frævast.

Effugere halda undan. *cf tenere.*

Effundere blása, slá (e-u út), spræna, steypa. *effundi* dynja, spræna. *qui effundit* ræsir, steypir. *effusus* dyndr. *cf ferire, fundere, strepere.*

Effuse breitt. *cf. latus.*

Egenus snauðr, vesall, volaðr, válaðr. *omnino e.* alsnauðr. *cf infelix, inops, pauper.*

Egestas öreign. *cf inopia, paupertas.*

Ego ak, ek, ekk.

Egregie dátt, dýrliga, prúðliga, prúlliga, vel. *perquam e.* raundýrliga, stórvel. *cf eximie, fortiter.*

Egregius ágætr, dýrr, aldýrr, dáðskreyttr, forkunnligr, göfugr, horskr, inniligr, ítr, mætr, skýrr, vegilátr, verðr. *cf clarus, eximius, sapiens.*

Eiicere útflæma. *cf expellere.*

Eiaculator rösuðr, rusill.

Eiulare æpa, emja, grína, hrína, ýla. *cf clamare, ululare.*

Eiulatio skræktun.

Elabi líða, skreppa, gánga of, halda undan. *cf evadere, excutere, ferri, ire, tenere.*

Elaborare vanda. *splendide elaboratus* hreingörr. *magnâ operâ elaboratus* mikilvirkr.

Electio völ. *cf delectus.*

Electrum röf. *el. eximium* valröf. *cf glessum, splendor, succinum.*

Eleemosyna ölmusa; *den.* vatn grams hauðrfjörnis. *cf ignavus, mendicus.*

Elegans horskr, prúðr, snotr. *valde e.* margsnotr. *gestu e.* látprúðr. *cf excellens, sapiens.*

Elementum höfuðskepna.

Elephantiacus líkþrár.

Elephas fill.

Elevatio hæfing.

Eligere kjósa, velja. *cf optare.*

Elixare sjóða. *cf coquere.*

Eloquens orðhagr. *cf disertus.*

Eloquentia mælska, snild, munnshöfn, orðfæri, orðspeki, hróðtala, hreimr orða. *cf excellentia, facundia, lingua, sermo, praestantia.*

Eloqui segja fram. *cf dicere.*

Eloquium mál. *eloquio citus* hraðmæltr. *cf sermo.*

(*Emanare*). *emanat* byss. *cf erumpere.*

Emarcescere morna.

Emberiza nivalis snæfugl.

Emendare bæta, rètta.] *cf rectus, reparare.*

Emere kaupa. *bene emtus* velkeyptr.

Emergere koma upp. *emergit* (*impers*). dregr upp. *cf venire, adscendere, trahere.*

Emensus liðinn. *e. pedibus* fetrunninn. *e. longo tempore* (*de viâ*) drjúggenginn. *rarò e.* sjaldfarinn. *cf ferri, ire.*

Emicare brenna, bresta, spretta (upp). *cf frangere, rumpere, salire.*

Eminentia hæfíng. (hörgr). *cf delubrum.*

Eminere stúpa upp.

Emittere blása, látá or. *qui emittit* rösuðr, steykkvilundr, stökkvilundr. *cf iacere, ponere, spargere.*

Emolumentum hagnaðr, snúnaðr, snúðr. *cf commodum, fortuna, mutatio.*

Emungere snýta.

En sè.

Enarrare greina. *cf discernere.*

Encomium leyfð, lofsmíð. *cf carmen.*

Enim þvíat.

Enormis grimmligr. *cf dirus.*

Ensis v. gladius. ensibus dives sverðauðigr.

Enumerare telja, tína. *qui enumerat* tínir. *cf commemorare.*

Enunciare inna, segja fram. *qui primus enunciat* frumkvöðull. *cf loqui, dicere, auctor.*

Enyo noctis Grímhildr.

Eò þar, þars, þángat, þíngat. *cf ibi, illic, illuc.*

Ephippium hnakkr, reið *n. pl.*, (söðull). *cf scamnum. e. iumento imponere* söðla.

Epicinium sigrhljóð.

Epilogus (*carminis intercalati*) slæmr.

Episcopus stjórnari. *den.* siðreynir, vèlheptir; eflir víngarðs, hirðir bagla, eyðir banna, gætir sálna, gætir vígslu, njótr vígslu, gramr mítru, geymir höfuðkirkju, meistari saungs, krapti skóla, veitir vígslu, geymir klerka, stýrir klerka, yfirmaðr lærðra, yfirmaðr kristni, græðir þegna, sættir ýta, sættir sveita, sættir seggja, skýlir hölda, græðir andar, græðir hollds, reynir sannleiks, rèttari böls, lægir víns, lægir trega, stýrir hölda, stýrir fremdar, þjónari drottins, vínkjallari guðs; þjónandi himna mildíngs, greiðir laga guðs, reiðir laga guðs; greiðir laga

sólar grams. *Epith.* stólsettr, virðugligr. *sedes, dignitas episcopalis* stóll, veldis stóll, hæð stóls.

Epistola brèf, letr. *cf litera, scriptura.*

Epulae jól *pl.*, gistíng, snæðíngr. ölkrás. *e. funebres* erfi. *cf cibus, convivium, dapes, esus.*

Equa merr, stedda, jalda, garðrofa, brúðr grána.

Eques riddari, ríðari, reiðmaðr. *e. potens* baldriði, ballriði.

Equitare ríða. *cf ferri. qui celeriter equitat* örriði.

Equitatio reið, jóreið. *e. deorsum* ofanreið. *e. luporum magica* gandreið, gandreiðr. *cf grassatio.*

Equitatus jóreið.

Equitium stóð. *e. currens* hlaupstóð. *e. cinereum* grástóð, gránstóð.

Equus hestr, hross, hors, klárr, kapall, fákr, goti (14), grani, gráni, jór, marr, brúnn, apli (3), askr (4. 5. 6), bautuðr (3), blakkr, bráinn, drasill, drösull, ægir (7), eldr (8), faxi, fengr (1. 15), fölkvir, funi (8), glaumr (9), hár (1. 17), haulknir, hölkvir, hulkvir, hríngr (12. 16. 5), jormuni (3), kertr, lúngr, manr, meinir, mýlnir, móinn (16. 17), mór, móðnir, reyni, roni, símir (3), skefaðr, skæfaðr, skævaðr, skævuðr, skevaðr, skærr, skær, sker, skjóti, sóti, slevöðr, stúfr (3. 6), sýnir, tjaldari, vakr (1. 20), valr (18), vigg (5), viggr (5), vigr (6. 17), vindr (2. 13), virfill, virvill (19), afarr; hrafn, rafn (11), slúngnir, sprógr, gullfaxi, háfæti, hamskarpr, hamskerpir, hástigi (2), hófgullinn (*adi.*), hófvarpnir, málfeti, stjórnbitlaðr (*adi.*), reiðgotar *pl.*, sporvitnir, vannstyggr, vegbjartr, vegdraupnir, víglitnir, vígskornir, víngskornir, alsvartr (2), alvarr, blóðhófr, bölþvari, falofnir, fetmóðr; gnýfeti, söðuldýr, (glaummanr). *vocatur* a. *quassator freni* skokr bituls. b. *navis terrae* knörr rastar. c. *cervus equitationis* hjörtr reiðar. *e. celer* skeiðhestr, hleypiblakkr. *e. bellicus* vígblör, hermarr. *e. sagmarius* hnakkmarr. *e. iactabundus* riðmarr. *e. viae* slóðgoti. *e. castratus* jálkr (1). *e. notus* kunnfákr.

Equi Asarum sleipnir, blóðughófi, falhófnir, gisl, gils, glaðr, gler, glær (7. 10), lèttfeti, silfrtoppr, silfrintoppr, gullir, gyllir (2), sinir, gulltoppr, skeiðbrímir. *Equi solis* árvakr, alsviðr, alsvinnr; himinjódýr. *equi diei* glaðr, drasill, skinfaxi. *equi noctis* fjörsvatnir, fjörsvartnir, hrímfaxi. *pullus equinus* fyl. *equus fluviatilis* (*animal fictum*) nykr. *e. aeneus* eirhestr. *equi genitalia* hestreðr. *equo vehens* blakkríðandi, blakkriði, glaðríðandi. *equi dominus* blakkvaldr. *equum incitans* blakkrennandi, blakkrennir, fák-

rennandi, fákrennir. *equum regens* jóstýrandi. *equorum agitator* jókeyrir. *equum alens* fáknistandi, glaðfæðandi. *equum onerans* fákhlaðandi. *equi peritus* jókennandi. *equum ornans* blakkskreytandi, jóskreytandi. *equum (sanguine) rubefaciens* blakkrjóðandi. *equum sternere* söðla. *stratum equi* söðulklæði. *Equi epitheta* blakkr, eyrskr, fölr, gángtamr, góðr, grár, hábjóstr, hábrjóstr, hraðfœrr, hvítr, lèttfœrr, melgreypr, mjúkr, svâlr, svángrifja, svartr, svasligr, tamr, teitr, úrigtoppa, alskjótr. *cf* 1. *Odin.* 2. *gigas.* 3. *bos.* 4. *arbor.* 5. *navis.* 6. *gladius.* 7. *mare.* 8. *ignis.* 9. *sonus.* 10. *arcus.* 11. *corvus.* 12. *annulus.* 13. *ventus.* 14. *lupus.* 15. *praeda.* 16. *serpens* 17. *nanus.* 18. *accipiter.* 19. *pirata.* 20. *avis.*

Erga við. *cf cum.*

Erica lýng.

Ericetum lýng, fjörðr lýngs.

Erigere bretta, keisa, reisa, *qui erigit* kertir. *erecti pl.* stopþir. *erecto animo* (*in rebus angustis*) öngreifr. *cf tollere, sublimis.*

Erinaceus (*ursinus, animal*) bjarnígull. *cf echinus.*

Eripere furnema, slíta úr. *cf dirumpere.*

Erogare lóga. *cf alienare. qui erogat* auðr, eyðir, brigðir.

Errare hvarfla, reika, villast. *errabundus* villr. *valde errans* hundvillr. *cf vagari.*

Erraticus viðförull. *cf vagus.*

Erro brautíngi, villúmaðr. *cf circulator.*

Erroneus villr.

Error glöp, rekníngr, villa, -rekstr. *sine errore* skelaust. *cf impedimentum.*

Eructare fnæsa, fnýsa.

Eruditus fróðr. *cf sapiens.*

Eruere róta.

Erumpere bresta, gjósa, dynja. *cf emanare, frangere, rumpere, strepere.*

Esca áta, æta, æzli, barr, beita, bráð, geta, gistíng, matr, nest, næst, steik, tafn, undarn, undorn, undurn, verðr. *escam captare* snapa. *cf alimentum, assum, cadaver, caro, cibus, coena, esus, hostia, praeda, victima.*

Esse vera, finnast, lifa, verða. *cf fieri, vivere, invenire.*

Estones Eistr.

Estonicus eistneskr.

Esurire fasta, húngra, svelta. *esuriens* svángr. *cf ieiunare, mori.*

Esus át, eta, snæðíngr. *cf cibaria, cibus, comestio, esca, edulium, epulae, frumentum.*

Et auk, ok, ouk, avk, auc, oc, aok, ǫk, sem.

Ethnicismus v. paganismus.

Ethnicus v. paganus.

Etiam einnin, enn, eðr. *cf adhuc, amplius, insuper, olim, porro, quoque.*

Etsi þótt.

Evacuare grenna. *cf minuere.*

Evadere lenda, skreppa, vega, gánga of, gánga undan, halda undan. *cf elabi, exitus, ire, tenere.*

Evagatio útigángr.

Evanescere hverfa, grennast, draga af (*impers*). *cf languescere, minuere, trahere, vertere.*

Evangelium guðspjall.

Evellere slíta or, slíta upp. *cf dirumpere.*

Evenire gánga, ræsast, ske, snúna, vega, koma fram. *cf accidere, cedere, ire, venire, vertere.*

Eventum atburðr, urðr, yrð, farðir *pl.* *cf casus, res.*

Eventus offar, raun, sköp. *pl.* *cf constituere, experimentum.*

Evertere bregða.

Evidens ljóss, opinn, sýnn, auðsærr. *cf apertus, clarus, conspicuus.*

Evidentia sýn. *cf conspectus.*

Evigilare vakna.

Euphrates fluv. Evfrates.

Evocatio militum útboð.

Evolvere rekja. *citò evolutus* bráðrakinn, bráðrekinn. *cf curare, expedire, explicare, recensere.*

Evomere spýta upp. *cf vomere, spuere.*

Eurus austanvindr.

Ex af, at, braut, brot, brott, bort, fyri, ofrá, or, ör, úr, yr, undan. *cf a, ab, ante.*

Exacte gerva, fullgerva, grant, skilit, vandliga, vandla. *non e.* ógerva. *cf adcurate, diligenter, distincte, omnino, penitus, perfecte, plene.*

Exaequare hæfa. *cf adtingere.*

Exaestuare svella.

Exagitare ryskja.

Exanimare mæða *cf fatigare.*

Exanimis andvanr, örendr, eyrendr, ólifðr. *cf mortuus.*

Exasperare gremja, ýfa. *exasperari* grimmast, ýfast. *exasperatus* úfr. *cf fricare, saevire, infensus.*

Exaudire heyra til.

Excedere rýma, rýma burt.

Excellens dýrr, framr, göfugr, ítr, kostigr, mærr, ríkr, skírr, snjallr, alkostigr, fullframr, háleitr, herligr, hervaldr, hervalinn, ítarligr, kostsamr, margdýrr, margfríðr, megindýrr, merkiligr, óneisinn, óneiss, rausnarsamr, sæmiligr, snillifimr, snillivandr, týframr, þjóðmærr, dáðframr, höfuðfremstr. *vir e.* afreksmaðr, göfugmenni. *cf altus, clarus, conveniens, decens, decorus, dives, elegans, eximius, fortis, gloriosus, honoratus, magnanimus, purus, venustus.*

Excellentia afbragð, frami, rausn, snild, snilli, tign. *cf eloquentia, fortitudo, gloria, liberalitas, magnificentia, magnitudo, munificentia, praestantia, splendor.*

Excellere bera frá.

Excelsus háleitr, hræsinn, reisuligr, ólágr, úlágr, stoltr.

cf altus, celsus, gloriosus, sublimis.

Excidere sleppa. *cf labi.* (*Excidere* skera). *non excisus* óskorinn. *cf secare.*

Excidium ruð. *cf caedes.*

Excitare æsa, ösa, øsa, hvessa, hversa, reifa, vekja. *qui excitat* uppheftill. *cf acuere, concitare, incitare, movere.*

Excogitare dikta. *cf versus.*

Excommunicatio bann.

Excommunicatus bannsettr.

Excubiae principes höfuðvörðr.

Excultor snytrir.

Excursio úthlaup. *cf populatio, praedatio.*

Excusare fegja, fegra. *cf polire.*

Excusatio syn. *cf causa.*

Excutere velta. *excuti* skreppa. *qui excutit* hnykkir, hnykkilundr, hnykkimeiðr. *cf adtrahere, auferre, moliri, raptare, spargere, volvere.*

Exedra mulierum dýngja. *cf cumulus.*

Exemplum dæmi, minni, eptirdæmi. *exempla insolita* fádæmi, sjálfdæmi. *res mali exempli* ódæmi *pl. cf conditio, memoria, sors.*

Exercere drýgja. *cf facere.*

Exercitus herr, lið, lit, safnaðr, samnaðr, somnuðr, landherr, herr hjörva raddar. *ex. inferior numero* aflfátt. *cf copiae, populus, sexaginta.*

Exhalare blása.

Exhaurire ausa. *exhaustus* (*an.*) alklökkr.

Exhibere gjalda, halda, inna, lúka, lýsa, sýna, vátta. *qui exhibit* lýsir. *cf collustrare, loqui, monstrare, praestare, solvere, tenere, testari.*

Exhilarare gleðja. *cf delectare.*

Exhilarator lestir sútar.

Exiens útlíðandi. *cf ferre.*

Exiguus grannr, hneppr, lítill, rýrr, smár, tregr. *non e.* ólítill, úlítill, órýrr, ósmár. *exiguus numerus copiarum* aflfátt. *re verâ exiguum* raunlítit. *cf angustus, ingens, parvus, paucus, tener, parum.*

Exilis eyðiligr. *e. ad speciem* auðligr. *cf inanis.*

Exilium landrekstr. *exilio damnare* sekja. *exilio dignus* rækr.

Eximere láta af. *cf ponere.*

Eximie hála, ítarliga. *perquam e.* raundýrliga, stórvel. *cf egregie, insigniter, magnopere, perbene, splendide, valde.*

Eximius ágætr, bjartr, dýrr, framr, fríðr, hárr, horskr, ítr, ýtr, mætr, prúðr, skýrr, snjallr, stoltr, venn, vænn, verðr, ágætligr, alfríðr, allgóðr, allkostigr, dáðskreyttr, dýrligr dýrðligr, forkunnligr, framligr, gleðiligr, göfugr, góligr, inniligr, ítarligr, kostigr, kostsamr, margdýrr, margfríðr, megindýrr, öflugr, sanngerr, sanngeyrr, sannprúðr, vegilátr, valinn,

þjóðgóðr, ókostalauss, óniðraðr, afkárligr. *cf admirabilis, amplus, augustus, bonus, carus, clarus, egregius, excellens, generosus, gloriosus, honestus, illustris, insignis, magnificus, perfectus, praeclarus, praestans, pretiosus, pulcher, robustus, splendidus.*

Existere finnast, verða uppi. *existit* (*impers.*) getr. *cf capere, convenire, fieri, invenire.*

Existimare dæma, meta. *existimari* þikja, þikkja, þykkja. *cf aestimare, colloqui, confabulari, iudicare, sermocinari, videre.*

Existimatio dómr, orðlof. *cf decretum, fama, iudicium, laus.*

Exitialis bitrligr, kaldr. *cf acutus, frigidus, infestus.*

Exitium urðr, tjón, lífgalli. *cf mors, clades.*

Exitus lykt, rök *pl. exitum habere* lenda. *exitu firmatus* rökstæltr. *cf explicatio, finis, evadere.*

Exoptatus tiðr, velkominn. *res exoptata* brekdómr. *cf creber.*

Exoriri upprísa, upprenna.

Exornare skreyta.

Exosus hvarleiðr, óþokkaðr, úþokkaðr. *cf invisus.*

Expandere breiða. *qui expandit* þæsir. *cf extendere, propellere.*

Expedire eira, duga, hlýða, lúka, rekja. *expedit* (*impers.*) hentar. *cf absolvere, evolvere, parcere, prodesse, solvere, utilis.*

Expeditio för, leið, herför, leiðángr. *cf classis, via.*

Expeditus greiðr, lauss, óbundinn. *cf facilis, solutus.*

Expellere flæma, útflæma, heita, rækja, bregða. *expellendus* rækr. *vir expulsus* flæmíngr. *cf vocare, aversari.*

Expendere greiða. *cf explicare.*

Expergefieri vakna.

Experientia raun.

Experimentum próf, raun. *e. virium* aflraun. *e. amici* vinraun. *cf aerumna, documentum, dolor, eventus, periculum, tentatio, tentamen, testimonium.*

Experiri freista, fagna, finna, kanna, neyta, prófa, reyna, treysta, vita, atfreista. *qui experitur* reynir. *expertus* rendr, reyndr, afrendr. *cf adhibere, explorare, fidere, gaudere, invenire, probare, sentire, tentare, uti, vergere.*

Expers án, áni, snauðr, sparr, trauðr, vanr, vendr, vændr, andvana, andvani. *cf destitutus, orbus, parcus, pauper.*

Expetere kveða. *cf loqui.*

Expiabilis facilè auðbættr.

Expiare bæta. *non expiatus* ósjötlaðr. *cf reparare.*

Expiatio són.

Explicare glósa, greiða, ráða, rekja, rètta. *cf accelerare, carmen, constituere, demon-*

strare, evolvere, expendere, exponere, interpretari, iuvare, ostendere, pectere, pendere, proferre, promere, rectus, solvere, sublevare, figura.

Explicatio rètti, úrskurðr, rök *pl. cf argumentum, correctio, exitus, fatum, finis, initium, interpretatio, portentum, primordia.*

Explorare kanna, nýsa, treysta, vita. *qui explorat* kannaðr, könnuðr. *homines diligenter explorans* mannvandr. *exploratus* vitaðr, valreyndr. *cf cognoscere, comperire, experiri, fidere, lustrare, rimari, scire, speculare, tentare, vergere.*

Exploratio leit, njósn, fornjósn. *e. animi* hugraun. *cf investigatio, speculatio.*

Explorator -treystir, sannreynandi. *e. animi* hugreynandi.

Exponere greina, skýra, þátta, segja (frá), glósa. *cf demonstrare, dicere, discere, explicare.*

Expositio sögn. *cf narratio.*

Exprobrare bregða (e-m).

Expromere reiða. *qui facilè expromi potest* auðþeystr. *cf tollere.*

Exsculpere rísta. *exsculpendi peritus* skurðhagr. *cf secare.*

Exsecutio efnd. *cf effectio.*

Exsequiae bálför. *exsequias instituere* erfa. *cf haereditas.*

Exsiccatus bruðþurr.

Exsilire spretta, springa. *cf salire.*

Exsolvere leysa. *cf solvere.*

Exspectare bíða, vætta, vetta, hyggja til (e-s). *cf imaginari, sperare, opinari.*

Exspectatio bið, (beið), vàn, væni. *cf spes.*

Exspirare verpa fjörvi. *v. mori.*

Exstare stúpa upp, vera uppi. *exstans* uppiverandi, uppverandi.

Exstinctor slökkvir, slökvir.

Exstinguere skýfa, slökkva. *exstinctus* aldauðr. *cf dissecare.*

Exstirpare eyða, hepta. *cf vastare, opprimere.*

Exstirpatio eyðing.

Exstirpator fergir. *cf consumtor.*

Exstruere altè hátimbra. *cf aedificare.*

Exsul daladrengr, gandr, útlægðr (*adi.*). *exsulem facere* útleggja.

Exsultare hlakka. *exsultans* hróðigr. *cf inclytus, illustris.*

Exta iðrar.

Extemplò bragðs, hraðliga þegar. *cf citò, confestim, statim.*

Extendere breiða, ýta. *e. manum* seilast. *extendi* flaka. *cf augere, dilatare, expandere, offerre, pandere, praebere, protendere, sternere.*

Exterior ytri.

Exterus utanverðr.

Extra fyrir utan, út, úti, utan. *cf foris, nisi, prae.*

Extremitas jaðarr, krókr. *cf margo, ora, princeps, uncus.*

Extremus efstr. *extremum* löstr, þraut. *cf defectus, ultimus.*

Exuere flétta.

Exuviae hamr, hams. *e. aviariae* fjaðrhamr. *cf forma, induviae.*

F.

Faber smiðr. *f. dexter* hagsmiðr. *f. ferrarius den.* jöfurr hamra, hlynr hamra, konúngr tángar, Þórr smiðbelgja.

Fabrica vel, væl. *f. chalybea* stálsmíði. *cf ars, dolus.*

Fabricare rísta, skafa, smíða, vela, væla. *cultello f.* tegla, telgja. *firmiter fabricatus* harðsleginn, rammsleginn. *benè fabricatus* itrgjörr. *pulchrè fabricatus* fagrsleginn. *tenuiter fabricatus* þunngjörr. *igne fabricatus* elIveldr. *cf exsculpere, incidere, insculpere, radere, secare.*

Fabricatio gerð, mjöt, smíð. *cf ars, concinnatio, factio.*

Fabulari glaupsa. *cf nugari.*

Facere bella, drýgja, efla, forma, fremja, gera, gerva, geira, geyra, geyrva, göra, görva, gjöra, gjörfa, gjörva, geta, gjalda, heygja, heyja, inna, láta, leika; ráða, semja, setja, skapa, skepja, verka, vinna, viða, þjóna. *qui facit* gervir, geyrvir, görvir, gjörvir, greiðandi, -heygjaðr, -virki. *factus* gerr, geyrr, gjörr, görr, gorr, unninn. *citò factus* skjótgerr. *cf accidere, addere, adquirere, agere, augere, capere, committere, comparare, componere, conficere, durare, efficere, exercere, fieri, formare, gerere, habere, inficere, laborare, lacessere, loqui, ludere, manere, mittere, operare, patrare, perferre, perficere, ponere, praestare, reddere, solvere, sufficere, tingere, paratus, perfectus, promtus.*

Facetiae keskiorð.

Facetus glaðmæltr, keskiorðr, orðheppinn, orðnófr, skelkinn. *cf dicax, facundus, hilaris.*

Facies andlit, ásjón, svipr; *den.* iltún brúna. *facie lividâ* bláleitr. *facie macilentâ* grunnleitr. *facie furvâ* imleitr. *facie sordidâ* kámleitr. *facie bellè rubicundâ* svinnrjóðr. *pulchro faciei colore* litfagr. *cf frons, motus, species.*

Facilè léttliga, ótraulla, vel. *cf benè, leviter, sanè.*

Facilis brýnn, dæll, greiðr, hægr, hógr, högr, léttr, linr, linnr, ljóss, makr, mjúkr, væginn, veginn, -vægr, inndæll, stýrilátr

þekkiligr; blíðgeðr, góðlátr, vorkunnlátr. *f. in dictis* mjúkorðr. *facilem reddere* hægja. *cf bonus, clarus, commodus, expeditus, iucundus, lenis, levis, mansuetus, mitis, obediens, placidus, quietus, mitigare, prospere.*

Facilitas lètti.

Faciliter af lètta.

Facinorosus stórráðr, stórverkr.

Facinus a) *in genere* bragr, bragð, ráð, gerðir *pl.* b) *malo sensu* harmr, lýti, smán, drengspell, fárverk, leiðstafir (*pl.*), manndómsleysi. c) *spec. facinus ingens* stórræði. *f. praeclarum* manndýrð, dáðir *pl. f. forte* mannbót, harðræði, herðibrögð *pl. f. periculosum* svaðalverk. *f. iracundiae* reiðiverk. *facinoribus praeclaris nobilis* dáðumrakkr. *facinorum praeclarorum cupidus* dáðfenginn, dáðgjarn. *cf consilium, crimen, factum, flagitium, fortitudo, opus, virtus, vitium.*

Factio gerð, gjörð. *cf aedificatio, arbitrium, confectio, effectio, fabricatio, facinus, factum, institutum, iudicium, sententia, strenuitas.*

Factiosi homines gryttingar.

Factum bragr, bragð, gjörð, ið, ráð, verk, -virki. *turpia facta* leiðstafir *pl. cf concilium, facinus, factio, ministerium, negotium, opus, studium.*

Facultas auðit, færi, kostr. *f. loquendi* málrúm, málrúnar *pl. f. privata causam decidendi* sjálfdæmi. *facultates* auðr, eyrir, góts, gott, höfn, tak. *facultates animi* kraptar *pl. cf bonitas, conditio, instrumentum, occasio; opes, robur, dos.*

Facundia mál, málfinni, orðfæri, orðgnótt, orðspeki. *cf eloquentia, sermo.*

Facundus orðfimr, orðgóðr, orðheppinn, orðvíss. *cf disertus, facetus, lepidus.*

Fagus bók. *coll.* beyki, bæki.

Falanga v. phalanga.

Falco haukr, valr. *v. accipiter. f. caesius* smyrill. *f. tinnunculus* sparrhaukr.

Fallacia flærð, ginn, lausúng, svipvísi, sveipvísi, flærðarstafir *pl. f. atrox* sverriflagð. *cf dolus, fraudulentia, fraus, noxa.*

Fallax brigðr, svikall, táll, flærðaraukinn, flærðarfullr. *cf dolosus, fraudulentus, mobilis.*

Fallere blekkja, leika, ljúga, svíkja, tæla, tela, væla, vela, skeika (*impers.*). *f. spem alicuius* bregdast e-m. *qui fallit* blekkir, vàljúgr, -sviki. *cf aberrare, cadere, decipere, frustrari, ludere, mentiri.*

Falstria Daniae insula Falstr. *Falstriae incolae* Falstrbyggjar.

Falsus falskr, rángr, ósaðr. *falsum* tál. *cf fallax, iniustus, verus.*

Falx le, sigð.

Fama frægð, frètt, heiti, hróðr, kvittr, orð, spjall, tírr, orðlof, orðstírr. *cf existimatio, gloria, nomen, rumor, verbum.*

Famelicus svángr, soltinn, sólginn, húngraðr, einaga. *cf esuriens, ieiunus.*

Fames húngr, sultr, fasta; askr Heljar, diskr Heljar. *f. lupi* úlfgráðr. *fame necare* svelta. *qui famem mitigat, exstinguit* húngrdeyfir, húngreyðandi, húngrþverrir.

Familia át, átt, ætt, ett, liðr, slekt, áttbogi, ættbogi, ættbarmr, ættbaðmr, frændgarðr. *f. domestica* fólk, hjón, hjú, hyski, saldrótt. *familiae columen* áttstuðill, ættstuðill. *familiae damnum* ættskarð, ættarskari. *familiae clipeus* ættarskjöldr. *familiae decus* ættbætir. *cf articulus, coniux, domesticus, gens, genus, stirps.*

Familiaris máli, rúni, andspillir, annspillir, vanr málþings. *cf adfabilis, amicus, confabulator, socius.*

Familiaritas gott. *cf bonitas.*

Familiariter kunnliga.

Famosus allfregn.

Famula mær. *f. cubiculi* salkona. *cf ancilla.*

Famulari þèna, þjóna. *cf servire.*

Famulatus orka. *cf ministerium.*

Famulus árr, skálkr, sveinn, þjón, þjónn, þjónari. *f. domesticus* húskarl. *cf aulicus, minister, servus, satelles.*

Fanum hof, ve *pl.*, blóthús, fjarghús (?), (vebraut). *saeviens in fana* vegrimmr. *cf aedes, aula, delubrum.*

Far rúfr, rúgr. *f. grande* valrúgr.

Farcimen grjúpan, ketilormr, ormr ketils.

Farcire troða. *cf calcare.*

Fari mæla, mela. *cf condicere, indicere, loqui.*

Farina grjón, meldr, mjöl *f. dura* harðmeldr. *f. rubra* ryðmeldr. *cf molere, aurum* VI 8.

Fartum staup. *cf massa, poculum, vas.*

Fascia band, bann, dregill, drög, drög, draug, vaf, umband, -benda. *fasciae infantum* reiði, reifar *pl.* *fascia lintea capitis* blæislín. *cf involucrum, vinculum, zona.*

Fascina vit *pl.*, vitt *pl.*, heillir *pl.* *cf amuletum, felicitas, veneficium, talisma.*

Fascinare heilla, ritka, vitta. *fascinatus* fjölmagnaðr. *cf incantare.*

Fascinatio v. *magia, veneficium.*

Fascinator vitki. *cf incantator, veneficus.*

Fascinus tjösull. *v. character. fascinis plenus* vitafullr.

Fastidium leiðstafir *pl.*

Fastigare typpa.

Fastigium bust, byst, böst

mænir, tindr. *cf apex*, *culmen*, *tectum*.

Fastuosus dulrækinn. *homo f.* hrokaland, ofláti, *cf adrogans*, *magnificentia*, *splendor*, *superbus*.

Fastus dul, metnaðr, metnuðr, strúgr, hrokaland. *cf occultatio*, *superbia*.

Fatidica femina norn, vala, völva, spákona. *cf parca*.

Fatigare mæða, þreyta. *qui fatigat* þreytir. *cf cessare*, *contendere*, *deficere*, *exanimare*, *litigare*, *minuere*, *urgere*.

Fatigatio mæði, möði. *cf lassitudo*.

Fatiscere gánga sundr. *cf ire*, *rumpere*.

Fatum forlög *pl.*, örlög *pl.* gipt, rök *pl.*, skepna, sköp *pl.*, dómr norna, orð urðar; megindómar *pl.* *f. dira* forsköp, óskepna, ósköp. *f. sacra* vesköp. *fato destinatus* auðinn. *sine fato* örlöglauss. *filum fati* örlögsímr, örlögþáttr. *cf creatura*, *constituere*, *explicatio*, *fortuna*, *mors*, *nefas*, *sors*.

Fatuus homo afglapi, api, dárbekill, fífl, fífli, fimbulfambi, glópr, óli, snápr. *cf stolidus*, *stultus*.

Favere holla, unna. *cf amare*, *studere*. *favens* góðr, hollr, virkr. *cf bonus*.

Favilla eimyrja, einmyrja, einmerja, eisa, hrím. *cf cinis*, *ignis*, *pruina*.

Favor ást, hollusta, hylli, vild, líknstafir *pl.*; byrr bæs þursa. *cf amor*, *animus*, *benevolentia*, *gratia*, *sermo*.

Favorabilis líknfastr. *cf gratiosus*.

Faustus allheppinn. *cf felix*, *secundus*.

Faux kverk. *fauces montis* gil, -skor. *cf collum*, *guttur*, *iugulum*.

Fax -kyndill. *f. insulae* eykyndill (*cogn.*)

Febris (*quercera*) riðusótt.

Fel gall. *f. irae* reiðigall.

Felicitas auðna, heill, sæla, sæld, sigr. *cf amuletum*, *beatitudo*, *fascina*, *fortuna*, *salus*, *victoria*.

Feliciter at auðnu.

Felis köttr; *den.* vælir viðbjarnar veggja. *f. mas* fress, (brör).

Felix heppinn, auðr, auðligr, auðigr, sæll, trúr, þriflinn, ársæll, allheppinn, ókvaldr, snarr happs, *f. marito* versæll, *cf beatus*, *faustus*, *fortunatus*, *salvus*, *victoriosus*.

Femina kon, kván, kvon, kona, kven, kvæn, kvinna, kvendi, kvennmaðr, bil 1), brúðr 3), dís 2. 8), drós, ekkja 4), feima, fenna 16. 17), fjötra, fljóð, gefn, hörn 5. 6), hrund (2. 13), ilmr 1), kæra líkn 5. 7), man, mær, motra, nauma 5), ristill, rugr, rygr 5). rún, rúna, sæta, skorð 9), skorða 9), snót, spöng 14), sprakki, sprund, svanni, tróða

10), veig 13. 15), víf, vörð þirr, þöll 11. 12), þrúðr 2). *Denominationes*. A. *unâ voce compositâ appellatur* 1. *divitiarum* a) *dea* auðfrigg, auðlín, auðnorn, hoddgefn, auðmærr, auðgrund, hoddgrund. b) *arbor* auðtróða, auðþöll. c) *lamina* auðspaung. d) *tabula* auðbrík. 2. *auri dea* gullskögul, gullveig. 3. *annuli* a) *dea* baughlín, baugvara, hríngeirr, hríngskögul. b) *arbor* hríngþöll. 4. *cimelii* a) *dea* mengefn, mengunnr, menhlín, menlín, menskögul, siglisága, menbrekka, mengrund. b) *arbor* menþöll. c) *destina* menskorð. d) *tabula* menbrík. e) *gestatrix* menreið. f) *monili gaudens* menglöð. 5. *villae dea* hlaðguðr, hlaðnorn, hlaðgrund, hlaðnipt. 6. *infibulae* a) *terra* þorngrund. b) *gestatrix* þornreið. 7. *gemmae dea* hallilmr. 8. *dea bombycis* silkigunnr, silkinanna, silkisága, silkigrund, silkihlíð, silkiey. (silkisif). 9. *calyptrae dea* faldgerðr, valdeir. 10. *lini* a) *dea* hörgerðr, hergerðr, hörbil, hörgefn, hörnauma, hörveig, hörbeiðisif; língefn, vefgefn, hörbrekka, herbrekka, hörflt. b) *arbor* hörþella, líneik, línapaldr. c) *destina* hörskorð, hörskorða. d) *lamina* línspaung. 11. *panni* a) *arbor* námeik. b) *destina* námskorð. 12. *suturae* a) *dea* saumhlökk. b) *destina* saumskorða. 13. *terra (dea) acûs* nálgrund. 14. *vini* a) *dea* víngefn. b) *arbor* víneik. 15. *cerevisiae* a) *dea* ölgefjun, ölgefn, ölnanna, ölsága. b) *datrix* ölselja. 16. *dea mulsi* mjöðnanna. 17. *arbor poculi* skáleik. 18. *dea ignis* (*domestici*) eldgefn, eldgerðr. 19 *clavium domina* hánginlukla. 20. *dea cibariorum* árgefn, broðgýgr. 21. *dea brachii* armlín. 22. eykvæn, eyrarúna, gæbrúðr, gæibrúðr, gæiþrúðr, bandrindr, dýney. B. *duobus verbis*. 1 *divitiarum* a) *dea* þrúðr auðs, bil seima, guðr seima, lín auðar, bil auðar, lofn seima, hrund seims, eir aura, eirr aura, ná auðar, sjömn seims, lín vella, vedís vella, vígdís vella, fægifreyja hodda, grund hodda, eyrr aura, hlíð auðar, hlíð vella. b) *arbor* eik aura, þella auðar, þópta auðar. c) *tabula* brík auðar. d) beiðimara auðar. 2. *auri* a) *dea* gerðr gulls, vár gulls, njórun gullseims, fylla gyls, hrund bálflæðar, bil linnvengis, eir ormdags, eir eldbekks, eir unnfýrs, eldnjórun öldu, gefn linnvengis, gunnr gjálfrelda, gná linnbeðjar, hildr hrannbliks, hlín hafleygjar, hlín lýsigulls, gefn linnvegs, logsága lægis, sólgunnr sunds, nauma niðbrands, nauma niðleiks, grund gulls, fold dígulsveita, fold flóðhyrs, fold unnfors, jörð ormvángs, láð rínleygs, hælibrekka hrannlogs. b) *arbor* selja gulls, þella gulls, tróða

marglóðar, reiðigátt rínleygs, tyrr taura. c) *destina* veltistoð straumtúngls. d) *lamina* eldspöng unnar. 3. *annuli* a) *dea* dís eydraupnis, eir örglasis, freyja gullhríngs, gerðr gollhríngs, hildr hrínga, gná hrínga, nauma hrínga, hristisif hrínga, hörn hríngs, hörn baugs, gná bauga, grund bauga, grund hrínga, grund armsýnar, rein bauga, ey baugs, ey hrínga. b) *arbor* þella gullbaugs, gátt bauga, spíra hrínga, þöll armlinns, þella armlinns. c) *destina* skorð hrínga. d) *rex* stillir* bauga. 4. *cimelii* a) *dea* fríðr menja, ná skrauta, ná nistiss, ná spjalda, norn nistis, gefn sörva, ilm sörva, rindr sörva, rist þorna, freyja þorna, þrúðr þorna, þúngra þorna, beiðihlökk bliks, mörk menja, laut menja. b) *arbor* selja mens, þópta þorna. c) *destina* skorða þornteigar. d) *lamina* spaung þorna. 5. *vittae* a) *dea* fríðr gullhlaðs, fulla höfuðgulls, sága sveigar, sjöfn silfrbands. b) *arbor* þöll sveigar (sveigs), geymiþella gullhlaðs. c) *destina* skorða gullhlaðs. 6. *gemmae* a) *dea* gná steina, gná skers, dís dvergranns, freyja eyleggjar, skögul fjarðbyggs, fylla hallar, lofn landrifs, njórun steina, vör bjargs, rein steina. b) *arbor* lind landrifs, fæglþella fjallrifs. c) *destina* stoð steina, skorða fjarðbeins. d) *lamina* spaung mýils. 7. *vestimenti, straguli etc.* a) *dea* ná skikkju, fulla fángs, nauma saums, sága saums, sjöfn saums, hlín guðvefjar, hlín línu, rindr serkjar, rind hördúks, njörð motra, bil skallats, ilmr erma, bil dúks, bil blægju, bil borða, gná borða, göndul borða, skögul driptar, skögul borða, fríðr fjargvefjar, bil falda, eir falda, geymibil falda, haldeir földu, jörð hafna, jörð ísúngs, grund refils, fold falda, hlíð falda, samland serkjar. b) *arbor* lind líns, lind námdúks, tróða pells, tróða líns, tróða tjalda, apaldr líns, þópta guðvefjar, vár vindu, lind las. c) *destina* skorð silkis. d) *tabula* brík refla. e) *pons* brú refla. 8. *fili, fasciae etc.* a) *dea* lín dregla, bil tvinna, syn tynna, röskva tvinna, þrúðr þráða, hrist þráðs, vör banda, rindr bands, jörð þráðs, jörð hörstrengs. b) *arbor* lind þráða, björk bands, viðr dregla. c) *destina* skorð tvinna. 9. *dea lanae* reiðisif ullar, gefn toddu, böðgefn toddu. 10. *dea acûs* nauma nála. 11. *dea lecti* nanna beðjar, rán dýnu, gná línbeðjar, rein beðja. 12. *domûs, triclinii* a) *dea* gerðr garða, nanna bjórranns, syn ölbekkjar. b) *arbor* trê bekkjar. 13. *poculi etc.* a) *dea* njórun vínkers, hlökk horna, hörn horna, hildr horna, mörk ölskála, lýsigrund ölstafns;

jörð ölreyrar; snyrtigrund sága. b) *arbor* eik ölkarma, fura mjöðkarms. c) *destina* skorða skaptkers. 14. *potûs* (*vini, cerevisiae, mulsi*) a) *dea* gefn öldrukkju, freyja hornþeyjar, hirðisága hornflæðar, nauma hornstraums, vár víns, hirðibil víns, hrist mjaðar, hneigisól hornflæðar. b) *arbor* eik öls, þöll aðalbjóra, þella mjaðar. c) *tabula* brík bjórs. 15. *ignis* (*domestici*) a) *dea* gerðr gims, syn geira, gná geira, sága fölska, hlín hyrjar. b) *tabula* brík elds. 16. *custos gladiorum* geymigöndul gunnelda. 17. *vulnera sanans* bætiþrúðr benja. 18. *manûs*, *brachii* a) *dea* beðlín bauga, hlín haukmærar, hlökk hornstrindar, hrund handar, gunnr valbrautar, lofn handar, rindr mundar, lofn arma. b) *arbor* viðr valklifs, þöll ferklaufa. c) *destina* skorð haukvallar. 19. *dea frontis* gunnr hlaðbeðs. 20. *dea cantûs* gerðr galdrs. 21. *allii* a) *dea* lofn lauka, vár lauka. b) *arbor* eik lauka; lind lauka. c) *gestatrix* reið lauka. d) feima lauka. 22. *dea dotis* mist mundar. 23. *maris* a) *dea* freyja drafnar, vár báru, hörn hvítíngs, hlín hvítíngs, hólnjórun hrannblakks, hrund hvítíngs, gunn hvítínga, rund sunds, hlín svalteigar, mörk gjálfrteigs. b) *arbor* gátt glymránar. c) *destina* skorð skerjarðar, skorða mágrundar, vegskorða varrskíðs. 24. *algae sacchariferae* a) *dea* gunnr sölva. b) *arbor* lág sölva. 25. skáks leika. C. *tribus verbis*. 1. *auri* a) *dea* dís fagrmjöls Fenju, ilmr unnar dags, dís elds lægis, hlökk drífu Kraka, lofn loga drafnar, njórun eyfiljar síka, freyja fagrlogs gjálfrs, fjötra móins mærar, njórun fura fleyvángs, hirðisif furs flóðs, gunnr galdrs Iðja, gunnr nyt ju logs, gunnr sunns herkiss, gná öldu ljósa, snyrtifreyja vángs gandis, hirðinauma sæfar báls, lín unnar bliks, ilmr bála lýskála, vár bliks örborðs, unnr ofnis jarðar, unnr unnar elda, þögn snáka túns, bil báru logs, njórun dýnu þvengláðs, sól unnar dags, sól gullbúa stóla, sól haugbúa stóla, sól skins elfar, land laukasíkjar lýngs, fit fyllar dags, sólgrund Siggjar linda, hlíð meiðar urþvengs, ey ormsdoggvar. b) *arbor* björk brands brims, lind grundar grafþvengs, þella boða mellings, eik öglis landa, lind fasta glymrastar, gátt góins fitjar, hirðigátt foldar elda, þöll þynjar logs, tróða furs flóðs, selja rastar reyrþvengs, björk elda svanteigs. c) *destina* skorða síka elda. d) *tabula* brík ríkis foldsila, þilja hyrjar vága. e) *gestatrix* eldreið Ata foldar, eldreið vángs dorgar, reið rínar glóða. 2. *annuli*, *armillae* a) *dea* hlín handar bála, þrúðr

gaupells þráða, gerðr greipa glóðar, hlín handar girðis, gefn greipar svells, ilmr orma armleggjar, menlæsigunnr bauga lands, jörð álnar leiptra, fold álnar strengs, land gims álnar, grund vita mundar, hyrgrund hauka klifs, kleif funa ýstèttar, lýsibrekka íss leggjar. b) *arbor* lind hyrjar liðs, þella skers handar. c) *columna* stoð gulls strengs. d) *gestatrix* hraunkneif vala slóðar. 3. *dea gemmae* fylla fals hallar, freyja fjarðar leggs, hlín heiðar jótrs, (hlökk miðskipar ökkva), jörð hlóðynjar beina. 4. *dea manûs* syn mjúkstalls mens, syn skopts hauka, gefn vala slóðar, hlín hauka klifs, hildr hauka setra, skögul hauka setrs, gerðr vala slóðar, jörð ifla flausts. 5. *poculi* a) *dea* hirðisif víns virkis, haukgæiþrúðr hrosta lúðrs. b) *arbor* lind ölstafns hagþyrnis. 6. *arbor maris* þöll hyllínga vallar, lind leifnis brautar, lind síka strindar, lind hranna brúða. 7. *arbor allii* lind hagþyrnis lauka. 8. *nympha alliati* hrist lauka brims. 9. *dea quietis gladii* hlín geirs eirar. 10. *dea pectinis* eir háðyrnis geira. 11. *dea vestarii* sif slæðu karms. 12. *dea sanguinem sistens* óskrán æða þeris. 13. *dea lavationis crinium* freyja sefþeys sverðar. 14. *dea tabulae latruncularias* hirðidís húns vángs, happþægibil hjarra húnknarrar. 15. *tellus calyptrae* serkland sólmarkar svanna). D. *quatuor verbis.* 1. *auri, armillae etc.* a) *dea* bil bríma bauga stalls, gerðr leygjar liðar hánga, nauma niðbrands skarar landa. b) *terra* land lýngs gríms álnar, braut elds Ata lands, strind strandar örriða stalls. c) *arbor* þella ellz Ata jarðar, þella glóraddar hellis gauta, þella elds öglis stèttar, lind vita leifnis lautar, lind strindar leynisíka lýngs. 2. *poculi dea* hlín karms rastar ölbækis. 3. *maris dea* hlökk mið skíða rökkva, fold heiðar hömlu þrumlu *femina eximia* stoltarfljóð. *f. quam quis ambit* biðkván, biðkvæn. *f. superbiens* svarri, spreytisprakki. *f. turbulenta* svarkr. *f. fremebunda* glymbrúðr. *Feminae epitheta* augfagr, bráhvítr, baugvariðr, bjartr, bleikhaddaðr, blíðr, bölvíss, breksamr, brosandi, brúnhvítr, dökkr, dreypiligr, einfaldr, fagr, fagrbúinn, fagrglóa, fagrleitr, fagrvarinn, fagrvaxinn, fannhvítr, fjölerrinn, gáfagr, gángfagr, gaglbjartr, glæstr hörvi, grannr, gullbjartr, gullvariðr, haddbjartr, hagligr, haldorðr, hálsbjartr, handfagr, helsissæmr, hlaðbjartr, höppfagr, horskr, hörskrýddr, hörundbjartr, hörundmjúkr, hreinlátr, hvítarmr, hvíthaddaðr, hvítjarpr, hvítr, hýrmæltr, hýrr, ítr, ítrvaxinn, jarpr, klèn, kurteisligr, kverkhvítr, ljóss, línbundinn,

lindhvítr, línhvítr, litfagr, ljúfr, lofsæll, margullinn, mektugr, menjogóð, mærr, mildr, mjallhvítr, mjúklyndr, mjórr, munnfagr, námgjarn, prúðr, rakkr, rekkilátr, ríkilátr, rjóðr, sannprúðr, saungvarðaðr, sigrunninn, sjáligr, skinnbjartr, skírleitr, skollvíss, skýrr, slèttfjallaðr, snarligr, snarlyndr, snerilátr, snotr, sólbjartr, sólhvítr, sparkr, stórhugaðr, stórvænn, strángr, svanhvítr, svanmærr, svevíss, svinneygr, svinnhugaðr, svinnr, svipvíss, tíðr, tvístr, úrughlýra, váligr, vammlauss, vegligr, velborinn, velskúfaðr, vænn, venn, vergjarn, værr, versæll, vitr, þjóðmærr, þrifligr, þrútinn, þúnggeðr, þunngeðr, þýðr. 1. *Asis.* 2. *bellona.* 3. *sponsa.* 4. *vidua.* 5. *femina gigas.* 6. *Freya.* 7. *clementia.* 8. *soror.* 9. *destina.* 10. *pertica.* 11. *arbor.* 12. *amnis.* 13. *insula.* 14. *lamina.* 15. *cerevisia.* 16. *sagitta.* 17. *semita.* *Malae appellationes feminarum* broka, fjappa, flagð, flasa, flotgríðr, gegða, glyðra, herja, hneyta, hreysa, hvippa, klessa, kolta, lodda, saurlifra, snegða, stegla, syrpa, vargynja, þæsiblaðra.

Femorale brók.

Femur lær.

Fenestra gluggi, gluggr, ljóri. *cf foramen.*

Fenia ancilla Frodii Fenja, Fenja.

Fenrer lupus Fenrir, úlfr, vitnir, hróðrsvitnir, þjóðvitnir, bagi Tveggja, hvelsvelgr himins, mögr hveðrúngs, sefi Surtar, tugga Gleipnis, gandr vánar. *compes Fenreris* Gleipnir, Gleifnir. *labia F.* gjölnar, gjolnar.

Fera gálkn, gálgn, hrægífr.

Feracitas gróði, gróðr. *cf aestas.*

Ferale carmen valgaldr.

Ferax ársamr.

Ferculum krás, (fán).

Feretrum náreið. *cf rheda.*

Ferire berja, beysta, drepa, höggva, knýja, ljósta, slá, (bauta, beita). *feriendo valens* höggrammr. *cf caedere, cingere, circumdare, cudere, devincere, effundere, interficere, jacere, occidere, percutere, premere, pulsare, verberare.*

Fermentum dregg, jast, jastr.

Ferocitas ofsi, ofstopi, úlbúð, úlfúð. *cf insolentia.*

Ferociter geysta. *cf furiose, vehementer.*

Ferox afkárr, æfr, eyrskr, greypr, ólmr, hlítstyggr, hugstríðr, óbilgjarn, ofrhugaðr, ofvegr, óstiltr, ústiltr, siðlauss, úlfhugaðr. *f. in pugnâ* víggrimmr. *cf acer, animosus, asper, crudelis, ferus, immanis, immodicus, intractabilis, saevus, turbulentus, vehemens.*

Ferratus járnvarðr.

Ferre bera, færa, föra, liggja, reiða, valda, vega, standast, þola. *qui fert* færir. *cf adferre, gignere, ducere, iacere,*

movere, offerre, parere, pati, portare, proferre, stare, tenere, tollere, vehere. ferri brá, bruna, drífa, fálma, fara, fleygja, geiga, gnæfa, strjúka, svífa, hverfa, líða, ríða, skríða, sveima, svipa, geisa, geysa, þyrja, hrjóta. *cf cedere, concitare, currere, decidere, elabi, equitare, furere, impetus, labi, percurrere, praeterire, ruere, saevire, spargere, tergere, transire, trepidare, vagari, vertere.*

Ferrugineus járngrár.

Ferrugo ryð. *cf rubigo.*

Ferrum járn, stál, mel, kalldýrr. *f. lentum* segjárn. *ferro velatus* járnfaldinn. *ferro munitus* járnvarðr. *ferro contextus* járnofinn. *cf chalybs, frenum, gladius, hasta, lupatum, telum.*

Fertilis ársamr.

Fertilitas annonae ár.

Fervere brenna, vella. *qui fervere facit* -vellir. *cf intumescere.*

Fervidus heitr, glóðfjálgr. *f. animo* geðbráðr, geðskjótr, geðsnarr, móðþrútinn. *f. in pugnâ* vígmóðr. *cf calidus, acer, animosus.*

Fervor vella. *f. animi* kapp, móðr. *cf furor.*

Ferus eyrskr, styggr, ótamr. *cf ferox, fugax, cicur.*

Fessus dæstr, móðr. *f. militando* hermóðr. *cf defatigare.*

Festinare drífa, hraða, skynda, snyðja, þyrja, (sneggja). *lubenter festinans* munskyndir. *cf properare.*

Festinanter ferðskundila. *cf celeriter.*

Festinatio hröðúng.

Festivus in dictis keskiorðr.

Festum hátíð, helgi, jól *pl. cf convivium, sanctitas.*

Fetidus fúll.

Fetor fnykr.

Fibula nesta, nez, þornteigr, (kínga). *ligula fibulae* þorn. *fibulis aureis* gullknappaðr.

Fidelis dyggr, hollr, trúr, tryggr, ráðvandaðr, ráðvandr, hvardyggr, aldyggr, sanntryggr. *f. in dominum* drottinhollr, drottinvandr. *fidelem reddere* tryggja, tryggva. *cf constans, felix, fidus, firmus, fortunatus, probus.*

Fidelitas dyggleikr.

Fideliter trúliga.

Fidenter tryggiliga.

Fidere treysta, treysta á, treysta uppá, treystast, trúa. *f. nimium* oftreysta. *cf audere, confidere, credere, experiri, explorare, tentare.*

Fides dáð, dyggleikr, dygð, einarð, einorð, einörð, einurð, rokþ, sannr, saðr, trú, trúa, trúnaðr, trygð, vàn, varar *pl. f. erga dominum* drottinrækt. *fidei violatio* trygðrof. *cf aequitas, amor, pactum, probitas, religio, simplicitas, virtus.*

Fides (instrum.) fiðla, strengr. *cf funis.*

Fiducia traust. *cf confidentia.*

Fidus dygðugr, hollr, traustr, trúr, tryggr, óbrigðr. *f. in amicitia* vinfastr, vinheill. *qui fidos (homines) facit* -dyggvir, tryggvir. *cf bonus, constans, firmus, pius, probus, tutus.*

Fieri gerast, verða, virða. *cf accidere, cogi, delinquere, deprehendere, esse, excipere, existere, facere, incidere, incurrere, invenire, licere, mutare, offendere, oportere, oriri, peccare, reperire, sustinere, surgere.*

Figere festa, negla, nista. *cf firmare, clavus.*

Figura líki. *f. orationis* glósa. *cf explicatio, forma.*

Figurare mynda. *cf adumbrare, formare.*

Filia dóttir, man, mær, nipt; jóð. *f. unica* eingadóttir, engadóttir.

Filius son, sonr, sun, sunr, synr, sunn, arfi, aðal, borr, burr, erfir, erfíngi, frændi, hefnir, hefnandi, hlýri, jóð, kon, konr, kundr, mögr, niðr, sefi, sveinn, niðjar *pl.*, niðjúngr, arfnyti, arftegi, arfþegi, arfuni, arfvörðr, arfðegir, erfimeiðr, erfinyti, erfivörðr; askr ættar, gjöf dóttur. *f. carus* óskmögr. *f. illustris* hróðmögr, hróðrbarn, hróðrsonr. *filio felix* sonsæll. *cf cognatus, frater, haeres, progenies, ultor.*

Filum band, bann, simi, símr, tvinni, tynni, þáttr, þráðr. *f. aureum* gullband, gullinsími, gullseimr. *f. lineum* hörstrengr. *f. e pilis* hársími. *f. fati* örlögsímr, örlögþáttr. *instrumentum ad fila metallica ducenda* löð. *cf funis.*

Fimbria hlað. *cf vitta.*

Fimbriatus hlaðbúinn.

Findere kljúfa. *fissus* -kleyfðr. *cf diffindere, discindere, dissecare, rumpere.*

Fingere forma, skapa, skepja. *cf formare.*

Finire enda, ljúka, lúka. *finitus* umgenginn. *cf cessare, claudere, desinere.*

Finis endi, endir, krókr, lok, löstr, lykt, takmark, rök *pl.*, -lag; merki, skorður *pl.* *f. rerum humanarum* aldarrof. *finem imponere* létta. *cf conclusio, defectus, exitus, explicatio, levare, modus, mors, omninò, penitus, postremo, regula, ultimo, uncus.*

Finnus Finnr; *pl.* Finnar, Finnlendíngar. *femina finnica* Finna. *domus finnica* gammi. *Finnorum regio* Finnmörk, Finnbygðir *pl.*, láð Finnum skriðit.

Fionia Daniae insula Fjón.

Fioniae incolae Fjónbyggjar.

Firmare festa, tryggja. *destinis firmare* skorða. *qui firmat* festir, traustir, treystir, -styrkir, -tryggvir. *raro firmatus* sjaldfestr. *cf figere, ligare, religare, spondere, vincire.*

Firmitas fasti, -styrkt. *cf angustia, constantia.*

Firmiter fasta, fast, fastliga, fastla, stinnan. *cf acriter, constanter, valde, vehementer.*

Firmus fastr, fastligr, gildr, hraustr, öflugr, öfligr, ramr, rammr, ramligr, sterkr, sterkligr, stinnr, stöðugr, traustr, trúr, þrekligr, harðgjörr, óbrigðr. *valde f.* þjóðsterkr. *cf constans, durus, fidus, fixus, fortis, illustris, stabilis, robustus, validus, vehemens.*

Fiscina -laupr.

Fissura flasa, rauf, skor. *f. montis* gil, bergskor, bjargskora. *cf chasma, faux, foramen.*

Fistula trumba. *cf tibia.*

Fixus fastr, ólauss. *cf firmus, stabilis.*

Flagellare flengja.

Flagellum svipa, refsiþáttr. *cf punire, scutica.*

Flagitare æsta, krefja. *cf optare, postulare.*

Flagitator beiðir, beiðandi, -beiðaðr; gjörbænn, geyrbænn, örbeiðir, örbeiðandi.

Flagitiose úframliga.

Flagitiosus glæpafullr, gröndugr. *cf sceleratus, scelestus.*

Flagitium klæki, löstr, skemd, vamm, manndómsleysi. *cf contumelia, ignavia, labes, nequitia, opprobrium, scelus, vitium.*

Flagrare brenna, loga. *cf ardere.*

Flamma bál, blossi, hiti, logi, lögr. *f. vibrabunda* vafrlogi, vöfrlogi. *Epith.* hárr, steinóðr. *flammam alentes* lognárúngar. *cf ignis, incendium, pyra.*

Flammeum lín.

Flandri Flæmíngjar.

Flandria veldi Flæmíngja.

Flandricus flæmskr.

Flare blása. *cf spirare.*

Flatus gustr. *cf ventus.*

Flavus bleikr, gulr, golr. *cf pallidus.*

Flectere benda, beygja, draga, snúa, sveigja, sveggja, sveiga, víkja, vinda. *qui flectit* sveigir, svegir. *flexus* rángr. *cf curvare, movere, torquere, trahere, vertere, vibrare, obliquus.*

Flere gráta, hjúfra, klökkva, klekkva, kleykkva. *cf lamentari, lugere, plorare.*

Fletus grátr. *Epith.* gjallr.

Flexibilis klökkr. *cf timidus, tristis.*

Flexus bugr, svigr, vör. *cf inflexio, labium, sinus.*

Florens þrifligr.

Florere blómast, blómgast, æra, gróa, þrífast, þróast. *cf crescere.*

Florescere frævaz, frøvaz.

Flos blóm, blómi, flúr.

Fluctus v. unda. f. locorum vadosorum grunnföll *pl.*

Fluentum amnis straumr.

Fluere fljóta, laga, renna, *fluendo sequax* straumfylginn. *cf currere, manare.*

Fluidum flóð.

Fluitare fljóta.

Flumen flóð. *f. breve* grunnstraumar *pl. v. fluvius.*

Fluvius dík, dröfn. *den.* sverðfen, dreyri dals, dreyri sals, borg nykra, ræfr skeljúnga. *fluvii rapiditas* árstraumr. *Vide amnis, rivus. cf mare.*

Focale dúkr. *cf mappa.*

Focus arinn, eldstaðr, eldstó, *den. mensa ignis* þjóð birkis ótta.

Fodere grafa. *cf patefacere, rimari, scrutari.*

Foedifragus griðníðingr.

Foedus (*adi.*) ljótr, sölr, meginljótr. *cf deformis, sordidus, spurcus.*

Foenum taða. *den.* verðr sleipnis.

Foenus leiga. *cf usura.*

Foetus barn, eldi. *cf alimentum, partus.*

Fofner Fofnir, Fáfnir.

Folium blað, skotblað.

Follis belgr. *f. officinae ferrariae* smiðbelgr. *cf saccus.*

Fomentum hnjóskr.

Fomes tundr.

Fons brunnr, bronnr, brynnr, bruðr, byrgir, hverr, kelda, grunnlá. *f. Mimeris* Mímisbrunnr, brunnr baugregins. *cf lebes, puteus, rivus.*

Foramen bora, gluggr, gluggi, lopt, rauf. *cf apertura, fenestra, fissura.*

Foras út.

Foris dyr, dyrr, dur *pl.*, gátt, grind, hurð, hliðdyr *pl. f. magna* meginhurð. *cf ianua, septum, tabula.*

Foris (*adv.*) úti.

Forma álit, form, hamr, hams, líki, litr, mynd, -líkan. *f. aenea hominis* eirmaðr. *formâ excellenti* itrskapaðr, itrvaxinn. *formâ candidâ* líkbjartr. *cf adspectus, exuviae, figura, habitus, color, induviae, similitudo, species.*

Formare forma, mynda, skapa, skepja. *cf constituere, creare, decernere, destinare, facere, fingere, figurare.*

Formatio myndan.

Formica maur.

Formicare spraðka.

Formidabilis leiðr, ægiligr, ógrligr, ógorligr, ógnstórr, ógnfallinn, geigurligr. *cf invisus, terribilis.*

Formidare kvíða. *cf metuere.*

Formido æðra. *formidines* grýlur. *cf timor.*

Formulae magicae fræði. *f. iuridicae* lögskil.

Fors auðna. *cf. fortuna.*

Fortis hraustr, raustr, ern, hvass, gildr, knár, hnár, nár, nærr, næfr, neytr, nýtr, framr, frækn, kerskr, hvatr, kræfr, röskr, örr, prúðr, rakkr, rekkr, snarpr, snjallr, snarr, ramr, rammr, sterkr, starkr, styrkr, stirðr, þróttr, öfligr, öflugr, frækligr, frækniligr, haukligr, sterkligr, þróttigr, þróttöflugr, þrúðugr, dáðrakkr, eirekkr, geðrakkr, rekklátr, rakklátr,

geðfrækn, geðhraustr, forraustr, forhraustr; liðhraustr, alsnjallr, hugsnjallr, þreksnjallr, geðfastr, liðfastr, geðstirðr, hauklundaðr, hauklyndr, hauklundr, þarflyndr, þreklyndr, þreklundaðr, fullharðr, þróttharðr, harðfenginn, harðfengr, örfengr, snarfengr, snarfenginn, harðgerðr, harðgjörr, þreksgjörr, fullhvatr, fullkerskr, hraustgeðr, hugumsterkr, hugunsterkr, hugstarkr, hugstinnr, hugunhæfr, þreksterkr, liðgegn, rammhugaðr, svinnhugall, úslækinn, ústirfinn, þrekítr, þrekmikill, þreknenninn, þrekstærðr, þrekstórr, þrekrammr, þróttrammr, þróttarmildr, þróttarstrángr, þrúðmóðigr, móðfíkinn, alldyggr, afkárlyndr. *subst.* hetja, haukmaðr, herðimaðr, hreystimaðr, prýðimaðr, þrautamaðr, þrekmaðr, þrekstærir. *fortis ad speciem* drengiligr. *maturè fortis* þrekbráðr. *valdè f.* meginrammr, margþróttr. *manu f.* handsterkr, harðgreipr. *f. et constans* eljanhress, eljunfimr, eljunfrækn, eljunfróðr, eljunprúðr, eljunsterkr, eljunþúngr, sálfastr, solfastr. *f. in pugnâ* böðhraustr, böðrakkr, fólkrakkr, gunnrakkr, ógnrakkr, vígrakkr, böðvarsnjallr, hjaldrsnjallr, vígsnjallr, böðvarstyrkr, rógstarkr, fólksterkr, ógnsterkr, söknsterkr, fólkharðr, ógnharðr, fólkprúðr, hildfrækn, vígfrækn, þíngfrækn, hjaldrgnár, styrbráðr, styrremdr. *forti viro dignus* hraustligr. *cf acer, acutus, animosus, bellicosus, constans, excellens, generosus, illustris, robustus, sapiens, strenuus, utilis.*

Fortiter drengila, drengliga, haukliga, hraustliga, hraustla, hrusta, prúðt, prútt, prúðliga, prúlliga, rakkliga, ramliga, ríkuliga, ríkula, röskliga, rosliga, styrkliga, alldrengila. *cf egregie, strenue.*

Fortitudo dáð, eljan, eljun, herða, hvöt, kerski, kjarkr, prýði, risna, snilli, þrek, þrekr, þróttr, þrótti, hreysti-, -remi, áræði, harðræði, hugrekki, þegnskapr, hugborð, mannsemi. *den. ventus gigantidis* veðr gífrs, vindr bergjarls brúðar. *f. eximia* meginþróttr. *fortitudine clarus* eljunkuðr, þrekítr, þrekleyfðr, þrekprúðr, þreksnjallr, þróttarsnjallr. *fortitudine fretus* þróttadjarfr, þróttardjarfr. *fortitudine par* jafnrammr, jafnröskr, jafnsnjallr. *fortitudine tenui* herðiþunnr. *cf animus, constantia, excellentia, durities, facinus, magnanimitas, ornatus, petulantia, robur, strenuitas, virtus.*

Fortuna auðit, auðna, dugnaðr, farnaðr, förnuðr, hagnaðr, happ, sæla, sæld, gæfa, gengi, gengr, gipt, gipta, heill, lukka, snúnaðr, snúðr, tími, tíð, þrif, þrifnuðr, uppreist, aldrgipta. *f. sinistra* ógæfa, stopalt. *fortunae defectus* auðvan. *quod fortunam meliorem reddit*

gæfubati. *fortunâ datus* auðinn. *diutinâ fortunâ utens* lángauðigr. *fortunae* auðr, eiga. *cf auxilium, beneficium, commodum, donum, emolumentum, felicitas, honor, lucrum, mutatio, officium, prosperitas, sors, successus, tempus, possessio.*

Fortunatus auðigr, auðligr, auðr, gæfufullr, giptufullr, happauðigr, happkunnigr, heppinn, sæll, sælligr, trúr, þrifinn. *vir f.* happreynir. *cf felix, fidus.*

Fovere ala, hlýja, næra. *qui fovet* nærir, -næríngr, -norúngr, -nárúngar *pl.* *cf alere, calefacere, defendere, tegere.*

Fractio brot, -lami. *cf contusio.*

Fractura brestr, brot. *cf fragor, laesio.*

Fragilis brotgjarn, skrjúpr.

Fragmentum brot.

Fragor brak, brag, brakan, brökun, brokon, braukun, brestr, duna, gjálfr, gjálbr, skrjúpr. *cf crepitus, fractura, fremitus, sonitus, strepitus.*

Fragrantia ángi, ilmr, lykt. *cf odor.*

Fragrare ilma.

Framea skálm, bitskálm. *v. hasta.*

Franci Frakkar.

Frangere brjóta, knosa, lemja. *frangi* bresta, brotna, gnesta, stökkva. *frangi nescius* öbrotgjarn. *qui frangit* brjótr, bljótr, örbroti, -broti, -brjóti, -brauti. *cf contundere, destruere, dirumpere, rumpere, dissilire.*

Frater bróðir, bræðr, blóði, barmi, ofbarmi, hlýri, lifri, niði, niðr, sifr. *fratres et sorores* systkyn, sysken. *f. iuratus* eiðbróðir. *fratrum defectus* bræðraleysi. *fratrum percussor* bróðurbani. *cf filius.*

Fraudare vela, væla.

Fraudator amici vinþjófr.

Fraudulenter tála.

Fraudulentus flár, fláráðr, fláráðugr, fláræðinn, flærðaraukinn, flærðarfullr, lævíss, lómhugaðr, lómgeðr, lymskr, skollvíss, svevíss, svikall. *cf astutus, callidus, dolosus, fallax, subdolus.*

Fraus flærð, fláræði, fox, gegr, hrekkr, hvekkr, le, læ, lei, ley, lausúng, lómr, lymska, skollr, snara. svik *pl.*, tál, vel, væl, umstillíngar *pl.* *fraudibus notus* flærðarkunnr, lækendr. *fraudibus abstinens* flærðvarr. *sine fraude* ótála, úsvikall, flærðarlauss, læskjarr. *fraudi inimicus* læstyggr, lætrauðr. *fraudum repressor* lómblekkir. *cf dolus, fallacia, insidiae, laqueus, levitas, machinatio, mendacium, noxa, obliquitas, pravitas.*

Fraxinus askr, eski.

Fremere braka, bylja, eiskra, fnasa, gnýja, grenja, hrinna, nauða, gnauða, gnyðja, hrína, reyra, þrasa, þylja (trýta). *cf*

strepere, stridere, ululare, adfligere, premere, vexare.

Fremitus brak, brakan, fnôsun, gángr, gjálfr, gjálbr, glamm, glymr, gnauð, gnið, hlöm, hlömm, hlymr, hraung, hreimr, rumr, rymr, sangvan, þrymr, þutr, þytr. *fr. maris* hafgjálfr, skersálmr. *cf crepitus, fragor, motus, murmuratio, sonitus, strepitus.*

Frenatus -bitlaðr.

Frendere gnista. *qui frendet* -gnjóstr.

Frenditus gníst.

Frenum beisl, bitull, mel, múll; höfudfetlar *pl.*, gervi eykja. *cf capistrum, ferrum, os (oris).*

Frequens optligr, tíðr. *valdè fr.* geysitíðr. *cf creber.*

Frequentare. qui frequentat mætir, -vaniðr. *cf occurrere.*

Frequentia comitiorum þingdrífa. *cf festinare, nimbus.*

Fretum sund, eysund, vogr, vágr. *custos freti* sundvörðr.

Freyja Freyja, Freygja, Fræja, Frayja, Gefn, Horn, Hörn, Mardöll, Skjálf, Sýr, Þrúngva, Þúngra, Þrúng. *appellatur* drottníng Ása, kona Óðs, beðvina Óðs, mey Óðs, kván Óðins, guð Vana, goð Vana, dís Vana, brúðr Vana, vörðr Valhallar, systir Freys, dóttir Njarðar, eigandi valfalls, eigandi fressa, eigandi Brísíngamens, dís loga. *regnum Freyjae* Fólkvángr. *palatium Freyjae* Sessrúmnir.

Freyjus Freyr, Atriði, Vanr, Vaníngi, Ýngvi, Íngifreyr, Ýngvifreyr, Íngunarfreyr, árguð, landskostárr, árr landskostar, jaðarr Ása, goð veraldar, guð Vana, goð Vana, niðr Vana, sonr Njarðar, burr Njarðar, fólkvaldi goða, bróðir Freyju, dólgr Belja, bani Belja. *famulus Freyi* Skírnir. *navis Freyi* Skíðblaðnir. *aper Freyi* gullinbursti, slíðrugtanni.

Fricare gnúa, hrífa, klá, ýfa. *cf defricare, exasperare, horridus, irasci, rapere, scalpere. qui fricat* gnýjandi.

Fricatio ýf.

Frigerare svala.

Frigere kala, nölta. *cf torpere.*

Frigescere kölna.

Frigga Frigg, drottníng Ása, drottníng Ásynja, drottníng Fensala, drottníng valshams, drottníng Fullu, vörðr Valhallar, kván Óðins, kvæn Viðris, mær Fjörgyns, móðir Baldrs, sværa Nönnu, elja Jarðar, elja Rindar, elja Gerðar, elja Gunnlaðar. *famula Friggae* Fulla. *palatium Friggae* Fensalir.

Frigidiusculus svaligr.

Frigidus kaldr, svalr, sálr, héldr, héltr, úrsvalr, hreggsvalr, hrægsvalr, vindsvalr, byrkaldr, elkaldr, haustkaldr, hrímkaldr, ískaldr, svalkaldr, sviðkaldr, vindkaldr. *cf gelidus, infestus, pruina.*

Frigulare gala. *v. canere*

Frigus kuldi, (ísarnkol). *f. acerrimum* hrævakuldi. *frigore rigescere* kropna.

Frisii Frísir.

Frondens brumaðr, barrhaddaðr.

Frondescere laufgast.

Frondosus laufugr.

Frons, *-ndis* lauf, blað, barr. *fr. splendida* glóbarr.

Frons, *-ntis* enni; *den.* hlaðbeðr, grund ársíma, iltún brúna. *ut prima et extrema pars* broddr. *frontis ornatus* ennitíngl. *cf facies, sinciput.*

Frontispicium (*aedis*) gafl, salargafl.

Fructus ávöxtr, aldin, blóm, blómi; nyt, nytja. *cf usus.*

Fruges sáð, plógr, hjálmr, barlak. *frugum proventus* gróði. *frugum uberrimus* alfrjáfaðr. *cf aratrum, frumentum, semen.*

Frugi þarflyndr. *frugi esse* duga. *cf sufficere.*

Frui njóta, nýta, ráða. *qui fruitur* nýtir, -nyti. *cf adhibere, habere, possidere, uti.*

Frumentum korn, sáð, akr, vaxtr, æti; hnipinn *cf ager, cibus, esus, granum, semen, incrementum.*

Frustrari skeika, ljúga, verða bilt. *cf fallere, mentiri.*

Frustulum bitlingr, muli, (moli).

Frustum segi, sigi, segr, sægr, -stykki. *cf particula, pulpa.*

Frutex hrís, hrísi, ölstr, storð, smáviði; *den.* hlíðþáng, þáng hlíðar. *cf lignum, fucus, silva.*

Fruticetum runnr, hrísúngr, hrísrunnr. *cf virgultum.*

Fucus þáng, þari, þaungull. *cf alga.*

Fuga flaug, flug, flótti, hèðankvoma, herflótti. *f. aversa* bakflótti. *qui fugam capessit* forflótta. *cf abruptum, discessus, praecipitium, volatus.*

Fugare elta, stökkva, stekkva, steykkva. *qui fugat* stekkvir. *cf pellere, persequi.*

Fugax styggr; *subst.* skreyja, skreja. *cf ferus, indomitus, vagus.*

Fugere flýja, flæja; fljúga, forðast, hrökkva, renna, stökkva, strjúka. *effusè f.* rjúka. *fugientes* flótti. *cf amovere, cedere, currere, tergere, volare.*

Fugitivus homo et stultus hrayggviglópr.

Fulcire skorða, stoða, styðja. *cf iuvare, suffulcire, sustentare.*

Fulcrum skorða, stuðill, rètta, mari, stoð. *fulcris densè circummunitus* þraungskorðaðr. *cf adminiculum, columna, sustentaculum.*

Fulgere blíkja, blikna, brenna, glitra, glóa, ljóma, skína. *simul fulgens* samskínandi. *cf coruscare, micare, resplendere, splendere.*

Fulgidus fagr, fránn, skygn, skygðr, blikhvítr, brennfagr,

fagrligr, svartskygðr. *f. instar solis* sólbjartr. *f. instar auri* gullbjartr. *cf nitens, pulcher, splendidus.*

Fulgor blika, ljómi. *f. lucidus* lýsiblik. *f. splendidus* vegljómi. *cf splendor.*

Fulgur leiptr. *v. fulmen.*

Fuligineus sótrauðr.

Fuliginosus hrímugr. *cf sordidus.*

Fuligo sót, hrím; *den.* umdögg arins. *cf pruina.*

Fulla Fulla, Fullr, Fylla, Fyllr.

Fulmen elding, leiptr; heimselding; eldr himna; *den.* vafrevþi, ljós veðrvigar, blika fjálfrs, bjartlogi hreggs hróts, glæðr leiptra hróts *pl.;* (reið, -reyð). *f. periculosum* fárelding. *fulmina et tonitrua* ljóðgim.

Fulvus höss, jarplitr, úlfgrár. *cf badius, cinereus, niger.*

Fumus reykr. *vapor fumi* reyksvæla. *fumum emittere* rjúka.

Funda slanga, slánga. *cf iacere, mittere.*

Fundamentum grundvöllr.

Fundere ausa, hella, steypa. *f. sanguinem* blæða. *cf coniicere, deiicere, effundere, sternere.*

Funditor sveigir slaungu.

Fundus land, topt, tún. barð, botn, flet, grunnr, grunn, hrönn. *f. maris* marabotnar. *f. avitus* óðal, óðals toptir. *cf vadum, area, domus, rus, praedium; patria, patrimonium, haereditarius.*

Funereus hræugr.

Funestus. funestum tuber banaþúfa.

Funiculus virgill, þáttr, þinull. *f. tortus* snarþáttr. *cf particula.*

Funis bast, besti, hörr, reip, seil, sig, sími, símr, snæri, strengr, taug, tog, tog, við, dragseil, þrárcip. *f. nautici v. navis. cf chorda, filum, fides, ligula, linum, lorum, nervus, rudens, taenia, vinculum.*

Funus hræ, hrer, hrær, lík, nár, moldbúi. *qui funus portat* náreiðr. *cf cadaver, corpus.*

Fur hvinn, þjófr. *f. nocens* meinþjófr. *cf parcus, scelestus, sordidus.*

Furari stela.

Furca den. sleipnir hörva. *cf patibulum.*

Furere æða, geisa. *furens* bystr, óðr, óðlátr, móðgjarn; steinóðr. *cf saevire, furiosus, iratus, insaniens, vehemens.*

Furfur ögn, sáð, vos. *cf seges, semen.*

Furia flagð, skars, skass. listvör, bjúgvör.

Furiosè geysta. *cf marker, vehementer.*

Furiosus ólmr, óðr, óðlátr. *cf saevus, furens, rabiosus.*

Furor æði, móðr, grellzskap. *f. giganteus* jötunmóðr. *cf aegritudo, animus, audacia,*

dolor, fervor, ira, insania, rabies.

Furtivus. res furtiva þýfi.

Furtum stuldr, þýfð.

Furvus jarplitr. *cf fulvus, niger.*

Fuscatus sortaðr.

Fuscus blakkr, brúnn, sámr, myrkblár, mosrauðr. *cf niger.*

Fustis -lurkr. *f. ferreus* járnlurkr.

G.

Gadorum sp. þorskr, þoskr, þyrsklíngr, þysklíngr, brosma, keila, lánga, lýs, lýsa, ufsi, ýsa.

Gaesum kesja. *v. hasta.*

Galea hjálmr, ægir 6. 7. 8), fjörnir 2), fjölnir 1), glævir, glevir, glovir, gríma 3. 4. 5), herkumbl, herkuml, hlífandi, hraunn, hrönn, hravr, hramr, kellir, kollir, skolir, skolkr 7), skollr 9), stefnir, velgr, þoki, þokki; árhjálmr, arhjálmr, fíkmóinn, fiskmóinn, gullskafinn, hallhrímnir, hjálmhöttr, hildigöltr, hildisvín, sóknhöttr, valgöltr 10), valhrímnir. *Denominationes.* I. *duobus verbis* 1. *pileus, calyptra etc.* a) *Odinis* höttr Óðins, hattr Hropts, hattr Bílds, höttr Herjans, höttr Hángatýss, hætta Hángatýss, faldr Óðins. b) *bellonarum* höttr valmeyja, faldr valmeyja. c) *bellatorum* höttr herkonúnga, faldr herkonúnga, höttr Ála, faldr Hamdis, herkuml Hèðins, húfa Högna. d) *pugnae* faldr orrustu, gríma gunnar, gríma galdrs, ísúngr gunnar. e) *serpentis* faldr snáks. *cf galea terrifica (infra).* II. *tribus verbis* a) *ignis (splendor) capitis bellatoris* furr Hèðins reikar. b) *velamen capitis bellatoris* hyla Hèðins reikar. *galea terrifica* ægishjálmr, øgishjálmr, ygishjálmr, ygrshjálmr; faldr hólmreiðar, hjálmr hólmryrar. hjálmr hólmreiðar; gríma gjaldseiðs grundar, gríma seiðs grundar. *galea cooperiens* hulizhjálmr. *galeâ conspicuus* hjálmgöfugr, hjálmsamr. *galeae adsuetus* hjálmtamr, hjálmtamiðr. *galeam complectens* hjálmspennandi. *Epitheta galeae* grár, harðligr, háseymdr, bríngreifðr, aflèttr, úrigr, aringreypr, valskr. 1. *Odin.* 2. *pirata.* 3. *persona.* 4. *nox.* 5. *femina gigas.* 6. *gigas* 7. *gladius.* 8. *mare.* 9. *vulpes.* 10. *lupus.*

Galeatus hjálmaðr, hjálmfaldinn, hjálmhirðr, fallhaddr, járnfaldinn.

Galli (occidentales) Valir, Valamengi.

Gallia (occidentalis) Valland.

Gallicus valskr, valneskr.

Gallina hæna, kaða, keila 1), skaða. *pullus gallinaceus* kjúklíngr. 1. *gadus*, *femina gigas*.

Gallus hani, hábrók, árgali, áslákr, fegríngr, fjalarr 1), gullinkambi, gylmir, kambr, kokr, salgaukr, salgofnir, víðofnir. *galli et gallinae* hæns, höns. *vox galli* gala. 1. *nanus, gigas*.

Ganges fluvius Ganges.

Garrire gala, glama, gleipa, klaka. *cf canere*, *crepare*, *nugari*, *obstrepere*.

Garritus geipun, jarmr, raus, rausan, rösan, saungr, skrap, skvaldr. *cf balatus*, *cavillatio*, *nugae*, *strepitus*, *temeritas*.

Garrulitas gleymr, skrap, slafr, þrap, þrapt. málgráðr, málskáip, málskap, málskjálp, (málfengi). *cf laetitia, loquacitas*, *multiloquium*, *verbositas*.

Garrulus gjósorðr, ræðinn, sparkr, þrapr, velmáll, skrökmálasamr, (skálpgrani *subst.*). *cf loquaculus, vaniloquus*.

Gasterosteus (*piscis*) hornsíl.

Gaudere fagna, una. *cf celebrare*, *experiri*, *habere*, *laetari*, *sentire*.

Gaudium fagnaðr, fögnuðr, friðr, frygð, gaman, glaumr, gleði, glý, leikr, vili, yndi. *den.* eitr ekka. *g. spirituale* andargleði. *gaudii expers* viljalauss. *cf amor*, *cupido*, *deliciae*, *laetitia*, *ludus*, *sonus*.

Gausape dúkr. *cf mappa*.

Gelare svala. *gelatus* frörinn.

Gelicidia frerar.

Gelidus hèldr, svalr, sýldr. *gelida vis aquae* eitr. *cf frigidus*, *praegelidus*, *pruina*, *venenum*.

Gelu frost. *g. glebae* þel. *gelus patiens* frostharðr.

Gemere klekkva, kleykkva, klökkva, stynja, ymja. *gemebundus* klökkr. *cf commovere*, *ingemiscere*, *singultire*, *sonare*, *flexibilis*, *miser*, *tristis*.

Geminus tvennr.

Gemma sker, steinn, gimsteinn, jarknasteinn. *den.* eyleggr, dvergrann; bein hlóðynjar, höll Fals, (ökkr skipars miðs). *gemmae* dygða steinar. *Epith.* bjartr, breiðr, fagrskygðr. *g. arboris* barr, brum, vísir. *cf lapis*, *saxum*.

Gena hlýr, kinn, vángi, vengi. *den.* bígyrðill jótrs. *cf os*. *genis pallidis* kinngrár. *genis madidis* úrughlýra.

Genealogia lángfeðga tal.

Generosus andprúðr, ættgöfugr, áttgöfugr, ættgóðr, áttgóðr, frækligr, frækn, geðbjartr, geðframr, geðstórr, göfuglundr, göfuglyndr, göfugr, háttprúðr, hjartaprúðr, hugdýrr, hugframr, hugprúðr, hugstórr, kynprýddr, kynríkr, kynsæll, kynstórr, lundprúðr, prúðr, rakklátr, rekkilátr, sannprúðr, stoltr, stórlátr. *cf eximius*, *excellens*, *excelsus*, *fortis*, *liberalis*, *magnanimus*, *munificus*, *natus*, *praestans*.

Geniculum (*in herbis*) knè.

Genius álfr; búar *pl. g. tutelaris* hamíngja, hjálpvættr, mögþrasir, vattr. *g. terrae tutelaris* landálfr, landáss; bönd bergsalar *pl. g. eroticus* ori. *genii lucis* ljósálfar.

Gens drótt, fólk, kind, kynd, þjóð, frændgarðr. *cf familia, genus, populus.*

Gentilis áttúngr.

Gentilitia terra áttland.

Genu knè. *in genua procumbere* krjúpa.

Genus átt, ætt, ætterni, kind, kynd, kyn, öðli, slekt. *g. hominum* mannkyn, kyn beima, átt aldar, átt hölda. *omnis generis* allskonar, hverskyns, hvorskyns, hverskonar, hvörskonar. *g. maternum* móðerni. *generis auctor* niðr. *qui genus satiat* kynframaðr. *generis exstirpator* ættrýrir. *cf familia, filius, frater, maiores, conditio, sors, cognati, consanguinei, progenies, posteri, posteritas, prosapia, proles, stirps.*

Gerere bera, heyja, leika, sýsla, vinna. *g. se* breyta, láta. *cf curare, facere, ludere, mutare, ponere, variare.*

Germani Saxar, Sunnmenn.

Germania Saxa sjót.

Germanicus saxneskr.

Germinare gróa. *cf crescere.*

Gerro skraumi.

Gestare bera, halda, valda. *qui gestat* reiðir, valdr, rogandi. *quae gestat* reið. *gestatus in pugnâ* hjaldrborinn. *cf portare, tenere, tollere.*

Gestiens hróðigr. *cf inclytus.*

Gestor vettir, berdraugr, vetinjörðr, vættinjörðr, vættidraugr.

Gestus lát, læti. *gestibus elegans* látprúðr. *gestûs monstrosi* skrípalát. *cf habitus, mos, motus.*

Gibbus kryplíngr (*subst*.

Gigas jötunn, þurs, þuss, þors, tröll, flögð *pl.*; brý?, (risi). ámr, anduðr, api 1), baugi, beli, björgólfr, (björn), 3. 4), brandíngi, brímir 5), dofri, dumbr 7, dumr, durnir 8), ègir, ægir 9), eldr 5. 10. 11), endill 12), fífl 14), fenrir 13), fjalarr 8. 15), fleggr, flegr, furnir, fyrnir, galarr 8), gángr 34. 32), geitir 12), gillíngr, gyllíngr 33), glamr, glaumarr, (glaumr) 32), grillir, grimlíngr, grimnir 16. 17), grínir, gripnir, grunnir, gullnir, gusir, gyllir 11), gýmir 9), gýmnir, hafli, hati 13), heiðr 18. 35), herkir, 10), hlói, hrauðnir 12), hröðúngr, hrauðúngr 12), hriki 20), hrímnir 10. 21. 22), hróarr, hrökkvir, (hroðr), hrúngnir, rúngnir, hrymr; hvalr 23), hveðrúngr 16), hýmir, ími, imr 13), iði, köttr 24), kröttr, kyrmir, leiði, leifi 12), leyfi, litr 8. 26. 27), loði, lutr, mellíngr 28), mímir, miði, miðjúngr, narfi, narvi, nörvi, nati, niði 8), niðjúngr, öndóttr,

örnir, öskruðr, raumr 20), rer 12), sámr 36), skalli 29), skærir, skerkir 5. 10), skorir, skorri, skratti, skrati, skrýmir 5), snæðill, sómir, sómr 30), sprettíngr, spreytíngr, stígandi, stúmi 7), suttúngr, suttúngi, suptúngr, surtr, svarángr, svartr 36), svasuðr, sviðrir 16), tramar *pl.*, unnr 16), vandill 12), ver, verr 9, 5), viddi, vindr 31. 11), víngnir 4. 16. 26), viðarr 37), víparr, vörnir, vornir, vǫrnir, ýmir, ymsi, þiklíngr, þjazi, þorn, þrasir 8), þrymr, 30, 32), þurnir (blendíngr). *Nomina composita* bergjarl, bergdanir *pl.*, bergmærir *pl.*, bergrisar *pl.*, bergstjóri, bergýri, bergþórr, berserkir *pl.*, bergsaxar *pl.*, (brunnmigi?) 6), fjallgautr, fjallgestill, fjallgyldir, flesdrótt *coll.*, grjótmóði, grjótniðaðr, grjótöld *coll.*, helreginn, hraunatli, hraunbúi, hraundrengr, hraunhvalr, hraunskjöldúngr, hrímþurs, jormunþrjótr; alfarinn, algífri, algífr, alsvartr, ásgrúi, ausgrúi, osgrúi, ósgrúi, beinviðr 2), bergelmir, blapþvari, hlapþvari, bölþorn, eimgeitir, æimgæitir, eingeitir, eingelmir, farbauti, fjölverkr, fornjótr, gánglati 38), geirröðr, glaumvarr, (hallvarðr, hamartröll), harðgreipr, harðverkr, hástigi 11), heiðrekr, hlèbarðr 3. 13. 18), hlunnarfi, hrekkmímir, hríngmímir, hræsvelgr 19), hrímgrimnir, hríngvölnir, hripstoðr, hripstorðr, hripstuttr, hrossþjófr, hundálfr, hundólfr, hundallr, kaldgrani, kallgrani, leirbrímir, (mökkurkálfi), (miðvitnir), ófóti, óglaðnir, örgelmir, örgrímnir, rángbeinn, salfángr, sualfanngr, sámendill, sægrímnir, sækarlsmúli, sökkmímir, sökmímir, sekmímir, sokmímir, sóknmímir, stórverkr, vafþrúðnir, vagnhöfði, vindgrípr, vingrípr, víðgrípr, vindsvalr, vínguvögn *pl.*, viðblindi, (víðgymnir), þistilbarði, þrífaldi, þrívaldi, þrígeitir, (þrígeirr), þrúðgelmir. 1. *stultus.* 2. *acrifolium.* 3. *ursus.* 4. *Thor.* 5. *gladius.* 6. *vulpes.* 7. *mutus.* 8. *nanus.* 9. *mare.* 10. *ignis.* 11. *equus.* 12. *pirata.* 13. *lupus.* 14. *fatuus.* 15. *gallus.* 16. *Odin.* 17. *caper.* 18. *clipeus.* 19. *aquila.* 20. *longurio.* 21. *aper.* 22. *accipiter.* 23. *cetus.* 24. *felis.* 25. *color.* 26. *bos.* 27. *salmo.* 28. *clavus.* 29. *calvaster.* 30. *arcus.* 31. *ventus.* 32. *sonus.* 33. *clavis Helae.* 34. *motus.* 35. *saltus.* 36. *ater.* 37. *Asa.* 38. *servus Helae.* *In denominationibus appellantur gigantes* I. *duobus verbis* 1. *ab ipsis,* ɔ: *prosapia, amici etc.* *gigantum* áttrunnr apa, áttrunnr Hýmis, bekkrekkar falljötuns, bræðr bergrisa, bölverðúng belja *coll.*, ætt jötna *coll*, ætt jötuns *coll.*, fenris kindir *pl.*, synir míms *pl.*, niðjar ýmis *pl.*, jóð örnis,

spjalli hrúngnis, spjalli örnis, synir jötna *pl.*, synir suttúngs *pl.*, ætt surts *coll.*, ymsa kind *coll.*, börn þorns *pl.* *a gigantidibus* biðill greipar, mellu vinr, mellu mögr, örþrasir greipar, salvaniðr arinsynjar. 2. *a nanis* átruðr suðra. 3. *a montibus vel terrâ* yggr áleggjar, gætir bjarga, bólmr fjálfrs, bönd bergsalar *pl.*, byggvendr borða *pl.*, byrgitýr bjarga, danir flóðrifs *pl.*, ella steins, finnr fjalla, þjóð fjöru *coll.*, fjölnir fjalla, fyrðar fróns, jólnir útvès, gramr hellis, bör (bravrr) hellis, mildíngr hella, hreinn gnýpa, hrinbálkar þornranns *pl.*, jöfurr heiðar, vörðr nafjarðar, fólk fróns, bönd setbergs *pl.*, þrjótr urðar, dólgr vallar. 4. *devastator solis* elsólar böl, frumseyrir himintörgu, hleifsvelgr himins. 5. ósvífrandi Ása, kálfar álfheims *pl.*, dólgr manna, hrímkaldr mögr, hapt meinsvarans, mágr sefgrímnis, skyldbretar skytju *pl.*, úlfr snótar, ylgr snótar, víngrögnir vagna, þjófr þrúðar. (túnglsjótrúngnir). II. *tribus verbis den.* 1. *ab ipsis* son greipar biðils, greppar fentanna sýrar *pl.*, heimþínguðr víngnis herju, kind miðjúngs mellu. 2. *a montibus* áli undirkúlu vasta, konr fjarðrplis jarðar, menn gallopnis hallar *pl.*, gramr gilja grundar, menn mörar leggs *pl.*, reynir reyrar leggs, skatnar sævar beins *pl.*, vàmr glamma stöðvar. 3. *hostes caeli* dólgar vagna græðis *pl.* IV. *quatuor verbis den.* *a monte* vögn myrkbaka reinar hreins.

Femina gigas áma, atla, brýja, bryðja, elgja, fála 1), flagð, forað, forat, forrat 2), geisa, geysa, gessa, geitla, gífr, ginna, gjálp, gjolp, glumra, gneip, gnepja, gnefja 1), gnissa, greip, gríma 3. 4), grisla, gríðr 1), grýla 5), guma, gýgr 1) hala, hála, hæra, herkja 6), horn 15. 16), hörn 16. 17), hruga, hryga, hrygða, hryðga, hryðja, hveðna, hveðra, hyndla, íma 7. 8), imd, imþ, irpa, keila. 9. 10), kjallandi, kráka 11), leikn, líkn 17), ljóta, mella, mörn, morun, nauma, njörn, norn 12), rygr 17), simul 13), sindr 18), svimul 7), skars, skass, skríkja, svara, sveðja, tröll, unnr 14), þökk. *Nomina composita* ámgerðr, ángeyja, ángrboða. arinsyn, aurgjafa, bakrauf, búseyra, eisurfála, eipurfála, eldvina, fjölvör, gestilja, gestþilja, grottintanna, gunnlöð, harðgreip, hengikepta, hengikæpta, hengikjapta, hengjankepta, hölgabrúðr, hörgabrúðr, hrímgerðr, hyrrokin, hyrrokkin, hýsnoppa, imgerðr, íviðja, járnglumra, járnsaxa, járnviðja, kveldriða, leirvör, leiðvör, loðinfíngra, margerðr, munnharpa, munnrifa, munnriða, mýríðr, myrkriða,

öflugbarða, örboða, riðngafla, rivingafla, sívör, svívör, stophnísa, sveipinfalda, tröllkona, úlfrún, varðrún, vígglöð 1), víglöð, vígtenna, viðsyn, þurbavrð, þvrbörð, þurborð, þaurbaurð. 1. *securis.* 2. *pernicies.* 3. *galea.* 4. *nox.* 5. *vulpes.* 6. *ancilla.* 7. *lupa.* 8. *pugna.* 9. *gadus.* 10. *gallina.* 11. *cornix.* 12. *parca.* 13. *pertica.* 14. *unda.* 15. *amnis.* 16. *Freyja.* 17. *femina.* 18. *scoria.* *Denominatur* 1. *duobus verbis* a) *a gigante* auðsugr jötuns, brúðir berserkja *pl.*, brúðr bergjarls, man bjarnar, brúðr jötuns, drós hrímnis, ekkja hrekkmímis, herja víngnis, hlíflnauma hallvarðs, sprakki hraunatla, mella miðjúngs, mella hrúngnis, mey hýmis, þussa meyjar *pl.*, jötna meyjar *pl.*, mella niðjúngs, kván res, kván reggs, kván surts, snót jötuns, to þursa. kyn gýgjar, móðir jötuns, systir jötna, túngl sjótrúngnis. b) *ab antro, monte etc.* sprund hellis, freyja bjarga, hildr fjalla, víf hamra, sýr fentanna, bil hrauna, íbúur hrauns. c) *mulieres noctivagae* kveldrunnar konur. 2. *tribus verbis vocatur femina (uxor) gigantis* brúðr avrnis jóða, fljóð frumseyris himintörgu, mella hellis grams, kván óðs mána, brúðr múga sefgrímnis, víf áleggjar yggjar. 3. *quatuor verbis appellatur gigantis coniux* farmr arma meinsvarans hapts. *Epitheta* a) *gigantis* fróðr, greypr, hundvíss, aldinn, ámáttigr, forn, baldinn, ballr, ballaðr, illr, mörr, naddgöfugr, öflugr, skrautgjarn, skautgjarn, sólginn, stórúðigr, þjokkvaxinn, þríhöfðaðr. b) *feminae gigantis* dulríf, ferlig, ginljót, ill, leiðilig, nágráðug, raunsjálig, sám, ámátlig, ötul, aum, víðförul. *gigantes primi* úrjötnar, vejötnar, hrímþursar. *gigas vorax* sylggrimnir. *manús gigantum* tröllhendr. *gigantibus habitatus* jötunbygðr. *a gigantibus oriunda* tröllkund. *furor giganteus* jötunmóðr. *gigantum regio* Jötunheimr.

Gignere ala, bera, fæða, föða, geta. *cf alere, capere, ferre, nutrire, procreare, sustentare.*

Gingrire gella. *cf sonare.*

Glaber rotinn. *cf depilatus.*

Glacialis ísugr.

Glaciare svala.

Glaciatus sýldr.

Glacies íss, svell, frerar *pl. den.* *caelum maris* álhiminn. *tectum maris* marþak, næfr ránar. *cortex maris* næfr nykra borgar, næfr hængs hallar. *corium maris* húð hvals búðar. elgjar gálgi. *moles ingens glaciei* stórfrerar *pl.* *fragmina glaciei* ísmöl. *glacie tectus* ísklæddr, svellvifaðr. *cf salebra.*

Gladius. I. arn 1), askr 2. 3. 4), eski 2), atti, blær 5. 6), blèrr, blör, blorr, brandr 7), brimarr, broddr, brumr, dörr, eisa 7), eldr 4. 7. 10), fáfnir 11), fjorr, fólk, gálmr; gárr, góinn 11), gora, gróa, gramr, hjörr, hnefi, hríngr 3. 4. 11. 15. 16), hrotti, hyrr 7), ísarn 1), kvöl 18), kyrr 12), laufi, leiptr 19. 20. 21), leygr 7. 9), lind 22), liðr 11), ljómi 23, 24), ljóti, lotti, mál, málmr 25), malr, marr 4. 9), mekir, mækir, narr, nautr, naðr 3. 11), oddr, ofr, örn 26. 34), refill, sauðr 7), sax, sigðr, skálkr, skolkr 8), skar, skarr, skjómi, skófr, sómi, spörr, stál 27), stúfr 4. 12), sverð, taur, tírr 30), tjörr, tyrr 22. 29), trani 11. 35), vargr 28), ver, verr 9. 10), vifr, vigr, þrór 24. 26. 32. 33). II. hvati, blaðnir, brigðir, brímir 10), eygir, ægir 8. 9. 10), eimir, eimnir, immir, imnir, fellir, fölnir, fölvir, gellir 12), gillir, herðir, hneitir, neitir, hríðir, liðnir, lögðir, laugðir, mörnir 13), öltir, avltirr, oltir, ockir, raufnir, skerkir 7. 10), skerðir, skreivir, skreyvir, skrævir, skrývir, skrýmir, skygþir, skygðer, skyggþær, snyrtir, sofir, valnir, vægir, vegir, vitnir 28), yfrir; skarðr, svelgr 9), vegar, veigarr, þrimar, þrimarr, þremjar, þinurr 31), högguðr, hoguðr, brönduðr, mjötuðr, möðuðr, mönduðr, munduðr, svifuðr, svipuðr; bæsíngr, brotníngr, flæmíngr, fylvíngr, hækíngr 13), hokíngr, helsíngr 14), hvitíngr 9. 13. 17), mæríngr, nættíngr, nettíngr, rekníngr 12), skafníngr, skelkíngr, skælkíngr, skelkvíngr, skölkvíngr, skelvíngr, skerðíngr, skilfíngr 26), skilvíngr, skotníngr, togníngr, tyrfíngr, tyrvíngr; mímúngr, mimmúngr, mimmungr, mimungr, miniungr, rifjúngr, sköfnúngr. 1. *ferrum*. 2. *arbor*. 3. *navis*. 4. *equus*. 5. *aries*. 6. *aura*. 7. *ignis*. 8. *galea*. 9. *mare*. 10. *gigas*. 11. *serpens*. 12. *bos*. 13. *pirata*. 14. *anas*. 15. *circulus*. 16. *annulus*. 17. *piscis*. 18. *cruciatus*. 19. *fulmen*. 20. *caelum*. 21. *sol*. 22. *clipeus*. 23. *splendor*. 24. *nanus*. 25. *metallum*. 26. *Odin*. 27. *chalybs*. 28. *lupus*. 29. *picea*. 30. *gloria*. 31. *vimen*. 32. *aper*. 33. *Thor*. 34. *aquila*. 35. *grus*. *Denominationes*. A. *unâ voce composita nominatur* I. *pugnae* 1. *lux, fulgor* dólgljós, gnýljómi, gunnblik, hjaldrblik, hjaldrkyndill. 2. *radius* róggeisli. 3. *sol* morðsól, morðröðull. 4. *ignis* dólgbrandr, gunneldr, gunnseiðr, gaunnseiðr, gönnseiðr, gunnlogi, gunnviti, morðbál, morðeldr, morðbrandr, rógeisa, sigrbrandr, vígeldr. 5 *fulmen* vígleiptr. 6. *glacies* fólksvell, gunnsvell, gunníss, hjaldríss, styrjökull. 7. *arbor etc.* hjaldrskíð,

fólkskíð, fólkhamla, fólkvöndr, morðvöndr, ímunlaukr, gunnspjót, morðheggr, morðteinn, morðreyrr, vígreyrr, rógþorn, sigbjörk, fleingaldrvölr. 8. *piscis* morðáll. 9. *serpens* dólglinnr, morðlinnr, róglinnr, hjaldrliðr. 10. *malleus* morðhamarr. 11. *cimelium* gamnþíng. 12. *terra* hjaldrland. 13. *noxa* morðfár. 14. *penna* mistfjöðr. II. *vulneris* 1. *lux* bendagr. 2. *ignis* beneldr, sáreldr, benfasti, benlogi, undalog, undleygr, yndleygr, bensægr, bensogr, bensögr, bensigr, bensíkr, sárviti. 3. *glacies* sáríss. 4. *arbor etc.* benlaukr, sárlaukr, benvöndr, sárvöndr, sárklúngr, sárþisl, undreyrr, benþvari, benteinn, sárteinn, benhlunnr, undleggr. 5. *piscis* benstörr. 6. *serpens* benlinnr, sárlinnr, undlinnr. 7. *fera* benvargr. 8. *falx etc.* bensigðr, bengrefill. 9. *noxa* benskóð. III. *sanguinis* 1. *glacies* blóðíss. 2. *arbor* blóðlaukr; blóðvöndr. 3. *candela* blóðkeiti. IV. *vitae noxa* fjörsoðnir, fjörsváfnir. V. *carnis gigas* (*noxa*) holdmímir. VI. *den.* 1. *a pede* leggbiti, leggbítr. 2. *a manu* mundgjallr, mungjallr, munngjallr, mundriði, handsax. VII. *capitis percussor* hausamölvir, hausamölnir. VIII. *cadaveris* 1. *fulgor* hræleiptr, hræljómi, rekyndill. 2. *luna* hræmáni. 3. *arbor etc.* hræklúngr, hræteinn. 4. *serpens* hrælinnr. 5. *canis* hrægagarr, rægagarr. 6. *noxa* hræskóð. 7. *hasta* hræfrakki. 8. hrævaðr, hrævarðr, hrævagautr. IX. *armaturae vel armorum* 1. *fera* málmvitnir, málvitnir. 2. *noxa* hlífgrandi. X. *loricae* 1. *ignis* brynglóð. 2. *arbor etc.* brunpálmr, brynskíð. 3. brynreið, brynstíngr XI. *clipei* 1. *ignis* barðeldr, hlífeldr, randeldr. 2. *arbor* randlaukr, skjaldreyr. 3. *piscis* randáll, randoll, randhængr. 4. *serpens* randlinnr, randormr, rítormr, skjaldlinnr. 5. *fera* randgálkn. 6. *noxa* randfár. XII. *galeae* 1. *sol* hjálmröðull. 2. *ignis* hjálmeldr. 3. *glacies* hjálmsvell. 4. *arbor etc.* hjálmreyrr, hjálmspjót, hjálmsproti. 5. *canis* hjálmgagarr. XIII. *vaginae* 1. *ignis* slíðrlogi. 2. *arbor* slíðrvöndr. 3. *piscis* slíðráll. 4. *lingua* slíðrtúnga. XIV. *bullae arbor* hjaltvöndr. XV. *baltei* 1. *lima* fetilþel. 2. *carina* fetilkjöll. 3. fetilstígr, fetilstíngr. XVI. *cotis* 1. *stratum* heinflet, heinland. 2. *arbor* heinvandill. XVII. *campi praelii* 1. *ignis* valfasti. 2. *cuspis* valbroddr. 3. *arbor* valteinn. 4. *serpens* valnaðr 5. *noxa* valángr, vallángr, valskóð. XVIII. *palatii* 1. *agger* salgarðr. 2. *fera* salgandr. XIX. *ignis coctio* gemseiðr. *cf BXXII.* XX. eggfáinn, eggjumskarpi, dragvandill, ángrvaðill. XXI. afspríngr, bolbiti, bölbiti,

fetbreiðr, geirvaðill, gestmóinn, glymhríngar *pl.*, glymríngar *pl.*, grindlagi, grindlogi, hafraka, hafrakan, herberi, herbrái, höfuðhvessíngr, hríngskóð, huglognir, húðlognir. hvítmál, kaldhamarsnautr, kallhamarsnautr, kallhamarr, kvernbiti, kvernbítr, lángbarðr, lánghúss, lánghvass, málmþorr, meginhríngr, missifengr, miðfáinn, miðfari, naglfari, neðanskarðr, niðhöggr, ölroðarnautr, ormþvari, skíðijárn, svipaljótr, vafrlogi, valkeri, vegjalestir, vægjalestir, snarvendill, verúlfr, vinbjartr, vindbjartr, vinnbjartr, vindþvari. B. *duobus verbis* I. *Odinis* 1. *luna* máni Viðris. 2. *fulgor* ljómi Yms. 3. *ignis* bál Óðins, eldr Óðins, bál Yggjar, eldr Yggjar, bál Hárs, eldr Gauts, eldr Fjölnis, furr Fjölnis, glóð Fjölnis, furr Þróttar, hyrr Þundar, hyrr Hropts, log Þriðja, eldar Olgrs *pl.* 4. *contus* áss Þundar, meginàss Þundar, skíð Bölverks 5. *arbor* vöndr Viðris. 6. *falx* sigðr Gauts. 7. *gaudium* teiti Yggs. *iris* regnboði Hnikars. II. *pugnae vel bellonae* 1. *radius* geisli gunnar. 2. *ignis* eldr orrustu, eldr göndlar, eldr hjaldrs, eldr eggleiks, eldr hlakkar, eldr mistar, eldr sköglar, brandr oddhríðar, furr fleinbraks, furr sköglar, gim ógnar, glóð hlakkar, log gunnar, hyrr hildar, hyrr hríðar, hyrr járnsveims, hyrr hjaldrs, hyrr gunnar, glóð mistar, myrkleygr mistar, glóð rimmu, seiðr sóknar, seiðr þrimu, leygr þrimu, glóð styrjar, tandr sköglar. 3. *fulgor* skin hlakkar, leiptr hildar, ógnar ljómi (*aurum* I B 5 c), vísiljós eggmóts. 4. *arbor*, *contus etc.* áss hlakkar, vöndr gjallar, skíð göndlar, hamla vígs, vöndr hjalds, hjörteinn hríðar, hlunnr hjörhríðar, hnigreyr hjörflóðs, hríðvöndr hjálms, laukr mistar, reyr dylgjo, reyr rimmu, vöndr vígs, þorn þrymu, trafr hlakkar, þrif hlakkar. 5. *glacies* jökull böðvar, íss hlakkar, þunníss gunnar. 6. *serpens* linnr rómu, liðr (liðnir) hjálmraunar, linnr skjaldels, linnr mistar, gnýlinnr göndlar, naðr sóknar, naðr hristar, naðr vàpnhríðar, snákr rógs, ramsnákr rógs. 7. *falx* sigðr hildar. 8. *culter* nífr mistar. 9. *candela* kerti hildar. 10. *noxa etc.* grand oddhríðar, skóð hildar, sakarvíti randa. III. *bellatoris* 1. *ignis* eldr sækonúnga, geiri Gestils, hyrr Heiðis. 2. *arbor etc.* vöndr Vala, vöndr Hjaðnínga, hreyr Högna. 3. *noxa* grand Leifnis. IV. *sanguinis* 1. *ignis* eldr blóðs, eldr sárflóðs, eldr úlfvíns, hyrr hramnvíns. 2. *fulmen* eldíngar blóðs *pl.* 3. *glacies* svell dreyra, sárjökull geima. 4. *arbor* reyr dreyra, reyr undlagar. 5. *serpens* linnr hræsunda, úrfræníngr hræmàna.

6. *canis* hundr blóðs. 7. mærir dreyra. V. *vulneris* 1. *fulgor* blik undar. 2. *ignis* eldr benja, log sárs. 3. *fulmen* fárelding meginsára. 4. *arbor etc.* reyrr benja, þorn sára, teinn unda, laukr sára. 5. *remus* ár sárs, ár bens, ræði benja. 6. *falx* sigðr sára. 7. *piscis* lax unda. 8. *serpens* naðr unda, linnr sára. 9. *fera* vargr unda. 10. *noxa etc.* skóð benja, andvaka unda. VI. *manûs arbor* vöndr mundar. VII. *cadaveris* 1. *fulgor* blik valköstu. 2. *ignis* eldr hræva. VIII. *armaturae* 1. *ignis* eldr herklæða. 2. *fera* freki helsgerðar. 3. *noxa* grand hlífar. 4. krufar hlífa *pl.* IX. *loricae* 1. *ignis* eldr brynju, hryneldr brynju, rynjeldr brynju. 2. *arbor etc.* vöndr brynju, bifteinn brynju, háskutill brynju, birki böðserkjar (*vir* III C 2 b). 3. *piscis* hrynfiskr brynju. 4. *serpens* snákr brynju. 5. *timor* ótti brynju. 6. *noxa* böl hríngserkja. X. *clipei* 1. *sol* röðull randa. 2. *fulgor* blik bauga, blik randa. 3. *ignis* eldr törgu, leygr skjaldar, hyrr skjalda, hyrr hjörlautar, hyrr geirnets, gim hlífar, eisa eggfars, seiðr gramnis, furr fleygarðs, rauðviti randvallar, riðlogi randvallar, ræfrviti Reifnis, glæðr gunnlátrs *pl.* 4. *glacies* íss randa. 5. *arbor etc.* lind hjaldrskýja, laukr randar, reyr rítar, reyrr randa, þorn skjaldar, vöndr baugs, hvítvöndr rítar, rjóðvendill randa, leggr randar. 6. *piscis* fránhvítíngr rítar. 7. *serpens* linnr randar, ormr randar. 8. *fera* garmr bliksólar, sólgagarr seilar, gandr skjalda, fenrir randa, hurðúlfr Óðins. 9. *clavus* naddr hámána. 10. *lima* þél grafnínga. 11. *culter* skelfiknífr hlífar. 12. *noxa etc.* fár randa, váði lindar, váði randar, skóð skjaldar, skóð randa, böl víggnesta, ami víggarðs, andvaka randa, remmiskóð borða, ryðfjón randa. XI. *galeae* 1. *ignis* eldr hjálms, logi hjálma, hyrr hjálma, funi hjálma. 2. *luna* máni fjörnis. 3. *glacies* svell sóknhattar. 4. *arbor* vöndr hjálms. 5. *noxa* grand hjálms, skóð hjálma, ángr hjálms. XII. *baltei* 1. *glacies* svell fetils, (íss svikulgjarðar). 2. *arbor* drafn fetils. 3. stígr fetla. XIII. *arcûs noxa* ángr álms. XIV. a) *vaginae* 1. *stratum* bryggja slíðra. 2. *arbor* þorn slíðra. 3. *draco* flugdreki slíðra. 4. *fera* garmr slíðra. 5. *lingua* túnga slíðra. b) *bullae* 1. *metallum* málmr hjalta. 2. *scopulus* sker hjalta. 3. *terra* land hjalts. 4. *lingua* túngur hjalta *pl.* c) *denominatur ab ipsius partibus* 1. *sol* röðull valbastar. 2. *ignis* eldr valbasta, log odda, brandr lögðis. 3. *glacies* svell þremja. 4. *lignum etc.* sigla samnagla,

vöndr þremja, lunnr þremja. 5. *piscis* lax þremja. 6. *serpens* naðr vetrima, naðr vetþryma. 7. *lingua* túnga vættrima, túnga meðalkafla, svaltúngur rekninga *pl.* XV. *cotis* 1. *stratum, via* haut heina, gata heinar, beðja heinar, einstigi heinar. 2. *tabula* hurð heinar. XVI. *campi praelii* 1. *arbor* vöndr vígfoldar. 2. *serpens* ormr vals, linni vals. XVII. *Heimdali* a) *caput* höfuð Heimdalar, hjálmfyllr Vindhlæs. b) *sector* mjötuðr Heimdalar. XVIII. *denominatur a lupo Fenrer* tugga úlfs, gómsparri Fenris. XIX. *sector hominis* mjötuðr manns. XX. *lumen tumuli* ljós haugs. XXI. *betula aciei* birki eggjar *coll.* XXII. *filius ignis* blestu niðr *cf* A XIX. XXIII. grand hliðar, teinn týra, teinn tjörva. C. *tribus verbis* I. *Odinis* 1 *sol* röðull vagna Grímnis. 2. *ignis* eldr böðvar týs. II. *pugnae* 1. *sol* sól Svölnis jela. 2. *ignis* bál Yggjar ela, eisa Yggs drósar, eisa els álmdrosar, furr Fjölnis þings, hyrr skjaldar hríðar, seiðr fleina skúrar, hardleygr branda storms. 3. *arbor* skíð varrar valþögnis, skíð hlakkar els, vandill Viðris veðrs. 4. *lima* þél els rekninga. 5. *fulgor* blik þróttar ela. 6. *serpens* linnr sverða sennu. 7. meitir sleitu móts. III. *sanguinis* 1. *sol* sól sára ranna. 2. *ignis* eldr unda gjálfs, glóð hrafna víns, furr fleina sævar, dynbrími glæs hræs. 3. *glacies* svell sárs dreyra. 4. *lignum etc.* vöndr vopna döggvar, árar sárs sunda *pl.* IV. *cadaveris* 1. *luna* nið ara steikar. 2. *ignis* eldr munins tuggu. V. *loricae* 1. *sol* hnitsól ara fltjar. 2. *arbor* litvöndr Hèðins fltjar, viðir Gauta hafnar, birki böðvar serkjar. VI. *clipei* 1. *ignis* eldr þróttar skýja, furr fleina brautar, brandr böðvar nausts, látreldr valrúgar Ellu, harðglóð borðs bliks, ginnviti leygs götu, hyrr gunnar ræfrs, eldr hlæbarðs hlífar, leygr jöru skriptar, kindar lögðis mána *pl.*, leygr skipa sólar, viti ræfrs Reifnis. 2. *lignum* hlunnr hurðar Hagbarða, meginskíð fleina lands, (teinn tjörva lautar). 3. *fera* fress Ata vararhúsa, gálkn Þriðja hauðrs. 4. *noxa* skóð Sköglar skýja, galli Gauts hurðar, grand garðs oddhríðar. 5. hneitiknífr hlífa hjaldrgoðs, krufar hveitihlífa hjaldrgoðs *pl.* VII. *galeae noxa* fár gunnar grímu (*pugna* C 7 b). VIII. *denominatur a gladio* skerðir fetils drafnar. IX. *denominatur a lupo Fenrer* sparri Fenris varra, gómsparri gyldis kundar. D. *quatuor verbis* I. *ignis pugnae* valbrandr raddar nadds hámána. II. *clipei* 1. *ignis* stekkvifyrr stalls hlífar þeys (*clipeus* D 3). 2. *lignum* hjálm hólms fenris

randa. 3. *serpens* naðr fetils storðar strandar. E. *quinque verbis* gim drífu gífrs hlèmána naustablakks. *gladii partes* ann, önn, bak, benknúar, benskeið, blóðhnefi, blóðiða, blóðrefill, blóðvaka, blóðvarp, blóðvarta, brandr, eggteinar, emjar, gelmíngr, harðføtr hjalta, (haugfáðr), herðr, hjalt, höggfáðr, höggstaðr, hugró. höggró, iðhvarf, iðvarp, keri, ljúgfengr, meðalkafli, missifengr, mundriði, mundriðr, oddr, sigrhnoð, skafníngr, skálm, skálpr, fetilhams, skíð, þèl reknínga, svaltúnga reknínga, sverðgelmíngr, tángi, undirdregníngr, unn, onn, valböst, valbust, vargr, vættrim, vettrim, vetþrymar, þremjar. *gladio dissectus* hjörklofinn, hjörkrafðr. *gladio auctus* hjörstærðr. *gladio caesus* sverðbautinn. *magna copia gladiorum* sverðgnótt. *vibratio, eductio gladii* sverðtog. *gladii destringendi cupidus* togfúss, tokfúss. *defectus gladiorum* vansverðat. *Epitheta gladii* alstríðr, bitrligr, bitr, blár, blóðfrekr, blóðrekinn, blóðroðinn, blóðugr, bráðrakinn, bráðrekinn, breiðr, dreyrugr, dýrr, eggfáinn, eggfallinn, eggfránn, egghvass, ellveldr, fjörharðr, fjörnæmr, fránn, gyltr, gjallr, gránn, grannfengr, gullhjaltaðr, gullvarpaðr, gullviviðr, hárr, harðeggjaðr, heinþyntr, hjaltaðr, hjaltuggiðr, læblandinn, ljóss, málfár, málfáinn, mærr, mjúkr, öflugr, ókostalauss, ramligr, ramsleginn, rauðbrúnn, rauðbúinn gulli, rekinn, reyndr, rauðr, roðinn, rógörr, súrbeitr, silfrvafinn, skarpeggjaðr, skarpr, skafinn, skygðr, slíðrbeittr, slíðrdreginn, slíðrdúkaðr, slíðrtoginn, snarbeindr, snardreginn, snarpeggjaðr, snarpr, þunnr, starreggjaðr, stirðr, styrkr, svalr, svartskygðr, sveigðr, toginn, uggligr, úrigr, úskjálfandi, valreyndr, valskr, vígfúss, þróttöfligr, þunngjörr. *sonitus gladii exprimitur verbis* gella, grenja, sýngja, þjóta, hvína, ymja.

Glandulosus ökkvinn. *cf glebosus.*

Glans fylvíngar *pl.* *gl. silvestris* akarn. *cf clam.*

Glarea möl.

Glaretum melr.

Glaucus grár. *cf canus.*

Gleba torf. *cf caespes.*

Glebosus ökkvinn. *cf glandulosus.*

Glessum röf. *cf electrum.*

Gliscere gróa, þróast. *cf crescere.*

Globus böllr, hvel, mýill, mýll. *gl. strepens* rumböllr. *cf lapis, rota.*

Gloria dýrð, æra, era, frami, fremd, frægð, fregð., hróðr, makt, magt, sómi, tír, tírr, uppreist, vegr, vegsemd, vegsemi, manndýrð. *gl. magna* megintírr. *gl. bellica* vígrisni. *Epith.* nýtr, hárr, öflgr, sætr,

lángr, góðr, sannr, mætr, vegmikill. *gloriae cupidus, studiosus* tírfylgjandi, tírrøkr, vegilátr, vegrækinn, vegrækjandi *subst. gloriâ incitatus* tíreggjaðr. *gloria bellicâ eminens* vígrisinn. *cf celebritas, excellentia, facinus, fama, fortuna, honor, laus, miraculum, pompa, potestas, successus, virtus.*

Gloriari hælast. *de se glorians* hælinn, allhælinn, hræsinn. *jure glorians* sannhróðigr. *cf laudare.*

Gloriatio hól, skrum. *sinè gloriatione* hóllaust.

Gloriosè framliga, framla, steigrliga. *cf iactanter.*

Gloriosus dýrligr, dýrr, dýrðhittandi, hróðigr, hróðugr, hróðrauðigr, sannhróðigr, snillifimr, tírbráðr, tírmildr, tírprúðr, tír sæll, tírsamr, tygiligr, vegfróðr, veghrösinn, veglyndr, vegmikill, vegmildr, vegsamr, vegsæll, virðugligr; leyfðar kendr, alhróðigr. *cf clarus, excellens, eximius, inclytus.*

Glossa glósa. *cf explicare, figura.*

Gnarus fróðr, svinnr, víss, sannvitr. *gn. multarum rerum* margfróðr, margspakr. *cf callidus, peritus, prudens, sciens.*

Gnaviter góliga, góla. *cf bene.*

Gnavus dugall, gegn, iðvandr, óslækinn, úslækinn. *cf sedulus, strenuus.*

Gothi Gautar.

Gothicus gautskr, gotneskr.

Gracilis klèn. *cf tener.*

Gracula kráka.

Gradi stíga. *cf incedere, scandere.*

Gradus pallr, stig, -rið. *cf scamnum, subsellium.*

Graeci Grikkir, Girkir, Gerkir.

Graecia Grikkland, Grikkja land.

Graecum mare Grikksalt.

Gramen gras, strá. *den.* haddr jarðar, fax jarðar.

Grandis stórr, stórgjörr, ólítill, úlítill. *cf ingens.*

Grando hagl, grap. *den.* grjót skýja. *gr. crepans* hryngrap. *grandine tegere* hegla. *grandine velatus.* haglfaldinn. *cf nix, nimbus.*

Granum barr, korn. *cf semen, mica.*

Grassari gana, geisa, ólmast, svarra, sveima, vaða, þeysast. *g. in pugnâ* böðvast. *qui grassatur* -sveimaðr. *cf ferri, ruere, saevire, strepere, tumultuari, vagari.*

Grassatio brökun, braukun, brokon, gángr, sveimr. *gr. luporum* gandreið. *cf turba, tumultus, equitatio.*

Grassator faraldr.

Gratia blessan, hollusta, hylli, sátt, þekt, þökk, líknstafir *pl. gratias agere* þakka. *gratiam sibi conciliare* blíðka. *gratiam concedere* náða. *in gratiam reducere* sætta. *in gratiam redire* sættast. *nullae*

gratiae óþökk. *cf amor, animus, concordia, favor, pax.*

Gratiosus byrsæll, líknfastr, lofsæll, lofstyrkr; rómsæll. *cf favorabilis.*

Gratus hægr, hollr, ljúfr, tíðr, vildr, þægr, þekkr, þokkr, þekkiligr, hugþekkr, -þægiligr. *grato animo* þarfsamliga. *cf acceptus, bonus, carus, commodus, creber, iucundus.*

Gravare (sverra). *qui gravat* sverrir.

Graviditas snúðr. *cf mutatio.*

Gravida (*de feminâ*) barni aukin. *gravidam facere* barna.

Gravis þúngr, ballr, breiðr, digr, fíkr, gildr, svarr, þèttr, höfugr, höfugligr, háligr, megnligr, ólèttr, aflèttr, (hrunult). *valdè gr.* afarþúngr, meginþúngr, stórþúngr. *de dolore* fastnæmr. *gravem reddere* þýngja. *cf crassus, illustris, magnus, momentum, solennis, vehemens.*

Gravitas þýngd.

Graviter allþètt, dála, fíkula, fullgóliga, raunfast, þèttan. *cf malè, mirabiliter, vehementer.*

Gressus far, ferill, gángr. *gr. impeditus* vafor; vafur. *cf conditio, ire, iter, itio, incessus, navis, res, vectura.*

Grex hirð, hjörð.

Griseus grár, grásènn.

Groenlandia græna veldi.

Grunnire gnyðja, hrína, ríta, rýta.

Grus trani, trana. *gruum more aptatus* tranfeldr.

Gryphus gripr.

Gubernaculum vide sub navi.

Gubernare stýra. *gubernans terram* foldgnár.

Gubernator stýrir, stýrimeiðr. *g. navis* húfstjóri; loptbyggir unnar eykja.

Gulosus vir sveigir osta.

Gurges áll, kaf. *cf altum.*

Gustare bergja. *qui gustat* bergir.

Gutta dropi, dros. *gutta lupatorum* meldropi. *guttae veneni* eitrdropar. *cf pluvia.*

Guttur barki, kverk. *cf faux.*

Gynaeceum búr.

H.

Habena taug, taumr, vegtaug, tygill. *habenâ ducere* teyma. *cf funis, lorum, vinculum.*

Habere hafa, eiga, ráða, una, búa of, búa um. *qui habet* hittir. *haberi* heita. *cf habitare, possidere, debere, agere, tenere, prodere, constituere, regere, potiri, imperare, praeesse, uti, frui, facere, adquiescere, gaudere.*

Habitaculum búð, bygð, heimr, inni, ìði, setr, sjót, sjöt, salkynni *pl. cf coelus, domicilium, domus.*

Habitare búa, byggja, byggva. *late habitatus* víðbygðr. *hominibus habitatus* herbygðr. *cf adparare, habere, incolere, instruere, ornare, parare, possidere.*

Habitatio setr. *cf aedes, locus.*

Habitator atseti, atsitjandi.

Habitus hamr, hams, götvar *pl.*, lát. *habitûs opimi* þrifligr. *cf forma, gestus, ornatus, vestitus.*

Haematopus (*avis*) tjaldr.

Haener (*Asa*) Hænir, fetmeili, fetmeli, lángifótr, aurkonúngr, sessi Óðins, sinni Óðins, máli Óðins, vin hrafnásar, inn skjóti áss.

Haereditarius; sella haereditaria arfstóll. *fundus haereditarii* aðalvellir, óðalvellir, óðaltorfa. *villae haereditariae* óðalstóptir. *qui iure haereditario possidet* óðaldraugr.

Haereditas arfr, erfi, erfð, áttleifð, ættleifð, niðerfi. *haereditatem adire* erfa. *haereditatis adpetens* arfiyndr. *cf patria, patrimonium, possessio.*

Haerere loða, sitja, skolla, stúra, tolla, þruma. *taediosum h.* snópa. *cf manere, sedere.*

Haeres arfi, erfingi, erfir, arfnyti, arftegi, arfþegi, arfvörðr, arfðegir, erfimeiðr, erfinyti, erfivörðr. *cf filius.*

Haesitare ugga, váfa. *cf dubitare, oscillare, vibrare.*

Halare anda.

Halec síl, síld; *den.* spáþernur nóta *pl.*, akar mútur *pl.*, jökla mútur *pl. sp.* geirsíl. *Epith.* sporðfjaðraðr. *cf clupea.*

Halitus andi, blástr, blesta.

Hamus (aungull), agngagl, agngálgi, krókr, (kneif), ángi atrennis. *hamo captus* aungulgripinn.

Hasta darr, dörr, döf, falr, fleinn, frakka, gefja, geirr, kesja, lenz; lind, málmr, myt, nata, naut, oddr, ormr, peita, snata, spjör *pl.*, spjót, spörr, stál, svaf, sviða, vigr; gúngnir. atgeirr, baugspjót, snærisdörr, hræteinn, hræfrakki, hákesja, gaflak, bolbiti, undfleinn, hræmæki, (döflen, daufleinn, snamfleinn). *Denominationes*

A. *unâ voce compositâ* 1. *serpens* a) *pugnae* fólknaðra, róglinnr, vígnaðr. b) *sanguinis* blóðormr. c) *vulneris* benlinnr, sárlinnr, undlinni, undlinnr, unnlinnr. d) *cadaveris* hrælinnr, hrænaðr. e) *clipei* rítormr. f) *ictûs* skotnaðr, höggormr. 2. *piscis* a) *vulneris* bensíld, benstörr. b) *cadaveris* hræseiðr, hræsíkr, hræsíld. 3. *candela cadaveris* rekyndill. B. *duobus verbis* 1. *serpens* a) *pugnae* linnr rómu, linnr mistar, naðr sóknar, eitrþvengr vígs. b) *sanguinis* linnr hræsunda, grálinnr undgjálfrs, úrfræníngr hræmána. c) *vulneris* linnr sára. d) *campi praelii* linni vals. 2. *piscis* a) *sanguinis* hræbertíngr sevar. b) *loricae* hrynfiskr brynju. 3. *draco* a) *vulneris* flugdreki sára. b) *vaginae* flugdreki slíðra. 4. *tigillum bellonae* spjót hlakkar. 5. *offa* (*noxa*) *Odinis* tugga Herjans. 6. döf Darraðar, staung Darraðar. C. *tribus verbis: serpens sanguinis* storða stirðörriði hjaldrdrifs. *tubus hastilis* falr. *spiculum hastae* fjöðr. *manubrium hastae* geirskapt. *amentum hastae* snæri. *Epitheta* flugbeiddr, bráðrakinn, bráðrekinn, gjallandi, gollinn, gránn, grannr, grár, gullroðinn, mannþúngr, traustr.

Hastile geirtrè, spjótskapt. staung Darraðar.

Haudquaquam ekki, vilgi. *cf perquam.*

Haurire ausa, svelgja. *cf devorare.*

Haustrum ausa. *h. nauticum* bytta, butta, ausker, austker, austskota.

Haustus sylgr. *cf potus. h. vibrabilis* lyptisylgr.

Hebdomas vika.

Hebes slæfr, sljór, slær, sler. *non h.* úsljór, òslær, úsler. *cf obtusus, ignavus, imbellis, iners, celeriter.*

Hebetare deyfa, sljófa. *qui hebetat* deyfir. *cf mollire, obtundere.*

Hedera viðvindill.

Heimdallus Heimdallr, Heimdali, gullintanni, dólgr Loka, eigandi Gulltopps, hallinskíði, hvíti áss, mögr níu mæðra, reinvarr ragna, tilsækir Vágaskers, tilsækir Síngasteins, mensækir Freyju, vörðr goða, Vindhlær.

Hela Hel, lifra úlfs, mær Loka, mær hveðrúngs, nipt fenris, nipt nara, nipt njörva, bróðurdóttir Bíleists, jóðis úlfs ok narfa, nipt tveggja baga. *Helae* 1. *catillus* húngr. 2. *cochlear* afleldr. 3. *sera* lati. 4. *limen* brotaböl, þolmóðnir. 5. *domus* Eljúðnir. 6. *aula* víðopnir. 7. *lectus* kör,. körbeðr. 8. *tentorium* forað, forat. 9. *culter* sultr. 10. *scamnum* forfall. 11. *arca* frostopna. 12. *servus* gánglati. 13. *an-*

cilla gánglöt. 14. *clavis* gillíngr, gyllíngr. 15. *ianua* gjallandi. 16. *ager* hnípinn. 17. *canis* vanínqi.

Hepar lifr.

Hera húsfrú, húsfreyja, drottníng. *cf regina, domina.*

Herba gras, jurt, urt, laukr, rúfr, rúgr. *h. medicamentosa* lyf. *herbarum proventus* gróska, gróði. *cf allium, arbor, gramen, secale, seges.*

Heri gær, geir, görr, gor, í gær, í gor.

Heroina hreystisprund.

Heros kappi. *coll.* lofða kyn.

Herus halr, drottinn, húsbóndi, húsgumi, lánardrottinn. *cf dominus, paterfamilias.*

Hiare gína, gnapa, (gapa). *hiante ore intueri* gapa. *cf manere, nutare, os, rictus.*

Hiatus gap.

Hiberni Írar, írsk þjóð, drótt írskrar þjóðar.

Hibernia (Írland), Íra land, Íra grund, Íra bygðir.

Hibernicus írskr.

Hic (*pron.*) hinn, þersi, þessi.

Hic (*adv.*) hèr, hèðan, hèðra, híngat, þinnig. *cf hinc, huc.*

Hiems vetr, vitr, vintr; hríðmál. *den.* sonr vindsvals, mögr vindsvals; *nox ursi* nótt bjarnar, nótt húns. *dolor avium* sút fugla, stríð fugla. *noxa serpentum* ormspellir, fellir orms, galli orms, sótt grettis, ógn naðrs, bani orms, tregi orms, ángr orms, sótt orms, stríð snáka, stormr orma, sút leiðar þvengs. *h. turbulenta* bálkr. *pater hiemis* vindsvalr, vindlóni, vindljóni. *per hiemem* vetrlengis.

Hierosolyma Jórsalir.

Hilaris bjartr, glaðr, hress, kátr, kerskr, teitr, blíðhugaðr, glaðværr, hugreifr, ölværr, skelkinn. *valde h.* meginkátr, margteitr. *rarò h.* sjaldhýrr. *h. in sermone* glaðmæltr. *h. cerevisiâ* ölkátr, ölreifr. *hilari animo* fullgóliga. *cf dicax, laetus, splendidus.*

Hilaritas glaumr, kæti. *hilaritatem praeferens* keskilátr. *cf laetitia, sonus, turba.*

Hinc hèðan, þaðan. *cf hic, indè.*

Hinnire gneggja.

Hinnulus dýrkálfr.

Hippopotamus nykr.

Hircus v. caper.

Hirrire hrjóta.

Hirsutus loðinn.

Hirundo svala.

Hispanicus valskr.

Historia historía, letr, ritníng. *cf scriptura.*

Histrio leikari, orgari, trúðr, höfuðskrípa maðr. *cf ludio.*

Hnossa (*dea*) Hnoss, mær Gefnar, mær Sýrar, hróðrbarn Hornar, dóttir Vana brúðar. *cf cimelium, pretiosus.*

Hoedulus kiðlíngr.

Hoedus kið.

Holsatia Hollseta. (Hollsetu-

land, Holdseta, Holdsetuland, Holtsetaland).

Homicida morðvargr. *h. sceleratissimus* yfirmorðíngi. *cf interfector, sicarius.*

Homicidium morð.

Homo mann, mannr, maðr, gumi, höfuð, halr. *v. vir. h. niger* blámaðr. *h. vasto corpore* skrokkr. *h. indecorè incedens* skeiðklofi. *h. aeneus* eirmaðr. *h. ligneus* trèmaðr. *hominibus spoliatus* herstoli *homines diligenter explorans* mannvandr. *homines* átt, öld, öll, aldir, beimar, dagmegir, dagssynir, drótt, dróttmegir, ferð, fírar, firðar, fyrðar, fjorvar, fjörvar, flotnar, fólk, fólg, furðar, fyrvar, gautar, gestir, gotar, gotnar, gumnar, gumar, gunnar, gymar, helmíngr, helfíngr, herr, höldar, hörðar, inndrótt, innhýsingar, ítar, ýtar, kind, kindir, landherr, landsfólk, ljónar, ljóðan, ljóðmegir, lofðar, tífar, sveit, urþjóð, verþjóð, yrþjóð, verar, verliðar, verðar, virðar, þjóð; alda börn, alda synir, átt aldar, átt hölda, kyn beima, gumna synir, megir Heimdallar, jóð þjóðar, firða kind, seggja kind, gumna kind, ljóna kindir, skatna kindir, ýta kindir, virða kindir, kyn þjóðar, kyn aldar, kyn lýða, kyn lofða, kyn seggja, lið hölda, lið ljóna, lið fyrða, ljóna sveitir, ljóða synir, niðjar hölda, synir sigtíva, hölda synir, virða synir, ýta synir, sveit lýða, sveit seggja, kyn ýta, kyn bragna. *homines mali* óþjóð.

Homuncio dritmenni, fnauði, gárúngr, gaurr, gáði, ginnúngr, gunnúngr, gogr, gókr, gopi, gromr, heimdragi, heimdregi, hraumi, kauði, kyrpíngr, leyma, slinni, slókr, snýta, túngi, tútr, vákr. *cf ignavus, nequam, scurra, stultus, vappa.*

Homunculus tuttr.

Honestas siðavendni, siðvendi, siðsemd, svinna. *cf modestia. ad honestatem compositus* siðvandaðr.

Honestus alsæminn, göfugr, hlutvandr, lofkvaddr, sæmiligr, siðlundaðr, snotr, virðugligr. *vir h.* heiðrsmaðr. *cf bonus, elegans, excellens, eximius, sapiens, splendidus.*

Honor æra, era, frami, fremd, frægð, heiðr, hróðr, makt, magt, menska, sæma, sæmd, sómi, uppreist, vegr, vegsemd, vegsemi; vegsmunir *pl. qui honorem conciliat* sæmir. *qui honorem deprimit* vegþverrir. *honore incitatus* tíreggjaðr. *honore ornatus* tírgöfugr. *honoris cupidus* vegskjótr. *honoris expers* veglauss. *cf decus, gloria, humanitas, magnificentia, pompa, potestas, ornamentum, virtus.*

Honorabilis háligr, virðugligr. *cf laudabilis, gravis, magnus, sanctus.*

Honorare frama, fremja, heiðra. *honoratus* óneisinn,

vegsæll; *h. a populo* áttgöfgaðr. *cf laudare, excellens, contumelia.*

Hora stund. *h. brevis* ögrstund. *h. diei nona* undorn, undurn, undarn. *cf tempus, spatium, mox, brevi, nuper, modo, aliquanto, interdum, admodum, perquam, valde.*

Hordeum barr, bygg. *h. maceratum* hrosti. *h. gallicum* (*vel grande*) valbygg. *hordei mustum decoctum* virtr. *acervus hordei* bygghjálmr.

Horrendus ljótr, forljótr, gníðugligr. *cf immanis, deformis, saevus, dirus, periculosus.*

Horrere hrolla.

Horreum hjálmr, hlaða.

Horribilis leiðiligr. *cf detestabilis.*

Horridus ljótr, úfr. *horridum facere* ýfa. *cf deformis, iratus, inaequalis, exasperatus.*

Horrisonus hljóðgreipr.

Hortari eggja, fýsa, hvetja, kveðja. *cf acuere, salutare, auctor, suasor.*

Hortus garðr, aldingarðr. *h. pomarius* apaldrsgarðr. *cf agger.*

Hospes gestr. *h. furax* hvinngestr. *cf advena.*

Hospitalis gestrisinn.

Hospitalitas beini, löð, sannr, saðr. *cf aequitas, invitatio.*

Hospitari (*apud aliq.*) gista (e-n).

Hospitium andfáng, friðr, gisting, löð, vist. *h. amicum* ástkynni. *h. familiare* kynni. *hospitio excipere* gæða. *cf hospitalitas, cibus, invitatio, mansio, cibare.*

Hostia tafn. *cf esca, victima.*

Hostilis fjandsligr, striðligr. *cf infestus.*

Hostilitas dólg, dylgja. *cf odium, simultas.*

Hostis dólgr, fjandi, sekvi, sökkvi, sökki, sökkvir, stillir, váði, þraungvir, þreyngvir, þröngvir, andskoti, farsætandi, fjandmaðr, ósvífrandi, ósvífrúngr, ósvífruðr, óvinr, skaðamaðr, ofdólgr, umdólgr, sökudólgr, sökunautr, tálvinr. *h. consanguineus* vargdropi. *cf inimicus, adversarius, insidiator, oppressor, dux.*

Huc hèðra, híngat, hinnig, þinnig. *cf hic, ibi.*

Humanitas blíða, menska, menzka, mildi, vinnur várkunnar *pl. cf benevolentia, benignitas, clementia, liberalitas, dignitas, honor, virtus.*

Humanus menskr, mennskr, menzkr, menniligr, góðlátr, mjúklyndr, sáttagjarn. *res humanae* aldarfar. *cf bonus, placidus, pacificus.*

Humare fela. *humatus* moldar genginn, ausinn sandi, ausinn haugi.

Humerale (*sacerdotum*) hökull.

Humerus herðr, öxl. *den.* stallr byrðar, meiðr heiðiss

únga, hlíðar land heiðiss. *humeris pronis* herðilútr. *ab humeris tenuis* herðiþunnr.

Humidus deigr, úrigr, votr, dreypiligr, úrþveginn. *cf mollis, madidus, rorans, cruentus.*

Humilis lágr, aumligr, auðmjúkr, mjúklátr. *sensu malo* grunnúðigr. *humilem reddere* lægja, læga, legja. *cf imprudentia, submissus, deprimere, modestus.*

Humor úr. *h. lentus* slíkr.

Humus aurr.

Hunni Húnar, Hýnir, Húna börn, vinir Borgunda. *Hunnorum terra* Húnaland, Húnmörk. *Hunnorum reges* Húnkonúngar.

Hunnicus húnskr, húnlenzkr. *Hunnicae gentes* Borgundar.

Hymnus sálmr, ymni. *cf psalmus.*

Hypocaustum eldhús, hyrketill.

Hödus Höðr, son Óðins, andskoti Baldrs, blindi áss, dólgr Vala, sinni Heljar, skjótandi mistilteins.

I.

Ibi hinnig, hissig, þángat, þar, þars, þaðra, þenna, (þerna), þer. *cf eò, illic, indè.*

Ictus hlömm, högg, slag, -slög. *i. sonorus* dynskot. *i. fronti inflictus* ennihögg. *i. cervici inflictus* hálshögg. *i. ingens* stórhögg. *i. infelix* harmflaug, harmslavg. *i. obliquè inflictus* skylihögg. *ictus graves infligens* stórhöggr. *cf clades, damnum, incommodum, modus, molestia, sonitus.*

Idcirco því.

Idem einn, samr, slíkr. *cf unus.*

Ideo því, þí.

Idunna Iðunn, Iðuðr, kona Braga, gætandi epla, Ása leika, ránfengr Þjassa, dís goða bekkjar, (bekkjar dís Brunnakrs). *palatium Idunnae* (Brunnakr).

Igitur þá.

Ignavia bleyði, frýja, hugbleyði, kjarkleysi, klæki; *den.* hreggvana sprakka hraunatla. *crimen ignaviae* frýja. *ignaviae arguere* frýja. *fama ignaviae* slökniorð, slækniorð. *cf flagitium, timiditas.*

Ignaviter slægliga.

Ignavus 1. *adiect.* argr, armr, blautr, blauðr, darrlatr, dáðlauss, dasinn, drasinn, eljunlatr, hlækinn, hugarglöggr, hugblauðr, huglauss, kvalráðr, óframr, örhjartaðr, ósnjallr, löskr, raglystr, slær, slæfr, þjarfr, þrekförlaðr, þrekvendr, sannargr. 2. *subst.* auvirði, blotamaðr, barkhrjóðr, dóli, dirokkr, dusilmenni, drusilmenni, dugga, leyra, loki, lokr, lóra, lòra, motti, ölmusa, ragmenni, skjáðr, skræfa, skreyja, skreja, skrjáðr, sleyma, slytti-

makr, slittimakr, teyða, vàmr, væmr, vomr, þembiþrjótr. *cf hebes, imbellis, iners, mollis, nebulo, vagus.*

Ignicomus eldfaldinn.

(*Ignipotens* glævaldr).

Ignis bál, blossi, brandr 1), brennir, brími, brinni, brun, busi, buði, dini, duni, dusill, eimi, eimr, eisa 1), eldr 1. 2. 3), ellr, farri 4), fasti, feykir, feyrr, fýrr, furr, forr, fæðir, (fölski 5), freki 6. 7), frekr, funi, geiri, gim, glóð, gneisti, neisti 9), gnipall, (hagall), harkr, herkir 2), hiti, hörvir, hrapi, hrímir, hrímnir 2. 10. 11), husli, hyrr 1), ildi, kindr, kyndr, kveykir, kveyktr, læ, lei, leivi, leygr 1. 12), lögr 12. 13), linnr 8), myln, nertill, ölgr 4. 11. 14), sauðr 1), seyðir, síkr 15), skerkir 1. 2), snæra 16), sogr 12), tandr, tandri, (tjörr), tusi, usli, uði, viti, ysja; dunsoðr, dunsuðr, hripuðr, hrotuðr, hroðuðr, eimyrja, einmyrja, eymyrja, eyviti, brísingr, brinnandi, hroðúngr, forbrennir, vafrlogi, valfasti, velannfasti. 1. *gladius.* 2. *gigas.* 3. *equus.* 4. *bos.* 5. *cinis.* 6. *lupus.* 7. *navis.* 8. *serpens.* 9. *scintilla.* 10. *aper.* 11. *accipiter.* 12. *mare.* 13. *liquor.* 14. *Odin.* 15. *salmo.* 16. *pugna.* *Denominationes.* 1. (*nutritor vitae* aldrnari. 2. *possessor radiorum* njótr geisla. 3. *fumi* α) *vomitor* reykvellr. β) *emissor* rösuðr reyks. 4. *canis prunarum* garmr glóða. 5. *noxa glaciei* ángr íss. 6. *arboris*, *radicis* a) *noxa* bani viðar, grand viðar, grand elris, hel kastar, vel kastar. b) *hostis* limdólgr, herr viðar. c) *gigas* tröll viðar. d) *morbus* birkisótt, bitsótt hlíðar þángs. e) *dolor* limsorg, böl markar, böl vandar. f) *timor* (*periculum*) ótti birkis, váði lindar. g) *fur nocens* meinþjófr markar. h) *fera* α) *lupus* hrótgandr, úlfr storðar. β) *canis* hrótgarmr, limgarmr, garmr elris, garmr fyriskóga, rakki selju, hrottgarmr viðar. i) *sudor* sveiti elris. 7. *aedium* a) *noxa* húsþjófr, bani húsa, bani hallar, grand húsa, lífgalli hallar. b) *fera* (*lupus*) hofgyldir, hölgyldir, gandr hallar. c) *sol* sól húsa. 8. *noxa Halvi* bani Hálfs, galli Hálfs. 9. *filius Fornioti* sonr Fornjóts. 10. *filius maris* niðr sævar. 11. *frater* a) *maris* bróðir ægis. b) *venti* bróðir vinds, bróðir vidda, bróðir elreka. *Epith.* bjartr, brenniligr, glóðfjálgr, hárr, heitr, hættr, ljóss, skæriligr, steinóðr, suðr, svipgárr. *ignis praenuntiativus* viti, vísiljós. *i. ingens* valbrandr. *i. saliens* stekkvifyrr. *i. fatuus* hræfasti. *i. stridulus* hryneldr, rynjeldr, ljóðglm. *i. præstans* ítrleygr. *i. splendidus* fagrgim, fagrviti. *i. rutilus* rauðviti. *i. tecti* ræfrviti. *i. volitans* (svigalæ). *i. qui*

stipulâ alitur stráeldr, hálmeldr. *igne dejectus* hyrfeldr. *ignem augens* hyrgildir, hyrgildandi. *igne intactus* óbrunninn. *igne deletus* orbrendr. *de stridore ignis adhibentur voces* bauka, dynja, gnauða, grenja, þjóta. *cf flamma.*

Ignobilis aumligr.

Ignominia hneysl, hneyxl, vansi. *ignominiâ adficere* hneisa. *ignominiâ non adfectus* óneiss. *cf contumelia.*

Ignorantia (eyvit, eyvita).

Ignoscentia miskunn, vàrkunn, vinnur vàrkunnar *pl. cf venia.*

Ignoscere miskunna.

Ignotus ókunnr, ókuðr, ókunnigr, ókunnugr.

Illabi koma á. *cf venire.*

Illaudatus lofhnugginn. *cf inhonoratus.*

Ille hinn, enn, hann, sá, sjá, seá. *cf hic, is, qui.*

Illecebrae blekking.

Illiberalis óknyttinn. *cf indignus.*

Illic hissig, hitzig, hizig, hizi, hizug, þar, þaðra. *cf ibi.*

Illicitus. res illicita bann, gjörræði.

Illidi bella, hníta. *i. cum sonitû* skella, skjalla. *cf allidi, contundere, percutere.*

Illuc þar, þingat, þinnig. *cf eo, ibi, illic.*

Illucescere daga, morna.

Illuminare lýsa. *cf collustrare.*

Illustrare lýsa, skíra. *cf baptizare, clarus, purus.*

Illustris fagr, gildr, göfugr, hróðigr, mærr, skírr, skýrr, tiginn, almærr, allmærr, heiðmærr, tírkunnr, tírsæll, tírarsterkr, hyrjar ljóss. *i. praelio* sóknbjartr. *vir i.* prýðimaðr. *qui illustrem reddit* (tignari). *illustri genere v. natus. cf pulcher, eximius, inclytus, clarus, purus, nobilis, magnus, insignis, praeclarus, ingens, strenuus, gravis, vehemens, firmus, fortis.*

Imaginari hyggja. *cf cogitare, animadvertere, observare, intelligere, existimare, putare, inspicere, renuntiare, exspectare, circumspectus, timidus.*

Imbecillis hrumr, krángr, löskr, veikr, veykr, rofinn, örríkr. *cf miser, infirmus, debilis, ignavus, impotens, informis, movere, rumpere.*

Imbecillitas óstyrkt. *i. animi* hugraun. *cf infirmitas.*

Imbellis 1. *adi.* blauðr, blautr, darrlatr, (dólglauss), slæfr, slær, þjarfr, þrekförlaðr. 2. *subst.* dirokkr, löskr, ölmusa, ragmenni, teyða, vàmr, væmr, vígstríðir, sökkvir sveima, sökkvir troga. *cf ignavus, imbecillis, hebes, nebulo.*

Imbellitas kjarkleysi. *cf ignavia.*

Imber dögg, el, regn, hrynregn. *i. sonorus* dynskúr, glymskúr. *i. effusus* æðiregn. *cf pluvia, ros, ventus; lacrymae.*

Imberbis óskeggjaðr, skegglauss.

Imitari temerè apast (at e-u).

Immanis æfr, feikn, feikr, ferligr, felligr, geysiligr, geystr, gífr, gníðugligr, gríðugligr, grimmligr, grimmr, óskapligr, hárr. *immani robore* fáröflugr. *cf saevus, ferox, atrox, immensus, vehemens, acer, horrendus, dirus, crudelis, altus.*

Immanitas ærsl *pl.*, feikn *pl.*, feiknstafir *pl.* *cf vehementia.*

Immaniter ferliga, fella, (geysiliga), geysla, grimmliga. *cf atrociter, vehementer.*

Immensus feikr, firíngmikill, óþrotligr, úmældr. *cf immanis, inexhaustus.*

Immeritus óverðr, óverðugr. *cf indignus.*

Imminet dregr at (*impers.*); *cf trahere.*

Imminuere fætta, rýra. *imminui* fættka, rèna. *qui imminuit* fættir, lestir, rýrir. *cf deminuere, minui, decrescere, detrimentum.*

Immitis afkárr, eirarvanr, vegðarlauss. *cf asper, inclemens, vehemens.*

Immittere láta í; etja. *cf ponere, concitare, propellere.*

Immobilis úskjálfandi. *cf tremere.*

Immoderatus óstiltr.

Immodestus óprúðr, óstiltr, ústiltr. *cf inhonestus, ferox, turbulentus.*

Immodicus afkárligr, óstiltr, ústiltr. *cf vehemens.*

Immolare blóta. *nimium immolatum* ofblótið.

Immortalitas ódauðleikr.

Immotus úskjálfandi.

Immunis poenae sýkn.

Immunitas a poena sýkna.

Impactus citò bráðrakinn, bráðrekinn.

Impages spaung, spöng. *cf lamina.*

Imparatus óbúinn, vanbúinn.

Impatientia (óþoli).

Impedimentum bann, glöp, hapt, klúsun, mein, óskjóti, sein, seinkun, sveipr, tálman, tregi, vaf, (frábægt). *impedimenta* plögg. *cf error, catena, implicatio, malum, noxa, pernicies, pestis, incommodum, tarditas, mora, mutatio, involucrum.*

Impedire bægja, banna, fjötra, glepja, hindra, kveðja, kviðja, meina, níta, standa (fyrir e-u). *qui impedit* bannaðr, bönnuðr, tefill, temill. *impeditus* fatlaðr. *cf prohibere, resistere, negare, stare, cessare, corrumpere.*

Impeditè óört. *cf languidus.*

Impellere hrinda, hvetja, keyra, knýja, skjóta, skota. *cf trudere, acuere, agere, premere, coniicere.*

Impendere kosta. *cf insumere, operam dare, studere, conari, laedere, violare.*

Imperare ráða, ríkja. *qui imperat* ríkir, seggjandi, -ráð-

andi, *latè imperans* víðlendr. *imperandi cupidus* ráðgjarn. *cf regnare, habere, dicere.*

Imperator 1. *in genere* drottinn, vísi, vísir, fylkir, stólkonúngr, stólþengill, flugþverrir, fólkhvötuðr, fólkstjóri, fólkstuðill, fólkstýrir, gunnfari, herbaldr, herflýtir, herforðaðr, herskorðandi, herskorðuðr, herskyldir, hæstráðandi, liðbaldr, kneyfir dróttar, oddr helmíngs, yfirskjöldúngr jöfra, skyldir skauts Jálfaðar, stjóri geira dunu. 2. *specialiter* a) *exercitûs terrestris* landreki, stjóri reiðar. b) *exercitûs navalis* skreytir skautreina, skipuðr unnviggs, stærir stafnviggs, fyrðar varrláðs *pl.*, gætinjörðr hlunnviggs, hleypimeiðr hlunnviggja, hlýrskildir blakks heita, hirðir veltireyðar víðiss, skyldir skeiðar brands, vörðr kjalar vagna, vörðr hrannar hrafna, þreytir hranna drasils. *imperator Turcarum* súltan. *cf dominus, dux, rex, vir.*

Imperfectus hálfgerr.

Imperiosus ráðgjarn, ríkilátr, ríklundaðr, ríklyndr; rausgjarn. *cf magnificus, potens, superbus.*

Imperium ríki, vald, veldi, stjórn, einvald. *i. regium* konúngdómr. *cf dominatio, potestas, regimen, vis, monarchia.*

Imperterritus úhræddr, óhræðinn, ókvíðinn, ókvíðandi, óvæginn, gruntrauðr, flugvarr. *cf intrepidus.*

Impertire selja. *cf dare.*

Impetigo vos.

Impetrare þiggja. *cf accipere.*

Impetuosus geystr. *cf acer.*

Impetus áhlaup, billíngr, fall, flaumr, gángr, gráðr, hríð, hviða, kast, snerra, stormr, snerta, svipr, þausnir *pl.* *i. volubilis* veltiflug. *i. equestris* framreið. *strenuus in impetu* hríðöflugr. *cf casus, gressus, grassatio, motus, cursus, vehementia, aviditas, iactus, tempestas, sonus, turbo, damnum, tumultus, vultus, ferri.*

Impietas guðfjón. *cf odium.*

Impiger ern, errinn, kræfr, nenninn, alnenninn, bilstyggr, biltrauðr, dáðrakkr, margnenninn, ódæsinn, ofvegr, ólatr, óslækinn, úslækinn, ótrauðr, ústirfinn. *cf fortis, strenuus, indefessus, alacer, ferox.*

Impigre prúðt, prútt. *cf fortiter, strenuè.*

Impius guðleiðr.

Implere fylla, fulla. *qui implet* fyllir, magnaðr, magnandi.

Implicare vefja.

Implicatio klúsan, liðr. *cf impedimentum, articulus.*

Imponere láta á, leggja á. *cf ponere.*

Importunus eikinn. *cf molestus.*

Impotens úríkr, örríkr. *cf infirmus, imbecillis.*

Imprecare (*alicui*) *mala* bölva,

Imprecationes ummæli. *cf effata.*

Impressio pedis áspyrna.

Imprimis einka. *cf praecipuè.*

Improbus vàligr, voligr, meðaldyggr. *vir i.* gafl, gavi. *cf malus, sceleratus.*

Imprudens ófróðr, ósnotr, snápr *subst. cf stultus, insipiens.*

Imprudenter heimsliga, ófyrirsynju, fyrir ósynju. *cf stultè, temerè.*

Imprudentia grunnýðgi, ósnilli. *cf humilis, insipientia, stultitia.*

Impudens dælskr, framr, dulrækinn, dulrífr, hundeygðr, hundgeðjaðr, ósvífr, úsvífr. *cf stultus, adrogans, asper, procax, canis.*

Impugnare. qui impugnat herdraugr.

Impugnatio atsókn, mótlgángr. *cf adversatio.*

Impulsus (*subst.*) hlömmun.

Impunitas sýkna.

Impurus óhreinn, saurugr, sörugr. *impurissimus* vergastr. *cf sordidus.*

Imputare kenna, kunna, væna, vena. *cf insimulare, nosse, cognoscere, promittere.*

Imum botn, grunn, grunnr. *cf vadum.*

In í, at, fyri, fyrir, uppá. *cf ad, antè.*

Inaequalis hrjónn, stopall, úfr. *cf horridus, inconstans, varius, fortuna.*

Inaequalitas hrufa, óslètta. *cf asperitas.*

Inamatus fádýrr.

Inamoenus óblíðr.

Inanimus ókvikr.

Inanis tómr. *i. ad speciem* auðligr, eyðiligr. *cf exilis.*

Inaudita res ódæmi *pl.*

Inaugurare vígja. *cf consecrare.*

Inauguratio vígsla.

Inaurare gylla.

Incantamentum galdr, seiðr, *cf cantus.*

Incantare seiða, síða, vitka. *animal incantatum* vætr. *cf fascinare.*

Incantatio galdr, seiðr, líknargaldr. *i. efficacissima* galdr galdra. *cf cantus, carmen.*

Incantator skratti, vitki, seiðberendr *pl. cf fascinator, veneficus, daemon, gigas.*

Incantatrix v. saga, venefica.

Incautè ófyrirsynju. *cf imprudenter.*

Incautus óvarr.

Incedere gánga, stíga. *pulchrè incedens* gáfagr, gángfagr. *cf gradi.*

Incendere svíða. *non incensus* óbrunninn. *cf urere.*

Incendiarius brennir, brennumaðr, brennuvargr, atblásendr *pl.*

Incendium brenna, husli, sviða, birnandi, leygför. *den.* bitsótt hlíðar þángs, böl markar, böl vandar, hræfasti kastar. *cf flamma, ignis.*

Incensor v. incendiarius.

Incertè skjáliga.

Incertus brigðr, hættr, myrkr, óráðinn, ósýnn, óvíss. *cf anceps, mobilis, obscurus, caecus, perspicuus, visus.*

Incessus far, gángr. *cf gressus.*

Inchoare byrja. *cf incipere.*

Incidere (*cad.*) bella, geta, koma á, verða fyrir. *i. in* hitta. *cf capere, venire, offendere, fieri.*

Incidere (*caed.*) rísta, skera *cf secare.*

Incipere byrja, hefja, taka, taka til, valda upphöfum. *cf sumere, tollere.*

Incisio ristíng, skurðr. *cf toreuma.*

Incitare beita, benda, bræða, æsa, eysa, øsa, fýsa, herða, rekkja, renna, ræsa, skynda, snerra, þeysa, snarbeina. *incitans equum* blakkrennir, blakkrennandi. *cf excitare, concitare, cupere, augere, indurare, mittere, ciere, properare, aperire.*

Incitatio at, hvöt. *cf alacritas, strenuitas.*

Incitator beitir, gæðir, gildir, herðir, hnekkir, hvötuðr, hötuðr, hraði, hvati, hvotaðr, keyrir, rennir, runni, ræsir, skyndaðr, skyndir, snerpir, stökkvi, stökkvir, -þeysir, framkeyrir, hraðskyndir, örþeysir. *cf concitator, missor, augere, cibare.*

Inclamare heita (á e-n). *cf vocare.*

Inclemens eirarvanr, vegðarlauss. *cf immitis.*

Inclementer greypiliga, vegðarlaust. *cf crudeliter.*

Inclinare halla, hneigja, hneiga. *i. se* lúta, drúpa, hallast. *i. animum ad aliq.* þýðast. *qui inclinat* hneigir. *inclinatus* hallr, lútr. *inclinatus in mare* sjálútr. *cf declinare, demittere, labi, ruere, submittere, adorare, venerari, cadere, vergere, imminere.*

Inclinatio (*animi*) bifr, þýða.

Includere byrgja. *i. manû* greipa. *i. cavâ manû* gaupna, geypna. *cavâ manu includens* samangaupnandi.

Inclytus frægr, hróðigr, mærr, lofsnjallr, markunnr, merkiligr, orðprúðr, orðsæll. *i. pugnis* morðgöfugr, morðkendr, morðkunnr. *cf celeber, ovans, triumphans, exultans, superbiens, notus, illustris, insignis, purus.*

Incola búi, byggir, byggvir, byggvandi, býggvíngr, íbyggjari; *fem.* íbúa. *coll.* herr. *i. regni* landsmaðr. *i. insulae* eybúi; *fem.* eybúa; eyjarskeggi, eyverskr (*adj.*). *cf colonus.*

Incolere búa. *cf habitare.*

Incolumis heill, ólestr. *cf sanus, inviolatus.*

Incolumitas grið, fjörgrið. *cf salus, pax.*

Incommodare stríða. *cf adversari.*

Incommodum ami, ángr, (bæ), böggr, böggvi, farald, geigr, kland, slög, tál, meinstafir *pl.*, mínligt, ógögn *pl.*, óskjóti, óvili, óþörf, óþurft. *i. adferens* ángrsamr. *cf ictus, dolus, malum, damnum, difficultas, impedimentum, tristitia, aegritudo, molestia.*

Incommodus kránkr, ómakr. *cf aeger, molestus, difficilis.*

Incompletus ófullr. *cf plenus.*

Inconstans brigðr, snæfr, stopall, brigðlundaðr, hugbrigðr, hvarfúss, marglyndr, váskeyttr, vályndr, volyndr, ýmisgjarn, þunngeðr. *subst.* skreyja, skreja. *cf instabilis, mobilis, vagus, varius, levis, inaequalis, celer, ingenium.*

Inconstantia brigð, geðleysi. *cf levitas, mobilitas.*

Incontinens laushendr.

Incorruptus óspiltr.

Incrementum vaxtr, vöxtr, þrif, þroski. *cf progressus.*

Increpari, increpitare skella (á e-n). *cf contundere.*

Incubare liggja á. *cf iacere.*

Incubus (*nocturnus*) mara.

Inculpatus lastalauss, óniðraðr, vammalauss. *cf innocens, eximius, praestans.*

Incumbere (*pronum*) greyfast.

Incuriosus gálauss. *i. in sermone* glapmáll.

Incurrere verða fyrir. *cf fieri.*

Incurvatus bjúgr, (jorbjúgr).

Incurvus lotr, lútr. *cf pronus, inclinatus.*

Incus steði.

Incusare saka. *cf accusare.*

Incussus hlömmun.

Incuti bella.

Indè þaðan.

Indecorè úframliga.

Indefessus ódæsinn. *cf impiger.*

Index bákn. *cf portentum, signum.*

Indicare kenna, meina, segja til. *cf significare, dicere, cognoscere.*

Indicere mæla, segja upp. *cf dicere, fari.*

Indicium deili, jarteign, jartein, saga. *insignia indicia* stórmerki. *cf argumentum, documentum, nota, narratio.*

Indigena ílendr.

Indigentia þurft.

Indigere þurfa.

Indignatio óþökk, þykkja, þykkr. *cf offensio.*

Indignè úframliga.

Indignus óknyttinn, örverðr, örvirðr, óverðr, óverðugr, svartleitr. *cf immeritus, illiberalis, dubius, niger.*

Indigus þarfl, þurfl, þurflnn. *qui se gerit ut indigus sit* þarfiátr. *adv.* þarfsamliga.

Indiligenter ógerva.

Indoles aðal, óðal, æði, eðli, lund, lyndi, geð, kynni,

skap, skapferði. *celeri indole* bráðlyndr. *durâ indole* harðmóðigr, lundýgr. *bonâ indole* lundgóðr. *peculiari indole* sèrgóðr. *cf animus, character, ingenium, patrimonium.*

Indomitus styggr. *cf fugax.*

Indubiè óskjáliga.

Indubius iflauss, vísligr. *cf certus.*

Inducere draga á, skæðast. *cf trahere, tegmen.*

Induere smjúga. *cf irrepere.*

Indulgere ala, unna. *indulgens* væginn, veginn, vorkunnlátr. *cf amare, parcere.*

Indurare herða, stæla. *cf intendere, incitare, augere.*

Indusium serkr, skyrta. *i. laneum* ullstakkr. *i. magnum, firmum* meginserkr. *cf tunica.*

Industrius iðjusamr. *cf diligens.*

Induviae hamr. *cf exuviae, forma.*

Inedia sultr. *cf fames.*

Ineptia fólska, staðlausa. *cf delirium, stultitia, vanitas.*

Ineptus úgegn. *vir i.* dröttr, lokr, strundl. *cf segnis, ignavus, rudis, agrestis.*

Iners argr, dasinn, dæsinn, drasinn, hlækinn, slæfr, slær. *vir i.* dirokkr, dirækr, dirökkr, drokr, dóli, teyða, þrumr. *cf deses, hebes, ignavus, imbellis.*

Inescare egna. *cf tendere.*

Inexhaustus óþrotligr. *cf immensus.*

Inexorabilis torbænn.

Inexpletus ófullr. *cf plenus.*

Infallibiliter óskjáliga.

Infamis tírarlauss. *cf inglorius.*

Infans jóð, kind. *cf proles.*

Infantulus jóðúngr (*adi*).

Infatuare apa, glepja. *cf corrumpere.*

Infaustus bölvíss.

Infeliciter meinilla. *cf malè.*

Infelix allvesall, armr, aumr, aumligr, happsnauðr, hörmugr, úgæfr, vesall, vesæll. *cf egenus, inops, miser.*

Infensus gramr, reiðr, styggr, kaldr. *infensum reddere* gremja. *cf atrox, saevus, iratus, infestus, alacer, fugax, frigidus.*

Inferi halir. *ad inferos delatus* niflfarinn.

Inferior (neðri). *inferiorem reddere* slækja. *inferior numero exercitus* aflfátt. *ex inferiore loco* neðan. *in inferiorem locum* niðr. *in inferiore loco* niðri.

Infernus logheimr, kvölheimar *pl.*, nástrandir *pl.* *cf cruciatus, poena, Tartarus.*

Inferre leggja at. *cf ponere.*

Inferus v. infernus.

Infestus ámunr, ballr, eikinn, kaldr, öndóttr, skæðr, stríðligr, úlfr *subst.*, andvígr, fárlundaðr, fólkskár, hergrimmr, hvargrimmligr, mannskæðr, mannþúngr, rómusamr, stríðlundr, sútaukinn. *i. bello* vígskárr. *infestum esse* ora. *cf molestus, hostilis, asper, crudelis, noxius,*

malus, *perniciosus*, *exitialis*, *saevus*, *turbulentus*, *frigidus*.

Inficere beyja. *saepè inficiens* marglituðr. *cf facere*, *tingere*.

Infidus ódyggr, ótryggr. *cf perfidus*.

Infirmari hrærast, hræðast, hröðass.

Infirmitas óstyrkt. *cf imbecillitas*.

Infirmus hrjúfr, hrumr, hrummr, löskr, veikr, veykr, roflnn, oflöskr. *cf asper*, *debilis*, *imbecillis*, *ignavus*, *impotens*, *mollis*, *rumpere*.

Infitiari 'synja. *cf negare*.

Inflatus vento vindbláşinn.

Inflectere beygja. *inflexus ut ungues aquilae* aringreypr.

Inflexio vör. *cf flexus*.

Infligi hníta. *recens inflictus* nýbitinn. *cf allidi*.

Informis kréngr, váskapaðr. *cf deformis*, *imbecillis*.

Infortunatus v. infelix.

Infortunium böl, kland, mæði, ófór, ógæfa, úgæfa, ógögn, óhapp, úheill, gæfuleysi, mannraun, lukku skarð. *cf calamitas*, *difficultas*.

Infra niðri, fyri neðan, fyr neðan, fur neðan.

Infrequens ótiðr. *cf solitus*.

Infundere skeinkja, skenkja. *cf propinare*.

Ingemiscere stynja. *cf gemere*.

Ingeniosus ráðflmr, ráðsnillingr *subst*.

Ingenium aðal, óðal, æði, eðli, geð, lund, vit, hyggja, mannvit, skarpleikr, hyggju bragð. *excellentis ingenii* dýrgeðjaðr. *placidi ingenii* hóglífr, mjúklyndr, mjoklyndr. *moderati ingenii* jafnlyndr. *promti*, *calidioris ingenii* bráðlyndr. *acris ingenii* fránlyndr. *alti ingenii* djúphugaðr. *sui ingenii* einlyndr; (einrænn *pros.*); *pro suo ingenio* einrænliga *adv*. *duri*, *asperi ingenii* harðgeðjaðr, harðgeðr, örðiglyndr, örðuglyndr. *tristi*, *moroso*, *aspero*, *importuno ingenio* kaldrifjaðr. *varii ingenii* marglyndr. *vehementis ingenii* afkárlyndr. *mali ingenii* válundr, vályndr, volyndr. *cf animus*, *indoles*, *mens*, *ratio*, *sapientia*, *intelligentia*, *prudentia*, *patrimonium*.

Ingens ærinn, ørinn, erinn, errinn, frekr, gildr, gnógr, hárr, slíðr, stórr, sveldr, váligr, breiðr, drjúgligr, ólítill, úlítill, stórgjörr, stórligr. *cf magnus*, *amplus*, *grandis*, *vastus*, *altus*, *abundans*, *copiosus*, *turgidus*, *illustris*, *parvus*.

Ingenuus einfaldr. *cf simplex*, *liberalis*.

Inglorius fáhróðigr, óhróðigr, óhróðugr, tírarlauss, veglauss.

Ingratus leiðr, hvimleiðr, óþægiligr. *non i.* óleiðr. *ingratum* (*ut adv.*) vilkit.

Ingravescere þrífast, þróast. *cf augere*, *incrementum*.

Ingruere koma á. *cf venire*.

Inguen laut, hrærar *pl.; den.* bergi fótar, læra skopt, (dýney [*fem.*]). *cf pubes.*

Inhoneste sómlaust. *cf turpiter.*

Inhonestus óprúðr, svartleitr. *cf immodestus, indignus, turpis, niger.*

Inhonoratus lofhnugginn. *cf illaudatus, scelestus.*

Inhorrescere (*de mari*) yglast.

Inhumanitas meinsemi, brestr blíðu.

Inimicitia brigð. *cf mobilitas.*

Inimicus andskoti, hagi, bægi, bægir, bekki, hötuðr, sökki, sökkvi, sökkvir, svekkvir, vítandi, þraungvir, þreyngvir, þröngvir, heiptmögr, óvinr, sökudólgr, sökunautr, tálvinr. *cf adversarius, hostis, osor.*

Inique tála. *cf male.*

Iniquus kránkr, skakkr, ránglátr, dárligr. *cf aeger, claudus, obliquus, iniustus.*

Initiare vígja. *cf consecrare.*

Initium ár, upphaf, rök *pl. cf annus, explicatio.*

Iniicere láta í. *cf ponere.*

Iniucundus óblíðr.

Iniuria böl, harmr, kvöl, köl, læ, reitan, reitíng, sök, harmsök, ósómi, rángindi, ránglæti, vanrètti. *qui iniuriâ afficit* reitinn. *cf causa, contumelia, cruciatus, dolor, dolus.*

Iniuriosus bellinn, reitinn.

Iniuste tála. *cf male.*

Iniustus rángr, ránglátr. *cf iniquus, pravus, vitiosus, falsus, obliquus.*

Innocens frómr, hreinn, ángrlauss, grandalauss, meinlauss, meinsvanr, saklauss, vammlauss, vammalauss. *cf inculpatus, sanctus, innoxius, integer, purus.*

Innocenter skírliga. *cf caste, puriter.*

Innocentia grandleysi, ómeinsemi.

Innocuus ángrlauss.

Innoxius grandalauss, grandlauss, meinalauss. *cf innocens.*

Innumerus ótal.

Innuptus verlauss.

Inöpia öreign, örkostr. *cf defectus, egestas.*

Inops áni, andvani, alsnauðr, fáskrúðigr, óauðigr, vesall, vesæll, -þrota. *vir i.* þirfíngr, þjarfr. *cf infelix, miser, pauper.*

Inquietatio ónáðir *pl.*

Inquietus eirarlauss. *cf laboriosus.*

Inquinare sámga. *inquinatus sordibus* dritinn.

Insania æði. *cf furor.*

Insanire v. furere. insaniens steinóðr.

Inscriptio. inscriptione ornatus (málfáinn). *cf bractea.*

Insculpere rísta. *cf fabricare, secare.*

Insidiae vel, væl, umstillíngar. *cf fraus, machinatio.*

Insidiari sæta. *cf obtinere.*

Insidiator farsætandi. *cf adversarius, hostis.*

Insignis framligr, gildr, gnógr, göfugr, ítarligr, lofligr, merkr, merkiligr, öflugr, skýrr, þjóðmærr. *insignem facere* merkja. *cf eximius, illustris, clarus, praeclarus, laudabilis, magnus, robustus, abundans, verax, signare.*

Insigniter hála. *cf eximie, valde.*

Insile skapt. *cf manubrium.*

Insimulare væna, vena. *cf imputare.*

Insipiens heimskr, ósnotr, ósvinnr, ósviðr, vitlauss. *homo i.* api, snápr. *cf imprudens, stultus.*

Insipientia ósnilli. *cf imprudentia.*

Insolens afkárligr. *cf vehemens, superbus.*

Insolentia ofsi, stæki, ofstæki. *cf atrocitas, ferocia.*

Insolitus fásýnn. *res insolita* kyn. *cf mirus.*

Insomnia andvaka, svefnfátt.

Insons skírr, sýkn.

Insperatò vonarlaust.

Inspicere hyggja at. *furtim i.* gægjast. *cf imaginari.*

Inspirare blása. *cf flare.*

Inspiratio innblástr.

Instabilis haltr, hverfr, hverbr, valtr, hvarbrigðr, hvarfúss, hverflyndr, hverblyndr, snæviss, vályndr, volyndr. *cf claudus, versatilis, volubilis, mutabilis, vagus, inconstans, praeceps, temerarius.*

Instituere efla, skipa, stofna. *cito institutus* bráðsettr. *cf augere, collocare.*

Institutio skipun, skikkun, forsögn, læring, kenningar *pl. cf constitutio, disciplina, monstratio, ratio, praecepta.*

Institutum bragð, forman, gjörð. *i. vitae* aldrlag. *cf factio, factum.*

Instruere búa. *qui instruit* skipuðr. *cf habitare, distribuere, ornare.*

Instrumentum færi, gagn, tól. *cf facultas, usus.*

Insula 1. *n. adpellat.* ey, eybarmr, eyland, hólmi, hólmr, strind; *den.* nagli hólmgerðar. *i. cara* viney. *i. ventosa* vindhólmr. 2. *n. propr.* Ála, Aldi, Algræn, Alöst, Askröð, Asparnir, Aumar *pl.*, Bataldr, Bjarkey, Bókn, Bólm, Bönn, Borgund, Briml, Brísing, Brúa, Dimun, Dun, Dyn, Erri, Fenring, Fetilör, Fjölbyrja, Fólskn, Frigg, Frikn, Friðnar *pl.*, Frosta, Garti, Gizki, Gæla, Glön, Gylling, Hánki, Hasley, Hæl, Helliskor, Hæring, Hern, Horn, Herðla, Hæðinsey, Hin, Hirar *pl.*, Hitra, Hlèsey, Hnotirnar *pl.*, Höð, Hrafnista, Hrist, Rist, Hrott, Hrund, Hugl, Hugró, Hveðn, Íl, Íra, Ívist, Jala, Jólund, Jóm, Kinn, Kípr, Körmt, Krít, Lág, Láland, Falstr, Fjón, Ísland, Lauga, Leka, (Lindiseyrr), Lodda, Lóönd, Lofönd, Lýngvi, Lygra, Mársey, Mjola, Mön, Most, Mýl, Mistr, Nala, Nauma,

Nörva, Nos, Öllumlengri, Ömd, Örn, Ostr, Raufa, Re, Rokstr, Rist, Rott, Röð, Rúða, Salarey, Salbjörn, Sámsey, Saxa, Sekk, Sæla, Selund, Sælundr, Sjóland, Selja, Senja, Sigg, Síld, Síri, Skíð, Skolm, Skrofa, Syllíngar, Smýl, Sólrönn, Sólskel, Sólund, Sortuland, Sótr, Stólm, Storð, Strind, Svöld, Svöldr, Taumar, Tjor, Torgar, Usna, Útsteinn, Varða, Vað, Veey, Vigr, Veig, Vikna, Víngi, Veðrey, Vorl., Þjórn, Þjótta, Þjóð, Þömb, Þrimlíngar, Þrymlíngar *pl.*, Þriðna, Þruma, Þumla.

Insulani hólmbúar.

Insultare hýja.

Insumere kosta. *cf impendere.*

Insuper enn. *cf etiam.*

Intactus vammlauss. *cf innocens.*

Intaminatus hreinn. *cf purus.*

Integer einarðr, fullr, heill, hell, hlutvandr, hreinlátr, hreinlífr, læstyggr, lætráuðr, meinlauss, órofnaðr, óskertr, óspiltr, máta góðr. *i. vitae* lífsnjallr. *integrum* einsætt. *cf sincerus, plenus, satur, sanus, probus, bonus, castus, salvus, pius, innocens, tutus.*

Integritas saðr, sannr. *i. morum* hreinlæti. *cf aequitas, castitas.*

Intellectus hyggjandi, skilníng, skilníngr, skyn, vit. *cf prudentia, sensus, ratio, notitia.*

Intelligentia æði, skilníng, skilníngr, skyn, vitska, méginhyggja, vísdómr. *cf animus, ingenium, prudentia, scientia, sapientia.*

Intelligere greina, hyggja, skilja, forstá. *intelligens* vitr, skynugr, greinagóðr. *maturè intelligens* bráðskynugr. *cf discernere, disiungere, imaginari, sentire, prudens, sapiens.*

Intemperantia afgerðir, afgjörðir *pl.* *cf crimen.*

Intendere egna, herða, hvessa, hversa, spenna. *i. alicui aliquid* draga at e-m. *intentus rei alicui* andvarr. *cf acuere, indurare, tendere, trahere, adferre.*

Intentare beita.

Intentio virium kapp.

Inter með, meðal, milli, millim, millum, miðil, miðli. *cf cum.*

Intercalaris v. carmen.

Intercedere árna.

Intercessio áburgð, árnan, tenaðr, tænaðr. *cf cautio, patrocinium.*

Intercessor tænaðarmaðr.

Intercludere lukta. *cf claudere.*

Interdicere banna, kveðja, kviðja, furbjóða. *res interdicta* bann. *cf impedire, prohibere.*

Interdictum bann. *i. ecclesiasticum den.* sverð Petri.

Interdum stundum. *cf hora.*

Interest varðar (*impers.*).

Interfector bani, götvaðr,

myrðir, morðari, sæfir, aldrmínkandi, einbani, fjörspillir, fjörsváfnir, höfuðbani, höfuðsbani, mannsbani, myrðifreyr, návaldr, ráðbani; *den.* lífhvotuðr legranns. *cf homicida, percussor.*

Interficere bana (e-m), deyða (e-n), drepa (e-n), hlaða (e-m), myrða (e-n), fara (e-m), sæfa (e-n), slá (e-n), sóa (e-m), svelta (e-n), vega (e-n); *in circumscriptionibus* nema (e-n) aldri, ræna (e-n) aldri, synja (ė-m) aldrs, hylja (e-n) auri, bera banaorð (banorð) (af e-m), bregða lífi (e-s), bregða fjörvi (e-s), gera (e-n) at nái, nema (e-n) fjörvi, fara öndu (e-s), rjóða eggjar (á e-m), rjóða sverð (á e-m), rjóða járn (á e-m), rjóða benja linn (á e-m), rjóða (e-m) odd, rjóða mæki (á e-m), rjóða vígleiptr blóði (e-s), rjóða (e-m) háls, stýfa (e-n) af lífi, lyfja (e-m) elli, meiða fjör (e-s), fá (e-m) felli lífdvalar, slètta gnapturna aldrs. *interfectus armis* vàpnundaðr. *cf caedere, sopire, mactare, ferire.*

Interimere v. interficere.

Interior innri, iðri.

Interire deyja, falla, þeya, þeyja, drjúpa, drjópa, verða allr. *cf cadere, perire, mori.*

Interitus fall. *cf caedes.*

Interlunium nið.

Intermittere hindra. *cf cessare.*

Internè innarliga, inniliga.

Interpretari glósa, ráða, þýða. *cf constituere, explicare.*

Interpretatio úrskurðr. *cf explicatio.*

Interritus úhræddr.

Interrogare fregna, frètta, spyrja. *cf quaerere, audire.*

Interscalmium navis hamla, rúm. *i. prorae proximum* stafnrúm. *cf strophus, tigillum.*

Intervallum miðleggr. *cf medium.*

Intestinum görn, þarmr.

Intortus gagr.

Intra á, innan, fyri innan.

Intractabilis baldinn, greypr. *cf contumax, ferox, potens.*

Intrepidus bleyði firðr, bleyðiskjarr, einarðlyndr, einharðr, grunlauss, gruntrauðr, heilúðigr, hugstarkr, óblauðr, úblauðr, ófælinn, úfælinn, ótrauðr, óttalauss, skeleggjaðr, skelegr, æðru styggr. *i. in praelio* eggdjarfr, flaugtrauðr, flugtrauðr, flóttskærr, flóttstyggr, flugskjarr, flugstyggr, flugvarr, gleyggr flugar. *cf animosus, alacer, audax, constans, libens, liberalis, sincerus, promtus.*

Intricare flækja.

Intrinsecus innan, inniliga.

Intueri horfa, skoða, (hara). *ore hiante i.* gapa. *intentis oculis i.* góna, stara. *cf observare, speculari, spectare, tueri.*

Intuitus sjón. *i. perspicax* skygnleikr. *cf visus.*

Intumescere svella, þrútna. *cf aestuare, ardere, fervere.*

Intus innan, inni.

Intutus trygglauss.

Inurere brenna.

Invalescere þrífast. *cf augere.*

Invasio heimsókn. *i. equestris* áreið. *cf adgressio.*

Invenire finna, hitta, verða (e-n). *qui invenit* hittir. *cf reperire, convenire, comparare, conciliare, adquirere, experiri, sentire, animadvertere, habere, possidere, accipere, offendere, fieri.*

Inventum fundr. *inventu difficilis* torfyndr, torogætr. *cf conventus.*

Invertere hvelfa. *inverti* hválfa. *inversus* holfandi. *cf subvertere, supinari.*

Investigatio leit. *cf exploratio.*

Invidere furmuna.

Invidia illúð, öfund. *cf odium.*

Invidiosus öfundgjarn, öfundsamr.

Inviolabilis armis gunnheilagr.

Inviolatus ólestr, vammlauss. *cf incolumis.*

Invisus leiðr, (dár), hvarleiðr, þjóðleiðr, fádýrr, óþekkr, óþokkaðr, úþokkaðr, hornúngr *subst. i. diis* goðumleiðr. *i. deo* guðleiðr. *non i.* óleiðr. *cf malus, ingratus, odiosus, exosus, terribilis, formidabilis, molestus, periculosus.*

Invitare bjóða heim, kveðja, laða. *cf salutare.*

Invitatio lõð, heimboð. *i. levis* lèttiboð. *i. liberalis* þjóðlõð. *cf hospitium.*

Invitator laðmaðr, lõðuðr.

Invitus trauðr, tregr, nauðigr, nauðugr, nuðigr, nauðugligr, ógjarn, ólystugr, óviljandi. *valde i.* altrauðr, fulltrauðr. *cf nolens, destitutus.*

Inuncare hremma.

Inundare flæða. *inundari* flóa.

Invocare heita á (e-n). *cf vocare.*

Involucrum vaf. *cf fascia, tegmen, impedimentum.*

Involvere sveipa, vefja. *cf circumdare.*

Inutilis ónýtr, úþarfr, óþarfr. *cf noxius.*

Ipse sjálfr.

Ira reiði, gremi, heipt, móðr, öfund, munflagð, ofreiði, reiðiþokki. *i. gravis* gambanreiði *verba irarum plena* heiptkviðr, heiptyrði *pl. irâ aestuans* heiptmóðr, móðþrútinn. *iras exercere* ylfast. *cf odium, furor.*

Iracundia reiðigall. *facinus iracundiae* reiðiverk. *cf bilis, fel.*

Iracundus bræðivændr.

Irasci reiðast, ýfast. *iratus* reiðr, bystr, gramr, úfr, ofreiðr. *valde iratus* allreiðr. *non iratus* óreiðr. *verba irata* bræðiorð. *cf furens, infensus, atrox, saevus, alacer, horridus; fricare.*

Ire gánga, fara, arka, árna, draga, gá, halda, hverfa, rata,

sækja, sinna, skæva, spróga, stunda, svífa. *qui i. potest* færr. *qui saepe it* gaungull. *qui nuper ivit* nýgenginn. *cf ambulare, procedere, proficisci, progredi, vertere, ruere, volare, congredi, decedere, pracedere, nubere, mori, elabi, evadere, committere, dissilire, rumpere, fatiscere, accidere, evenire, succedere, efferre, tenere, trahere, petere, conficere, humare, mortuus, defunctus.*

Iris (*pons caelestis*) regnboði, ásbrú, bifröst, bilröst; *den.* rein ragna, brú vindhjálms.

Ironia skaup, skop. *cf irrisio.*

Irrepere smjúga. *cf induere, penetrare.*

Irridere geyja, glissa, skelkja (at e-m). *irridens* hæðinn, skelkinn. *cf latrare, obgannire, subridere, terrere, dicax.*

Irrigare döggvå, skýra. *cf irrorare, madefacere.*

Irrisio dár, hlægi, skaup, skop, spè. *cf ironia, ludibrium, risus.*

Irritum reddere blekkja, hneykja.

Irrorare döggva, skýra. *cf irrigare.*

Is hinn, sá, seá, sjá, þann. *cf ille.*

Islandi Norðmenn, íslendskir menn, íslendskr lýðr, íslendskr herr; *den.* álhimins-lendíngar, alþjóð elgjar gálga, húðlendíngar hvals búðar.

Islandia Ísland, Ísaland; *vocatur* snjóland, snegrund, snægrund, heimsendi; *den.* ísa brot, þokuland Gandvíkr, húðland hvals búðar, næfrland nykra borgar. *Islandicus* íslendskr.

Isthmus eið.

Ita svå, þanneg, þannig. *non ita* svågi. *cf sic.*

Italia Rómaveldi, múnka veldi, múnka mold.

Itaque þá.

Iter far, för, ferja, ferð, gata, gánga, gengn, leið, sinn, sinni, offar. *i. faustum* farartími. *i. splendidum* skrautför. *i. amatorium* gamanferð, göngur *pl. i. infelix* ófór. *i. diei unius* dagleið. *itineris diverticulum* afhvarf. *iter facere* fara, ferðast, arka, árna. *cf gressus, motus, profectio, itio, semita, via, comitatus, momentum, societas.*

Iterare klappa, klifa. *cf cudere, crepare.*

Iterum aptr, endr. *cf contra, retrò.*

Itio árn, för, kvoma. *obviam i.* mótför. *cf iter, adventus.*

J.

1. *Iacere* liggja, þruma. *cf cubare, incubare, premere, urgere, ferre, ducere, subiacere.* 2. *Iacere* kasta, fleygja, fleyja, fleyga, henda, hreyta, skjóta, varpa, verpa, slaungva, slöngva, sleyngja, slyngja, hrjóða, rjóða. *iaci* ljósta (*intrans.*). *qui iacit* fleygir, stökkvi, stökkvir, slaungvir, varpaðr. *quae iacit* slöngva. *cf mittere, coniicere, ferri, prehendere, dispergere, vacuefacere, spargere, diffundere, ferire.*

Iactanter steigrliga. *cf gloriose.*

Iactare slöngva, þeysa; glaupsa. *cf propellere, nugari.*

Iactatio reiðíng. *i. marina* rèttr, volk. *cf motus, vacillatio.*

Iactator skrapr, smortr; hælinn (*adi.*). *cf laudator.*

Iactura auðn, forspell, grand, lát, missa, missir, rán, rýrð, skarð; svipr, torrek, þrá, söknuðr, söknoðr, mannspjöll *pl. cf mors, damnum, clades, rapina, detrimentum.*

Iactus kast, varp, skot.

Iaculari henda, skjóta, (þeyta). *cf coniicere, prehendere.*

Iaculatio (*telorum*) *den.* álmskúr, dólgeisa, örbragð, ördrif, þrumskúr; skúr Göndlar, regn Gauts, regn strengjar, vápnglymr Finna, regn randa garðs. *cf sagitta, telum.*

Iaculator skyti, sleyngvir, -þeytir; *fem.* skytja. *i. telorum* álmtýnandi; *den.* þrjótr vegtaugar. *i. annulorum* slaungvanbaugi, slöngvandbaugi. *cf sagittarius, vir.*

Iaculum kólfr, skutill, þorn, skotbroddr, darraðr (?). *cf missile, spiculum, telum.*

Iam nú.

Iampridem aldr. *cf semper.*

Iamti (*gens Sueciae*) Jamtr, (Jamtar), Jamta kindir.

Ianua gátt, hlið, hurð. *cf ostium, foris, tabula, domus, aedes, postes, abies.*

Iecur lifr. *cf hepar.*

Ieiunare fasta, húngra. *ieiunando fessus* föstumóðr.

Ieiunium fasta.

Ieiunus svángr, soltinn, allsvángr. *cf famelicus, mortuus, concavitas.*

Ientaculum dagverðr.

Ientare fá verðar.

Iesus Jesús.

Iculariter kýmiliga. *cf comise.*

Iocus gaman. *cf amor.*

Iordanes fluvius Jórdán.

Iuba fax, mön. *iubâ pruinosâ* hrímfaxaðr. *cf seta.*

Iubatus byrstr, -faxaðr, -mann. *cf comatus, seta.*

Iubere bjóða. *cf deferre.*

Iucunditas losti, unað, unat. *cf amoenitas, voluptas.*

Iucundus fagr, hægr, makr, sætr, svas, þekkr, þokkr, lystiligr, munligr, svasligr, þekkiligr, ótvistr. *cf pulcher, suavis, dulcis, gratus, facilis, commodus, tristis.*

Iudaeus Gyðíngr, Júði.

Iudex dæmir, dómari, dómvaldr, rèttari, dómendr *pl.*, *i. summus* yfirdómari. *sella iudicis* dæmistóll. *cf praefectus.*

Iudicare dæma, telja. *qui rectè iudicat* rèttdæmr. *cf censere, existimare.*

Iudicium dómr, gjörð, orð, lagagángr. *i. magnum* regindómr. *i. ostiarium* salardómr. *i. experiens* dómreynir. *iudiciorum peritus* dómspakr. *cf existimatio, decretum, res, factio, arbitrium, actio, verbum.*

Iugiter jafnan.

Iugulum kverk, (þust). *cf collum, faux.*

Iugum (ylli). *i. textorium* rifr. *iuga montium* holtrið; *den.* myrkbök hreins reinar *pl.*

Iumentum eykr, vigg, rögn *pl.*, rökn *pl.* *i. exoticum* ess. *i. firmum* harðvigg.

Iuncus rínsef. *cf ulva.*

Iungere tengja. *cf copulare.*

Iunior æri, ori, öri, øri.

Iuniperus (*herba*) einir.

Iuramentum særi *pl.*, skírsla. *cf sacramentum.*

Iurare sverja, vinna eið. *iuratus* eiðsvara.

Iurgiosus sleitinn. *cf contentiosus.*

Iurgium senna, sleita. *cf altercatio, rixa, sermo.*

Ius rèttr, sannr, skil *pl.*, ákall. *i. civile* landrèttr. *iuris peritus* dómspakr, lagavíss. *qui ius habet faciundi* bærr. *cf postulatum, veritas.*

Iusculum saup, soð. *i. allii den.* lauka brim. *iusculi consumtor* saupstríðir.

Iusiurandum eiðr, baugeiðr. *iurisiurandi servans* eiðfastr. *iusiurandum colens* eiðvandr. *cf tutela.*

Iussum boð, kvöð, köð, kvaðníng.

Iustitia rèttlæti.

Iustus rèttr, sannr, rèttferðugr, rèttvíss, hugdyggr, skilmildr. *cf probus, verus.*

Iuvare hjálpa, stoða, tjá, tjóa, töja, týja, byrgja, greiða. *iuvat* (*impers.*) hentar, týr. *cf opem ferre, explicare, auxiliare, fulcire, dare.*

Iuvencus kvígr. *cf vitulus.*

Iuvenilitas v. iuventus.

Iuvenis 1. *subst.* drengr, sveinn, svenn, bossi. 2. *adi.* úngr, júngr, ongr, bráðgerr.

Iuventus ærska, orska, ørska, æska, øska.

Iuxta á; at, hjá. *cf apud.*

L.

Labare hrolla.

Labefactio (*animi*) hugraun.

Labefieri hrörna.

Labes flekkr, löstr, lýti, vamm, vos. *labem adferre* lýta. *sine labe* flekklauss. *cf macula, defectus, vitium, scabies, flagitium, culpa, dehonestamentum, naevus.*

Labi falla, fara, hníga, hrata, líða, lúta, renna, síga, skríða, sleppa, sveima, svífa. *cf cadere, ferri, inclinare, cespitare, collabi, sidere, serpere, repere, grassari.*

Labium grön, vör, vörr; *den.* borð munns. *l. bestiarum* snoppa. *labia den.* fles galdra. *labia et os* málgögn *pl.*, máltól *pl.* *cf mystax, flexus, dens.*

Labor án, ant, árn, erfiði, iðjan, mæða, önn, starf, stím, víl, vinna, þraut. *l. maritimus* vás, vásbúð. *l. gravis* kappsvinna. *l. iucundus* lostverk. *l. operosus* meginverk. *in sustinendis laboribus strenuus* þrautamaðr *subst.*; *de labore maritimo* vásauðigr, vásöfligr. *laboris expers* starflauss. *cf opus, ars, cura, negotium, occupatio, calamitas, molestia, aerumna.*

Laborare vinna, yrkja. *cf operari.*

Laboriosus erfiðr, eirarlauss, (anarr). *cf inquietus, molestus.*

Labrum vörr.

Lac (mjólk). *l. coagulatum* drafli, (skyr). *emtio lactis coagulati* skyrkaup *pl.*

Lacerare reita, rífa. *l. se invicem unguibus* klóast. *cf rumpere, vellere.*

Lacerna ólpa, kyla, vera, verja, kausúngr, yfirhöfn, (kufl). *l. hirsuta* loði. *cf amiculum.*

Lacessere bella. *qui alios lacessit* reitinn. *qui alios non lacessit* ótyrrinn. *cf facere, accidere, iniuria.*

Laciniae -reitur *pl.*

Lacrima tár. *lacrimae* vatn, grátr, hagl. *den.* 1. *ros, pluvia etc. doloris* ángrdögg, harmdögg, hlátrbannhrönn. 2. *pluvia, gutta, grando, procella, catarracta* a) *oculorum* dropar augna, el augna, forsar augna, regn augna, skúrir augna, byrr jöfra mána. b) *palpebrarum* brádript, bráregn, hvarmþeyr, dropar hvarma, el hvarma, regn hvarma, fagrregn hvarma, hrynregn hvarma, forsar hvarma, hagl hvarma, skúrir hvarma, dropar brá, el brá, forsar brá, hagl brá, regn brá, skúrir brá, barmskúr hvarma. c) *genarum* dropar kinna, dropar hlýra, el kinna, el hlýra, forsar kinna, forsar

hlýra, hagl kinna, hagl hlýra, regn kinna, regn hlýra, skúrir kinna, skúrir hlýra. d) *absol. gutta pluviae* regns dropi. *Epith.* grimmr, úrsvalr, innfjálgr, ekka þrúnginn. *lacrimis splendidis* grátfagr. *lacrimae caedis* vígtár. *lacrimas movere* græta, grøta.

Lacrimare gráta. *lacrimans* grátinn. *non lacrimans* ógrátandi. *cf flere, lugere.*

Lacrimosus tárokhlýra.

Lactare mjólka.

Lacuna skarð. *cf iactura.*

Lacunar hjálmr, hof, höll, hvolf, skáli. *cf aula, camera, convexus.*

Lacus dík, díki, pollr, sík, tjörn; *den.* lýng lýsu vángs. *cf aqua, canalis, stagnum.*

Laedere lesta, meiða, spilla, víta, kneyfa, kosta, kreista, hamla, flá, antigna. *qui laedit* lýtir, meiðir, meiðr, særir, sörir, spillir, vargr, -skemmir. *laesus* grandaukinn, ángrlestr, almeiddr. *cf mutilare, sauciare, vitiare, corrumpere, premere, violare, impendere, culpare.*

Laesio brot, geigr. *cf fractura, damnum.*

Laetabilis hægr. *cf commodus.*

Laetare reyfa, röyfa. *cf movere. laetari* fagna, gleymast, reifast, reyfast, bella gleði, bella glaumi. *qui laetat* glýjaðr, teitir; lestir sútar. *cf gaudere, movere, oblivisci.*

Laetitia gleði, glý, kæti, kátt, leikr, glaumr, teiti, teitan, frygð, flaumr, friðr, hyggju past. *l. convivalis* ölteiti. *cum magnâ laetitiâ* meginkátliga. *cf gaudium, ludus, amor, pax, turba, pastus, garrulitas.*

Laetus glaðr, feginn, kerskr, teitr, fravr, (frór), bjartr, hægr, hress, kátr, kaskr, glýjaðr, ángrflrðr, alhress, fjölglýjaðr, fullkátr, fullteitr, glaðværr, hugreifr, móthress, móðhress, ölværr, óhryggr, þjóðglaðr; meginkátr; *l. pueri instar* barnteitr. *l. in pugnâ* böðreifr, fólkglaðr, fólkreifr, gunnblíðr, gunnreifr, heiptglaðr, herreifr, hjaldreifr, ógnblíðr, ógnreifr, ógnteitr, vígglaðr, vígreifr, vígteitr; þíngblíðr þróttar. *l. in rebus angustis* öngreifr. *laetum esse* bella gleði, bella glaumi. *qui laetum reddit* glýjaðr, teitir. *cf hilaris, commodus, alacer, strenuus, splendidus.*

Laïcus leikmaðr.

Lambere sleikja, svelgja. *cf devorare.*

Lamella (*ferrea, quâ clavi continentur*) -ró; *l. in gladio* hugró, (höggró). *lamellis* (*metallicis*) *ornatus* málfáinn, rekinn. *cf bractea.*

Lamentari klekkva, klökkva, kleykkva. *lamentabundus* klökkr. *cf flere, singultire, tristis, flexibilis.*

Lamentatio kvein, skræktun.

Lamia skass, skars. *cf furia.*

Lamina spaung, spöng. *cf impages.*

Lampas lampi.

Lana ull, todda. *lanam cogere* (*densare*) þæfa. *lanam carpere* tæta. *cf villus.*

Lancea v. hasta.

Laneum indusium ullstakkr.

Languescere dofna, draga af (*impers*). *cf torpere, evanescere, trahere.*

Languidè óört. *cf impeditè, tardè, promtus.*

Languor (*ex senio*) ánasótt.

Laniare slíta. *cf dirumpere.*

Lanugo hý. *lanugine curta* snöggr.

Lanx skál, vàg. *l. lignea* trèvàg.

Lapidare grýta.

Lapidosus grýttr.

Lapis steinn, mýll, mýill, sker, mögðir, (lögðir), men, kogðir, þveitr, þviti, bleikr, bivivill, sisisill, gýfingr, hallr, grjót *coll. in denominationibus appellatur* 1. *os* a) *maris, aquae* áleggr, brimleggr, brunnleggr, brunleggr, fjarðbein, fjarðleggr, flóðrif, bein ægis, bein sævar, bein lagar, leggr fjarðar. b) *terrae, montis etc.* eyleggr, hólmleggr, fjallrif, landrif, bein foldar, bein hlóðynjar, leggr jarðar, leggr storðar, leggr morar. 2. *dens* a) *maris* fentönn, tönn lagar. b) *terrae* tönn jarðar. 3. *cor* a) *maris* hjarta lagar. b) *terrae* hnegg foldar. 4. *pomum maris* fjarðepli. 5. *granum, hordeum maris* flóðkorn, (sækorn), fjarðbygg. 6. *forfex ulvae* taung þángs. 7. *ren maris* hafnýra. 8. *globus submarinus* undirkúla vasta. 9. *incus* a) *terrae* steði fjörgynjar. b) *Feniae* steði Feðju. 10. (*latrunculus sinûs Limafjördr* [ɔ: *maris in gen.*] húni Limafjarðar). 11. *rotulae terrae* hvelvölur markar *pl.* 12. *sol libri* (ɔ: *color*) sól bókar. 13. *domicilium* a) *gigantis* salbjartr sökkmímis. b) *nani* dvergrann, höll Fals, skáli Regins, salr durnis niðja. 14. *gladius gigantis* (ɔ: *Rungneris*) hjörr ins hrímkalda magar. 15. *solum Rungneris* stallr Hrúngnis fóta. 16. *durus globus terrae* herðimýll hergauts vinu. 17. *denominatur a bellatoribus* (SE I 370) geirr Hamdis, grand Hamdis, grand Sörla, harmr Jónakrs bura. 18 vorru hjalt, leggr reyrar, jótr heiðar. 19. jarknasteinn. 20. ökkr skipar miðs. *lapis terrae* salarsteinn. *l. planus* hella. *lapides discuneati* flettugrjót *coll. lapides in memoriam caesorum erecti* bautarsteinar. *lapidis ictû expressus* steinrunninn. *cf saxum, scopulus, mons, gemma, globus, torques, color.*

Laquear hof, höll. *cf aula, lacunar.*

Laqueus snara, hörr, höptbönd.

den. hauðnu leif Hagbarðs. *cf linum, vinculum, fraus.*

Lardum flesk.

Large v. largiter.

Largiri geta. *largiens* skiptir, hlutvandi. *cf capere, distribuere.*

Largitas aura veizla. *cf munificentia.*

Largiter örlega.

Largitio múta. *cf donum, munus.*

Largus gjafall, gjöfull, rífr, veitinn, drjúgr, gullbyrstr, gullhættr, gullmildr, heiðmildr, mildgeðr; fugjafall vâga, orms armgóðr, bálgrimmr Beita borgar. *cf liberalis, munificus, copiosus.*

Larus már, márr, mór, sæðíngr; *l. marinus* svartbakr, svarrskjór (?); *l. tridactylus* ritr, rytr; *l. fetidus* fúlmárr. *pullus lari* skári, skori, skeglíngr.

Larva gríma, (smýl). *cf persona.*

Lassitudo mæði, moði. *cf fatigatio, dolor.*

Latè víða, vítt, viðs, vitz.

Latebra fylskni, hæli, hvarf, laun, skjól, launkrá, lokván. *cf occultatio, refugium, angulus, locus, praesidium.*

Latebriones fylvíngar.

Latrunculus húni. *alveus latrunculi* vángr húns. *cf regulus.*

Latus (*adi.*) breiðr, víðr, svaðr, svellr, breiðfeldr. *cf amplus, spatiosus.*

Latus (*subst.*) hlið, síða. *l. cordis* (ɔ: *sinistrum*) hjartasíða. *l. navis* bógr, borð, húfr, sax. *altis lateribus* hábyrðaðr. *lateribus longis* húflángr. *lateribus iunctis* síbyrðr.

Lavacrum laug, kerlaug.

Lavare þvo, vaska, skola, skula, skyla, lauga, bleikja. *eximiè lotus* ítrþveginn.

Laudabilis leyfðr, lofaðr, lofligr, lofkendr, lofanligr, lofgróinn, háligr. *cf honestus, celeber, insignis, magnus, probus, bonus.*

Laudare lofa, leyfa, hrósa, mæra, hæla, heiðra, dýrka, dýrðka, fremja, gæða. *ubique laudatus* hvarlofaðr, hverlofaðr. *a multis laudatus* margdýrkaðr, marglofaðr. *cf celebrare, honorare, ornare, probare, gloriare.*

Laudatio mærð, lofgerð.

Laudator hælibaldr, hælibörr, hælir, hróðrkveði, lofuðr; hælinn *adi. cf gloriosus, iactator.*

Laudatrix hælibrekka.

Laus lof, leyfð, mærð, hrós, dýrð, orðlof, óskalof. *monumentum laudis* lofköstr. *laudis cupidus* hróðrfúss. *laude gaudens* merðteitr. *cf gloria, fama, existimatio, commendatio, carmen, encomium.*

Laute hreinliga, sælliga.

Laxari vikna.

Laxus rúmr, slakr. *cf remissus, apertus.*

Lebes hverr, ketill, lögvellir. *l. cerevisiae* (*den.*) ölkjöll,

ölknörr. *l. Valhallae* eldhrímnir. *cf cacabus, fons, thermae.*

Lectus sæng, sæíng, beðr, bíngr, flet, hvíla, lega, rekkja, stalli, stallr, hvílbeðr, kör, flatsæng; *den.* sár gólfhölkvis, gnoð hyrketils stafna. *l. dormitorius* bekkr. *l. convivalis* ölbekkr. *l. nymphae* brúðhvíla. *l. vilis* krubba. *l. funebris* stóll norna. *cf sutura, cubile, pulvinus, domus.*

Legatus árr, sendiboði, sendimaðr.

Legere lesa, tína. *qui legit* tínir. *cf colligere, memorare.*

Lembus kæna.

Lemniscus hlað. *cf vitta.*

Lemur draugr, skuppr, (smýl). geymir galdra. *epith.* kaldr, harðgeðjaðr. *cf larva, manes, spectrum, truncus.*

Lenire hægja, líkna, lina, slètta. *leniri* skipnast. *cf levare, mitigare, mollire, sedare, planus.*

Lenis lèttr, linr, linnr. *cf levis, mollis, facilis, commodus, clemens, placidus.*

Lenitas líkn. *cf clementia.*

Leniter lèttliga. *cf leviter.*

Lentare sveigja.

Lentus seigr, (stamr). *cf tardus, balbus.*

Leo ljón, leó; et frána fróns dýr.

Leopardus leparðr, lopartr.

Lepidus horskr, hagligr, snotr, orðheppinn. *cf aptus, facundus, sapiens.*

Leprosus líkþrár.

Lestris (avis) gjóðr, skúfr, skúmr. *l. nigra* blágjóðr.

Letalis fjörharðr, fjörnæmr.

Letum hel. *janua leti* helgrind, (helgrindr). *cf mors.*

Leucophaeus grár. *cf canus.*

Levamen gaman. *cf amor.*

Levamentum líkn. *l. adferens* líknfæðir. *cf clementia.*

Levare lètta, líkna, lina. *levari* skipnast. *cf lenire, cessare, desistere, finis.*

Levigare skafa, slètta. *cf lenire, radere, planus.*

Levis lèttr, aflèttr; vàskeyttr, vàlyndr, volyndr, þunngeðr. *leviorem reddere* lètta. *cf lenis, facilis, comis, inconstans, gravis.*

Levitas geðleysi, lausúng, þunngeði, lèttleiki. *l. in promissis servandis* lausmæli. *cf fraus, mobilitas.*

Leviter lèttliga. *cf facile, leniter, placide.*

Lex lög *pl.*, lagamál. *quod contra leges est* ólög *pl. legum peritus* lagavíss. *legum violator* lögbrigðir. *cf conventus, modus.*

Libens samr, ónauðigr, ótrauðr; *v. lubens. cf dignus, paratus, promtus.*

Libenter gjarna.

Liber bók (börkr). *libri poëtici* fræði.

Liber (adi.) frjáls, kvittr, sjálfráða, sjálfráði. *liberá voluntas* sjálfræði.

Liberalis gjafall, gjöfull,

góðr, mildr, örr, rífr, veitinn, veitull, almildr, auðgrimmr, auðmildr, bauggrimmr, einarðlyndr, einfaldr, fègrimmr, fèmildr, gjafmildr, gjöflundr, gjöfmildr, gjöfrífr, hoddgrimmr, hoddmildr, hoddörr, hríngmildr, ríngmildr, hríngrífr, meginmildr, mildgeðr, óhneppr, örlyndr, stórlátr, úsínkall, látrkænn linns, lundýgr linnbeðs; *subst.* fèsærandi, sáttnáðandi, fèstríðir, gjöfláti, mannbaldr, mæríngr. *cf largus, munificus, generosus, ingenuus, bonus, sincerus, simplex, intrepidus.*

Liberalitas mildi, örfi, örvi, rausn, gjafli, gjöfli, gjöflund, fèmildi, stórlæti; *den.* morð Fenju meldrar. *liberalitate clarus* heiðmærr. *sella liberalitatis* gjafstóll. *cf magnificentia, benignitas, clementia, humanitas, excellentia.*

Liberaliter góliga, góla. *cf benè.*

Liberare frelsa.

Liberatio lausn. *l. excellens* ítrlausn. *cf solutio, redemtio.*

Liberator frelsir, frjálsari.

Libere tíða. *v. lubet.*

Libertas frelsi.

Libido losti, vil. *l. venerea* kvennsemi. *cf voluptas, cupido.*

Libra vett. *cf pondus.*

Librare reiða. *qui librat* mundaðr. *cf tollere.*

Libum brauð, hleifr, leifr. *liborum complicator* brauðsveigir. *libi devorator* brauðsvelgir. *cf placenta.*

Liburna snekkja.

Licentia leyfi. *cf venia.*

Licentiosus framr.

Licere hlýða, verða, mega, ná. *licet* getr (*impers.*). *quod licet* hlýðisamt. *cf fieri, capere, nancisci, posse, auscultare.*

Licitus heimill, heimoll. *licitum* einsætt. *cf tutus.*

Ligamentum band, (bann), (-benda).

Ligare binda, (benda), kneyta, knýta, nýta. *ligatus* -snærðr, -snörðr. *valdè ligatus* fjölsnærðr. *non ligatus* óbundinn. *cf vincire, nectere, colligare.*

Lignator den. hlynr hrunbirkis.

Lignum trè, við, viðr, skíð, storð, klúngr, hemla, þrafnl, (drafn, drafnl). *l. vitae* lífstrè. *l. validum* remmilaukr. *l. noxium* grandmeiðr. *ligna utensilia* bútimbr. *ligna coquinaria* skíð. *cf arbor, frutex, sentis, vepris, vagina, xylosolea, patibulum.*

Ligone purgare moka.

Ligula hánki, sili, strengr. *l. fibulae* þorn. *cf spira, funis.*

Lilium lilja.

Lima -þèl. *l. sonora* hlymþèl. *limae recisamentum* svarf.

Limare sverfa. *cf polire, vexare, urgere.*

Limbus fit, -listi. *l. splendidus* glólisti. *cf campus.*

Limen þrepskjöldr, þreskjöldr.

Limes takmark. *limites regni* landamæri.

Limosa (*avis*) jaðrakarn.

Limpidus skírr. *cf clarus, purus.*

Lineatus -gáraðr.

Lingua túnga; *denominatur* 1. *sermonis* a) *minister* málþjón, árr orða, árr óðar. b) *instrumentum* α) *in genere* orðvápn, tól mælsku, tól raddar. β) *gubernaculum* stýri máls. γ) *gladius* sverð máls. δ) *remus* tôluræði, ár orða. ε) *dolabra* ómunlokarr, óðar lokarr. ζ) *arundo* orðreyr. (η *assula* orða hlýra). ϑ) *clavus* raddsveif. 2. *oris* a) *gubernaculum* stýri munns. b) *remus* ræði munns. c) *gladius* sverð munns. 3. *gladius palati* sverð góma. 4. málskytja. *l. sonora* hátúnga. *l. splendida* ítrtúnga. *l. laudatrix* loftúnga. *l. frigida* svaltúnga. *l. periura* vesæritúnga. *usus linguae* munnshöfn. *Epith. linguae* fróð, ófróð, tygilig.

Lingula eyrr, tángi, andnes, annes, trjóna, túnga, -skagi, *l. ultima* útskagi. *cf arena, litus, promontorium.*

Linisecium hörmeitiþr. *cf auctumnus.*

Linter eikja. *cf ponto.*

Linteum hörr, lèrept, lína, línklæði *pl.*, ript, ripti. *cf linum, vestis, velamentum, velum, stragulum.*

Linum lín, hör, hörr, hjörr. *lino amictus* hörskrýddr, línbundinn. *cf linteum, velum, carbasus, flammeum, funis, laqueus.*

Lippus hvarmrauðr.

Liquescere þiðna.

Liquidus ljóss. *cf clarus.*

Liquor lögr, lá, læ, dreyri, dræri, dröri, gjálfr, hrönn, alda, vín, bjórr, fjörðr, ægir. *l. adquisitus* fleytifengr, flytifengr. *l. medicus* heilivágr. *l. ruber* rauðsylgr. *l. lebetis* hverlögr. *liquorem spargens* löghreytandi. *liquorem commodè emittens* hagdreyrinn. *cf mare, sanguis, cerevisia, vinum, sonitus.*

Lis sök, deildir *pl.* *cf causa, divisio.*

Litera rún, -stafir *pl.* *literae* brèf, letr, fræði, klausur, lærdóms listir. *literae aureae* gullstafir. *litera occulta* launstafr. *litera magica* topi, opi, stafr. *cf scientia, scriptura, versus, character, baculus.*

Litigare kífa, þræta, þreyta. *cf certare, disceptare, fatigare.*

Litus strönd, útströnd, síða, sandr, röð, þrömr, barð, bakki, borð, eyrr, fjara, beðr, hrönn, marbeðr, brimheiðr; *den.* grjót marstèttar Mæfils, grjót mástèttar Mæfils. *l. limosum* leira, læra. *Epith.* úrigr. *cf*

lingula, ora, margo, arena, saxum.

Lituus bagall.

Lividus blár, bláleitr, blásvartr, myrkblár.

Lixa matsjóði, matsveinn. *cf coquus.*

Lixivium hlút, (lút).

Lokius Loki, Loptr, jötunn, dólgr goða, rægjandi goða, verr Signýjar, farmr Sigynjar arma, úlfsföðor, faðir vánar gands, faðir lögseims, faðir Nara, sonr Farbauta, mögr Farbauta, sonr Nálar, sonr Laufeyjar, frændi Sleipnis, ofrunni Þórs, bróðir Bíleistz, sessi Óðins, sinni Óðins, geðreynir gauts herþrumu, málunautr miðjúngs, (málunautr hvals), vinr Hænis, hugreynandi Hænis, heimsækir Geirröðar, kistu skrúð Geirröðar, sviptir sagna, hrærir sagna, þjófr jötna hafrs, hirðitýr herfángs, hárskaði Sifjar, þrætudólgr Skaða, þrætudólgr Heimdalar, þjófr Brísingamens, girðiþjófr brísings, þjófr epla Iðunnar, ráðbani Baldrs. (*homon.* gammleið).

Loculus skrín; *den.* sæng borðvegs. *cf scrinium.*

Locus staðr, stöð, stétt, setr, rúm, flet. *l. certus* mið. *l. publicus* allvángr. *l. depressus* laut. *l. extraneus* útstaðr. *l. lubricus* svað. *l. uliginosus* veita. *l. limosus* leira, læra. *l. glareosus, sabulosus* melr. *l. caesorum* valr, valjörð. *l. tenebrosus* myrkheimr. *l. ardens* logreitr. *l. in orbem positus* hvarf, hverfi. *l. ubi aliquid reponitur* látr, legrann. *l. ubi quis iacet* leg, legver. *loca deliciosa* munvegar. *multis locis* víða, fullvíða, allvítt. *cf spatium, sedes, domus, domicilium, versatio, latebra, duramentum, robur.*

Londinum Lundún, Lundúnir *pl.*

Longè lángt. *satis l.* fulllángt. *longius* fremr, framarr.

Longobardia Lángbarðaland.

Longobardus Lángbarðr.

Longurio áss. *de homine* hriki, hrókr, hrotti, sláni, slápr, slappi.

Longus lángr. *aequè l.* jafnlángr. *longum facere* lengja. *cf producere.*

Loquacitas mælgi, málgráðr, málskálp, málskjálp, málskap, (málfengi), afgelja. *nimia l.* ofrmælgi. *cf sermo, garrulitas, nugacitas.*

Loquaculus sögull, sparkr, breksamr.

Loquax máll, málugr, örmálugr, velmáll; (skjalþrúnginn), skrökmálasamr; kynmálasamr.

Loquela mælska, hjal, hjald, skálp, (skjálp); skval, gyss, málrúnar *pl. cf sermo.*

Loqui mæla, mela, ræða, reða, segja, telja, inna, kveða, kveðja, láta, lesa, senna. *loquendo efficere* gala. *loquendi libertas* bersögli. *tacitè loqui* óma. *loquens pauca* fámálugr.

animosè loquens orðrakkr. *apertè loquens* opinspjallr. *submissè loquens* lágraustaðr. *loquendi facultas* málrúm. *qui loquitur* spillir. *cf fari, dicere, sermocinari, colloqui, enunciare, recitare, narrare, referre, salutare, altercari, contendere, ponere, colligere, tradere, pendere, dare, exhibere, persolvere, ostendere.*

Lorica brynja, hrauð, hröð, hroð, köld, kund, nati, sýn, þyn, þyð. *den.* 1. bláserkr, blóðfara, böðfara, bofæða, bofora, borofa, blóðleika, böðkufl, böðserkr, finnzleif, gunnþíng *pl.*, hillserkr, (hildserkr), hjálmgöll, hríngserkr, hríngskyrta, kjaldúkr. 2. *pugnae vel bellonae vestis etc.* götvar geirrótu *pl.*, serkr Göndlar, serkr Gunnar, kápa Sköglar, kappa Sköglar, serkr Hildar, serkr Sköglar, serkr styrs, serkr böðvar, klæði Hildar, ullstakkr fleinveðrs, manserkr Héðins, serkr manþínga Héðins, serkr Hárs rómu, serkr Vala veðrs, serkr þrimu minnis benstara. 3. *vestis bellatoris* serkr Ála, fit Ara, faung Hamdis *pl.*, föt Sörla *pl.*, fit Héðins, bjálfi Grams, gránserkr Hamdis, serkr Hamdis, skyrta Hamdis, klæði Hamdis *pl.*, váðir Heðins *pl.*, kylf Högna, kufl Högna, serkr Holfs, hríngkofl Ínga, váðir Regins *pl.*, rokkr Reifnis, serkr Sörla, gerðar Hálfs *pl.*, höfn gauta, hylja hrafnvíns giljaðar, klæði Gjúka ættar. 4. *vestis Odinis* gerðar Hárs *pl.*, hrynserkr Hánga, (hauðr Þriðja), bjálfi Hnikars, serkr Hárs, skyrta Svelnis, váðir Vafaðar *pl.* 5. skyrta hríngs, meginserkr baugs, börkr bænar nökkva, (branga?). *annuli loricae* glymhríngar, glymríngar; hrynivirgill. *balteus loricae* brynfetill. *loricâ lividâ indutus* bláserkr. *Epith. loricae* bjartr, traustr, síðr, skreyttr, negldr, steindr, seðr, gyldinn, skjólsamr, ískaldr, járngrár, járnofinn, hríngofinn, sæðrhamri, seðr járni, hryns öðull.

Loricatus brynjaðr, hábrynjaðr, harðbrynjaðr, gráserkjaðr, hríngserkjaðr.

Lorum ál, ól, band, (bann), fetill, seil, snæri, sneri, taumr, þvengr, þvíngr. *lora clipei et gladii* annfetlar. *cf funis, vinculum, balteus, corrigia.*

Lotium þvál, þvol.

Lotricum vífl.

Lubet lystir, munar. *lubens* lystr, lostigr, lostugr, lystugr. *cf libere, cupere, cupidus, voluntas.*

Lubricus háll. *l. locus* svað.

Lucere brenna, lýsa. *cf urere, collustrare.*

Lucerna lampi, ljósker.

Lucidus bjartr, fagr, ljóss; líkbjartr, bjartlitaðr, birtíngr

subst. l. instar solis sólbjartr. *cf candidus, pulcher.*

Lucifer (*stella*) morginstjarna.

Lucrari. qui non lucratur ógræðir, úgræðir.

Lucrum hagnaðr, snúnaðr, vinníngr. *cf commodum, fortuna, victoria.*

(*Luctatio vitae* aldrstríð).

Luctuosè tregliga.

Luctus harmr, sorg, stríð, sút, tregi, hlátrbann. *luctuum series* tregróf. *cf certamen, dolor.*

Luculentus sýnn. *cf conspicuus.*

Lucus lundr, lyndr. *cf arbor, nemus, silva.*

Ludere leika. *cf ludificare, fallere, decipere, facere, gerere, patrare, efficere, tractare.*

Ludibrium dár, gletta, háð, hlægi, leika, skaup, skop, spott. *cf lusus, irrisio, dicacitas, cavillatio, contumelia.*

Ludicrum leika.

Ludificare (*quem*) leika (e-n), *cf ludere.*

Ludio leikari, orgari. *cf histrio.*

Ludus leikr. *l. iocularis* gamanleikr. *l. latrunculorum* kvátra. *l. nucalis* hnottafl. *l. shah* skák. *l. furtivus* leynileikr. *ludum strenuè, cupidè exercens* leikmildr, leikherðandi. *ludum augens* leikstærir. *ludi gestor* leikmiðjúngr *cf gaudium, laetitia, voluptas, alea.*

Luela bót.

Lugere drúpa, gráta, hnípa, syrgja, trega *cf moerere, flere, lacrimare, cadere, demittere, vultus.*

Lumbi þjó- *pl. lumbis palposis* þjóbreiðr.

Lumen birti, ljós, lýs, log, tyri, kerti. *cf lux.*

Luna túngl, máni, fengari, geisli, glámr, mulinn, mylinn, mylin, myln, nið, skamr, skrámr, skjálgr, skyndir, skýðir, ártali, eyglóa, miðgarðr, hvoll mána, hverfanda hvel, fèlagi fróns. *l. rubra* rauðmáni. *splendor lunae* túnglskin. *Epith.* skarðr, fagrskapaðr, gránserkr.

Lunula nest, nisti, (kínga), brjóstkríngla.

Lupa íma, svimul, ylgr, ylgja, vargynja, (borkn).

Lupatum mel. *in lupata saeviens* melgreypr. *cf ferrum.*

Lupus úlfr, (ölfr), borkn, fenrir 1), flakkr, freki 2. 3), gandr 4. 5), geri 8. 9), gildir, gildr, gyldir, gylþir, glammi 6), goti 7), hati 1), heiðíngi, hösvir 12), hrísnir, hvinnir, ilmr, ímarr, imr 1), kinni, kinnir, ormr 4), sköll, vargr 14), vitnir 14), viðnir, ylgr. *Denominationes* A. *unâ voce compositâ* 1. *fera montana* fjallvargr. 2. *equus gigantidis* flagðvigg, gífrskær, tröllmarr. 3. grádýri, hergrimnir, hlèbarðr,

hlæbarðr, hlobarðr 1. 10. 11), hreingálkn, hrímgrimnir, hrísgrimnir, hrísgrisnir, járnserkr, örgildir, sefgrímnir, sefgrisnir, skölkyni, sköllkyni, skolkyni, sveiflandkjapti, valdýr, valgöltr 13). B. *duobus verbis* 1. *genus, proles lupi* átbogi ylgjar, barn ylgjar, kundr gyldis, jóð gyldis, kyn gylþis, fenris kindir *pl.*, bróðir gera. 2. *adfinis feminae gigantis* átt unnar *coll.* 3. *equus feminae gigantis* fákr flagðs, fákr gríðar, fákr trölls, blakkr fálu, hestr fálu, sóti fálu, faxi járnsöxu, goti flagðs, hestr flagðs, hestr gífrs, skær gjálpar, stóð gjálpar *coll.*, glaumr gýgjar, glaðr gríðar, gránstóð gríðar *coll.*, grástóð gríðar *coll.*, fákr gríðar, sóti gríðar, faxi imdar, hestr leiknar, marr mistar, skær svaru, stóð kveldriða *coll.*, vigg varðrúnar. 4. *equus gigantis* blakkr geitis, gnýfeti geitis. 5. *canicula* a) *parcarum* grey norna. b) *Odinis* grey Viðris. c) *vulnerum etc.* tík benja, sækitík solla. 6. *taurus bellonae* granúngr gunnar. 7. *equus silvae* blakkr öls. 8. skæðasagnir, skógs *pl.;* hleifsvelgr himins. C. *tribus verbis* 1. *genus gigantidis* kyn reggs kvánar. 2. *equus gigantidis* hláupstóð jötuns móður *coll.*, vífmarr áleggjar yggja. *l. noxius* meinvargr. *l. famosus* hróðrsvitnir, hróðvitnir, þjóðvitnir. *lupus Mánagarmr* hvelsvelgr himins, óðr mána. *luporum ululatus* vargljóð. *lupino more saevire* ylfast. *lupi aviditas* úlfgráðr. *lupi indoles* úlfúð, úlbúð. *lupino colore* úlfgrár. *lupinâ indole* úlfhugaðr. *athletae lupinâ pelle induti* úlfhèðnar. *vox lupi exprimitur verbo* þjóta. *Epitheta lupi* aldinn, blakkr, fráneygr, frekr, grár, gráleitaðr, höss, imleitr, ljótrannaðr, margspár, órækinn, ótamr, skygn, valgjarn, trýni sollinn, byrstr blóði. 1. *gigas.* 2. *ignis.* 3. *navis.* 4. *serpens.* 5. *baculus.* 6. *pirata.* 7. *equus.* 8 *corvus.* 9. *canis.* 10. *ursus.* 11. *clipeus.* 12. *servus.* 13. *galea,* 14 *gladius.* *cf raptor, vastator, ultor, monstrum, pestis, infestus.*

Lupus (piscis) gedda.

Luridus v. lividus.

Lustrum bæli, híð. *lustri incola* híðbyggvir.

Lusus gletta, leika. *cf ludibrium.*

Lutra otr.

Lutum dritr, leirr, saurr. *luto conspersus* saurstokkinn. *cf sordes, stercus.*

Lux birti, dagr, ljós, skina. *l. matutina* dagsbrún, græti álfa *pl.* *l. viae* vegstýri. *lucem fugiens* dagskjarr. *cf lumen, splendor.*

Luxus svörfon.

Lychnuchus kertis stika.

Lycopodium (herba) jafni.

Lynx gaupa, gaupi.

M.

Macer magr, hengiligr.

Machaera skálm. *cf framea.*

Machinationes umstillingar. *cf fraus, insidiae.*

Mactare blóta, sæfa, slátra, sundra. *cf interficere, sopire, dissecare.*

Macula díli, flekkr, klessa. *cf labes.*

Madefacere skýra, væta. *cf irrigare, irrorare.*

Madere vaða.

Madidus vàtr, votr, aurigr, avrigr, úrigr, úrþveginn, dreypiligr, hamvàtr. *cf udus, humidus.*

Magia kyngi, fyrnska, fjölkyngi. *magiae peritus* vitugr, reginkunnigr, fjölkunnigr, fjölkunnr. *cf vetustas, ars, veneficium, veneficus.*

Magis gjarnarr, heldr, meir, meirr. *magis magisque* hvímeira. *cf magnopere, valde, potius, verum, sed, quo magis.*

Magister meistari, ráðmaðr. *m. aulae* stallari. *summus m.* yfirmeistari. *cf praefectus, curator, pocillator.*

Magnanimitas risna. *cf magnificentia, fortitudo, virtus.*

Magnanimus prúðr, hugprúðr, geðstórr, hugstórr, hugumstórr, stórgeðr, stórhugaðr, stórlyndr, stórúðigr. *cf excellens, generosus.*

Magnates hoffólk, ríkmenni.

Magnificentia rausn, risna, sómi, oflæti, stórlæti. *m. nimia* ofrausn. *cf liberalitas, magnanimitas, honor, splendor, audacia, severitas.*

Magnificus dýrr, göfugr, göfuglátr, ríkilátr. *cf eximius, augustus, imperiosus, superbus.*

Magnitudo animi rausn. *cf excellentia.*

Magnopere drjúgt, æfar, afar, furðu, firna, fyrna, mjök, raunmjök, góliga, góla, hála, harða, harðla, harla, heldr, hölzti, kynjum, nóg, stórum, undrum, óslætt, stórvel. *cf vehementer, valde, perquam, satis, eximie, mirifice, bene, acriter, magis, mirus, celeriter, copiosus.*

Magnus mikill, stórr, ærinn, ærr, hárr, drjúgr, drýgr, gerr, geyrr, gjörr, geirr, gildr, nógr, gnógr, orr, breiðr, drjúgligr, váligr, voligr, yfrinn, yrinn, stórgjörr, meginligr, stórligr, ólítill, úlítill, háligr. *cf grandis, ingens, abundans, sufficiens, gravis, illustris, insignis, laudabilis, honorabilis, sanctus, satis; parvus, exiguus.*

Maialis (*porcus castratus*) þrondr, þröndr, þrönndr.

Maior meiri, meirri. *maiores* lángfeðr, niðjar, lángniðjar.

Malacia dús, logn, lægi, lögi. *cf aër, tranquillitas.*

Malè dátt, dáliga, dála, illa, fullilla, tála, lítt, raunlítt, gráliga. *perquam m.* meinilla, stórilla. *cf turpiter, atrociter, iniquè, iniustè, fraudulenter, graviter, parcè, parum, mirabiliter.*

Maledictum lastastafir *pl.*, róg, (joll). *maledicta effundere* regna, rigna. *cf calumnia.*

Maledicus illsögull, orðvàndr.

Maleficus illvirki, vargr. *malefica* fordæða.

Malefidus grár, ýgr. *cf canus, suspectus.*

Malevolus illgjarn, illhugaðr, illvill *subst.*, kyndugr, lægjarn, meinhugaðr, meinúðigr. *cf astutus.*

Malignus v. malevolus.

Malitia illska, ilzka, illúð, illíng, gráleikr. *cf vafrities.*

Malleus hamarr, sleggja. *m. vehemens* þrúðhamarr. *cf rupes.*

Malum böl, fár, læ, mein, nauð, stríð, tál, và, vo, víti, farald, kvalræði, úheill. *m. avertens* böllnekkjandi, fárskerðandi, fárskerðir, meinbönnuðr, meinhrjóðandi. *mali inferendi valdè cupidus* meginmeingjarn, meginmeinsamr. *malo medicatus* meinblandinn. *malum* (*interiectio*) án. *cf noxa, calamitas, pernicies, infortunium, incommodum, impedimentum, vitium, crimen, necessitas, dolus, certamen, averruncator, noxius.*

Malus illr, vàndr, vondr, argr, kaldr, kránkr, eligr, elegr, dárligr, öfugr, vondsligr, ógóðr, bölgjarn, meðaldyggr, (dár). *valdè m.* margillr. *cf noxius, infestus, invisus, iniquus, improbus, aversus, perversus, pravus, scelestus, difficilis, aeger, frigidus.*

Malus (*arbor*) apaldr. *m. navis* sigla, viðr, laukr, vöndr, jostr, jöstr, húnferill. *apex mali* húnn. *Epith.* rauðr, blár, sveigðr, svartr, kolsvartr.

Manare dreyra, fljóta, gnauða, laga. *cf fluere, natare, stridere, murmurare.*

Mancipium man. *m. coalumnum* fóstrman.

Mancus handarvanr, handlauss.

Mandatum sögn. *cf narratio.*

Mandere tyggja, tyggva, tögla.

Mane ár, or, árla, morgin, morgon, morgun, snemma, snimma. *primo mane* árdag snemma. *mane laetum* fegins-morginn. *cf mature, cras, olim, cito, repente, statim.*

Manere bíða, blífa, gnapa, silja, standa, tolla, vinnast, þruma, þrymja. *qui manet* -bíðingr. *non manens* óbíðandi, óbíðingr. *loco pertinaciter manens* staðr. *cf haerere, hiare, sedere, stare, facere.*

Manes draugr. *cf lemur, spectrum, truncus.*

Manica ermr, hannzki, stúka, haptbönd *pl. m. loricae ferrea* járnstúka. *cf chirotheca, tegmen, vinculum.*

Manifestè allbert.

Manifestus berr, opinn, sýnn, auðsærr, óblindr. *cf apertus, conspicuus, caecus.*

Manipulus (*segetis*) bundin.

Mansio búð, dvöl, vist. *m. in mundo* heimstöð, heimsvist. *m. in vitâ* lífdvöl. *m. in hoc loco* hèrvist. *m. caelestis* himinvist. *cf mora, commoratio, domus, hospitium.*

Mansuetus hógr, hægr, högr, spakr, hógværr. *cf placidus, sapiens.*

Mansum tugga.

Mantica kýll. *cf uter.*

Manuale vöttr. *cf chirotheca, manica.*

Manubrium hepti, skapt, skopt, skepti, skapttrè. *m. falcis foenariae* orb. *manubrio instruere* skepta, (skeyta, sköyta). *manubrio instructus* skeptr, -skeptaðr. *manubrio recto* beinskeptaðr. *qui manubrio facilè aptari potest* auðskeptr. *manubrii opifex* skeptismiðr. *cf missile, remus, telum, tigillum.*

Manus hand, hönd, mund, mynd, fit, greip, lámr, lófi, hreifi, reifi, spönn. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ* 1. *annuli* a) *stratum* baugset. b) *arundo* hríngreyr. 2. *arcûs* a) *solum* ýsetr, ýstètt. b) *tormentum* bognauð, dalnauð. c) *tenaculum* daltaung. d) álmveldi. 3. *terra, stratum etc. accipitris* hagstètt, haugstètt, haukbord, haukland, haukmærr, haukstorð, haukströnd, haukvöllr, hugtorg, valbraut, valklif, valland, valstafn, valstöð, valteigr, valtún. 4. *terra poculi* hornstrind. 5. ferklauf, ferkleyf. B. *duobus verbis* 1. *manûs* a) *arbor* viðr hreifa. b) *aedes* rann greipar. 2. *terra pugni* land hnefa. 3. *arcûs* a) *tormentum* nauð boga, böl boga. b) *tenaculum* töng boga. c) *solum* (*mobile*) bifvángr ýs. 4. *terra clipei* slóð rítar. 5. *receptaculum hastae* tupt atgeirs. 6. *terra armorum* jörð vápna, jörð hlífa, land vápna. 7. *terra, stratum etc. annuli* láð bauga, land bauga, beðr bauga, akr bauga, brattakr bauga, stallr bauga, fjöll bauga *pl.*, jörð gullhringa, hángferill hringa, mjúkstallr mens. 8. *accipitris* a) *terra, solum* fold ifla, frón hauka, grund vals, jörð hamdis, skotjörð heiðis, jörð hauks, lóð hauks, land öglis, reitr vals, slóð vala, stræti vala, brú ginnúngs, býr haukjóðs, stallr gelmis, stallr gemlis, nes hauka, setr hauka, stallr heiðis, stræti hauka, stètt öglis, vör sauðins, vör sauðnis. (kálfor hamdis, *pl.*).

b) *mons* fjöll hauka *pl.*, háfjöll hauks *pl.*, klif hauka, háklif hauka. c) *tigillum* skopt. hauka. d) *navis* skip hauka, flaust ífla, ferja hauka. e) *xylosolea* andr gaglfárs. f) *rheda* reið heiðis. C. *tribus verbis* 1. *mons clipei* fjöll Ullar kjöls. 2. *annuli* (*auri*) a) *repositorium* geimr blóðeisu bjargs. b) *patera* (*v. aedes*) skál (skáli) báls greipar. 3. *accipitris* a) *terra* hlíðar land heiðis, lautir gaglfellis lóns. b) *tenaculum* töng sylggrimnis rjúpu. D. *quatuor verbis: patibulum annuli* gálgi linna ginnúngs brúar. *Epitheta manûs* gullrendr, skreyttr fjarðar loga, úrsvalr. *partes manûs* dyr, hreifi, raukn, lófi. *manus expansis digitis* hrammr. *m. cava* gaupn. *m. uncata* krumma, krymma. *dorsum manûs* handarbak. *extremitas digiti* gómr. *cf palatum. exspectatio manûs* handarvæni. *vitium manûs* handarmein. *aqua manus lavandum* handlaug. *manum extendere* seilast. *cavâ manu includere* gaupna, geypna. *cavâ manu includens* samangaupnandi. *pulchrâ manu* handfagr. *fortis manu* handsterkr. *certus manu* handviss. *qui manu gestari potest* handbærr. *qui manu adhaeret* hendifylginn.

Manutergium þerra.

Mappa dúkr. *cf focale, gausape, velum.*

Mare 1. áll, alda, ála, auðr, uðr, unnr, bára, bekkr, bif 1), boði, breki, brim, brunnr 2), bronnr, brynnr, bylgja, dík, díki, djúp, dúfa, ægir 3. 4. 5.), ögir, ogr, ægi, fen 7), fjörðr 6), flæðr, flóð, fors 8), fullr, fyllr, gap, geimi, gjálfr, gjallr, gjaldr, glyivðr, glýröðr, glioðr, glær 9. 10. 11), gnap, gnarr, gnat 12), gniðr, græðir, gröðir, gumir, gýmir 3), haf, hefríng, höfn 13), hóp, hrönn, hýim 14), húmr, hvítíngr 5. 15), hylr, iða, kelda 12), kíll, lá 16), lögir, legir, lægir, leygir, leygr 4. 24), lögr 16), leið 17), lækr 18), lokr, marr, mið, rán, röst, salt 19), sægr 20), sogr, sog, ser, sær, sjár, sjór, sík, sími 25), solmn, solmr, solnir, stop, stormr 21), straumr 27), súgr, sumr, sund 26), synd, svelgr 4. 27), svífr, svipr 1. 22. 23), svölr, tjörn 7), vágr, vogr, vara, vör, vörr, vatn, vegir, vægir 4), ver, vær, verr 4), vík 6), vika, viðir 10. 28), vöst. 2. hafgjálfr, hágjálbr, hafsmegin, hafsmegn. 3. braut báru, belti sjáfar, brautland báru, grund ægis, slóð geima, flet gýmis, salr djúps, troð báru. *Denominationes* A. *unâ voce compositâ* 1. *cingulum terrae vel insulae* hólmgyrðill, brúgyrðill, eybaugr, eyfit, eygarðr, eylúðr, fróuband, hauðmen, hauðrmen, hauðrgjörð, hólmfjöturr, hólmgerð, hólmrönd, jarðbelti, landgarðr,

landmen, hólmlindi, þrimugirði. 2. *arenae* a) *mundus* sandheimr. b) *caelum* sandhiminn. c) *circulus* sandmen. 3. *terra glaciei* ísheimr, ísland. 4. *mundus procellae* gæheimr. 5. *habitaculum* (*domus*, *terra*, *via etc.*) *animalium marinorum* a) *piscium* álfold, álgrund, álheimr, álsferð, álvángr, háborg, hlýrvángr, lýrgata, lýsheimr, lýskáli, lýslóð, lýteigr, ölungrund, ölunjörð. b) *avium* (*cygni et lari*) svanbekkr, svanbíngr, svanvángr, svanfángr, svanvengi, svanflaug, svanfold, svanteigr, svanmjöll, máferill, máskeið, móstallr. c) *cetorum* hvalfrón, hvaljörð, hvalmænir, hvalmunir, hvalrann, hvaltún. d) *lutrae* otrheimr. 6. *terra, via navis* borðgrund, borðheimr, borðmærr, borðvöllr, farland, fleybraut, fleystètt, fleyvángr, húnferill, kjölslóð, reggstrind, stafnklif, stafnvöllr. 7. *campus arundinis piscatoriae* dorgtún. 8. *terra caerulea* bláland. 9. *mundus resonans* dynheimar *pl.* 10. *mundus resplendens* glæheimr. 11. *mundus frigidus* svölheimr, svalheimr, svalteigr. 12. *terra tenebrosa* myrkmörk. 13. *Ranae domicilium* Ránheimr, Ránbeðr. 14. *appellatur* a) brimland, brimleið, brimreið, brimslóð, gjálfrteigr, gnaphjarl, gnapland, gnapsalr, sægrund, unnflóð, unnheimr, varrláð. b) andnes, annes, blóðughadda, blóðvarinn, iðmolinn, jálkmær, lagastafr, lángröst, launstígr, lögstígr, sílægja, sogsami, velforir, órór, úrór. B. *duobus verbis.* 1. *cingulum etc.* a) *terrae* band landa, hríngr foldar, gjörð jarðar, garðr grundar, girði grundar, girði gnýjarðar, fjöturr foldar, glymfjöturr landa, glólisti lautar, umgirði jarðar, umband landa, lás landa, men jarðar, sverrigjörð landa, gandr storðar. b) *insulae* hríngr eyja, þjálmi eyja, baldrekr þjóttu, baldrekr Síra, baugr Bólmar, belti Fenríngar, belti Brimlar, girði Gælu, girði Gizka, girði Þrumu, belti Glanar, grásili Stólmar, helsi Karmtar, hríngr Hernar, sili Hernar, lindi Hernar, hlekkr Manar, hlymgarðr Hlèseyjar, umgjörð Hristar, umgerð Huglar, men Karmtar, lindi Siggjar, lindi Raðar, lindi Lygru, men Lygru, men Lista, þjálmi Manar, umgjörð Ostrar, sili Þjórnar, fjötr Tauma, víggyrðill Vörðu, hríngr Þrymlínga, svalfjöturr Selju. c) *scopuli* glymfjöturr skers. 2. *scopuli* a) *mulor* skers aki. b) *terra* fold skerja. c) *domus* hús skerja. d) *mola* grotti skerja. 3. *arenae tectum* hús sanda, salr sanda, set sanda. 4. *terra glaciei* land ísa. 5. *terra venti* land byrjar. 6. *sanguis gigantum* blóð Ýmis, valfall úrjötna, val-

fall vejötna. 7. *algae* a) *adflictor* þjálfi þángs, þjálmi þángs. b) *domus* hús þángs. 8. *habitaculum* (*domus*, *terra*, *via etc.*) *animalium marinorum* a) *in genere* hús sækvikinda, heimr sævikinda. b) *cancrorum* bíngr humra, braut humra, heiðr humra. c) *piscium* vángr ölna, fold ölna, mörk hængs, hrun síldar, strind síka, vángr lýsu, slóð birtínga, hrynbraut áls, hrynleið seiðs, skeið ölna, bekkr ölna, fjöll amra *pl.*, búð öggs, bust ála, ræfr áls, höll laxa, laug karfa; hlút fiska. d) *avium* (*alcae*, *cygni et lari*) völlr lunda, beðr svana, strind svana, fold svana, fjöll svana *pl.*, dalr svana, braut svana, röst máva, jörð más, morr máva, slóð sæðíngs, land sæfogla. e) *cetorum* búð hvals, teigr hvala, láð vögnu, ræfr skeljúnga, gljúfr skeljúngs, rymvöllr reyðar, túnvöllr reyðar. hrynslóð vögnu, hvítagnípur hvals *pl.* (f *den. a phocâ* moðir brimils. *a monstris* borg nykra). 9. *navis* a) *terra*, *via etc.* flatvöllr fleyja, bláröst bekkjar, bekkr hlunndýrs, tún barðs, borg beita, braut borðs, braut barða, mið fjarðmývils, vegr flausta, hniggrund hafbekks, höll brannblakks, stígr kjalar, land kjalar, slóð kjalar, skeið knarrar, úthauðr knarrar, laut viggs, mástètt Mæfils, marstètt Mæfils, skeið skautborðs (skutborðs), land skipa, flet stafns, setr flausta, þel stafnkvígs, land sygju, land stála, land súða, tröð fleyja, vegr varrskíðs, vegr varðelgs. b) *noxa* bani súðs. 10. *terra*, *via etc. piratae vel bellatoris maritimi* leið sækonúnga, grund Atals, bekkr Sölsa, bifgrund Rakna, slóð Buðla, braut Ekkils, völlr Ekkils, fjöll Fjörnis *pl.*, flatslóð Fróða, fold Revils, fannir Heiða *pl.*, röst Geitis, vegr Geitis, þjóðtröð Glamma, skeið Glamma, glymfjöturr Gestils, glymvöllr Róða, röst Gylfa, grund Gylva, vegr Haka, strönd Haka, sjót Högna, laut Leifnis, láð Leifa, land Leifa, braut Leifa, völlr Leifa, rymleið Rakna, stígr Rakna, rein Rökkva, röst Róða, vángr Sveiða, mold Víngu, strönd Virvils, þíng Ýngva. 11. *Ranae terra*, *via* land Ránar, vegr Ránar. 12. *pater undae* (= Ægir) faðir bylgju, faðir dúfu, faðir brannar, faðir unnar, faðir himinglæfu, faðir blóðughöddu. 13. *campus arundinis piscatoriae* land dorgar, vángr dorgar, dynströnd dorgar. 14. *mola Amlothii* kvern Amlóða, meldrból Amlóða. 15. *campus refractionis* (*luminis*) völlr hyllínga. 16. sker jálkmærar. C. *tribus verbis* 1. *frater venti* bróðir roða vágs. 2. *sanguis gigantis* undir jötuns háls. 3. *campus ceti* svalteigr galtar Viðblindu. 4. *terra*, *via navis*

bekkr hlunns dýrs, braut hrannvalar fannar, braut svana Gautreks, glójörð skíðs Gylva, heiðr hömlu þrumlu, ból skipa hliðar. 5. mörk íslands víðráttu. *Maris epitheta* aldinn, blár, djúpr, dökkr, grár, ólmr, grænn, greypr, hár, ern, ljóss, vátr, óðr, saltr, kaldr, róinn, skelfdr, skelfr, stórr, stríngr, svalr, sollinn, sýldr, víðr, þrútinn, þúngr, barðristinn, byrrammr, eitrsvalr, svalkaldr, úrsvalr, haustkaldr, veðrsollinn, lábrostinn, raustljótr, hergrimmr, ógrunnr, vindlauss, eynegldr, hólmnegldr. *de sonitu maris adhibentur verba* gnýja, glymja, dynja, þjóta; þrymr, þutr. *de aestuante mari* þrútna, svella. *mare streperum* hrunsær, hrynser. *m. aestuosum* straumsær, sverrifjörðr. *m. Arabicum* (*rubrum*) rauða haf. *m. occidentale* (*Atlanticum*) vestrver. *mari traiiciendo idoneus* sundfærr. *mari adsuetus* gjálfrtamiðr. *mari circumfusus* gjálfrumleikinn. *mari agitatus* vàgþeystr, vágþrýstr. *mari exstinctus* sædauðr. 1. *motus*. 2. *fons*. 3. *gigas*. 4. *galea*. 5. *gladius*. 6. *sinus*. 7. *palus*. 8. *catarrhacta*. 9. *arcus*. 10. *equus*. 11. *vitrum*. 12. *collisio*. 13. *portus*. 14. *crepusculum*. 15. *piscis*. 16. *liquor*. 17. *via*. 18. *rivus*. 19. *sal*. 20. *vas*. 21. *tempestas*. 22. *turbo*. 23. *sonus*. 24. *ignis*. 25. *funis, annulus, bos*. 26. *fretum*. 27. *vortex*. 28. *salix*. *cf unda, oceanus, aqua, tempestas, Æger*.

Margo bakki, barmr, brún, jaðarr, rönd, rönn, röð, skaut, strönd, þrömr. *margine pulchro* barmfagr. *cf crepido, extremitas, ora*.

Maria virgo María. *Adpellatur* 1. *mater Dei* móðir guðs, móðir Krists, móðir yfirþjóðkonúngs, móðir mildíngs mána. 2. *filia, virgo Dei* dóttir guðs, mær himna gætis, mær buðlúngs ela bóls. 3. *domina* a) *absolutè* frú. b) *Dei* frú röðuls ræsis. 4. *regina* a) *regina summa* höfuðdrottníng. b) *regina caeli* drottníng himins. c) *regina caelitum* drottníng himins þegna. d) *regina angelorum et hominum* megindrottníng manna ok engla. e) *regina mundi et hominum* yfirdrottníng heims ok gotna. f) *regina hominum* yfirdrottníng gotna. 5. *rex, princeps feminarum* konúngr vífa, höfðíngi snóta. 6. *arx, templum, palatium etc.* a) *Dei* höfuðborg drottins, höfuðstaðr jöfra konúngs, kastali grams glyggs hauðrs, höfuðmusteri ens æðsta lækniss lasta, höll himna drottins, höll drottins miskunnar, rann konúngs aldar, herbergi guðs. 7. *vas, scrinium* a) *clementiae* ker miskunnar. b) *Dei* kostaker

konúngs byrstalls, skrín himins stýriss, skrín þengils sólar ok engla. 8. *flos.* a) *flos sanctus* heilagt blóm. b) *flos mysteriorum, reliquiarum* blómi leyndardóma, blómi heilagra dóma. 9. *arbor rami vitae* eik lífs greinar. 10. *gemma feminarum* gimsteinn brúða, gimsteinn sprunda, gimsteinn vífa. 11. *lumen gentium* ljós þjóðar. 12. *radius caelorum* geisli lopta. 13. *stella maris* stjarna sjólar, stjarna flæðar. 14. *vivificatio, alimentum gentium* lífgan þjóða, næríng lífs lýða. 15. *vivum decus* lifandi prýði. 16. *oblivio luctûs* gleyming sorga. 17. *radix humilitatis* rót lítilætis. 18. *columba castitatis* dúfa hreinlífis. 18. *sanatio morborum* lækníng sótta. 20. *nutrix gaudii* past gleði. 21. *exstirpatio vitiorum* eyðíng lasta. 22. *vena clementiae* líknar æðr. 23. *via felicitatis* vegr giptu. *Epitheta* há, svinn, alskír, blessuð, skínandi, góð, blíð, glöð, hrein, loflig, fjölglygg, mæt, lystilig, sannheilög, sannhróðig, þrífhróðig, englum hærri.

Maritus maðr, verr, frí, greppr; faðmbyggvir. *m. primus* frumverr. *m. unius uxoris* einkvæntr. *marito felix* versæli.

Mas karl.

Masculè drengila.

Massa (*concreta, rotunda*) staup. *cf fartum, poculum, vas.*

Mater móðir, eiða, (egða). *eâdem matre genitus* sammæðra. *diversâ matre genitus* sundrmæðr. *maternum genus* móðerni.

Materfamilias húsfrú, hústrú, húsfreyja, húskona. *cf hera, uxor.*

Materia efni. *m. poëseos* yrkisefni. *m. colloquii v. sermonis* málsefni. *cf causa.*

Materies timbr.

Matrimonium gjaforð. *cf uxor.*

Matrona frú. *cf domina.*

Matula hlandtrog.

Maturare skunda. *cf properare.*

Mature ár, árla, árliga. snemma, snimma. *perquam m.* meginsnimma. *m. dictum* ársagt. *cf mane.*

Maturescens citò bráðgerr, bráðþrekinn.

Maturus röskr, þroskr, alvaxinn, alþroskinn, bráðgerr. *cf adultus, vegetus.*

Matutinus árligr. *hora matutina* dagsbrún. *stella matutina* morginstjarna.

Mauri v. Saraceni.

Maxilla jótr, kjálki, kinnkjálki. *maxillis corrosus* jótraðr. *cf rheda, traha.*

Maximus mestr, merstr, flestr. *maxime* tygjast.

Meatus rás. *m. auris* hlust. *cf cursus.*

Medela gaman, líkn. *cf amor, clementia.*

Mederi lækna, lyfja. *cf sanare.*

Medicamen læknisdómr.

Medicina atgjörð, lækníng, lyf. *cf herba.*

Medicus græðari, græðir, læknir. *cf sanator.*

Medietas miðhæfi.

Medimnus mælir.

Mediocritas miðhæfi, miðlúngr, mundáng.

Meditari hugsa. *meditabundus* hugsi.

Medius miðr. *medium* miðleggr. *cf intervallum.*

Medulla mergr.

Meiere míga.

Mel hunáng.

Melior betri. *meliorem reddere* betra. *melius* betr, skár.

Mellifluus hunángfljótandi.

Membrum limr. *membra extremitatum* boglimir, útlimir. *membrum virile* reðr, sverð; *den.* helliskrípr, sverð hlauna, sverð hræra, hreðja kvistr, lautu faxi, sverð nýrna, borr bergis fótar, jötunn dyra burðar húss; (sköfnúngr dýneyjar). *membro virili exiguo* sverðlítill.

Memor minnigr.

Memorabilis minniligr, miðsamligr.

Memorare geta, tína. *memoratus* ofgetinn. *cf capere, legere.*

Memoria minni, minníng. *res memoriae perpetuae* eymuni. *bonâ memoriâ praeditus* lángminnigr. *cf exemplum, similitudo, comparatio, poculum, potus, vinum, ultio, vindicta.*

Mendacium lygi, lygð, skrök, tál, lausúng, ljúgorð. *m. populare* þjóðlygi. *cf dolus, fraus, vaniloquentia.*

Mendicatio húsgángr.

Mendicus brautíngi, ölmusa. *cf circulator, eleemosyna, stips.*

Mens geð, hugi, hugr, hyggja, önd., óðr. *mente captus* ráðlauss. *cf anima, animus, ingenium, ratio.*

Mensa bjóð, borð, skutill; *den. a poculo* sjávar naðr ölknarrar. *m. triclinaris, den. a poculo* bekkr blíðskálar. *cf domus, aula, triclinium.*

Mensis mánaðr.

Mensura mál. *cf sermo.*

Mentionem facere þátta.

Mentiri ljúga, bella lygi. *cf fallere, frustrari.*

Mercari kaupa.

Mercator (sævaldi). *plur.* auðimenn, (auði-verkmenn); *den. exoptatores navium* beiðendr hliða hauðrmens.

Mercatura kaupskapr. *mercaturam facere* mánga.

Merces gildi, verkkaup. *qui mercedem dat* gildir. *mercedis expers* verðlauss.

Merere árna.

Meretrix hóra, púta. *cf scortum.*

Merga den. sleynguþref Sleipnis verðar.

Merges bundin, skrúf. *strues mergelum* þref.

Meridianus sunnrænn, suðrænn.

Meridies sunnr, suðr. *a regione meridiana* sunnan, suðan. *in regione meridiana* sunnar, sunnarla, sunnr, suðr. *meridiem versus* sunnr, suðr. *meridiem spectans* sunnanverðr. *meridianae regiones* sunnlönd. *cf australis.*

Meritum tilgjörð, tilgerð, verðleiki, verðleikr. *meriti expers* verðlauss. *cf delictum.*

Meritus makligr, verðr. *cf dignus.*

Merum mjöðr.

Merus mærr. *cf purus.*

Messis örð. *cf arvum, seges.*

Meta hæli, endiskeið. *m. lapidea* varði. *m. plumbea* blývarða. *cf modus.*

Metallum mál, málmr. *m. rubrum* rauðmálmr.

Metere melta. *cf secare.*

Meticulosus smeykinn, tvistr, óttagjarn, raglystr. *cf ignavus, timidus, tristis.*

Metiri meta, mæla. *cf aestimare.*

Metuere ægja, eygja, kvíða, óast, sjást, ugga, yggja, vita ótta. *metuens* kvíðinn. *metuendus* ægiligr. *cf terrere, formidare, timere; dubitare, videre; terribilis.*

Metus hræzla, hræðsla, hvikan, skelkr, uggr, bifstaup. *sinè metu* ugglauss. *cf timor, trepidatio.*

Meus minn.

Mica muli, (moli). *m. arenae* sandkorn. *cf granum.*

Micare glóa, skrimta. *micans* skírr. *cf fulgere.*

Michael Mikáll, Mikjáll.

Miles v. vir. milites ferð, safn, herferð, herdrótt, liðmenn, liðsmenn. *profectio militum* herferð. *cf commilito, collectio, copiae, socius.*

Militari specie vígligr.

Militia herskapr, víking

Milium (herba) hirsi.

Mille þúsund.

Milliare míla, röst.

Milvus (avis) gleða.

Minae hót, heit, heitan, hæting, ógnar orð. *cf promissum.*

Minari heitast, hætta. *cf vocare.*

Mingere míga.

Minimè minzst, minst, hvergi, vilgi, alllítt. *cf perquam.*

Minister árr, orr, aorr, avrr, jarl, skálkr. *cf famulus, princeps.*

Ministerium ið, orka. *m. sacrum* þjónusta. *cf factum, famulatus, opus, officium.*

* *Minitari* ægja, ogja. *cf metuere, terrere.*

Minor minni.

Minuere mínka, grenna, græna, vana, venja, þreyta. *minui* dvína, rèna, sjatna, vanast, þverra. *qui minuit*

þreytir, þverrir, -vönuðr. *cf demere, tenuare, adtenuare, terere, deterere, evacuare, evanescere, absumere, cessere, decrescere, imminui, cibus.*

Minus firr, síðr, minnr.

Minutus lítill, smár. *cf parvus.*

Mirabilis dásamligr, undrsamligr. *cf admirabilis.*

Mirabiliter dála. *cf graviter, malè.*

Miraculum dýrðir *pl.*, furða, jarteign, jartein, hjartteign, kraptaverk, meginverk, tákn. *vi miraculosâ praeditus* kraptsæll. *cf gloria, indicium, documentum, signum, portentum.*

Mirari firna, undrast. *cf vitium.*

Mirè undrum, furðu, fyrna, kynjum. *cf valdè.*

Mirificus dásamligr. *cf admirabilis.*

Mirus kynligr, undarligr, undrligr. *res mira* kyn, undr, undrsjóff, vá. *non mirum* undrlaust, válítt. *cf noxa, portentum.*

Miscere blanda, brugga, sukka, sulla. *cf commiscere, confundere.*

Miser aumr, aumligr, fagnaðarlauss, klökkr, krángr, örríkr, ósæll, úsæll, vesall, vesæll, volaðr, vàlaðr; *subst.* aumíngi, harkadrengr, harkamaðr, veslíngr, (vesalíngr), þirfíngr. *cf dirus, imbecillis, infelix, tristis.*

Miserabilis amorligr, armligr.

Miserescere miskunna.

Misereri sampínast.

Miseria armæða, böl, eymd, helnauð, kaun, sút, vesöld, víl. *in miseriam natus* raúngetinn. *cf aerumna, dolor, experimentum.*

Misericordia miskunn. *sinè misericordiâ* miskunlauss. *cf clementia.*

Misericors huggóðr, miskunsamr. *cf clemens.*

Missa messa, missa. *cf cantus.*

Missile skapt, skotbroddr, slög *pl.* *cf manubrium, iaculum.*

Missor fleygir, ræsir, sendir, hneytir, slaungvir, slöngvir, (sleyngvir), hraðslaungvir, ofruni, -varpaðr, -varpnir, -þeytir. *cf incitator.*

Mistura bland, milska.

Mitigare hægja, lina, sljófa. *mitigari* skipnast. *cf lenire, hebetare, facilis.*

Mitis þýðr, -vægr. *m. in dictis* mjúkorðr. *cf mansuetus.*

Mitra mítra.

Mittere senda, skjóta, slaungva, slöngva, slyngja, varpa, verpa, kasta, ræsa, hrjóða, rjóða, fleygja, gera. *qui mittit v. missor. quae mittit* slöngva. *non missum* ósent. (*quod mittitur* skeyti).

Mixtura v. mistura.

Mjölner (*malleus Thoris*) Mjölnir, mölnir, bani Hrúngnis, trjónu tröll.

Mnemosynon minjar.

Mobilis brigðr, brigðlundaðr. *cf dubius, fallax, incertus, inconstans, mutabilis, varius.*

Mobilitas brigð. *cf perfidia, violatio, inimicitia, inconstantia.*

Moderari stilla. *cf temperare, dirigere, regere, decipere, consolari.*

Moderatè hæft, hófsamliga, stilliliga. *cf rectè, decenter.*

Moderatio tempran

Moderator stillir, hilmir. *cf dux.*

Moderatrix sjötul. *cf sedare.*

Moderatus hógsettr, mjúklátr, stiltr, kennir hófs. *cf modestus, tranquillus.*

Modestè stilliliga.

Modestia svinna, lítilæti. *cf prudentia, honestas, pudor, verecundia.*

Modestus stiltr, auðmjúkr, kurteisligr, lítilátr. *cf moderatus, humilis, pulcher, venustus.*

Modgunna, amnis Gjallae custos Móðguðr, man Gjallar.

Modiolus rotae naf, nöf.

Modius mælir, sáld.

Modo áðan, af stundu. *cf hora.*

Modus háttr, hæfi, hóf, mál, máti, mundáng, regla, slag, lund. *m. carminis* lag, háttr. *cf ratio, status, dispositio, finis, lex, numerus, meta, scopus, res, societas, coniunctio, consortium, decretum, praeceptum, ictus, animus, sermo.*

Moerere hnípa, sýta. *moerens* harmtvistr, harmvesæll. *cf angi, lugere.*

Moeror harmr, tregi, móðtregi, þrá, stríð. *moerore fessus* sorgmóðr. *cf cura.*

Moestus hnípinn, nípinn, hryggr, hruggr, þrúnginn, móðugr, möðugr, þúnggeðr, sorgafullr, sorgfullr. *cf tristis.*

Mola kvern, þögnhorfin. *m. aquaria* ákvern. *m. Frodii* Grotti, sjötull dólgs. *m. laetabilis* feginslúðr. *cf capsus.*

Molere mala, draga kvern, draga steina. *actus molendi* meldr. *satis molitum* fullmalit. *cf circumagere, versare; farina.*

Molestia ami, án, böggr, böggvi, slög, spenníngr, stríð, stúra, mæðíng, munarstríð, kvalræði, óþurft, harmljótan, (leiðstafir [*pl.*]). *cf calamitas, damnum, difficultas, labor, adflictio, certamen, ictus, facinus. molestiam adferre* ángra, ama, stríða. *molestiam adferens* ángrsamr, meinvinnandi.

Molestus ballr, eikinn, erfiðr, kránkr, stríðr, meinsamr, (meingjarn), óþekkr, hvimleiðr, geðstrángr. *molestum reddere* þýngja. *cf importunus, noxius, difficilis, incommodus, invisus, infestus, laboriosus, aeger, acer.*

Moliri hnykkja. *cf excutere.*

Mollescere (blotna). *qui haud facilè mollescit* óblotgjarn.

Mollire mýkja, slètta, sljófa. *cf lenire, hebetare.*

Mollis argr, blautr, blauðr, dáðlauss, deigr, kvalráðr, linr, linnr, mjúkr, mjúkligr, munklökkr, ragr, veykr, þýðr. *non m.* ómjúkr. *m. in dictis* mjúkorðr. *cf humidus, infirmus, timidus, effeminatus, lenis, comis.*

Mollities argskapr.

Molucrum möndull, möndultrè, skapttrè.

Momentum sinn, púnktr, brum, svipstund. *res magni momenti* megintíðindi *pl. magni momenti* meginligr. *cf motus, punctum, iter, vicis, novus.*

Monachus múnkr, búi klaustrs.

Monarchia einvald. *cf imperium.*

Monasterium klaustr.

Monere minna, vara, bjóða vörnuð. *cf commonefacere, recordari, meminisse.*

Monialis nunna.

Monile men, sigli. *cf torques.*

Monimentum minjar *pl.*

Monodon (*ceti sp.*) náhvalr.

Monomachus einheri, sigrþjóð *coll.*

Mons bjarg, berg, fjall, fjálbr, fjálfr, setberg; *den.* áleggr, fentönn, flóðrif, halland; þein sævar, men sævar., grund gilja, gagnstígr gýgjar, vorru hjalt, höll gallopnis, hólmr hauks, skafl jarðar, listi steins. *montes* grjótbjörg; fjallgarðr *sing.; den.* bök hreins reinar. *mons altus* háfjall; *plur.* himinbjörg, himinfjöll. *m. sonorus* rymfjall. *m. glacialis* jökull. *m. ingens* meginfjall, reginfjall. *montes tenebrosi* niðafjöll. *montes aprici* sólbjörg. *mons nive tabescente* þáfjall. (*montis ruina* geirvör). *montibus adsuetus* fjallvandr. *a montibus oriundus* fjallrænn. *per montis declivia* forbergis. *cf montana, lapis, praerupta, jugum.*

Monstrare kenna, marka, sýna, vísa. *cf signare, ostendere, exhibere, praebere, cognoscere, convertere.*

Monstratio forsögn, -vísan. *m. viae* leiðarvísan, leiðsögn, vegstýri. *cf institutio.*

Monstrosus ferligr, ámátligr. *cf immanis.*

Monstrum bákn, flagð, forynja, skrípi, úlfr, ókynjan, höfuðskrípi. *m. noxium* meinvætti, óvættr. *m. phocinum* selskrípi. *cf lupus.*

Montana barð, borð, heiðr; *den.* nafjörð, úlfliði, rein hreins, hallvöllr, jörð fjarðeplis, stöð glamma, mór endils, heimr sals dreyra, tröð glamma ferðar. *cf saltus.*

Monticola bergbúi, fjallbúi, grjótöld *coll. cf gigas.*

Monticulus fell.

Monumentum minjar ***pl. monumenta mortuorum*** bautarsteinar. ***monumentum laudis*** lofköstr. ***cf cumulus.***

Mora bið, (beið), bil, dvöl, frest, sein, seinkun. ***morae pertaesus*** hímleiða. ***cf mansio, tarditas.***

Morari dvala, dvelja. ***cf tardare.***

Morator tefill.

Moratus benè siðnæmr, hottnæfr. ***m. malè*** siðlauss. ***m. pessimè*** siðvestr.

Morbus sótt, tregi. ***m. acutus*** bitsótt. ***m. letalis*** fjörsótt, helnauð, helverkr. ***morbo mortuus*** sóttdauðr. ***sinè morbo*** sútlaust.

Mordere bíta, gnaga, tanna. ***qui mordet*** -bitl, -bítr, hundbítr. ***cf rodere, depascere.***

Mori deyja, þeya, þeyja, andast, látast, svelta, falla, sæfast, sofa; taka dauða, taka dauða á sik, týna æfi, týna aldri, ljúka aldri, leggja aldr, verða dauðr, verða allr, fara í ljós annat, gánga til heljar, gánga fram, líða héðan, verða nár, verða at nám, láta önd, týna önd, selja fjör, selja líf við dauða, hverfa af lifi, leggja líf í náreið, falla á helpalla, hafa dóm norna, njóta dóms norna, sinna með úlfs lifru. ***moriturus*** feigr, hraðfeigr, fjörneppr. ***morituri speciem praebens*** feigligr. ***cf interire, perire, cadere, esurire, ire, vertere, ponere, sumere, dormire.***

Morigerus hlýðinn. ***cf auscultare.***

Mors bani, dauði, dauðr, dráp, endi, endir, feigð, hel, mjötuðr, aldrán, aldrlag, aldrlok, aldrslit, aldrspell, aldrstríð, aldrtjón, aldrtregi, fjöllami, fjörbann, fjörgrand, fjörgavll, fjörlag, fjörlát, fjörlöstr, fjörlöt, fjörlausn, fjörnám, fjörrán, fjörspell, fjörtál, fjörtjón, fjörvan, forspell, lífgalli, lífsgrand, lífspell, lífspjöll ***pl.***, líftjón, morðför; rán lífs, grand lífs, afstígr lífs, rýrð aldrs, örþveiti aldrs; ***den.*** epli Heljar, nipt Nara, dómr norna. ***morti properae obnoxius*** feigr, alfeigr, skammærr. ***mortis adpetens*** helfúss. (***morti addictus*** helj-armaðr) ***morte dignus*** skapdauði. ***cf fatum, caedes, exitium, pernicies.***

Mortalis feigr.

Mortuus dauðr, andaðr, genginn, liðinn, soltinn, -dáinn helgenginn, framgenginn, feigr, oflátinn, aldrlauss, andarvani, andvanr, örendr, örvendr, eyrendr, fjörlauss, fjörnuminn, fjörvanr, lífsvanr, ólifðr, andar sparr ***morbo m.*** sóttdauðr, verkbitinn; kördauða. ***in stramine m.*** strádauða. ***domi m.*** bekkdauðr. ***non m.*** ódáinn.

Mos kynni, lát, plag, siðr, siðferð, hættir ***pl.***, vandi, venja, ***m. malus*** ósiðr, óvenja. ***moribus elegans*** háttaprúðr,

háttprúðr, háttnæfr. *morum custos* siðgætir. *morum reformator* siðreynir. *bonos mores promovens* siðskjótr. *cf modus, consuetudo, character.*

Motacilla (*avis*) ertla.

Motus bif, bragð, burðr, ferð, gángr, hreifíng, hreyfíng, hreifíngr, læti, sinn, reiðíng, sveimun, svipr, svipun, svipon, veifan; riðusótt. *cf versatio, iter, impetus, jactatio, agmen, sonus, strepitus, fremitus; febris.*

Movere bregða, brigða, bræða, dýja, færa, hreifa, reifa, hræfa, hræyfa, hræra, hrora, hrista, hrysta, reiða, svipa, svipta, vekja, víkja, aka, þoka. *m. animum* reita. *m. se* fara. *m. se lentè* eigra, skreiðast. *m. se imbecilli gressu* kránga. *moveri* bifast, hvarfa, kvika. *qui movet* aki, hrærir, rærir, hristir, hrystir, reifir, þægir. *cf accelerare, flectere, vibrare, quassare, quatere, concutere, ferre, versare, excitare, incitare, tollere, recitare, laetare, delectare, cibare, praeda.*

Mox brátt, hvatz, ört, senn, seðr, brálliga, af mæli, af stundu. *cf celeriter, statim, brevi, simul, hora.*

Mucro oddr, hoddr, blóðrefill, blóðvaka.

Mucus digull.

Mugire grenja. *cf fremere, strepere.*

Mulcere verbis gala, gæla. *cf canere.*

Mulgere mjólka, mólka.

Mulier v. femina.

Mulieritas kvennska.

Mulierositas kvennsemi, vífni.

Mulsum mjöðr, möðr, hunángs öldur, hunángs bára. *m. poeticum v. poësis. mulsi cupidus* mjöðgjarn. *cf cerevisia.*

Multa gjald. *m. pro caede* nefgjöld *pl. cf poena.*

Multiceps fjölhöfðaðr.

Multiloquium slafr. *cf garrulitas.*

Multiloquus málugr. *cf loquax.*

Multiplex margfaldr.

Multiscius fjölkænn, margspakr, margvitr, margs vitandi.

Multitudo bálkr, fjöld, fjöldi, flaumr, flokkr, glaumr, gnótt, herr, hópr, kólga, mengi, múgi, sút, þraung, þröng, fjölmenni, fólkdrótt, herfjöld, mannfjöld, seggfjöld, somnuðr. *magna m.* meginfjöldi, ótal. *m. avium* gjör. *cf caterva, copia, coetus, populus, turba, sonus, nubes, unda.*

Multus margr, yfrinn, yrinn, ærinn, orinn, þykksettr, ófár, úfár. *cf copiosus, paucus.*

Mulus múll.

Mundus (*adj.*) hreinn, hreinlátr. *cf integer, purus.*

Mundus heimr, heimi, heimsbygð, veröld, ljóðheimar *pl.*, dvalarheimr, alsetr vera. *m. terribilis* ægisheimr. *m.*

splendidus glaðsheimr. *m. mortuorum* násheimr. *m. lucidus* Múspell, Múspellz heimr. *mundi extremitas* heimsendi. *mundum complectens* heimspennir. *cf domicilium, regio, terra, tractus, habitaculum, atmosphaera, aër, vita, Islandia.*

Munificentia gjafli, gjöfli, raun, heiðsæi, fèmildi, aura veizla. *sella munificentiae* gjafstóll. *cf largitas, liberalitas, excellentia.*

Munificus gjáfall, gjöfull, mildr, fèmildr, gjafmildr, gjöfrífr, heiðmildr, heiðsærr, mildgeðr, rausnsamr, seimörr, stórlátr, úsínkall, grimmr baugum, grimmr gulli, grimmr auði, grimmr vellum, grimmr móins akra. *cf largus, liberalis.*

Munimentum vígi, virki. *m. ligneum* borðvegr. *m. lapideum* byrgi. *m. virgeum* skyldivöndr. *cf arx.*

Munire v. circumdare. m. clipeis skilda. *qui clipeis munit* skildir, skyldir. *munitus* barðaðr. *m. stimulis* bryddr.

Munus fórn, gjöf, lán, múta, stèttr, -nautr. *m. praestantissimum* einkagjöf. *m. amplum* stórgjöf *m. pueris datum in primae dentitionis monimentum* tannfè. *muneris particeps* gjafrötuðr. *cf donum, largitio, commissum, sacrificium.*

Murmur maglun. *cf querela.*

Murmurare gnauða. *qui murmurat* suðr. *cf stridere, manare.*

Murmuratio maglun, sangvap. *cf fremitus.*

Murus garðr, múr, (armr). *cf agger.*

Mus den. viðbjörn veggja.

Musca fluga, mý *coll.*

Muscus mosi.

Musculus vöðvi. *m. vivus* kykvi. *cf caro.*

Mustum hordei decoctum virtr.

Mutabilis brigðr, hvarbrigðr. *cf instabilis, mobilis.*

Mutare bregða, breyta, skipta, víxla. *mutari in a-d* verða at e-u. *cf commutare, permutare, dividere, partiri, fieri, distribuere, ire, gerere.*

Mutatio skipt, snúðr, sveipr. *cf commutatio, conversio, lucrum, emolumentum, graviditas, venter.*

Mutilare hamla, lima, meiða, limleysta. *cf laedere, truncare.*

Mutus dumbr, síþögull; stúmi *subst. cf tacere.*

Mutuum lán.

Myrica (arbor) þors, pass.

Mystax grön, kampr, kanpr. *mystace promisso* gransíðr. *cf labium.*

Mysterium leyndardómr.

N.

Naevus galli, lýti. *cf labes, vitium.*

Nam þvíat.

Nancisci bíða, geta, hljóta, merkja (sèr), ná, öðlast, sæta, þiggja. *cf adipisci, consequi, capere, potiri, sortiri, cogi, tenere, signare, posse, accipere, obtinere, licere.*

Nanus álfr, dvergr; *den.* bergsaxar *pl.*, fyrðar fjarðleggjar *pl.*, hilmir hólmleggjar, leiptr jarðar, niðr durnis, burr billíngs, salvörðuðr niðja durnis. *Nanorum nomina* ái, álfr 1. 2), alþjófr, án, anarr 26), andvari 3), andþvari, aurekr, aurvángr, aurvángi, aurvargr, austri, bafurr, bavörr, berlíngr, bifurr, bivorr, bíldr 4), billíngr, bláinn 5), blindviðr, bömburr, bömbörr, brúni 4), buri, burinn, búinn, bumburr, dagfinnr, dáinn 6), dellíngr 27), dólgr 7), dólgþrasir, dólgþvari, dori, duri, durinn, durnir 5), draupnir 8), dúfr, dulinn, durgr, dvalinn 6), eggmóinn, æi, eikinskjaldi, eitr 9), eitri, fáinn, falr, farli, fárr, fili, finnr, fiðr. fjalarr 5. 10), fjölsviðr, fornbogi, forve, frár, frægr, frosti, fullángr, fundinn, furi, galarr 5), gandálfr, ginnarr 4. 11. 12), glói, glóinn, gullmæfill, göllmevill, grerr, grímr 1. 4. 13. 14), gustr 15), hagstari, hanarr, hannarr, hannerr, hár 4. 16), hárr 4), haugspori, hænbúi, hepti, heptifili, heri 17), hildíngr 28). hlævángr, hleðjólfr, hljóðólfr, högstari, hornbori, hörr, hugstari, íngi, íri, ívaldi, jaki, jari, kili, litr 1. 5. 18. 19), ljómi 20. 21), lofarr, lóinn, lóni, miðviðr, mjöklituðr, mjöðvitnir, móinn 13. 16), motsognir, moðsognir, miðvitnir, muninn 22), (mögþrasir), nabbi, náinn 13), nali, nár, nefi, nefr, nípíngr, niðhöggr 13. 21), niði 5), niðjúngr, niðottr, norðri, nori, nýfengr, nýi, nýr, nýráðr, óinn, ölni, onarr 26), onn, ori 2. 13), reginn 1), ráðsviðr, rekkr, sindri, síarr, sjárr, skafiðr, skaver, skirvir, suðri, svíarr, svíorr, tiggvi 28), tigr, tirgr, tjúrgr, toki, vali, vari 22), varr, vegdrasill, veggr, veigr, vestri, vigr 16. 23), vili 22), vindálfr, virfir, virvir, vitr, vivir, viðr 4. 24), viðurr 4), ýngvi, þekkr, þjóðreyrir, þjóðrærir, þorinn, þráinn, þrár, þrasir 5), þróinn, þrór 4. 25), þulinn. 1. *bos.* 2. *genius.* 3. *piscis.* 4. *Odin.* 5. *gigas.* 6. *cervus.* 7. *hostis.* 8. *annulus.* 9. *venenum.* 10. *gallus.* 11. *aquila.* 12. *accipiter.* 13. *serpens.* 14. *caper.* 15. *ventus.* 16. *equus.* 17. *ardea.* 18. *color.* 19. *salmo.* 20. *splendor.* 21. *gladius.* 22. *corvus.* 23. *hasta.* 24. *arbor.*

25. *Thor.* 26. *pater Telluris.* 27. *pater diei.* 28. *rex.* *Epith.* hagr, víss, dagskjarr.

Naris nös.

Narrare inna, segja. *cf dicere, loqui.*

Narratio saga, sögn, historía. *n. scripta* bók. *cf historia, relatio, expositio, indicium, sermo, mandatum, agmen.*

Nasci alast, koma und gnapstól sóla. *natus* alinn, borinn. *natus honesto loco* áttgóðr, ættgóðr, áttumgóðr, ættumgóðr, áttgöfugr, ættgöfugr, áttstórr, burðugr, kynfrægr, kynfríðr, ósmáborinn, velborinn: *servâ natus* þýborinn. *diverso genere natus* sundrborinn. *natú maior* ellri. *natú minor* æri, eri, ori, øri. *natû maximus* ellztr. *non natus* óborinn. *cf gignere.*

Nasus nef; *den.* dígulhús, höfuðgnýpa, miðstallr brúna. *naso longo* neflángr. *naso pallido* nefföIr.

Natales eðli. *natalibus beatus* sælborinn.

Natare fljóta, svima, svimma, kosta sunds. *fortiter natans,* ramsyndr.

Natatio sund.

Nates hlaun, rass, stjöll. *latis natibus* stjölbreiðr. *cf abdomen, inguen.*

Natio fólk.

Natura aðal, æði, vattr, vettr, vættr. *n. rerum* náttúra. *n. humana* manndómr. *cf animus, proprietas, numen.*

Navale hróf, naust. *cf casa.*

Navicula bátr, ferja.

Navigare sigla; brjóta hrönn, brjóta víði, brjóta unnheim *etc.*, rista hvalfrón, ríða kjöl, knía kjölslóðir, kljúfa lyndar völl Egils öndrum, skera leið, ríða ránheim, renna sjá kili, renna straum kili, rísta straum kili, rísta haf, rísta hvalfrón, rísta sjá, rísta rastir stýri, rísta þángs láð sunda mörum, rísta foldar hríng börðum, skeina þángs þjálma, skera salt húfi, skera bylgjur stýri, skera sund súðum, skera leið reggi, skera eysund, skjóta eygarð barði, sporna ver, sníða lunda völl, troða túnvöll reydar, aka hlunnvögnum, aka beiti. *prosperè navigans* farsæll. *cum dolore et molestiâ pernavigatus* ángrbeittr.

Navigatio sæför. *n. prospera* farsæld.

Navigator den. kjölrennir, lúngbeitandi, raðálfr, reggbúss, viggjálfr; *pl.* beitnárúngar, svarðmerlíngar; árr fleyvángs, brjótr hranna, móði unnflóðs, örriði myrkmarkar, sannreynir sunds, sannrennir sunds; hernirðir fleystéttar *pl.*; sækir sjófar leika, þreyngvir humra brautar. *cf nautae, vir* VI.

Navis skip, askr 1. 2. 9. 21), bakki, barð, barði, beit beiti, bekkr 20), borð 15), eik 1.

eikja, far 18. 19), flaust, flaustr, fley, freki 10. 11), fura 1), galeið, gnoð, hemlir, helmir, hömlúngr, hreinn 3), hríngr 2. 4. 9. 22), karfi 5). kati, keipull, kepull, ketla, kotla, kjatla, kötla, kjoll, kjöll, kjölr 13), knörr, knarri, knúi, kona, (kæna), kuggr, leifnir 4), lið, lúng, (lúðr), nökkvi, nekkvi, nökkvir, nór, örk 14), regg, reið 8), röst 16. 17), röð 24), skálpr 23), skeið, skalda, skjöldr 12), skokkr 14), skukkr, skúta, snekkja, stafn, súð, ugla 6), vigg 7), viggr, viðr 1), þekkr, þekr; (*draco*) dreki, fáfnir, oflinnr, naðr, ræsinaðr, rausnar naðr, elliði; drómundr; eikikjöll, eikikrákr, farkostr, farskostr, fartíðr, fleyskip, hafskip, sæskip. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* I. *animal.* 1. *in genere* a) *maris* brimdýr, gjálfrdýr, lagdýr, lögdýr, unndýr. b) *phalangae* hlunndýr. c) *rostri* gindýr. d) *scalmi* hádýr. 2. *iumentum* a) *maris* hafvigg, hafviggr, sundvigg, unnvigg, *pl.* hafrökn, sundrökn. b) *phalangae* hlunnvigg. c) *veli* seglvigg. d) *prorae* stafnvigg, hlýrvigg, *pl.* barðrökn, barðrögn. e) *tabulae* borðvigg, súðvigg, *pl.* borðrökn, borðrögn. 3. *equus* a) *maris* gjálfrmarr, vágmarr, haffaxi, sundfaxi, hrannblakkr, marblakkr, unnblakkr, lögfákr, verfákr, hafsleipnir, lögsóti; *coll.* hafstóð, gjálfrstóð. b) *venti* byrhestr, elmarr; *coll.* byrstóð, burstóð. c) *phalangae* hlunnfákr, hlunngoti, hlunnjór. d) *veli* seglmarr. e) *scalmi* hásleipnir. f) *tabulae* borðhestr, borðmarr, borðhölkvir, súðmarr, þilblakkr. g) *prorae* barðjór. h) *antennae* ráfákr. i) *funium* strengmarr, stagstjórnmarr. k) *remi* hlymgoti. l) blikblakkr. 4) *bos* a) *prorae* stafnkvígr. b) *phalangae* hlunnvísundr. c) *tabulae* súðfreyr. 5. *fera* a) *in genere* α) *maris* sundvargr. β) *venti* byrvargr. b) *canis* α) *veli* seglhundr. β) *funium* rifhyndr. γ) *plutei* veggundr. c) *lupus phalangae* hlunnvitnir. 6. *cervus* a) *maris* hafhreinn, sundreinn. b) *venti* byrhreinn, byrreinn. c) *apicis mali* húnhreinn. d) *veli* skautreinn. e) *prorae* stálhreinn. f) *funium* strengreinn, rifhind. g) *plutei* varðelgr. h) *tiliae* lindihjörtr. 7. *sus, porcus maris* unnsvín, brimsvín, brimgöltr. 8. *ursus* a) *veli* skautbjörn. b) *phalangae* hlynbjörn. 9. *accipiter* a) *maris* hrannvalr. b) *prorae* stafnvalr. c) *tabulae* borðvalr. d) *trabium* þramvalr. 10. *corvus* a) *venti* byrhrafn. b) *prorae* stálhrafn. 11. *larus pelagi* fjarðmývill. 12. *procellaria* vágfylvíngr. 13. *serpens pelagi* fjarðlinni. II. *lignum* 1. *in genere* a) *maris* sætré, sjámeiðr. b) *tabulae* borðviðr. 2. *xylosolea* a)

maris hafskið, sæskið, lögskið, logskið, unnskið, brimskið, varrskið. b) *venti* byrskið. 3. *tabula* a) *maris* flæðubrík. b) *veli* (*vel puppis*) skautborð (skutborð). 4. *radix maris* vâgrót. 5. *clava sentinae* (*vel undae*) austkylfa (auðkylfa). 6. *scamnum maris* hafbekkr. 7. *strues lignea* viðbálkr. III. *rheda, currus* a) *maris* hafreið, lögreið. b) *phalangae* hlunnvagn. c) *prorae* stafnreið. IV. árakló, askvitull, barðkaldr, fjarðrefill, flotbrúsi, hèlugbarði, hrínghorni, hylbauti, marvaði, móðfrói, móðrói, móðþrói, naglfar, naglfari, rángbarmr, sessrúmnir, sessrýmir. B. *duobus verbis.* I. *animal* 1. *in genere* a) *maris* dýr græðis, dýr sunds, dýr unna, bládýr báru, hádýr hranna, láðdýr Leifa. b) *fluvii* dýr strandar, æsidýr fljóts. c) *venti* dýr veðrs. d) *mali* dýr vandar, glæsidýr lauks. e) *apicis mali* hógdýr húna. f) *phalangae* dýr hlunns. g) *trabium* ramdýr þrama. h) *piratae* dýr Atals, dýr Leifa, dýr þvinnils. 2. *iumentum* a) *maris* rökn rasta *pl.*, eykr unnar, eykr öldu, vigg unnar, vigg öldu, vigg sunds, vigg vasta, vigg vâga, vigg eybaugs, riðvigg gnapsalar, foldvigg Revils. b) *venti* vigg byrjar. c) *carinae* rökn kjalar *pl.* d) *tabularum* vigg súða, eykr aurborðs. e) *prorae* vigg brands. f) *trabis marginalis* vigg barms. g) *interscalmii* vigg hömlu. h) *plutei* vigg vígs. i) *navalis* vigg uppsátrs. k) *piratae* vigg Vinnils, vigg Þunnils, eykr Ekkils, eykr Endils. 3. *equus* a) *maris* hestr hafs, hestr ægis, hestr græðis, hestr hafnar, hestr unnar, hestr rasta, hestr svanfjalla, hestr hvaljarðar, fákr báru, fákr víka, jór ægis, jór ísheims, jór reggstrindar, blakkr vâgs, blakkr voga, blakkr brims, blakkr borðvallar, marr ægis, marr sunda, marr fullar, marr vera, marr álvángs, dynmarr leiðar, dokkmarr víka, drasill hranna, drasill sunda, fagrdrasill launstíga, fagrdrasill lögstíga, sóti sævar, sóti svanbekks, faxi sæfar, júngr varar, skær sunda, skær blámærar, skær borðmærar, skær jálkmærar, gyllir unnar, málfeti varra, sleipnir sjágnípu, skævaðr geima, slóðgoti sæðíngs, fyl öldu, kaplar brims *pl.* b) *fluvii* vakr mörnar. c) *venti* hestr veðrs, blakkr byrjar, drösull byrjar, sóti byrjar, skær veðrs. d) *mali* hestr lauks, blakkr vandar, fákr vandar, drasill vandar. e) *apicis mali* hestr húns. f) *phalangae* hestr hlunns, hleypiblakkr hlunns. g) *destinae* blakkr skorðu, marr skorðu, drasill skorðu, sker skorðu. h) *transtri* marr þóptu. i) *funium* jór strengjar, hestr hefils, blakkr

samknúta. k) *prorae, tabulae* marr barða, sóti barðs, sker barða, goti borðs, goti sólborðs, laupmarr borða, goti hrefnis, goti hlýrs, fagrgoti hlýrs, sker branda, skevaðr branda, dynblakkr stáls, fákr húfs. l) *scalmorum* hnigfákr háfa. m) *tentoriorum* drasill tjalda, hásleipnir tjalda. n) *remorum* blakkr ára, hermarr ára. o) *aplustrium* marr tíngls. p) *navalium* blakkr nausta. q) *litoris* blakkr bakka. r) *piratae* hestr Ekkils, hestr Gestils, hestr Refils, jór Glamma, marr Ata, marr Mæfils, marr Reifnis, fákr Haka, hnigfákr Haka, kunnfákr Rakna, blakkr Haka, blakkr Heita, blakkr Ekkils, útiblakkr Ekkils, ýtiblakkr Ekkils, glaðr Geitis, glaðr Gylva, vakr Ræfils, marr Glamma, sóti Glamma, sóti Gamla; *collect.* stóð Gjúka, stóð Róða, stóð Rökkva. 4. *bos* a) *maris* hliðr hauðmens, háskrauti bryns, vísundr móstalls. b) *phalangae* hliðr hlunns. c) *transtri* freyr þóptu. d) *funis* stjórr viðjar. 5. *fera* (*leo*, *lupus*, *canis*, *felis*) a) *maris* vargr hafs, fress varar, flakkr báru, ljón lagar, ljón báru. b) *fluvii* vargr niðar. c) *tabularum* garmr borða. d) *funis* vitnir snæris. 6. *cervus* (*alces*, *tarandus*) a) *maris* elgr hranna, elgr unnar, elgr græðis, elgr vágs, elgr fens, elgr fjarðar, hreinn auðar, hreinn unnar, hreinn hlýrvángs, hreinn húnferils. b) *venti* elgr æðiveðrs. c) *prorae, tabularum* hjörtr stínga, elgr stafna, elgr branda, elgr egghúfs, hreinn hófs. d) *tecti* (*puppis*) hjörtr vengis. e) *funium* hjörtr strínga. f) *circulorum* hjörtr rakka. g) *phalangae* hreinn hlunns. h) *remorum* elgr ára. i) *piratae* elgr Hundíngs, hreinn Gylfa, hreinn Sveiða, reinn Róða. 7. *porcus piratae* göltr Ála. 8. *ursus* a) *maris* björn flóðs, björn rasta, húnn lagar, húnn Limafjarðar, vetrliði rasta. b) *funium* björn festa, hlæbarðr hánka. c) *destinae* bersi skorðu. 9 *elephantus undae* fíll öldu. 10. *aries maris* hrútr húms. 11. *lutra* a) *maris* otr hafs, otr útlegs. b) *amnis* otr vánar. c) *mali* otr siglu. 12. *asinus maris* asni ægis. 13. *accipiter* a) *maris* valr geima, valr víðis, valr víka, valr svalheims, kennivalr sandhimins, haukr máferils. b) *amnis* valr vimrar, valr strandar. c) *venti* valr byrjar, eiglir æðiveðrs. d) *prorae* valr stínga. e) *lateris* (*navis*) skrautvalr skokks. f) *statuminum* (*navis*) valr krapta. 14. *corvus* a) *maris* hrafn sefar, hrafn hranna, hrafn varar, hrafn áls. b) *scalmorum* rafn háfa. c) *stationis* (*navalis*) hrafn stöðvar. d) *piratae* hrafn Atals, hrafn Heita. 15. *cygnus piratae* svanr

Gautreks, álft Gestils. 16. *larus* a) *amnis* már mörnar. b) *piratae* már Mæfils, már Mörnis. 17. *serpens maris* naðr sjávar. II. *lignum*. 1. *in genere* a) *maris* viðr voru, viðr hafgjálfrs, viðr hágjálbrs, meiðr unnar, hlunr sæfar, hlynr flæðar, hlynr rasta. b) *venti* þrafni byrjar. c) *interscalmii* hömlu þrumla. 2. *tilia maris* lind lagar. 3. *xylosolea* a) *maris* skíð sævar, skíð lagar, skíð flóðs, skíð fyllar, skíð svanvángs, andri varar, eyndr húms, öndr anness, andri anness, andr eybaugs, andr svanvángs, færiöndr frónbands. b) *venti* skíð veðrs, skíð hríðar. c) *mali* öndr vandar. d) *prorae* skíð stafna, bláskíð barða. e) *phalangae* skíð hlunna, hleypiskíð hlunns. f) *destinarum* skíð skorða. g) *piratae* skíð Geitis, skíð Byrvils, skíð Gylfa, skíð Randvers, skíð Ata, skíð Meita, skíð Rökkva, remmiskíð Randvers, ítrskíð Endils, andri Endils, andr Egils, andri Egils, andr Ata, öndr Ata, andr Eynefis. 4. *tabula* a) *maris* brík flæðar, borð hrannar, grind gjálfrs. b) *piratae* mjúkhurð Meita. 5. *ratis maris* floti otrheims. 6. *scamnum undae* stallr báru. 7. *qualus prorae* lár stafna. III *lectus gubernaculi* bíngr stjórnar. IV. *currus, rheda* a) *maris* vagn víka, veltireyð víðiss. b) *carinae* vagn kjalar. c) *phalangae* vagn hlunns, reið hlunna, hafreið hlunns. d) *piratae* reið Ræs. V. *res Ulli utilis* þörf öndrjálks. VI. barði borðs. C. *tribus verbis* I. *animal*. 1. *iumentum maris* vigg svana beðjar, vigg Meita vallar, vigg Sveiða vángs, harðvigg umbandz landa. 2. *equus* a) *maris* hestr humra leiðar, hestr máfa rastar, jór landa bands, blakkr svana strindar, blakkr vengis dreyra, blakkr borðs brautar, glaumr Gylfa rastar, glaðr Gylva grundar, riðmarr Róða rastar. b) *veli* blakkr byrjar skikkju. 3. *cervus maris* hreinn Rökkva reinar, reiðar hjörtr hólmlinda 4. *lupus maris* vitnir valfalls jötna, vitnir valfalls úrjötna. 5. *corvus* a) *maris* hrafn flets stafns, ramn þjóðtraðar Glamma. b) *venti* hrafn regna hræra. II. *lignum*. 1. *arbor* a) *maris* viðr sendu myrkdanar. b) *venti* meiðr markar grands. 2. *xylosolea maris* skíð skerja foldar, skíð Hernar hríngs. D. *quatuor verbis* 1. *equus maris* fákr fannar Ata mars. 2. *cervus maris* hreinn glójarðar Gylfa skíðs. *navis bellica in sp.* herskip, lángskip; *den. xylosolea pugnae* herskíð hríða. *n. ingens* stórskip. *n. insignis* lofskeið, *n. oneraria* byrðíngr. *n. ridicula* hlægiskip (*cf* hlátrelliði, *pectus*). *navi adfixus* liðfastr.

Epitheta navis blakkr, blár, bleikr, dýrr, fljótr, geystr, glæstr, glaðr, haltr, heldr, hèltr, hveldr, hveltr, negldr, ríkr, snefugr, bráðr, gyltr, steindr, sterkr, stökkr, svalr, dökkr, svartr, tjaldaðr, vegligr, þrítugr, allþakkligr, bármfagr, fagr, blásvartr, myrkblár, borðmikill, borðróinn, breiðhúfaðr, brynjaðr, farsæll, farligr, fagrbúinn, fagrstrykkvinn, flóðbundinn, gjálfrtamiðr, gullmunnaðr, hábrynjaðr, hábyrðaðr, hamvátr, harðbrynjaðr, heppinn, herbygðr, herkunnr, hlunntamiðr, hlyntamr, hlýrbirtr, hlýrbjartr, hlýrbyrðr, húflángr, ítrfermdr, kolsvartr, lánghöfðaðr, ramsyndr, síbyrðr, sjálútr, skarfagr, skautfagr, skautvanr, skrautbúinn, skjaldbúinn, skúrörðigr, stafnblóðigr, súðlángr, sverðlángr, tranfeldr, úrdrifinn, úrigr, vágþeystr, vágþrýstr, vandlángr, veðrlostinn, veðrtamr, fagrdrifinn steini, sveita stokkinn, hrími sollinn, röngum studdr, unnar tamr. *Partes et adparatus navis* 1. *funes* strengr, stríngr, svörðr, við, snæri, stag, kló, tog, lína, rif, hefill, drengir, svipting, sviptíngr, samknútar, skautreip, mjótýgill, aktaumar, kalreip, kjalreip, bóglína, dragreip, höfuðbendur, stèðíngr, stoðíngar, stæðíngar. *latus* bógr, húfr, síða, borð; *l. ab utraque parte prorae* sax; *l. a vento aversum* hlèborð, hlæbarð. (skokkr). *costa* raung, röng; *cuneus costarum* keili. *prora* brandr, stál, stol, barð, stafn, framstafn, stefni, stemni, stíngr, háls, hálstemni, taung tíngla. *pars prorae* a) *anterior* brjóst, hlýr; b) *exterior* kinnúngr. *pertica prorae* brandr, stíngi, stíngr, sverð, hlemmisverð stáls. *puppis* skutr, stafn, lyptíng, bíngr stjórnar; *tectum puppis* vengi; *tentorium puppis* stafntjald. *carina* kjölr, barð; *v. c.; carinae extremitas* hæll, kjalarhæll; *summa pars carinae* kylfa. *clàvus* farnagli, stagnagli; *clavorum compactio* saumför. *tabularum compactio* súð. *tabulatum* skör. *ansae* eyru. *rostrum* skoltr, skolptr. *index venti* veðrviti. *ornatus* tíngl, ennitíngl, ennispænir. *strues mercium* búlki, búnki. *praefectura, tribus navalis* skipreiða. *ora navis* barmr, þrömr. *partes varii generis* kerlíng, belti, bygði, byrði, flaug, flaugarskegg, biti, húnn, húnbora, húnskript, húnspænir, kjölsýgja, kjolsyja, klofar, klovar, knè, lángnefjor, leggstólpar, lekstólpar, lokstólpar, løkstólpar (sikulgjörð, svikulgjörð) 1. *arbor.* 2. *equus.* 3. *cervus.* 4. *serpens.* 5. *piscis.* 6. *bubo.* 7. *jumentum.* 8. *rheda.* 9. *gladius.* 10. *lupus.* 11. *ignis.* 12. *clipeus.* 13. *carina.* 14. *cista.* 15. *tabula.* 16. *terra.* 17. *mare.* 18. *iter.* 19. *vectura.*

20. *scamnum.* 21. *vas.* 22. *circulus.* 23. *vagina.* 24. *ora.* (*vide antenna*, *asser*, *destina*, *gubernaculum*, *interscalmium*, *malus*, *phalanga*, *pluteus*, *rostrum*, *scalmus*, *sentina*, *strophus*, *tabula*, *tabulatum*, *tigillum*, *remus*, *velum*, *transtrum*.

Nautae skipmenn, skipsókn *coll.*

Nauticum utensile sæfáng.

Ne vetr.

Nebula myrkr, þoka. *cf caligo, tenebrae.*

Nebulo fantr, vomr, vâmr, væmr. *cf homuncio, ignavus, imbellis.*

Necare glata, hlaða, kvelja. *necatus vulnere* bensæfðr. *necatus gladio* hjörkloflnn. *cf perdere, cruciare, cumulare.*

Necessario skuldliga, skyldliga.

Necessarius mögr, niðr, sefi, spjalli, spjallandi, nauðmaðr, skyldr (*adi.*). *cf cognatus.*

Necesse esse mega. *cf posse.*

Necessitas nauðsyn, nöðsyn, nauzun, nauð, nauðr, ofnauð, þurft. *summa n.* meginþörf. *sine necessitate* þarflaust. *cf adfectio*, *vexatio*, *vis*, *dolor*, *contumelia*, *calamitas*, *malum*, *vincula*.

Necessitudo hleti, hlæti, hleyti, hljóti, (sif). *vir arctâ necessitudine iunctus alicui* nauðleytamaðr. *cf adfinitas*, *cognatio.*

Nectere binda, bregða, kneyta, knýta, ríða. *cf ligare.*

Nefarius níðingligr, niðuglegr.

Nefas lýti, ósköp. *cf crimen*, *scelus*, *vitium*, *fatum.*

Negare neita, níta, synja. *n. aliquid in aliquo* frýja. *qui negat* neittari. *cf impedire*, *infitiari*, *prohibere.*

Negatio syn. *cf denegatio. causa.*

Negligens gálauss.

Negotium ún, erendi, örendi, örindi, ið, iðn, önn, sök, sýsla, sýst, farðir *pl.* *negotii curatio* forráð. *negotia libenter obsistens* glaðsístandi. *negotium celeriter perficiens* snarreki. *qui negotium habet cum aliquo* kævir. *negotium absolvere* sýsla. *n. facessere* ama. *cf factum*, *cura*, *causa*, *pensum*, *opus*, *labor*, *praefectura*, *respiratio.*

Nemo mangi, manngi. *cf nullus.*

Nemus lundr. *cf lucus.*

Nepos arfl, frændi. *n. ex fratre* bróðursonr. *n. ex sorore* nefl. *cf cognatus*, *filius.*

Neptis systurdóttir.

Nequam dritmenni, hlúki, níðingr, skauð, skuð, trúðr, þrjótr. *cf homuncio*, *vappa.*

Nequaquam hvergi, þeygi. *cf non.*

Neque æva, eva, ne. *neque — neque* hvarki-nè. *cf nunquam, non.*

Nequitia klæki. *cf flagitium.*

Nervus sin, strengr, taug. *nervis contextus* sinbundinn. *nervus arcûs* álmdraug, álmdrög, álmdróg, álmsími, álmlög, hörr, strengr, ýdraug, ýdróg, (þömb). *cf funis, vinculum.*

Neuter hvárgi, hvorgi, hvergi, hvorigr.

Nex hel, banorð, banaorð. *auctor necis* helkannandi, ráðbani. *cf caedes, mors.*

(*Nexus* [*subst.*] sif).

Nidus hreiðr, reiðr.

Niger svartr, svartleitr, svartklæddr, sámr, blár, blásvartr, blakkr, hrafnblár, hrafnsvartr, kolsvartr, brúnn, brýnn, myrkblár, jarpr, dökkr, dekkr, deykkr. *niger totus* alsvartr. *niger homo* blámaðr. *nigro amictû* bláfjallaðr, blakfjallr. *cf ater, obscurus, fulvus, fuscus, anceps, turpis, malus.*

Nigratus sortaðr.

Nigrescere sortna, verða svartr; *de coelo* rökkva. *qui nigrescere facit* rökkvir.

Nihil ekki, eyfit, eyvita, eyvið, ívið, vetki, vetr, vætr, vætt, vættr, vætki.

Nihilominus at hváru.

Nimbus hrynregn, loptdrífa. *n. vehemens* hlemmidrífa. *n. grandineus* kornel. *cf pluvia.*

Nimietas afa, ofa. *cf abundantia, copia.*

Nimis of, til.

Nimius ærinn, ofmikill. *nimium* höllzti, til. *cf copiosus, admodum, valdè.*

Ningere snjóa.

Niordus Asa Njörðr, faðir Freyju, vagna guð, Vanr, Vana guð, Vana niðr.

Nisi nema, utan.

Nitens fránn, svartskygðr. *cf fulgidus.*

Nitidus hreinn.

Niveus drifhvítr, snæhvítr, snjóhvítr. *cf candidus.*

Nivosus snívinn.

Nix snær, snjár, snjór, fjúk; *den.* ángr orma, stríð orma. *n. recens* dript, dripta, drift, mjöll, moll. *n. cumulata* fönn. *nive obruere, operire* fenna, hegla. *cf hiems, grando.*

Nobilis tiginn, alltiginn, ítrborinn. *cf natus, illustris.*

Nobilitas (tign). *par nobilitate generis* jamborinn.

Nocenter meinliga.

Nocere granda, skæða, skeðja. *nocendi cupidus* fárgjarn, fárhugaðr, meinn, meinúðigr, heiptarfullr, meingjarn, meinhugaðr, meinsleitandi. *nocendi studium* meinsemi. *qui magnâ vi nocet* megingrönduðr. *cf violare, infestus, noxius, dirumpere, difficultas.*

Noctu oberrans náttförull, allnáttförull, kveldrunninn.

Nodus knútr, liðr. *nodi funium navalium* samknútar. *cf articulus.*

Nolo vilka. *nolens* nauðigr, nauðugligr, fulltrauðr. *cf invitus.*

Nomen heiti, nafn. *celebritas nominis* ágæti. *cf fama.*

Nominare hefta, nefna. *nominari* heita. *cf vocare.*

Non æ, ei, eigi, ekki, æva, eva, ey, ne, ní, vetr, þegi, þeigi, þeygi. *cf nunquam.*

Nonaginta viri nægð. *cf copia.*

Nonnihil nökkvat. *cf aliquis.*

Northumbri Norðhumbrar, Norðhumrar, Norðimbrar, Norðymbrar.

Northumbria Norðanhymbraland, Norðimbraland, Norðhumraland, Norðhumruland.

Norvegia Noregr, Norvegr; *den.* fjörðjörð, áttleifð Haralds, markar hlóðyn, lönd víðra sunda, mörk heiðins dóms, (land limsals, mörk íslands). *Norvegi* Danir, Dana þjóð, Norðmenn, Norðmeðr, austmenn, öld Ýngva, norræn öld, norræn þjóð, (landsfólk limsals). *Norvegiae rex* gætir Noregs, gætir norðsætra, allvaldr norrænnar aldar, kærir Norðmanna, valdr norrænnar aldar, allvaldr aldar Ýngva, allvaldr austmanna, niðr Norðmanna, njörðr víðra sunda landa, (stjóri markar íslands), álfr markar hlóðynjar, drottinn Dæla, hilmir Dæla, drottinn Dofra, fylkir Firða, drottinn Grænlands, drottinn Haða, valdr Hörða, landvörðr Hörða, hildíngr Hörða, vinr Hörða, drottinn Jaðarbyggja, láðvarðaðr Lista, þengill Lista, þengill Mæra, stillir Mæra, gramr Mæra, ræsir Mæra, hilmir Rauma, ræsir Rauma, þengill Rauma, konúngr Rauma, gramr Sogns, ræsir Sygna, gramr Sygna, drottinn Sygna, drottinn Vorsa, viðþíngaðr Hrínga; hlöðr Dana, grandráðr Dana, fellir Jóta, þröngvir Svía, hnekkir Svía rekka, stekkvir Skota, stríðir Breta, stríðir Engla, þrýstir otvins Engla. *Norvegicus* norrænn. *N. vir* annspillir Agða.

Nos vér, vær; *dual.* vit, við, vitt.

Nosse kenna, kunna, skilja, vita, þekkja. *qui novit* -viti. *cf cognoscere, scire, callere, tribuere, disiungere, imputare, posse, peritus.*

Noster várr, vorr, orr; *dual.* okkarr.

Nota deili, flekkr, mark, skil. *n. militaris* herkumbl. *cf signum, indicium, argumentum, distinctio, labes, macula.*

Notabilem reddere merkja. *cf signare.*

Notatio aktan. *cf animadversio, observatio.*

Notitia skyn, visdómr. *cf intellectus, scientia.*

Notus kunnr, kuðr; *valdè n.* fjölkynnr, markunnr, víðkunnr, víðkuðr. *omnibus n.* alkunnr, alræmdr, almennins? herkunnr, herjonkunnr, heyrumkunnr, hvarkunnr, þjóðkunnr. *diis n.* reginkunnr. *mediocriter notus* meðalkunnr. *notum facere* kynna, kunna, lýsa. *notum* dullaust. *cf palam, significare, collustrare.*

Nonus níundi.

Novem níu. *n. viri* nautar *pl.*

Noverca stjopmóðir, stjúpmóðir.

Novilunium ný.

Novus nýr, nýligr. *novum subst.* nýjúng, -tíðindi *pl. nova magni momenti* megintíðindi *pl. cf momentum.*

Nox nátt, nótt, gríma, dægr, nis, njól, njóla. *vocatur* ósorg, óljós; *den.* svefngaman, draumnjórun, draumnjörun, draumvör, myrkfara; æfi hrafns, sótt fugla, líkn lúngtorgs. *unam noctem natus* einnættr.

Noxa ángr, (bæ), böl, ekki, sótt, fár, flærð, fox, galli, (gandr, garmr), geigr, sök, harmr, sorg, hatr, heipt, morð, (sekja), grand, grandi, granni, ofgrand, kör, læ, mein, min, mín, meinstafir *pl.*, skaði, skóð, tál, tröll, vargr, vå, våði, vo, voði, vel, væl, tugga, sakarvíti. *qui noxam adfert* fárbjóðr, granduðr, gränduðr, våbeyða. *cf malum, pernicies, damnum, impedimentum, detrimentum, dolor, incommodum, vitium, fallacia, dolus, caedes, clades, causa, fraus, ira, odium, lupus.*

Noxius grimmr, gröndugr, kaldr, meinn, meinigr, skæðr, skeðr, óþarfr, úþarfr, vålyndr, fárgjarn, -meingjarn, heiptarfúss, hergrimmr, óvíslegr, sútaukinn. *valdè n.* meginmeinsamr, meginmeingjarn. *noxius vitae* lífkaldr. *n. hominibus* mannskæðr, mannþúngr. *n. ensibus* málmgrimmr. *cf malus, perniciosus, inutilis.*

Nubere gánga (e-m) á beð, gánga með (veri).

Nubes ský. *vocatur* úrvan, skúrván, vindflot, hulizhjálmr, (veðrmegin). *n. procellae* kólga, hreggský. *Epith.* harðmóðigr, hríðfeldr.

Nubilaria (*plur.*) hjálmar *pl. in nubilariis arefactus* hjálmþornaðr.

Nudus berr, nekkviðr, neykkviðr, neykþr, nökðr.

Nugacitas mælgi. *cf loquacitas.*

Nugae geipun. *cf garritus.*

Nugari gauta, glaupsa, gleipa. *cf garrire, fabulari, jactare, crepare, sermocinari.*

Nullus aungr, öngr, ungr, ongr, eingi, eingr, engi, enginn, mangi, manngi. *cf nemo.*

Num hvert.

Numen hapt, vattr, vettr,

vættr, ve. *numina* bönd, ráð, regin, rekin, ginnregin, girregin. *n. efficiens* skapmóði. *n. patrium* landáss. *cf deus, natura, potestas, catena.*

Numenius (*avis*) spói.

Numerare lesa; reikna, telja. *cf colligere, computare, recensere, loqui.*

Numerosus fjölmennr, fjölmeðr.

Numerus háttr, tal. *n. exiguus copiarum* aflfátt. *cf modus.*

Nummus penníngr, skillíngr.

Nunc nú, ný.

Nunquam aldregi, aldrei, aldri, aldrigi, æfa, æva, eva, ifa, vetki, vætki. *cf non, neque, nusquam.*

Nuntius árr, boð, orð, spjall, annspilli, andspilli. *n. laetus* happsaga. *n. belli* hersaga, vígspjöll *pl. ingentes nuntii bellici* stórhersögur. *cf verbum.*

Nuper áðan, nýliga, nýla, fyrir skömmu, af stundu. *cf brevis, hora.*

Nuptialis iter (*comitatus*) brúðför. *cf sponsa.*

Nuptum dare gefa, gipta.

Nurus snor, snör.

Nusquam æva, eva, hvergi.

Nutare drúpa, gnapa, hallast. *cf cudere, inclinare, propendere, hiare.*

Nutatio lot.

Nutrire fóstra, ala. *cf alere, gignere.*

Nutritor fóstri, foðir, fóstrgæðandi, sanneldíngr.

Nutrix fóstra.

Nux hnot.

Nympha 1. dís, mara. 2. Björt, Blíð, Blíðr, Fríð, Fríðr, Hlíf, Hlífþursa. 3. *v. sponsa.*

O.

Ob af, at, fur, við, at móti. *cf antè, contra, cum.*

Obdormiscere sofna, svofna.

Obductus (*part.*) -vifaðr, -viviðr, -vívaðr. *splendidè obductus* (*coloribus*) hreingróinn.

Obedire hlýða. *obediens* hlýðinn, stýrilátr. *citò obediens* bráðgegn. *cf auscultare.*

Oberrationes nocturnae náttfarir.

Obex gelgja.

Obgannire gella, geyja. *cf latrare, sonare.*

Obiicere se skeytast, skjótast.

Obire reka. *cf pellere.*

Oblatio offr.

Oblectamentum skemtan.

Oblectare gamna, skemta. *cf delectare.*

Oblectatorius gamansamligr.

Oblidere kneifa, kreista,

kremja. *cf premere, contundere.*

Obligari skyldast. *obligatus* skyldr, skyldugr. *cf debere, debitus, officium, cognatus.*

Obliquare skjálga. *cf vibrare.*

Obliquitas gegr. *cf fraus.*

Obliquus rángr, vrangr, skakkr, skeifr. *cf flexus, distortus, curvus, claudus, pravus, iniustus.*

Obliterari eldast. *cf obsolescere.*

Oblivio gleymíng, óminni.

Oblivisci glata, gleyma. *cf perdere, laetari.*

Oblocutor gagnmálugr (*adi.*).

Obluctatio (*difficilis*) argspenníngr.

Obmutescere þagna

Obniti bægjast, bægja (við e-m). *obnitens* bæginn.

Obnoxius a) *necessitati* ánauðr b) *morti* alfeigr.

Obruere bera (e-n e-u). *obrutus ensibus* brandvorpinn.

Obscoenè dicta klám.

Obscurare dökkva. *obscurari* myrkva, sortna. *cf contaminare.*

Obscurus dimmr, dymmr, dökkr, myrkr. *cf niger, opacus, tenebrosus, incertus.*

Obsequi hverfa eptir. *obsequiosus* hlýðinn. *cf auscultare, vertere.*

Observare gá, gæta, geta, hyggja, marka, sæma, skoða, gefa mark at. *observatu facile* auðgætt. *cf curare, intueri, custodire, servare, deliberare, imaginari, signare, decorare.*

Observatio aktan, hald. *cf notatio.*

Obses gisl, gils.

Obsidere bíléggja.

Obsidatus gislíng.

Obsolescere eldast. *cf senescere, obliterari.*

Obsonium sufl.

Obstaculum hnekkíng, (frábægt).

Obstantia viðnám, viðrnám.

Obstinatè þverliga.

Obstinatus þrágjarn. *verba obstinata* þrámæli. *cf pertinax.*

Obstrepere glama. *cf garrire.*

Obstruere stemma. *cf praecludere.*

Obstupefieri kopa. *cf torpere.*

Obtinere árna, bera, eignast, fá, geta, sæta, þiggja. *obtentu facilis* auðfengr. *cf adipisci, potiri, accipere, nancisci, adtinere, capere, tribuere, spectare, insidiari.*

Obtorpescere dofna. *cf torpere.*

• *Obtrectare* víta.

Obtrectatio áleitni, öfugmæli. *cf calumnia.*

Obtrectator öfundmaðr, rógsmaðr, vítandi. *cf calumniator.*

Obtundere deyfa. *o. malleo* hnjóða. *obtusus* slæfr, slær. *cf hebetare, hebes.*

Obvertere (*navem*) beita. *obversus* öndverðr.

Obviam fur, gögn, at móti. *cf antè, adversus, vicissim.*

Obumbrare skyggja.

Obvolvere sveipa. *cf circumdare.*

Occa herfi, hervi.

Occasio færi, færiván. *cf facultas*

Occasus solis setr sólar.

Occidens vestr. *ex, in occidente* vestan, vestr. *ad occidentem* vestr. *occidentem versus* vestr.

Occidentalis vestrænn; vestri. *terrae occidentales* vestrlönd, jarðir úrþvegnar vestrgarða. *procella occidentalis* vestrgarðr. *palatia occidentalia* vestrsalir. *mare occidentale* vestrver.

Occidere (*neutr.*) drjópa, drjúpa (*de sole*). *cf cadere, vergere, perire.*

Occidere (*act.*) myrða, slá. *ferro occisus* eggdauðr, eggmóðr. *qui flebilis occidit* harmdauði. *cf ferire, interficere.*

Occiput hnakki.

Occisor v. interfector.

Occludere lykja. *cf claudere.*

Occulere dylja. *cf celare.*

Occultatio dul, hulda, laun. *cf dissimulatio, adrogantia, fastus, superbia, audacia, latebra.*

Occultus krappr. *cf angustus.*

Occupare standa (e n); híleggja. *cf stare.*

Occupatio ún. *cf labor, negotium.*

Occupator sækir, sækiálfr. *cf petitor.*

Occurrere gegna, mæta, mota. *qui occurrit* mætir, motir. *cf resistere.*

Occursus mót, gagnför, andkunda (?). *cf conventus.*

Oceanus úthaf, útlegir; *den.* lángröst, belti sjáfar, nöðr hólmfjöturs. *o.glacialis* Gandvík.

Ochrea hosa, brynhosa.

Octavus átti, áttundi.

Octo átta.

Octodecim (átján); ærnir.

Octoginta öld.

Oculus auga, sjón, sjáldr, lit *pl. den.* 1. *unâ voce compositâ* a) *sol* brásól. b) *luna* brámáni, brátúngl, ennimáni, ennitúngl. c) *radius* brágeisli. d) *fulmen* ennileiptr. e) *lapis* brásteinn, brúnsteinn. f) brámerki, sjónbraut, sjónhess, sjónepli; örmjót *pl.* 2. *duobus verbis* a) *sol* sól ennis, sól brá, sól brúna, röðull brúna, sól hvarma. b) *luna* túngl brá, túngl ennis, túngl brúna, túngl hvarma, túnglskin brá. c) *sidus* himintúngl heila. d) *stella* stjarna hvarma skógar, stjarna brá, stjarna brúna, stjarna ennis, stjarna hvarma. e) *radius* geisli brá, geisli brúna, geisli hvarma, ægigeisli ennis. f) *lumen* ljós brá, ljós brúna, ljós hvarma, ljós kinna g) *vitrum* gler brá, gler brúna, gler hvarma, gler ennis. h) *pictura* skript brá, skript brúna, skript ennis,

skript hvarma. i) *clipeus* skjöldr brá', skjöldr brúna, skjöldr ennis, skjöldr hvarma. k) *gemma* steinn brá, steinn brúna, steinn ennis, steinn hvarma. l) *lacunar* (*convexum*) lopt brá, lopt brúna, lopt ennis, lopt hvarma. m) *terra* barmr hvarma, tún hvarma, n) *mons* berg sjónar. o) *electrum* röf brúna. p) hessir skalla, öndvegi brá, ker svefna, hvítvöllr hvarma. *Epith.* atall, alfeigr, ámunr, bölgróinn, fránn, haukfránn, ormfránn, örnfránn, sámleitr, hvass, svartr, svartbrúnn, skjálfandi. *ictus oculi* augabragð. *acies oculi* geisli hvarma túngls. *oculis pulchris* augfagr, svinneygr. *oculis acribus* fráneygr, fránleitr. *oculis perlucidis* glæghvarma. *oculis turgidis* klápeygðr. *oculorum deliciae* augnagaman. *oculos coniicere* bregða augum. *oculos intentos in aliquâ re defigere* stara.

Odin Óðinn, Auðunn, Áss, Ari, Bifl, Bragi, (Brandr), Brúni, Brúnn, Fengr, Fjölnir, (Forni), Galdnir. Gángari, Geiguðr, Bíldr, Blindi, Gautr, Gauti, Gimnir, Ginnarr, Ginnir, Gizurr, Goldr, Gollnir, Gollorr, Gollúngr, Göndler, (Grímarr), Kjalarr, Grimnir, Grímr, Gunnarr, Háfi, Hárr, Hángi, Hávi, Herjan, Herran, Hnikarr, Hnikuðr, Hjarrandi, Hrami, Hrammi, Hrani, Hrjótr, Hrjóðr, Hroptr, Hveðrúngr, Jálfaðr, Jálfoðr, Jolfoðr, Jolföðr, Jolfiðr, Jolfuðr, Jálkr, Jolnir, Jormunr, Jörundr, Löndúngr, Loðinn, Loðúngr, Nikarr, Nikuz, Njótr, Ofnir, Ölgr, Ómi, Örn, Óski, Rögni, Rögnir, Röknir, Rögnuðr, Röngnir, Sannr, Saðr, Siglir, Sigðir, Skilfíngr, Skilvíngr, Sólnir, Svölnir, Svolnir, Svelnir, Svafnir, Svegðir, Svigðir, Sveigðir, Svipall, Sviðarr, Sviðorr, Sviðurr, Sviðuðr, Tveggi, Uggr, Yggr, Unnr, Uðr, Vafaðr, Vafoðr, Vafuðr, Vavaðr, Vöfuðr, Vakr, Viflíngr, Víngnir, Viðor, Viðrir, Viðurr, Yjúngr, Ýrúngr, Ymr, Þekkr, Þrasarr, Þriði, Þriggi, Þroptr, Þrór, Þróttr, Þrundr, Þundr, Þyndr, (Þrúðr). Aldafaðir, Aldafeðr, Aldaföðr, Aldagautr, Alföðr, Allfeðr, Allföðr, Arnhöfði, Atríðr, Báleygr, Biblindi, Biflindi, Biklindi, Bileygr, Bölverkr, baugreginn, Dresvarpr, Ennibrattr, Esfreyr, Eyluðr, Fimbultýr, Fjölsviðr, Fornolfr, Fornolfuir, Fornölvir, Fornölver, Fráríðr, dólgband, farmagnuðr, farmaguð, farmatýr, fjallgautr, fjallgeiguðr, Gagnráðr, Gángleri, Gángráðr, Gapþrosnir, Geirloðnir, Geirölnir, Geirtýr, Gestumblindi, Glapsviðr, Gnýþróttr, Gunnblindi, Hagyrkr, Hángagoð, Hángatýr, Harbarði, Harbarðr, Harðbarðr, Helblindi, Hengikæptr, Hengikjöptr, Herblindi, Herföðr, Herjaföðor, Hergautr,

Herjansföðr, Herteitr, Hertýr, hjaldrgoð, hjálmberi, hlæfoðr, hlefreyrr, hlefroðr, hleifruðr, hrafnáss, hrafnblótr, hrafnfreistaðr, hrafnstýrandi, Hrossharsgrani, Hvatmóðr, Jafnhár, Lángbarðr, Sanngetall,.. Sigföðr, Siggautr, Sigmundr, Sigþær, Sigþrór, Síðgrani, Síðhöttr, Síðskeggr, Skollvaldr, Tvíblindi, Valfaðir, Valföðr, Valgautr, Valkeri, Valrögnir, Valtýr, Valþögnir, Veratýr, Viðrimnir, Viðrmímir. Heilagt ve, alda ve, hildar ve, guð jarðar, drottinn foldar, niðr Ása, guð hrafna, Baldr hrafna, dvalnir hánga, drottinn hánga, heimþíngaðr hánga, valdr gálga, farmr gálga, einsköpuðr herfánga, einsköpuðr hjaldrs, geira drottinn, hjaldrgegnir hildar, yggjúngr Ása, goðs jaðarr, guð hapta, beiðir hapta, frumverr Friggjar, faðmbyggvir Friggjar, ángantýr Friggjar, ángan Friggjar, allvaldr alda, gauta týr, gauta spjalli, böðvar týr, borr Bors, niðr Borz, bróðir Vilis, faðir Meila, vinr Míms, vinr Loðurs, vinr Lopts, vinr stalla, váði vitnis, bagi úlfs, arfi Bura, faðir galdrs, grímnir vagna, vagna runni, verr vagna, þurs þróttar, harri Hliðskjálfar, gramr Hliðskjálfar, feðr Baldrs, hroptr ragna. hinn almáttki áss, áss valfallins nás, farmr arma Gunnlaðar, hilmir finns hrosta; vinr skatna sævar beins.

Odiosus leiðr, hvimleiðr, fádýrr. *cf invisus.*

Odisse hata, hatta, fjá, fjóna. *cf aversari.*

Odium hatr, heipt, fjón, dylgja, öfund, úfar *pl.*, fárhugi, fárhugr, mótblástr, munflagð. *o. in deum* guðfjón. *o. exercere* ylfast. *cf invidia, offensio, ira, noxa, simultas, hostilitas.*

Odor lykt. *o. fragrans* ángi, ilmr, hilmr. *cf fragrantia.*

Odus Óðr, ángan Freyju.

Offa biti, tugga. *o. rubra* rauðbiti *o. parva* bitlíngr.

Offendere hitta; fyriverða, verða fyrir. *pede o.* drepa fæti. *cf incidere, congredi, convenire, fieri, invenire, caedere.*

Offensio stygð, þykkr, óþökk, mótblástr. *sine offensione* stugglaust. *cf odium, indignatio, gratia.*

Offerre bjóða, færa, ýta, offra, tjá, tjóa, töja *qui offert* bjóðr, boði, ýtir. *cf ferre, dare, praebere, deferre, consecrare.*

Officina smiðja.

Officium dugnaðr, gagn, reiða, skylda. *o. sacrum* þjónan, þjónusta. *o. alicui iniungere* skylda. *cf adparatus, usus, fortuna, cultus, debere.*

Olea olívatrè, (olívoviðr).

Oleum oleum, olium.

Olim áðr, endr, enn, forðum, fyrrum, snemma, snimma, or, í árdaga. *o. creatus, factus, excitatus* árskapaðr. *o. ablatus* árborinn. *o. dictum* ársagt. *cf manè, adversus, etiam.*

Olla hverna, panna, ök eldgerðar.

Omen heill, orðheill. *cf auspicium.*

Omninò allt, alls, allz, geir, ger, gjörva, gjörfa, görva, gerva, görliga, görla, gjörla, gerla, beint, öllúngis, með öllu, með fullu, at fullu, til lykta, allt í gegnum. *cf plenè, finis.*

Omnipotens allvirkr, almáttegr, almáttugr, dáðmáttugr, dáðrakkr, dáðreyndr, dáðsterkr, ráðmeginn.

Omnis allr, gerfallr, gervallr, gjörfallr, gjörvallr. *omnis generis* allskonar. *omni populo* allsheri. *omnium hominum* almanna. *cf totus, universus.*

Omniscius alvíss, alvitr, alsvinnr, alsviðr.

Onerare ferma, farma, hlaða, hleða, hlæða. *qui onerat* hlæðir, hloðir, hlæðiruðr. *cf cumulare.*

Onus byrðr, burðr, drög, drög, draug, farmr, ferma, hlass. *o. grave* þúngfarmr. *o. splendidum* fagrbyrðr. *o. navis* búlki, búnki, lest.

Onustus valdè ítrfermdr.

Opacus myrkr. *cf obscurus.*

Opera önn. *operam dare* kosta, nenna, stunda. *operam navans* hendilángr. *cf cura, impendere.*

Operare verka, vinna, yrkja. *cf facere.*

Operarius verkmaðr, boði skíða.

Operosè sýsliga.

Opes auðr, eyrir, góts, mundr, hoddar *pl.*, men *pl.*, fjárafl, fullsæla. *o. a patre datae* faðerni. *opem ferre* beina, bjarga, byrgja, duga, hjálpa, tæja, tjá, töja, tjóa, fulltíngja, fulltýja. *cf fortuna, pecunia, bona, divitiae, facultates, dos, torques, uncia; dare, auxiliari, sufficere.*

Opilio fèhirðir, geymir sauða, stýrir hjarðar, beitnárúngar *pl.*

Opinari byggja, vetta, vætta. *cf exspectare, imaginari.*

Opinio est varir.

Opitulari holla. *cf studere.*

Opitulator gagnsmaðr.

Oportere duga, hæfa, standa, verða, þurfa. *cf adtingere, fieri, stare.*

Opperiri bíða. *cf manere.*

Oppetere bíða.

Oppidum bær, býr, borg, tún, þorp. *cf collis, fundus, praedium, territorium, tres.*

Opportunitas auðit, dagráð. *cf fatum.*

Oppressor hneygir, hneykir, kúgi, lægir, mæðir, mýgir, stillir, þreytir, þrýstir, ofkúgi. *cf defatigator, deletor, hostis.*

Opprimere bella, bera (e-n

e-u), hepta, hlaða, mýgja, niðra, standa (e-n), viða (vinna), þrýsta. *cf cohibere, cumulare, delere, exstirpare, stare.*

Opprobrium klæki. *cf flagitium.*

Oppugnare. oppugnatu difficilis sökrammr.

Oppugnatio sókn, sök, atsókn. *o. terrae* hjarlsókn. *cf adgressio, causa.*

Oppugnator sækir, sækiálfr, søkiálfr. *cf petitor.*

(*Ops*). *ope destitutus* varfleygr. *cf volucer.*

Optare beiða, æskja, æsta, girna, kjósa, vilnast. *cf cupere, eligere, flagitare, petere, poscere, rogare.*

Optimates gæðíngar, dýrlíngar. *cf amicus, divus.*

Optimus beztr, baztr, albaztr, góligastr, gólastr, líkastr. *cf bonus, praestans, similis.*

Optio kjör. *cf votum.*

Opulentus auðigr. *valdè o.* kappsauðigr.

Opus ið, iðjan, orka. sýsla, verk, verki, vinna, þarf, þörf, -virki, forverk. *o. fabrile* smíði. *o. artificiosum* hagvirki. *o. diurnum* dagsverk. *o. rusticum* verknaðr. *o. dimidium* hálfyrki. *opera militaria* herverk. *opus esse* þurfa. *o. habere* verða. *cui o. est* þarfi, þurfi. *cessator in opere* verkþjófr. *cf labor, factum, ministerium, negotium, utilitas, fieri.*

Ora 1. barmr, borð, brún, jaðarr, rönd, rönn, röð, síða, þrömr. 2. barð, sandr, strönd, útröst. *o. insulae* eybarmr. *orâ pulchrâ* barmfagr. *cf crepido, margo, litus, series.*

Oraculum (*divinum*) guðmæli.

Orare bæna, krefja, kveðja. *non oratum* óbeðit. *cf optare, poscere, postulare, rogare, salutare.*

Oratio sögn, þula, prósa. *o. diserta* snillitala. *o. in comitiis* þíngskil *pl. cf narratio, sermo.*

Orator þulr. *o. summus* fimbulþulr.

Orbare nema. *orbatus* næmr, snauðr. *cf capere.*

Orbis baugr, hríngr, kríngr, men, -kríngla. *o. terrarum* miðgarðr, jarðríki, hjól jarðar. *cf torques, contortus.*

Orbitas auðn.

Orbus snauðr. *cf expers, spoliare.*

Orca -tunna. *o. sublimis* hátunna. *cf dolium.*

Orcades insulae Einderiseyjar.

Orcus hel, helja,. nifihel, bölrann, stèttir dauða. *ianua orci* helgrind. *itio in orcum* helför. *cf inferi.*

Ordinare haga, segja, semja, skipa. *quae ordinat* sjötul. *cf accomodare, sedare, dicere, componere, collocare.*

Ordinatio skikkun. *cf ratio.*

Ordiri hefja. *cf tollere.*

Oreas v. gigas (*femina*).

Organum organ.

Oriens (*plaga*) austr. *ab orientė* austan. *orientem versus* austr.

Orientalis austrænn. *in orientali regione* fyrir austan. *orientalia itinera* austrfarar. *regio orientalis* austrvegr. austrlönd *pl.*

Oriri koma upp, verða uppi. *ortus* kunnr, kunnigr. *cf venire, fieri; prognatus.*

Ornamentum reiði, sómi; *spec.* brjóstkríngla, dvergar *pl.* *cf adparatus, decus, honor.*

Ornare búa, prýða, fríða, heiðra, göfga, sæma, skreyta, skrýða, dýrðka, dýrka, vela, væla. *splendidė ornatus* fagrbúinn, fagrvarinn, skrautbúinn, skrautgjörr, fríðr. *satis ornatus* fullgæddr. *qui ornat* frömuðr, prýðir, skipuðr, skreytir, skrýðir, -skrautuðr. *cf decorare, distribuere, donare, laudare, celebrare, habitare.*

Ornatė skrautliga, skrautla.

Ornatus gervi, prýði, reiði, skart, skraut, skrúð, gerðar *pl.*, görvar *pl.* götvar *pl.* *o. frontis* ennitíngl. *cf adparatus, vestitus, fortitudo.*

Ortus uppruni.

Oryza grjón.

Os (*oris*) munnr, muðr, hváptr, kjaptr, keptr, keyptr, múll, skoltr; orðhof (bragarstóll). *vocatur* a) *domus* hús túngu, hús tanna, hús varra, hús orða, hús góma, b) *terra* land túngu, land tanna, land orða, land góma, land varra. c) *navis* skip góma, skip orða, skip túngu, skip tanna, skip varra, skip fróðleiks. d) smiðja galdra, hraun góma, bígyrðill jótrs, hvarf tanna, port snæðíngs, tópt tanngarðs, vök orða, þorp þrætu. *o. ferreum* járnmunnr. *os et labia* málgögn, máltól. *os hians* gin. *oris diductio* gapripur, gaprifur *pl.* *ore pulchro* munnfagr.

Os (*ossis*) bein, knúta, köggull, leggr; *dèn.* himinn mergs. *o. equinum* hrossknúta. *cf brachium.*

Oscillare váfa. *cf pendere.*

Ossiculum globosum hvelvala.

Osculari kyssa, minnast við.

Osculum koss.

Osor hati, hatti, hatuðr, hötuðr.

Ostendere sýna, glósa, inna, kenna, marka, merkja, tægja, teja, tjá, tjóa, töja (tega), vátta, yppa, láta í ljós. *o. se* láta. *qui ostendit* lýsir, sýnir. *cf signare, significare, probare, collustrare, explicare, loqui, cognoscere, testari, tollere, ponere, dare.*

Ostium dyr *pl.*, gátt, hlið, óss, minni, mynni, miði. *o. lapidis* steindur *pl.* *cf ianua, porta, domus, spatium, aqua.*

Otiosė annlaust.

Otiosus starflauss. *otiosum esse* dasa, dúsa. *cf tranquillus, deses, labor.*

Otium kyrð, náð, tóm, kyrrseta. ***o. expellens*** hliðrækjandi. ***otii detrimenta*** læspjöll.

Ovans hróðigr. ***cf inclytus, illustris.***

Ovis sauðr. ***o. femina*** ær.

Ovum egg; ***den.*** körbeðr bekkþiðurs. ***ova parere*** verpa (eggjum). ***ova excludere*** klekja.

P.

Pacare friða. ***pacatus*** sáttr, eirarsamr. ***terra pacata*** friðland.

Pacificatio sætt, friðr. ***cf pax.***

Pacificator sætir, sættir.

Pacificus eirsamr, friðsamr, friðgegn, friðdrjúgr, sáttargjarn, sáttnáðandi; friðbeiðir ***subst. cf clemens.***

Pacta femina heitkona. ***cf sponsa.***

Pactum -máli, trygð, mál, festar ***pl.,*** varar ***pl.,*** sáttmál.

Paganismus heiðni, heiðinn dómr.

Paganus heiðinn, allheiðinn, siðforn, ókristinn, úkristinn; heiðíngi, heiðengi ***subst.; coll.*** herr hörga

Pagus bær, býr, bygð, hèrað, setr. ***cf terra, territorium, aedes.***

Palam upp, uppi, dullaust. ***p. facere*** yppa ***cf apertus, notus, supernè.***

Palatium salr, höll, hof, bær. ***p. lucidum*** salbjartr. ***cf aedes, domus, lacunar, laquear.***

Palatum gómr. ***p. tingens*** gómlituðr, gómrjóðr. ***cf lingua, manus, dens.***

Palea ögn.

Palla serkr, skikkja. ***cf tunica.***

Pallescere blikna, fölna.

Pallidus bleikr, fölr, allfölr, nauðfölr, niðfölr, gránserkr. ***cf canus, flavus.***

Pallium feldr, möttull, serkr, kápa, kappa, höfn, yfirhöfn. ***p. nigrum*** bláfeldr. ***cf amiculum, toga, tunica.***

Palma (***manûs***) flt. ***cf planta.***

Palma (***arbor***) pálmr, pálmi, pálmar, pálmviðr.

Palpatio klapp.

Palpebra brá, hvarmr, harmr. ***palpebris candidis*** glæghvarma, glæhvarma, (glögghvarma). ***palpebris rubris*** hvarmrauðr. ***cf cilium.***

Palus (***-udis***) fen, mýrr.

Palus (***-i***) stokkr, stik ***pl. p. fissus*** skeptifletta. ***palis munire*** stika. ***cf trabs.***

Pandura fiðla, gígja.

Panis brauð. ***panem coquere*** baka. ***panem tractans*** brauðsveigir.

Pannus feldr, flík, váð, (reiðiský rifs). *p. linteus* hördúkr. *p. velando capiti* ífíngr, klútr, skeptíngr. *p. hirsutus* loðdúkr. *cf tela, toga, vestis.*

Panus (*telae*) vinda.

Papa (páfi), kristnistýrir.

Par hæfr, jafn; *subst.* maki, jafnoki. *p. pugnando* andvígr. *cf aequalis, convenire.*

Paracletus v. spir. sanctus.

Paradisus paradís.

Paralyticus limafallssjúkr.

Parare búa, *semja; orka, skapa, *skepja. *paratus* barr, geyrr, liðugr, samr. *subitò p.* bráðfengr. *cf componere, comparare, formare, pollere, promtus, lubens, facere.*

Parca dís, norn. *Parcarum trium nomina* Urðr, Verðandi, Skuld. *Epith.* aumlig, grimm.

Parcè dáliga. *cf malè.*

Parcere eira, ora, hlífa, spara, vægja, þyrma. *p. nescius* ofvegr, ofvægr, ósvífr, úsvífr, óþyrmir *subst. sibi parcens* hlífinn; spöruðr, -þyrmir. *sibi non parcens* hlíftrauðr. *cf cedere, prodesse, ferox, immodestus.*

Parcus gleyggr, glöggr, sínkall, spar, sparr, svinnr, tregr, sínkgjarn; *subst.* gjöflati, gleggvíngr, glöggvíngr, hvinn, mælíngr, smælíngr, vesalíngr. *non p.* óhneppr. *cf tenax, restrictus, expers, diligens.*

Parentes feðgin.

Parere (*peperisse*) ala, bera *cf alere, ferre.*

Parere (*paruisse*) hlýða. *cf auscultare.*

Paries bjórr, gafl, salgarðr, veggr. *p. quernus* eikiveggr.

Pars deild, hlutr, lutr, leiti, partr. *in partes* sundr. *cf divisio, sors, res.*

Participem esse deila. *cf dividere.*

Particula þáttr, -stykki. *cf frustum, funiculus.*

Particulatim sægjum. *cf frustum.*

Partiri deila, skipta. *cf dividere, mutare.*

Partitio deild. *cf divisio.*

Partus burðr, eldi, kind, (fæðíng). *cf foetus, alimentum.*

Parum ekl, lítt, alllítt, raunlítt. *haud p.* ólítt. *cf exiguus, malè.*

Parus (*avis*) mæisíngr.

Parvus grannr, lítill, smár. *non p.* órýr, ólítill, úlítill. *cf tener, exiguus, minutus.*

Pascere beita, bræða. *qui pascit* bræðir. *cf cibare, accelerare.*

Pascuum hagi. *pascuis vestitus* hagfaldinn. *cf callis, saltus.*

Passer (*avis*) spörr, svörr? titlíngr, steindelfr. *cf saxicola.*

Passer (*piscis*) flóki.

Passim á dreif. *cf sparsio.*

Passus fet.

Pastores beitnárúngar.

Pastus past.

Patefacere grafa upp. *cf fodere.*

Patefieri hválfa. *cf supinare.*

Pater faðir, feðr, föðr, föðor, höfuðniði. *persona patris* föðurpersóna. *mors patris* föðurfall. *caedes patris* föðurmorð.

Patera skál. *p. cerevisiaria* ölskál.

Paternum genus föðurætt.

Pati bera, bíða, *þola. *patiens malorum* bölharðr. *cf ferre.*

Patibulum gálgi; *den.* hángferill, náreiðr, vargtrè, hestr Sigars, sleipnir hörva; grandmeiðr Sigars fjanda, hestr Signýjar vers. *Epith.* svalr, vindkaldr. *cf crux, furca.*

Patientia þolinmæði.

Patina bjóð, diskr. *cf catinus.*

Patrare drýgja, efla, leika, vinna. *cf facere, augere, ludere.*

Patria óðal, áttland, ættland, ættgrund, ættleifð, áttleifð, fóstrjörð, fóstrland, föðurjörð, föðurtún. *cf haereditas, patrimonium.*

Patriarcha höfuðfaðir.

Patrimonium arfr, eðli, faðerni, óðal, áttleifð, ættleifð, feðrmunir *pl.*, föðurarfr, föðurleif, föðurleifð. *cf patria, fundus, natalis, possessio, conditio, ingenium, ratio.*

Patrinus guðfaðir.

Patrocinium árnan, eiðr, hald, vernaðr. *cf intercessio, tutela.*

Patronus formælandi.

Patulus rúmr. *cf apertus.*

Paucus fár, rýr. *non p.* ófár, úfár. *pauciorem reddere* rýra. *cf rarus, exiguus, multus.*

Pavicula dafi.

Pavidus felmtr, skjarr, geiskafullr. *pavidè* fælt. *cf timidus.*

Pavimentum flór, gólf. *cf solum.*

Pavo pái, páfugl.

Pauper snauðr, fátækr, fáskrúðigr, 'óauðigr. *cf inops, expers.*

Paupertas öreign. *cf egestas.*

Pax friðr, grið, sátt, sætt, náð, eir, (sif). *p. deorum* haptsoni. *p. data* friðgjöf. *pacem concedere* náða. *pacis cupidus* sáttgjarn. *pacis studium* friðbrögð *pl.* *pacis pretium* friðkaup. *pacis nuntius* friðkennandi. *pacis studiosus* friðvandr. *qui pacem conciliat* friði. *pace irrigatus* friðskýrðr. *pacem servans* griðfastr. *pacem* *concedens griðmildr. *pacem conciliare* sætta. *spes pacis* friðván. *pacem violare* gánga á frið. *pacis violatio* friðbann, friðlæ, friðrof, friðslit, lespjöll *pl.* *pacis violator* friðraskaðr, friðrofi, friðskerðir, friðspillir, friðstökkvir, griðbitr. *sinè pace* sáttalauss. *cf amicitia, amor, concordia, hospitium,*

incolumitas, pacificatio, quies, reconciliatio. satisfactio, securitas.

Paxillus blindíngr, gelgja, hárr, keri, sneis. *cf ramus.*

Peccare misgera, fyriverða, verða fyrir.

Peccator syndugr (*adi.*).

Peccatum glæpr, synd, misverki, grand munar; *plur.* afgerðir, afgjörðir. *peccatis scatens* syndauðigr. *cf culpa, delictum, scelus, vitium.*

Pecten *den.* garðr raðar, geirr háðyrnis, geirr skarar teins.

Pectere greiða, kemba. *cf explicare.*

Pectorale smokkr.

Pectus brínga, brjóst, brysti. *Denominationes* A. *unâ voce compositâ.* 1. *vitae* a) *mons* aldrklif. b) *via* fjörbraut. c) *domus* fjörrann. 2. *animi* a) *arx* hugborg, óðborg. b) *mons* geðfjall, móðfjall. c) *terra* eljunstrind, eljunströnd, geðrein, geðvángr, hugströnd, hugtún, munströnd, sefrein. d) *navis* geðknörr. e) *paries* geðveggr. f) *sinus* geðfjörðr. 3. *cordis* a) *mundus* gollorheimr. b) *aula* gollorhöll. 4. *risûs* a) *mundus* hneggveröld. b) *navis* hlátrelliði. 5. *stratum pulmonum* lúngtorg. B. *duobus verbis* 1. *vitae* a) *domicilium* legrann lífs. b) *turris* gnapturn aldrs. c) *navis* skip aldrs. 2. *animi* a) *domus, arx* hús anda, rann hugar, rann óðar, skáli hyggju, borg vilja. b) *terra etc.* land hugar, land eljunar, láð lyndis, tún hyggju, strönd hyggju, grunn munar, sinnu reitr, stígr sefa. c) *agger* garðr anda. d) *navis* skip anda, skip hugar, knörr hyggju. e) *silva* skógr hugar. f) *tentorium* tjald móðsefa. g) *locus* staðr hyggju. h) hyggju past. 3 *memoria* a) *terra* land minnis. b) *agger* garðr minnis. c) *navis* knörr minnis. 4. *sapientiae* a) *fons* brunnr spektar, brunnr fræða. b) *terra* vizku hverfi, reitr vizku. 5. *arx consiliorum* borg bragða. 6. *navis orationis* nökkvi bænar. 7. *fundus sermonis* tún mælsku. 8. *tegmen voluntatis* verjur vilja *pl.* 9. *cordis* a) *arx* borg hjarta. b) *domus* hús hjarta, salr hjarta, býr hjarta. c) *agger* garðr hjarta. d) *navis* skip hjarta. 10. *hepatis* a) *domus* hús lifrar. b) *agger* garðr lifrar. c) *navis* skip lifrar. 11. *domus diaphragmatis* salr þindar. C. *tribus verbis appellatur puppis navigii memoriae* skutr minnis knarrar. *imum pectoris* haf hugtúns. *pectus amore plenum* ker frygðar. *elato pectore* hábjóstr. *Epith. pectoris* glæstr.

Pecunia auðr, eyrir, fè, hoddar *pl.*, fèsnúðr; *den.* sjóðflaumr, farmr sjóðs, (kindar flóða). *cf opes, possessio, uncia.*

Pecus fè, fènaðr, smali, bú, búfè, grasbítr; *den.* tröll fóðrs. *pecudes abactae in litore mactandae* strandhögg. *cf pecunia, victima, brutus.*

Pedere físa, frata.

Pedissequus ofrunni. *cf cursor.*

Peior verri. *peius* verr. *peiorem fieri* versna.

Pelecanus pellicanus. *p. carbo* skarfr.

Pellere reka, hrekja, hrækja, hrinda, rinda, knýja, flæma, steykkva. *pelli nescius* órækinn. *quod citò pellitur* fljótrent. *qui pellit* þægir, -reki. *cf agere, fugare, obire, persequi, premere, trahere, trudere, ulcisci, vindicare.*

Pellex elja.

Pellicere gilja, lokka, teygja. *cf adlicere, decipere, delectare, ducere.*

Pellis bjálbi, fjall, húð, skinn; skrá, skrydda, há, hárramr. *p. caprina* geitbelgr. *p. ursina* berfjall. *pelle nigrâ* blakfjallr, bláfjallaðr, hamdökkr. *pellem detrahere* flá. *cf cutis, rheno.*

Pelvis munnlaug, mendlavg.

Pendere 1. *act.* gilda, gjalda, greiða, inna, reiða, vega, láta uppi. 2. *intrans.* hánga, vàfa. *qui pendet* hángi, hángr; sjálflopta. *cf tollere, ponere, solvere, loqui, explicare, haesitare.*

Penes und, undir. *cf sub.*

Penetrabilis smugall. *cf volatilis.*

Penetrare smjúga. *penetrans* bitr. *cf irrepere.*

Penis sin.

Penitus geir, görva, gjörva, geira, gerfa, gerva, öllúngis, til lykta. *cf perfectè, plenè, finis.*

Penna fjöðr. *p. cygnea* svanfjöðr. *pennis instructus* fjaðraðr. *pennis albis* hvítfjaðraðr.

Pensare vega. *cf pendere.*

Pensio greizla. *cf solutio.*

Pensum sýsla, dagsverk. *cf negotium.*

Peplus falda, motr, sveigr, sveipr, ísúngr, höfuðdúkr. *cf calyptra, caput.*

Per at, fur, of, um, umb, gegnim, gegnum, gögnum, gjognum, yfir, utar. *cf ab, antè, de, amplius, propter, trans, circa, super, supra, prae, ultra.*

Pera kýll, skreppa. *cf uter.*

Peracutus sárbeittr, sliðrbeittr.

Peragere sýsla. *peractus* framgengr. *cf negotium.*

Perbenè kappsvel, stórvel, þjóðvel. *cf eximiè.*

Perbonus kappgóðr, þjóðgóðr.

Percellere skelfa. *cf concutere.*

Perceptio nám. *cf ars, adprehensio, disciplina.*

Percipere geta, njóta. *cf adhibere, capere.*

Percontari fregna, frètta, spyrja. *qui de multis rebus*

percontatur margfrèttinn. *cf audire, quaerere.*

Percurrere ríða, skríða, hverfa um. *cf equitare, ferri, vertere.*

Percussor bani, myrðir, götvaðr, handbani, mannsbani, ráðbani, aldrmínkandi. *cf interfector.*

Percutere berja, höggva, keyra, lemja, ljósta, skella, slá, styðja, (myrða). *ictu funesto percussus* hræbarinn. *cf agere, caedere, contundere, ferire, tundere.*

Perdere eyða, fara, glata, láta, missa, sóa, tapa, týna, vela, væla. *qui perdit* glötuðr, tapaðr, töpuðr, týnir, -spillir, vèlir, vælir, þrotsmaðr; *qui primus perdit* frumseyrir. *cf amittere, vastare, necare, interimere, oblivisci, desiderare, ponere, serere, deletor, consumtor.*

Perdix lýnghæns. *pl.*

Perduelles svikfólk.

Perduellio drottinssvik *pl.*

Peregrè erlendis.

Peregrinans latè víðförull.

Peregrinatio för.

Peregrinator fólklíðandi.

Perelegans alsnotr.

Perfecte geira, gerfa, at fullu, allt í gegnum. *cf omninò.*

Perferre gjalda, vinna. *cf facere, solvere.*

Perficere árna, kvitta, vinna, taka efnd. *qui perficit* frömuðr. *perfectus* gerr, görr, gorr, algerr, algjörr, sanngerr, sanngeyrr, framkominn. *cf absolvere, facere, sumere.*

Perfidia brigð, brigða, bölbrigða, drottinssvik, ódygð, svikdómr. *cf mobilitas, perduellio, proditio.*

Perfidus fádyggr, ótryggr, skollvíss. *cf infidus, subdolus.*

Perflare blása. *perflatus vento* byrkaldr, hríðblásinn, veðrblásinn.

Perforare raufa, raufga. *qui perfodit* hnotuðr. *cf dirumpere.*

Perfrigidus eitrkaldr, eitrsvalr, æsikaldr, herkaldr. *cf gelidus.*

Perfugium hverfi.

Perfusus drifinn, runninn, -smeltr. *p. sanguine* blóðdrifinn. *cf conspergere.*

Pericardium gollorr. *cf cor.*

Periculose skalla, (skadla).

Periculosus hættr, hættiligr, hættligr, leiðr, ljótr, grimmr, manngrimmr, óþarfr, úþarfr, glæpafullr, svartleitr. *cf horrendus, dubius, invisus, crudelis, sceleratus.*

Periculum böl, fár, glæpr, háski, hætting, ótti, raun, váði, voði, và, vo, víti (svarf), mannraun, auðvan. *p. avertere* hlífa. *p. timens* meinskiljandi. *periculo exponere* hætta, hitta. *qui periculo se exponit* hættinn. *non sinè magno periculo* ómissiliga. *cf experimentum, noxa, calamitas, crimen, scelus, virtus.*

Perinvitus altrauðr.

Perire drjópa, drjúpa, verða allr. *cf occidere, interire, cadere, mori.*

Peristroma ársalr. *cf stragulum, tapes.*

Peritus færr, fimr, fimligr, fróðr, kænn, kunnigr, nærr, snotr, listugr, leikinn, klókr, reginkunnigr, sannfróðr. *p. pugnae* böðfróðr, böðvitr, fólkvitr, gunnhagr, ógnfróðr, styrfimr, vígfimr, víghagr, vígtamr, svinnr brandels, sannfróðr Svölnis dóms. *peritum esse* kunna. *peritè* raunfróðliga. *cf sapiens, prudens, callidus, velox, ars, nosse, scire.*

Perizoma fyrirskyrta.

Periurium meinsvaran, vesæritúnga.

Periurus eiðrofa, eiðrofi, meinsvara, meinsvari.

Perlabi hverfa um. *cf vertere.*

Permagnus allgildr, fullmikill.

Permeatus raró sjaldfarinn.

Permittere leyfa.

Permultus drjúgmargr, fjölmargr, hermargr, hundmargr, raunmargr, týmargr, geysitíðr, vatnærinn. *cf frequens, complures.*

Permutare býta, skipta, víxla. *cf dare, mutare.*

Permutatio skipti.

Pernicies fár, forat, foráð, forráð, hel, kör, mein, morð, tjón, urðr, úheill, lífgalli, (spellir, hervi). *cf caedes, clades, impedimentum, malum, mors, noxa, pestis, vitium, Hela.*

Perniciosus kaldr, skæðr, bitrligr. *cf infestus, malus, noxius.*

Perniger alsvartr.

Pernoctare nátta. *cf vesperascere.*

Perpetuò ey, ár, einart, jafnan, ílífliga, um (of) aldr, um aldr daga, (sf). *cf semper, continenter.*

Perpetuus einarðr, endlángr. *cf continuus, sincerus.*

Perprudens allvíss, alsnotr.

Perquam afar, furðu, stórum, stundar, vilgi, ofraðar. *cf magnoperè, admodum, hora, minimè.*

Perrumpere rjóða. *cf spargere.*

Persapiens alsnotr.

Persecutio ónáðir *pl.*, stríðhríð. *cf inquietatio, vexatio.*

Persequi elta, reka. *cf fugare, pellere.*

Persidere sitja. *cf cedere.*

Persolvere gjalda, inna. *cf solvere, loqui.*

Persona gríma, persóna, höfuð. *cf galea, larva, rostrum, homo, nox, gigas fem.*

Perspicax glyggr, skygn, hrafnskygn. *cf diligens, fulgidus.*

Perspicuè skýrliga. *cf clarè.*

Perspicuitas sýn, skýrleikr. *cf conspectus, claritas.*

Perspicuus berr, skýrr, sýnn, ljóss, alljóss. *perspicuum facere* skira. *non perspicuus* ósýnn. *cf conspicuus, clarus.*

Perterrefacere skelkja. *cf terrere.*

Perterrefieri fælast. *cf consternari.*

Perterritus felmtr, hræddr, hreddr, gagnhræddr.

Pertica staung, stöng, hasla, rá, simul. *p. ingens* megináss. *p. vexilli* vestaung, merkistaung. *p. prorae* brandr, hlemmisverð stáls. *p. veli* beitiáss. *cf contus, antenna.*

Pertinacia þrá; þrályndi, þverúð. *cf contumacia.*

Pertinaciter þrágjarnliga.

Pertinax andærr, andærligr, anderligr, kappsamr,kappsnúinn. þrár, þrágjarn, þrályndr, (þráinn); þrjótr *subst. cf acer, contumax, rapax, certare.*

Perturbare raska, (ryskja). *cf turbare.*

Perturbatio rugl. *cf tumultus.*

Pervenire taka. *cf sumere.*

Perversitas illífi.

Perversus eligr, elegr, öfugr, ódyggr. *cf malus, aversus.*

Pervertere bregða.

Pervetustus hundforn.

Pervicacia þrágirni.

Pervicax atall.

Pervium gángvegr.

Perutilis þjóðnýtr.

Pes fótr, ilki, ösli. *denominativè appellatur* 1. *lignum, antenna, malus* a) *plantae* (*pedis*) trè ilja. b) *metatarsi* viðr jarka, trè rista, meiðr rista, rá jarka, sigla jarka. c) *digiti* (*pedis*) trè táar, rá táar, sigla táar. d) *genu* sigla knès. e) *femoris* sigla lærs. f) trè leista. 2. *columna* a) *plantae* (*pedis*) stoð ilja. b) *metatarsi* stoð ristar. c) *itineris* stoð brautar, stoð gaungu. d) *passûs* stoð fets. e) stoð leista. 3. *spiculum* a) *itineris* rennifleinn brautar, rennifleinn gaungu. b) *passuum* rennifleinn feta. 4. *domicilium medullae* salr mergjar. 5. hleypikjoll hæls. (borr bergis fótar). *digitus pedis* tá; *den.* ilkvistr. *tibia pedis* leggr, fótleggr. *calx pedis* hæll. *metatarsi pars exterior* jarki. *talus pedis* ökli. *planta pedis* il, ilvegr; gaupnir ilja *pl. pedes et brachia* útlimir. *pes durus* harðfótr. *pes poëticus* bragarfótr. *pedis impressio* áspyrna. *dolor pedum* fótverkr. *pedibus fulvis* fótgulr, ilbleikr. *pedibus nudis* berbeinn. *pedis plantam rubefaciens* ilrjóðr. *alto pede* háfæta. *cf crus.*

Pessimus verstr.

Pessum sidere sökkva.

Pestis mein, læ, forat, forað, úlfr. *cf pernicies, noxa, impedimentum, dolus, monstrum, lupus.*

Petasus höttr.

Petere beiða, biðja, æsta, krefja, kveðja, sækja, søkja, *iuramento petitum* eiðsótt. *qui facilè peti potest* auðsóttr. *cf optare, postulare, arcessere, salutare, visere, visitare, ire, proficisci, pergere.*

Petitio bæn, bón. *p. querula* brek.

Petitor sækir, sækiálfr, søkiálfr, sækinjörðr, sækiþróttr. *cf oppugnator.*

Petituriens beiðr, breksamr.

Petra klettr. *cf rupes.*

Petulans bellinn, -tyrrinn; *subst.* atti, flángi, glanni. *cf procax.*

Petulantia kerski.

Phaeniceus jarpr. *cf fulvus.*

Phalanga hlunnr, dunnr, hlumr, hlynr. *ph. abiegna* fyrihlunnr. *phalangae rubefactio* hlunnroð. *phalangae adsuetus* hlunntamiðr, hlyntamr. *cf scutula.*

Phallus volsi.

Phaselus snekkja.

Phiala skál. *ph. aurea* gullskál.

Philyra bast.

Phoca selr, orkn, urta, brimill. *monstrum phocinum* selskrípi. *laciniae phocae* selreitur. *capite phocino* orknhöfði.

Phy fý.

Piaculum glæpr, glæpska, són. *cf expiatio, scelus.*

Picea tyrr.

Pictavicus peitneskr.

Pictura skript.

Picus (*avis*) spætr.

Pietas sen. *cf sensus.*

Piger latr, slækinn, stirfinn. *cf segnis, deses, tardus, durus.*

Pignus veð, veðmáli. *pignore certare* veðja.

Pigrescere letjast, snytjast. *cf segnescere, tardare.*

Pila böllr.

Pileus hattr, höttr, húfa. *p. dissimulatorius* huldarhöttr.

Pilus hár, lokkr. *den.* eikreikar. *pilis brevibus* snöggr. *cf capillus, coma.*

Pincerna byrlari.

Pingere fá, penta, (steina) *pictus* fáinn, steindr. *cf colorare, splendidus.*

Pinguedo feiti, hold.

Pinnarum muralium interstitia vígskörð.

Pinus gran, tollr, þollr, þella, þöll, þelli *coll. pini custos* granvörðr.

Pirata víkíngr, sækonúngr, (sævaldi), úthlaupsmenn *pl.*, ætt Gjúka *coll. Piratarum nomina* Ali, Ásmundr, Ati, Atli, Auðmundr, Beimi, Beimuni, Beiti, Beti, Buðli, Byrvill, Ekkill, Ella, Elli, Endill, Eynefr, Fjörnir, Fróði, Gamli, Gaupi, Gaurekr, Gautrekr, Gauti, Gavær, Gauer, Geirr, Geitir, Gestill, Gilfi, Gylfi, Gylvi, Gjúki, Glammi, Góir, Gøir, Gor, Gorr, Goðmundr, Guðmundr, Gramr, Hagbarðr, Hagbarði, Haki, Hálfr, Holfr, Hárekr, Heflir, Heiti, Heiði, Hèðinn, Heiðinn, Heklíngr, Hæklíngr, Hemarr, Homarr, Homir, Hæmarr, Hæmir, Hemlir, Hemíngr, Hjálmar, Hjörólfr, Hnefi, Högni, Hrauðnir, Hrauðúngr, Hundíngr, Húnn, Hurfi, Hyrfi, Hyrvi, Hvítíngr, Íngi,

(Jálkr), Jórekr, Josmundr, Kilmundr, Leifi, Leyfi, Leifnir, Lýngvi, Meiti, Mepill, Mæfill, Mævill, Mèvill, Mævi, Movi, Metti, Móirr, Mörnir, Mýsíngr, Næfill, Nepill, Nori, Óli, Ösmundr, Rakni, Randórr, Randverr, Rannverr, Refill, Revill, Ræfill, Reifnir, Remmir, Rer, Ræf, Rökkvi, Röknir, Róði, Skefill, Skæfill, Skekkill, Skelfir, Sölsi, Sölvi, Sörvi, Sveiði, Syrfi, Syrvi, Teiti, Vali, Vandill, Vífill, Víngi, Vinnill, Virfill, Ýngvi, Þunnill, Þvinnill.

Pirus (*arbor*) pera.

Piscatura fáng, fiski.

Pisciculus seiðr.

Piscis fiskr. *den.* hángi agngálga, ormr leygjar, akrmurur jökla *pl.;* fjörðbjörð, hjörð báru *coll.* (vàgfylvíngr). *piscium species* áll, oll, andvari, birtíngr, brosma, bust, byst, fengrani, fjörsúngr, flóki, fuðryskill, fyðruskill, fyldíngr, fyllvíngr, fylvíngr, gedda, geirsíl, gjolnir, gjölnir, glaumr, glömmugr, glömmungr, glaummungr, ginnúngr, goðlaks, guðlags, grámagi, grunnúngr, háfr, hamarr, amarr, hámerr, hár, háskerðíngr, horngæla, hornsíl, hrognkelsi, hveðnir, hvítíngr, hængr, karfi, karbi, keila, lánga, lax, laks, lags, litr, lúra, lýr, lýra, lýs, lýsa, marknútr, (marþvara), mjófiskr, öggr, ogr, ölun, avlun, aulun, olun, olunn, örriði, reyðr, sandhverfa, seiðr, síkr, síld, silúngr, skjálgr, skata, skeljúngr, skelfiskr, skælfiskr, skilfíngr, skorðúngr, skreiðúngr, steinbítr, stæinbæitr, steinbettr, störr, styrja, sverðfiskr, ufsi, vartari, ýsa, þorskr, þoskr, þyrsklíngr, þysklíngr, þrömmúngr, þrömmunngr, þrommvngr, þrummúngr, þravmmúngr. *p. stridens* hrynfiskr. *piscis epitheton* andalauss.

Pius dyggr, dygðugr, bölstyggr, dáðhress, dáðmildr, hreinlátr, meinlauss; dýrðhittir *subst. cf bonus, fidus, integer, probus.*

Pice oblinere bræða.

Placamentum són, -sævi. *cf expiatio.*

Placenta hleifr, leifr. *pl. farrea* rúghleifr. *cf libum.*

Placere hugna, hugnast, högna, líka. (*mihi*) *placet* (mèr) gezt (at e-u).

Placidè frilliga (friðliga), lèttliga, allfrilliga. *cf leviter.*

Placidus hægr, hógr, högr, linr, linnr, spakr, svífr, verr, verr, værr, bilgjarn, mjúklyndr, mjøklyndr, úskelfandi. *cf clemens, commodus, facilis, humanus, lenis, mansuetus, sapiens, tranquillus.*

Plaga 1. högg, und. *pl. sonans* skellr. 2. *pl. caeli* átt, vegr, veðr, himinskaut, himinvángi. *pl. cauri* útnorðr. *pl. aquilonis* landnorðr. *cf ictus, sanguis, vulnus; auster,*

aquilo, australis, caurus, meridies.

Plangere blaka.

Planities flt, grund, slètta. *cf campus.*

Planta (pedis) flt, il; gaupnir ilja *pl. dorsum plantae* rist. *locus plantae* ilflet.

Plantare rótfesta.

Planus flatr, slèttr. *planum facere* slètta. *cf aequus, lenire.*

Platanus hlynr, " hlunr, hlunnr, lynr. *silva platanina* hlunnviðr.

Plaudere skella lófum.

Plaustrum vagn, reið, karti. *cf currus, rheda.*

Plausus handa klapp.

Plenè geir, gjörva, geira, gerfa, görva, gôrliga, görla, gjörla, gerla, fullgerva, at fullu, allt í gegnum. *cf omninò, penitus.*

Plenitudo fylling.

Plenus fullr, fylldr, þrúnginn. *non pl.* ófullr.

Pleuronectes (piscis) flóki, lúra, lýra.

Plorare hjúfra. *cf flere.*

Pluere regna, rigna.

Pluma dúnn, fiðr, fiðri. *plumis nigris* bláfjaðraðr, fjaðrdekkr. *cf culcita, pulvinar.*

Plumatus fiðraðr, fiðrvarinn. *caput pl.* hausfjaðr.

Plumbum blý.

Plures fleiri.

Plurimus flestr.

Plus fleira.

Pluteus veggr, vígi, varða, verða, (varta), borðþil, sólborð. *pluteis lucidis instructus* bjartveggjaðr.

Pluvia regn, hregn, skúr, úr, ýring, ýringr, dros, dögg, döcl, dökk; *den.* tröll snæs, tröll ísa. *pl. gravis* kleppdögg. *pl. effusa* hrynregn. *pl. splendida* fagrregn. *qui pluviam offert* regnbjóðr. *cf imber, nimbus, ros, gutta.*

Pocillator ráðmaðr.

Poculum ker, staup, kalkr, full, fyll, minni, hvítingar *pl.;* bjórker, vínker, hrímkalkr; gjallarhorn. *den.* 1. *receptaculum cerevisiae, vini* bjórrann, vínfar, vínferill, víngnoð, mjöðkarmr, ölkarmr, ölbæki, ölstafn, vistfar; virki víns, valr veiga, karmr ölbækis rastar. 2. *bovis etc.* a) *arbor* viðr eyrna óðs dýrs; bjúgviðir hausa *pl.* b) *hasta* atgeirr ýra. *p. aureum* gullker. *p. memoriale* minni. *p. Bragio sacrum* bragarfull. *p. geniale* blíðskál. *cf cornu, cyathus, calyx, scyphus, vas, massa, memoria.*

Podex rass.

Poema v. carmen, poesis.

Poena gjald, heipt, pínsl, písl, víti. *p. immanis* ofgjöld *pl. p. spontanea* meinlæti *pl. p. capitalis* höfuðvíti, fèránsdómr. *p. ecclesiastica gravis* stórmæli. *poenarum regio* kvölheimr. *cf mulia,*

crimen, tributum, ira, cruciatus, adflictio, infernus.

Poenitentia iðran, iðrun, iðrar *pl. cf exta.*

Poenitere iðrast.

**Poësis* bragr, hróðr, lof, óðr, mærð, mærðr; bragsmíð, hróðrgjörð, bragarstètt, bragartún, bragþáttr. *vocatur vinum poëseos* vín mærðar; hróðrar bland. *Denominatur* I. *sanguis Kvaseris* blóð Kvásis, dreyri Kvásis. II. *nanorum* 1. *navis* skip dverga, skip Viðurs, far dverga, farkostr dverga, fley bergsaxa, munvigg Dáins, prjámr Vestra, stafna lár jarðar leiptra. 2. *potus, (liquor, vinum, cerevisia)* drekka dverga, drykkr Regins, drykkr Aureks, drykkr Dvalins, full Dvalins, fylli dverga, lögr dverga, lá dverga, bergs grunnlá dverga, vín Fundins, veig Dvalins, veig Fals, lið dverga, lið Dvalins, mjöðr dverga, mjöðr Suðra, hrosti Finns. 3. *mare* sjár dverga. 4. *pluviá* dvergregn. III. *unda lebetis Odrerir* alda Óðreris. IV. *multa (pro caede) Gillingi* gjöld Gillíngs. V. *gigantum* 1. *navis* skip jötna, fley bergsaxa. 2. *potus etc.* sylgr Surts ættar, full burar Billíngs, fyll Fjolnis fjalla, gildi aldar grjótreiþar, jastrín greppa sýrar fentanna, dreggjar brim fyrða fjarðleggjar, mjöðr Suttúnga, mjöðr jötna, bára bergmæra, bára bergýra. lögr Hnitbjarga. VI. *Odinis* 1. *furtum, praeda* þýfi Viðris, fengr Óðins, fengr Viðurs, fengr Yggjar, fleytifengr Fjölnis, fundr Óðins, fundr Þundar. 2. *onus* farmr Óðins. 3. *donum* gjöf Óðins, gjöf Grímnis. 4. *cerevisiae, vini confectio* ölverk Ásar, víngerð vitnis váða, verk Rögnis. 5. *effata* orð arnar kjapta. 6. *navis* skip Óðins, kuggr Hárs. 7. *potus (liquor, vinum, cerevisia)* ægir Óðins, alda Óðins, gjálfr Gauts, grunnstraumar Grimnis, straumar Míms vinar, marr munstrandar Viðris, veelfjörðr Harbarða, vína vinheims Lopts vinar, lá geðfjarðar hjaldrgegnis hildar, hverlögr Óðins, hverlögr farms gálga, þagnar minni vinar stalla, horna fors farms Gunnlaðar arma, gildi Gauta, veig Fjölnis, full Svölnis, full Yggs, full Viðris, full hrafnásar, hrosta brim Allföðr, vín Viðris, lið Yggs, lið Hárs, lið vinar Löðors, bjórr Hárs, bjórr Yggjar, öl Yggs, mjöðr Óðins, mjöðr Yggjar, mjöðr Bors burar. 8. *poculi liquor* austr víngnoðar Hertýs, hrannir saltunnu Hárs, (kleppdögg Hárs löggvar). VII. *Asarum* 1. *res furtiva (tacitum inventum)* þagna fundr Þriggja niðja. 2. *cerevisiae confectio* ölverk Ása. 3. *potus, liquor* jólna sumbl, mjöðr Ása, öl Ása, fjörðr día, fjörðr vea, gildi mildínga hapta beiðis. 4. *multa* nauðgjöld Ása (*aurum*

XII). VIII. *liquor etc. vasis* 1. *Son* lögr Sónar, bjórr Sónar, fyllr Sónar. *semen verbale* orða sáð Sónar. b) *Bodn* lögr Boðnar, bára Boðnar, fyllr Boðnar. (IX. marðar lá, haptsoni). *poëseos studiosus* hróðrargjarn. *praemium poëseos* skáldfé. *poëseos epitheton* seinfyrndr. *cf carmen.*

Poëta skáld, skjaldi, greppr, þulr. *denominatur poëseos vel carminis* 1. *numen* rögnir mærðar, móði bragar, skapmóði óðs, harbarðr vea fjarðar. 2. *auctor etc.* lofskreytir, bragarstýrir, geirir bragar, smiðr óðar, smiðr stefja, hagsmiðr óðar, skreytir vísu, skapsmiðr Viðurs, skipsmiðr Viðurs, bjórstofnandi Sónar, hagkennandi hróðrar, stillir stefja, stjóri drápu, spillir fræða, tínir bragar, kennir bragsmíðar, fægir Fjölnis veigar, breytir día fjarðar. 3. *dator* hróðrdeilir, óðflýtir, ræsir bragar, gildir óðar, greiðir bragar, veitir lofgerðar, liðgjafi Yggs, ölberi Yggs, ölbeinir Ása, veitir víns Fundins, veitir veigar Fjölnis. *poëta primarius* höfuðskáld. *poëta malus* skekkir bragsmíðar. *sella poëtica* bragarstóll. *instrumenta poëtica* bragartól. *Poëtae epitheta* skýrr, vænn, örnfljótr, hróðrargjarn, skilmildr, vegðarlauss.

Poeticus stefligr.

Polenta malt.

Polire fága, fegja, fægja, skafa, sverfa, (snyrta). *qui facilè poliri potest* auðskæfr, auðskæfðr. *politus ferro* málfáinn. *pulchrè politus* fagrskygðr. *mirè politus* kynbirtr. *qui polit* fægir, fegrir, snyrtir. *cf colere, radere, limare, excusare.*

Pollere orka. *pollens potestate* ráðmeginn. *cf posse, valere, provocare.*

Polliceri bjóða, heita, segja. *cf vocare, dicere, deferre.*

Pomarium apaldrsgarðr.

Pompa sómi, manndýrð. *cf gloria, virtus, honor.*

Pomum epli.

Ponderare reiða, vega. *qui ponderat* vettir. *cf tollere.*

Pondus vægi, vett, þyngd. *p. aërium* loptvægi. *pari pondere* jafnhöfugr. *cf libra, gravis.*

Ponere láta, leggja, setja. *citò positus* bráðsettr. *cf addere, admovere, amittere, cedere, collocare, concubare, constituere, decernere, decidere, demere, deponere, detrahere, dicere, emittere, eximere, facere, gerere, immittere, imponere, inferre, iniicere, loqui, mori, ostendere, pendere, perdere, reddere, significare, solvere, statuere, subiicere, superimponere, tollere, transfodere.*

Pons brú, bryggja. *p. lapideus* steinabrú. *cf agger, stratum.*

Pontifex goði; diar *pl.* *cf sacerdos.*

Populari ræna. *cf rapere.*

Popularis dróttlátr. *cf. aulicus.*

Populatio hernaðr, úthlaup. *cf excursio.*

Populus drótt, her, herr, ljóðan, ljóðr, lýðr, þjóð, landfólk, landsfólk, landherr. *p. universus* almenníng, alþjóð, alþýða. *omni populo* allsheri. *cf multitudo, coetus, incola, cives, exercitus, homo, bellum, centum.*

Populus (*arbor*) ösp.

Porca gylta, gulta, gyltr, sýr; *den.* systir runa. *p. subans* ræða. *p. lecti* rúmgylta.

Porcellus gríss, gríslíngr.

Porcus börgr, göltr, ráði, runi; Sæhrimnir, Særimnir. *p. maialis* þrondr, þröndr, þrönndr. *cf verres.*

Porrigere rètta, beina (at e-m). *qui porrigit* kertir, rèttir. *cf evolvere.*

Porro enn, fram, fremr, meir, meirr, þá. *cf adhuc, etiam, potius, prorsum.*

Porta hlið, port. *p. ferrea* járnhlið. *p. oppidi, urbis* borghlið, túnhlið. *cf ostium.*

Portare bera, ferja, flytja, halda, valda, vega. *cf tenere, retinere, gestare.*

Portatilis (*manû*) handbærr.

Portator berdraugr.

Portendere benda, tákna, ita. *cf significare.*

Portentosa res konstr.

Portentum bákn, býsn, firnar *pl.*, furða, kynstr, rök *pl.*, undr, fyrirburðr, undrsjón. *cf prodigium, miraculum, explicatio.*

Portio deild, hlutr, lutr, skamtr, (litr). *cf divisio.*

Portorium landaurar *pl.*

Portus höfn, lægi, vör. *signum portûs* hafnarmark. *cf flexus.*

Poscere beiða, æsta, krefja, kveðja. *poscens* beiðir. *cf optare, postulare, salutare.*

Positio lag, leg, lög. *cf dispositio, modus, situs, societas, status.*

Posse afla, fá, geta, kunna, mega, megja, orka, (knega). *cf pollere, capere, nosse, licere, cogi, necesse.*

Possessio eiga, eign, erfi, eðli, fè. *p. communis* sameignaðr. *cf facultas, fortuna, pecunia, pecus, haereditas, patrimonium.*

Possessor drottinn, eigandi, einvaldi, geymir, hljótr, hljótandi, njótr, nýtir, nyti, hittir, stýrir, stýrandi, valdi, valdr, þiggjandi, gætinjörðr. *cf custos, dominus.*

Possidere eiga, erfa, ráða, una, búa of (um). *cf habere, frui, habitare, ulcisci, haereditas, exequiae.*

Post at, eptir, ept.

Postea eptir, síðan.

Posteri átt, ætt, megir, niðjar. *cf genus.*

Posterior efri, hindri, síðarri. *in posteriore parte* aptarla. *cf superior, ultimus.*

Posteritas ætt. *cf genus.*

Postis gætti. *postes ianuae* brandar.

Postquam sízt, síz, sítz, síðan, síðans.

Postremus hinnztr, hinnstr, hinztr. *postremò* á lesti, at lesti, til lykta. *cf supremus, ultimus, finis.*

Postulare beiða, biðja, heimta,.., krefja, kveða, kveðja, orka (á e-n). *qui postulat* beiðir. *quod postulatur* kvöð. *postulatum* ákall. *cf flagitare, loqui, orare, petere, poscere, provocare, recipere, salutare.*

Postulatio ákall. *cf clamare, ius.*

Potare drekka. *satis potatum* fulldrukkit. *nimis potatum* ofdrukkit. *cf bibere.*

Potator simblir.

Potens ballr, máttigr, máttugr, megn, mektugr, baldinn, næfr, öfligr, öflugr, ríkr, voldugr, ráðgjarn, ríklyndr, rausgjarn, afigóðr, aflamikill, meginrammr; *subst.* fullafli, ríkmenni. *p. in pugnâ* gunnríkr. *cf fortis, robustus, validus, imperiosus, contumax.*

Potenter af ríki. *cf violenter, strenuè.*

Potentia afl, afli, máttr, megin, megn, mekt, ríki. *cf vis, robur.*

Potentilla (*herba*) mura, akrmura.

Potestas afli, makt, magt, máttr, megin, megn, mekt, ráð, ríki, völd *pl.*, náttúra; (fátt, fát); *p. singularis* einvald. *p. nimia* ofríki. *qui potestatem habet faciundi* bærr. *cf vis, imperium, consilium, copia, vigor, honor, gloria, numen.*

Potio drykkja, drykkr, mjöðr. *cf potus, compotatio.*

Potius gjarnarr, heldr, meir, meirr. *cf magis, porro.*

Potiri eignast, fá, fánga, geta, hljóta, nă, ráða. *cf adipisci, adsequi, capere, constituere, habere, nancisci, obtinere, prodere, tribuere.*

Potus (*subst.*) drekka, drekkja, drukkja, drykkja, drykkr, gildi, minni, mjöðr, öldr, sylgr, vín. *p. ruber* rauðsylgr. *qui potum dat* brynnir. *cf vinum, cerevisia, haustus, compotatio, convivium, memoria.*

Prae at, fyrir, firir, fyri, fur, fer, fir, for, um, umb, við, yfir. *cf antè, per, cum.*

Praealtuŝ kappshár.

Praebere geta, ljá, selja, sýna, tæra, tjá, tjóa, töja, veita, ýta. *p. se* láta. *qui praebet* býtir, eiðr, réttir, sýnir, veitir, ýtir. *cf dare, capere, commodare, extendere, offerre, monstrare, ponere, tribuere, porrigere.*

Praecedere gánga fyrir.

Praecellere. qui praecellit yfirbátr.

Praeceps bráðr, snævís. *cf instabilis, temerarius.*

Praecepta fræði, kenníngar, reglur. *cf institutio, scientia, litera, modus, carmen.*

Praeceptor kennari.

Praecinctorium sveipa.

Praecipere (seggja, segja). *cf dicere. qui praecipit* seggjandi.

Praecipitare hrapa.

Praecipitatio flaumr. *cf impetus, multitudo.*

Praecipitium flug, gnípa. *cf volatus, praerupta, rupes, fuga.*

Praecipuè einka, einkar, einkum. *cf imprimis.*

Praecinctorium fyrirskyrta.

Praecisio afskurðr. *cf abscissio.*

Praeclarus bjartr, gildr, göfugr, framligr, alfríðr, allmærr, (almærr, sannfrægr). *p. virtute* dáðfimr. *cf excellens, eximius, illustris.*

Praecludere lykja, stemma. *cf claudere, obstruere.*

Praeco -rennari.

Praecordia hrót hjarta.

Praecursor fyrirrennari.

Praeda bráð, fáng, fengi, fengr, steik, tafn, herfáng; *den.* teiti munins. *praedam dare* bræða. *praedae dator* bræðir. *praedâ ditatus* bráðauðr. *in praedâ agendâ fortunatus* fángsæll, fengsæll. *cf esca, cibus, captivitas, assum, caro.*

Praedari herja, reyfa. *cf rapere.*

Praedatio úthlaup. *cf excursio.*

Praedicare kveða, lýsa. *cf collustrare, loqui.*

Praedictio spásaga.

Praedium bú, ból, býr, bær, garðr, jörð, bygð, tún, bólstaðr. *incola praedii* jarðbyggvir. *cf agger, fundus, rus, terra, regnum, domicilium, oppidum.*

Praedives afarauðigr, kappsauðugr, sannauðigr, stórauðigr, vellauðigr.

Praedo illvirki; *coll.* óþjóð, rándrótt.

Praedurus óðharðr.

Praeesse ráða, stýra, valda. *cf habere, regere, tenere.*

Praefectura fylki, sýsla. *p. navalis* skipreiða. *cf negotium, caterva.*

Praefectus goði, jarl, greifi, rèttari, formaðr, formann, forstjóri, fyrirmaðr, landmaðr, moldrekr, ráðmaðr, stjórnarmaðr, yfirbjóðandi; jöfurr óskkvánar, gætir lands, spjalli jöfurs, hörðar jarla dóms *pl.*, sessi aldar þundar. *dignitas praefecti* jarldómr, jarladómr. *cf dynasta, princeps, iudex, pontifex, sacerdos, magister.*

Praegelidus eitrkaldr, eitrsvalr, elkaldr, fjölkaldr. *cf gelidus, frigidus.*

Praegrandis fullstórr.

Praelium v. pugna, strages.

Praemium gjald, laun, iðgjöld *pl. p. poëticum* skáldfè. *cf compensatio, remuneratio, retributio, tributum.*

Praenuntius spár. *pr. belli* vígspárr. *pr. sanguinis* blóðvita.

Praepotens algildr, alstyrkr, ámáttigr, ámáttligr, dáðöflugr, dáðstyrkr, dýrnenninn, margríkr, óðríkr, rammaukinn; *subst.* ofjall, ofkúgi.

Praesagus spár, framvíss. *valdè p.* margspár. *cf providus, sagax, praescius.*

Praescius vitugr. *valde p.* margspár.

Praerupta montis gnípa; *den.* höll gallopnis, gagnstigr gýgjar.

Praeses fyrirmaðr.

Praesidiarii (*milites*) þingamenn.

Praesidium hlíf, skjól, vera, vernaðr, helfíngr, helmíngr, hlífiskjöldr, hlífskjöldr, meingarðr. *praesidio esse* hlífa. *cf tutela, copiae, agger, velamen, latebra.*

Praestans dyggr, dýrr, framr, fríðr, góðr, hárr, hæfr, ítr, mærr, mætr, prúðr, snjallr, stoltr, verðr, valinn, tiginn, ágætr, allframr, dýrligr, gleðiligr, góligr, inniligr, ítarligr, kostigr, kostsamr, ókostalauss, óniþraðr, sæmiligr. *praestantior* æðri. *praestantissimus* albaztr, aldýrr, alframr, æztr, øztr, höfuðfremstr. *cf bonus, eximius, excellens, pulcher, magnus, inculpatus, purus, convenire.*

Praestantia frami, hefð, kostr, kostuðr, snild, snilli, tign, afbragð. *p. roboris* afrendi. *cf conditio, excellentia.*

Praestare efna, gjalda, halda, vinna, beina. *qui praestat* innir. *cf facere, efficere, solvere, tenere.*

Praestatio efnd, greizla. *cf effectio, solutio.*

Praestituere certam diem eindaga. *praestitutus* einn. *cf unus.*

Praesto til reiðu. *p. habere* eiga á baugi.

Praestolari bíða.

Praeter fyrir. *cf antè.*

Praeterire líða, sneiða (hjá e-u). *cf ferri.*

Praetervehi sníða- (*intrans.*).

Praevalidus alstyrkr, ámáttigr, ámáttligr. *praevalidum* ámátt.

Praevidere vita fyri, sjá fram.

Prandium dögurðr, verðr (málúngr).

Pransus mettr.

Pratum eng, garðr. *p. stercoratum* taða, túnvöllr. *p. tepidum* iltún.

Pravitas gegr. *cf fraus.*

Pravus elegr, eligr, æligr, rángr, vrangr, skeifr; fyriuillr. (illriuillr). *cf malus, vilis, iniustus, obliquus.*

Prehendere fá, grípa, henda, hremma, þrífa. *duriter prehensus* harðgreipaðr. *quae prehendit* -þrifui, -þrimul. *cf comprehendere, arripere, iacere, iaculari, coniicere, contingere, accidere.*

Prehensio spenna.

Premere kneyfa, knýfa, knýja, knía, hnýja, pressa, pynda, þjarma, þraungva, þröngva, þreyngja, þrýngva, þrýsta, þvinga, há, (hafla), nauða; liggja at. *qui premit* kneyfir, kneytir, þraungvir, þreyngvir, þrýstir, þreyngvimeiðr. *quae premit* -kneif. *cf adfligere, cogere, ferire, impellere, iacere, laedere, oblidere, pellere, propellere, pulsare, stridere, strepere, torquere; tundere, vexare, urgere.*

Pressè nauðliga. *cf arctè:*

Pressio trað.

Pretiosus dýrr, mætr, dýrligr, fémikill. *valdè p.* margdýrr. *res pretiosae* auðr, hnoss, noss; *plur.* meiðmar, mæti, vegmæti, þíng, (basmir), *den.* mær Gefnar, mær Sýrar, hróðrbarn Hornar. *cf eximius, cimelium, Hnossa.*

Pretium verð, virð, virði. *p. iniquum* afarkaup. *pretio dignus* verðr. *eiusdem pretii* samlagi. *nullius pretii* úmætr, verðlauss.

Pridem. iam p. aldr.

Primogenitus frumgetinn.

Primordia rök. *cf explicatio.*

Primus fyrstr, öndurðr, öndverðr. *primo loco positus* öndurðr, öndverðr. *primum* fremst. *cf adversus.*

Princeps fylkir, harri, jarl, jaðarr, jöfurr, stillir, ljóði, skatnar *pl.*; höfðíngi, gæðíngr; aldormaðr, öldurmaðr, allvaldr, alvaldr, fólkvaldi, fólkvaldr, fólkvörðr. haukstaldi, (haukstalli), heiðarmaðr, hoddbrjótr, hoddglötuðr, hoddlestir, hoddmildíngr, hoddskati, hoddsveigir, höfuðmaðr, höfuðsmaðr, oddviti, yfirbátr, yfirbjóðandi; fólknárúngar *pl.*; bjóðr hrammþvita, konr haukstalla, konr sælínga, konr bragna, oddr aldar, höfuð áttar, stillir leiðar, synir þjóðans *pl.*, gæðíngar inndróttar *pl.*; öðlíngr álnar orms, geymir silkis síma brúna grundar. *cf vir. rex, praefectus, miles, imperator, minister, aulicus.*

Principalis upphafligr.

Principium ár, upphaf.

Prior fyrri, furri.

Priscus forn, gamall. *cf senex.*

Pristis (piscis) sverðfiskr.

Privare firra, nema, ræna, vela, væla. *privari* þremlast. *privatus* þrotinn; sannráðinn (frá e-u). *cf capere, rapere, removere, spoliare.*

Privatio auðn.

Privignus stjúpr, stjúpsonr, stúpsunr.

Prius áðr, fyrr, fyrri, furr.

Pro at, for, fur, fyri, fyrir, firir, fer, fir, með, við. *cf antè, cum.*

Proavus ái.

Probare prófa, reyna, sanna, vátta, þekkja; gæða, sæma. *probari* högna, hugna. *pro-*

batus afrendr. *cf comprobare, tentare, testari, accipere, laudare, decorare.*

Probitas dygð, siðr, siðvendi, siðavendni. *cf fides.*

Probrum hróp, níð, spott, vamm, *probris onerare* rægja, røgja. *cf contumelia, cavillatio, vitium.*

Probus dyggr, frómr, dygðugr, alldyggr, bölstyggr, dáðhress, dáðmildr, dáðvandr, fjöldyggr, grandvarr, hlutvandr, hreinlátr, hugdyggr, iðvandr, læstyggr, lætrauðr, lofkvaddr, mátagóðr, meinlauss, ráðvandaðr, ráðvandr, siðfróðr, siðnenninn, siðvandr, skilmildr, skilríkr, skilvíss; ángrhrjóðandi; stöðvir stríða. *cf pius, bonus, iustus, sincerus, sedulus, integer, fidelis.*

Procax ósvífr, úsvífr; *subst.* flángi, glanni. *cf petulans, protervus, impudens, asper.*

Procedere gánga, skæva, þoka, dragast, hverfa fram. *p. lentè* eigra, vappa, þramma, þrauka, skreiðast. *cf ire, trahere, subducere.*

Procella bilr, bylr, el, jel, garðr, grap, hregg, hret, hrót, rót, skúr, ríð (hríð), (frost); kofurdrífa; ela meitill, tröll hjarðar. *p. strepens* glymhríð, glymríð. *p. percellens* skelfihríð. *p. occidentalis* vestrgarðr. *procellam efficiens* hríðgervandi. *procellam incitans* hríðremmir. *procellâ adfectus* jelsnörðr. *procellis gaudens* elreifr. *procellae peritus* hríðfimr. *Epith.* svalr. *cf agger, ventus.*

Procellaria (*avis*) fýlíng, fýlíngr, fylvíngr.

Procellosus elsnúinn, hríðfimr.

Procerus hræsinn, rèttinn. (*p. staturâ* hæðinn). *cf altus, celsus, rectus.*

Processio gánga, prócessía.

Procreare ala, bera, fæða, føða, geta. *cf alere, educare, portare, capere.*

Procul fjarri, fjærri, ferri, í fjarska. *valdè p.* meginfjarri, stórfjarri. *nimis p.* offjarri.

Procumbere in genua krjúpa.

Procurare geta. *cf capere.*

Procursus hlaup.

Procus biðill, beiðr; beiðiálfr bandrindar.

Prodere hvelfa, ráða. *re verâ proditus* sannráðinn. *cf circumvenire, constituere, habere, subvertere.*

Prodesse eira, gegna, tjá, tjóa, töja. *cf dare, expedire, parcere.*

Prodigere spenna. *cf amplecti, consumere, profundere, trahere.*

Prodigiosus bölvíss. *facta prodigiosa* firinverk, firniverk.

Prodigium býsn, undr, undrsjón. *cf portentum.*

Prodigus veitull.

Proditio svikdómr. *cf perfidia.*

Proditor -sviki; *coll.* svikfólk

Producere lengja. *cf longus.*

Profanus heiðinn.

Profectio för, sinni. *p. ad pugnam* hjaldrgánga. *profectiones laboriosae* vásfarir. *cf iter.*

Profectò öllúngis, ótála, þó. *cf certè, tamen, fraus.*

Profectus frami, þroski, þrif *pl.* *cf fortuna, incrementum.*

Proferre bera, færa, fremja, greiða, knýja, ræsa, skjóta. *palam pr.* láta uppi. *cf aperire, explicare, incitare, mittere, premere.*

Proficisci arka, árna, draga, fara, ferðast, halda, nenna, rata, sækja, sinna, stunda. *cf dirigere, ire, petere, tenere, trahere.*

Profligare hróðrskota. *cf vexare.*

Profundere sóa, spenna. *p. fortunas* ama aurum. *cf prodigere, serere.*

Profunditas djúpleikr.

Profundus djúpr, ógrunnr. *cf altus.*

Profusio svörfon.

Progenies átt, ætt, barmr, kind, kynd, kyn, áttúngr, afspríngr, átstafr, höfuðbarmr, höfuðbaðmr, kynstafr, kynviðr. *cf genus, proles, proventus, stirps.*

Progignere ala, fæða. *prognatus* alinn, -kunnigr, -kunnr; *subst.* nefi, áttstafr, ættstafr, áttniðr, ættniðr. *cf alere, gignere, cognatus, ortus.*

Progredi feta, gánga fram, hverfa fram. *cf vertere.*

Progressio uppgángr. *cf adscensus.*

Progressus frami, þrif *pl.* *cf fortuna.*

Prohibere banna, hegna, kviðja, kveðja, meina, synja, varna, varða, verja, fyrirbanna, standa fyrir (e-u). *qui prohibet* -bannaðr, -bönnuðr. *cf arcere, avertere, circumdare, defendere, impedire, interdicere, negare, punire, stare.*

Proiicere svipta. *qui proiicit* hrönduðr, rusill, framkeyrir, framstiklir. *cf spargere.*

Proles aðal, barn, burðr, jóð, kind, kyn, mögr, niðr, átbogi, áttbogi, ættar band. *p. unica* einberni. *p. inclyta* hróðrbarn. *p. desiderata* þrábarn. *p. ducum* hersborit. *p. colonorum* höldborit. *cf filia, filius, genus, infans, progenies.*

Proloqui telja.

Promere greiða, reiða. *qui promit* greiðir, reiðir. *cf explicare, tollere.*

Prominentia gnípa, gnýpa, snös. *cf rupes.*

Promissum heit, mál. *pr. servans* haldorðr, heitfastr. *promissorum violator* heitrofi, orðrofi. *cf minae, pactum, sermo.*

Promissus siðr.

Promittere heita, væna. *cf imputare, vocare.*

Promontorium nes, andnes, annes, útskagi, útnes.

Promotio frami. *cf honor.*

Promotor frömuðr, -framaðr, -framiðr. *p. assiduus* margframaðr.

Promovere fremja. *cf celebrare, facere, gerere.*

Promtuarium skemma.

Promtus barr, bráðr, forr, frakkr, frár, geyrr, geystr, hvatr, örr, framlundaðr, framlyndr, framráðr, geðskjótr, geðsnarr, hvatfærr, hvatlyndr, hvatráðr, ótrauðr, skeleggjaðr, snarligr. *pr. ad pugnam* rógörr, sigrbráðr, sóknbráðr, sóknörr, sóknhvatr, vígörr. *in promtu esse* liggja. *cf acer, alacer, animosus, celer, citus, factus, impiger, intrepidus, pronus, strenuus, velox.*

Promulgare lýsa, segja upp. *cf collustrare, dicere.*

Promus bryti.

Pronuba brúðkona.

Pronunciare kveða, sýngja. *cf canere, loqui.*

Pronunciatio framburðr.

Pronus lútr. *pronum incumbere* greyfast. *prono animo* (*ad iram*) bráðskapaðr. *cf incurvus, promtus.*

Prope á, at, nær, næri, nærri, nerúngi, við, allnær. *cf cum.*

Propediem af mæli. *cf mox.*

Propellere etja, hrinda, skjóta, ukkva, ykkva, ýkva, þeysa. *qui propellit* kneyfir, -þeysir. *cf agere, concitare, coniicere, iactare, premere, rapere, trudere.*

Propendere drúpa. *cf cadere, nutare.*

Propensio (*animi*) bifr, háng. *cf cupiditas.*

Properare bræða, flýta, hraða, hvata, hvatta, skunda, skynda, snúða, styðja. *qui properat* hvati, hvötuðr, -skundaðr. *cf accelerare, conficere, festinare, incitare, maturare.*

Properè hvatz, óliga, fljótliga, af bragði. *cf cito.*

Propheta própheti. *cf vates.*

Propinare skenkja, skeinkja, drekka á e-n. *cf bibere, infundere.*

Propinquus niðr, náongr; náinn, náborinn. *cf cognatus.*

Propior nærri.

Propitiatio són. *cf expiatio.*

Propitius hollr, mildr, virkr, líknarfúss, líknframr. *cf bonus, clemens, liberalis.*

Proprietas aðal, náttúra. *cf natura, potestas, vis.*

Proprius eiginn.

Propter af, at, fur, um, umb, við. *cf antè, cum, per.*

Propterea at, því.

Propullulare bresta. *cf frangere, rumpere.*

Propulsator malorum meinhrjóðandi.

Propylaeum forgarðr.

Prora barð, brandr, stafn,

stefni, stemni, stál, stol, stíngr, framstafn; taung tíngla.

Prorsum fram, framm. *p. agere* ykva, *qui p. tendit* framsi. *cf porrò, propellere.*

Prorsus alls, allz, beint.

Prosapia ætt, ættslóð. *ramus prosapiae* kynkvísl. *cf genus, progenies, proles.*

Proscribere útleggja. *proscriptus* útlægðr; vargr *subst. filius proscripti hominis* vargdropi.

Prosperè greitt, at auðnu. *cf expedire.*

Prosperitas auðna, sigr, dugnaðr, farnaðr, förnuðr. *p. vitae* aldrgipta. *cf auxilium, felicitas, fortuna.*

Prospicere sjá fram. *cf videre.*

Prosternere fella. *p. se* láta fallast. *prostratus inter caesos* valfallinn. *cf caedere, cadere.*

Prostibulum púta.

Prostrator fellir, hlöðr.

Protectio hlíf. *cf tutela.*

Protector skýlir. *cf tutor.*

Protegere standa fyrir e-m. *cf stare.*

Protendere ýta. *cf deducere, extendere, praebere.*

Protenus fram.

Protervus baldinn, framr, ósvífr, úsvífr. *cf contumax, immodestus, procax.*

Protractu facilis hógdrægr.

Prout sem.

Provgntus afspringr. *cf reditus, progenies.*

Providentia lángsæi.

Providere vita fyri, sjá fram, sjá fyrir, sjá við. *cf videre.*

Providus varr, fjölvarr, framsýnn, framvíss. *cf cautus.*

Provincia fólk, fylki. *p. tributaria* skattland. *provinciam defendens* fólkverjandi.

Provocare kveða, kveðja, kveða fram, orka á e-n, skora á e-n. *cf loqui, salutare, pollere, postulare, valere.*

Proximus næstr.

Prudens fróðr, horskr, kænn, klókr, hygginn, spakr, svinnr, víss, vitr, fróðugr, horskligr, spakligr, skynugr, forsjáll, greinagóðr, margfréttinn, ráðgegn, ráðsnotr, ráðspakr, ráðsviðr, hugsvinnr, svinnhugall, svinnhugaðr, svinngeðr, ráðvíss, hyggju bjartr, hyggju svinnr; *perquam pr.* drjúgspakr, fjölsviðr, margskýrr, margspakr, margsvinnr, margvitr, kappsvinnr. *cf gnarus, multiscius, peritus, sapiens, consilium, intelligere, scire.*

Prudenter hyggiliga.

Prudentia geð, speki, spekt, svinna, vit, vitska, hyggindi, hyggjandi, hagspeki, hugarspeki, mannvit, meginhyggja. *cf animus, ingenium, intellectus, sapientia, sollertia.*

Pruina héla, hrím, hrími. *pruinâ tegi* héla. *pruinâ tectus* héldr, hélugr; hélugbarði. *cf cinis, favilla, fuligo, ros, frigidus.*

Pruinosus hélugr.

Pruna glóð. *prunis inclusus* glóðfjálgr. *cf ignis.*

Prunus plóma.

Psalmus psálmr, sálmr.

Psitta (*avis*) igða.

Pubes den. skopt læra, (dýney).

Publicus locus allvángr.

Pudere skammast.

Pudibundus neiss. *cf contumelia.*

Pudor lítilæti. *cf modestia.*

Puella brúðr, getta, man. *copia puellarum* mankynni.

Puer sveinn, piltr, húnn.

Puerilia bernska, barnæska.

Puffinus (*avis*) skrofa.

Pugna böð, brak, deild, dólg, dylgja, drífa, drima, dynr, el, erríng, etja, fundr, galdr, gjöll, göll, gnýr, göndul, gunn, gunnr, guðr, há, hildr, hjald, hjaldr, hjallr, hlökk, hneiti, hrist, hríð, íma, ímön, ímun, ið, jara, mist, mót, ógn, orrosta, orrusta, rimma, rumma, róg, róma, rósta, senna, sig, sigr, sik, skæra, sköra, skara, snæra, snerra, snerta, sókn, sök, sóta, stefna, styrr, styrja, storð, sveimr, svipul, tara, víg, vígi, vík, yma, þíng, þrima, þruma, þryma. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *conventus* a) *deorum* (*divinus*) reginþíng. b) *bellonae* gunnþíng. c) *pugnae* rógstefna, rógþíng. d) *campi praelii* valstefna. e) *militum* herstefna. f) *armorum* α) *in genere* vàpnadómr, vàpnþíng. β) *loricarum* brynmót, brynþíng. γ) *gladiorum* brandmót, eggmót, hjörmót, hríngmót, eggþíng, hjörþíng, hjörðíng, málmþíng, sverðþíng, hjörstefna, hjörfundr, hjördómr. δ) *hastarum* fleinþíng, geirþíng, geirmót. ε) *sagittarum* örmót, oddstefna. ζ) *arcûs* álmþíng. 2. *ludus* a) *pugnae* hildileikr, rógleikr. b) *victoriae* sigrleikr. c) *militum* herleikr. d) *armorum* α) *in genere* járnleikr, ísarnleikr. β) *gladiorum* brandleikr, eggleikr, hjörleikr, hörleikr, sverðleikr. γ) *hastarum* geirleikr. δ) *sagittarum* örleikr. 3. *tempestas, procella etc.* a) *Odinis* sannel, þropregn, þundregn. b) *bellonae* gunnel, gunnhríð. c) *pugnae* hjaldrel. d) *caedis* morðfrost, vígstormr. e) *militum* hergarðr, (heiðgráð). f) *armorum* α) *in genere* vàpnhríð, stálgustr, stálregn. β) *loricarum* brynhríð. γ) *gladiorum* brandel, hjörel, naðel, sverðel, egghríð, eldhríð, hjörhríð, málmhríð, sverðhríð, eggveðr, hjörveðr, eggþeyr, hjörþeyr, fólkskúr, málmskúr, hjörskúr, málmregn, sverðregn, hjördrífa, hjörgrap, hjörgráð. δ) *hastarum* fleinveðr, geirveðr, fleinþeyr, geirþeyr, geirhríð, geirríð, fleindögg, fleindrífa, fleinglygg, fleinhregg. ε) *sagittarum* naddveðr, örveðr, naddhríð, oddhríð, oddregn, naddskúr. ζ) *arcûs* jálfveðr, jálmveðr, þrumskúr. η) *clipei*

barðel, hlífèl, skjaldel, rannregn. ϑ) *galeae* hjálmdrífa, hjálmgrap, hjálmríð, hjálmskúr. ι) *vulnerum* benhríð. 4. *vox* (*strepitus, sonitus, cantus, tonitru etc.*) a) *caedis* vígþryma. b) *armorum* α) *in genere* vâpnglymr, vâpnþrima, vâpnhljóð, vâpnreið, stálgaldr, stálgöll, járnrödd. β) *gladiorum* eggþrima, eggþruma, hjörþryma, málmþrima, hjördynr, málmdynr, sverðdynr, hjörsálmr, sverðjálmr, hjörgaldr, hjörgöll, hjörrödd. γ) *hastarum* fleinbrak, fleinbrag, fleingaldr, geirrödd, geirjálmr, gerrjálmr. δ) *sagittarum* oddbrak, oddbrag, oddgaldr. ε) *clipei* randóp, skjaldbrak, skjaldvers. ζ) *galeae* hjálmrödd, hjálmþrima, hjálmþryma. 5. *vibratio, volatus gladiorum vel telorum* eggtög, sverðtog, hjörflaug, oddbragð. 6. *grassatio, tumultus armorum* α) *in genere* járnsveimr. β) *telorum* oddflaumr. 7. *adflictio galeae* hjálmraun. 8. *rubefactio gladii* eggroð, fólkroð. 9. *noxa telorum* naddfár. 10. *noxa bellonae* gunnspell. 11. *mora pacis* friðsein. 12. *rixa gladiorum vel telorum* hjörrög, málmrög, oddrög, hjörsenna, oddsenna. 13. *rubefactio campi* vángroð. 14. böðgjörð, geirahöð, geirróta, geirþriful, gerrþriful, herfáng, hergángr, hergengi, hervíg, herþögn, hólmstefna, fólkjara, randverk, óðræði, rómöld, skálmöld, valfall, valfreyja, valmær, valþögn, randgríð, randgríðr, ranngríð, randgnið, örlygi, örleygi, eyrlugi. B. *duobus verbis.* 1. *conventus* α) *Odinis* þíng Bölverks, þíng Fjölnis, þíng Vafaðar, þíng Þróttar, sókn Þriðja, dómr Svölnis. b) *bellonae* þíng göndlar, þíng málmgnáar, manþíng Hèðins, gnýþíng geirróta, dómr göndlar, mót hlakkar, mót mistar. c) *bellatorum* fundr dólga, snyrtimót sökkva, rammþíng Glamma. d) *armorum* α) *in genere* mót vâpna, dómr vâpna. β) *gladiorum* þíng fetilstinga, þíng hríngs, þíng hjörva, þíng sverða, mót mækis, mót málms, mót málma, mót sverða, fundr brímis, dómar brímis *pl.*, dómr fólkvandar. γ) *hastarum* þíng darra, þíng geira, geigrþíng geirs, mót geira, dómr darra. δ) *securium* þíng brynflagða. ε) *telorum* þíng odda, fundr odda. ζ) *saxorum* fundr flettugrjóts. η) *clipeorum* þíng borða, meginþíng byrðíngs. ϑ) *galearum* mót hjálma. 2. *ludus* a) *Freyi* leikr Freys. b) *militum* leikr safna. c) *armorum* α) *in genere* leikr járna. β) *gladiorum* leikr laufa, leikr hjarar, leikr eggja. γ) *telorum* leikr odda. δ) *clipei* leikr hjörstígs. 3. *tempestas, procella etc.* a) *Odinis* veðr Óðins, veðr Hárs, veðr Viðris, veðr Viðurs, veðr

Viflíngs, el Yggjar, el Þróttar, el Svolnis, jel Svölnis,. el Jálfaðs, el Gríms, harðèl Hramma, hregg Þundar, hregg Unns, gnýhregg Yggs, regn Gauts, regn Hárs, regn Ragnaðar, drífa Hárs, bálkr Viðris, byrr Þróttar, hrót Fjölnis, grap Þundar, garðr Svölnis (*clipeus* II B 1 i). b) *Ulli* el Ullar. c) *bellonae* veðr valkyrju, veðr göndlar, veðr sköglar, el hlakkar, el hildar, el göndlar, el hristar, hregg hildar, hregg hristar, hríð hristar, hríð hrundar, regn hildar, regn mistar, drífa hlakkar, hlemmidrífa hildar, stormr hlakkar, gustr mistar, frost mistar, glygg göndlar, skúr göndlar, þeyr göndlar, garðr göndlar (*clipeus* II B 3 h), glymvindr göndlar. d) *pugnae* garðr styrjar. e) *bellatorum* veðr herkonúnga, veðr skjöldúnga, veðr Vala, veðr Hamdis, veðr Hjaðnínga, veðr Högna, veðr Vífils, skúrir skjöldúngs (*pl.*), skúr Högna, el Ála, el Ekkils, el Högna, el Harbarðs, harðel Haddíngs, drífa Atals, drífa Sigars, drífa Hèðins, hríð Fróða, hríð Hamdis, grjóthríð Grams, byrr Hèðins, þeyr Hèðins, garðr Vala, fjúk kylfíngs, (glygg Darraðar). f) *armorum* α) *in genere* veðr vàpna, hregg vàpna, hregg stála, skúr stála, skúrir vàpna (*pl.*), regn stála, glygg vàpna, grap vàpna, hríð stáls, el stála. β) *loricae* el brynju, el gerða. γ) *gladiorum* veðr valfasta, veðr járnsaxa, veðr laufa, veðr tognings, veðrblik valköstu, el eggja, el fetilþèlar, el skjaldlinns, el hríngs, el rekníoga, el gunnbliks, hríð branda, hríð hrotta, hregg mála, hregg hjörva, hregg benvargs, regg hjarar, vindr benloga, vindr brímis, hreggvindr hrotta, brakvindr branda, stormr branda, stormr þremja, gustr sverða, regn branda, bálregn hjaldrs, skúr eggja, skúr málma, dynskúr málma, glygg blóðiss, byrr branda, þeyr hjörva. δ) *hastarum* veðr geira, el atgeira, skúr fleina, glymskúr geira, drífa fleina, dripta darra, garðr geira, hregg geira, hríð geira, geira gjósta, hagl peitu, glygg geira, gráðr gúngnis, gustr geirs, regn geira. ε) *sagittarum* el álmdrosar, el nadda, þeyr örva, hríð brodda, örva drífa, frost odda, skúr odda, regn odda. ζ) *arcûs* el dalar, veðr boða, drífa boga. η) *clipei* veðr barðrögnröðuls, veðr ímunborðs, veðr hlífa, veðr víggarðs, hregg hlýrgarðs, hregg hlífa, hregg randa, hregg heiðiss, hríð sigmána, hríð skjaldar, hríð morðskýja, glymhríð borða, regn randar, regn randagarðs, regn rógskýja, regn oddskýss, el rítar, þeyr hlífar, þeyr randa, vindr skjalda, byrr rítar, drífa randa, gjóðr sigmána,

garðr geirrásar (*clipeus* II B 6 c *β*). *ϑ* *galeae* hríð hjálms, hregg hjálma, skúrir hjálma. g) *sanguinis* bylr blóðs. h) *vulnerum* el unda. 4. *vox* (*strepitus*, *sonitus*, *cantus*, *tonitru*) a) *Odinis* galdr Gauts, ljóð Brúns, gnýr Þundar, gnýr Grímnis, hjaldr Yggs, seiðr Fjölnis, þrymr Þróttar, þrymr Þriðja. b) *bellonae* dynr hlakkar, dynr gunnar, dynr sköglar, jálmr ilmar, galdr gunnar, glann gunnar, gnýr gunnar, glymr göndlar, hárödd hildar. c) *bellatorum* hjaldr skjöldungja, dýnr dólga, saga dólga, brak hers. d) *pugnae* spá málmhríðar. e) *armorum* *α*) *in genere* æskibaldr stála, galdr vápna, glamm vápna, glymr járna, vopna messa, þrima stála, þruma stála, þruma járna, þrymr stála. *β*) *loricae* hreimr bláserkjar. *γ*) *gladiorum* dynr málma, dynr sverða, gnýr bendags, gnýr hjörva, gnýr málma, gnýr sverða, gnýrr hjálmángrs, galdr hjörva, galdr málma, saungr hrotta, saungr sverða, hljómr hríngs, hljómr lögðis, hlöm hjörva, rödd hjörva, hárödd hríngs, þruma branda, þrymr vígelds, þrymr þremja, þrymr skjaldreyrs, þrymr hríngs, glaumr sverða, brak sverða, gnauð hjörva, hjaldr brínga, kveðja málma, rumr randelds, sálmr hjörva, seiðr sverða, sannyrði sverða. *δ*) *hastarum* duna geira, duna fleina, duna vigra, dynr fleina, dynr spjóta, gnýr darra, gnýr geirs, gnýr peitu, þrima hræsíks, þrima geira, þrymr fleina, glymr geira, göll geira, hljómr darra, hjaldr hresílna, jálmr geira, kveðja geira, saungr vigra, seiðr vigra. *ε*) *sagittarum* gnýr odda, gnýr nadda, brak odda, þrymr odda, messa odda, hljómr ísárna, vápnglymr Finna. *ζ*) *arcûs* þrymr álma. *η*) *securis* rymr exa. *ϑ*) *clipei* duna randa, dynr skjalda, gnýr randa, gnýr skjalda, gnýr grafníngs, seiðr grafnis, seiðr gramnis, rumr randa, rymr vígskýs, rymr rítar, þruma skjalda, þryma randa, rödd randa, galdr skjaldar, glamm randa, glymr skjalda. *ι*) *galeae* dynr hjálma, gnýr fjörnis. f) *sanguinis* vers dreyra. g) *tonitru sonorum* galdra þruma. 5. *tumultus* a) *Odinis* yss Ofnis. b) *bellonae* flaumr göndlar c) *militum* flaumr herja. d) *armorum* *α*) *gladiorum* flaumr sverða, svarmr sverðs, samtog sverða. *β*) *clipeorum* svörf randa. 6. *volatus hastarum* flugr vigra. 7. *adflictio, labor* a) *gladii* víll benvíðis. b) *clipei* raun rítar. 8. *noxa* a) *Freyi* ángr Ýngva, mein Ýngvifreys. b) *bellonae* grand geirþrúðar. c) *bellatoris* vo Högna, grand geirviðar. d) *gladiorum* fox saxa. 9. *rixa*

a) *Odinis* rimma Hángatýrs, rimma Kjalars, róma Hárs, senna Sanns. b) *bellatorum* rimma skjöldúnga, senna dólga, senna flokka. c) *armorum* α) *in genere* rimma vàpna, senna vàpna, styrr stála. β) *gladiorum* styrr hræskóðs, styrr valnaðrs, senna eggja, senna málma, senna sverða, senna slíðrloga. γ) *hastarum* senna geira, rósta geira. δ) *sagittarum* senna örva, róg nadda. ε) *clipeorum* styrr randa. 10. *impetus* a) *Odinis* at Yggjar, svipr Njóts. b) *bellonae* stígr göndlar, snerra lakkar, hyrsenna hildar. c) *bellatorum* fáng dólga. d) *armorum* α) *in genere* snerra vàpna. β) *gladiorum* gandreið skjalda, snerra málma, svipr undlinns, svipr sverða, svipun sverða. γ) *hastarum* kast fleina. δ) *telorum* at odda, snerta odda. *securis* för hjallrgjálpar. ε) *clipei* áhlaup rítar. 11. *collisio armorum* α) *in genere* gagnför vàpna. β) *gladiorum* hnit hjörva, hnit hjaltlands, gnat eggja, gnaustan málma. γ) *hastarum* hnit fleina, sköll fleina. 12. *sementis Odinis* hveiti hjaldrgoðs, fagrbygg Yggjar. 13. *ira Odinis* gremi Óðins. 14. *artes Odinis* brögð Gauts. 15. *vis telorum* ríki stála. 16. *dapes* a) *lupi* jól skölkynis. b) *corvi* jól hugins. 17. *pugna maritima spec.* gunnr Ránar, sannel sums. 18. *appellatur bellona* snót sverða, sága rifjúnga, gefn hjaldrskýja, mær Högna, man Hèðins, kván Hèðins. 19. (*incert.*) vefr darraðar, lodda lögðis. C. *tribus verbis.* 1. *conventus* a) *Odinis* mót heimþíngaðar hánga. b) *bellonarum* mót jöru snóta, mót Hèðins snótar, þíngmót Hèðins snótar. c) *campi praelii* mót dreyra gatna. d) *armorum* α) *gladiorum* þing skjaldar linna, geigurþíng gunnar logs, þíng hyrjar hjörlautar. β) *clipeorum* þing Þundar skýja. 2. *ludus gladiorum* leikr Yms ljóma, leikir hildar sigðs *pl.* niðleikr ara steikar. 3. *tempestas, procella etc.* a) *bellonae* þeyr Hèðins meyjar, byrr odda vífs, veðr gefnar valgrindar. b) *armorum* α) *loricae* el Ála serkjar, hríð Hamðis klæða. β) *gladiorum* veðr bliks valköstu, veðr vandar Viðris, veðr vandils Viðris, veðr víggarðs ama, el Yggjar bála, el grafnínga þèlar, el gims hlífar, el ógnar ljóma, hregg hyrjar geirnets, hregg hjálma skóðs, hregg mækis eggja, hregg sköglar furs, hregg hildar kerta, hríð Viðris mána, drífa mistar nífs, drífa þremja linns, rammglygg rómu linns, skúrir Þróttar furs *pl.* γ) *securis* skúrir gýgjar skógs *pl.* δ) *clipei* veðr sköglar skýs, veðr viggjar veggs, el skips Ullar, el skýs lindar, hríð sköglar dyra, hríð

hildar garða, skelfihríð sköglar borðs, hregg borðs nadda, hregg hildar veggs, drífar hregg fólkveggs, glygg þvergarða gunnranns, glygg göndlar veggjar, regn garðs randa, skúr skers gýgjar. ε) *galeae* hylríð Hèðins reikar. c) *campi praelii* hregg grundar hrundar. 4. *vox* (*strepitus*, *sonitus*, *cantus*, *tonitru*) a) *Odinis* gnýr Löðurs vinar. b) *bellonae* jálmr odda leiknar. c) *pugnae* gnýr göndlar skúra, gnýr gönnla stígs. d) *armorum* α) *loricae* gnýr göndlar serks. β) *gladiorum* hljómr hrotta ferðar, glaumr skers hjalta, gnýr Fjölnis fura, þrymr sárjökuls geima. γ) *clipeorum* galdr Sigars tjalda, herðigaldr dýrfitjar dalryrar, glaumr göndlar borða, glaumr göndlar skíðs, dynr dýrbliks Leyfa, gnýr hleypikjols randa, seiðr læbrautar lögðis, hlymr hurða Hagbarða, rödd hámána nadds; rymr valslaungu bríkar. δ) *securis* hlymr flagðs hlífa. e) *sanguinis* þrima minnis bensiara. 5. *rixa armorum* a) *loricarum* styrr Regins váða. b) *gladiorum* rimma ógnar gims, styrr hyrjar hjálma, (heinvandil hermdar spjöll). 6. *collisio armorum* a) *loricae* hnit Ara fitjar. b) *gladii* hnit hjalts lands. c) *clipei* gnaust göndlar borða. 7. *noxa* a) *clipei* sorg böðvar byrgis, morð Jálks skýja. b) *galeae* fár gunnar grímu (*gladius* C VII). 8. *impetus clipeorum* snerra mána geirvífa. 9. *vibratio gladii* víg fetla stígs. 10. bekkdómr Hèðins rekka, brekdómr Hèðins rekka, (beystisullr blárra brodda). 11. *pugna maritima spec.* a) *navium* α) *congressus* fundr húnhreina lagar. β) *procella* el Ála galtar, hríð elgs branna, viggþeyr Hèðins meyjar. γ) *rixa* rimma riðviggs gnapsalar. b) *strepitus maris* galdr Geitis rastar, gnýrr kjalar slóða. D. *quatuor verbis*. 1. *conventus* a) *campi praelii* þíng vángs hjaldrs þrúðar. b) *bellatorum* þíng sörva hyrjar hjörlautar 2. *ludus militum* fólkleikr furs Hèðins reikar. 3. *procella* a) *gladiorum* grap ginnvita leygs götu. b) *sagittarum* bilr leygjar Egils álnar. c) *clipei* el bryggju Yggjar slíðra. d) *securis* drífa gífrs hlèmána naustablakks. 4. *sonitus securis* glaumr naumu göndlar borða. 5. *vibratio gladii* svipr seiðs fleina skúrar. 6. *pugna maritima spec.* valagarðr vala Virvils strandar, dynr blakkar hrafns stafnsflets. *pugna matutina* morginskjarra *pugnae finis* vígþrot. *pugnâ clarus* morðgöfugr, morðkendr, vígbjartr, sóknbjartr. *pugnis adsuetus* morðvandr. *avidus pugnae v. avidus*. *pugnando defessus* víghljóðr. *qui pugnare potest* -vígr. *Epitheta*

pugnae dökkr, drjúgr, gnógr, grimmr, hár, háligr, æstr, stinnr, gjallr, þúngr, harðr, ólmr, ramr, rammr, skarpr, stirðr, stórr, strángr, stríðr, sýnn, mætr, ólítill, gnýfenginn, hjálmskæðr, hjörstærðr, lofkendr, málmgrimmr, manngrimmr, markunnr, öndóttr, vegðarlauss.

Pugnare berjast, snærast, vega. 1. *facere, ciere pugnam* gera styr, vekja styr, vinna styr, gera sverðleik, gera geirþey, heyja geirþey, heyja fleinglygg, gæða geirríð, bella styr, benda víg, ofra erríng, heyja hjaldr, vekja hildi, bjóða hildi, semja hildi, fremja hildi, fremja hjaldr, knýja rómu, knýja hildi, vekja oddhríð, vinna oddhríð, heyja örlygi, gera róg, gera róstu, eiga sókn, vinna sókn, heyja valmey; æsa fleina dunu, semja dunur vigra, knýja dunur randa, efna æskibaldr stála, æsa hregg hjálms, heyja leik Freys, gæða glym skjalda, heyja gný gunnar, heyja þrimu stála, heyja hregg geira, heyja gný geirs, þröngva saman hjaldri, reisa randa glamm, semja seið sverða, semja leik safna, heyja örva sennu, gera skúrir hjálma, herða skúrir hjálma, skapa sverðum sókn, vinna hríð hjálms, vinna gný gunnar; heyja þíng hjrjar hjörlautar. 2. *pacem rumpere* granda frið, slíta frið, eyða frið, þverra frið. 3. *rem Odini gratam quaerere* leita Yggs teiti. 4. *arma cruentare, sanguinem effundere* rjóða flein, rjóða málma, rjóða egg, rjóða slög; rjóða egg snyrtis, rjóða ræfrvita Reifnis, vinna rauðan róggeisla; rjóða rönd; vinna rauða skjöldu, rjóða borð branda; rjóða serk; vinna dreyruga gunnar serki; heyja benrögn; blanda saman hjörlegi, vinna rauðar skarar. 5. *arma laedere, armis uti* meiða hjör, brjóta egg; reyna stál; reyna rönd. 6. *collidere clipeos* ljósta saman röndum, leggja saman randir. 7. *tela spargere* reka dólgeisu. 8. *clangorem armorum efficere* láta slög sýngja, láta gífr sóknar sýngja. 9. *feras cibare* seðja úlf, seðja hrafna, gilda vargi gráð. 10. *de pugnâ maritimâ: mare rubefacere* rjóða borðvöll. *cf strages.*

Pugnax v. bellicosus.

Pugnus hnefi.

Pulcher fagr, fríðr, mærr, prúðr, venn, vænn, göfugr, listugr, farligr, fagrligr, kurteisligr, sjáligr, skapligr, vegligr, alfríðr, þekkiligr, -þakkligr, allþakkligr, fagrleitr, fagrskapaðr, fagrvaxinn, lostfagr, sannprúðr, skrautvaxinn. *aequè p.* jamnfagr. *valdè p.* margfríðr, stórvænn, raunsjáligr. *cf artificiosus, blandus, bonus, castus, clarus, conspicuus,*

coruscus, excellens, eximius, fulgidus, illustris, iucundus, lucidus, modestus, ornatus, praeclarus, praestans, purus, sincerus, speciosus, spectabilis, venustus.

Pulchrè fagrla, ítarliga.

Pullulare gróa. *cf crescere.*

Pullus úngi. *p. gallinaceus* kjúklíngr. *p. anseris* gagl. *pullos excludere* klekja.

Pulmo *den.* ljóðpundaıi.

Pulpa kvett, segi, sigi, segr, sægr. *cf frustum.*

Pulsare drepa, knýja, slá. *cf caedere, ferire, premere, verberare.*

Pulsatio hlömmun, (sláttr).

Pulvinus beðia, beðr, bólstr, dúnn, dýna, forfall, stalli, stallr. *cf culcita, pluma.*

Pulvis dust, mold, reykr. *cf fumus.*

Pumex vikr.

Punctio gnat, gnot. *cf collisio.*

Punctum hess, púnktr. *cf momentum.*

Pungere stánga, stínga. *instrumentum quo pungitur* stíngi, stíngr. *cf mittere, transfigere, transfodere.*

Punire hegna, hirta, pína, refsa. *cf arcere, castigare, cruciare, defendere, prohibere, reprimere.*

Pupilla sjáldr.

Puppis lypting, stafn; *den.* bíngr stjórnar.

Purgare fegra, hreinsa, leyðra, lyðra, skíra. *ligone p.* móka. *cf abluere, excusare, spumare.*

Purgatio hreinsan.

Puriter hreinliga, skírliga. *cf castè.*

Purpura guðvefr.

Purpureus myrkblár.

Purus hreinn, mærr, mörr, skærr,* skírr, flekklauss, hreinferðugr, saurflrðr. *perquam purus* afarhreinn, alhreinn. *cf castus, candidus, celeber, excellens, illustris, inclytus, insons, limpidus, merus, micans, praeclarus, pulcher, serenus, splendidus.*

Pusio kögorsveinn, (kurfaldi, kutfaldi).

Putare hyggja. *cf imaginari.*

Puteus brunnr, bruðr, bronnr. *cf fons.*

Putrescere fúna, morna. *p. pati* feyja.

Putridus fúinn, fúll.

Pyra bál, borg. *cf arx, flamma.*

Pyxis eski. *cf fraxinus.*

Q.

Quadratus ferskeyttr.

Quadrifidus ferkleyfr.

Quadruplex ferfaldr.

Quaerere fregna, frètta, leita, spyrja. *qui quaerit* umnýsandi. *cf adferre, adquirere, audire, cognoscere, interrogare, percontari, resciscere, sciscitari, tentare.*

Quaestor gjaldkeri.

Qualus lár.

Quam en, hve, nema.

Quamdiu meðan. *cf dum.*

Quamvis þótt.

Quandò at, en, nær, nærgi, sem, þars.

Quandoquidem alls.

Quantum hvat.

Quartus fjórði. *pars quarta* fjórðúngr.

Quassare dýja, hnika, skaka. *cf movere, quatere, vexare, tundere.*

Quassator skakr, skokr.

Quatere bregða, brigða, dýja, hrista, hrysta, skaka. *quati* bifast. *cf agitare, commovere, concutere, movere, quassare.*

Quatuor fjórir.

Quatuordecem viri ferð.

Quercus eik; eiki *coll.* *q. annosa* eikirota.

Querela brek, maglun, kvein, kveinstafir *pl.* *querelae avium* klök *pl.* *cf murmur.*

Queri kveina. *de avibus* klaka.

Qui at, er, en, es, hinn, hverr, hvur, sá, sá er, sá es, sás, sem. *cf ille.*

Quid hvat.

Quicunque hvárr, hverr er. *quodcunque* hvat, hvatki, hvatvetna, hotvetna.

Quidam einn. *cf unus.*

Quies eir, friðr, hvíld, kyrð, náð, le, (hlè), ró, kyrrseta. *quieti se dare* drífa til draumþínga. (*quietem dare* kyrra). *cf cessatio, otium, pax, requies, tranquillitas.*

Quiescere hvíla, hvílast, sitja. *cf cubare, recreare, sedere.*

Quiete með náðum.

Quietus kyrr, makr, svífr, náðugr, bilgjarn, eirarsamr. *quietum reddere* kyrrà. *cf facilis, pacatus, tranquillus, sedare.*

Quilibet hvárr.

Quin nema.

Quindecim fimtán. *q. viri* fundr.

Quinquaginta fimtigu, fimmtigu. *q. viri* fylki.

Quinque fimm. *q. viri* flokkr.

Quintus fimti.

Quodque hvat.

Quis hverr, hve, hver, hvurr, hor.

Quisque hverr, horr, hvárr, hvör, hvorr, hvurr, hyrr, sèrhverr. *quidque* hvat.

Quisquam maðr. *quidquid* hvatki, hvatvetna. *cf homo, quicunque.*

Quò hvars, hvaðan, hve, hvert, hvort. *q. magis* heldr, hvímeira.

Quocunque hvars, hvargi sem.

Quod at, en, er, nema.

Quomodo hvat, hve, hversu, hví.

Quomodocunque hvegi, hvergi.

Quoque einnin.

Quotidiè hvern dag, hverjan dag.

Quum alls, at, sem, þars.

R.

Rabies æði. *cf furor.*

Rabiosus óðr, óðlátr, galinn. *cf furere, canere.*

Radere skafa. *qui radit* -skafl, -skefr. *qui radi potest* -skæfr, skæfðr. *cf dolare, fabricare, levigare, polire, secare, vellere.*

Radiare geisla.

Radius geisli. *r. caelestis* himingeisli. *r. terribilis* ægigeisli. *cf luna.*

Radix rót, hrót. *radices humi deponere* ræta. *sinè radice* rótlauss.

Raia skata.

Ramulus vandill, -vindill, -vendill. *r. ruber* rjóðvendill.

Ramus ángi, grein, kvistr, kustr, kvísl, limr, sneis, teinn, tjalga, tálga, þinull, þinurr. *rami arborum* limar, hlimar; *spec.* asklimar, eikrlimir. *ramus flexibilis* sveigr. *r. mobilis* hrökkviskafl. *r. commodus* hógbrotníngr. *r. corneus* hornkvistr, hornkustr. *r. prosapiae* kynkvísl. *ramos deputare* kvista. *ramis nocivus* kvistskæðr. *cf paxillus, vimen, distinctio, discrimen, ratio, res.*

Rana (*dea maris*) Rán, Oran, Gýmis völva.

Rana (*animal*) fröskr.

Rapacitas ránsemi.

Rapax greipr. *homines rapaces* hlennimenn. *cf rapidus, tenax, contumax, pertinax.*

Rapere grípa, hlanna, hrífa, ræna, reyfa, rupla, snara, taka, þeysa. *qui rapit* -grípr. *cf sumere, privare, praedari, diripere, iactare, ruere, spoliare, fricare.*

Rapiditas (*amnis*) straumr.

Rapidus greipr, strángr, allstrángr, óðastrángr, snarvinda. *cf rapax, severus.*

Rapina rán, hroð, ránsemi, ránfengr; fèrán, fjárnám. *cf iactura.*

Raptare hnykkja, snara. *cf excutere.*

Raptim æst, ost, aæst, snarliga, snarla. *cf citò, celeriter, confestim.*

Raptor þjófr, hlenni, úlfr, ylgr, tjúgari.

Raró sjaldan, sjaldstundum, sjallstundum.

Rarus þunnr, fár, fásýnn, fátíðr, sjallgætr. *cf paucus, tenuis.*

Ratio bragr, bragð, breytni, eðli, geð, grein, lag, lund, máti, óðr, regla, reikníngr, sinna, skikkun, skyn, skynsemd, slag, vit. *ratione praeditus* skynsamr. *cf ordinatio, institutio, dispositio, modus, computatio, animus, - mens, intellectus, patrimonium, ramus, ictus.*

Ratis floti.

Raucus háss.

Reapse reyndar.

Reatus sekt.

Recedere hörfa, hrökkva, hliða, liða, aka á hæl, hnekkja frá. *de aestû maris recedente* fjara (*imperson*). *cf cedere, fugere.*

Recensere reikna, reka, rifja, telja, tína, þátta. *cf numerare, evolvere, recitare.*

Recensitus uppborinn.

Receptio andfáng.

Recessus maris fjara

Recipere heimta. *cf arcessere, citare, postulare, recuperare, repetere.*

Reciprocare erja. *cf arare.*

Recitare inna, reifa, rifja, telja, þylja. *carmen r.* reysta. *cf recensere, loqui, movere, strepere.*

Recitator tínir, þulr.

Reclinatio corporis inter remigandum bakfall.

Reclinis hallr. *cf inclinare.*

Reclusio upplok. *cf apertura.*

Reclusus hniginn.

Reconciliare sætta. *reconciliari* sættast. *reconciliatus* sáttr.

Reconciliatio sátt, sætt, sáttardómr. *cf concordia, pax.*

Recondere hirða. *cf custodire.*

Recordari minnast, muna. *cf referre, monere.*

Recreare hvíla. *cf quiescere.*

Rectè hæft, rèttliga. *cf benè, moderatè.*

Rector hilmir, stillir, stýrir, stjóri, stýrandi, stjórnari, stjórnarmaðr. *cf dux, regere.*

Rectus rèttr, beinn, rèttinn, sannr, rèttferðugr. *rectum facere* rètta. *non rectus* órèttr. *cf procerus, celsus, iustus, verus; porrigere, explicare, corrigere, emendare, compellere.*

Recumbere hallast. *cf inclinare.*

Recuperare heimta. *cf recipere.*

Recusare buga, hafna, (bila) *cf abiicere.*

Reddere vinna, setja, gjalda. *cf facere, ponere, solvere.*

Redemtio lausn. *cf liberatio.*

Redemtor lausnari.

Redimere caput falda.

Redire árna aptr.

Reditus koma, aptrhvarf. afspríngr, renta. *r. domum* heimför, heimkváma. *cf visitatio, proventus.*

Referre inna, muna. *refert* (*imp.*) varðar. *qui semper aliquid referre habet* sögviss. *cf recordari.*

Refrigerare kæla, svala.

Refrigerium kul, kol.

Refugium hæli, hvarf, hverfi. *sinè refugio* hvarflauss. *cf locus, latebra.*

Refulgere glitra.

Regelare þána. *valdè regelatus* þámikill.

Regenitus aptrborinn, endrborinn.

Regere ráða, stilla, stýra. *qui regit* stýrir, stýrimeiðr. *cf moderare, gubernare, dirigere, ducere, praeesse, habere, rector.*

Regimen stjórn. *cf imperium, gubernaculum.*

Regina drottníng, dís. *r. princeps* megindrottníng, yfirdrottníng. *cf hera, domina.*

Regio bygð, heimr, hodd, hödd, hvarf, land, setr, ve, vegr, veðr. *r. turbulenta* ysheimr. *r. tenebrosa* myrkheimr. *r. exterior* úthauðr. *r. ext. maritima* útver. *in eâ regione* þarlands. *cf terra, mundus, locus, plaga, domicilium.*

Regius konúngligr. *regia dignitas v. imperium* konúngdómr. *studium regium* konúngiðn.

Regnare ríkja. *qui regnat* ríkir. *cf imperare.*

Regnum ríki, valđ, veldi, jörð, láð, þjóðland. *r. amplum* stórveldi. *r. caeleste* himinríki. *cf imperium, dominatio, praedium.*

Regula regla, stika; skorður *pl. cf finis, modus.*

Regulus (*in ludo latr.*) húni. *cf tabula, latrunculus.*

Regulus maritimus vide pirata.

Reiicere hafna, láta fir lið, drepa (hendi við e-u). *qui reiicit* hneitir, hnekkir. *cf abiicere, aversari, caedere.*

Religare festa. *adsiduè religans* úfestandi. *cf firmare.*

Religio trú, trúa, siðr, dýrkun. *r. christiana* kristni. *violatio religionis christianae* kristnibrot. *observatio rel. chr.* kristnihald. *quod contra religionem est* ótrú. *qui religionem imperat* siðbjóðr. *cf cultus, fides.*

Religiosè trúliga.

Religiosus saungvinn. *cf cantus.*

Relinquere leifa, hverfa frá. *r. locum* rýma. *cf vertere.*

Reliquiae 1. *in gen.* -leif. 2. *r. sanctorum* heilagr dómr, helgir dómar *pl.*

Reliquum esse gánga af.

Remedium lyf. *r. contra senectutem* ellilyf.

Remigare æra, róa. *cf reclinatio.*

Remigatio róðr.

Remiges skipsókn *coll.*

Remigium róðr.

Remittere vikna. *remitti* afgánga. *remissus* slakr. *cf decedere, laxus.*

Remorari dvelja. *cf tardare.*

Removere firra, forða, skirra. *remotus* fjarr, fjarðr. *locus remotus* fjarski. *cf abhorrere, amovere, aversari, avertere, detestari, detrectare, privare, spoliare, vitare, alienatus, distantia.*

Remunerare lúka, launa, verðlauna. *remunerans* endrgefandi. *cf solvere.*

Remuneratio gildi, iðgjöld *pl. cf praemium, tributum.*

Remus ár, ræði, roði; *den.* lúngarmr, sundvarpaðr, öldu sveipr. *remi* a) *palmula* blað árar. b) *strophus* hamla. c) *manubrium* hlumr, hlummr, hlymr, hlynr. *motus remorum* áraburðr.

Ren nýra.

Renidere glissa, glotta. *cf irridere, subridere.*

Renitere glita.

Reniti bregða. *renitens* bæginn.

Renumerans viðrgefandi.

Renunciare hyggja af (e-u). *cf imaginari.*

Repandus keikr.

Reparare bæta.

Reparatio bót.

Repellere hnekkja, knekkja, hniggja, hnyggja. *cf cohibere, reiicere.*

Rependere inna, launa, ljúka, lúka. *cf solvere, remunerare, claudere, loqui.*

Repentè snemma, snimma. *cf manè.*

Repentinus hraðfeldr.

Repere skríða. *cf serpere.*

Reperire finna, verða. *cf invenire, fieri.*

Repetere heimta, tína; klífa. *cf arcessere, auferre, citare, commemorare, comparare, crepare, postulare, recipere, recuperare, reportare.*

Reponere fela. *cf condere.*

Reportare heimta. *cf repetere.*

Repositorium geimr, látr.

Repraesentare boða, yppa. *cf adnuntiare, celebrare, tollere.*

Reprehendere víta, vítka. *cf calumniari, culpare.*

Reprehensio skript, vítan, ávítur *pl. cf disciplina.*

Repressor hirtir, hneitir, þreytir.

Reprimere hepta, hirta, hneykja, sefja. *cf castigare, cohibere, punire, sopire.*

Repudiare hafna, láta fir lið. *cf abiicere, aversari.*

Repulsor hnekkir, hneygir, hneykir.

Requies hvíld, ró. *cf quies.*

Res hlutr, lutr, (litr), lytr,

dómr, far, grein, háttr, mál, munr, ráð, sök, urðr, yrðr, þíng *pl.*, offar. *r. familiaris* bú. *r. humanae* aldarfar. *r. magnae* megindómar, megintíðindi. *re verâ* raunar, reyndar, ofreyndar. *cf causa, consilium, discrimen, eventus, gressus, iudicium, modus, ramus, reliquiae, sermo, sors; fatum.*

Resarcire bæta.

Resarcitio bót.

Resciscere fregna, spyrja. *cf audire, quaerere.*

Residere sètna, sjatna. *cf decedere; sedare.*

Resistere baga, bægja, bella, gegna, kviðja, mótstanda, brjóta bág (við e-n), reisa rönd (við e-u), geta viðrnám. *cf occurrere, impedire.*

Resonare glymja, hlymja, þjóta, kveða við. *cf sonare, strepere, loqui.*

Respicere gá, sjá til, líta um öxl. *cf videre.*

Respiratio örendi, örvendi. *cf spiritus, vita, negotium.*

Resplendere glita. *cf fulgere, refulgere.*

Respondere svara, kveða við. *cf loqui.*

Responsum svar, andsvar, annsvar.

Restitui batna. *restitutus (omnino)* albættr.

Restitutio batnan, batnaðr. *r. vitae* viðrlíf.

Restrictus glöggr, gleyggr. *cf parcus.*

Retardare letja. *cf tardare.* (*Retardatio* tregi).

Rete net.

Retinere halda. *retinens* haldsamr. *cf continere, detinere, portare, tenere; tenax.*

Retrahere letja. *raptim r.* flenna. *qui facilè retrahitur a proposito* auðlattr. *cf tardare.*

Retribuere launa.

Retributio laun *pl.* *cf praemium.*

Retrò aptr. *cf iterum.*

Reverti hverfa aptr. *cf vertere.*

Revincire vefja.

Reviviscere lifna.

Revocare letja. *cf tardare.*

Reus sekr.

Rex kóngr, konúngr; drottinn, fylkir, gramr, gylfi, gylvi, harri, hilmir, íngi, ungi, yngi, ýngvi, jöfurr, jöfri, ræsir, skati, skyli, stillir, tiggi, tyggi, vísi, vísir, þengill, þjóðan; bragníngr, gæðíngr, hildíngr, mæríngr, mærínkr, mildíngr, öðlíngr, skilfíngr, ylfíngr, ýnglíngr, buðlúngr, böðlúngr, lofðúngr, niflúngr, skeyldúngr, skjöldúngr; afreki, afraki, aldráðr, aldvaldr, arfstillir, áttstýrandi, áttvin, áttvinr, auðgjafi, flugþverrir, fólkbaldr, fólkhvötuðr, fólkvörðr, goðkonúngr, haukstaldi, heiðfrömuðr, herkonúngr, herrekkir, herruðr, herskerðir, herstillir, hersvaldandi, hervorðoðr, hirðstjóri, hjaldrgegnir, höldvinr, jarðhlutr, jarðlutr, jarðráðandi,

kóngmaðr, konúngmaðr, konúngmenni, landálfr, landbeiðaðr, landráðandi, landreki, landrögnir, landssækir, landvörðr, láðvarðaðr, láðvörðr, ljóðframaðr, mannaþengill, örþíngaðr, ránhegnir, sigrstýrir, þjóðkonúngr. þjóðskati, þjóðskjöldúngr, þjóðáss. *in denominationibus appellatur* A. *duobus verbis* 1. *regum progenies etc.* áttstafr ýngva, burr bragníngs, burr ýnglíngs, konr hildínga, konr siklínga, konr ýngva, konr bragna, konr haukstalla, konr sælínga, niðr fylkis, niðr skilfínga, ættstuðill skylja, sonr þjóðans. 2. *regni potens etc.* vörðr foldar, vörðr fyldar, freyr foldar, vörðr grundar, hljótr grundar, drottinn markar, sækir lands, valdr foldar, vörðr föðrjarðar. 3. *sceptrum tenens* reiðivaldr ríkisvandar. 4. *amicus virorum* vinr drengja, spjalli gauta, spjalli gumna, spjalli gotna, vinr gæðínga, vinr gotna, hollvinr herjar, hollvinr lofða, vinr alda, rúni rekka, sessi seggja, vinr skatna, þópti skjöldúnga. 5. *princeps populorum, militum etc.* höfuð aldar, allvaldr aldar, deilir herja, deilir dróttar, drottinn drengja, gætir fíra, gætir gumna, gotna þjóðann, stjóri hirðar, stjóri gumna, stjóri dróttar, stjóri drengja, stillir lýða, stýrir aldar, hilmir herjar, hilmir lofða, gramr lofða, stýrir lofða, vísir leiðángrs, sendir flotna, gramr verðúngar, vísi verðúngar, vörðr verðúngar, vörðr landfólks, vörðr virða, þundr aldar, gæðíngr inndróttar; oddviti jöfra, ríkir jöfra, höfuð skylja, valdr hersa. 6. *explorator hominum etc.* reynir mannkyns, treystir fólka. 7. *delectator virorum etc.* gildir flotna, glöðuðr hersa, reifir hersa, reifnir hölda, snytrir þjóðar, veitir vingjafa. 8. *pacificator hominum etc.* sættir gumna, sættir manna. 9. *custos rerum pretiosarum* gætir vegmæta. 10. *custos solii* gætir hásæta. 11. *praefectus etc. navis* gætinjörðr hlunnviggs, elgþjóðr stafna, stjóri reiðar, skreytir skautreina. 12. *comitiorum peritus* kennir þíngs, þraungvir þíngs. 13. *tutor fani etc.* vörðr vestalls, hilmir vebrautar. 14. *falconum incitator* beitir hauka, skyndaðr hauks. 15. *oppressor* a) *nobilium* (*regum, dynastarum etc.*) bagi jöfra, hneykir harra, hneitir döglínga, meitir jöfra, slaungvir harra, tapaðr bragnínga; hegnir jarla, hneykir hertoga, hristir hertoga, meiðir jarla, mæðir hersa, mýgir hersa. b) *hostium in genere* steypir dólga. c) *malorum hominum* dólgr hlenna, hneigir hlenna, hneygir hlenna, hneykir hlenna, sofir hlenna, sæfir hlenna, þreytir hlenna, þrýstir hlenna, eyðir óþjóðar, ótti rándróttar, eyðir svikfólks, veltir þjófs, myrðir

varga, eyðir varga; hneykir hólmbúa; helkannandi blenna. B. *tribus verbis appellatur* 1. *progenies regum* áttkonr lofða kyns. 2. *praefectorum princeps* gramr óskkvánar jöfra. 3. *princeps virorum* (*exercitûs*) oddviti bragna sagna. 4. *explorator dynastarum* reynir hersa máttar. 5. *cultor templi* mætir nökkva vebrautar. 6. *navium rector* stefnir stöðvar hrafna. 7. *custos soliorum* gætir vegs sætra. *rex summus* yfirhildíngr, yfirskjöldúngr, yfirstillir, yfirþengill. *rex mari potens* stjóri íslands víðráttu markar. *r. aeneus* eirjöfurr. *regibus ortus* konúngborinn. *Regis epitheta* afrendr, aldyggr, aldýrr, alfríðr, ársæll, auðr, barr, bjartr, blíðr, dyggr, dýrr, dýrnenninn, eljanhress, eljunfimr, ægr, fjölnenninn, fjölgegn, fjölgóðr, fróðr, gegn, geðharðr, geðsnjallr, glaðsístandi, gunnhagr, hárr, hauksnjallr, heiðbjartr, heiðmærr, heiðmildr, heiðr, hjálmgöfugr, hjálmsamr, hjálmtamiðr, hjálmtamr, hoddgrimmr, höfuðfremstr, hraustgeðr, hríngmildr, hríngrífr, hróðigr, hugdýrr, hugfullr, hugreifr, hugstinnr, hugstrángr, hýrr, ítr, ítrborinn, keppinn, kynprýddr, kynríkr, kynsæll, kynstórr, landfrækn, láðgöfgaðr, láðgöfugr, leyfðr, liðdrjúgr, liðgegn, ljóshamr, margdýrr, margfríðr, margsnjall, merkr, mærr, mildgeðr, mildr, mjúkr, nenninn, öflugr, ógnarmildr, ógnmildr, ógnblíðr, ógndjarfr, ógnfríðr, ógnfúss, ógnharðr, ógnhvatr, ógnprúðr, ógnrakkr, ógnreifr, ógnsterkr, ógnstórr, ógnsveipinn, ógnteitr, ógnþorinn, ólatr, óneisinn, óneiss, orðhagr, óslækinn, ráðgegn, ráðvandaðr, ráðvandr, reiðmæltr, reiðorðr, rèttdæmr, reyndr, ríkilátr, ríklundaðr, ríklyndr, ríkr, rómsæll, sanndyggr, sannhróðigr, skjaldfimr, snarlyndr, snarr, snjallr, snjallmæltr, sóknarhvatr, sóknarstrángr, sóknbráðr, sókndjarfr, sóknfúss, sóknharðr, sóknhvatr, sóknörr, sóknsterkr, sóknstrángr, sóknstríðr, sóknþorinn, sóknþýðr, stórhöggr, styrkr, teitr, tírsamr, tírbráðr, tíðr, ústirfinn, veglyndr, vegmildr, vígrisinn, voldugr, þíngdjarfr, þrekrammr, þreksterkr, þýðr, hyrjar ljóss. *cf princeps, dux, imperator, vir* (*ut Homer.* ἄναξ, βασιλεὺς, κοίρανος).

Rheda reið, reyð, kjálki. *rh. commoda* hógreið. *rh. iactabunda* veltireyð. *rh. Thoris* baugr hyrjar, húfr vafrevþa hreggs. *cf currus, plaustrum, feretrum, fulmen, maxilla.*

Rheno skrydda, skinnfeldr, skinnkyrtill. *cf pellis.*

Rhenus Rín.

Rictus gin, kjaptr, kjoptr. *rictu foedo* ginljótr. *cf rostrum.*

Ridere hlæja, hlægja, skopa,

brosa. *r. nudatis dentibus* grína, grýna.

Ridiculè kýmiliga. *cf comicè, ilocalariter.*

Ridiculus hlægligr.

Rigidus stinnr, stirðr, fullstrángr. *cf durus.*

Rima flasa.

Rimari grafa, kanna. *qui rimatur* umnýsandi. *cf fodere, explorare, speculari.*

Ripa bakki, beðr, borð, síða, (stopir).

Risus hlátr, spè. *risum movere* hlæja, hlægja. *cf irrisio, ridere, voluptas.*

Ritè dýrliga. *cf solemniter.*

Rivus bekkr, brunnr, bronnr, bruðr, lækr, løkr, dreyri dals. *cf fons, fluvius.*

Rixa rimma, rymma, rumma, saga, senna, hermdar spjöll *pl.*, (joll). *cf altercatio, contentio, sermo.*

Rixari deila, kífa, kilja. *cf certare, dividere.*

Robur afl, eljan, eljun, krapti, kraptr, magn, máttr, megin, staðr, þrótti, þróttr, -remi. *roboris praestantia* afrendi. *robore eximio* gunnöfligr, gunnstyrkr, kraptsæll. *cf auxilium, columen, constantia, dos, duramentum, fortitudo, efficientia, locus, miraculum, potentia, vis.*

Robustus rammr, ramr, hrammr, hramr, máttigr, máttugr, öfligr, öflugr, starkr, sterkr, styrkr, þrúðigr, þrekligr, ramligr, rammlegr, sterkligr, fullöflugr, fullsterkr, harðefldr, krapthár, kröptorligr, kröptugligr, þróttrammr, allstyrkr. *r. in pugnâ* böðrammr, böðvarstyrkr. *cf firmus, fortis, potens, validus, vehemens.*

Rodere gnaga. *cf mordere.*

Rogare beiða, bæna, biðja, æsta, fregna. *qui adsiduè rogat* geyrbænn, gjörbænn. *non rogatum* óbeðit. *cf optare, audire.*

Rogatio beiðni, bæn, bón.

Rogus bál, borg. *r. quernus* eikiköstr. *cf strues.*

Roma Róm, Róma, Rúm, Rúms höll. *iter Romam* Rómför.

Romani Rúmverjar.

Romanum imperium Rómaveldi.

Rorare ýra. *rorans* aurigr, úrigr, dögglitr, dreypiligr. *cf humidus.*

Roratio ýríng, ýríngr.

Rorulentus döggóttr, hèlugr.

Ros dögg, döct, dökk, umdögg, hèla. *r. matutinus* morgindögg. *r. nocturnus* náttdögg. *cf imber, pluvia, pruina.*

Rosa rós, rósa. *Epith.* rauðr, roðinn, upprísandi.

Roscidus hèlugr.

Rostratus -munnaðr, -mynntr, rannaðr.

Rostrum keptr, kjaptr, keyptr, kjoptr, trýni, múll, nef, trjóna, gjolnar, gjölnar *pl.*, grön, rani. *r. navis* gríma, hauss, höfuð, höfuðstafn,

brandar *pl.*, (orms fóx). *curvo rostro* bjúgnefjaðr. *aureo rostro* gullmunnaðr. *duro rostro* harðmúla, harðmúlaðr, harðmynntr. *rostro foedo* ljótrannaðr. *cf frenum, rictus.*

Rota hjól, hvel. *cf globus.*

Rotator sveipr. *cf conversio, mutatio, versator.*

Rotula naf.

Rotundus bendr, hveltr, valr. *rotundum facere* kríngja. *cf convexus, circumdare.*

Rubefacere rjóða, hrjóða, ryðja, merkja, líta. *qui rubefacit* rjóðr, röðr, hroðr. *qui saepe rubefacit* margrjóðandi. *rubefieri* roðna. *cf colorare, cruentare, signare, vastare.*

Rubefactio -roð.

Rubens sanguine blótroðinn, blóðroðinn, blóðrekinn.

Ruber rauðr, roðinn, litrauðr, valröðr; rauðbúinn; rjóðlistugr. *rubro-fuscus* rauðbrúnn. *mare rubrum* rauða haf.

Rubicundus rjóðr.

Rubidus rauðljóss.

Rubigo ryð; *den.* tröll járna, tröll saxa.

Rubor roði. *r. solis* sólroð. *r. oris* munnroði. *r. bellicus* vígroði.

Ructari repta.

Ructus hropi.

Rudens strengr. *cf funis.*

Rudere hrjóta.

Rudicula -þvara.

Rudis lokr. *cf ineptus.*

Ruere bruna, eisa, gana, geysa, hrapa, rapa, hrynja, lúta, ösla, rasa, rata, róta, ryðja, snara, strjúka, vaða, þeysast, þyrja, þysja. *qui ruit* -reyti. *cf cadere, caespitare, corruere, decidere, ferri, grassari, inclinere, ire, iactare, rapere, tergere, volare.*

Ruga hrufa.

Rugatus, *rugosus* hrokkinn, skorpinn. *cf asper.*

Ruina hrun, hryn. *r. sternens* fellihryn. *cf clangor.*

Rumor frægð, kvittr, andspilli, annspilli. *cf colloquium, fama, gloria, honor, sermo.*

Rumpere bregða, brigða, rífa, rjúfa, rofna, slíta. *rumpi* bresta, klofna, rifna, springa, gánga sundr, gánga í tvö. *qui rumpit* -rofi. *quae rumpit* -rofa. *cf diffindere, dirumpere, dissilire, dissolvere, frangere, ire, solvere, violare; imbecillus, infirmus.*

Runcina hefill, lokarr.

(*Runcinare* hafla).

Rupes berg, bergi, bjarg, borg, gnípa, hamarr, kleif, klettr; setberg; hrjúpgnípa, hnúpgnípa; skúti, snös; veggberg. (hreingálkn). *r. alba* hvítagnípa. *cf mons.*

Rupina gljúfr *pl.*

Ruptio ofrof.

Rus jörð, tún. *cf praedium.*

Russia Garðar *pl.*

Russicus gerzkr, girzkr.

Rusticus boddi, búi, drengr, halr, karl, smiðr, þegn, búkarr,

búmaðr, bundinskeggi, búþegn, kotmaðr, landkarl, lebrigðir, læbrigðr, orfþægir, búandmenn *pl.*; gætir grefs, grjúpáns granni, grefja tiggi, stríðir orba, valdr reiðar; *coll.* karlfólk. *rustica* feima, ristill, snót, snör, sprakki, sprund, svanni, svarri, víf, dóttir þegns; geitakyrtla. *cf colonus, incola, iuvenis, servus.*

Rutilare rjóða.

Rutilus roðinn; fagrrauðr, glóðrauðr, tandrauðr.

Rutrum gref, -grefill.

S.

Saccus belgr, hít, kýll, sekkr, sjóðr. *cf crumena, follis, uter.*

Sacer heilagr. *Bellonae s.* gunnheilagr. *res sacra* blæti.

Sacerdos 1. goði. 2. klerkr, prestr, kennimaðr, kennifaðir; *den.* siðreynir, söngheyrandi, gætir bjöllu, eflir víngarðs; reginnagli bóka máls; baldr smiðju bænar beðs. *munus, dignitas sacerdotis* klerkdómr. *femina s.* gyðja, vedís, vidís, sjötul stalls. *cf praefectus, clericus.*

Sacrificare blóta. *Helae sacrificatus* helblótinn.

Sacrificium blót, fórn. *cf munus.*

Saeculum öld. *s. pugnarum* skæruöld. *s. ventorum* vindöld. *s. luporum* vargöld. *s. ensium* skálmöld. *s. securium* skeggöld. *cf tempus.*

Saepè drjúgt, opt, optr, optliga, optsinnis, optsinnum, optsinn, ósjaldan, þrátt, í þrá. *cf crebrò, copiosus.*

Saevire æða, geisa, grimmast, ólmast, ylfast. *saeviens* óðr. *cf furere, grassari, ferri, concitare, exasperare.*

Saeviter greypiliga, sárliga. *cf acerbè, crudeliter.*

Saevitia grimd. *cf crudelitas.*

Saevus bitr, æfr, gneypr, greypr, gramr, grár, grimmr, ljótr, ólmr, slíðr, strángr, úfr, öndóttr, grimmúðugr, grimmlundaðr, hvargrimmligr, harðhugaðr, harðmóðigr. *s. vultu* illúðigr. *cf atrox, canus, crudelis, deformis, durus, ferox, furiosus, horrendus, infestus, iratus, severus, terribilis, trux, vehemens.*

Saga (*dea*) Sága. *Sagae palatium* Sökkvabekkr.

Saga vala, völva, galdra tól, vitta vættr. *cf venefica.*

Sagacitas lángsæi.

Sagax vitugr, hundvíss, fróðhugaðr, fróðgeðjaðr. *valdè s.* margspár. *cf praesagus, praescius.*

Sagena nót.

Saginare feita, gæða. *qui saginat* feitir. *saginatus* alinn. *cf cibare.*

Sagitta ör, oddr, broddr, aka, akka, bílda, bösl, drífa, fenja, fenna, fífa, flaug, flug, fleinn, gögn, hremsa, píla, skeyti, þura, þrês, þros, þravs, þraus, þreys. *Denominativè vocatur* 1. *volucris* α) *nervi* (*arcûs*) gagl strengjar. β) *loricae* bryngagl. γ) *vulnerum* sárgagl, bý unda. δ) flugglöð, flugsvinn, gagnflaug, gögnflög, dynfara, skaptsnör, skaptsnavr, skaptsnaur, skaptsnór. 2. *nix arcûs coll.* dript boga. 3. *grando coll.* a) *absol.* hagl. b) *arcûs* hagl boga, hagl tvíviðar, hagl skógs. c) *nervi* hagl strengjar. d) *loricae* hagl brynju. e) *clipei* hagl hlífa. f) *vulnerum* hagl benja. g) *pugnae* hagl orrustu. 4. *glacies arcûs* álmsvell. 5 *pluvia, torrens coll.* a) *arcûs* álmdros, dalregn, árstraumr dalar, árstraumar dals. b) *nervi* regn strengjar. 6. *ignis* a) *brachii Egilis* leygr Egils álnar. b) *arcûs* álmleygr. c) *pugnae* dólgeisa. 7. *arbor, lignum etc.* a) *arcûs* álmreyr, dalryr. b) *nervi* strenghamla. c) *crenae* pálmr strenglögar. d) *cadaveris* hræteinn. 8. *piscis* a) *manuum Egilis* hlaupsildr Egils gaupna. b) *vulnerum* benstörr. 9. *virgines* (*stridulae*) *praelii* spámeyjar þings vángs hjaldrs þrúðar. 10. *arma Egilis* vápn Egils. 11. *arma Finnorum* vápn Finna. 12. *tributum Finnorum* gjöld Finna. 13. *opus Jolvii* Júlfssmíði, Jólssmíði, Jaulssmíði, Jólfssmíði. 14. *opus, possessio Guseris* Gusis smíði, Gusis nautar. 15. ygloð (?), strengvala (?), hvítmýlingr, fenstigi benja. 16. *iaculatio, nimbus sagittarum* ferð brodda, flaug brodda, örva drífa, hryngrap Egils vápna. *crena sagittae* strenglög (strengflaug).

Sagittarius bogmaðr, bogsveigir, álmsveigir, skeytir, skyti; ýdrótt *coll.* *cf iaculator.*

Sal salt.

Salebra hrufa. *s. glaciei* íshrufa.

Salebrosus hrjónn.

Salina saltgröf.

1. *Salire* salta.

2. *Salire* spránga, springa, spretta, stökkva, stekkva, steykkva. *de arteriis* kvika. *s. facere* stikla. *cf exsilire, dissilire, dissolvi, currere, emicare, movere, rumpere, dirumpere, spargere, transsilire.*

Saliva hráki.

Salix víðir, selja, píll.

Salmo lax, lags, laks, hængr, litr, reyðr, síkr; goðlaks, guðlags, guðlax. *s. trutta* silúngr. *s. femina* hrygna.

Salsus saltr.

Saltare. scitè saltens höppfagr.

Saltus barð, borð, bekkr, heiðr, holt. *den.* úlfiði, stöð glamma, nafjörð, heimr sals dreyra, tröð glamma ferðar. *nom. propr.* Gnítaheiðr. *s. pascui* afrèttr. *cf callis, montana.*

Salubris heilnæmr.

Salve heill.

Salus sæla, sigr, þrif, förnuðr, fjörgrið *pl.;* kveðja. *s. iucunda* vilbjörg. *cf felicitas, fortuna, salutatio, victoria.*

Salutare heilsa, kveðja. *cf compellare, dicere, hortari, invitare, loqui, orare, petere, poscere, postulare, provocare.*

Salutaris nýtr, heilnæmr, liðligr, sigrtrúr. *consilia salutaria suppeditans* heilráðr. *cf auxiliaris, utilis.*

Salutatio kveðja. *cf salus.*

Salutifer gæfr, giptuframr, þrifhróðigr, þrifskjótr; *subst.* þrifgæðir, þrifvaldr. *vi salutiferâ praeditus* líknarstyrkr.

Salvus heill, sæll, órofnaðr. *cf felix.*

Sanare græða, lækna. *qui facilè sanari potest* hóggræddr. *cf augere, mederi.*

Sanatio græðing, grandleysi.

Sanator bætir,græðir, græðari. *cf medicus.*

Sanctè heilaglega.

Sanctitas heilagleikr, helgi. *cf festum.*

Sanctus hreinn, heilagr, helagr, háligr, allheilagr, grandlauss, meinsvanr; grandi firðr; ginheilagr, ginnheilagr. *cf magnus, purus, innocens.*

Sanè allt, satt, vel, vilgi, at sönnu. *cf verè.*

Sanguineus blóðigr, blóðögr, blóðugr. *cf cruentus.*

Sanguis blóð, dreyri, dreiri, dræri, róðra, lá, sveiti, und, dögg, blót, hlaut. *Denominativè vocatur* A. *unâ voce compositâ* 1. *liquor in genere* a) *vitae* fjörlögr. b) *vulneris* undlögr, sárlögr, sárlá. c. *cadaveris* hrælögr, hrævín. d) *armorum* α) *gladii* hjörlögr, hörveig. β) *telorum* oddlá. e) *pugnae* dólglið. f) *campi praelii* valdreyri, valbjórr. 2. *mare* a) *vulneris* bensær, benvíðir, benflæðr, bengjálfr, sárgýmir, sárgymnir, sárflóð, undgjálfr, undbára. b) *cadaveris* hræsær, ræsær, hræser, ræflóð, hræsund, hræpollr, valbreki. c) *armorum* α) *in genere* vápnröst. β) *telorum* oddbreki. d) *pugnae* sóknbára. 3. *rivus, amnis* a) *vulneris* benlækr. b) *cadaveris* hrælækr. c) *caedis* víggjöll. 4. *spuma armorum* vápnlöðr. 5. *adspergo pugnae* hjaldrdrif. 6. *pluvia* a) *vulnerum* benrögn. b) *gladii* hjörregn. 7. *ros* a) *cadaveris* hrædögg, hreggdögg. b) *armorum* α) *in genere* vápndögg. β) *gladii* hjördögg. 8. *lacrimae vulnerum* bengrátr. 9. *gutta vulneris* sárdropi. 10. *vinum* a) *lupi* úlfvín. b) *corvi* hrafnvín, hramnvín. B.

duobus verbis 1. *liquor in genere* a) *vulneris* dreyri sárs, lögr sára, lögr benja, rauðsylgr bens. b) *armorum* α) *in genere* járna dreyri. β) *hastae* lögr geirs. γ) *securis* læ gríðar. c) *iuguli* vín svíra. 2. *mare* a) *vulnerum* flóð unda, gjálfr unda, sægr unda, sund unda, fen bens, kólga benja, geimi sárs, sogn sára, rönn sára, sund sárs, meginbára unda, meginbára sára, bára höfuðsára. b) *cadaveris* sund hræva, glær hræs, hrynserr hræva, bára valkastar. c *armorum* α) *gladii* straumr mækis, sverrifjörðr sverða. β) *hastarum* sær fleina, flóð fleina. 3. *rivus, amnis* a) *vulnerum* rín unda. b) *cadaverum* ár hræs, lækr hræfa, rín valkasta. c) *armorum* α) *hastae* fors hrælinns. β) rín valbastar. d) *ferae* bekkr vargs. 4. *fons* a) *cadaveris* dynbrunnr hræs. b) *lupi* brunnr fenris, brunnr ylgjar. 5. *ros* a) *vulnerum* dögg benja, dögg sára. b) *cadaverum* dögg hræfa. c) *armorum* α) *in genere* dögg vápna, dóct vápna. β) *gladii* dögg dólgbrands. 6. *pluvia* a) *vulnerum* regn benja. b) *gladii* úr hræmána. 7. *sudor* a) *vulnerum* sveiti sára. b) *armorum* α) *in genere* sveiti vápna. β) *gladii* sveiti sofls. 8. *lacrimae* a) *vulnerum* tár benja. b) *gladii* tár laufa. 9. *potus* (*vinum*, *cerevisia*) a) *lupi* öldr vitnis, öldr gera, vín vitnis. b) *corvi* drekka hugins, vín hrafna, minni benstara, gildi gunnstara. c) *accipitris* vín vals. (10. lodda lögðis, fleymarr fjöra). C. *tribus verbis* 1. *fluvius etc.* a) *gladii* forsar blestu niðs. b) *corvi* dyn dreyra más. 2. *fons gladii* brunnr þremja lunns. 3. *ros corvi* dögg rjúpkera Tveggja. 4. *spuma gladiorum* löðr Óðins elda. 5. *sudor gladii* sveiti sára þorns. 6. *cerevisia corvorum* öl ógnar gagla. D. *quatuor verbis* 1. *cerevisia corvorum* bjórr hróka Haddíngja vals. 2. (*rubra*) *recisamenta gladii* (rauð) svörf þèlar els rekninga. *non denominativè appellatur* 1. blóðfall, blóðröst, dreyrstafir, valblóð. 2. bekkr sveita, blóðugt brim, rauðr dreyri, dögg sveita. *Epitheta sanguinis* rauðr, bjartr, blakkr, varmr, brúnn; glóðheitr, afarstórr, steinrunninn. *sanguis multus* meginblóð. *s. cordialis* hjartblóð. *s. piacularis* sónardreyri. *sanguine perfusus* blóðdrifinn, undgenginn. *sanguine conspersus* (*notus*) blóðmerktr. (*sanguine tingere* blóta. *qui sanguine tingit* -blótr). *sanguine tinctus* blóðrekinn, blóðroðinn, valdreyrugr. *sanguine infectus* blóðsmeltr. *sanguinis praenuntius* blóðvita. *sanguinem fundere* blæða. *potus sanguinis* blóðsylgr.

(*Sanies* eitr. *cf cruor, venenum*).

Sanitas heilsa. *s. corporis* heilindi, heilyndi. *sanitati restitutus* albættr.

Sanus heill. *cf incolumis, integer, salvus.*

Sapiens fróðr, greindr, horskr, hoskr, kænn, snotr, spakr, svinnr, víss, vitr, skynugr, spakligr, svinnhugaðr, sannvíss, horskligr, fjölvitr, greinagóðr, hyggjü bjartr, mannvits fróðr; *subst.* spekíngr, spekimaðr. *aequè s.* jafnspakr *valdè s.* kappsvinnr, kynfróðr, djúpráðr. *s. in dictis* orðvitr. *mediocriter s.* meðalsnotr. *cf acer, animosus, callidus, certus, doctus, egregius, elegans, eruditus, eximius, fortis, intelligens, lepidus, mansuetus, peritus, placidus, prudens, strenuus, vegetus.*

Sapientia æði, hyggja, speki, spekt, vit, geðspeki, hugarspeki. *sapientiâ clarus* vitprúðr. *cf animus, ingenium, prudentia.*

Saraceni Serkir, Affríkar. *terra Saracenorum* Serkland. *cf Mauri, Afri.*

Sarcina byrðr, (ögr). *cf onus.*

Sarcophagus kista, steinþró.

Sarmentum hrís. *cf frutex, silva.*

Satelles árr, þjónn, hallarmaðr, heiðmaðr, heiðþegi, hirðmaðr, húskarl; *plur.* dróttmegir, friðmenn. *s. barbatus* skálpgrani. (*cogn.*). *qui satellites congregat* hirðsamnaðr. *cf aulicus, famulus.*

Satellitium drótt, hirð, verðúng.

Satiare fylla, seðja. *omninò satiari* fullseðjast. *qui satiat* gæðir, môtuðr, magnaðr, húngreyðandi, húngrdeyfir, húngrþverrir. *cf augere, saturare.*

Satietas fyllr, (fullan), húngrbann. *s. nimia* offyllr.

Satis gnóga, nóg, til. *s. habere* hlíta. *s. esse* nægja, sæma. *quantum s. est* hlít. *cf valdè, magnus, sufficiens, decorare.*

Satisfacere bæta. *qui satisfacit* bætir.

Satisfactio bót, sætt. *s. pro homicidio* mannbót. *cf pax.*

Satur fullr, saðr. *s. cerevisiâ* ölsaðr. *cf integer.*

Saturare bjarga, gæða, seðja. *qui saturat* gæðir, magnaðr, magnandi, gráðtapaðr. *cf cibare, satiare.*

Saturitas gjör. *cf cibus, multitudo.*

Sauciare benja, meiða, særa. *qui sauciat* særir, sörir. *sauciatus gladio* hjörundaðr. *cf laedere, vulnerare.*

Saucius sárr. *cf acerbus, tristis.*

Saxetum urð.

Saxicola (*avis*) steindelfr.

Saxones Saxar.

Saxonia v. Germania.

Saxosus grýttr.

Saxum bjarg, steinn, men; *coll.* grjót. *den.* dvergrann, flóðkorn, steði Feðju, leggr morar; skáli Regins, salbjartr sökkmímis, salr durnis niðja. *coll.* jötna vegar. *s. arduum* brattsteinn. *saxa divina* reg-ingrjót. *saxa maritima* grjót marstèttar Mæfils, grjót má-stèttar Mæfils. *saxa praeliaria* valgrjót. *saxorum procella* grjótríð, grjótvarp. *cf lapis, mons, litus, torques, color.*

Scabellum stallr fóta. *cf pulvinus, scamnum.*

Scaber hrjúfr.

Scabies vos.

Scala stigi. *scalarum iuga* kinnar.

Scalmus hár, hárr, keipr, háreið, þrömr róðrs.

Scalpere hrífa, rispa. *cf rapere.*

Scalprum bíldr, meitill, meitir. *scalpro sectus* bíld-skorinn.

Scamnum bekkr, brík, flet, hnakkr, pallr, stallí, stallr, þópta, sessmeiðr. *sc. altum* hástallr. *sc. Helae* helpallr. *scamni decus* bekkskrautuðr. *scamna convivis implens* bríkskipaðr. *cf asser, domus, ephippium, gradus, pulvinus, sedile, subsellium.*

Scandere klífa, stíga. *cf gradi.*

Scandulae salnæfrar.

Scania Skáney.

Scapha bátr.

Scapus (*palmae*) leggr. *cf crus, tibia.*

Scaturire æla. *cf ebullire.*

Sceleratus armr, váligr, voligr, glæpafullr, lofhnugginn. *cf flagitiosus, improbus, inhonoratus, periculosus, scelestus.*

Scelestus armr, gröndugr, lastbundinn, lofhnugginn; *subst.* níðíngr, hvinn, mannhundr. *valdè sc.* margillr; *subst.* ofrníðíngr. *cf malus, illaudatus, vitiosus, noxius, sceleratus.*

Scelus glæpr, glæpska, grand, lýti, skemd, synd, vamm. *cf contumelia, delictum, peccatum, periculum, piaculum, probrum, vitium.*

Sceptrum vöndr, ríkisvöndr. *cf virga.*

Schola skóli. *cf coetus.*

Scientia dugr, fræði, frøði, rúnar, rúnir, vísdómr. *sc. vetus* fornir stafir. *cf character, colloquium, intelligentia, litera, notitia, vis.*

Scindere rísta. *cf secare.*

Scintilla neisti, gneisti, sindr. *cf ignis, scoria.*

Scintillatio andsía; renna lögreitar. *cf strictura, locus.*

Sciolus frèttinn.

Scipio bagall. *cf baculus.*

Scire kunna, skilja, vita. *sciens* vitr, klókr, víss. *certò sciens* sannfróðr, sannvitr, sárvitr. *sciendi avidus* marg-frèttinn. *cf nosse, videre,*

explorare, disiungere, percontari, prudens, peritus, certus.

Sciscitari fregna, frètta, spyrja. *cf audire, quaerere.*

Scitè hagliga. *cf aptè.*

Sciurus íkorni. *nom. pr.* Ratatoskr, Ratatöskr.

Scolopax (*avis*) hrossagaukr, mýrisnípa.

Scopulus fles, sker, útsker. *series scopulorum* skergarðr. *cf lapis.*

Scopus hæfl. *cf modus.*

Scoria sindr. *cf scintilla.*

Scortatio saurlífi.

Scortum púta. *cf meretrix, prostibulum.*

Scoti Skotar, Útskotar.

Scotia Skotland, Skota veldi.

Scoticus skotzkr.

Scribere rita.

Scrinium skríu; *den.* sæng borðvegs. *scr. aureum* gullskríu. *scr. reliquiarum sanctorum den.* lág beina.

Scriptor skrifari.

Scriptum letr.

Scriptura bók, letr, ritníng. *cf epistola, historia, litera.*

Scrofa sýr.

Scrotum kýll. *cf uter.*

Scrutari frètta, grafa. *cf audire, fodere.*

Scurra gókr, gárúngr.

Scutica svipa, refsiþáttr. *cf flagellum.*

Scutula hlunnr, lunnr. *cf phalanga.*

Scutum v. clipeus.

Scyphus kalkr. *cf poculum.*

Se sik.

Secale rúfr, rúgr. *cf far.*

Secare bíta, meita, rísta, skafa, skera, skerða, skora, sneiða, sníða, stefna. *qui secat* meitir, sneiðir, skerðir, -skornir, (skerr). *non sectus* óskorinn. *cf adterere, demetere, dirigere, dissecare, fabricare, incidere, metere, praeterire, radere, sulcare, vulnerare.*

Sectari (*temerè*) apast (at e-u).

Sector mjötuðr, sneiðir, (sker). *cf secare.*

Secundare beina.

Secundum at, með. *cf cum.*

Secundus 1. annarr. 2. brúnn, brýnn. *cf faustus.*

Securis ex, eyx, öx; barða, búlda, fála †, genja, gnefja †, gnepja †, gýgr, hyrna, skeggja, skjafa, skjava, skjarva, skráma, snaga, sparni, sparna, þenja, þveita, þvita, -sparða († *syn. feminae gigantis*). *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ* 1. *oreas* a) *pugnae* sókngífr, (hjallrgjálp). b) *armorum* α) *loricae* brynflagð, brunflagð. β *galeae* hjálmgríðr, hjálmskass. 2. *fera vulneris* undvargr. 3. arghyrna, jarðhyrna, svartleggja, járnsparða, jarðsparða, vígglöð †, víglöð †, vígtenna †, reginspavu; reginspunn, reginsporn, reginspörn, (ygloð). († *synon. fem. gig.*). B. *duobus verbis* 1.

oreas a) *pugnae* gífr sóknar, mörn hlakkar, gjálp snæru, rimmu gýgr. b) *armorum* α) *loricae* hveðra brynju. β) *galeae* fála fjörnis, gríðr fjörnis, norn fjörnis. γ) *clipei* flagð hlífar, gífr gunntjalds, hála hlýrsólar, rygr randa. c) *silvae* gýgr skógs. 2. *noxa arborum* bæ skógs, ekki bruma, kör sveigar. 3. *cognominis feminae giganti* nafna gjálpar. (4. hveðna harðmeldrs). C. *tribus verbis* 1. *oreas clipei* gífr hlèmána naustablakks, nauma Göndlar borða. 2. *noxa galeae* sút (sótt) Herjans hattar. *latus securis* hlýr. *Epith. securis* vàndr, ýgr, fastligr, fagrsleginn.

Securitas friðr, grið *pl. cf pax.*

Sed en, heldr. *cf magis.*

Sedare kyrra, lina, þverra, (sjötla). *sedari* sètna, sjatna; (*de vento*) lygna. *qui sedat* lægir, sjötull, þverrir. *cf cessare, decedere, decrescere, lenire, minuere, ordinare, residere, quietus, tranquillus.*

Sedecim sextán, seta. *cf sessio.*

Sedere sitja, þruma. *cf considere, quiescere, manere, haerere, possidere.*

Sedes bekkr, sess, set, sæti, setr, sætr, sett, sjót, sjöt, stalli, stallr, stóll. *s. universalis* alsetr. *s. primaria* öndugi, öndvegi. *s. celsa* hásæti. *s. in comitiis* þingsæti. *s. fulgida* glóstallr. *s. maritima* hafsætr. *s. extima* útve. *sedes beatae* sigtóptir. *sedis defensor* setrverjandi. *cf aedes, coetus, domicilium, pulvinus, sella.*

Sedile bekkr, flet, hnakkr. *cf domus, scamnum, sedes.*

Seditiosi homines grytlingar.

Sedulò harla. *cf valdè.*

Sedulus iðinn, iðvandr, (anarr). *cf adsiduus, bonus, gnavus, probus, strenuus.*

Seges akr, sáð, sæði; áll, bendill, dumba, gnjóði, heslar, örð, hirsi, korki, omstr, skrúf. *cf arbor, arvum, ager, herba, semen, messis.*

Segmentum geiri, -klippa. *s. eximium* valröf, valrauf.

Segnescere snytjast, latast. *cf pigrescere.*

Segnis latr, seinn, stirfinn. *subst.* dröttr. *cf ineptus, piger, tardus.*

Sella stóll. *s. excelsa* gnapstóll. *s. poëtica* bragarstóll. *s. equitantium* söðull. *cf sedes, solium, cathedra.*

Semen barr, fræ, frækorn, korn, sáð, sæði. *cf fruges, frumentum, furfur, granum, seges.*

Semestre missari, misseri.

Semicinctium fyrirskyrta.

Semicirculus lykkja. *cf spira.*

Semilibra (*argenti*) mörk.

Semita braut, bryggja, ferill, gata, laut, slóð, stigr, fenna; slóðgata. *s. angusta* einstigi.

s. occulta leynigata. *cf stratum, via, callis, iter.*

Semiustulatus hálfsviðinn.

Semiustus hálfbrunninn.

Semper á, e, æ, ææ, æi, ei, ey, ea, aldr, jafnan, sí-, einart, alltíð, ávallt, um aldr, of aldr, um aldrdaga, um æfldaga. *cf perpetuo.*

Senectus elli, hæra; *den.* fángvina Þórs. *senectute curvus* ellibjúgr. *remedium contra senectutem* ellilyf. *cf canities.*

Senescere eldast, ellą. *cf obsolescere.*

Senex aldraðr, aldrænn, gamall; *subst.* gamalmenni. *senior* ellri. *natú maximus* ellztr. *cf vetustus, priscus.*

Sensus sen, skyn. *cf intellectus, devotio, pietas.*

Sententia gjörð, klausa, orð, þula. *cf factio, verbum, versus.*

Sentina (*navis*) austr, kjölr, sog. *canalis sentinae egerendae* dæla, dǫla, dèla.

Sentire finna, skynja, vita, kenna, fagna, forstá. *cf animadvertere, cognoscere, experiri, gaudere, intelligere, invenire, significare, videre.*

Sentis klúngr, þorn, þyrnir, -þisl. *cf carduus, dumetum, lignum, spina, vepris.*

Separare skilja. *cf disiungere.*

Sepelire fela, götva; hylja auri. *sepultus* ílagiðr. *cf condere, tumulare.*

Sepes garðr, gerði, hagl, grind, bálkr, bolkr, bölkr; borðvegr. *s. virgea* skyldivöndr. *cf agger.*

Sepire girða, gerða, geyrða. *cf cingere, circumdare.*

Septem sjö. *s. viri* sögn. (*septem decem* seytján). *septem decem viri* sókn. *cf adgressio.*

Septemplex sjöskiptr.

Septemtrio (norðr). *in septemtrione* norðr. *septemtrionem versus* norðr, á norðrvega. *a septemtrione* norðan.

Septemtrionalis terra norðrsætr. *s. via* norðrvegr.

Septimus sjöndi, sjundi.

Septuagenarius sjötögr.

Septuaginta sjötigu, sjötygir. *s. viri* svarfaðr, sörvar.

Septum grind; salgarðr. *s. lapideum* byrgi. *s. ovile* kví. *cf foris.*

Sepulcrum gröf, gröptr, leiði; legstaðr, draughús. *cf aedes, bustum, sepultura, tumulus.*

Sepultura gröptr.

Sequax fylginn. *s. fluendo* straumfylginn.

Sequi fylgja, hverfa eptir. *cf vertere.*

Sera lás, njarðláss. *cf catena, compes, vinculum.*

Serenitas heið. *serenitatis divinae* guðblíðr. *serenitati adsuetus* heiðvanr.

Serenus blíðr, heiðr, hreinn, skírr, heiðbjartr, heiðskírr, skýlauss, sólheiðr; alhreinn, hyrjar ljóss. *serenum fieri* heiða. *cf clarus, purus.*

Serere sá, sóa. *non satus* ósáinn. *cf consumere, perdere, interficere.*

Sericum pell. *cf bombyx, byssus.*

Series röð, -róf. *cf ora.*

Serio allráðs (?).

Sermo bifa, bifl, biva, dælska, galdr, glaumr, gyss, hjal, hjald, hól, mál, mælska, orð, prósa, ræða, senna, skalp, skjal, skraf, skval, sögn, spekja, spjall, tal, tala, þjarka, þrap, þrefl, þræta; -spilli, -mæti; andspilli, annspilli, iðbifa, ljóðæska, málsgerð; þagnar rof. *s. propitius* líknstafir *pl. s. immodicus* afgelja, þrap, þrapt. *sermones prisci* fornspjöll. *sermones grati* vilmál. *sermones iucundi, iocosi* gamanrúnar, gamanmál. *sermones splendidi* glysmál. *sermo hilaris* teitimál. *sermones convivales* öldrmál, ölmál. *sermones in lecto geniali* beðmál. *sermonis materia* málsefni. *sermonem exordiens* málreitandi. *qui sermone adsentatur* vilmælandi. *cf cantus, colloquium, dictum, effatum, eloquentia, eloquium, facundia, iurgium, loquela, mensura, modus, narratio, oratio, pactum, promissum, pugna, res, rixa, sonitus, verbum; tempus.*

Sermocinari dæma, gauta, hjala, ræða, senna. *cf loqui, confabulari, nugari, iudicare.*

Sermocinator ræðinn (*adi.*).

Serò síð, síðr, síðarla, síðalla, síðla.

Serpens áll 8), bráinn 5), dreki, eitrúngr, fáfnir 7), fánn, feginn, fegríngr 4), fránn 10), fronn, fræníngr, furr 6), fyrr 6), gandr 12), gargan, góinn 7), grafníngr 11), grettir, grímr 2. 1. 13. 14), hríngr 17. 7), japr, japra, linni, linnr 6), liðr, oflinnr, lýðir, lýþær, móinn 2. 5), náinn 2), naðr 9), nöðr, niðr, ofnir 1), olirr, orl 2. 3), ormr 12), ornir, orri 18), rabía, ráðr, reimir, rennir, seimir, særfr, snákr, snókr, sneldíngr, sneldaðr, snillíngr, stefníngr, strykr, svafnir 1. 19), trani 15), varinn, vinduðr, vinníngr, viðnir 12. 16); yrmlíngr; (gramnir, atli). *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ* 1. *piscis* a) *terrae* (*vallis, montis, campi*) dalfiskr, dalreyðr, fjallreyðr, hólmreiðr, urðhængr, engilúra. b) *ericeti* lýngfiskr, lýngáll, lungöll; lauksíkr. c) *veneni* eitrfiskr. 2. *lupus fossae* grafvitnir. 3. *lorum* a) *terrae* foldsili, hjarlþvengr, urþvengr. b) *fossae* grafþvengr. d) *veneni* eitrþvengr. e) *arundinis* reyrþvengr, rínsefþvengr. 4. *spartum terrae* hólmreyrr, hólmryr. 5) *circulus campi* vallbaugr. 6. *incola* a) *lapidis* steinbúi. b) *saltûs* heiðbúi. c) *tumuli* haugbúi, haugvarðr. d) *auri* (ɔ: *custos*) gullbúi. 7. höggormr, níðhöggr, dalginna,

grábakr, grafvölluðr, grálinnr, höggvarðr, holdvarinn, hollvarinn, holtskriði, lángbarðr, viðskefr. B. *duobus verbis* 1. *piscis* a) *terrae* (*montis, saltûs etc.*) fiskr foldar, fiskr grundar, fiskr láðs, fiskr rauns, fiskr gljúfrs, fiskr grjóts, fiskr heiða, lax grundar, lax fróns, lax heiðar, lax urðar, þoskr heiðar, hængr grundar, lýr brautar, engjar lýra, ölun fráns, örriði strandar, seiðr grundar, seiðr dælar, stirðörriði storðar, (kenniseiðr moldar, jarðar reistr). b) *silvae* fiskr viðar, seiðr hríss. c) *ericeti* fiskr lýngs, hrokkinseiðr lýngs, fjarðölun lýngva, leynisíkr lýngs. 2. *cetus* a) *terrae* hvalr grundar, hvalr heiðar, leiptr jarðar. b) *ericeti* barði lýngs. 3. *cancer terrae* humarr foldar. 4. *ursus antri* bestíngr gljúfrstrætis. 5. *frater serpentis* blóði linns. 6. *circulus* a) *terrae* baugr vallar, men storðar, men grundar, lykkja storðar. b) *silvae* hríngr myrkviðar. c) *ericeti* hríngr lýngva, men lýngva. d) *lustri* biflykkja híðs. 7. *lorum* a) *terrae* belti foldar, þvengr leiðar, þvíngr leiðar, seil grundar, seil rás, fagrsili rás, þinull fjalla. b) *ericeti* þvengr lýngva, fránþvengr lýngva. 8. *vinculum silvae* fjöturr laufviðar, fjöturr lundar. 9. fösull gljúfra, myrkdreki markar. C. *tribus verbis* 1. *piscis* a) *terrae* (*montis*) reyðr Svölnis beðju, glaumr gilja grundar, áll fjörgynjar beðja. b) *veneni* hrökkviáll Volsúnga drekku. 2. *lorum terrae* þvengr Þundar beðju. 3. *praeda colli gruis* bráð trönu háls. 4. þröngvir þángs tángar. *Epitheta serpentis* dimmr, dökkr, fránn, gránn, dreyrfáðr, drjúgligr, fránleitr, hrínglaginn, hrokkinn, eitrfár, eitrfullr, eitrhvass, eitrspýjandi. *culcita serpentis v. aurum* II. *cf draco.* 1. *Odin.* 2. *nanus.* 3. *genius.* 4. *gallus.* 5. *equus.* 6. *ignis.* 7. *gladius.* 8. *anguilla.* 9. *aquila* (?). 10. *nitens.* 11. *clipeus.* 12. *lupus.* 13. *caper.* 14. *bos.* 15. *grus.* 16. *accipiter.* 17. *circulus.* 18. *tetrao.* 19. *sopitor.*

Serpens circumterraneus miðgarðsormr, jormungandr. *den. vocatur* 1. *finis, extremitas* a) *maris* endir álgrundar. b) *terrae* endiskeið (allra) landa. 2. *vinculum* a) *maris* lögseimr, girði gnýjarðar. b) *terrae* hauðrgyrðíngr, umband (allra) landa, umgjörð (allra) landa. 3. *circulus* a) *maris* hríngr barða brautar, baugr brattrar brautar. b) *terrae* men storðar. 4. *lupus* (*fera*) *terrae* gandr storðar. 5. *piscis terrae* seiðr jarðar. 6. *serpens oceani* naðr hólmfjöturs. (*pernicies Thoris* nár valfallins Ásar. *frater lupi* (*Fenreris*) hnitbróðir úlfs. *proles gigantidum*

kunnleggr kveldrunninna kvenna.). *Epith.* níðs ókvíðinn, úri þafðr.

Serpere skríða. *qui serpit* -skriði.

Serva v. ancilla.

Servare bjarga, forða, geta, gæta, geyma, halda, hirða, varða, þyrma. *qui servat* -leynir. *qui servare solet* geyminn. *raro servatus* sjaldfestr. *cf tenere, custodire, abscondere, parcere, observare, amovere.*

Servator frjálsari.

Servili conditione ánauðigr.

Servire þjóna.

Servitus ánauð. *in servitutem redigere* þjá. *cf vexare.*

Serum acidum sýra.

Serus seinn. *cf tardus.*

Servus þræll, þjónn, þjón, þjónari; þirr, digraldi, dröttr, drumbr, fjósnir, fjösnir, fúlnir, hefsir, hösvir, hreimr, kefsir, kepsir, kleggi, klúr, lini, lutr, lydda, leggjaldi, önnúngr, vèlir, vælir; vílmögr, saurreiðir, stafklápr; ánauðigr maðr, kennir kappsvinnu, gætir grefs, tiggi grefja. *s. malus* illþræll. *Epith.* aumligr, herfiligr. *cf rusticus.*

Sessio seta. *cf sedecim.*

Seta fax. *s. porci* bust, burst. *setis aureis* gullinbursti. *cf iuba, iubatus.*

Severè strángliga. *valdè s.* meginstrángliga.

Severitas nimia ofrausn. *s. in exercendo imperio* landráð *pl.* *cf magnificentia.*

Severus strángr, ósvífr, úsvífr, fullstrángr, kappsnúinn. *cf acer, asper, difficilis, rapidus, saevus, vehemens.*

Sex sex. *s. viri* sveit. *cf coetus.*

Sexaginta sextigir. *s. viri* safnaðr, samnaðr, somnuðr, samnróf. *cf exercitus.*

Sextus sètti, sjötti.

Shetlandi Hjaltar, Hjaltlendíngar, Hetlendíngar.

Shetlandia Hjaltland, Hjalta grund.

Si at, ef, er, of.

Sibi sèr.

Sibilare blístra.

Sibilatio blístran, fræs.

Sic svà, sà, so, su, svo, svona, þanneg, þannig. *cf adeò, ita, perquam, tum, valdè.*

Sica (sax). *s. ferrea* járnsax.

Sicarius morðvargr. *cf homicida.*

Siccatio þerrir.

Siccescere þorna.

Siccitas þerrir.

Siccus þurr, bruðþurr.

Sicubi hvars.

Sicut sem.

Sidere síga. *cf labi, trepidare.*

Sidus himinröðull, himintúngl. *sidera* röðlar, tíðmörk himins. *cf astrum.*

Signare marka, merkja. *cf notare, tingere, significare,*

monstrare, ostendere, rubefacere, determinare, definire, constituere, adsignare, designare, adtribuere, observare, animadvertere, comparare, adipisci, nancisci; insignis, notabilis.

Signifer merkismaðr.

Significare benda, birta, boða, kynna, kinna, láta, lýsa, marka, meina, segja (til), skýra, tákna, tægja, vita, ávísa. *cf signare, indicare, ostendere, demonstrare, portendere, collustrare, adnuntiare, ponere, dicere, docere, videre, animadvertere, notum facere.*

Signum bákn, bending, deili, mark, merki, tákn; *plur.* ve, vje, vo. *s. principale* höfuðmerki. *s. portûs* hafnarmark. *s. mortiferum* helmerki, holmerki. *s. sanctae crucis v. crux. cf nota, documentum, finis, vexillum.*

Silentium hljóð, hlið, þögn. *a silentio remotus* þögnhorfinn. *cf audientia, sonus.*

Silere þagna. *cf tacere.*

Silex tinna.

Silva skógr, viðr, íviðr, hrís, lundr, mörk, ölr, ölstr, storð; *den.* fagrlimi, hlíðþáng, þáng hlíðar, (limsalr). *s. opaca* myrkmörk, myrkviðr. *s. abiegna* fyriskógr. *s. frondea* laufviðr. *s. aviaria* gaglviðr. *s. arborum frugiferarum* aldinskógr. *s. ferrea* járnviðr. *s. orientalis* austmörk. *Epith.* myrkr, hrár, þjokkr, grænn. *cf alnus, arbor, frutex, lucus, sarmentum, virgultum.*

Similis líkr, glíkr, slíkr, iðglíkr, áþekkr, áþokkaðr. *similem esse* líkja. *simile mihi* mínligt. *cf optimus, utilis, verosimilis.*

Similitudo iðglíki, minni, -líkan. *cf forma, memoria.*

Simplex beinn, einfaldr. *cf ingenuus, stultus.*

Simplicitas einörð, einarð, einurð, einorð, einfalleikr. *cf fides, sincerus.*

Simul senn, saman, ásamt, osamt, til samans. *cf mox, unà, unàcum.*

Simulacrum róða. *s. humanum* mannlíkan. *s. ligneum* α) *dei* trègoð. β) *hominis* trèmaðr. *cf effigies.*

Simultas dylgja, óþokki. *simultates* úfar *pl. cf hostilitas, odium.*

Sincerè meinalaust. *cf castè.*

Sinceritas sannr, saðr. *cf aequitas.*

Sincerus hreinn, fagr, einarðr, hreinlátr, læstyggr, lætrauðr, ráðvandr, ráðvandaðr. *sincero animo* skollaust *adv. cf pulcher, purus, probus, integer, liberalis, intrepidus, continuus, simplicitas, dolus.*

Sinciput enni, krúna. *cf frons.*

Sinè án.

Singularis einkendr. *cf notus.*

Singultire hixta, klökkva, klekkva, kleykkva. *cf gemere, lamentari.*

Singultus ekki. *cf dolor.*

Sinistrâ fortunâ andæris. *cf adversum.*

Sinuare benda, beygja. *cf flectere.*

Sinuosus hrokkinn.

Sinus 1. barmr, baðmr, faðmr, kjalta, skaut, bugr, svig. 2. fjörðr, vàgr, vogr, vík, vör. *nom. propr.* Ángr, Grenmarr, Harðángr, Harðsær, Heyjángr, Hroði, Jali, Limafjörðr, Ófóti, Sogn, Stafángr, Tregi, Vefsnir. *cf flexus.*

Siquidem alls.

Sistere hepta, kyrra, sefja, stöðva. *qui sistit* stöðvir. *cf cohibere, reprimere, sopire, quietus.*

Sistrum bjalla.

Sitire þyrsta. *sitiens* þurstr, þyrstr.

Sitis þjosti, (þosti, þorsti). *sinè siti* þostlauss.

Situla butta, bytta. *cf haustrum.*

Situs leg. *cf positio.*

Siva (*dea*) Sif, móðir Ullar, móðir Þrúðar, kona Þórs; it hárfagra goð.

Sivè eða: *v. aut.*

Skadea (*dea*) Skaði, öndrdís, öndrguð.

Soboles barn, kind, höfuðbarmr, höfuðbaðmr. *sobolis cupidus* barngjarn. *cf progènies, proles.*

Sobrina systrúnga.

Societas lag, sinni. *cf comitatus, coniunctio, iter, modus, positio.*

Socius fèlagi, granni, kompán, maki, máli, rúni, sinni, sinnr, -nautr, málunautr, aldaþópti. *s. gratus* vilsinnr. *socii* limir, liðar, liðmenn, liðsmenn. *socia* leika, mála, rúna, sinna. *cf amicus, aequalis, comes, coniux, consors, familiaris, membrum, sodalis.*

Socrus svera, sværa.

Sodalis fèlagi, granni, kompán, geðreynir, málunautr, sessnautr, sessunautr. *cf amicus, animus, consessor, contubernalis, socius.*

Sol sól, röðull, sunna, suða, sýn, sýni, hrjóðr, leiptr, leyptr, mylen; álfröðull, ifröðull, dagstjarna. *Denominationes* 1. fagrahvel, alskír, eygló, eyglóa, hrjóðrleika, líknskin, ljósfari. 2. *appellatur filia Mundilförii* dóttir Mundilföra, dóttir Mundilfæra. 3. *soror lunae* systir mána. 4. *uxor Gleni* kona Glens, beðja Glens. 5. *socia Dvalinis* Dvalins leika. 6. *sponsa caeli* brúðr himins. 7. *regina caeli* drottníng dagstalls. 8. *oculus caeli* sjáldr himna. 9. *dea lucida* skínanda goð, skírleitt goð. 10. *ignis* (*lumen*) *caeli* (*mundi*) eldr himins, eldr himna, eldr lopts, eldr hlýrnis, eisa himins, hyrr hreggsalar, bál byrræfrs,

fagrgim hreggranns, flýtileygr hríðtjalds, ljós veðrvigar, birti himins, týri heims, hyrr heiðar tjalda, vafrlogi heims skála. 11. *clipeus* a) *caeli* himintarga, rít ela ranns, rít fróns musteris. b) *caloris* hlýskjöldr. 12. *placenta caeli* hleifr himins. (13. gná Glitnis). *Epith.* bjartr, heiðr, ramligr, lofligr, guðblíðr, fagrskapaðr, skýlauss, síkínandi, suðrhallr, uppiverandi, uppverandi, upprennandi. *Solis maritus* Glenr. *equi solis* árvakr, alsviðr, alsvinnr, glaðr, skinfaxi. *rubor solis* sólroð. *splendor solis* sólskin; *den.* tröll snæs, tröll ísa. *sole coloratus* sólbrunninn, sólviðja. *sole irradiatus, crispatus* sólgáraðr.

Solari fróa, gala, gæla, hugga. *cf canere, consolari.*

Solatium huggan, líkn. *s. augens* munstöraudi. *cf clementia.*

Solator huggari, lestir sútar.

Solea 1. (*ferrea equorum*) skafl, skeifa. 2. (*calcei*) leistr. 3. (*piscis*) flóki. *cf curvamen.*

Solemnis meginligr. *cf gravis.*

Solitarius einmana, einstoðr; *subst.* auðbúi.

Solitudo auðn, gengileysi. *cf comitatus.*

Solitus tíðr, vanr. *cf adsuetus, creber.*

Solium stóll, hásæti, vegsætr, vegs sætr, sess jöfra. *cf sella, sedes.*

Sollers fimr, hagr, hagligr, kringinn. *cf aptus, dexter.*

Sollerter vandliga, vandla. *cf accuratè.*

Sollertia mannvit. *cf prudentia.*

Sollicitudo ant, önn, grand, sút, víl. *cf aerumna, cura, damnum, labor.*

Sollicitus andvarr, tvistr, (hríðlundr). *cf tristis.*

Solum botn, braut, brú, gólf, lóð, svörðr, moldvegr; jarðarmen. *s. pedis* il, iltún. *s. calcei* leistr. *solo excisus* svarðristinn. *solo adhaerens* jarðfastr, jarðgróinn. *cf aedes, terra, pavimentum.*

Solus einn, tómr, einmana, einnsaman. *cf solitarius, unus.*

Solutio greizla, lausn. *cf liberatio, pensio, praestatio.*

Solutus kvittr, lauss. *cf expeditus, liber.*

Solvere gilda, gjalda, greiða, leysa, lúka, reiða, láta uppi; rjúfa. *solvi* losna. *qui haud facilè solvitur* óblotgjarn. *cf absolvere, aperire, augere, claudere, dare, discedere, dissolvere, exhibere, explicare, exsolvere, facere, pendere, perferre, persolvere, ponere, praestare, reddere, remunerari, rependere, rumpere, tollere, tradere.*

Somniare dreyma.

Somnium draumr, svefn; *pl.*

draumþíng, svefnfarir. *somnia infesta* grand svefna. *Epith.* ballr, bölvíss. *cf somnus.*

Somnolentia nimia ofsvefni.

Somnolentus svefnugr.

Somnus svefn, blundr; *pl.* svefnfarir, blundstafir, blunnstafir. *somno opprimi* sofna. *somnum carpere* blunda. *somni diversitas* missvefni. *adparere in somnis* dreyma, gánga í drauma, gánga í svefna, bera í svefna. *in somnis ambulantes* dráms (draums) ívaðendr. *Epith. somni* sætr, höfugr.

Sonare blása, bresta, gella, gjalla, gjalda, sýngja, ymja, þjóta, þruma. *cf canere, clangere, crocitare, frangere, gingrire, obgannire, resonare, stridere, volare.*

Sonipes gnýfeti, (hófgullinn). *cf equus.*

Sonitus baldr, dynr, gjálbr, gjálfr, glam, gnýr, göll, hjaldr, hjald, hjallr, hlam, hljómr, hljámr, hlöm, hlömm, hlymr, hraung, hreimr, hryn, jálfr, jálmr, ljómr, ljóð, prími, rödd, róma, skalp, spá, svipun, svipon, vers, þruma, þryma, þrymr, þutr, þytr. *sonitum edere* hlúnka. *sonitum efficiens, augens* hjaldrgegnir, hjaldrmagnaðr, hjaldrmögnoðr, hljómstærandi. *sonitum offerens* hljómboði. *cf clangor, crepitus, fragor, fremitus, ictus, liquor, loquela, mare, silentium, sonus, strepitus, vox.*

Sonorus gallr, gjallr, gjaldr, hvass, hvellr, gjallinn, gjálfrundinn; hryns öðull; málhvettr, velmáll. *cf acutus, argutus, clangens, tinnulus.*

Sonus galdr, gángr, gjálfr, gjálbr, gjöll, glaumr, glymr, hljóð, ljóð, ljóðæska, ljómr, ómun, læti, svipr, skval, skalp, ymr, þjarka. *soni acuti* gjallharðr. *cf cantus, strepitus, vox, motus, turba, multitudo, hilaritas.*

Sopire sæfa, svæfa, sæva, sefja, svefja; (litla, lilla). *qui sopit* sæfir, sofir; -svafnir. *cf sistere, mactare.*

Sorbus (arbor) reynir, reynirunnr; *den.* björg Þórs, hjálp (tveggja) handa vers Sifjar.

Sordes saurr. *a sordibus remotus* saurfirðr. *cf lutum.*

Sordidus sölr, saurugr, sörugr, hrímugr. *sordidissimus* vergastr. *vir s.* hvinn, vesalíngr. *cf foedus, fuliginosus, impurus.*

Soror systir, nipt, lifra, dís, jódís, jóðdís. *sororis* a) *filius* systursonr. b) *filia* systurdóttir. *sorores et fratres* sysken, systkyn.

Sors hlutr, lutr, kostr, gipt, eðli, öðli, dæmi, dagr, kaup, skotnaðr, (litr). *s. melior* batnaðr. *cf conditio, res, fortuna, tempus, exemplum, patrimonium.*

Sortiri hljóta. *cf nancisci.*

Spargere dreifa, hreyta, hrjóða, rjóða, stikla, varpa. *spargi* drífa, hrjóta, rjóta, ljósta (*intr.*). *qui spargit* hnykkir, hneytir, hreytir, hristir, spennir, stiklir, stökkvir, stökkvi, hrötuðr; hnykkimeiðr, hnykkilundr, steykkvilundr, stökkvilundr, stökkvimóði; -drifi, -drífr, -skýfiir, -sleyngvir, -varpaðr, vörpuðr; *fem.* -driful. *cf mittere, conspergere, dispergere, jacere, excutere, prodigere, cedere, ferri, volare, perrumpere, dirumpere, absumere, vacuefacere, salire.*

Sparsim á dreif.

Sparsio dreif.

Spartum besti.

Sparus skotbroddr.

Spatiosus breiðr, svellr, breiðfeldr. *aequè sp.* jafnrúmr. *cf amplus, latus.*

Spatium reitr, rúm, skeið, stund. *sp. quietis* hlið. *sp. terrae* jarðarmegin. *cf area, locus, curriculum, ostium, hora.*

Species hamr, hams, líki, litr, mynd, svipr, sýni, -líkan. *specie militari* vígligr. *cf facies, forma, vultus.*

Speciosus fagr, þekkiligr, þakkligr, hamfagr. *perquam sp.* raunsjáligr. *cf pulcher.*

Spectabilis sjáligr, þekkiligr, allþakkligr. *cf pulcher.*

Spectaculum sýn, augabragð. *cf conspectus, oculus.*

Spectare horfa, sæta, skoða, vita, sjá til. *qui spectat* -viti. *cf videre, tueri, intueri, vergere, obtinere.*

Spectator horfir.

Spectatus reyndr, rendr, afrendr. *cf expertus.*

Spectrum draugr. *cf lemur, manes, truncus.*

Speculari nýsa, skoða. *qui speculatur* (skúmr), umnýsandi, -nýstir. *cf explorare, intueri.*

Speculatio njósn. *cf exploratio.*

Speculum skuggsjá.

Specus hellir. *cf antrum.*

Spelunca hreysi. *cf antrum.*

Sperabilis -venn.

Sperare vána, vænta, vetta, vætta, ynnast, sitja á hráka Gleipnis tuggu. *qui sperari potest* vænligr. *cf exspectare.*

Spes von, ván, væni, on; *per homon.* hráki Gleipnis tuggu. *sp. opum* auðvan. *sp. auxilii* aflván, liðván. *sp. est* varir. *qui spem fallit* váljúgr. *bonae spei* vánligr. *cf fides, exspectatio.*

Spica ax.

Spiculum fjöðr, gnaddr, kólfr, þorn, spjör *pl.*; hævateinn, hræteinn, heptisax. *cf iaculum, telum.*

Spina dálkr, þorn. *sp. dorsi* kjölr hlátrelliða. *cf sentis.*

Spira hánki, liðr, lykkja, sili. *cf circulus, semicirculus, ligula, articulus.*

Spirare anda, blása. *cf flare.*

Spirituale donum andargipt. *sp. gaudium* andargleði.

Spiritus andi, blástr, örvendi; *den.* loptvægi ljóðpundara. *sinè spiritù* andalauss. *spiritus sanctus* andi, heilagr andi, huggari, græðari aldar, hirtir böls, hreinskapaðr himna, ræsir regnbýss, eggjandi þrifa, valdr mildi, fegrir vagns hallar, hirtir sjúks hugar, frömuðr ranns hátunnu regns; ángrþverrir. *Epith. spirit. s.* gegn, vakr, aflnægr. *cf respiratio, vita, negotium; deus* II.

Spithama spönn.

Splendere blíkja, glóa, ljóma, lýsa, skarta, skína. *splendens* (*ut ignis*) brennfagr. *mirè spl.* kynbirtr. *perpetuò spl.* sískínandi. *serò spl.* síðskínandi. *cf fulgere, collustrare.*

Splendidè fagrla, hála, ítarliga, skrautliga, skrautla. *cf valdè.*

Splendidus bjartr, dýrr, fagr, fránn, glaðr, hreinn, ítr, ríkr, skærr, skírr, fáinn, glæstr, gleſtr, gløstr, skygðr, göfugr, alskírr, fagrglóa, ódökkr, saurfirðr, sjónfagr, bjartligr, fagrligr, glæsiligr, gleðiligr, glysligr, skrautligr, vegligr, virðugligr. *spl. instar solis* sólbjartr. *vir spl.* prýðimaðr. *splendidum facere* glæsa. *cf clarus, eximius, honestus, laetus, pictus, pulcher, purus.*

Splendor blik, ljómi, rausn, röſ, skin, skína, grænleikr, oflæti. *spl. caeli* himinljómi. *spl. solis* sólskin. *spl. armorum* vígroði. *splendori deditus* skrautgjarn. *splendorem evomens* glóspýir. *cf fulgor, excellentia, electrum, viriditas, fastuosus.*

Spoliare firra, fletta, hlanna, nema, ræna, reyfa, vela, væla. *spoliatus* næmdr, snauðr, þrotinn. *spoliari* þremlast. *cf capere, carere, praedari, privare, rapere, removere.*

Sponda brík. *cf tabula.*

Spondere festa, heita, segja. *cf firmare, dicere, vocare.*

Sponsa brúðr, púsa, heitkona, einkabrúðr. *sp. deorum* goðbrúðr. *deductio sponsae* brúðför. *cf coniugium, coniux, femina, puella, uxor.*

Sponsalis pecunia brúðfé.

Sponsio áburgð, festar *pl.*, -máli. *cf cautio, pactum, stipendium.*

Spuere spýta. *cf vomere.*

Spuma löðr. *sp. maris* haflöðr.

Spumare leyðra, lyðra. *cf abluere, purgare.*

Spurcus sölr. *cf sordidus.*

Sputum hráki.

Squalus háfr, hár, hámerr, háskerðíngr, (barði). *sq. sygaena* amarr, hamarr.

Stabilis stöðugr. *cf constans, firmus.*

Stabulum stallr, stöðull. *cf pulvinus.*

Stagnum lón, pollr, tjörn. *cf aqua, lacus.*

Stannum tin. *stanni ductio* tindráttr.

Stare stá, standa, þruma. *satis diù statum* fullstaðit. *cf decere, defendere, deprehendere, durare, ferre, impedire, manere, occupare, oportere, opprimere, prohibere, protegere, sustinere, tolerare, tueri, valere.*

Statim senn, seðr, snemma, snimma, strax, þegar, hvatz, greilliga. *cf citò, extemplò, manè, mox.*

Statio stètt, stöð, -sátr, staða. *cf status, ordo, locus.*

Statua róða. *cf effigies.*

Statuere ætla, etla, leggja. *qui animo statutum habet* einráðinn. *cf cogitare, ponere.*

Statumen stuðill. *cf columen.*

Statura (vöxtr). *staturâ pulchrâ* skrautvaxinn. *staturâ brevi* lágskapaðr. *staturâ deformi* ljótvaxinn.

Status hagr, far, lag, ráð, -staða. *st. rerum humanarum* aldarfar. *cf conditio, consilium, modus, statio.*

Stella stjarna. *st. matutina* morginstjarna. *st. zodiaci* (*erratica*) merkistjarna. *st. viae* (*polaris*) leiðarstjarna.

Stercorare (*agrum*) gæða, teðja. *cf cibare.*

Stercorator saurreiðir.

Stercus drítr, saurr. *cf lutum.*

Sterna (*avis*) þerna.

Sternere breiða, hlaða, hleða, hlæða, steypa, strá. *qui sternit* steypir. *cf cumulare, extendere, fundere, onerare.*

Sternuere hnjósa.

(*Stertere* hrjóta).

Stillare drjópa, drjúpa, leka. *stillans* drjúpr. *cf cadere.*

Stilus keri.

Stimulare hvetja. *cf acuere.*

Stimulus oddr. *cf calcar.*

Stipendium máli. *cf pactum, sponsio.*

Stips ölmusa. *cf mendicus.*

Stipula hálmr.

Stipulatio festar *pl.* *cf pactum.*

Stirps barmr, kind, kynd, átbogi, áttbogi, ættbarmr, ættbaðmr. *cf familia, gens, genus.*

Stlata bússa, búza.

Stola slæður *pl.* *cf syrma.*

Stolidus heimskr; *subst.* afglapi. *cf fatuus, stultus.*

Stomachus magi. *cf venter.*

Strages herfall, mannfall, valfall, mannspjöll, manndauðr, kvistíng. *den. appellatur dapes* 1. *luporum* ár úlfa, eldi örgildis, jól skölkynis. 2. *aquilae* ár ara ferðar. 3. *corvi* jól hugins. *stragem edere* 1. = *pugnam facere* auka styr, auka hjaldr,

auka skjaldar hjaldr, auka Yggjar leik, gera styr, gera sverðleik, gera geirþey, gera snertu, reisa glamm randa; sýna valköst, fella val; bera sigð Gauts á örð svans sveita. 2. *cibare, delectare etc.* a) *lupum* auka verð úlfs, bregða föstu gífrs hesta, láta gyldis kyn una gáti, veita sylg geitis blakki, gilda vargi gráð, rjóða góma gyldis, rjóða blóði grön faxa járnsöxu, rjóða vitnis varrar, rjóða fót úlfs, þverra sult ylgjar, fá vörgum tafn, láta kviðjat úlfgráð, auka úlfi verð, skífa vargi undorn, fá vargi val, gefa vargi val, vinna vargi vín, bjarga fjörvi varga, rjóða tönn vargs, rjóða tönn ylgjar, rjóða granar á fenri. b) *corvum* bregða föstu munins, bregða húngri hrafns, bregða sút hrafns, bræða blóðvali, bræða svan hjaldrs, gera hugins drekku, gleðja huginn, gjöra hrafni til góðs, grenna bens svan, hugga hrafn, fá aukinn munnroða hauk hlakkar, gefa nágöglum nest, höggva Yggs gjóðum ræ, reifa má snyrtigerðar sverðmanns, vinna reifðan sárs svan, rjóða bengjóði nef, fá hrafni tafn, gefa hrafni tafn, bola tafn und kló hrafni, vekja teiti hugins, fá sárorra verðar, vinna fegin Yggs gögl, vinna hrafn fyldan, fá bráð gjóðum sigfljóða. c) *aquilam* rjóða ara túngu, banna ara föstu, bregða föstu ara, glaða örnu, grenna örnu, rjóða fót arnar, rjóða haus arnar, reifa örnu, rjóða klær arnar, seðja örn á úlfs verði, fá fótgulum fugli verðar. 3. *sanguinem effundere* rjóða borð branda, rjóða fold blóði, rjóða völl blóði, rjóða heiði blóði, rjóða nes, rjóða skers fold.

Stragulum blæja, blægja, ript, rift; lèrept *pl.*, línklæði *pl.;* ársalr. *str. gallicum* valaript. *cf linteum, tapes.*

Stramentum strá.

Strangulare kyrkja.

Stratum stræti, brú, bryggja, látr, láttr; brústeinar *pl. cf callis, pons, semita, via.*

Strenuè fast, prúðt, prútt, hvatliga, nýtla, góliga, góla, rakkliga, fullgóliga, ríkuliga, ríkula, sýsliga, fulldrengila, árliga, fullsnart, af ríki. *cf firmiter, fortiter, valdè.*

Strenuitas hvöt, kerski, vinna, nenníng, afrek, framræði, harðræði, herðibrögð *pl. cf alacritas, facinus, fortitudo.*

Strenuus ballr, dugall, ern, enn, errinn, gegn, gildr, harðr, horskr, hress, hvass, hvatr, keppinn, kaskr, kerskr, kirskr, (nár), næfr, nöfr, nærr, nenninn, neytr, nýtr, örr, röskr, skotskr, snarpr, snarr; alldyggr, allkeppinn, alnenninn, bilstyggr, biltrauðr, bragðvíss, duganligr, fjölerrinn, fjölnenninn, fullharðr, fullkerskr, harðfenginn,

harðfengr, harðgjörr, harðráðr, hugstinnr, hugumstrángr, hvatfærr, hvatlyndr, iðvandr, kappsamr, kappsvinnr, liðfastr, liðgegn, liðhraustr, margnenninn, ódæsinn, ofnæfr, ofvegr, ólatr, örfengr, óslækinn, úslækinn, rakklátr, rekkilátr, röskligr, sighvatr, snarfengr, snarfenginn, snarligr, snerilátr, úhlífinn, ústirfinn, úvægr, þarflyndr, (anarr, baldr). *subst.* harðmenni, harðfari. *str. in pugnâ* böðfrækn. *str. in regno defendendo* landfrækn. *cf acer, acutus, alacer, celer, durus, fortis, gnavus, illustris, impiger, promtus, pronus, sedulus, sublimis, utilis, vegetus, velox, validus; animus, indoles, ingenium.*

Strepere bylja, dynja, glamra, glumra, glymja, gnauða, gnía, gnýja, grenja, hlymja, jálma, nauða, svarra, þruma, þylja. *qui strepit* -skvali. *cf clangere, crepare, erumpere, fremere, grassari, mugire, resonare, stridere, ululare.*

Streperus gnýfenginn. *cf tumultuosus.*

Strepitus baldr, duna, (dunn), dynr, gángr, glamm, glaumr, glymr, gnauð, gnið, hark, hávaði, hlam, hlymr, hraung, jálfr, jálmr, ös, róma, rumr, rymr, saungr, seiðr, skvaldr, svarf, ymr, þjarka, þruma, þryma, þyss; geysihark, óhljóð. *str. inter volandum* flugrödd. *strepitum amans* dynfúss. *strepitum augens* glymstærir, gnýmiklandi, gnýstærandi, gnýstærir, gnýstýrir, gnýsvellandi, rumgæðir, rymgæðir, rymskyndir. *cf cantus, clamor, fragor, fremitus, garritus, motus, sonitus, sonus, tumultus.*

Strictura sía, syja. *cf scintillatio.*

Stridere bauka, blása, dynja, gella, glymja, gnauða, gnía, gnýja, knýja, hlymja, hrikta, hvína, jálma, nauða, reyra, rjóta, hrynja, rynja, ymja, þjóta, (trýta). *stridens* suðr, súgandi, gjálfrundinn. *cf crepare, fremere, manare, sonare, strepere.*

Stridor hlymr, svipr, ymr, þrymr, þutr, þytr, -súgr. *str. aquilinus* arnsugr. *cf sonus.*

Stridulus gallr. *cf sonorus.*

Stringere stefna, strengja. *str. gladium* bregða sverði. *celeriter strictus* snardreginn. *cf constringere, dirigere, trahere.*

Strix noctivaga kvellriða, kveldriða.

Stropha vísa.

Strophus (remi) hamla.

Struere hlaða, hleða, hlæða. *cf cumulare.*

Strues hleði, (hlaði), köstr, lön, bálkr. *str. mercium* búlki, búnki. *str. ilignea* eikiköstr. *str. lignorum* viðbálkr. *cf cumulus.*

Studere holla, kosta, stunda.

cf facere, *favere*, *opitulari*, *impendere*.

Studiosè framliga, framla, iðvandliga.

Studiosus vandr, allkeppinn. *cf diligens*.

Studium háng, ið, iðja, iðn, nenníng, önn, rækt, virkt, verknaðr, vili, vinnur *pl*. *st*. *regium* konúngiðn. *st*. *nocendi* meinsemi. *cf ars*, *cupiditas*, *cupido*, *cura*, *factum*, *strenuitas*.

Stultè heimsliga. *cf temerè*, *imprudenter*.

Stultitia fólska, heimska, ósnilli. *cf imprudentia*, *ineptia*, *temeritas*, *vecordia*.

Stultus heimskr, dælskr, ósnotr, einfaldr; *subst*. api, fóli, gassi, gaurr, glónn, glópr, gókr, øli, snápr, dárbekill, gapþrosnir, ginnúngr, gunnúngr. *st*. *et fugitivus* hrayġgviglópr *subst*. *stultum reddere* apa. *cf fatuus*, *insipiens*, *simplex*, *stolidus*.

Stuprare hóra.

Stuprator hórr.

Sturnus (*avis*) stari.

Suadere fýsa. *s*. *atrociter* kaldfýsa.

Suasor eggjandi. *cf acuere*, *auctor*, *hortari*.

Suaviari kyssa.

Suaviloquus túngusætr, mærðar blíðr.

Suavis sætr, svas, lystiligr. *cf dulcis*, *iucundus*.

Suavium koss

Sub með, und, undir. *cf apud*, *cum*, *penes*.

Subactio þóf. *cf colluctatio*.

Subaquilus sámleitr.

Subditus undirmaðr *subst*.

Subdolus falskr, flár, grár, kaldr, líðskr, fláhugaðr, fláhugull, kaldráðr, kaldrifjaðr, lægjarn, skóllvíss, lymsku fullr, lymsku fljótr. *cf astutus*, *canus*, *dolosus*, *fraudulentus*, *infestus*, *perfidus*, *vafer*.

Subducere se dragast. *cf trahere*, *contendere*, *procedere*.

Subfrigidus svaligr.

Subfuscus *v*. *subaquilus*.

Subiacere liggja undir.

(*Subigere pannum*, *lanam* þæfa). *subactus* þæfðr, þafðr.

Subiicere leggja und. *subiectus per totam longitudinem* endilágr.

Subire koma und. *cf venire*.

Subitò brálla, bráðla.

Subitus hraðfeldr.

Sublevare greiða. *cf explicare*.

Sublimis gnæfr, hnár, nár, hár, háleitr, reisuligr; *plur*. stopþir. *sublime subst*. lopt. *sublimem ferri* gnæfa. *cf altus*, *celsus*, *erectus*, *excellens*, *excelsus*, *strenuus*.

Sublimitas hæð. *cf altitudo*, *amplitudo*.

Submergere drekkja, sœykkva, sökkva. *submergi* sökkva; *den*. troða ránbeð. *cf demergere*.

Submittere hneigja, hneiga. *submitti* (*de vultu*) drúpa.

submissus lágr. *cf cadere, inclinare, humilis.*

Subridere brosa, glissa, glotta. *cf ridere, renidere.*

Subscus oki.

Subsellium pallr. *subsellia Helae* helpallar. *cf gradus, scamnum.*

Substructio undirkúla.

Subtegmen (*telae*) varp, veftr. *s. inserere* verpa. *cf iacere.*

Subtilis fínn, hvass, þunnr. *cf acutus, rarus, tenuis.*

Subtus undan.

Subvertere hvelfa. *cf aperire, invertere. prodere.*

Succedere gánga, hagna, þrífast, koma und. *cf augere, ire, venire.*

Succendere glæða. *cf accendere.*

Successus gengi, gengr, hagnaðr, happ, þroski, þrifnuðr, uppgángr, uppreist. *cf adscensio, comitatus, commodum, fortuna, gloria, honor.*

Succidia runsíða.

Succinctorium fyrirskyrta.

Succinum röf. *cf electrum.*

Succumbere furhníga.

Sudor sveiti. *s. pretiosus* dýrsveiti. *sudore perfusus* sveittr.

Sueci Svíar, Svía kind, Svía kallar, safnaðr Svía, sænsk þjóð, synskar þjóðir, þjóð Ýngva, öld Ýngva.

Suecia Svíþjóð, austrvegr, geiri Svigðis. *Sueciae rex* austrkonúngr, Svía drottinn, afspríngr Freys, áttúngr Freys, niðr Fjölnis, dólgr Jóta, siklíngr Svigðis geira, allvaldr aldar Ýngva.

Suecicus sænskr, svænskr, synskr, sønskr.

Suere sauma, (sýja). *sutus* søðr, sæðr, seðr. *cf consuere.*

Suetus tamr.

Sufficere duga, nægja, sæma, vinnast. *sufficiens* drjúgr, gnógr, nógr, nægr. *sibi sufficiens* einhlítr, sèr nægjandiz. *non sufficiens* óhlítuligr. *cf debere, decere, decorare, facere, opem ferre, oportet, valere, abundans, auxilium, frugi, utilis.*

Suffulcire styðja. *cf fulcire.*

Sugere drekka, sjúga. *qui suget* -sognir. *cf bibere.*

Sui sín.

Sula (*avis*) súla.

Sulcare sníða. *cf secare, praetervehi.*

Sumere fá, geta, taka. *cf accipere, adtingere, capere, capessere, colloqui, demere, incipere, mori, perficere, pervenire, rapere, tangere, tollere.*

Summus æztr, øztr, æðstr, fremstr, hæstr, yfrinn.

Supellex gagn, húsbúnaðr. *cf usus.*

Super of, uf, um, umb, yfir. *cf per.*

Superare bella, bera (e-n e-u), koma yfir. *cf venire, vincere, ferre.*

Superbia dul, dulsi, mikillæti, metnuðr, metnaðr, ofmetnaðr. *cf fastus, occultatio.*

Superbire dreyssa. *superbiens* dreyssandi, dulgreypr.

Superbus dramblátr, drambferðugr, stærilátr, tygiligr, vegstórr, dreyssandi, dulrækinn, ríkilátr; ofláti *subst. cf adrogans, elatus, magnificus.*

Superciliosus fúlligr. *cf austerus.*

Supercilium brún; *den.* hvarmtaung; *plur.* brýnn; *den.* hnúpgnípur harms, hrjúpgnípur harms, gerðihamrar grundar ársíma. *superciliis candidis* brúnhvítr. *superciliis nigris* svartbrúnn.

Superesse gánga af.

Superficie non villosâ snöggr.

Superimponere. leggja yfir. *cf ponere.*

Superior efri, æfri, öfri, æðri, øðri, eyðri. *in loco superiore* ofar. *cf posterior, praestans, ultimus, sursum.*

Supernè ofan, ofarla, upp, uppi. *qui s. est* ofanverðr. *cf deorsum, desuper, palam, sursum.*

Supervenire koma of.

Supinari hválfa. *cf aperire, invertere, patefacere.*

Suppeditare fá. *cf capere.*

Supplex auðmjúkr.

Suppressio niðrfall.

Supra of, uf, um, umb, yfir, upp, uppi. *qui s. est* ofanverðr. *cf per, supernè.*

Supremus hæstr, hinnztr. *cf postremus.*

(*Sura* kálfi).

Surculus tjálga, tálga.

Surdus daufr.

Surgere rísa, upprísa, verða uppi. *cf fieri.*

Sursum ofar, op, upp, up. *cf superior, supernè.*

Sus svín.

Suscitare ignem blása.

Suspendere hengja, reiða. *cf tollere.*

Suspicari gruna. *suspectus* ýgr, grunsamligr. *cf dubitare.*

Suspicio grunr. *cf timor.*

Suspirare verpa öndu.

Sustentaculum mar. *cf fulcrum.*

Sustentare ala, fremja, styðja. *s. vitam* bjargast. *cf fulcire.*

Sustentatio vitae björg, atvinna.

Sustinere halda upp, halda undir, verða við, upphalda, standast. *qui sustinet* uppheldill. *cf ferre, fieri, stare, tenere, tolerare.*

Sutor skósmiðr; *den.* snákr brákar, geirröðr húða hrökkviskafls. *cf calcearius.*

Sutura saumr, seymr,

sæíng, sæng, saumför, nistíng. *cf clavus, compactio, lectus.*

Suus sinn.

Syrma einhagi, slæður *pl.* *s. sericum* silkislæða. *cf bombyx, stola.*

Syrtes grunnsæfi. *cf brevia.*

T.

Tabernaculum tjald, tjaldbúð, tjaldrann. *cf tentorium.*

Tabes morn.

Tabescere hrörna, mornâ.

Tabula borð, brík, fjöl, gátt, hlýr, hurð, spjald, spjall, tafla, þilja; borðviðr (*coll.*). *t. navis* barð, borð, byrði, hlýða, hrefni, skör, sygja, syja, vinda; aurborð. *t. magna* meginhurð. *t. abiegna* fyriborð. *t. latruncularia* húnborð. *t. picta* skript. *t. bellica picta* herskript. *cf abacus, foris, ostium, talus, commissura.*

Tabulatum bálkr, bjórr, borð, lopt, veggr, þil, þili, þiljur *pl.*; borðvegr. *cf aër, caelum, contignatio, sublime.*

Tabulatus barðaðr, -byrðaðr.

Tacere sofa, þagna, þegja. *qui diu tacet* lángþögull. *semper tacens* síþögull. *cf dormire, silere.*

Taciturnus hljóðr, þagall, þögull, þagmælskr, fámálugr, fátalaðr, ómálugr.

Tacitus hljóðr, þögull, drjúghljóðr. *t. in pugnâ* víghljóðr. *cf tristis.*

Taedium leiðstafir *pl.*

Taenia dregill, drög, drög, draug, garðr, band, seil, strengr, tasla, -tygill. *cf fascia, funis, onus, zona.*

Talio gildi. *cf tributum.*

Talis slíkr, þvílíkr.

Talismata heillir.

Talus ökli. *t. lusorius* húnn. *jactus tali* ás, daus.

Tamen þá, þó. *cf certè, profectò, tum, utique.*

Tamesis Tems, Temps, Tempsá.

Tandem með fullu, of síðir.

Tangere drepa (e-u), snerta, taka, taka á, koma við. *cf admovere, caedere, sumere, venire.*

Tantus slíkr, svá nógr.

Tapes borði, refill, tjald, ársalr. *tapeti insuere* byrða. *cf stragulum, velum.*

Tarandus v. cervus.

Tardare dvala, dvelja, letja, seina. *cf dehortari, differre, dissuadere, morari, pigrescere, remorari, retardare, retrahere, revocare.*

Tardè óört. *cf languidus, promtus.*

Tarditas sein. *cf impedimentum, mora.*

Tardus latr, seinn, stamr. *cf balbus, lentus, piger, segnis, serus.*

Tartarus helvíti, logheimr, heimr hás elds.

Taurus v. bos.

Tectum bust, höll, ráf, ræfr, þak, þekja; *den.* himinn loga. *tecti assulæ* tróð. *tecti instar carinatus* ræfrhverfr. *cf aedes, aula, fastigium.*

Tegere fela, hlýja, hylja, þekja. *t. se* (*armis*) hlífa (sèr), hlífast, skæðast. *tectus* barðaðr, -dúkaðr. *cf celare, condere, fovere.*

Tegimentum hjálmr, hjúpa, hjúpr, hulda, hyla, hylja, kylja, vera, verja. *tegimento ornatus* hjálmprýddr. *cf galea, tegmen, vestis.*

Tegmen kilja, vaf, varp, stúka, vefnistíng. *t. capitis* ífingr. *cf fascia, tegimentum.*

Tela vefr; (*den.* reiðiský rifs). *panus telae* vinda. *cf pannus.*

Tellus v. terra. tellus lucida lýsibrekka, lýsigrund. *vis telluris* jarðarmegin.

Telum 1. bíldr, broddr, fleinn, málmr, naddr, oddr, skapt, skóð, spjót, spörr, stál, vàpn, vopn, þorn; *plur.* slög, ísarn, mel, spjör, járn, jorn. darraðr? 2. benkneif, beinkneif, beystibroddr, hræteinn, skeribíldr, undfleinn, valbroddr, vígskóð. *Denominationes* 1. *noxa galeae* hjálmángr, hjálmgrand. 2. *gigantis* a) *pugnae* gífr sóknar. b) *mucronis* oddflagð. 3. *volucris* a) *sanguinis* laungögl laufa társ *pl.* b) *vulneris* sárgagl. 4. *canis armorum* hundar herklæða, hundar hlífa *pl.* 5. *far, frumentum coll.* a) *Odinis* valbygg Yggjar. b) *bellatoris* valrúgr Ellu. 6) *saxa bellatoris coll.* grjót Grams. 7. *nix pugnae coll.* mjöll járna þrumu. *t. ferrugineum* ryðskálm. *telorum volatus* broddagángr, dólgeisa, dynskot, fleindrífa, fleinhregg, fleinveðr, fleinþeyrr, fleindögg, geirrás, hreggský, málmflaug, málmskúr, meilskúr, meilregn, melregn, skotskúr, stálregn; flaug brodda, flaug fleins, hríð hjaldrs, hveiti hræteina, hrími hræljóma, skúr skjöldúnga, hagl sóknar; hagl strengjar gagls. *telo insignis* naddgöfugr, naðgöfugr. *telis expositus* vàpnberr. *cf arma, hasta, sagitta, spiculum, iaculatio.*

Temerarius megindjarfr, snævís, vanfarinn.

Temerè heimsliga, þarflaust, fyrir ósynju. *t. faciens* óþurfandi. *cf impudenter.*

Temeritas heimska. *t. verborum* rausan, rósan. *cf stultitia.*

Temo skökull.

Temperantia hóf. *cf modus.*

Temperare stilla, tempra, haga. *cf adcommodare, moderare.*

Tempera̋tè hófsamliga.

Temperatio tempran.

Tempestas veðr, bálkr, gæ, geiguðr, grindill, hregg, regg, hret, hríð, ríð, róta, stormr; veðrmegin, ganrekr, ganrækr, hretviðri; *den.* húsbrjótr; læ klúngrs, skaði lindis. *t. nivosa* drif, drífa. *t. frigida* kólga. *t. fulminea* hregg vafrevða. *t. saeva* drifanregg, drifaveðr, æðiveðr, felliveðr, meginveðr, sterkviðri, voviðri, vindbýsn. *deus tempestatis* hreggnjörðr. *gens tempestatis* hreggöld. *fremitus tempestatis* hreggsullr. *effector tempestatis* hríðeflandi. *tempestatem offerens* hreggmildr, hreggboði, hríðboði, hreggbjóðr. *tempestate defatigatus* væstr, hreggmóðr. *tempestate turgidus* veðrsollinn. *Epitheta tempestatis* úfr, vályndr. *cf adspergo, impetus, mare, nubes, turbo, ventus.*

Templum musteri, kirkja; *den.* ve banda *pl.*, flaustr tíða *pl.*, nökkvi vebrautar, láð bæna (?). *t. principale* höfuðmusteri, höfuðkirkja. *cf ecclesia.*

Tempus tími, tíð, aldr, öld, stund, hríð, æfi, dagr, frest. *tempus certum* mál, mæl, mel. *temporis momentum* brum. *temporis signa* tíðmörk. *cf aetas, conditio, dies, fortuna, hora, lux, mora, saeculum, vita, sors, homines, sermo.*

Tenacitas hneyki, hnöggvi, hoddofl; *den.* hlið galdrs heiðar jöfra.

Tenaculum töng, taung.

Tenax glöggr, gleyggr, greipr, sínkall, sínkgjarn, haldsamr; *subst.* bliknarmaðr, (blikursmaðr), gjöflati, gleggvíngr, glöggvíngr, hnöggvíngr, mælíngr, smælíngr. *den.* leynstafr löðhyrs. *non t.* laushendr. *cf parcus, retinens, rapax.*

Tendere egna, spenna. *t. aliquò* sýsa. *stricte tensus* harðkljáðr. *cf amplecti, inescare, intendere.*

Tenebrae myrkr, rök *pl.*, rökr, niðmyrkr. *tenebris favens* niflgóðr. *cf caligo, inferi, nebula, orcus.*

Tenebrio hýmaldi. *cf torpere.*

Tenebrosus mörkr, myrkr. *cf obscurus.*

Tener grannr, klèn, mjór. *cf adtritus, exiguus, gracilis, parvus, tenuis.*

Tenere fá, hafa, halda, valda. *teneri* hljóta, skyldast. *qui tenet* valdi, valdr. *qui leviter tenet* laushendr. *cf agnoscere, auctor, capere, celebrare, coërcere, cogi, cohibere, continere, custodire, debere, defendere, detinere, dirigere, durare, efficere, effugere, elabi, evadere, exhibere, ferre, gestare,*

habere, ire, nancisci, obtinere, portare, praeesse, praestare, proficisci, retinere, servare, sustinere, tueri.

Tenesmus abbindi, abbendi.

Tentamen próf. *t. amicitiae* vinraun. *cf documentum, experimentum.*

Tentare freista, fresta, kanna, leita, prófa, reyna, treysta, atfreista. *qui tentat* freistaðr, reynir. *cf experiri, explorare, fidere, quaerere, probare.*

Tentatio freistni, frestni, raun. *t. animi* hugraun. *t. amici* vinraun. *t. nimia* ofraun.

Tentator vèlir, vælir.

Tentorium tjald. *t. pulchrum* fagrtjald. *t. caeruleum* blátjald. *t. prorae* stafntjald. *tentoriis navem velare* tjalda. *cf tabernaculum, velare.*

Tenuare grenna. *cf minuere.*

Tenuis mjór, þunnr, þuðr, grannfengr, þunnvaxinn. *tenuissimus (ut concha)* skelþunnr. *non t.* ómjór. *cf amplus, subtilis, tener.*

Tepefacere verma.

Tepidus hlær, varmr, úkaldr. *cf calidus.*

Ter þrisvar.

Terebra Odinis Rati.

Terere grenna, má. *cf adterere, minuere.*

Tergere strjúka, strykkva, þerra. *cf colorare, ferri, fugere, ruere, verrere.*

Tergiversatio sleita. *cf altercatio.*

Tergum bak, hrÿggr; *den.* kjölr hlátrelliða. *cf dorsum.*

Terminus takmark. *t. idem* jafnlengd.

Ternus þrennr, þrinnr, þrenr, þrenninn.

Terra, Tellus jörð, jarð, aurr, bann, barmr, barðmr, baðmr, bjöð, braut, brot, brekka, brú, bygð, dæl, eskja, fif, fjörgyn, fjörn, fjorn, fold, frón, frán, fyld, fyll, geiri, gleif, gróandi, grund, gÿma, háls, hauðr, heimr, hjall, hjarl, hlíð, hlóðyn, hólmr, holt, hró, hróf, hváll, hvammr, hvilft, kalna, kjöllun, kleif, land, laut, láð, listi, lóð, mærr, merski, mold, mörk, mór, mórr, morr, morr, rá, rein, ríki, rimi, rofa, rufa, rönd, röst, salr, sif, skaun, slètta, storð, strind, strönd, tröð, túnga, vángr, vegar *pl.,* vengi, völlr, þruma; foldvegr, heimstaða, heimstöð, ígrön, jarðríki, jörmungrund, ljóðheimar *pl.,* miðgarðr, samland; heimr alda, rann aldar. *Denominationes.* 1. *mare* a) *alcis* elgver. b) *cervi tarandi* hreinvastir *pl.,* hreinver. c) *capreoli* vör rádÿris. d) *lyncis* ver gaupu. e) *curruum* græðir vagna.. 2. *area, via maclidis* hreinbraut, rein hreins. 3. *palus equi* mÿrr mars. 4. *caro telluris* hold móður mellu dólgs. 5. *navis telluris* skip jarðar. 6. *solum,*

fundus caeli botn veðra hallar, botn vindkers, botn elkers, víðbotn varðkers glyggs, gólf veðra hallar. 7. *caro Ymeris* hold Ýmis. 8. *filia* a) *Anaris* mey Anars. b. *Onaris* dóttir Onars, fljóð Onars. c) *noctis* dóttir Náttar. 9. *soror* a) *Audi* systir Auðs. b) *Dagi* systir Dags. 10. *uxor, amica Odinis* brúðr Báleygs, beðja Þundar, brúðr Óðins, brúðr Yggjar, man Yggjar, „beðja Svölnis, ekkja Svölnis, vara Svölnis, mála geirtýs, biðkván Þriðja, biðkvæn hánga dvalnis, drós Þrós,. beðja Borz niðjar, rúna Míms vinar, mála úlfs baga. Óskkván, Óskvíf. 11. *mater Thoris* móðir Þórs, eiða orms váða, móðir jötna dólgs, móðir mellu dólgs. 12. *pellex* a) *Rindae* elja Rindar. b) *Gunnladae* elja Gunnlaðar. c) *Friggae* elja Friggjar. 12. *Sivae socrus* sværa Sifjar. *t. habitata* þjóð. *t. splendida* dýrfit, glójörð. *t. strepera* gnýjörð. *t. congelata* hjarn. *t. nivis* snegrund, snægrund, snjóland. *terrae oppugnatio* hjarlsókn. *terram gubernans* foldgnár. *terrae defensor* foldværíngi. *terram complectens* frónspennir. *terram ornans* láðskreytir. *terrae columen* láðstafr. *terrae custos* láðvörðr, láðvarðaðr. *terram minuens* láðþverrandi. *terrae infixus* frónlæstr, frónlestr. *terrae epitheta* brattr, breiðr, grýttr, hárr, víðr, þurr, breiðfeldr, barrhaddaðr, alfrjáfaðr, hagfaldinn, studdr steini. *cf aedificium, campus, clivus, domus, habitaculum, pagus, praedium, regio, tellus, territorium.*

Terrenus jarðligr, jarðneskr.

Terrere ægja, eigja, øgja, hræða, skelfa, skelkja. *cf comminari, concutere, metuere, minitari, irridere.*

Terrestris v. terrenus.

Terribilis ægr, egr, øgr, (eikr), geigurr, leiðr, ýgr, yggr, öndóttr, ægiligr, ógorligr, ógrligr, geigurligr, harðligr, uggligr, yggligr, ygligr, hugstæðr, ógnfallinn, ógnstórr, ógnsveipinn, (mennskelkr). *cf formidabilis, invisus, metuendus, saevus, trux.*

Terricula grýla.

Territor ægir, eygir, øgir, ygir, hræðir, skelfir, skelmir.

Territorium bær, býr, bygð, hèrað, land, ríki, setr, sveit. *territoria ampla* stórbygðir. *territoria possidens* lendr. *in eodem territorio* samtýnis. *cf aedes, imperium, pagus.*

Terror geigr, ógn, ótti, (beiguðr); grýlur *pl. terroris expers* ógnlauss. *cf damnum, formido.*

Tersus hreinn. *cf purus.*

Tertius þriði.

Testari skýra, vátta, bera vitni. *cf demonstrare, ostendere.*

Testimonium kviðr, raun, vætti, vitni. *cf decretum, experimentum.*

Testis horfir, vitni. *cf spectator.*

Testudo (*clipeorum*) skjaldborg, randgarðr, ranngarðr, þvergarðr gunnranns, garðr þundar grindar jaðra; *den.* salr Svegðis, toptir Hropts *pl.*, höll Óðins, höll valmeyja, höll herkonúnga. *cf agger.*

Tetrao (*avis*) jarpi, orri, þiðurr, rjúpa, rjúpkeri, lýnghæns.

Tetricus fúlligr. *cf austerus.*

Texere vefa. *densè textus* fastofinn. *textum* vefnistíng.

Textile vâð. *t. acupictum* bók, borði. *cf vestis.*

(*Textura* hnitíng).

Thalamus brúðhvíla.

Thallus navis askþollr.

Thermae hverr. *cf lebes.*

Thêsaurus skattr; *plur.* háfur, men. *cf divitiae, torques.*

Thor Þórr, Ása Þórr, Víngþórr, Víngþèrr, Þrór, Sönnúngr, Hlórriði, Hlóriði, Lórriði, Eindriði, Einriði, Björn, Atli, Áli, áss, veorr, vær, veoðr, veiðr, harðveorr, Rymr, (Rymir, Rymnir, barjóð, einheri, Víngnir). *Denominationes.* 1. *princeps, athleta Asarum* Ása bragr, Ása hetja. 2. *deorum dominus* þrúðvaldr goða. 3. *Asa fortis* þrúðugr áss. 4. *caeli rex* himinsjóli. 5. *dominus, numen* a) *fulminum* funhristir, hneitir fjálfrs bliku. b) *tonitruum* dynnjörðr. c) *rhedae* (*fulmineae*) týr reiðar, valdi kjola, hófreginn hógreiðar, húfstjóri vafrevþa hreggs. 6. *numen baltei* (*roboris*) gjarðvenjuðr, njótr njarðgjarðar, stýrandi megingjarða. 7. *numen Mjölneris* (*mallei*) stýrandi Mjölnis. 8. *rex Bilskirneris* (*palatii*) gramr Bilskirnis, stýrandi Bilskirnis. 9. *dominus* a) *caprorum* drottinn hafra, njótr hafra, b) *Thjalfii* drottinn Þjálfa. c) *Röskvae* drottinn Röskvu. 10. *numen pugnae* gautr herþrumu, rögnir sóknar, tognir sóknar. 11. *amicus virorum* vinr verliða. 12. *filius Odinis* son Óðins, burr Óðins, sonr aldaföðrs, arfi Viðris, barn Yggs. 13. *filius telluris* sonr jarðar, burr jarðar, sveinn grundar, burr fjörgynjar, mögr hlóðynjar, niðr borðz, runnr hauðrs, (byr markar). 14. *maritus Sivae* verr Sifjar, rúni Sifjar. 15. *amicus* a) *Freyiae* lángvinr Þrúngvar. b) *Syniae* arinbrauti Synjar. 16. *pater* a) *Magnii* faðir Magna. b) *Modii* faðir Móða. c) *Thrudae* faðir Þrúðar, þrámóðnir Þrúðar. 17. *frater* a) *Balderi* barmi Baldrs. b) *Meilii* bróðir Meila. 18. *vitricus, amicus Ulli* mágr Ulls, stjúpfaðir Ullar, gulli Ullar. 19. *alumnus* a) *Vingneris* fóstri

Víngnis. b) *Lorae* fóstri Hlóru. 20. *delectator Odinis* ángrþjófr Óðins. 21. *servator Lokii* bölkvetir Loka. 22. *patrium numen* landáss. 23. *fronto* ennilángr. 24. *gigas vadi Vimraeani* jötunn Vimrar vaðs, víðgymnir Vimrar vaðs. 25. *serpentis (circumterranei) occisor* váði orms. 26. *gigantum timor, oppressor etc.* ótti jötna, bani jötna, bani tröllkvenna, ráðbani þurs, dólgr jötna, dólgr tröllkvenna, mellu dólgr, tálvinr fálu, mögfellandi mellu, brjótr bergdana, fángvinr hafla, fellir fjallgauts, fellir fornjóts, vegandi Geirröðar, vegandi Hrúngnis, haussprengir Hrúngnis, bani stálgoðs, vegandi Þrívalda, steypir stophnísu, grand gífrs, arinbrauti viðsynjar, eygir öflugbarða, hlöðr res kvánar, aldrmínkandi steins Ellu, stökkvir urðar þrjóts, reynir fyrða fróns, reynir fólka fróns, brauti salvaniðs arinsynjar, fjörspillir bölverðúngar Belja, þverrir Þorns barna, þverrir þurs barna, sundrkljúfr Þrívalda níu höfða, vegþverrir nönnu vorru hjalts, þraungvir kveldrunninna kvenna, kunnleggr kveldrunninna kvenna, hroðis andskoti. *Thoris regnum* Þrúðheimr, Þrúðvángar *pl. Thoris palatium* Bilskirnir. *malleus Thoris* Mjölnir; *den.* tröll trjónu. *hirci Thoris* Tanngnjóstr, Tanngrisnir. *Thor et sui* fírar, stríðkviðjendr váms glamma stöðvar. *Thoris epitheta* gegn, mörr, rammr, ramr, öflugr, fullöflugr, þróttöflugr, grimmhugaðr, harðhugaðr, bræði vændr.

Thus reykelsi.

Tibia pípa, trumba. *t. pedis* leggr. *cf brachium.*

Tibialia skóklæði.

Tigillum þrafni, hamla, hemla, keri, skopt, spjót, þvara, -kafli, -þref, (drafn, drafni). *t. distendens* sparri. *cf arundo, asserculus, bacillus, interscalmium, manubrium.*

Tilia lind, lindi, linni.

Timere hræðast, kvíða, óast, sjást, ugga. *cf metuere, videre.*

Timiditas bleyði, frýja. *cf ignavia.*

Timidus hræddr, hreddr, argr, blauðr, deigr, klökkr, skjarr, tvistr, varr, hræðinn, kvíðinn, smeykinn, hyggjandi, óttandi, meinskiljandi, úskelfandi, hugarglöggr, hugblauðr, huglauss, meginræddr, óttagjarn, örhjartaðr, raglystr, bleyðivöndr, æðru fullr; *subst.* skræfa, skreja, skreyja. *cf cautus, flexibilis, ignavus, meticulosus, mollis, pavidus, periculum.*

Timor æðra, geigr, grunr, hræzla, hrözla, hræðsla, hvikan, ótti, uggr. *timore perculsus* stalldræpr. *sine timore* öruggr, ugglauss, óttalauss; *adv.* ótt-

laust. *cf damnum, formido, metus, periculum, suspicio, trepidatio.*

Tingere heyja, lauga, merkja. (*t. sanguine* blóta). *qui tingit* merkir. *qui sanguine tingit* -blótr. *valdè tingens* marglituðr. *cf facere, signare.*

Tinnire hrynja

Tinnitus glam. *cf sonitus.*

Tinnulus giallr, gjallinn; hryns óðull *cf sonorus.*

Tintinnabulum bjalla.

Titio brandr.

Toga feldr, kápa, serkr, stakkr. *cf amiculum, pallium, pannus, tunica.*

Tolerare gjalda, standast, þola. *cf ferre, solvere, stare, sustinere.*

Tollere hefja, keisa, lypta, ofra, reisa, reiða, vega, yppa, leggja upp, taka upp. *qui tollit* reiðir, vettir, rogandi, lyptimeiðr, uppheflll, yppiþollr, vetinjörðr, vættinjörðr, vættidraugr. *quae tollit* reið. *cf adpendere, agere, celebrare, dependere, edere, efferre, erigere, expromere, ferre, incipere, librare, movere, ordiri, ostendere, pendere, ponderare, ponere, promere, repraesentare, solvere, sumere, suspendere, vibrare.*

Tonitru þrima, þruma, þryma, reið, -reyð. *t. bellicum* herþruma.

Toreuma skurðr. *cf incisio.*

Tormentum kvöl, stagl. *cf cruciatus.*

Torpere dofna, kopa, nölta. *qui torpens haeret* hýmaldi. *cf frigere, languescere, obstupefieri, obtorpescere.*

Torquere benda, rengja, snúa, vinda, þjarma. *qui torquet* bendir. *cf contorquere, corrumpere, curvare, depravare, flectere, premere, vertere, vitiare.*

Torques men, hálsmen, hálsbaugr; *den.* landrif, leggr fjarðar. *t. aurea* gullmen. *torque ornatus* helsissæmr. *cf cimelium, circulus, color, lapis, monile, mons, opes, orbis, saxum, thesaurus.*

Torrere steikja. *cf assare, urere.*

Torridus brennheitr.

Torris brandr.

Tortuosus bjúgr, hrokkinn.

Totanus (*avis*) stelkr.

Totus allr.

Trabs áss, raptr, stokkr, trafr, þollr, -stólpi. *tr. fremebunda* hrinbálkr. *cf columna, palus, caterva, gigas.*

Tractare leika, vela, væla. höndla; válka, volka. *tr. crudeliter* greypa. *qui tractat* rækir, stýrir. *cf curare, ludere.*

Tractatió viðfarar *pl.*

Tractus 1. dráttr, tog. 2. (*habitatus*) þjóð. *tr. litoralis* strandleið.

Tradere fá, fela, gjalda, inna, selja (fram, út), beina (at e-m). *quae tradit* selja. *frustra traditus* misfenginn.

in manus non traditus ómyndr, ymyndr. *cf capere, condere, dare, loqui, solvere.*

Traha kjálki, kjoll, kjöll, sleði. *tr. stercoraria* myksleði. *cf rheda, maxilla.*

Trahere draga, rinda, spenja, spenna; teygja, toga. *tr. se tardè* dratta. *trahi* bregða. *qui trahi potest* -drægr. *celeriter tractus* snardreginn. *cf abstrahere, adesse, adscendere, agitare, amplecti, avertere, circumagere, colligere, contendere, currere, ducere, emergere, evanescere, flectere, imminere, inducere, intendere, ire, pellere, procedere, prodigere, proficisci, stringere, subducere, tendere, transire, versare, vibrare.*

Traiicere ferja. *cf portare, vehere.*

Trames gagnstigr, gagnvegr.

Tranquillè allfrilliga, með nåðum.

Tranquillitas kyrrleikr. *tr. maris* lægi, logn. *tr. aëris* ofhlý, vindslot, vinzflot. *cf malacia, quies.*

Tranquillus kyrr, stiltr, svífr, verr, værr, náðugr, eirarsamr; *de mari* lognfara; *de aëre* vindlauss. *tranquillum esse* dúsa. *tranquillum fieri* (*de vento*) lygna. *cf amoenus, compositus, moderatus, otiosus, placidus, quietus, cessare, sedare.*

Trans gen, gegn, gegnim, gegnum, í gögnum. *cf per, adversus.*

Transactio (*perfecta*) fullmæli *pl.*

Transactus umgenginn.

Transfigere stínga. *transfixus* hvatinn. *cf pungere.*

Transfodere raufa, raufga, stínga, (gyrja), leggja gegnum. *cf dirumpere, ponere, pungere.*

Transire líða, koma yfir; dragast. *qui transiri potest* gengr. *cf ferri, venire.*

Transitu facilis gengiligr. *tr. difficilis* torgengr.

Transsilire stikla. *cf salire, spargere.*

Transtrum sess, þópta, sessþilja. *cf scamnum.*

Transversus þverr.

Tredecim viri (þrettán), þyss.

Tremefacere skelfa. *qui tremefacit* skelfir, skelmir. *cf concutere.*

Tremere skjálfa. *qui tr. facit* -skjálfr.

Tremulus skelfr.

Trepidare fálma, fælast, síga. *tr. metu* bifast. *cf consternere, labi, perterrefieri.*

Trepidatio hvikan, bifstaup. *cf metus, timor.*

Trepidus fælinn.

Tres þrír, þrennir. *tr. homines* þorp. *cf oppidum.*

Tribuere eigna, kunna, ljá, selja. *cf adscribere, attribuere, commodare, dare, nosse, potiri, praebere.*

Tribunal dæmistóll, rökstólar *pl.* *cf iudex.*

Tribus navalis skipreiða.

Tributarius skattgildr. *provincia tributaria* skattland.

Tributum gildi, gjald, skattr, afráð, afroð. *qui tr. exigit* gildir. *qui tr. pendet* skattfærir. *cf compotatio, damnum, divitiae, merces, poena, praemium, remuneratio, talio, thesaurus, vectigal.*

Tricenarius, tricennis þrítugr.

Triceps þríhöfðaðr.

Trichechus rosmarus rostúngr.

Triclinium salr, -stufa, bjórsalr, mjöðrann; *den.* sjávar naðr ölknarrar. *cf aedes, cubiculum, mensa.*

Triginta þrjátigi. *tr. annorum* þrítugr.

Trimus þrèvetr.

Tringa (*avis*) *var. sp.* fjölmóði, Óðins hani, lóþræll, sendlíngr.

Trinitas (*sens. eccl.*) þrenníng. *epith.* samskínandi.

Trinus, triplex þrennr, þrenr, þrinnr, þrenninn, þrískipaðr.

Tristis apr, dapr, hryggr, hruggr, klekkr, klökkr, rykr, sárr, syrgr, tvistr, hnípinn, nípinn, þrúnginn, herþrúnginn, úfeginn, möðugr, móðugr, daufligr, amorligr, ókátr, óteitr, sorgafullr, sorgfullr, fáglýjaðr, glýstamr, linhjartaðr, drjúghljóðr. *tristi modo* daprliga. *tristis valdè* úgntvistr. *non tristis* óhryggr, ótvistr. *cf contritus, cupidus, gemebundus, moestus, saucius, sollicitus, tacitus, timidus.*

Tristitia hrygð, hrellíng, óvili, úteitan, vangleði; *den.* hlátrbann, hlátrar bann. *tristitiâ adficere* hrella, hryggja, hryggva. *cf dolor, incommodum.*

Triticum hveiti.

Triumphans hróðigr. *cf illustris, inclytus.*

Trochlea volt.

Trucidare myrða.

Trudere hrekja, hrækja, hrinda, skjóta, skota, styðja. *qui trudit* þægir. *cf abiicere, coniicere, impellere, pellere, percutere, propellere, tundere.*

Truncare kvista, lima. *cf mutilare.*

Truncus bolr, draugr, stofn. *cf caudex, spectrum.*

Trutina -pundari.

Truttá (*piscis*) birtíngr, örriði.

Trux öndóttr.

Tu þú.

Tuba spánn. *cf assula.*

Tuber böllr, þúfa. *t. capitis* kúla. *t. funestum* banaþúfa. *t. fundamenti* undirkúla. *tuberibus pulcher* böllfagr.

Tuberculum hrufa.

Tuberosus ökkvinn.

Tubus lúðr. *cf capsus.*

Tudes (*ferraria*) sleggja.

Tueri geyma, halda, varða, verja, standa (fyrir e-u); horfa. *cf agnoscere, circum-*

dare, custodire, spectare, stare, tenere.

Tum svá, þá. *cf sic.*

Tumefacere svella. *qui tumefacit* svellir. *cf turgere.*

Tumescere svella, þróast. *cf turgere, crescere.*

Tumidus svellr, bólginn, þrútinn. *cf turgidus.*

Tumor þömb. *cf venter.*

Tumulare götva. *tumulatus* ílagiðr. *cf sepelire.*

Tumultuari svarra. *cf grassari.*

Tumultuatio braukun. *cf grassatio.*

Tumultuosus bráðr, gnýfenginn, hlymrækr, rómusamr. *cf streperus, turbulentus.*

Tumultus agi, glann, rósta, rugl, styrr, sullr, sveimr, hark, hreimr, svarmr, svarf, ös, þjarka, þrömmun, þröng, þrösun, órói, úrói; styrjöld; *plur.* þausnir, þraungvar. *sinè tumultu* svarflauss. *cf impetus, turba, strepitus.*

Tumulus dys, haugr, hrær, hreyr, reyrr, kumbl, kuml, hörgr, leiði, liði, kumbldys, heimisskógar *pl.*; draughús, hús moldbúa. *incola tumuli* haugbúi, moldbúi. *tectum tumuli* haugþak. *cf aedes, sepulcrum.*

Tunc v. tum.

Tundere hnika, klappa, knýja, styðja. *cf cudere, percutere, premere, quassare, trudere.*

Tunica dólpr, fáng, kyrtill, möttull, serkr, skyrta. *t. pellicea* héðinn. *t. annulata* hríngkofl. *t. muliebris* gjarða. *t. lanea* ullstakkr. *t. eximia* ítrserkr. *cf indusium, palla, pallium, toga.*

Turba flaumr, glaumr, ös, rugl, styrr, svarmr, þraung, þröng, órói, úrói. *turbae* agi, sveimr, þrömmun, styrjöld, friðbann, friðlæ, friðrof, friðslit. *cf grassatio, laetitia, sonus, strepitus, tumultus.*

Turbare raska. *cf perturbare, violare.*

Turbidus úfr.

Turbineus snarvinda.

Turbo svipr, roka, hviða, felligarðr, felliveðr. *cf motus.*

Turbulentus óstiltr, ústiltr, rómusamr. *cf ferox, immodestus, infestus, tumultuosus.*

Turdus (*avis*) þröstr.

Turgere svella, þróast. *dolore turgens* bölgróinn. *cf crescere, gliscere, tumescere.*

Turgidus svellr, sveldr, sollinn, þrúnginn, þrútinn. *t. tempestate* veðrsollinn. *turgidum reddere* svella. *qui turgidum reddit* svellir. *cf tumescere, tumidus.*

Turma flokkr. *cf caterva.*

Turpis fúll, ljótr, herfiligr, svartleitr, forljótr, meginljótr. *t. aspectû* hamljótr. *turpem facere* lýta. *cf abominandus, deformis, inhonestus, niger, dedecorare.*

18

Turpiter dátt, sómlaust, úframliga. *cf inhonestè, malè.*

Turris -turn. *t. excelsa* gnapturn, háturn.

Turtur (*avis*) túrtúr.

Tutela eiðr, hald, hlíf, verja, vera, vernd, vernaðr, hamíngja, hlífskjöldr, hlífiskjöldr. *qui tutelam praebet* skjólsamr. *cf auxilium, defensio, genius, iusiurandum, patrimonium, praesidium, protectio, velamentum.*

Tutor skýlir. *sinè tutore* verndarlauss. *cf protector.*

Tutus tryggr. *tutum* einsætt. *tutum esse* hlýða. *tutum praestare* tryggja. *cf fidus, integer, licitus.*

Tuus þinn, þín.

Tyr Týr. *denominativè* 1. *filius Odinis* son Óðins. 2. *nutritor lupi* (*Fenreris*) fóstri úlfs. 3. *Asa unimanus* einhendi Áss. 4. *numen pugnae* víga guð. *Epith.* einhendr.

Tyrannus kúgi, fólkmýgir, fólkstríðir, lögbrigðir, stríðir lofða.

U.

Uberrimus frugum alfjáfaðr.

Ubi er, hvar, hvars, hvor, þar, þars.

Ubicunque hvars, hvargi er.

Ubique allt, hvar, hvargi, hvarvetna, hvervetna, horvetna, (hvarliga).

Udus vàtr, aurigr, avrigr, úrigr. *cf madidus, humidus.*

Ulcisci hefna, erfa, reka *ulciscendi cupidus* hefnisamr. *cf pellere, possidere, vindicare.*

Uligo veita.

Ullus neinn.

Ullus (*Asa*) Ullr, Ulli; *den.* 1. *deus venationis* veiðiáss. 2. *filius Sivae* son Sifjar. 3. *privignus Thoris* stjúpr Þórs. 4. *deus* a) *clipei* skjaldaráss. b) *arcûs* áss boga. c) *sagittarum* áss örva. d) *xylosolearum* öndrúss, öndrjálkr.

Ulmus álmr.

Ulna alin, öln, ölun. *cf brachium, cubitus.*

Ulterius fram.

Ultimus efstr, hinnztr. *ultimò* á lesti, at lesti, til lykta. *cf extremus, finis, posterior, postremus, superior.*

Ultio hefnd, hefníng, minníng, lelaun *pl. ultionis cupidus* hefnisamr, heiptgjarn. *ultionis memor* heiptminnugr. *ultionem persequens* heiptrækinn. *ultio immanis* ofrhefnd. *cf memoria, vindicta.*

Ultor hefnir, hefnandi; úlfr. *cf filius, lupus.*

Ululare emja, æpa, gala, grenja, grína, ýla, þjóta. *cf canere, eiulare, fremere, ridere.*

Ulva rínsef. *cf iuncus.*

Unà ásamt, osamt. *cf simul.*

Unacum með, við, ásamt, osamt. *cf cum, simul.*

Uncia eyrir. *cf opes.*

Unctio smurníng. *cf ungere.*

Uncus krókr. *cf ancora, angulus, circulus, extremitas, finis, hamus.*

Unda alda, jalda, bára, bylgja, breki, dúfa, hefríng, hrönn, kólga, lá, unnr, uðr, auðr; bládúfa, glymrán, glymröst, hafbára, hranngarðr. *Denominationes.* A. *unâ voce compositâ.* 1. *filia maris* (*Ægeris*) marnipt. 2. *mons* a) *maris* sjágnípa, marfjöll *pl.* b) *cygni* svanfjöll *pl.* 3. *curriculum cygni* svanflaug. 4. *rheda aestûs* brimreið. 4. blóðughadda. 6. himinglæfa. B. *duobus verbis.* 1. *filia* a) *Ægeris* (*maris*) man Ægis; glymbrúðr hafs, *pl.* dætr Ægis, dætr Hlès, brúðir eylúðrs. b) *Ranae* dætr Ránar *pl.* 2. *sponsae Elderis* brúðir Eldis. 3. *soror undae* systir kólgu. 4. *terra, mons* a) *piratae* hlíð Meita. b) *navis* hlíð skipa, borg beita. c) *balaenae* rymfjall reyðar. d) *cygnorum* fjöll svana *pl.* e) *squalorum* fjöll amra, fjöll hamra *pl.* f) *cancrorum* fjöll humra. 5. *fremens globus* (*convexitas*) *balaenae* rumböllr reyðar. 6. *cumuli maris* hólar vöru. 7. *niveus cumulus* a) *maris* skaflar hlès. b) *piratae* fannir Heiða *pl.* c) *navis* fönn hrannvalar, fönn fjarðlinna. 8. *campi navium* þremir skipa. 9. brúðr hranna; *plur.* dúfur drafnar, snótir svanvengis. C. *tribus verbis.* 1. *montes navium* fjöll fyllar skíða. 2. *cubile navis* ból skipa hliðar. 3. *niveus cumulus navis* fönn Ata mars. 4. *rupes maris* hamrar Haka strandar. 5. *via marina* tröð Sölsa bekkjar. *unda ingens* meginbára. *unda in navem irruens* áfall. *undis fatiscens* lúbrostinn. *Epitheta undae* blár, brattr, hár, harðr, fölr, frekr, holr, strángr, svalr, þúngr dökkr, ísugr, súgandi, fallandi, brimsólginn, hreggsvalr, eldfaldinn, elreifr, háfaldaðr, háfaldr, háleitr, hreggblásinn, hrægsvalr, hrímfaxaðr, hríðfeldr, hvítfaldaðr, sólgáraðr, straumfylginn, sviðkaldr, sylghár, úrsvalr, úrþveginn, æstr hreggi. *Sonus:* dynja, þjóta, þylja. *cf mare.*

Undè hvaðan, þars.

Undecimus ellefti, ellepti, ellifti.

Undeviginti viri neyti.

Undique hvaðan, hvaðanæfa, á bæði borð.

Ungere græða, smyrja. *cf augere, unctio.*

Unguentum praestantissimum einsmurníng.

Unguis kló, nagl; *den.* ilstafn, ilþorn, dýnkrókr, árr ýfs. *u. anterior* framkló.

Ungula kleif, hófr, háfr, greip.

Unigenitus eingetinn.

Unimanus einhendr.

Unio áss, hess.

Unitas eining.

Unitus samheldr.

Universalis alþýðr.

Universus gerfallr, gervallr, gjörfallr, gjörvallr. *cf cunctus, omnis.*

Unoculus eineygr.

Unus einn, maðr. *cf aliquis, certus, homo, idem, praestitutus, quidam, solus.*

Urere bíta, brenna, steikja, svíða, sviðra. *uri* brenna. *cf adurere, assare, comburere, torrere.*

Urgere þraungva, þröngva, þreyngja, þrýngva, þreyta, knýja, leggja at, sverfa at. *qui urget* þraungvir, þreyngvir, þröngvir, þreyngvimeiðr, -spennir. *cf cogere, fatigare, iacere, limare, premere, trahere, vexare.*

Uria (avis) haftyrðill, langve.

Urina hland.

Urna spann. *cf vas.*

Ursa bera. *signum caeli* vagn.

Ursus björn, balti, bassi, bersi, blómir, blómr, bólmr, frekr, fress, glumr, mösmi, mosni, ríti, rítr, úfr, úlfr 1), vilnir, þrès, þrekr; bestíngr, ifjúngr 4), ysjúngr, ísólfr, blájaxl, breiðvegi, bræiðvægi, breiðuigi, elgviðnir, elviðnir, fetviðnir, híðbyggvir, hlæbarðr 1. 2), hlèbarðr, hræbarðr, ígultanni, jálfoðr 6), jálfuðr, jolfuðr, jórekr 3), jugtanni, jugtannr, örekr, vetrliði 5), veðrliði, vígtanni, vilskarpr, otr Ullar; (eikþirnir). *u. glacialis* hvítabjörn. *u. silvestris* viðbjörn. *catulus ursi* húnn. *pellis ursina* berfjall. *ursinâ saevitiâ* berharðr. *Epith.* blakfjallr, brunninrazi. (1. *lupus.* 2. *gigas.* 3. *pirata.* 4. *accipiter.* 5. *clipeus.* 6. *Odin*).

Urus ýri. *v. bos.*

Usitatus raró sjaldreyndr.

Ustulare sveiða, svíða. *ustulari* sviðna. *cf urere.*

Usura leiga, nytja.

Usurpatus raró sjaldreyndr.

Usus gagn, hald, nyt, nytja, þurft. *cf beneficium, commodum, fructus, instrumentum, officium, suppellex, victoria.*

Ut at, er, sem.

Utensile nauticum sæfáng.

Uter subst. kyllir. *u. aquâ repletus* glotkullir. *cf culeus, mantica, pera, saccus, scrotum.*

Uter hvàrr, hvaðarr.

Uterque hvàrr, hvàrtveggi, hvortveggi, hvaðartveggi; báðir *dual.*

Uti hlíta, neyta, njóta, nýta, ráða, verja. *qui utitur* neytir. *qui adsiduè utitur* þrjótr. *cf adhibere, frui, habere, satis.*

Utilis dyggr, góðr, hentr, hollr, neytr, nýtr, þarfr, þerfligr, allþarfr, nýtligr, nytsamligr, liðligr. *aequè u.* jafnþarfr. *perquam u.* margþarfr, þjóðnýtr. *u. civibus vel militibus* herþarfr. *utilem esse* duga. *cf almus, bonus, benignus, commodus, fortis, salutaris, similis, strenuus.*

Utilitas gagn, þörf, hald, hagr, hagnaðr. *cf commodum, opus.*

Utique þó.

Utrinque tveimmegin.

Utrum-an hvàrt-eðr.

Uva ber, aldinber. *cf bacca.*

Uxor beðja, brúðr, kvàn, kven, kvæn, kvon, man, mær, rúna, sæta, víf, beðvina, brúðfáng, eiginbrúðr, hústrú; *den.* gná línbeðjar, rán dýnu, nanna beðjar. *u. viri, ferro peremti* hæll. *uxorem ducere* kvænast. *plenè uxoratus* fullkvæni. *cf coniux, filia, materfamilias, matrimonium, puella, sponsa.*

V.

Vacca kýr, frenja, kolla, skirja. *Epith.* gullhyrnd.

Vacillare bila, gjögra, hrolla. *vacillans* haltr.

Vacillatio reiðíng. *cf iactatio.*

Vacuefacere eyða, hrjóða, hroða, rjóða, ryðja, rýma. *cf abiicere, deserere, iacere, mittere, spargere, vastare.*

Vacuus auðr, tómr.

Vadare, vadere vaða, ösla.

Vadum vað; stikleið. *vada* grunn. *cf brevia, fundus, imum.*

Vae vei.

Vafer flár, grár, kaldráðr, lægjarn, lómgeðr, lómhugaðr, orðslægr, lymsku drjúgr. *valdè v.* margbrugðinn. *cf astutus, canus, dolosus, subdolus.*

Vafritia lymska, grálcikr. *cf dolus, fraus, malitia.*

Vagari hvarfla, sveima. *cf circulare, deambulare, errare, ferri, volitare.*

Vagina skálpr, skíði, spónn, umgerð, umgjörð, slíðrbraut; *den.* fetilhams, híð slíðrbyðu *sine vaginâ* skíðlauss. *vaginâ eductus* slíðrdreginn, slíðrtog-

inn. *vaginâ tectus* sliðrdúkaðr. *cf cingulum.*

Vagus villr, hvarfúss, hverflyndr, víðförull; *subst.* skjáðr, skreja, skreyja. *cf fugax, ignavus, inconstans, timidus, errare.*

Valdè afar, æfar, avrar, ærit, fast, fíkjum, hála, harða, harðla, harla, heldr, helzti, heylsti, höllzti, hvast, kynjum, mjök, nóg, ofraðar, ríkt, stundar; til, undrum. *cf acriter, acutus, hora, magis, magnopere, mirus, perquam, satis, sedulò, vehementer.*

Valere afla, duga, orka, ráða, standast; *v. benè vel malè* vegna. *valens* baldinn, aflgóðr. *cf comparare, efficere, facere, habere, parare, pollere, stare, sufficere.*

Valetudo bona heilindi. *valetudinis restitutio* viðrlíf.

Valhalla Valhöll; *den. palatium etc. Odinis* salir Óðins *pl.*, salr Svafnis, salr Hárs, salr Svölnis, hús Fjölnis, höll Herjans, höll Viðris, þekja Gauts, gátt Gauts, dyr Háss, sigtóptir Hropts *pl.*, vinheimr Lopts vinar, (berg Sigtýs).

Validè ramliga. *cf fortiter.*

Validus ballr, ern, harðr, megn, máttigr, ramr, sterkr, þrúðugr, fastligr, ramligr, rammlegr, sterkligr, krapthár, kraptauðigr, meginrammr; *v. in pugnâ* gunnörðigr, gunnsterkr, styrbráðr, styrremmdr. *cf durus, efficax, firmus, fortis, potens, robustus.*

Valius (*Asa*) Vali, Áli; *den.* 1. *filius* a) *Odinis* son Óðins. b) *Rindae* son Rindar. 2. *frater Balderi* bróðir Baldrs. 3. *ultor Balderi* hefniáss Baldrs. 4. *inimicus Hödi* dólgr Haðar. 5. *privignus Friggae* stjúpr Friggjar.

Vallis dalr. *valles depressae* sökkdalir. *valles venenosae* eitrdalar.

Vaniloquentia skrök, skrökmál *pl.* *a vaniloquentiâ alienus* skröklauss. *cf mendacium.*

Vaniloquus skrökmálasamr; skrökberandi *subst.*

Vanitas fíflskapr, staðlausa. *cf ineptia.*

Vapor íma, -svæla. *v. fumi* reyksvæla. *vaporem emittere* rjúka. *cf fumus.*

Vappa dasi, gaurr, skauð, skuð, stortr. *cf deses, homuncio, nequam, stultus.*

Variare breyta. *qui variat* breytir. *cf gerere, mutare, via.*

Varius brigðr, stopall, ýmiss, margháttaðr, marglyndr. *cf inaequalis, diversus, mobilis, inconstans.*

Vas (*vasis*) byða, ker, plagg, sár, sægr, ságr, spann, staup, trog; *den.* kleppr löggvar. *v. ligneum* askr. *v. longum* slíðrbyða. *v. sputorium* hryðja. *v. mulsi poetici* Boðn, Són. *commissura fundi et laterum*

in vase lögg. *cf dolium, poculum, urna.*

Vasculum bolli, eski. *cf fraxinus.*

Vastare bregða, eyða, herja, hrjóða, rjóða, ryðja. *vastatus* auðr. *qui vastat* eyðir, hrjóðr, rjóðr, hroðr, óðr, úlfr; (-rúngnir). *cf delere, exstirpare, perdere, vacuefacere.*

Vastatio hroð, morð. *cf caedes, noxa.*

Vastus balladr, ómjór, slíðr. *cf amplus, vehemens.*

Vates spámaðr, (próphcti); *fem.* spákona.

Vaticinatio spádómr, spáleikr.

Vaticinium spá, spásaga. *cf divinatio, sonitus.*

Vecordia heimska. *cf stultitia.*

Vecors örvita. *cf vesanus.*

Vectigal afráð, afroð, landaurar *pl.* *cf tributum.*

Vectis vindáss.

Vector farþegi; vigg. *cf iumentum.*

Vectura far, farníng, (ögr). *vecturae negatio* farsynjun. *cf gressus.*

Vegetus horskr, röskr, lífligr, lífhvatr, snerilátr. *cf maturus, strenuus, vitalis, vivax.*

Vehemens barr, bráðr, breiðr, hvatr, hvass, æfr, fíkr, frekr, geystr, gildr, grimmr, megn, rammr, ramr, slíðr, strángr, svarr, þéttr, afkárr, afkárligr, erriligr, fastligr, geysiligr, gríðugligr, heiptugligr, ramligr, slíðrfengligr; fullsterkr, afkárlyndr, móðgjarn, slíðrhugaðr, máttugr. *cf acer, asper, atrox, avidus, crudelis, ferox, gravis, illustris, immitis, immodicus, insolens, saevus, tumultuosus, validus, vastus.*

Vehementer drjúgum, fíkjum, fasta, ríkt, svart, oz, æsiliga, æsila, æsla, geysla, geysta, fíkula, grimmliga, harðliga, harðla, harla, óðliga, slíðrliga, þverliga, ákafa, eirlaust, ólítt, raunfast, raunmjök, drjúghvast, af ríki. *cf citò, firmiter, fortiter, furiosè, immaniter, magnoperè, perquam, strenuè, valdè.*

Vehementia ærsl *pl.*, gráðr, grið, hríð; þjóst, þjóstr, ofstæki, sinngríð. *v. pugnae* styrvindr. *cf impetus, insolentia.*

Vehere ferja, flytja, vega. *vehi curru* aka. *qui vehit* reiðir, aki. *quae vehit* reið. *vehens equo* blakkriði, blakkríðandi. *cf ferre, traiicere, tollere.*

Vehiculum ök, vigg. *v. rotatum* hvelvagn. *cf vector, iumentum.*

Vel eða. *cf aut.*

Velamen, velamentum hulda, ript, ripti, skjól, váð. *v. capitis* skypill, sveigr, vimpill. *cf linteum, vestis, latebra, praesidium, tegmen.*

Velare fela, falda. *velata*

vetustâ calyptrâ aldinfalda. *cf condere.*

Velle vilja. *volens* ónauðigr.

Vellere reita, skafa. *cf lacerare, radere.*

Vellicare reita.

Velocitas fimi, fimni, finni. *cf agilitas, dexteritas.*

Velox fimr, frár, skotskr, snarr, stökkr, fimligr, snarligr, hraðfœrr, lèttfærr, bragðvíss, bragðmildr, alskjótr; snarlundaðr, snarlyndr. *v. in pugnâ* böðsnarr, gunnsnarr, vígsnarr, böðvarfljótr, böðvar hvatr, sigrþráðr. *cf acer, agilis, alacer, animus, celer, dexter, indoles, ingenium, promtus, pronus, strenuus.*

Velum dúkr, hörr, refill, segl, skaut, tjald, vàð, vefr; vefnistíngar *pl.; den.* ráskegg, ript vinda, skikkja byrjar, ítrserkr jastar, spjöll hefils *pl. pes veli* skaut. *velum sublatum antennis circumligare* hefla. *Epith.* byrkaldr, vindblásinn, breiðr, þrútinn. *velum faciei* lín. *cf aulaeum, linum, mappa, tapes.*

Veluti sem.

Vena æðr. *v. poetica* diktr.

Venalis falr. *non v.* ófalr.

Venari veiða, beiða, beita.

Venatio fáng.

Venator veiðiviti.

Vendere selja. *cf dare.*

Vendi Vindr. *V. orientales* Austrvindr.

Vendicus vindverskr.

Venefica vætr, vættr, vettr, völva, fordæða; galdra tól, víf gjörnínga. *cf saga.*

Veneficium lyfr *pl.*, vett, vit, vitt *pl.*, gjörníngar, gèrníngar *pl.*; fjölkyngi. *cf fascinatio, magia.*

Veneficus fjölkunnr, fjölkunnigr; *subst.* skratti. *cf incantator.*

Venenatus eitrblandinn, eitrfár, eitrfullr, eitrhvass, eitrligr, læblandinn.

Venenum eitr, læ-, *den.* drekka Völsúnga.

Venerari lúta (e-u), -tigna. *cf colere, inclinare.*

Venia leyfi, orlof, vàrkunn, vorkunn, vorkynn; *plur.* vinnur vàrkunnar. *cf ignoscentia, licentia.*

Venilia flæðr, flœðr.

Venire koma, kvàma. *cf accedere, adgredi, advenire, accidere, emergere, evenire, illabi, incidere, ingruere, oriri, subire, succedere, superare, supervenire, tangere, transire.*

Venter kviðr, magi, snúðr, þömb. *cf alvus, mutatio, stomachus, tumor.*

Ventosus vindsamr, vindugr, snarvinda.

Ventus vindr, byrr, el, farandi, gæ, gol, gèla, gæla, geiguðr, geysta, gjósta, gjóðr, glugg, glygg, gneggjuðr, gnegjuðr, gonsurr, gönsuðr, grandill, grindill, gráði, gustr, hlömmuðr, hlumuðr, hregg, regg, hret hríð, ríð, hviðuðr, kári, leiði,

ópir, opir, vavoðr, vönsuðr, vönsundr, vösundr, þeyr, þjótr. *Denominationes* 1. *filius Fornioti* sonr Fornjóts, burr Fornjóts, sefi Fornjóts. 2. *frater Ægeris* bróðir Ægis †. 3. *frater ignis* bróðir elds, bróðir Vidda †. 4. *noxa terrae* galli storðar, gandr storðar, grand grundar. 5. *noxa arborum* álmsorg †, limgarmr, bani viðar, brjótr viðar, hundr viðar, morð viðar, skaði viðar, vargr viðar, grand viðar, garmr fyris †, ángr fyris †, gandr selju, grand markar, læ klúngrs, skaði lindis, jötunn vandar. 6. *noxa veli* seglhundr, hundr segls, bani segls, brjótr segls, vargr segls, skaði segls, böl dúks. 7. *noxa funium* bani seglreiða, brjótr seglreiða, hundr seglreiða, skaði seglreiða, vargr seglreiða. 8. *lacerator maris* roði vágs. 9. *motor imbrium* hrærir hregna 10. *imbricitor* elreki, ælreki; ganrekr, ganrækr. 11. *cum strepitû ruens* dynfari, gnýfari, óhljóðr, óljóðr. *ventus stridens* brakvindr, glaumvindr, glymvindr. *v. movens* hrærivindr. *v. sereno aëre spirans* heiðvindr. *v. secundus* byrr, leiði, byrvindr, heitbyrr, sigrbyrr; óskabyrr. *v procellosus* hreggvindr, jelvindr. *furor venti* vindbýsn *pl.* *vento agitatus* hreggblásinn, hreggi blásinn, hreggi keyrðr, veðrblásinn, veðrlostinn, vindblásinn. *vento tumescens* veðrsollinn. *vento obnitens* skúrörðigr. *ventis expositus* hreggskár. *vento arefactus* vindþurr, vinþurr. *venti expers* hreggvana. *venti custos* hreggvörðr. *index venti* (*in apice mali*) veðrviti. *Epitheta venti* greypr, hvatr, skarpr, vàtr, þrútinn, beinn, andærr, fastligr, eirarvanr, elsnúinn, gjálfrundinn, steinóðr, svalbúinn. *de sonitu venti* þrymr; þjóta, þyrja. *cf aura, flatus, imber, procella, tempestas,* † = *ignis.*

Venustas (*per homoion.*) hilmir hólmleggjar. *cf color.*

Venustus fríðr, prúðr, góligr, hagligr, sjáligr, kurteisligr, kostfagr. *perquam v.* raunsjáligr, sannprúðr. *cf aptus, bonus, excellens, modestus, pulcher.*

Vepris klúngr, þyrnir, -þisl. *cf lignum, sentis.*

Ver vàr (vor).

Verax merkr.

Verberare berja, beysta, drepa; keyra, ljósta, slá. *cf agere, caedere, ferire, pulsare.*

Verberatio hlömmun.

Verbositas málskjálp, málskap. *cf garrulitas.*

Verbum orð, mál, skjal, spjall. *copia verborum* orðgnótt; orða malt. *de defectu verborum* orðfátt. *verba proferre* bregða orðum. *verba inter se commutare* bregðast orðum *nullis verbis adhibitis*

orðalaust. *cf colloquium, dictum, effatum, fama, iudicium, nuntius, sententia, sermo.*

Verè satt, sannliga, tállaust, at sönnu. *cf certò.*

Verecundia lítilæti. *cf modestia.*

Vergere vita; *de sole* drjúpa, drjópa, drúpa. *cf cadere, explorare, imminere, occidere, spectare.*

Verisimilis líkr, líkligr, glíkligr. *cf similis, utilis.*

Veritas vissa, sannr, saðr, sannleikr. *veritati convenienter* sannfróðliga. *cf aequitas, certum, ius.*

Vermiculus yrmlíngr.

Vermis maðkr, ormr.

Vernare ora, (vora).

Verò en.

Verrere strjúka, strykkva. *cf tergere.*

Verres börgr, garpr, rar, rãs, roðr, runi, dritroði, svíntanni, svíntarr, suinntar. *v. Freyi* Gullinbursti. *v. Freyjae* Hildisvíni. *cf aper, porcus.*

Versare hreifa. *versari* hvarfa, váfa, þruma, þrymja. *versare molam* draga steina, draga dólgs sjötul. *versatus* leikinn. *cf haerere, haesitare, movere.*

Versatio burðr, hvörf *pl. cf locus, motus.*

Versator sveipr.

Versificatio den. ölverk Ásar.

Versus vers, klausa, mærðar þáttr. *versûs facere* dikta. *versus intercalaris* stef. *versus intercalares interponere* stæla. *classis versuum intercalarium* stefjabálkr, stefjamel, stefjapartr. *cf carmen, clausula, disciplina, literae, poesis, sententia.*

Versutia sveipvísi, svipvísi.

Versutus liðskr. *perquam v.* stórbrögðóttr. *cf astutus.*

Vertebra vala.

Vertere hverfa, hverba, snúa, snúna, venda, vísa. *cf abscedere, accedere, accommodare, adire, admiscere, cedere, circumdare, circumire, commiscere, conferre, contorquere, convertere, desciscere, deserere, desinere, digredi, discedere, evanescere, evenire, ferri, flectere, ire, mori, obsequi, percurrere, perlabi, procedere, progredi, relinquere, reverti, sequi, torquere, volvere.*

Vertex hjassi; *den.* mænir hjarna.

Veru teinn. *cf ramus.*

Verum heldr. *cf magis.*

Verus sannr, saðr, skilmildr. *non v.* ósaðr. *cf aequus, iustus, rectus; falsus.*

Vervex fleygir.

Vesanus ærr, örvita, örviti. *cf demens, vecors.*

Vesci njóta. *cf adhibere, frui.*

Vespera aptan, kveld; síðaptan. *qui vesperâ circumit* kveldförull, kveldrunninn, síðförull.

Vesperascere kvelda, nátta, *cf pernoctare.*

Vespertilio leðrblaka.

Vester 1. *dual.* ykkarr. 2 *plur.* yðarr.

Vestiarium den. slæðu karmr.

Vestibulum önd, önn, forgarðr.

Vestigium spor, spjör, ferill, fótspor. *v. lividum* bláferill. *v. vim medicam habens* líknarspor. *cf via.*

(*Vestire* klæða). *vestitus* væðr.

Vestis dript, fat, færma, helfni, hjúpa, hjúpr, höfn, kilja, kylja, klæði, ript, ripti, rokkr, skallat, skarlat, vàð, voð, veipa, guðvefr, hjálmklæði, námdúkr, síðerni, (brimserkr). *v. muliebris* kvennváð. *v. hirsuta* loðdúkr. *vestes coloratae* litklæði. *nigris vestibus indutus* svartklæddr. *cf linteum, pannus, tegimentum, textile.*

Vestitus subst. görvar, götvar *pl. cf ornatus.*

Vetus forn, aldinn, öldinn.

Vetustas fyrnska. *vetustate obliterari* fyrnast. *cf magia.*

Vetustascens serò seinfyrndr.

Vetustus forn, aldinn, gamall, forngerr. *cf annosus, pervetustus, senex, vetus.*

Vexare drepa (e-u), há, hnika, kneyfa, nauða, pína, pynda, þjá, sverfa (at), hróðrskota, hróðskota. *cf caedere, cruciare, limare, premere, profligare, strepere urgere, servitus.*

Vexatio nauð, pína, sorg; stríðhríð. *cf cruciatus, dolor, necessitas, persecutio.*

Vexillum merki, gunnfáni; *plur.* ve, vje, vo. vefr Darraðar. *Epith.* gullinn, gyldr, ljóss, dýrligr, gullmarkaðr, gullsettr, veðrblásinn.

Via vegr, vigr, braut, brot, bryggja, ferill, gata, laut, leið, slóð, stígr, gángvegr. *v. splendida* glóstræti. *v. alta* hábraut. *v. sonora* hrynbraut, hrynleið, hrynslóð, rumleið, rymleið. *v. propinqua* náleið. *v. tenebrosa* niflvegr. *v. deserta* örtröð. *v. leti* helvegr. *v. fallax* glapstigr, læbraut. *v. perniciosa* gálgvegr. *v. periculosa* vílstígr. *v. intus ducens* innleið. *v. difficilis* meinfært. *v. litoralis* strandleið. *v. publica* farvegr, hervegr, þjóðtröð, vagnslóðgata. *v. brevissima* gagnvegr, gagnstigr. *v. salutis* líknarbraut. *v. deorum* goðvegr. *v. telluris pulveratae* moldvegr. *v. strata* stétt, stræti. *v. trita* tröð, truð. *viae monstratio* leiðarvísan, leiðsögn. *viam facere* breyta. *cf conventus, expeditio, gressus, iter, semita, stratum, vestigium.*

Viaticum verðr, virðr, nest, nesti, farnest, leiðarnesti, vegnest. *cf alimentum, esca, coena.*

Viator gángari, farandi. *cf ire.*

Vibrare brigða, bregða, ofrá, reisa, reiða, skjálga, vega, veifa, vinda. *vibrari* vâfa. *celeriter vibratus* snardreginn. *cf efferre, flectere, obliquare, haesitare, tollere, trahere.*

Vibratio svipr, veifan, víg. *v. mutua* samtog. *cf motus.*

Vibrator bendir, brigðir, hrærir, vimarr; -brigði, (bendíngr).

Vicennalis tvítugr.

Vicinus granni.

Vicis sinn, sinni. *cf momentum.*

Vicissim gegn, gögn, at móti.

Victima blót, smali, tafn. *cf hostia, pecus.*

Victor sigrir, sigrmagnaðr, valdari sigrs; sigrhöfendr *pl.*

Victoria gagn, sigr, vinníngr. *v. dolo parta* launsigr. *victoriae signum* sigrmerki. *victoriae felicitas* gagnsæli. *victoriae adsuetus* gagnsvanr. *victoriae cupidus* sigrfíkinn, sigrgjarn, sigrminnigr, sigrnenninn. *victoriae dator* sigrhöfundr. *victoriâ laetus* sigrglaðr. *victoriâ clarus* gagnprúðr. *victoriâ comparatus* sigrunninn. *de victoriâ desperans* sigrhnugginn. *victoriae tela* sigrvefr. *Epith.* hárr. *cf lucrum, salus, usus.*

Victoriosus gagnsæll, sigrhvatr, sigrmætr, sannhróðigr sigrbrands.

Victus ár, björg, fáng, verðr, virðr, væri. *cf viaticum.*

Vidar (*Asa*) Viðarr. *Denominationes* 1. *filius Odinis* son Óðins, mögr Sigföðr. 2. *hostis lupi Fenreris* dólgr Fenrisúlfs. 3. *possessor calcei ferrei* eigandi járnskóss. 4. *tacitus deus* þögli áss. 5. *incola fundi patrii* byggvi-áss föður tópta.

Videre vita, sjá, sjó, líta, kenna. *videri* þikja, þikkja, þykkja. *cf adparet, adspicere, animadvertere, audire, cavere, circumspicere, cognoscere, existimare, metuere, nosse, praevidere, prospicere, providere, respicere, sentire, spectare, timere.*

Vidua ekkja, hæll.

Vigere dafna, þróast. *cf adolescere, augere, crescere, florere.*

Vigil árvakr.

Vigilare vaka. (*vigilans* vakr).

Viginti tjogo, (tuttugu). *v. homines* drótt. *v. annorum* tvítugr.

Vigor magt, makt. *v. vitalis* fjör. *cf potestas.*

Vilis eligr, elegr, æligr. *cf pravus.*

Villa bær, býr, ból, garðr. *cf agger, domus.*

Villus ull. *cf lana.*

Vimen tág, taug, þinurr.

vimine tectus taugreptr. *cf ramus.*

Vincere. victus halloka. *vinci nescius* harðmúla. *cf rostrum.*

Vincire binda. *vinctus subst.* haptr *masc.*, hapta *fem.* *cf ligare.*

Vinculum band, -benda, bann, bast, besti, festr, fetill, fjötr, fjöturr, fjöt, hapt, hlekkr, lás, sími, taug, við, fasthaldr, haptbönd *pl.*, umband, nauð. *v. aureum* gullband., *v. streperum* glymfjöturr. *v. colli* hels, helsi, helsgerð. *v. bellicum* vígband. *v. lupi Fenrer* hræða. *cf catena, compes, fascia, funis, habena, laqueus, lorum, nervus, pactum, sera.*

Vindicare hefna, kenna, reka. *cf cognoscere, pellere, ulcisci.*

Vindicta hefnd, heipt, minning. *vindictae cupidus* heiptargjarn, heiptgjarn, heiptfíkinn. *vindictam persequens* heiptarnýtr. *in vindictam severus* heiptarstrángr. *in vindictam celer* heiptbráðr, heiptsnarr. *in vindictam facilis* heiptmildr *cf memoria, ultio.*

Vinum vín, minni; *den.* austr víngnoðar, galli strúgs, hreintjarnir horna *pl.* *vini confectio* víngerð. *vino plenus* vínhöfugr. *cf liquor, memoria, poculum, potus.*

Violare antigna, flá, granda, kosta, lesta, meiða, raska, rofna, saka, spilla. *qui violat* sakaðr, særir, sörir, spillir, vargr, lestir, -skemmir, -raskaðr. *qui magnâ vi violat* megingrönduðr. *violatus* sjúkr, grandaukinn, ángrlestr. *cf accusare, corrumpere, dirumpere, impendere, laedere, nocere, rumpere, turbare, vulnerare, defectus, pax, pellis.*

Violatio brigð, ofrof. *cf ruptio.*

Violenter harða, af ríki.

Violentia ríki, (svarf). *cf potestas.*

Violentus bitr, frekr. *cf acerbus, vehemens.*

Vipera naðra.

Vir maðr; álmr, beiðir, bragr, drengr, garpr, greppr, gumi, haukr, höldr, hreytir, karl, konr, lundr, mögr, rekkr, runnr, seggr, skati, sveinn, ýtir, þegn, þollr, þundr. *plur. tant.* beimar, bragnar, brjónar, fírar, firðar, fjorvar, fjörvar, framir, gotar, gotnar, gumnar, hörðar, kníar, serlar, skatnar, sörvar, syrvar; seta *coll.;* billíngr, gæðingr, mæringr, mildíngr, minníngr, öðlíngr, sælíngr, sjálíngr, snillíngr, spekíngr, birtíngar *pl.;* fitjúngr, skörúngr. afreksmaðr, drengmaðr, gæimaðr, gætimaðr, giptumaðr, ítrmaðr, kallmaðr, snyrtimaðr, spekimaðr, stertimaðr, vegsmaðr; afarmenni, göfugmenni, góðmenni, ítr-

menni, skrautmenni; geðvarðr, geðvörðr, gjöfláti, herðimeiðr, mannbaldr, sælkeri, snyrtidrengr.

Denominationes. I. *auri* (*argenti*, *cimelii*, *divitiarum*) A. *unâ voce compositâ* 1. *numen* auðbaldr, auðtýr, seimgautr, baugnjörðr, hríngþróttr, (esfreyr). 2. *arbor* auðlundr, auðölr, auðrunnr, auðviðr, seimlundr, seimþollr, hríngviðr, hríngþollr, menlundr. 3. *columen* auðstafr, seimstafr. 4. *petitor* hoddbeiðandi. 5. *cumulator* auðfinnandi, auðkveðjandi, auðkýfíngr, hoddfinnandi, málmsækir, seimþiggjandi, vellstærir, baugfergir, hríngheyjandi, menfergir. 6. *rector, possessor* auðkonr, auðmildíngr, auðskati, auðstjóri, gullkennir, gullskati, hoddgeymir, hoddmildíngr, hoddskati, baugnjótr, baugskati, hríngskati, hríngsnyrtir, hríngstýrir, menvörðr. 7. *consumtor*, *laesor* auðlestir, auðrýrir, fèsærandi, fèstríðir, gullskerðir, gullstríðir, hoddglötuðr, hoddlestir, höddlestir, hoddstríðandi, hoddvönuðr, seimskerðir, seimþreytir, seimþverrir, málmrýrir, vellmeiðir, vellrýrir, vellvönuðr, bauglestandi, bauglestir, baugskerðandi, baugskerðir, hrínglestir, hríngskemmir, hríngstríðandi, hríngstríðir, hríngtælir, hríngþverrir, menbrennir; menglötuðr, menmyrðir, menrýrandi, menrýrir, menskerðir, menstríðir, menþverrir. 8. *fractor* auðbrjótr, auðbroti, gullbrjótr, gullbroti, hoddbrjótr, vellbrjóti, vellbrjótr, vellbroti, seimbrjótr, baugbroti, hríngbrjótr, hríngbroti, menbrjótandi, menbrjótr, menbroti. 9. *sparsor*, *dator* auðbjóðr, auðgefandi, auðgildandi, auðgildir, auðgjafi, auðmiðlandi, auðhnykkjandi, auðsendir, auðskiptir, auðskýfandi, auðslöngvir, auðstefnir, auðsvarpandi, auðvarpaðr, auðveitir, gullmiðlandi, gullsendir, gullskýfir, gullsviptir, gullvörpuðr, hoddlógandi, hoddsendir, hoddspennir, hoddstiklandi, hoddsveigir, hoddsviptir, hoddveitir, seimgildir, seimhrjóðandi, vellbjóðr, baughnykkjandi, baugsendir, baugskyndir, baugstökkvir, hríngbjóðr, hríngdrifi, hríngdrífr, hrínghrærytandi, hríngmiðlandi, hríngvarpaðr, menstiklir. B. *duobus verbis* 1. *numen* baldr auðs, baldr baugs, baldr hríngs, börr auðs, byrr sima, móði verglóðar, móði merkiskins, njörðr auðar, hyrnjörðr hóps, týr bauga, ullr ormláðs, þrórr ormlands, funrögni fens, döggfreyr draupnis, árr auðs. 2. *arbor* viðr seima, viðr hnossa, viðr unnfors, sómviðir seima *pl.*, eldviðr öldu, lautviðr linnz, armviðr fannar, þollr gulls, þollr seims, þollr seima, þollr auðar, hlunnr auðar, meiðr hríngs, meiðr mens, hyrmeiðr haugstèttar, lundr

auðar, lundr linnvengis, lundr leggfjöturs, runnr liðfasta, runnr fjarðloga, runnr ránsíma, runnr unnsólar, runnr menja, furrunnr fylla, blikruðr ægis, börr auðs, börr seims, börvar baugs *pl.*, þorn auðar, álmr hríngs, stofn stèttlhríngs. 3. *columen* völr seima, stafr stèttlhríngs, leynstafir löðhyrs *pl.* 4. *politor* skreytir hyrfors, snyrtir bauga, logfágandi lægis, fægirjóðr bauga. 5. *petitor* beiðir auðar, beiðir hodda, beiðir heiðgráðs, beiðir ormstalls, eldbeiðir ár, elsbeiðir ár, logbeiðir lýteigs, beiðiþrór armlinns, æskiþrórr unnröðla, þrámeiðr auðar. 6. *cumulator* tínir bauga, tínandi auðs, hlæðir hodda, hlæðiruðr ofuss, hlæðiruðr álfuss, hirðiáss hafleygjar, hirðir hrínga, stæriaskr ránsíks, sækitífar hríngs *pl.*, umnýsandi árkyndils, verkendr seims *pl.*; (gnýfeti geitis). 7. *rector, possessor* njótr auðar, njótr hodda, vörðr málma, stígverjandi frons, gætir gullhríngs, geymir gullhrínga, hyrgeymir haukborðs, hafgeymir hyrs, greppr glóðeims, gramr ormbekks, óðaldraugr baugs, hirðidraugr seims, stjóri hríngs, stýrir mundjökuls, höldr nílsanda. 8. *aestimator* kennir auðar, kennir kafsunnu, sólkannaðr sunda, metandi bógsvells, virðar hríngs *pl.* 9. *terror* ótti gulls, ótti ormvengis, skelfir auðar. 10. *osor, inimicus* hati ormláðs, hati ormsetrs, hötuðr ormbóls, hötuðr ormtorgs, hötuðr varbáls, sökkvir sundeims, lundýgr linnbeðs. 11. *consumtor, laesor* auðr auðs, auðr hrínga, eyðir armglóðar, eyðir armlinns, eyðir unnglóða, eyðir vells, látreyðandi linns, rýrir málma, rýrir brimlogs, rýrir rínfura, rýrir seima, blikrýrandi báru, blikrýrir bjórs, æskirýrir auðs, sólrýrandi svanfoldar, skerðir seims, skerðir hodda, skerðir málma, blikskerðir sverða, eldskerðir álsferðar, ellskerðandi brims, friðskerðir hrínga, furskerðandi fjarðar, furskerðir hjörva, hyrskerðandi arms, fergir málma, stríðir málma, stríðir hodda, stríðir hrínga, blikstríðandi báru, hyrstríðir lægis, lestir vella, lestir menja, furlestir fleygarðs, fyrrlestir valklifa, hyrlestir báru, meiðir mundar, meiðir bauga, eldmeiðir ángrs, þverrir málma, þverrir hodda, þverrir brimröðuls, látrþverrandi eingilúru, særir auðs, særir seims, særir setlinna, sneiðir seima, snøþir seima, týnir tjorrínar, bliktýnir sunds, sveigir snákhauðrs, hyrsveigir hafs, brigðir hrannelds, furbrigðir hlès, fættir menja, galli grjótölnis, glötuðr hrannbáls, eldgrennir unnar, lægir linnsetrs, lýtir liðbands, mýgir auðs, návaldr snákranns,

hrannrjótr hyrjar, spillir bauga, logstýfir vánar, sviptir auðar, töpuðr naðrbíngs, úgræðir armgrjóts, vegandi hadds, hyrtælendr fjarða *pl.* 12. *fractor* brjótr auðs, brjótr gulls, brjótandi gulls, brjótr hodda, brjótr hnossa, brjótr bauga, brjótandi bauga, eldbroti lagar, eldbroti unnar, hyrbrjótr geima, hyrbrjótr hranna, láðbrjótr linns, logbrjótandi lóns, örbrjótr auðar. 13. *sparsor, dator* deilir gulls, deilir bauga, ýtir auðar, ýtir armlinns, ýtir sæfuna, greiðir vells, greiðir gjálfrdags, greiðir gjálfrbrands, stökkvi hodda, stökkvir hodda, stökkvir strandloga, stökkvir menja, eldstökkr hafs, fleinstökkvandi fura, slaungvir seima, slaungvir hríngs, hraðslaungvir hrínga, hyrslöngvir hvalranna, sendir seima, fursendir haukstorða, hyrsendir húna, hyrsendir vágs, hreytir hodda, hreytir hrínga, hreytir handfurs, sundrhreytir silfra, veitir ósneista, eldveitir öldu, bjóðr stórgjafa, bjóðr hrammþvita, bodi ormstalls, býtir gulls, skiptir auðar, skiptir seima, bristir hodda, hrystir brínga, stiklir seima, stiklir mens, framstiklir auðar, fleygjendr alinleygjar *pl.*, fleyginjörðr fjarðelds, gjöfláti seims, gjöfláti hnossa, láðgefendr linns *pl.*, logreifir handa, lögreifendr lýs *pl.*, hneytir seima, neitir vella, hnykkilundr handbáls, reiðir auðs, rennir bauga, hraði hríngs, ræsir baughvers, rèttir seims, hnigbaldr baugs, hrönduðr armbranda, logskundaðr lindar, uppirunnr unnelds, armgóðr orms, veitir pella, (deilir dögla, gnýskuti geitis). C. *tribus verbis.* 1. *numen* áss lófa elda, áss orms landa, áss óss vita, baldr hranna brennu, baldr víðis funa, freyr iðja dóms, freyr linna foldar, freyr mundar fura, gautar skers góins *pl.*, gautar landa grafþveings *pl.*, njörðr ítrleygs svanbíngs, njörðr snáka stígs, sigfreyr sauðnis vara, týr báru leygjar, týr fasta farlands, týr handleggjar branda, ullr ölna grjóts, yggr góins vallar, finnr setbergs linna. 2. *arbor* askr lagar mána, börvar glæðis glóða *pl.*, elrir óss glóða, hlynr mundar grjóts, hlynr hyrjar handa, hlynr handar svella, hoggr vita hugtorgs, lundr gjálfrs elds, meiðr flæðar báls, meiðr ells hranna, meiðr fýris móðu, meiðr otrs dýnu, dúnmeiðr dælar seiðs, sólmeiðr skipa leiðar, meiðr spannar jökuls, runnr elds drafnar, runnr sunnu mars, runnr eisu Ránar, eldruðr ölna foldar, viðr elfar bála, þollr lagar mána, þollr víðiss glóða, fyrþollr seiðs Fjölnis, (meiðr seiðs gramnis III A 3 b). 3. *politor* fægir elds ósa, eldir

vers elda. 4. *petitor* beiðir bjartglóða flóðs, beiðir bylgju logs, beiðir orðs fjallgestils, beiðir brennu sjós, beiðandi móins leiðar. 5. *cumulator* sækir síks glóða, skapaðr rambliks gnaphjarls, sverrir sólar sægs, forðar elds reifa *pl.* 6. *rector*, *possessor* hyrbíðendr humra bíngs *pl.*, fagnandi jötuns sagna, gætir eims gjallar, gætir ílegu naðra, gætir vallar hrínga, fyrrleynir foldar fjötra, Jognárúþgar Leifa brautar *pl.*, njótar glóstrætis naðrs *pl.*, öðlíngr orms álnar, rækjandi fróns linns, stýrir fýris hafnar, valdandi láðs lýbrautar, verr glóðar síks, verr sunnu sunda, vörðr leygs lægis. 7. *aestimator* virðandi liðar skerja. 8. *osor*, *inimicus* dólgr draupnis niðja, hati ægis báls, hati elds ýsetrs, hati vengis vallbaugs, leyghati hauka fróns, sökkvir línar sólar, sökkvir sólar straums. 9. *consumtor*, *lacsor* eyðir hyrjar dúfu, eyðir ermvángs branda, eyðir ítrbóla dalreyðar, eyðir ölungrundar eitrs, eyðir orma leiðar, eyðir orma setra, eyðir svafnis bryggju, eyðir unnar glóða, eyðendr fjarðar dags *pl.* eyðirunnr ima hljóðs, sviptandi svafnis látrs, sviptilundr logs rínar, rýrandi sunnu kafs, rýrandi fýris kafs, tínglrýrandi túngla örveðrs, þverrir hyrjar haukstrandar, látrþverrandi engjar lýra, láðþverrandi engjar lýru, myrðir móins jarðar, morðvenjandi Fenju meldrar, friðrofi lagar ells, friðrofi ljóselds lagar, hrjóðr móins storðar, lestir fleyvángs fura, særir sunda báls, blikmeiðandi láðs bauga, hneigir unnar bliks, þrjótr mörnar vita, eldskerðir seiðs hrynleiðar, sveigandi látrs linns, töpuðr bíngs naðrs, galli ölna grjóts. 10. *fractor* brjótr báru bliks, brjótr sægs sindrs, hyrbrjótr hauka strætis, örðbrjótr jarðar höslu. 11. *sparsor*, *dator* ýtir fofnis fitjar, ýtir elds löðar, ýtir orms reitar, ýtir orms vallar, ýtir elds rínar, ýtendr urðhængs jarðar *pl.*, stökkvir garðvita grundar, stökkvir hyrjar flóðs, eldstökkr skeiðs skautborðs, slaungvir sólar sandheims, slöngvir snáka vángs, slaungvir vánar dags, slöngvir slúngins gulls, sendir eims bylgju, sendir sævar báls, sendir víka elds, glaðsendir handa hrauns, hreytir handar grjóts, hreytir hrínga hyrflæðar, hreytendr góins stéttar *pl.*, veitir vimrar elda, veitandi góins leita, boði vengis grafþvengs, boði vers elda, eldboði Ata stéttar, æskibjóðr furs valstafns, fleygiárr fræníngs fura, fleygiþollr branda niðar, hendir öldu loga, hendir fjarðar loga, býtir ofnis láðar, flýtir flæðar elds, hristir

handar fasta, innendr áls dagræfrs *pl.*, lyptimeiðr láðs linns, lyptimóði farms leggjar, örvífill eyvita drafnar, rjótr hyrjar handar, vettir dags báru. D. *quatuor verbis.* 1. *numen* baldr leiptra stafna jarðar, börr ljósheims fjarðölna lýngs, gautr hrönvengis mens grundar, gautr leiðar foldar humra, gautr láðs fróns laxa, njörðr garða grundar seilar, árr elds hauka klifs, ærir elds háklifs hauka *pl.* 2. *arbor* runnr dýrloga bekkjar hlunns, vegrunnr elds vegs varðelgs, viðr leiptra ægis grundar, þollr látrs linns blóða. 3. *columen* ógnar stafr tanna Hallinskíða. 4. *rector, possessor* gætir sætis gljúfra fösla, hirðinjótr hauka ness drífu, græðandi geisla girðis gnýjarðar. 5. *aestimator* virðandi ildis þrumu girðis. 6. *consumtor, laesor* eyðir máls hella mildíngs, hliðrækjandi galdrs heiðar jöfra, lýtandi branda ifla folds, týnir fasta vala strætis, týnir tandra vala strætis, þverrir elds hrynslóðar vögnu, stríðandi látrs hrokkinseiðs lýngs. 7. *sparsor, dator* deilir hlátrs hellis gauta, boði elds úthauðrs knarar, ýtir eldbands þrumu sanda, stiklandi lautar bestíngja gljúfrstrætis, stökkvir elda ölna skeiðs, rafkastandi svalteigar viðblinda galtar, veitandi eisu umgirðis jarðar, hristir mjallar hadds hallar, þægir undinna landa linns. E. *quinque verbis.* 1. *minister* árr hrynbeðs áls fjörgynjar steðja. 2. *consumtor* eyðir lýsibliks lands skevaðar branda, eyðandi barðs reyðar Svölnis beðju.

II. *pugnae* A. *unâ voce compositâ* 1. *numen* vígáss, vígálfr, rógálfr, morðálfr, brakröguir, dólgrögnir, fólkrögnir, gunnfreyr, gunnviðor, gunnviðurr, herbaldr, hergautr, hernjörðr, hjaldviðurr, hjaldrtýr, hildibörr, signjörðr, vígnjörðr; *plur.* sigtífar, sigtívar. 2. *arbor* dólgviðr, hjaldviðr, sigviðr, sigrviðr, styrviðr, sverðdynviðr, fólkrunnr, morðrunnr, mótrunnr, sigrunnr, vígrunnr, ímunlundr, styrlundr, víglundr, þrimlundr, þrymlundr, þrymlyndr, fólkmeiðr, hildimeiðr, sigreynir, sigrreynir, rógapaldr, gnýþollr, sigrþollr, sóknheggr, víghlynr. 3. *auctor, incitator* böðgæðir, böðkennir, böðsækir, böðsterkir, böðstyrkir, böðsvellandi, dólgstærandi, dólgstýrandi, dólgstríðir, fólkherðir, fólkhvötuðr, fólksveimaðr, fólkþeysandi, gnývörðr, gunnhættir, gunnhvati, gunnörir, gunnæríngr, gunnorúngar *pl.*, gunnstærandi, gunnstærir, gunnveitir, gunnþeysandi, hildinjótr, hjaldrmagnaðr, hjaldrmögnoðr, hjaldrremmir, hjaldrvitjaðr, morðeggjandi, morðflýtir, morðkennir, morðremmandi, morðstorir, ógnbandaðr, ógnbeiðir, ógnflýtir, ógnherðir, ógnstærir, ógnsvellir, ógnvaldr; rógherð-

andi, róghnykkjandi, rógmiklaðr, rógsækir, rógsvellir, sigdeilir, sigrgæðir, sigrmagnaðr, sókndeilandi, sókndeilir, sóknefnandi, sókngæðir, sóknherðir, sóknstærir, sökreynir, sökspennir, styrbendir, svei̍mþreytir, vígframaðr, vígfrömuðr, vígmiðlúngr, vígniðjongr, vígrækjandi, vígsgæðandi, vígsvaldandi. B. *duobus verbis*. 1. *numen* áss hildar, áss járnraddar, álfr sóknar, álfr valmeyjar, baldr þínga, baldr brynþíngs, börr hjörþíngs, freyr víga, gautr rimmu, gautr geirþíngs, móði málmrógs, hjörmóði hríðar, njörðr göndlar, njörðr hjaldrs, njörðr hjörregns, njörðr hlakkar, njörðr naddregns, njörðr sóknar, njörðr víga, braknjörðr odda, svipnjörðr sverða, svipnjörðúngar sverða *pl.*, þrymnjörðr fleina, sannjörðúngar sennu *pl.*, reginn skjaldvers, reginn sverðleiks, garðrögnir geirrásar (III B 2 a), þrymrögnir vígelds, þrymregin þremja *pl.*, týr böðvar, týr hristar, uggr sóknar, ullr egghríðar, ullr eggveðrs, ullr oddsennu, hríðullr hrotta, yggr rimmu, yggr sóknar, gnýþróttr dróttar, árr oddbragðs, hjaldviðurr haffaxa. 2. *arbor* álmr eggþíngs, þíngálmr fetilstínga, apaldr brynþíngs, askr rimmu, elbörvar stáls *pl.*, draugr örlygis, eldraugr atgeira, þrymdraugr hríngs, heggr gunnþíngs, heggr hjörraddar, hlynr hristar, hlynr málmdyns, þínghlynr Þróttar, lundr gunnar, lundr ógnar, meiðr geirþíngs, meiðr hríngmóts, meiðr málmhríðar, meiðr málmþíngs, meiðr rimmu, runnr gunnar, runnr hlakkar, runnr mistar, fólkrunnr ránar, svipruunr undlinns, mótrunnr spjóta, hjaldruðr hjálma, hjaldruðr skjalda, rumrunnr randels, stofn hlakkar, viðr hjálmdrífu, viðr mistar, viðr oddflaums, viðr örmóts, viðir sökkva *pl.*, dynviðr málma, dynviðr ofs, elviðr Högna, gnýviðr hjálms, hljómviðr darra, hreggviðr hjörva, þíngviðr þramskýs, þrymviðr þremja, þollr jöru, þollr sverðels, elþollr Jálfaðs, elþollr jálmveðrs. 3. *columen* stafr fleindöggvar, stafr geirleiks, stafr hjálmraddar, stafr oddregns, stafr valfreyju, stafr þropregns, gnýstafr hjörva, ostafr hjörveðrs, veðrstafr Viðris, veðrbaglar Hamdis *pl.* 4. *auctor, incitator* bæðir brynhríðar, beiðir barðels, beiðir brynþíngs, bjóðr brynþíngs, boði brynþíngs, boði eggþíngs, boði fleinþíngs, boði hjörgráðs, boði naddveðrs, boði naðels, boði oddrógs, boði stálregns, byrbeiðir brands, dynbeiðr hlakkar, elbjóðr hrotta, elboði göndlar, elboði Harbarðs, gnýbjóðr geira, haldboði hildar, hljómboði darra, hreggbjóðr randa, hreggboði hjörva, regnbjóðr oddskýs, sannelboði sums, veðrbjóðandi

geira, veðrboði göndlar, veðrboði víggarðs, deilir styrjar, hríðeflandi hjörva, móteflandi spjóta, veðreggjandi víggarðs, fægir jöru, frömuðr hjaldrels, frömuðr hjörels, gæðandi vígs, gæðir geirþíngs, gæðir geirríðar, gildir valþögnar, hríðgervandi hjörva, rumgæðir randa, veðrgæðir ímunborðs, herðir gunnar, herðir hjálmþrimu, herðir hjörþeys, hættir hergarða, höfuðr gunnar, höfuðr sverðels, hvati hjörleiks, hvatjendr oddregns *pl.*, hvotaðr hildar, hvötuðr eggleiks, hvötuðr málmþíngs, hvessir hildar, hvessir ógnar, elherðandi Ála, elherðandi Gríms, elherðandi Ullar, glaumherðandi sverða, elherðir gerða, elherðir randa, elhvetjandi hildar, elhvötuðr göndlar, kennir málmþíngs, kennir styrjar, morðkannaðr manna, glannkennandi gunnar, mótkennandi mistar, svipkennir njóts, þrymkennir skjaldreyrs, magnandi morðs, hjaldrmagnaðr skjaldar, mætir oddbrags, mætir víga, gnýmiklandi geira, hreggmiðjúngr heiðiss, leikmiðjúngr Þriðja, hríngmiðlandi hljóms, njótr naddhríðar, nærir naddskúrar, þíngnorúngar brynflagða *pl.*, rækir þrymu, liðrækjandi hjálmraunar, hríðremmir hjörs, remmitýr rógleiks, snarreki gunnar, skyndir styrjar, snerpir hlakkar, stærir hjaldrs, stærir styrs, stýrir hildar, stýrir hjaldrs, stýrir hjörþíngs, stýrir rómu, svellir ímu, elskyndir unda, hraðskyndir gunnar, rymskyndir randa, elstærir Yggs, glymstærir geirs, gnýstærir geira, gnýstærandi Grímnis, gnýstýrir geirs, leikstærir laufa, veðrsmiðr Viðurs, elsveigir skjaldlinns, elsvellandi Yggjar, gnýsvellandi hjálmángrs, valdi styrjar, valdr rómu, valdr víga, valdr vígstorma, völundr rómu, vörðr fleinþíngs, hljómvättandi hrælinns, meinvinnandi Ýngvifreys, mótvaldr mækis, þreytir böðvar, æsirunnr eggþeys, æskimeiðr hjörþíngs, æskiruðr örveðrs, þreyngvimeiðr gunnar. C. *tribus verbis.* 1. *numen* áss meginþínga byrðíngs, áss Fróða hríðar, æsir odda gnýs *pl.*, baldr Bölverks þínga, þíngbaldr skjaldar linna, freyr galdrs Gauts, freyr byrjar Héðins, elfreyr Ullar kjöla, galdrfreyr Sigars tjalda, glyggfreyr göndlar veggjar, jálmfreyr odda leiknar, gautr stála skúrar, gautr gnýþíngs geirróta, gautr saxa fox, gautr rimmu hángatýs, gautr herja flaums, hlórriði geira garðs, móði málma galdrs, njörðr hjálma hríðar, njörðr glymhríðar borða, dynnjörðr húna Limafjarðar, hlymnjörðr hurða Hagbarða, hreggnjörðr hildar veggs, ullr randa þrymu, þundr randa þeys, gnýþróttr göndlar þíngs. 2. *arbor* álmr dyn-

skúrar málma, askr Hárs drífu, hælibörvar hljóms skjóma *pl.*, draugr els atgeira, eldraugr Ála galtar, gervidraugr els Ekkils, lundr styrjar hræskóðs, meiðr Kjalars rimmu, meiðr málma snerru, runnr garða göndlar, elrunnr eisu álmdrosar, mótrunnr Hèðins snótar, mótröðr heimþíngaðar hánga, sviprunnr sverðs sennu, viðr bálregns hjaldrs, viðr Högna meyjar, viðr els rítar, viðr harðels Hramma, gnýviðr göndlar skýs, þollr háraddar hríngs, þollr seiðs Fjölnis. 3. *columen* bagall flugraddar fleins, hnigstafr hjörva dóms, veðrstafr vandar Viðris, veðrstafr vandils Viðris. 4. *auctor, incitator* margaukandi mækis mót, beiðandi brodda hríðar, bellendr laufa veðrs *pl.*, boði skjaldar els, hríðboði hranna elgs, hreggboði nadda borðs, veðreggjandi vìggjar veggs, veðreggjandi víggarðs ama, þíngeggjandi Þundar skýja, flýtir flokka sennu, elfestir Ála serkjar, gæðir þrimu hræsíks, gæðir odda regns, rymgæðir valslaungu bríkar, gildir Yggs hjaldrs, hlymgildir handar nafs, herðibaldr veðrbliks valköstu, herðandi þrymu sverða, herðandi els Ullar, leikherðandi Yms ljóma, herðir harðela Haddíngs, herðir odda skúrar, horfir lögðis hljóms, hvatendr glyggs blóðíss *pl.*, veðrheyjandi gefnar valgrindar, innir nadda rógs, kennir oddar frosts, svipknýjandi hildar garðs, hlymmildíngr handar vafs, leikmiðjúngar logs Þriðja *pl.*, nærir rifjúnga ságu, elnárúngar gims hlífar *pl.*, njótr vinds benloga, hlymnarfi flagðs hlífar, gángnýstir geira veðrs, reynir darra driptu, rækjandi reggs hjarar, rökkvir regns fals, böðsækir flæðar bríka, skyndir branda storms, stjóri geira dunu, glymstærir geira glyggs, gnýstærandi kjalar slóða, hagstærir hjálma þíngs, hljómstærandi hrotta ferðar, þrymsvellir sárjökuls geima, sækitívar Svölnis garðs (III B 3 c), valdr hreims bláserkjar, valdr vinnz skjaldar, varðandi regns geira, virðandi vàpnglyms Finna, gnývirðir gönnla stígs, vekjandi vàpna sennu, vinnendr Viðris bálka *pl.*, þröngvir þíngs Vafaðar, (báglundr flugraddar fleins). D. *quatuor verbis*. 1. *numen* þróttr glyggs þvergarða gunnranns (III B 4 a), freyr jálmrs odda leiknar. 2. *arbor* runnr rammglyggs rómu linns. 3. *auctor, incitator* greiðandi gnýs göndlar serks, miðjúngr galdrs Geitis rastar, magnandi mótröðuls vagna grímnis, herðimeiðr hríðar Viðris mána, svipskorðandi seiðs fleina skúrar. E. *quinque verbis*. 1. *arbor* börr leygs götu ginnvita gráps. 2. *auctor* miðjúngr skjaldar galdrs Geitis rastar,

dynbeiðir stafns flet hlakkar hrafns.

III. *denominatur ab armis* A. *a gladio vel hastâ* 1. *unâ voce compositâ* a) *numen* sverðálfr, sverðfreyr, málmgautr, sverðgautr, brandnjörðr, hjörnjörðr, fleinbörr, fleinmóði, naddfreyr, geirnjörðr, geirmímir, stálægir, stálygir. b) *arbor* eggviðr, eldviðr, sverðviðr, stálviðr, sárklúngrviðr, hjörlundr, ísarnmeiðr, hjörmeiðr, hjörrunnr, málmrunnr, sverðrunnr, eskiaskr, fleinlundr, fleinþollr, geirviðr, oddrunnr, spjótrunnr. c) *columen* fólkstafr. d) *politor* fleinhvessandi, geirhvessandi, stálhvötuðr. e) *tinctor* eggrjóðandi, málmrjóðr, sverðrjóðr, egglituðr, broddrjóðr, fleinrjóðr, oddrjóðr. f) *vibrator, missor* branddrífr, hjördrífr, fólkbeitir, naðristir, broddspennir, fleinsýnandi, fleinvarpaðr, fleinstýrir, naddveitir, oddherðir, oddneytir, oddstiklandi. g) *laesor* egghroðr, fleinrýrir, oddstríðir, vannbaugskaði. 2. *duobus verbis.* a) *numen* goð sverða, áss ísarns, áss fetilstínga, áss meginhrínga, baldr atgeirs, baldr bensíks, baldr fetilstínga, baldr hjarar, hyrbaldr skjalda, börr gunnelda, freyr fólkskíðs, freyr stála, gautr gunnbliks, gautr gunnelds, höðr heinlands, njörðr nadda, njörðr nættíngs, málmóðinn hjalta, reginn slíðráls, ullr benloga, ullr ímunlauks, ullr skerðíngs, ullr undleygjar, ullr undlinns, vavaðr gúngnis, ve vægja, týr tjörva, þundr hjarar, þundr þorna, þornþyndr þrymu. b) *arbor* börr fleina, börr gunnelda, börr hjörva, draugr brímis, draugr hjarar, draugr hjörs, bendraugr hyrs, bendraugr hjörs, fjorr hjarar, hlynr peitu, lundr hjarar, lundr hjörs, lundr laufa, lundr málma, lundr stála, meiðr hrotta, meiðr morðbáls, meiðr morðheggs, meiðr morðteins, meiðr stála, elmeiðr fetilþélar, runnr elda, runnr gunnelds, runnr leggbita, runnr málma, runnr randlinns, hyrrunnr gunnar, lögrunnr sárs, sviprunnr undlinns, viðr brynskíðs, viðr fólkhömlu, viðr hækíngs, viðr kalldyrs, viðr nadda, viðr sárelds, furviðr fleygarðs, tyrr fleina, þollr heinflets, þollr atgeirs, þollr fleina, askþollr Ullar, þorn þorna, siglur naglfara *pl.* c) *columen* stafr hjörva, stafr unnlinns, stafr vígnaðrs. d) *possessor, petitor* æskimeiðr hjaldrskíðs, æskinjörðr undlinns, beiðir benhlunns, beiðir hneitis, geymiárr geirs, geymirunnr gunnelds, gætigautr geira, hirðir hjörva, hljótendr sverðs *pl.*, liðrækjandi hjálmraunar, njótr geira, njótr stála, rækilundr randfárs, sækir geira, sækir leygs, sækir sárvita, sækir sárþislar, sækinjörðr sverða, sækitífar hríngs *pl.*, valdr fleins, valdr stála,

valfinnandi linna. e) *politor* gnýandi stála, hvessimeiðr morðlinns, snyrtir hjörva. f) *laudator, aestimator* hælir hvítmála, virðar geirs *pl.*, þekkjandi þunn-meginásar. g) *vibrator, missor* beitir dólglinns, beitir sverðs, bendíngar hjörs *pl.*, boði yndleygs, hyrboði hríðar, bilgranduðr branda, brigðir laufa, brigðir sárteina, deilir sverða., dynsveigir darra, fleygir hrotta, flugstærir fleins, framkeyrir brodda, gæðir rítorms, hyrgildandi járnsveims, hyrgildir hramnvíns, herðandi sverða, herðir hjörva, herðir skölkvíngs, herðimeiðr hríngskóðs, herðiþundr höggorma, hnykkir hræklúngrs, hristir blóðorma, ræsir rógeisu, reynir lögðis, þrifreynir hlakkar, sendir vandbaugs, valsendir vandar, skyndir dólgljóss, skyndir stála, spakfrömuðr valteins, stýrir stála, stýrendr stála *pl.*, stökkvir stála, steykkvilundr stála, summiðjúngar sigbjarka *pl.*, sveigir sárlinns, sviptir branda, traustir fleina, veitir vægja, vimarr geira, ýtir hjörfa, ýtir undalogs, ýtir undfleins, ýtir undlinna, þeytir spjóta. h) *tinctor* lituðr stála, marglituðr eggja, rjóðandi darra, rjóðandi randorma, rjóðandi unnlinns, hyrrjóðandi hildar, margrjóðandi fetilstíga, rjóðr branda, rjóðr hjörs, gunnrjóðr íss, munnrjóðr málms, svellrjóðr sóknhattar. i) *laesor* eldbroti Yggjar, eyðir hjaldrbliks, fárbjóðr morðels, gildar hjálmelda *pl.*, hatuðr skjaldreyrs, hyrlestir hríðar, meiðir morðsólar, meiðir sverða, myrðir morðfárs, örbrjótr odds, óþyrmir hjörs, skerðendr fólkryrar *pl.*, ellskerðandi eggleiks, hyrskerðir Hropts, hyrtælandi heiðis, þrjótr róglinns. 3. *tribus verbis* a) *numen* baldr skjaldar þorns, hroptr linds hjaldrskýja, hlunnjörðr hurðar Hagbarða, meitinjörðr sleitu móts, móði remmiskóðs borða, ullr eitrþvengs vígs, hyrþróttr odda þíngs, þrymr odda logs, þundr þremja vandar, þundr þrymu þorns. b) *arbor* álmr funa hjálma, heggr mækis eggja, hæggr hræbertínga sævar, meiðr skóða skjaldar, meiðr mistar glóða, runnr gnýlinns göndlar, runnr rómu linns, viðr mistar linns, viðr unda teins, brandviðr böðvar nausts, furviðr Fjölnis þíngs, þollr þremja svells, þollr sára sigðar, þollr andvöku randa, (meiðr gramnis seiðs 1 C 2). c) *possessor, petitor* beiðandi þrimu seiða, örbeiðandi seiðs böðvar, geymir Fjölnis elda, geymirunnr grálinns undgjálfrs, hirðimeiðr hrælinns sunda, njótr geira Gestils, njótr hyrjar hrafnvíns, njótr úlfvíns elda, rækir randa linns, rækilundr lauks randar, rækimeiðr randa linns, rækinjörðr rjóðvendils randa, valdi vandar vígfoldar,

vörðr hildar leiptra. d) *vibrator, missor* hyrbrigðir gunnar ræfrs, frömuðr hreyrs Högna, fleygendr þrimu leygjar *pl.*, fleygjendr fjörnis mána *pl.*, hjörgæðir hríðar hlunns, herðandi heinar hurðar, herðibaldr valköstu bliks, herðimeiðr hrælinns sunda, furherðir fleina sævar, hlæðir hildar skóðs, hnykkimeiðr hnigreyrs hjörflóðs, hrærir lögðis branda, hreytir hjörteins hríðar, hristir skins hlakkar, hrystir íss sikulgjarðar, kneyfir hyrjar Þundar, hríðmundaðr Þundar hyrjar, reiðir rauðvita randvallar, reiðir riðloga randvallar, reynir ryðfjónar randa, rogandi randar linna, sendir sóknar seiða, sískelfir undar bliks, slöngvir mistar elda, stillir fleinbraks fura, stökkvimóði styrjar glóða, sveigir sára linns, hyrsveigir skjaldar hríðar, eldveitandi Þróttar skýja, ýtandi ángrs álms, ýtar lax unda *pl.*, þröngvir þunníss gunnar, þröngvir göndlar elda, þraungvir þremja linns. e) *tinctor* rjóðandi hneitis eggja, rjóðandi randa bliks, rjóðandi reyrs rítar, blikröðr Þróttar ela, svellandi þremja svells. f) *laesor* brjótr myrkleygs mistar, eyðir skíða Bölverks, rýrir röðuls randa, sólrýrir sára ranna, furþverrandi fleina brautar, (dagryfr hauss dyra, skerðir fetils drafnar). 4. *quatuor verbis* a) *numen* móði barðglóðar borðs bliks, sannjörðúngar fárs gunnar grímu *pl.* b) *arbor* runnr víðis gauta hafnar. c) *vibrator, missor* bendir skíðs varrar valþögnis, hneigendr glóða hrafna víns *pl.*, sannmiðjúngar fárs gunnar grímu *pl.*, sendir skíða hlakkar els, sviptendr leygs jöru skriptar *pl.* d) *tinctor* rjóðr stirðörriða storða hjaldrdrífs. 5. *quinque verbis.* a) *numen* njörðr valbrands raddar nadds hámána. b) gimsleyngvir hlèmána gífrs drífu naustablakks. B. *a clipeo* 1. *unâ voce compositâ* a) *numen* randálfr, randullr. b) *arbor* hlífrunnr, randviðr, skjaldviðr, skjaldhlynr, skjaldlynr, skýrviðr. c) *vibrator* baughnykkjandi. d) *tinctor* skjaldblotr. e) *laesor* rítmeiðir. 2. *duobus verbis.* a) *numen* regin hrænez *pl.*, baldr skjaldar, freyr skjaldar, freyr randa, freyr sverðfoldar, njörðr bauglands, skýþundr egghríðar, remmiþundr randhvels, ullr geirvaðils, garðrögnir geirrásar (II B 1), garðröknir geirrásar, álfr lindar, árr geirbrúar. b) *arbor* börr skjaldar, hlynr hræborðs, hlynr skjalda, lundr gunnborðs, ruðr rítar, ruðr randa, viðr randa, viðr randláðs, viðr sigrborðs, þollr skjaldar. c) *columen* stafr gunnveggs, láðstafr lindar. d) *possessor, petitor* beiðir baugskjalda, gegnigautr geirfitjar., gætinjörðr

geirbríkar, haldendr skjalda *pl.*, hirðandi hjörfángs, hirðidraugr hjaldrskýss, hirðir hergarða, valdr hlífar, valdr skjaldar, vörðr vopneyrar. e) *vibrator*, *missor etc.* boði skjaldar, boði geirþorps, salbrigðandi Svegðis, saldeilandi sólar, fleygir borða, hnigbaldr skjalda, felmiðlendr Þróttar *pl.*, reynandi randa, randskjálfr remmitúngls, friðskerðir randa, sveigir gunnborðs, veitir randa, vættidraugr hjörþilju, vættinjörðr viðheims, skyldir skautjálfaðar. f) *tinctor* merkir morðhjóls, rjóðr randa. g) *laesor* eyðir baugvalla, eyðir örsætis, grennir gunnmána, meiðir morðsólar, myrðifreyr törgu, rýrir randa, rýrir randgarðs, stýfir randa, bríktöpuðr Jálks, týnir randa. 3. *tribus verbis.* a) *numen* freyr Þundar skýs, skerbaldr sköglar elda, hermóðr sigðis láttrs, hlunnarfi hlífar flagðs, valþögnir handar nafs, valrögnir handar vafs, ullr Héðins veggjar, ullr setrs geirvaðils, árr hildar borðs, (týr teinlautar týra). b) *arbor* börr hjörva stöðvar, draugr flatvallar bauga, herdraugr heslis láðs, hlynr hræborðs rítar, meiðr ógnar skers, meiðr borðs hlakkar, runnr göndlar garða, runnr Hamdis bríkar, runnr ímu ranns, runnr ýmu ranns, þollr rimmu túngls. c) *possessor*, *petitor* beiðir borgar benlinns, sækitífar Svölnis garðs (II C 4), geymir geira stígs, gætir geira stígs, gætir hrínga vallar, haldendr hlakkar tjalda *pl.*, hilmir hildar borðs, rækir rauðbríkar móts, valdi veðrbjargs skjöldúnga, valdr alföðrs tjalda. d) *vibrator*, *missor*, *dator* gefendr vegs leyfa *pl.*, hefjendr hlakkar tjalda *pl.*, herðandi Héðins gáttar, herðilofðar hildar borðs *pl.*, herðilofðar hengiborðs hildar *pl.*, hristimeiðr hjörva borgar, sviptandi jöru skriptar, velendr víga skýs *pl.* e) *tinctor* rjóðr víga borðs. f) *laesor* bauglestir Fróða gerðis, gnýskerðandi göndlar röðla, megingrönduðr krapta geirbrúar, úlfr valbríkar Yggs, vinnendr Viðris bálka *pl.*, þverrir eiðs lögðis. 4. *quatuor verbis* a) *numen* þróttr gunnranns glyggs þvergarða (II D 1). b) *arbor* askr þilju Hrúngnis fóta. c) *possessor etc.* gætir garðs Glamma sóta, sannvitandi sunnu Gauts þekju. d) *vibrator*, *dator* reynir rauðmána Héðins bóga, skýbjóðr skelfihríðar sköglar borðs. e) *laesor* rýrir setrs randa reyrar, rýrir seyma sigðis láttrs, skerðir grundar mistar lauka, stríðir túngla hrundar hríðar. 5. *quinque verbis: rector clipei* stýrir stalls stekkvifýra hlífar þeys. C. *a loricâ.* 1. *unâ voce compositâ* a) *numen* brynjálfr. b) *arbor* brynþorn. 2. *duobus verbis.* a) *numen*

viðurr brynju. b) *arbor* meiðr brynju, meiðr kjaldúks, birki böðserkjar (*coll., cf gladius* B IX 2). c) *possessor, petitor, laudator* beiðir brynju, beiðandi brynju, lofuðr brynju, njótr brynju, veðrhirðir valserkjar. d) *cruentator* lituðr hríngserks, serkrjóðr Hárs. e) *laesor* eyðir spánga, rokkstefnandi Reifnis. 3. *tribus verbis.* a) *numen* meginnjörðr bjálfa Grams. b) *arbor* draugr váða Hèðins, runnr serks hildar, birki böðvar serkjar (*coll., cf* C 2 b). c) *possessor etc.* boði ullstakks fleinveðrs, háðr hrynivirgils brynju, verkendr meginserkjar bauga *pl.* d) *quassator* herðir sköglar serks, sveigir hildar klæða. e) *cruentator* börkrjóðr bænar nökkva. f) *laesor* skerðir sköglar serks, úlfr Yggs bjálfa. 4. *quatuor verbis: cruentatores* merkjendr serkjar manþínga Hèðins. 5. *quinque verbis: minister* árr serkjar þrimu minnis benstara. D. *a galeâ.* 1. *unâ voce compositâ* a) *numen* hjálmtýr, hjálmþróttr. b) *arbor* hjálmþollr, hjálmþorn. c) *columen* hjálmstafr, hilmstafr. d) *laesor* hjálmlestir, hjálmlestandi. 2. *duobus verbis.* a) *numen* álfr fjörnis, freyr fjörnis, þróttr grímu. b) *arbor* þollr hjálms, þorn hjálma, þorn valgaltar, faldruðr Hamdis. c) *gestor* geymir grímu, valdr hjálms. d) *quassator* fleygir hjálms, hristir hjálms. 3. *tribus verbis.* a) *numen* þundr ísúngs gunnar. b) *possessor, petitor* beiðitýr Bílds hattar, geymir galdrs grímu. E. *a securi.* 1. *duobus verbis* a) *numen* reginn brynflagðs, árr oddflagðs. b) *columen* bæstafr skógs. c) *politor* hvessir hjálmskassa. d) *fractor* brjótr brynflagða. 2. *tribus verbis.* a) *numen* viðrir gjálpar snæru. b) *vibrator etc.* bendir rygjar randa, hristandi hlífar flagða, boði gífrs gunntjalds. F. 1. *ab arcû.* a) *unâ voce compositâ* α) *numen* dalgautr. β) *arbor* álmþollr. γ) *quassator, tensor* álmsveigir, bogsveigir, dalsveigir, ýskelfir. δ) *cruentator* álmrjóðandi. ε) *laesor* álmtýnandi. b) *duobus verbis* α) *numen* týr tvíviðar, árr álms. β) *arbor* askr álms. γ) *quassator* slaungvir boga, bifsækir álms. δ) *laesor* eyðir álma. c) *tribus verbis: numen* áss kykva nauðar. 2. *numen nervi* ullr álmsíma, ægir álmdrógar, ægir álmtögar, ægir ýdraugar, ægir ýdrógar. 3. *a sagittâ.* a) *unâ voce compositâ* α) *numen* örvafaðr, örvavaðr. β) *arbor* álmreyrlundr. γ) *petitor* örbeiðir. δ) *missor* örbjóðr, örslöngvir, örstiklandi. ε) *cruentator* örrjóðr. b) *duobus verbis* α) *minister* Áli örva, ærir oddbragðs *pl.* β) *arbor* runnr dalregns. γ) *missor* boði álmsvells, dal-

steypir árstrauma, herðimeiðr sárgagls, fleygjendr álmleygjar *pl.* c) *tribus verbis: arbor nimbi sagittarum* askr els dalar. G. *appellatur* 1. *arbor armorum* hlynr vápna. 2. *armipotens* hlífnunnr. 3. *telum offerens* ísbjóðr. 4. *cruentator armorum* vápnrjóðr. 5. *vibrator fundae* sveigir slaungu. 6. *cingulo militari se cingens* herðir böðgerðar, herðandi fetils gerðar.

IV. 1. *vulnerum* a) *numen* týr heylisára. b) *auctor* örbrjótr odds bláferla. 2. *sanguinis* a) *petitor* valkjósandi víns. b) *sparsor* löghreytandi geirs, stefnir unda rínar.

V. *denominatur a ferâ.* 1. *cibator, cruentator lupi* a) úlfbrynnandi, úlfgoðandi, úlfgrennir, úlfnestir, úlfseðjandi, úlfteitir, vargfæðandi, vargfæðir, vargnistir, vargteitir. b) ángrtælir ylgjar, ángrtöpuðr úlfs, áttgrennir unnar, brynnir úlfa, fáknistandi flagðs, fæðir úlfs, friðar vargs *pl.*, fyllir úlfa, fyllir varga, glaðfæðandi gríðar, gómlituðr varga, granrjóðr gífrskæs, gráðtapaðr vargs, gráðtapaðr úlfs, greddir úlfa, grennir úlfa, nistandi úlfs, nistir varga, tannlituðr úlfs, verðgjafi vargs, vinr varga, þegn ylgs. c) alandi imdar faxa, bræðendr fálu hests *pl.*, bræðir benja tíkr, eyðir heiðíngja sútar, eyðir úlfa gráðar, fæðir fálu blakks, fetrjóðr fenris jóða, kynframaðr reggs kvánar, lestir fenris sútar, þverrir úlfa sultar. d) lituðr hramma viggs varðrúnar, rjóðr túngu úlfa ferðar. 2. *cibator, cruentator corvi vel aquilae.* a) hrafnfæðir, hrafngælir, hrafngæðir, hrafngreddir, hrafngrennir, árhrafngefandi, árramngefandi, arngreddir, arngrennir, arnsprengir, arnsprengjandi. b) bræðir bengagls, bræðir blóðhelsíngja, brynnir morðhauks, brynnir morðvals, byrgir hrafna, fetrjóðr hugins, feitir fólkstara, feitir hrægeitúnga, fæðir fólkstara, fæðir gunnstara, gammteitandi gunnar, gæðir gunnskára, giljaðr hrafnvíns, giljaðr hramnvíns, gómrjóðr hræfugla, greddir hrægamms, grennir ara, grennir gunnmáss, hauknistir hildar, huggandi sárgamms, hugnandi árflognis, húngrdeyfir hrafns, ilrjóðr ara, ilrjóðr arnar, magnandi dólgskára, magnaðr dólgskára, magnaðr hugins, máreifir Leifa, merkir blóðsvara, mötuðr sárlóms, munnlituðr hrafns, munnrjóðr hugins, nistir ara, nistir hræskúfs, niðbræðir hugins, reifir gunngjóðs, svanbræðir dólglinns, svangælir Yggs, svangæðir Jálfaðar, svörgæðir Endils, verðgjafi hrafns. c) bræðir blágjóða bengjálfrs, bræðir svans dólgliðs, eyðendr arnar húngrs *pl.*, fæðir barma dólgsvölu, flórirjóðr Yggjar

más, fóstrgæðandi gunnar svans, gælir vals holunda, grennir skúfs göndlar, húngreyðandi hánga gagls, húngrþverrir hríðar gagls, lífgjafi geitúnga Ellu, mágrennir sára sogns, mágrennir þíngs Þróttar, munnituðr vals gunnar, sanneldíngr sárgeitúnga sveita, svanglýjaðr sverrifjarðar sverða, svangreddir dynbáru sára, svörgælir randa sörva, teitir tármútaris benja, valnistandi seiðs vigrar, verðbjóðr hugins ferðar. d) bræðir hauks hræfa lækjar, fæðir blágamms benja kólgu, fæðir fenskúfs benja vala, greddir hrægamms ara sævar, huggandi gauks munins tuggu, húngrdeyfir dynsæðínga dýrbliks Leyfa.

VI. *appellatur* 1. *Odinis* a) *arbor* viðr Báleygs, runnr Yggjar, eiki Óðins *coll.* b) *laudator* hælir hjaldrgoðs. 2. *numen campi praelii* baldr varga setrs, börr dólga vángs, gautr hjaldrs reitar. 3. *locum praelii deligens* veljandi valjarðar. 4. *cruentator campi praelii* vallrjóðandi, svellir sóknvallar. 5. *tentoria detendens* sviptir tjalda. 6. *brachium rubefaciens* armruðr. 7. *numen aciei* freyr fólkstafns. 8. *numen caesi* áss valfallins nás. 9. *poscens cumulos cadaverum* örbeiðir lana sigrsvans. 10. *prostrator, fugator (hostium)* fellitýr, fólkhneitir, sóknrýrir, fellir dólga, lestir lofða, fellinjörðr flótta, beinir falls bragna, þreyngvimeiðr gunnar lunda. 11. *proles bellatoris* konr Heita, niðjar Endils *pl.*, val Haddíngja *coll.*

VII. *denominatur a navi.* 1. *unâ voce compositâ* a) *numen* raðálfr, viggjálfr. b) *columen* reggbúss. c) *incitator* lúngbeitandi, kjölrennir. 2. *duobus verbis* a) *numen* móði hafstóðs, viggbaldr Þunnils, ullr sundviggs, elgþróttr unnar, skenjörðúngar skorðu *pl.*, árr unnviggs. b) *arbor* jódlaugr ægis, meiðr unnviggs, skokmeiðr borðs, valmeiðr víðis, runnr hlunndýrs, runnr hlunnfáks, runnr unndýrs, runnr unnviggs, viggrunnr vága, viggþollr Vinnils, viðr byrskíðs, viðr stafnreiðar, fenviðr elgs. c) *onerator* hlæðir hafskíðs, fákhlaðandi húfs. d) *occupator* sækiþróttr sundfaxa, viggfinnandi sunds. e) *gubernator, rector, possessor* boði sundvargs, hreinbyggvir hrófs, gætinjörðr hlunnviggs, haldviðr haffaxa, hirðiþollr hafviggs, hljótendr hafskíða *pl.*, jókennandi öldu, leiðendr hafreiðar *pl.*, njótr vágrótar, ráðandi liðs, rækir ráfáka, elgreynir Hundíngs, skipendr marblakks *pl.*, skipuðr unnviggs, stýrir lagdýrs, stýrir stálhreins, stýrir strengmara, stýrimeiðr stafnstóðs, eyktemjandi öldu, valdr viðbálkar,

blakkvaldr byrjar, lögvarðandi ljóns. f) *exornator* jóskreytandi ísheims, jóskreytandi reggstrindar, vagnskreytir víka. g) *incitator* reiðendr ráfáka *pl.*, rennendr ráfáka *pl.*, blakkrennandi brims, blakkrennir vágs, elgrennir unnar, hestrennir hlunna, skíðrennandi unnar, viggrennandi vasta, hneygir hafviggjar, hleypimeiðr hlunnviggja, sendir lögskíðs, sendir þiliblakks, keyrir kjola, jókeyrir Glamma, lögskundaðr lindar, ýtir unnblakks, ýtir unnskíða, örþeysir flausta. h) *eques* blakkríðandi bakka, blikríðandi blakka, blakkriði vágs, eykríðr Endils, viggríðandi vígs. i) *dator* hlutvendr viggs *pl.* k) *cruentator* blakkrjóðandi bakka. l) *laesor* hrannlestir borða, lýtir lögreiðar, (kjölrýrir kjola). 3. *tribus verbis* a) *numen* freyr fullar mars, njörðr báru ljóns, týr ára elgs, ullr þóptu mara, þundr græðis hests, árr hríðar skæs, árr hlæbarðs hánka, árr skorðu mars. b) *arbor* jódraugr landa bands, heggr auðar hreins, lundr niðar varga, lundr viggs lautar, kennimeiðr blakks borðvallar, viggmeiðr Sveiða vángs, runnr ægis dýrs, runnr dokkmara víka, viðr báru stalls, reiðviðr jörmungrundar Vandils, þollr skevaðar geima, þollr súða viggs, blakkþollr byrjar skikkju. c) *onerator* hlæðir hafreiðar hlunnz, hlæðendr hleypiskíða hlunns *pl.* d) *petitor, occupator* beiðendr hauðmens hliða *pl.*, sækiálfr Atals dýra, þiggjandi viggs byrjar. e) *gubernator, rector, possessor* boði viggjar uppsátrs, byggvíngr búlka skíðs, loptbyggir unnar eykja, kennir kunnfáks Rakna, kennimeiðr blakka borðvallar, stillir vandar drasils, stýrir æsidýrs fljóts, hrafnstýrandi hregna hræra, valdr hásleipnis tjalda, valdr viggja eybaugs, varðr kjalar vagna, vörðr hranna hrafna, áfestandi ægis hesta. f) *exornator* skreytir skorðu blakks, blakkskreytandi borðs brautar, skildir skeiðar brands, skjöldúngr skeiðar brands, hlýrskildir blakks Heita. g) *incitator* æsiþróttr unnar hreins, beinandi sæfar hrafns, beitir barðs sóta, beitir skíða Byrvils, örbeitir unnar viggs, útbeitir Ata skíðs, viggbeitir Meita vallar, hleypihlunnr rastar hesta, rennir voga blakks, rennir útlegs otra, rennandi græðis elgs, skíðrennandi skerja foldar, stefnir stöðvar hrafna, stökkvir dynblakka stáls, yppiþollr ára blakks, ýtir brims kapla, þreytir drasils branna. h) *eques* ríðandi foldviggs Refils, ríðandi gjálfrs grindar, glaðríðandi Gylva grundar. i) *laesor* eyðendr vals geima *pl.*, hnekkir hleypiblakka

hlunns, hrjóðr báru fáks, meiðir borðs gota, meiðir drasils tjalda, niðrandi gjálfrs grindar. 4. *quatuor verbis* a) *numen* baldr skíða hríngs Hernar, ullr andrs Ekkils vallar. b) *possessor* njótr viggs beðjar svana. c) *incitator* fákrennandi fannar Ata mars. d) *cruentator* merkir meiðar grands markar.

VIII. *appellatur* 1. *petitor colloquii virorum* beiðandi þjóðar máls. 2. *arbor sedis comitialis* meiðr þíngsætis. 3. *frater virorum* barmi hölda. 4. *arbor vestium* runnr klæða. 5. *optator pacis* beiðir friðar. 6. *servator prudentiae* geymir hyggju. 7. *servator fortunae* geymir happs, geymir giptu. 8. *causas decernens* sökmiðlandi. 9. *oppressor malorum* brjótr meina, brigðir bölva. 10. *inimicus parcorum hominum* sökunautr hvinna sona. 11. *feminam rectè ambiens* skapfrömuðr hrundar. 12. *malae appellationes* glanni, afglapi, bliknarmaðr, auðspöruðr, gjöflati; *den.* bjóðr bifstaups, hlynr hyrbirkis.

cf homo, bellator, navigator, rex. Epitheta: acer, animosus, bellicosus, fortis, largus, liberalis, munificus, strenuus etc. Malas appellationes vide homuncio, ignavus, iners, nequam, parcus, servus, vappa etc.

Virago hreystisprund.

Virescere gróa, grønast. *cf crescere.*

Virga hrísla, lími, vandr, vöndr, völr. *v. sacra, domitoria* gambanteinn, tamsvöndr. *v. cruentans* litvöndr, litvandr. *virgae exitiales* helstafir. *cf arbor, baculus, sceptrum.*

Virginitas meydómr.

Virgo man, mær, mar, mer, mey, meyja, píka, júngfrú, mjófingerðr. *v. sacra* nunna.

Virgultum runnr, kjörr, hrís, hrísrunnr, hrísúngr. *cf fruticetum, silvâ.*

Viria sörvi, svörvi.

Viridis grænn, grönn, grunn, grønn, iðjagrønn. *totus v.* algrænn. *v. quercûs instar* eikigrænn. *viridem reddere* grænka.

Viriditas grænleikr. *cf splendor.*

Virosus (*virorum cupidus*) vergjarn.

Virtus afrek, dáð, dugr, dygð, frami, gæzka, kjarkr, kostr, máttr, manndáð, manndýrð, mannsemi, menska, nenníng, risna, siðavendni, siðvendi. *virtutis specimen* mannraun. *custos virtutis* dáðgeymir. *virtute laetus* dáðgladdr, dáðhress. *sectator virtutis* dáðhittir. *virtute clarus* dáðkunnr, dáðsnjallr. *virtutis studiosus* dáðlistandi, siðlátr, siðminnugr, siðnenninn, siðvandr. *virtute potens* dáð-

máttugr, dáðöflugr, dáðsterkr, dáðstyrkr. *virtutem exhibens* dáð[illegible]ildr. *virtutis memor* dáðminnigr. *virtute promtus* dáðrakkr. *virtute spectatus* dáðreyndr. *virtute ornatus* dáðskreyttr. *virtutis auctor* dáðvaldandi. *virtutem postulans* dáðvandr. *virtutibus ornatus* kostumgóðr, markostegr. *virtutis expers* dáðlauss. *cf bonitas, conditio, facinus, fides, fortitudo, gloria, humanitas, studium, vis.*

Virus v. venenum.

Vis afl, dugr, eljan, eljun, köl, kvöl, kraptr, krapti, magn, megin, megn, máttr, mætti, náttúra, nauð, ofbeldi, óskjóti, ríki, sök, (fátt, fát, svarf). *v. divina* ásríki. *virium experientia* aflraun. *summa contentio virium* almáttr. *viribus abundans* aflnægr. *viribus desertus* meginþrotinn. *vim facere (alicui)* bella, saka. *cf ars, auctoritas, causa, constantia, cruciatus, damnum, incommodum, necessitas, potentia, potestas, proprietas, robur, scientia, virtus.*

Viscum (herba) mistilteinn.

Visere, visitare vitja, sækja, heimsækja. *qui visitat* heimsækir, heimþíngaðr, heimþínguðr, -vaniðr, -viti, vitjaðr. *cf petere.*

Visitatio kvoma. *v. amicorum* vinreið. *cf adventus.*

Visus sjón. *v. perspicax* skygnleikr. *visu carens* ósýnn. *cf conspectus, intuitus, oculus, incertus, perspicax.*

Vita aldr, æfi, fjör, líf, munr, önd, heimr, höfuð, æfidagar *pl.*, örvendi, avrvendi. *v. humana* mannsæfi. *v. aeterna* lífs höfn, lífs höll. *v. beata* sæla. *v. exoptata* óskalíf. *v. impura, voluptuosa* munaðlífi, saurlífi. *vitae spatium* aldrteigr. *vitae usurâ prohibitus* aldrstamr. *vitae locus* æfistaðr. *vitae restitutio* viðrlíf. *vitae ornamentum* aldrbót. *vitae decretum, institutum* aldrlag. *vitae redemtio* fjörlausn. *vitae prosperitas* aldrgipta. *vitae lignum* lífstrè. *vitae integer* lífsnjallr. *vitae noxius* lífkaldr. *vitam exornans* aldrprýðir. *vitâ donatus* fjörleystr. *vitam caducam habens* fjörvaltr. *vitam concipere* kvikna. *rector vitae* lífstýrir. *qui vitam dat* lífgjafari, lífgjafi. *vitae ministrans* lífþjónandi. *cui spes est vitae* lífvænn. *expers vitae* lífsvanr, aldrlauss. (*vitae luctatio* aldrstríð). *cf anima, animus, desiderium, mundus, respiratio, spiritus, tempus.*

Vitalis lífligr, þrálífr. *vitalia* fjör. *cf vegetus.*

Vitare firrast, forðast, sjá við. *cf amovere, removere, videre.*

Vitiare blygða, glepja, rengja,

víta. *cf corrumpere, culpare, decipere, laedere, torquere.*

Vitiositas illífi.

Vitiosus gröndugr, ódyggr, rángr, lastauðigr, lastbundinn. *cf iniustus, scelestus.*

Vitium flekkr, galli, grand, löstr, lýti, ókynni, óvenja, vamm, spell, annmarki; *plur.* spjöll, úheillir. *vitium adferre* lýta. *qui vitium adfert* lestir, lýtir. *vitio dare* firna. *vitia fugiens* lastvarr. *sinè vitio* skelaust, vammlaust. *cf crimen, damnum, delictum, facinus, flagitium, labes, malum, naevus, noxa, nefas, peccatum, scelus, corrumpere, dedecorare, laedere, mirari.*

Vitricus mágr, stjúpfaðir. *cf adfinis.*

Vitrum gler.

Vitta hlað, höfuðband, ennitíngl, fallsól, síml brúna grundar, dragseil heyrnar spanna. *v. aurea* gullhlað, gullað, höfuðgrund. *v. argentea* silfrband. *vittâ ornata* hlaðbjört. *vittâ ornatus* hlaðbúinn. *cf diadema.*

Vitulus kálfr, kursi, kvígr.

Vituperare kallsa, lasta. *cf adloqui.*

Vituperatio last.

Vituperium víti. *cf crimen.*

Vivax lífshvatr, þrálífr. *cf vegetus.*

Vivere lifa, slíta · aldri. *vivendi ratio* aldrlag. *cf esse, dirumpere.*

Vivificare keykja, lífga. *cf accendere.*

Vivificatio lífgan.

Vivificator lífgari, lífgjafari, lífgjafi.

Vivus kvikr, kykr, hvikr, lifandi, ódáinn. *v. conditus* kviksattr, kykkvasattr.

Vix trauðla, traulla, trautt, varliga, varla, vart. *cf aegrè.*

Vocare heita, kalla. *vocari* heita. *cf abigere, accire, adpellere, advocare, aestimare, arcessere, censere, clamare, compellare, despondere, expellere, habere, inclamare, invocare, minari, nominare, polliceri, promittere, spondere.*

Vola 1. *manûs* lófi. 2. *pedis* lá, gaupnir ilja *pl. v. pedis vim medicam habens* líknarspor.

Volare fljúga, fljúgja, flúga, drífa, skæva, snara, þjóta, þyrja. *ad volandum incitatus* flugbeiddr. *celeriter volans* hvassfleygr. *cf cedere, ferri, fugere, ire, rapere, ruere, sonare, spargere.*

Volatilis smugall, -fleygr. *volatile* fluga. *cf penetrabilis.*

Volatus flaug, flaugun, flog, flug, flugr, flyg, renna; *den.* róðr vindára. *cf ala, cursus, fuga.*

Volitare hvarfla, skæva. *latè volitans* víðflögull. *cf vagari, volare.*

Volubilis snúðigr, valtr,

veltiligr, hvarbrigðr. *volubilem esse* riða. *cf celer, instabilis, volvere.*

Volucer -fleygr. *parum v.* varfleygr. *cf ops.*

Voluntas fýsi, losti, vili, viljan. *cf iucunditas, voluptas.*

Voluptarius sællífr. *vita voluptaria* munaðlífi, sællífi.

Voluptas ángan, frygð, gaman, leikr, losti, munr, munaðr, munuð, munoð, unað, unat, vil, vili, yndi, sællífi, kván Óðins. *voluptatem adferre* hlægja. *voluptatem augens* munstorandi. *voluptate orbus* munarlauss, munaðarlauss, viljalauss. *cf amoenitas, amor, cupido, deliciae, desiderium, Freyja, libido, ludus, gaudium, voluntas.*

Voluptuosus munafullr.

Volvere velta. *volvi* riða, velta, hverfa um. *qui volvit* veltir. *cf vertere, volubilis.*

Vomere spýja. *cf evomere, spuere.*

Vomitor -spýir.

Voracitas græðgi. *cf aviditas.*

Vorax gráðugr, átfrekr. *cf avidus, edax.*

Vortex iða, straumr, hafröst, varrsími; *per homonymiam* kván Braga. *rapiditas vorticis* fján Braga kvánar.

Vorticosus sylghár.

Vos er, èr, þèr; *dual.* ið, iþ, þit, þið.

Votum ósk, kjör, heitstrengíng.

Vox rödd, gnýr, göll, hljómr, ljóð, ómun, skval, raust-, læti *pl.* *v. alta* hárödd. *v. letalis* dáinsrödd. *v. splendida* glórödd. *voce horrendâ* raustljótr. *altâ voce* hástöfum. *vocem tollere* reysta. *vox avium* klak. *cf clamor, gestus, loquela, sonus, sonitus.*

Vulnerare benja, særa, skora, -sárka, antigna. *leviter v.* skeina. *qui vulnerat* særir, -sörir, seyrir. *vulneratus* eggskeindr, undaðr, hjörundaðr, vápnundaðr, vígsárr. *cf sauciare, saucius, secare.*

Vulnus ben, sár, und. *den. semita, vestigium gladii* gata leygs, gata eggjar birkis, spor sárelda. *v. grave* aðalmein, meginsár, meginund. *v. leve* skeina. *v. iuguli* hálsund. *v. capitis* höfuðsár. *v. in cava corporis penetrans* holund. *vulnere necatus* bensæfðr. *Vulneris epitheta* dreyrugr, stinnr, stórr, svarr, varmr, rauðr, bíldskorinn.

Vulpes brunnmigi, dáinn, dýr, fóa, grenbúi, grýla, laufafettir, melrakki, öldúngr, refr, skaufali, skaufi, skolli, skollr, skroggr, slapparðr.

Vultuosus svipvíss.

Vultur gammr, gripr. *v. niger* blágammr.

Vultus bragð, svipr. *vultum demittere* drúpa. *vultu de-*

misso grunnleitr, niðrlútr, sviphnugginn. *vultu erecto* háleitr. *vultu saevo* illúðigr, svipgárr, svipkárr. *vultu tristi* ófrýnn. *vultu vario* misleitr. *cf adspectus, motus.*

Vulva den. hús burðar.

X.

Xylosolea andr, andri, öndr, eyndr, undr, ýndr, skíð. *x. magna* meginskíð. *x. mobilis* færiöndr. *x. cursûs* hleypiskíð. *x. eximia* ítrskíð. *x. valida* remmiskíð.

Y.

Ymer gigas Ýmir, heiðdraupnir.

Z.

Zelotypia afbrýði.

Zodiaci signa merki.

Zona belti, dróg, drög, draug, girði, umgirði. *cf cingulum, fascia, onus, taenia.*